

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Ana Bilim Dalı

8 NUMARALI SIVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRMESİ (S. 1-141)

Yüksek Lisans Tezi

Sunay GÖÇ

Sivas
Temmuz 2019

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Ana Bilim Dalı Başkanlığı

8 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRMESİ (S. 1-141)

Yüksek Lisans Tezi

Sunay GÖÇ

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Hasan YÜKSEL

Sivas
Temmuz 2019

KABUL VE ONAY

Üniversite : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü

Anabilim Dalı : Tarih Ana Bilim Dalı

Tezin Başlığı : 8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi
(s. 1-141.)

Savunma Tarihi: 16.07.2019

Danışman : Prof. Dr. Hasan YÜKSEL

Unvanı	Adı Soyadı	İmza
Jüri Başkanı : Prof. Dr. Hasan YÜKSEL (Danışman)		

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Erhan YOSKA

Üye : Doç. Dr. Zafer KARADEMİR

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Sunay GÖÇ tarafından hazırlanan “8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (s.1-141.)” başlıklı bu tez kabul edilmiştir. .../.../....

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

16.09/2019

Sunay GÖÇ

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

...../...../2019

Sunay GÖÇ

ÖNSÖZ

Târihî süreç içerisinde varlığından haberdâr olduğumuz bütün siyâsi oluşumlar, günümüze aktarılabilmiş kayıtlarla varlıklarını koruyabilmişlerdir. Hakkında çok az kayıt ve bilgi bırakan bütün devletler, diğerlerine nazaran gerçeklikten daha uzak bir tarih bilgisiyle veyâ mitolojik hikâyelerle varlıklarını sürdürmeye devâm etmiş ya da çağdaş oldukları devletlerin kayıt gelenekleri çerçevesinde sıkışarak, yaptıkları her şeyi onların kalemine mahkûm kılmışlardır.

Hakkında elde edilebilecek veriler, sadece birtakım kazılarda gün yüzüne çıkarılabilmiş kalıntı veyâ sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek bazı ileri görüşlü insanların günümüze ulaşabilen kayıtlarından ibâret olan devletlerin târihleri, kesin olmayan ve kişiden kişiye de farklılık arzedeleyen yorumlarla açıklanabilmiştir. Burada amaç, Eskiçağ Tarihçiliği'ni eleştirmek değil, bilakis bu alanda, bilgi ve belge eksikliğinden kaynaklanan zorluğu nâçizâne açıklayabilmektir. Ortaçağ'a gelindiğinde ise elde edilebilen kaynak sayısında Eskiçağ'a nazaran bir artıştan bahsedilebilir. Ancak târihi süreç içerisinde, kayıt geleneğinin gelişmesine paralel olarak Yeniçağ'dan günümüze aktarılmış olan kaynak sayısındaki ve niteliğindeki artış, bu dönemden itibaren detaylı tarih bilgisi elde edilmesi noktasında büyük bir değişimi ve gelişimi ifâde eder.

Türk Târihi ve daha dar kapsamlı ele alındığında Osmanlı Târihi için, Yeniçağ ile berâber kurumsallaşmaya başlayan ve Yakınçağ'da da gelişmeye devâm eden kayıt geleneği, çok mühim ve detaylı bilgilere ulaşmamıza olanak veren belgeleri araştırmacılara sunmaktadır. Ele almış bulunduğumuz tezin konusu, kayda alınış târihi itibâriyle Yeniçağ-Yakınçağ geçiş dönemine denk gelen, Osmanlı Devleti'nin tekâmül etmiş karakteristik kayıt geleneğinin ürünü olan ve "Ahkâm Defterleri" olarak isimlendirilen belge türüdür.

Bu çalışmanın hazırlanma süresi boyunca benden yardımlarını esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Hasan Yüksel'e, fikir ve görüşlerinden istifâde etme fırsatı tanıyan Doç. Dr. Zafer Karademir'e ve her türlü konuda yardımcı olan Araştırma Görevlisi Buket Çelik'e teşekkürü borç bilirim.

Temmuz 2019 - Sivas

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
GİRİŞ	1
1. Dîvân-ı Hümâyunda Tutulan Defterler.....	2
1.1. Ahkâm Defterleri	4
1.1.1. Sivas Ahkâm Defterleri	5
BİRİNCİ BÖLÜM	7
8 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ	7
1.1. Defterin Tanıtımı ve Değerlendirmesi	7
1.1.1. Fizîki Olarak.....	7
1.1.2. İçerik Olarak.....	10
1.1.2.1. Kronolojik Bakımdan	10
1.1.2.1.1. Hicrî 1173 Yılı.....	10
1.1.2.1.2. Hicrî 1174 Yılı.....	12
1.1.2.2. Mekânsal Açıdan	14
1.1.2.2.1. Sivas (Paşa Sancağı).....	14
1.1.2.2.2. Amasya	15
1.1.2.2.3. Tokat.....	15
1.1.2.2.4. Çorum.....	16
1.1.2.2.5. Bozok.....	16
1.1.2.2.6. Canik	17
1.1.2.2.7. Malatya	17
1.1.2.2.8. Çankırı	17
1.1.2.2.9. Diğerleri.....	18
1.1.2.3. Konularına Göre.....	19
1.1.2.3.1. Alacak-Verecek Dâvâları	19
1.1.2.3.2. Vergi ve Usûlsüzlük Şikâyetleri.....	21
1.1.2.3.3. Eşkiyâlık ve Gasb Olayları	23
1.1.2.3.4. Toprak ve Arâzî Anlaşmazlıkları	25

1.1.2.3.5. Tımar, Has, Zeâmet ve Vakıf Dâvâları.....	27
1.1.2.3.6. Cinâyet ve Adam Yaralama Olayları.....	29
1.1.2.3.7. Muhtelif Meseleler	30
1.1.2.4. Mürâcaat Eden Kişiler Bakımından.....	31
1.1.2.4.1. Kadınlar	31
1.1.2.4.2. Gayr-i Müslimler	34
1.1.2.4.3. Devlet Görevlileri.....	36
1.1.2.4.3.1. Seyfiye	36
1.1.2.4.3.2. İlmiye ve Sâdât	38
1.1.2.4.3.3. Kalemîye.....	38
1.1.2.4.4. Sıradan İnsanlar (Reâyâ)	39
İKİNCİ BÖLÜM	41
8 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU (S. 1-141).....	41
SONUÇ.....	395
KAYNAKÇA	397
EKLER.....	399
Ek 1. Tablolar	399
Ek 2. Grafikler	407
Ek 3. Tıpkı Basım.....	411
ÖZ GEÇMİŞ.....	485

ÖZET

Bu çalışma, 8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'ni konu almaktadır. Bu belge türü, Osmanlı Târihçiliği için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

İncelenen defter, önceleri ‘*Eyâlet-i Rûm*’ olarak adlandırılan Sivas Eyâleti'ne âittir. Çalışmada ilk olarak Osmanlı Devleti'nin meclisi olan Dîvân-ı Hümâyûn'a değinilmiştir. Burada her türlü meselenin kayda geçirildiği defter türleri kısaca açıklandıktan sonra Ahkâm Defterleri ayrıca ele alınmıştır.

Ana bölümde 8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri şeklen tanıtılmış ve elde edilen hükümler zaman, mekan, konu ve kişilere göre dört ayrı başlık altında incelemeye tâbî tutulmuştur. Daha sonra ele alınan 285 sayfalık Sivas Ahkâm Defteri'nin ilk 141 sayfası transkribe edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahkâm, şikâyet, kayıt, Sivas, Osmanlı Devleti

ABSTRACT

This paper focuses on the 8 Numbered Sivas Ahkâm Registry. It can be said that this type of documents are essential sources for the Ottoman history.

The registry, which examined, is belongs to Sivas state that called as "Eyâlet-i Rûm" in past. In first chapter, first of all, Dîvân-ı Hümâyûn, which was the council of the Ottoman Empire, has been mentioned. After all type of registries, in which all kind of issues recorded, were explained briefly, Ahkâm Registries were addressed in particular.

In main chapter, the 8-numbered Ahkâm registry has been introduced as shape/formally and obtained provisions were classified under 4 main titles in terms of date, place, subject, and people. Additionally, the first 141 pages of the 285-page Sivas Ahkâm Registry, which is mentioned in second chapter, were transcribed.

Key Words: Ahkâm, complaint, registry, Sivas, Ottoman State

GİRİŞ

Adına ‘‘devlet’’ denen kurum, insanlık tarihi ile ortaya çıkan ve insanlıkla berâber gelişen bir mekanizmayı ifâde eder. Yine bu kurum, toplum içerisinde farklı sosyal sınıfların var oluşu ile şekillenmesi mümkün olan ve sonrasında da yine toplumsal sınıfların teşekkülüne sebebiyet veren, yani diğerk bir deyişle ortaya çıktığı sebeplere paralel olarak aynı sosyal düzeni devâm ettiren bir mekanizmadır. Bu kurum belli zümre veyâ zümrelerin içerisinde yaşadığı toplumları muhafaza, idâre ve gerektiği zamanda da bu toplumları muhafaza etmesine mukabil olarak kendi uğruna, kendisine benzer diğerk oluşumlara karşı mücadele unsuru olarak kullanma esâsına dayalıdır.

Devlet aynı zamanda savunuculuğunu yaptığı toplumların iktisâdına istinâden gelişir. Bu sebeple iktisâdi temeller üzerinde var olabilen devlet kurumu, temsil ettiği sosyal kesimden devamlılığının esâsı olarak vergi tahsîl eder. Elbette tahsil ettiği verginin devamlılığı, devletin devamlılığının temeli olduğundan dolayı, vergi tahsil edeceği toplumun idâresi ve ortaya çıkabilecek her türlü olumsuz meselenin halledilmesi devlet için mühimdir. Sosyal düzenin devamlılığı, iktisâdi refaha ve devletin kendi mekanizmasına dahil bütün memur sınıfını memnun etmesine olanak sağlar. Böylece kendi içerisinde sürekli bir dönüşümle halk devleti, devlet de halkı muhafaza eder. İşte bu sebeple devlet, sosyal düzen içerisinde hukukun tesîsinden sorumludur.

Osmanlı Devleti de tam mânasıyla kurumsallaşmaya başladıktan sonra, Dîvân-ı Hümâyun adı verilen kurul sâyesinde tebâsına adâlet götürmüştür. Her türlü şikâyetin bizzat yapılabildiği bu kurum, şikâyetlerin yapıldığı muhtelif konularda karar alıp pâdişah hükmü ile amel etmiştir. Coğrafi olarak sınırlarının geniş olması sebebiyle eyâletlere göre ayrı ayrı tasnif edilen bu hükümler ‘‘Ahkâm Defterleri’’ olarak isimlendirilerek kaydedilmiştir. Bu defterler tarihi olarak birçok bilginin ulaşılabilceği kaynaklardır.

Bu çalışmada, 8 Numaralı Sivas Ahkam Defteri (s. 1-141.), günümüz harflerine aktarılmış ve defterden elde edilen bilgiler, belli bir sistem doğrultusunda tasnîf edilmiştir. Amaç, akademik çalışmalar için kullanılmak üzere hâlihazırda bir kaynak meydâna getirmek ve ilgili defteri akademiye kazandırmaktır.

1. Dîvân-ı Hümâyunda Tutulan Defterler

‘‘Dîvan’’ kelîmesi Arâmîce kökenli olup Türkçe’ye Arapça veya Farsça üzerinden geçmiş olduğu kabul edilmektedir.¹Kelime anlamı itibariyle ‘‘topluluk/meclis’’ mânasına gelmektedir.²

İslam Devlet Geleneği’nin devamı olarak varlığını sürdüren ve Selçuklu’lardan Osmanlı’ya intikâl eden dîvan kurumu basit bir karar alma mekanizması olarak başlarda varlığını sürdürmüştür. Ancak tam anlamıyla resmi bir kurum oluşturma yolunda ilk adım II. Murad döneminde atılmıştır. Sonrasında ise bürokrasinin esas teşekkülü Sultan Mehmed (Fâtih) zamanında gerçekleştirilmiştir. Bu zamana kadar divanlara bizzat padişah başkanlık etmiştir.

Osmanlı’da bürokrasinin tam olarak şekillendiği Fâtih Sultan Mehmed zamanından itibaren Dîvân-ı Hümâyun’a pâdişahın bizzat başkanlık etmesi yasaklanmıştır. İlginçtir ki böylece adı ‘‘Pâdişah Dîvânı’’ olan ama pâdişâhın yüzünü asla kimsenin görmediği ve başkanlığını sadr-ı âzâmın yürüttüğü bir meclis sistemi meydana gelmiştir. Bu düzenlemeden sonra pâdişahlar ‘‘Kasr-ı Adl’’ adı verilen pencereci bir bölme ardından dîvan toplantılarını takip etmişlerdir.³Toplantı sırasında pâdişahlar Kasr-ı Adl denilen mahalde bulunmasalar da dîvan üyelerinin pâdişâhın orada olduğu ihtimâlini göz ardı etmeleri olanaksız olduğundan Dîvân-ı Hümâyun’un protokolüne yaraşır vaziyet dışında davranmaları da mümkün olmuyordu.

‘‘Zillullâh-ı fi’l arz’’⁴ sıfatını taşıyacak kadar kendisini tanrının yer yüzündeki temsili olarak gören sultanların âvâm ile arasına koyduğu sınırlar, halkın nazarında saltanâtın kutsiyetinin net olarak yer etmesi bağlamında gayet elzendir. Böylece dîvâna yapılan başvurularda şikayete gelen kişiler tarafından padişâhın bizzat görülememesi, bu adâlet mercînin protokolünün daha resmi bir statü kazanmasına sebebiyet vermiştir.

¹ Abdulaziz ed-Dûrî, ‘‘Dîvân’’, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 9. Cilt, İstanbul 1994, s. 377-381.

² Şemseddin Sâmî, *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul 1978, s. 646.

³ Recep Ahıskalı, ‘‘Dîvân-ı Hümâyun Teşkilâtı’’, *Osmanlı Tarihi*, 6. Cilt, Ankara 1999, s. 24.

⁴ Mehmet Güneş, ‘‘Varlık ve Meşrûiyet Kaynağı Olarak Din ve İnancın Devlet ve Toplum İçindeki Yeri: Osmanlı Devleti Örneği’’ *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6. Cilt 13. Sayı, Iğdır 2018, s. 343-361.

Dîvân-ı Hümâyûn, genel mânâda devletin halka sunduğu adâletin tesis edilme merkezi olarak tanımlanabilir. Burada devlet bürokrasisinin aldığı bütün kararların kaydedildiği muhtelif defterler mevcuttur.

Dîvân-ı Hümâyûn, Osmanlı Devleti'nin iktisâdî, askerî v.b. hususlarda her türlü dâvânın görüldüğü mekanizma olması dolayısıyla burada ele alınan her meselenin kayda geçirildiği belli başlı defterler oluşturulmuştur. Bu defterler Mühimme, Rûus, Tahvil, Nâme, Ahidnâme ve Ahkâm Defterleri olarak sıralanabilir.

Her türlü iç ve dış meselenin ele alınmasıyla verilmiş olan kararlar ve bu kararlara binâen yazılmış fermanların kayda geçtiği defterlere “Mühimme Defterleri”⁵ adı verilir. Resmî atamaların kayda alındığı defter türlerine “Rûus Defterleri”⁶ denir. Mahlûl kalan zeâmet, sefere iştirak etmeme ve dolayısıyla ilgili tımarın başkasına tevcîh edilmesi gibi hususların kayda geçtiği defter türü ise “Tâhvil Defteri”⁷ olarak isimlendirilir. Kırım Hanlığı, Erdel ve Mekke Şerifliği gibi imtiyazlı bölgelerin yöneticilerine gönderilen mektupların ve cevaplarının muhafaza edildiği defter türü ise “Nâme Defterleri”⁸ tesmiye olunur. Şer'î hukûk esas alınarak bazı şahıslara ve devletlere muhtelif hususlarda imtiyaz tanımak için kaleme alınan belgelerin muhafaza edildiği defter türü ise “Ahidnâme Defterleri”⁹ olarak adlandırılır.

Bizim konumuzun esâsını teşkil eden defter türü ise “Ahkâm Defterleri”¹⁰ olarak nitelendirilen defter türüdür.

⁵ Mübehat Küttüoğlu, “Mühimme Defteri”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 31. Cilt, İstanbul 2006, s. 520-523

⁶ Yusuf Sarıay, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, İstanbul 2010, s. 77-81.

⁷ Recep Ahıskalı, “Tahvil”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 39. Cilt, İstanbul 2010, s. 440-442.

⁸ Serhat Kuzucu, Hacer Çıtırık, “Osmanlı Tarih Yazımında Önemli Bir Kaynak: Nâme-i Hümâyûn Defterleri ve 4 Numaralı Nâme-i Hümâyûn Defterinin Belge Özetleri” *OTAM*, 40 /Güz, Ankara 2016, s. 145-166.

⁹ Uğur Kurtaran, “Sultan Birinci Mahmud’un Rusya’ya Verdiği 1739 Târihli Ahidnâmenin Diplomatik Açısından Tahlili”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXIX / 1, İzmir 2014, s. 217-219

¹⁰ Ramazan Günay, “Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevâsı ve Önemi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 17, Isparta 2013, s. 14-24.

1.1. Ahkâm Defterleri

Ahkâm kelime mânâsı itibâriye “hükm” kelimesinin çoğulunu ifâde eder. 1645 yılına kadar Mühimme Defterleri’ne dâhil olarak değerlendirilen Ahkâm Defterleri başlarda Defâtîr-i Ahkâm-ı Mühimme veyâ Umûr-ı Mühimme adıyla tasnif edilmiştir. Reisü’l-küttâb Mehmed Râgıp Paşa zamânında yapılmış olan düzenlemeyle birlikte, devlet otoritesinin zayıflaması ve berâberinde şikâyetlerin artması sebebiyle eyâletlere göre tanzim edilen Ahkâm Defterleri sonradan “Şikâyet” ve “Ahkâm-ı Şikâyet Defterleri” olarak müstakîlen tasnif edilmiştir. “Şikâyet Defteri” adı ile kayda geçen belgelerin devâmı olarak, Şikâyet Defterleri’nden 104 sene sonra Ahkâm Defterleri ismi ile kayda alınmaya devâm etmiştir. Bu belgeler “kırk dîvânî” denilen yazı türü ile kaleme alınmıştır.¹¹

Dîvân-ı Hümâyün’da kullanılan ahkâm kavramı pâdişah buyruğunu ifâde etmekle birlikte bu emirler pâdişâhın bizzat kendisi tarafından değil ancak yetki verdiği makam tarafından onun adına kaleme alınmaktaydı.¹² Ahkâm defterleri her türlü şikâyet veyâ anlaşmazlık ihtivâ eden hususların çözümüne dâir yerine getirilmesi için verilen hükümleri kapsamaktadır.

Anadolu, Sivas, Trabzon, Diyarbakır, Şam, Adana, Karaman, Haleb, Erzurum, Maraş, Rakka, Rumeli, Özü, Silistre, İstanbul, Bosna ve Mora’ya âit defter kayıtları mevcuttur. Bu kayıtlar “Ahkâm Defterler” adı ile 1155 târihinden itibaren 2. Meşrûtiyet’e kadar tutulmaya devâm etmiştir.¹³

***Osmanlı Devleti’nin ahkam defteri olan eyâletleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.**

Adana	Rumeli	İstanbul
Anadolu	Karaman	Silistre
Bosna	Maraş	Sivas
Diyarbakır	Şam	Mora
Trabzon	Özü	Erzurum
Haleb	Rakka	

¹¹ Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, İstanbul 1994, s. 61.

¹² Halil Sahillioğlu, “Ahkâm Defteri”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 1988, 1. Cilt, s. 551.

¹³ Yusuf Sarımay, *Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi*, Yayın No: 108, İstanbul 2010, s. 22

1.1.1. Sivas Ahkâm Defterleri

Sivas Eyâleti'ne âit toplam 36 adet Ahkâm Defteri bulunmaktadır. Bu defterler Amasya, Karahisar-ı Şarkî ve Tokat sancakları ile Amasya, Gümüşhacıköy, Havza, Köprü, Ladik, Mecidözü, Merzifon, Alucra, Hamidiye, Karahisar-ı Şarkî, Koyulhisar, Suşehri, Aziziye, Bünyan-ı Hamid, Darende, Divriği, Gürün, Hafik, Kangal, Tenos, Yıldızeli, Zara, Erbaa, Niksar, Tokat ve Zile kazalarına ait hükümleri ihtivâ etmektedir.¹⁴

***Aşağıdaki tabloda Sivas'a âit defterler ve bu defterlerin kayıt tarihleri gösterilmiştir.**

Defter No	Kayıt Târihleri	Sayfa Sayısı
1	Cemaziye'l-ahir 1155 / Cemaziye'l ahir 1157	289
2	Cemaziye'l ahir 1157 / Muharrem 1160	376
3	Muharrem 1160 / Safer 1163	378
4	Safer 1163 / Muharrem 1166	395
5	Muharrem 1166 / Ramazan 1168	326
6	Ramazan 1168 / Rebiü'l-evvel 1171	364
7	Rebiü'l-ahir 1171 / Rebiü'l-ahir 1173	357
8	Rebiü'l-ahir 1173 / Safer 1175	285
9	Safer 1175 / Cemaziye'l-evvel 1177	377
10	Rebiü'l-ahir 1177 / Rebiü'l-evvel 1179	393
11	Rebiü'l-evvel 1179 / Muharrem 1181	375
12	Muharrem 1181 / Muharrem 1189	339
13	Receb 1189 / Şaban 1192	397
14	Şaban 1192 / Rebiü'l-evvel 1194	187
15	Rebiü'l-evvel 1194 / Receb 1195	194
16	Receb 1195 / Zi'l-kade 1197	249

¹⁴ Buket Çelik, "Özellik ve İçerik Bakımından Sivas Ahkâm Defterleri (1742-1908)", *Uluslararası Tarih ve Kültür Kongresi, Kongre Tam Metin Kitabı*, (Ed. Kaldygül Adilbekova, Mustafa Latif Emek), İKSAD Yayınevi, Gaziantep 2017, s. 112-137.

17	Zi'l-kade 1197 / Zi'l-hicce 1200	395
18	Zi'l-hicce 1200 / Rebiü'l-ahir 1208	350
19	Şevval 1209 / Cemaziye'l-ahir 1211	189
20	Cemaziye'l-ahir 1211 / Şevval 1217	295
21	Şevval 1217 / Zi'l-kade 1219	191
22	Şevval 1219 / Şaban 1224	328
23	Şaban 1224 / Cemaziye'l-ahir 1227	242
24	Muharrem 1228 / Muharrem 1230	117
25	Muharrem 1230 / Şaban 1232	196
26	Receb 1232 / Rebiü'l-ahir 1235	251
27	Rebiü'l-evvel 1235 / Receb 1237	287
28	Receb 1237 / Şevval 1241	288
29	Zi'l-kade 1241 / Rebiü'l-ahir 1246	292
30	Rebiü'l-evvel 1246 / Safer 1250	299
31	Safer 1250 / Rebiü'l-evvel 1252	199
32	Rebiü'l-evvel 1252 / Şaban 1258	296
33	Şaban 1258 / Muharrem 1264	188
34	Muharrem 1264 / Zi'l-hicce 1270	191
35	Muharrem 1271 / Cemaziye'l-ahir 1280	199
36	Cemaziye'l-ahir 1280 / Şevval 1326	199

Sivas'a âit defterlerle alâkalı olarak şimdiye kadar yapılmış buna benzer çalışmalara, Fulya Özdemir¹⁵, Kübra Dursun¹⁶ ve Sibel Pekdoğan'ın¹⁷ yüksek lisans tezleri örnek olarak gösterilebilir. Çalışma süresi boyunca ilgili tezler incelenmiş olup, çalışmanın gidişâtı husûsunda adı geçen çalışmalardan faydalanılmıştır.

¹⁵ Fulya Özdemir, *Eyâlet-i Sivas'ta Sosyal ve Ekonomik Hayat (1 No'lu Sivas Ahkâm Defterine Göre)*, Sivas 2018

¹⁶ Kübra Dursun, *1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nde Yer Alan Vakıf Davalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Tokat 2015

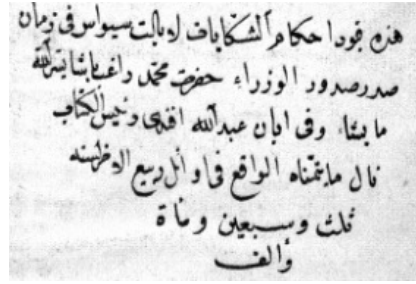
¹⁷ Sibel Pekdoğan, *19 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-60)*, Tokat 2014

BİRİNCİ BÖLÜM

8 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ

1.1. Defterin Tanıtımı ve Değerlendirmesi

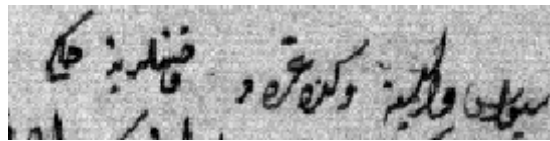
1.1.1. Fizîki Olarak

(Hâzihî kuyûd-u ahkâmu's-şikayât li eyâlet-i Sivas fî zamân-ı sadr-ı sūdûrû'l- vüzerâ-i Hazreti Mehmed Râgıp Paşa yeserallahu mâ yeşâu ve fî abâni Abdullah Efendi reisü'l küttâb nâl mâ yetemennâhü'l vâkî fî evâil-i rebî'ül-âhir li sene selâse ve sıb'ıyn ve miete ve elf.)

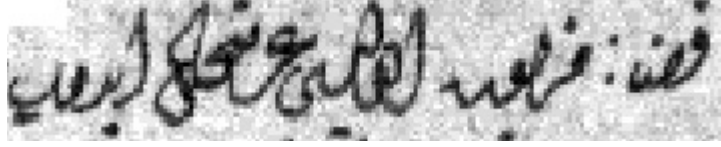
Ahkâm Defterlerinin girişinde genelde yukarıdaki örnekte olduğu gibi bir giriş bulunur. Bu giriş defterin hangi sadr-ı âzâmın sâdâreti ve hangi reisü'l küttabın zamanında ve hangi târihlerde yazıldığını açıklar. Bu açıklamanın ardından hükümler sırasıyla kaleme alınır.

Hükümlerin kaleme alınışında öncelikle ilgili kişi veya makam belirtilerek "hüküm ki" ya da sadece "hüküm" ifâdesi eklenir.

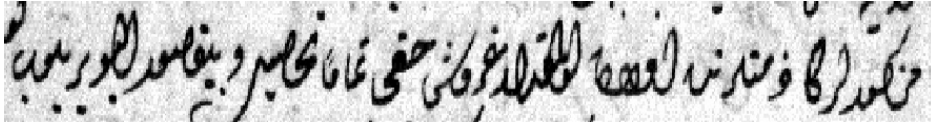
(Sivas Vâlisine ve Gedegre/Gedegara ve (Boş) Kadılarına Hüküm)

Yukarıdaki örnekte görüldüğü üzere bazen hükümlerin ilk satırında hükmün yazıldığı makam veya makamlarla berâber boş yerler bırakılmış olabilir. Bu durum o boşluğa daha sonra eklenme ihtimâli olan bir yer olduğunu gösterir. Hükümler tek bir makama yazılabileceği gibi birden çok makama aynı hükmün yazılabilmesi de mümkündür.

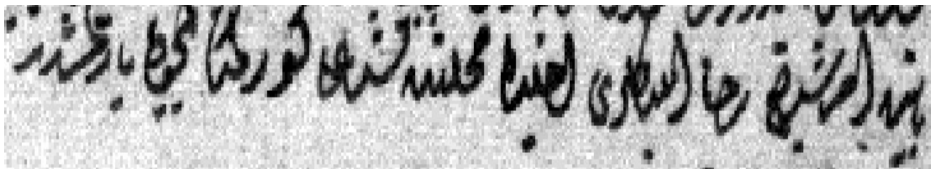
(kazâ-yı mezbûre ahâlîsi arz-u hâl edüb)

Bazı belgelerin başında şikâyette bulunan kişi ya da kişiler belirtilebilir. Bu durum ‘arz-u hâl edüb’, ‘mektub gönderüb’ ya da ‘südde-i sa‘detime varub’ gibi farklı şekillerde olabilir. Daha sonra ilgili şikâyet kaleme alınıb şikâyet husûsunda gerekli soruşturmanın yapılması netîcesinde verilen karar da metne dâhil edilir.

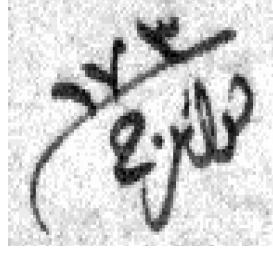
(...mezkûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruş hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur aliverilüb..)

Yukarıdaki örnek bir alacak verecek dâvâsıyla alâkalı yazılmış hükme âittir. Bu örnek hâricinde birçok farklı şikâyet durumu için kullanılan farklı ibâreler mevcuttur.

(...bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.)

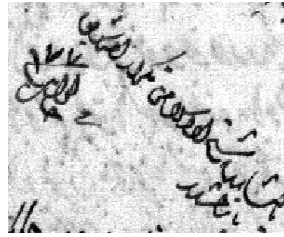
Hükümün sonunda ise pâdişâın adına hüküm verildiği yine onun ağzından yazılarak hüküm sonlandırılır. Yukarıdaki örneğin hâricince “*şer’le görüle deyu yazılmışdır*”, “*icrâ-yı şer’ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır*” veya “*emr-i şerîf mücebince ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır*” şeklinde farklı ifâdelerle hüküm sonlandırılabilir.

(Evâil-i Cemâziye’l âhir Sene 1173)

Son olarak her hükümün bitiminde belgenin sol alt köşesine belgenin yazıldığı tarih not düşülerek hüküm tamamlanmış olur.

Bazen herhangi bir hüküm kaleme alındıktan bir süre sonra o hükümün çözüme ulaştırılması husûsunda tekrar mahiyetinde ya da çözüme ulaştırılmış ise meselenin halledildiği konusunda hükümlerin hemen üzerine derkenar düşülür.

(Bâ-işâret şeyhü’l-islam tekrar emr-i şerîf yazmıştır.)

Derkenarlar genelde hükümlerden arta kalan boşluklara iliştilirdiği için yatay olarak yazılabilir. Yukarıdaki örnek hâricinde “*Mübâşirsiz te’dib olunmuşdur.*” ya da “*Mübâşir ma’rifetiyle mahallinde şer’le görülmüştür.*” şeklinde olabileceği gibi daha uzun hükümler için meselenin tekrar îzah edildiği daha uzun derkenarlar da vardır.

1.1.2. İçerik Olarak

1.1.2.1. Kronolojik Bakımdan

8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin kayıtları, Hicrî 1173 yılının Rebi'ü'l-âhir'inde tutulmaya başlanmıştır. Transkripsiyonu yapılan kısım içerisinde son yapılan kayıt ise Hicrî 1174 yılı Rebi'ü'l-evvel ayında gerçekleştirilmiştir.

***Aşağıdaki tabloda Hicrî 1173 yılının son dokuz ayı ile 1174 yılının ilk üç ayından oluşan yaklaşık bir yıllık bu tarih aralığının mîlâdi karşılıkları verilmiştir.**

Hicrî	Milâdî
Rebi'ü'l-âhir 1173	22 Kasım- 20 Aralık 1759
Cemâziye'l-evvel 1173	21 Aralık 1759- 19 Ocak 1760
Cemâziye'l-âhir 1173	20 Ocak- 17 Şubat 1760
Receb 1173	18 Şubat- 18 Mart 1760
Şâbân 1173	19 Mart- 16 Nisan 1760
Ramazan 1173	17 Nisan- 16 Mayıs 1760
Şevvâl 1173	17 Mayıs- 14 Haziran 1760
Zilkâde 1173	15 Haziran- 14 Temmuz 1760
Zilhicce 1173	15 Temmuz- 12 Ağustos 1760
Muharrem 1174	13 Ağustos- 11 Eylül 1760
Safer 1174	12 Eylül- 10 Ekim 1760
Rebi'ü'l-evvel 1174	11 Ekim- 9 Kasım 1760

1.1.2.1.1. Hicrî 1173 Yılı

1173 yılı Rebi'ü'l-âhir ayı içerisinde 11 adet alacak-verecek şikâyeti, 4 adet vergi ve vergi konusundaki usûlsüzlüklerle alâkalı şikâyet, 8 adet eşkıyâlık ve gasb olaylarıyla alâkalı şikâyet, 2 adet toprak davası şikâyeti, 1 adet vakıf dâvâsı, 1 adet cinâyet olayı ile alâkalı şikâyet ve 3 adet muhtelif dâvâlar olmak üzere 30 adet hüküm kayda alınmıştır.

1173 yılı Cemâziye'l-evvel ayında ise 5 adet alacak-verecek dâvâsı, 6 adet vergi ve vergi ile alâkalı usûlsüzlük dâvâsı, 11 adet eşkıyâlık ve gasb ile alâkalı dâvâ, 1 adet toprak dâvâsı, 5 adet vakıf dâvâsı, 3 adet cinâyet ve adam yaralama ile alâkalı dâvâ ve 7 adet muhtelif hususlar ile alâkalı olmak üzere bu ay içerisinde toplam 38 hüküm kaydı tesbât edilmiştir.

1173 Cemâziye'l-âhir'inde ise 7 adet alacak-verecek dâvâsı, 11 adet vergi ve usûlsüzlük dâvâsı, 5 adet eşkıyâlık-gasb dâvâsı, 4 adet vakıf dâvâsı, 4 adet cinâyet-adam yaralama konulu dâvâ ve 6 adet muhtelif konulardan oluşan dâvâlar ile toplam 37 adet hüküm kaydı yapılmıştır.

Aynı yılın Receb ayına baktığımızda ise 19 adet alacak verecek dâvâsı, 2 adet vergi ve usûlsüzlük dâvâsı, 9 adet eşkıyâlık ve gasb olayları ile alâkalı dâvâ, 1 adet toprak dâvâsı, 8 adet vakıflarla alâkalı dâvâ, 5 adet cinâyet veyâ adam yaralama ile alâkalı dâvâ ve 6 adet de muhtelif meselelerle alâkalı olmak üzere toplam 50 adet dâva ile alâkalı hüküm saptanmıştır.

1173 yılı Şâbanı'nda ise toplam 8 adet alacak-verecek dâvâsı kaydedilmiştir. Bunlardan 54. Sayfada bulunan bir hükmün üzeri çizilerek iptâl edilmiştir. 4 adet vergi usûlsüzlüğüyle alâkalı, 5 adet eşkıyâlık ve gasb olayları ile alâkalı, 1 adet toprak anlaşmazlığı ile alâkalı, 10 adet has,zeâmet, tımar ya da vakıf konulu, 1 adet cinâyet veyâ adam yaralama konulu ve 6 adet de muhtelif olay konulu olmak üzere toplam 35 hüküm kayda geçirilmiştir.

Aynı senenin Ramazanı'nda, 2 adet alacak-verecek dâvâsı, 12 adet eşkıyâlık ve gasb ile alâkalı dâvâ, 1 adet toprak ile ilgili dâvâ, 8 adet has, zeâmet, tımar yâ da vakıf konulu dâvâ, 2 adet cinâyet veyâ yaralama konulu dâvâ ve 2 adet muhtelif konulardan müteşekkil olmak üzere toplam 27 adet dâva ile ilgili hüküm kaleme alınmıştır.

1173 yılı Şevvali'ne gelindiğinde 15 adet alacak-verecek meselesi, 7 adet vergi ile alâkalı mesele, 9 adet eşkıyâlık ve gasb ile alâkalı husus, 3 adet toprak dâvâsı, 6 adet has, zeâmet, tımar yâhut vakıf ile alâkalı dâvâ, 3 adet cinâyet ve adam yaralama ile alâkalı ve 4 adet de muhtelif hususlarda olmak üzere toplam 47 hüküm kaydı yapılmıştır.

1173 yılı Zilkâde ayında, 13 adet alacak-verecek dâvâsı, 7 adet vergi ve usûlsüzlük, 9 adet eşkıyâlık-gasb, 2 adet toprak dâvâsı, 16 adet has, zeâmet, tımar yâhud vakıf dâvâsı, 5 adet yaralama veyâ adam öldürme ve 7 adet de muhtelif meseleler hakkında olmak sûretiye toplam 59 adet hüküm kaydedilmiştir.

Yılın son ayında ise (Zilhicce) , 11 adet alacak-verecek dâvâsı, 4 vergi-usûlsüzlükle alâkalı mesele, 7 adet gasb ve eşkıyâlıkla alâkalı olay, 1 adet arâzi dâvâsı, 8 adet has, zeâmet, tımar veyâ vakıf konulu husus, 1 adet yaralama ve üç adet muhtelif konular ihtivâ eden toplam 35 hükmün kaydı gerçekleştirilmiştir.

1.1.2.1.2. Hicrî 1174 Yılı

1174 Yılı Muharrem Ayı kayıtlarına göre, 12 adet alacak-verecek, 7 adet vergi ve usûlsüzlük, 8 adet eşkıyâlık ve gasb, 3 adet arâzi, 9 adet has, zeâmet, tımar veyâ vakıf, 3 adet cinâyet ya da adam yaralama ve 3 adet de farklı hususlardan olmak üzere toplam 45 adet dâvâ ile alâkalı hükmün kaydı yapılmıştır.

Safer ayına gelindiğinde ise, 9 adet alacak-verecek meselesi, 2 adet vergi ve usûlsüzlük ile alâkalı olay, 11 adet eşkıyâlık ve gasb meselesi, 6 adet arâzi meselesi, 10 adet has, zeâmet, tımar veyâ vakıflarla alâkalı meseleler, 1 adet cinâyet vakâsı ve 1 adet de bu grupların dışında kalan olay olmak üzere toplam 39 adet hüküm kaydına tesâdüf edilmiştir.

Ele almış bulunduğumuz defterin ilk 141 sayfası dâhilinde kalan Rebi'ü'l-evvel ayına âit kayıtların bir kısmı ise, 12 adet alacak-verecek dâvâsı, 6 adet vergi-usûlsüzlük konulu mesele, 3 adet gasb olayı, 7 adet has, tımar, zeâmet veyâ vakıf konulu olay, 6 adet cinâyet ve 2 adet de muhtelif meseleler üzerine yazılmış toplam 36 hükmü içermektedir.

***Tesbit edilen hükümlerin aylara göre kayıt sayıları ek olarak grafikte belirtilmiştir.**

Elde ettiğimiz verilere göre vergi ve usûlsüzlük olayları konusunda hükümlerin en fazla olduğu süreç 1173 Yılı Cemâziye'l âhiri'ne denk gelmektedir. 1174 Yılı Muharremi'nde de artış göstermiştir fakat 7 ay öncesi bu konuda en fazla hüküm kaydının yapıldığı tarih olarak tesbât edilmiştir.

Alacak-verecek dâvâları için yapılan hüküm kayıtları ise en çok Receb 1173 târihine tekâbül etmektedir. Şâban ve Ramazan aylarında sürekli bir düşüş yaşadıktan sonra Şevvâl ayında tekrar yükselmiş ve sonrasında çok küçük ölçekli iniş çıkışlarla ilerlemiştir.

Has, zeâmet, tımar ve vakıflarla alâkalı dâvalar husûsunda kaleme alınan hükümlerin en fazla kayda alındığı dönem ise Zilkâde ayıdır. Diğer hususlarda ise aylara göre hükümlerin kayıt sayılarında fazla istikrarsızlık görülmemektedir.

Bütün hükümlerin on iki aylık süre içerisindeki kaydedilme oranlarına bakıldığında ise Rebi'ü'l-âhir ayından itibaren başlayan kayıtların sayısının Cemâziye'l-evvel ayna kadar küçük ölçekte yükseldiği, Cemâziye'l-âhir ayna kadar artış sayısının azaldığı ama yine de artmaya devâm ettiği, Receb ayna kadar hızlı bir yükselişe geçtiği görülmektedir. Receb ayında 50 küsur hüküm kaydedildikten sonra tekrar düşüşe geçmiş ve Şâbân-Ramazan aylarında âni bir düşüş yaşamıştır. Ramazan ayı yıl içerisinde en az hüküm kaydının yapıldığı tarihtir. Ramazan ayı itibâriyle tekrar hüküm kayıtlarının sayısı artmaya başlamış ve Şevvâl ayında da bu artış devam etmiştir. Tesbit edilen verilere göre yıl içerisinde en fazla hüküm kaydının yapıldığı tarih 1173 Zilkâde ayıdır. Zilhicce ayna doğru hükümlerin kayıt sayısında düşüş meydana gelmiştir. Ancak Zilhicce ayından sonra 1174 yılına girilen Muharrem ayı itibâriyle tekrar kayıt sayısında artış yaşanmış ve sonraki Safer ve Rebi'ü'l-evvel 1174 tarihlerinde hüküm kayıt sayıları yavaş bir düşüşle tutulmaya devâm etmiştir.

Elde ettiğimiz bilgilere göre en fazla hüküm kaydı Receb(1173) ve Zikâde(1173) aylarına tekâbül ederken en az hükmün kaydedildiği târihler ise Rebi'ü'l-âhir(1173), Ramazan(1173) ve Zilhicce(1173) aylarıdır. Hükümlerin az kaydedilmesi husûsunda Ramazan ayının insanlar üzerindeki mânevî tesîri akla gelebilmektedir. Ancak Ramazan ayı içerisinde diğer hükümlerin kayıtları azalmasına râğmen gasb ve eşkıyâlık meseleleriyle alâkalı hükümlerin sayısında düşüş meydana gelmemiştir.

***Hükümlerin aylara göre artış-azalış değerleri ekteki grafikte gösterilmiştir.**

1.1.2.2. Mekânsal Açıdan

Mekansal açıdan ele alındığında, defterde şikâyetlerin geldiği 15 adet sancak tesbit edilmiştir. Bu sancaklara bağlı olarak şikâyetlerin geldiği kazâ ve nâhiyeler ise toplam 71 adettir. Buna karşılık herhangi bir kazâ veyâ nâhiyesi geçmeden sadece şehir merkezlerinden muhtelif şikâyetlerin geldiği 3 sancak bulunmadır. İstanbul'dan ise toplam 4 adet şikâyet geldiği tesbit edilmiştir. Herhangi bir sancağa bağlı olduğu belirtilmeyen kazâ ve nâhiyeler ise toplam 5 adettir. Şikâyet yerinin belirtilmediği toplam hüküm sayısı ise 4'tür. Şikâyet merkezi bakımından istisnâ olarak değerlendirilebilecek bir hüküm ise Pedgus/Vidin'den gelmiştir.

Defterde tesbit edilmiş Sivas Eyâleti'ne dâhil sancaklar ve ilgili sancaklara bağlı kazâ veyâ nâhiyelerden gönderilen hükümler tasnif edilmiştir.

***Kaydedilen şikâyetler ve şikâyetlerin geldiği kazâ ve nâhiyeler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. (Örn. x/y: x numaralı sayfanın y numaralı hükmü)**

1.1.2.2.1. Sivas (Paşa Sancağı)

Mekan	Hükümler	Adet
SİVAS	5/1, 8/4, 12/2, 12/3, 16/3, 16/4, 18/3, 18/4, 19/1, 22/4, 39/3, 40/3, 54/1, 61/3, 64/2, 68/2, 68/3, 70/1, 75/2, 76/2, 86/3, 88/2, 89/5, 91/3, 104/3, 104/4, 105/3, 114/2, 115/1, 119/1, 134/4, 136/2, 141/2	33
Yeni İl	21/3, 38/2, 39/4, 41/3, 42/3, 43/2, 43/3, 44/4, 59/4, 60/3, 60/4, 72/1, 84/2, 99/3, 107/3, 126/2, 127/3, 129/1, 132/4,	19
Dârende	17/1, 87/2, 105/1,	3
Divriği	7/4, 14/1, 14/5, 19/3, 20/2, 25/2, 26/4, 27/4, 28/2, 31/1, 32/2, 34/1, 34/2, 42/2, 45/1, 50/2, 54/Ü.Ç.H., 67/4, 70/3, 72/2, 102/3, 113/2, 117/4, 126/3, 133/3, 134/1, 134/2, 134/3, 136/3, 137/3,	30
Ortapâre	79/1, 86/5,	2
Yıldızeli	33/3,	1
Sivas İli	33/1, 34/3, 83/1, 107/4,	4
Gürün	66/2, 133/5, 135/2, 135/3,	4
Tozanlu	75/3, 88/1, 106/3,	3
Kuruçay	6/1,	1
Karakuş	52/1, 58/1, 61/1, 61/2, 62/1, 62/2, 138/2,	7
Karasu	84/3,	1
Meşhedâbâd	125/3,	1
Toplam		118

1.1.2.2.2. Amasya

Mekân	Hükümler	Adet
AMASYA	1/2, 2/3, 3/1, 27/1, 29/3, 30/2, 30/3, 30/4, 31/2, 31/3, 42/1, 47/2, 52/3, 58/2, 60/1, 65/3, 66/1, 92/1, 100/5, 103/2, 133/2,	21
Merzifon	6/3, 7/1, 10/3, 11/1, 11/2, 14/3, 14/4, 33/2, 60/2, 63/2, 99/4, 101/3, 130/5,	13
Gümüşâbâd	72/3, 94/3,	2
Taşâbâd	73/1, 78/2, 89/4, 92/2, 124/1,	5
Geldigelen(âbâd)	8/1, 22/5, 40/1, 41/2, 47/1, 76/1, 110/5, 133/4,	8
Sonisa	45/3, 100/4, 102/2, 141/1,	4
Geldikras/Geldigiras	23/1, 57/3, 60/6,	3
Kili	119/3,	1
Akdağ	130/2, 131/2,	2
İvas	138/1,	1
Zeytun	51/1	1
Toplam		61

1.1.2.2.3. Tokat

Mekân	Hükümler	Adet
TOKAT	2/1, 4/1, 4/2, 9/1, 10/4, 25/1, 35/1, 35/2, 35/3, 35/4, 36/1, 40/2, 43/4, 44/1, 45/4, 47/3, 49/1, 49/2, 54/3, 64/1, 68/4, 69/1, 73/3, 74/4, 83/2, 86/1, 87/4, 90/1, 91/2, 97/3, 105/5, 110/1, 112/3, 113/3, 122/3, 125/1, 127/4, 128/2, 129/2, 130/4, 132/1, 133/1, 137/1, 137/2, 140/2,	45
Niksar	24/3, 44/5, 89/1, 90/Ü.Ç.H., 103/1, 107/1, 107/2, 123/2, 138/3, 138/4,	10
Zile	18/5, 19/2, 26/1, 27/2, 27/3, 51/3, 87/1, 122/4,	8
Kazâbâd	11/3, 45/2, 46/2, 65/2, 74/2, 74/3, 83/3, 84/1, 97/1, 118/1, 140/1,	11
Niksar	96/1,	1
Artukâbâd/Arıkâbâd(?)	44/2, 110/2, 128/1,	3
Turhal	15/2, 46/3, 78/3, 81/1, 82/2,	5
Karayaka	95/1,	1
Kâfirni	22/2,	1
Kilmigad	48/1, 72/4,	2
Hakala(?)	130/3,	1
Tünekli(?)	132/5,	1
Toplam		89

1.1.2.2.4. Çorum

Mekân	Hükümler	Adet
ÇORUM	4/5, 13/1, 22/1, 29/1, 48/2, 50/3, 51/2, 55/4, 55/5, 63/3, 67/3, 68/1, 69/3, 86/4, 88/3, 89/2, 101/2, 109/2, 125/2, 140/3, 141/3	21
İskilip	3/2, 5/2, 10/2, 21/2, 23/3, 37/2, 38/3, 38/4, 39/2, 44/3, 53/1, 69/2, 81/3, 81/4, 90/2, 94/1, 94/2, 97/2, 99/2, 100/3, 109/5, 112/4, 113/1, 116/2, 116/3, 117/1, 120/2, 120/3, 120/4, 122/1, 136/1,	31
Osmancık	38/5, 56/3, 57/2, 63/1, 65/4, 74/1, 112/1,	7
Budaközü	4/3, 14/2, 46/4,	3
Hacı Hamza	30/1,	1
Hüseyinâbâd	55/1, 56/1, 108/2,	3
Mecidözü	53/3, 57/1, 57/4, 59/1, 59/2, 86/2, 97/4, 98/1, 139/2,	9
Saz	36/2, 60/5, 64/3, 64/4, 65/1, 91/1,	6
Karahisâr-ı Demirlü	36/3, 82/3, 93/1, 116/1,	4
Tahte't-tarîk	114/1,	1
Toplam		86

1.1.2.2.5. Bozok

Mekân	Hükümler	Adet
BOZOK	7/3, 54/2, 59/3, 67/1, 84/4, 105/4, 118/2, 129/3,	8
Sorgun	78/1, 90/4,	2
Karahisâr-ı Behrâmşâh	132/2,	1
Mucur	115/2,	1
Toplam		12

1.1.2.2.6. Canik

Mekân	Hükümler	Adet
CANİK	32/1,	1
Samsun	1/1, 6/2,	2
Gedegre/Köprü	9/2, 9/3, 9/4, 20/1, 24/2, 28/1, 43/1, 71/2, 103/3, 108/1, 117/2,	11
Ladik	8/3, 53/2, 55/2, 90/3,	4
Havza	117/3,	1
Ökse	131/3,	1
Karahisâr-ı Şarkî	71/1,	1
Erim	8/2, 126/4, 131/1,	3
Bulman	98/2, 112/2, 114/3,	3
Çamaş	119/2, 123/1, 124/2,	3
Yakup Beg Derbendi	120/1,	2
Toplam		32

1.1.2.2.7. Malatya

Mekân	Hükümler	Adet
MALATYA	-	
Arapkir	4/4, 16/1, 16/2, 17/2, 17/3, 22/3, 23/2, 24/4, 26/3, 37/1, 46/1, 50/1, 55/3, 57/5, 63/4, 79/3, 94/4, 98/3, 100/1, 100/2, 109/1, 109/4, 118/3, 121/1, 121/2, 122/2, 127/1, 127/2,	28
Eğîn	7/2, 15/1, 18/2, 23/4, 24/1, 26/2, 38/1, 41/1, 43/Ü.Ç.H., 56/2, 56/4, 58/3, 66/3, 66/4, 67/2, 68/5, 69/4, 73/2, 75/1, 81/2, 81/5, 82/4, 87/3, 89/3, 99/1, 101/1, 102/1, 104/1, 106/1, 121/3, 136/4,	31
Arguvan	52/2, 62/3, 135/4,	3
Altın	102/4,	1
Toplam		63

1.1.2.2.8. Çankırı

Mekân	Hükümler	Adet
ÇANKIRI(KENGİRİ)	-	
Tosya	109/3	1
İnallu Ballu	82/1	1
Toplam		2

1.1.2.2.9. Diğerleri

*Elde edilen verilere göre muhtelif sancaklardan gelen şikâyetler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mekan	Hükümler (Nâhiye veyâ kazâ kaydı olmayan yerlere âit)	Toplam
İSTANBUL	70/2, 126/1, 129/4, 130/1	4
ANKARA	39/1	1
KAYSERİ	15/3, 135/1	2
KÜTAHYA	18/1	1
MARAŞ	12/1	1

*Elde edilen verilere göre muhtelif kazâ veyâ nâhiyelerden gelen şikâyetler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mekân	Hükümler(Sancak adı zikredilmeyen veyâ istisnâî olan)	Toplam
Gedikçik	2/4,	1
Gürle	9/5, 10/1,	2
Kadıâbâd	2/2, 11/4, 11/5,	3
Koyulhisar	29/2,	1
İfrâz-ı Kars	91/4,	1
Geyve/Sakarya	106/2	1
Pedgus/Vidin	63/Ü.Ç.H.	3
Türkmen Çelebi/Haleb(?)/Rûhâ Urfa	21/1, 110/3, 110/4, 139/1	4

Şikâyet Yeri Belirtilmemiş Hükümler	79/2, 92/3, 104/2, 105/2,	Toplam 4
--	---------------------------	-------------

1.1.2.3. Konularına Göre

Defterin transkribe edilen kısmı tam olarak 1173 yılının son 9 ayı ile 1174 yılının 3 ayını ihtivâ edecek şekilde 1 yılı kapsamaktadır. Bu 1 yılın tamâmına bakılacak olursa, tesbit edilen mevcut hükümlerin 125 tanesi alacak verecek dâvâlarıyla alâkalıdır. Bunların 92'si 1173 yılına âitken 33'ü ise 1174 yılı kayıdır.

Vergi ve usûlsüzlükle alâkalı olarak toplam 59 hüküm kaydı yapılmış olup bunların 44'ü 1173 yılına, 15'i ise 1174 yılına âittir. Eşkîyâlık ve gasb olayları ile alâkalı olarak toplam 97 hüküm kayda geçirilmiştir. Bunların 75'i 1173 yılında, 22'si ise 1174 yılında yazılmıştır. Arâzi meseleleriyle alâkalı olmak üzere 1173 yılının son 9 ayında 12 adet hüküm yazılmışken 1174 yılının ilk üç ayında 9 hüküm kayda geçirilmiştir. Toplam arazi meselesi kaynaklı yazılmış hüküm sayısı 21'dir. Has, zeâmet, tımar veyâ vakıf konulu kayda geçen hükümlerin toplamı 91'dir. Bu 91 hükmün 65'i 1173 yılına âitken 26'sı 1174 yılında kaydedilmiştir. Cinâyet ve adam yaralama olayları ile ilgili olarak yazılmış hüküm sayısı ise 34'tür. Bunların 25'i 1173 yılı kaydı iken 9'u ise 1174 yılında kaleme alınmıştır. Bahsi geçen konuların herhangi birine dahîl edilemeyecek muhtelif konularda ise 1173 yılında 46 adet, 1174 yılında da 6 adet olmak üzere toplam 52 muhtelif hüküm kayda geçirilmiştir.

***Hükümlerin transkribe edilen kısım içerisinde konularına göre yüzdeler dilimleri ekteki grafikte gösterilmiştir.**

1.1.2.3.1. Alacak-Verecek Dâvâları

Bu konu başlığı altında değerlendirilen hükümler, mîras meseleleri, borç dâvâları, ortaklıklarla alâkalı hususlar, yine mîras meselesi ile alâkalı olmak üzere vârisin küçük yaşta olması sebebiyle vâsi tâyin edilen kişilerden, ilgili mîrasın akıl-bâliğ olan vârise alınmasında ortaya çıkan problemler, îcar verilen yerlerin ücretlerinin tahsîliyle alâkalı meseleler ve emâneten verilmiş para ya da eşyânın tekrar alınması hususundaki meseleler gibi para veyâ eşyâ kaynaklı anlaşmazlıkları ihtivâ eden konulardan meydana gelmektedir. En fazla hüküm %26'lık oranla alacak-verecek dâvâları üzerine kaleme alınmıştır.

Örneğin İstanbul'da yaşayan Mehmed Emin adındaki kişi, babasından kendisine mîras kalan çiftliğini Amasya'da ikâmet eden amcası Ömerî Bayram

Kethüdâ'ya îcâr olarak vermiş ve karşılığında alması gereken ücreti bir türlü alamamıştır. Bu husus şöyle kaydedilmiştir:

‘... İstanbul'da sâkin Mehmed Emin nam yetim gelüb Amasya kazasında vaki' babasından müntakil Atabeg Çifliği dimekle ma'ruf çiftliği Amasya sâkinlerinden Ömerî Bayram Kethüda dimekle ma'ruf kimesneye senevî yüz altmış guruş olmak üzere bin yüz altmış (Boş) senesinden beru îcar ve merkûm dahî isticâr ve dokuz seneden beru zabt ve hâsıl olan gerek tereke mahsulün, gerek çiftlik-i mezburun koyun ve keçilerinin hâsılını ahz u fûruht ve zimetinde bin üç yüz elli guruşa müctemi' ve defa'atle ammîsi merkuma mektub tahrir ve adam gönderüb taleb eylediğın virmeyüb... ’’¹⁸

Bu hususda alacaklı kişi olan Mehmed'in, alacağını tahsîl için gitmeye mecâlî olmadığı da kaydedildikten sonra meselenin halledilmesi için başka bir hususun halledilmesi üzere mübâşir olarak görevlendirilmiş olan kişi, bu meselenin halline memur edilmiştir. İlgili meselenin halli için kayda geçen belge şöyle devâm etmektedir:

‘... ol tarafa aher husus için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yin olunan sadrâzam ağalarından kıdvetü'l emâsil ve'l akran (Boş) zîde kadrehu mübâşeretiyle şer'le görüleb ammîsi mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdar hakkı tahsil ve tarafından kabzına memur vekili (Boş) nam kimesneye alvirilüb te'allül ve muhâlefet itdirülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır. ’’¹⁹

Rebiü'l-âhir 1173 târihli bu belgenin üzerine Safer 1174 târihli düşülen derkenâra göre ilgili husus araştırılmış ve ilgili şikâyetin doğru olduğu, o bölgedeki ileri gelenlerin arzları ile teyit edilmiştir. Bahis geçen derkenâr şu şekilde kaydedilmiştir:

‘Mezra'a-yı mezbûrun tarafından vekil Veli Efendi ile Bayram Kethüdâ murâfa'a-yı şer' olunduklarında şer'an yedinde lâzım geldiğine nâtık Amasya

¹⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkam Defterleri, No:8 Sayfa 2/3. Hüküm

¹⁹ Aynı yer.

mutasarrıfı Ebûbekir dâme ikbâlehû ile Amasya nâibi İsmâil'in vârid olan arzı hıfz olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir.'²⁰

Derkenardan da anlaşılacağı üzere meselenin tâkibine ihtimam gösterilmiş ve takrîbi 11 ay sonra derkenâr düşülmüştür. Bu da yapılan şikâyetlerin uzun vâdede bile olsa soruşturulduğunu göstermektedir.

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Alacak-Verecek	(Rebi'ü'l-âhir) 1/2, 2/3, 3/1, 4/1, 6/2, 7/2, 8/4, 9/1, 9/2, 9/3, 9/4 (Cemâziye'l-evvel) 10/3, 11/1, 11/5, 14/2, 18/4 (Cemâziye'l-âhir) 21/3, 22/4, 24/3, 25/2, 29/3, 31/1, 31/2 (Receb) 31/1, 31/2, 33/2, 35/2, 35/3, 35/4, 36/1, 38/1, 38/2, 38/5, 39/1, 39/3, 39/4, 40/2, 42/1, 43/2, 43/3, 44/1, 44/5 (Şâbân) 45/2, 45/4, 47/2, 47/3, 50/1, 54/(Üzeri Çizilmiş Hüküm), 54/3, 55/3 (Ramazan) 56/1, 59/3 (Sevvâl) 63/2, 66/3, 66/4, 67/4, 68/1, 68/2, 68/5, 69/1, 69/3, 70/1, 70/2, 70/3, 72/1, 72/2, 81/2 (Zilkâde) 74/4, 75/1, 82/2, 86/1, 86/5, 88/2, 89/4, 90/2, 91/2, 92/3, 94/1, 94/2, 97/3 (Zilhicce) 81/5, 99/4, 100/2, 100/5, 104/2, 104/3, 104/4, 105/3, 106/1, 107/2, 107/3,	(Muharrem) 109/4, 110/1, 110/3, 110/4, 112/3, 112/4, 113/1, 116/2, 116/3, 117/1, 119/3, 121/3 (Safer) 84/2, 120/4, 122/3, 122/4, 126/1, 126/2, 127/2, 127/3, 129/2 (Rebi'ü'l-evvel) 133/1, 133/2, 133/5, 134/1, 134/4, 135/1, 136/3, 137/3, 138/3, 138/4, 139/1, 140/1

1.1.2.3.2. Vergi ve Usûlsüzlük Şikâyetleri

Vergi ve usûlsüzlük meselesi olarak ele alınan hükümler, vergilerin tahsîlinde ortaya çıkan problemler, yükümlü olan kişinin vergi verme konusundaki itîrâzı, alınması gereken vergiden fazlasının talep edilmesi ile alâkalı şikâyetler, vergi

²⁰ Aynı yer.

alınmaması gerektiği halde vergi talep edilen kişilerin şikâyetleri ve vergi tahsiline memur edilmediği halde birtakım kişi yâ da kişilerin vergi tahsil etmesi husûsundaki şikâyetlerden meydana gelmektedir. Vergi ve usûlsüzlük meseleleri transkribe edilen hükümler içerisinde %12'lik bir orana sâhiptir.

Tesbit edilen vergi usûsüzlüğüyle alâkalı bir hükme göre Kurt Durmuş Adında bir sipâhinin evladlarından oluşan yedi kişilik bir grup arzuhal ile bir şikâyette bulunmuştur. Bu şikâyete göre vergi alınması gereken yerleri yokken vergi talebiyle rahatsız edilmişlerdir. İlgili husus şöyle kayda geçmiştir:

‘Seyîd Halil ve Seyid Himmet ve Abdulkâdir ve Süleyman ve Abdülkerîm ve Hasan ve Hüseyin nam kimesneler südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar müteveffâ Kurd Turmuş sipâhî evladları olub Sivas İli Kazâsı'na tâbî' Yatak nam karye toprağında bi'l-fîl zabt ve tasarruflarında tekâlif alınmak îcâb eder hâne-i avârizına bağılu kadîmî re'âyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlif talebiyle te'addî ve rencîde olunmaları iktizâ etmez iken..’²¹

Vergi tahsiline memur subaşılar ile bahsi geçen köyün ahâlisi fikir birliği yaparak bu kişilerin de kendileriyle berâber vergi vermesini istemektedirler. Böylece kendi verecekleri verginin yükünü hafifletmeyi amaçlamaktadırlar. Kayıt şöyle devâm etmiştir:

‘... karye-i mezbûre ahâlîleri zuhûr ve subaşılılarıyla yek-dîl ve yek-cihet ve sizin ecdâdınız sipâhî etmiş iken siz sipâhî değîl(sî)z avâriz ve sâir üzerlerimize vâride olan tekâlifden siz dahî bizimle ma'an hisse veriniz deyu hilâf-ı kânun te'addî ...’²²

Belgeye göre sipâhî evladları vergiden muaf tutulmaktadır. Ancak ahâli onları da vergi vermeye zorlamaktadırlar. Şikâyet üzerine taraflar yüzleştirilmiş ve müdehalelerinin bertarâfı husûsunda hüküm kayda geçirilmiştir. Belge şu şekilde sonlandırılmıştır:

‘...ve mezbûrlar ile murâfa'a-yı şer' olunduklarında mezbûrların iddiâları lağv ve ol-vecihle olan müdehale ve te'addîleri men' ve def'-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye verilmişken yine te'addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda fetvâ-yı

²¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, No:8, Sayfa 107/4. Hüküm

²² Aynı yer.

şerîfeleri olduğun bildirüb hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı şerîfeleri müceblerince amel olunub hilâf-ı kânun zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur. ''²³

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Vergi-Usûlsüzlük	<p><u>(Rebi'ü'l-âhir)</u> 2/1, 3/2, 4/5, 5/1</p> <p><u>(Cemâziye'l-evvel)</u> 9/5, 10/1, 13/1, 15/1, 15/2, 19/1</p> <p><u>(Cemâziye'l-âhir)</u> 22/2, 22/3, 26/1, 26/2, 26/4, 27/1, 27/2, 27/4, 28/1, 30/3, 81/1</p> <p><u>(Receb)</u> 32/2, 44/2</p> <p><u>(Sâbân)</u> 46/2, 47/1, 50/2, 50/3</p> <p><u>(Ramazan)</u> -</p> <p><u>(Sevvâl)</u> 64/1, 64/4, 65/1, 66/2, 67/3, 73/2, 74/2</p> <p><u>(Zilkâde)</u> 82/1, 87/1, 87/3, 89/1, 91/3, 91/4, 92/2</p> <p><u>(Zilhicce)</u> 99/3, 100/4, 102/3, 105/5</p>	<p><u>(Muharrem)</u> 83/1, 107/4, 109/5, 110/2, 112/2, 114/3, 119/2</p> <p><u>(Safer)</u> 84/1, 129/1</p> <p><u>(Rebi'ü'l-evvel)</u> 132/2, 132/4, 135/4, 136/4, 138/2, 140/2</p>

1.1.2.3.3. Eşkıyâlık ve Gasb Olayları

Eşkıyâlık ve gasb olarak değerlendirilen hükümler, bazı kişi yâ da kişilerin ev basması ve ev ahâlisinin malına ve canına kast etmesi, tecâvüz ve evde bulunan eşyâları gasb etmesi gibi olayları, yolculuk esnâsında gasb edilen kişilerin

²³ Aynı yer.

şikâyetlerini, ticâret veyâ buna benzer bazı sebeplerden dolayı memleketinden uzak kalan kişilerin mülklerinin gasb edilmesi ile alâkalı şikâyetleri ve bunun gibi birtakım olayları konu almaktadır. Adam yaralama veyâ cinâyet gibi olaylar da eşkıyâlık ve gasb olayları ile berâber görülebilmektedir. Ancak her eşkıyâlık-gasb şikâyeti cinâyet veyâ adam yaralama ile neticelenmediği için cinâyet ve yaralama olayları ile alâkalı hükümler ayrı bir başlık altında incelenmiştir. Bu konuda yapılan şikâyetlerin sayısının diğer hükümlere oranı %20'dir.

Bu tür şikâyetlerle alâkalı olarak yapılan hükümlere örnek verilecek olursa Ramazan 1173 târihli bir kayıta göre Melli Aşîreti mensubu bir şahıs bizzat gelerek yine aynı aşîretten başka bir kişi etrâfına topladığı birileriyle berâber gelip bunun hayvanlarını ve bir takım eşyâsını gasb ettiğini söylemiştir. Bu kayıtlara şöyle geçmiştir:

*'Melli Aşîreti'nden Darende (Boş) gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye hilâf-ı şer' ve te'addisi olmayub ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine aşîret-i mezbûreden (Boş) nam kimesne hevâsına tâbi' ehl-i örf ile yek-dîl ve hilâf-ı şer' bin yüz yetmiş (Boş) senesinde beş bin guruş kıymetlü öküz ve inek ve kavak ile sâir eşyâsını ahz edüb ziyâde gadr ve te'addi eylediğün ...'*²⁴

İlgili meselenin kaydı ve çözüm için yazılan hüküm şu şekilde tamamlanmıştır:

*'...ve mezbûr taht-ı kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğü mahalde şer'le görülüüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.'*²⁵

²⁴ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, No:8, Sayfa 57/1. Hüküm

²⁵ Aynı yer.

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Eşkiyâlık-Gasb	<p><u>(Rebi'ü'l-âhir)</u> 4/2, 4/3, 4/4, 6/1, 6/3, 7/1, 7/3, 8/3</p> <p><u>(Cemâziye'l-evvel)</u> 10/2, 11/2, 11/3, 11/4, 12/1, 12/2, 14/4, 14/5, 15/3, 16/3, 18/2</p> <p><u>(Cemâziye'l-âhir)</u> 23/1, 23/2, 23/4, 24/2, 27/3</p> <p><u>(Receb)</u> 32/1, 34/2, 36/2, 39/2, 41/3, 42/2, 42/3, 43/1, 44/3</p> <p><u>(Şâbân)</u> 51/1, 54/1, 55/1, 55/4, 55/5</p> <p><u>(Ramazan)</u> 56/2, 57/1, 57/2, 57/3, 57/5, 58/2, 58/3, 59/1, 59/2, 60/1, 60/3, 60/4</p> <p><u>(Sevvâl)</u> 64/2, 65/4, 67/2, 68/4, 69/2, 69/4, 72/3, 73/1, 81/4</p> <p><u>(Zilkâde)</u> 78/2, 86/2, 87/4, 88/1, 90/4, 91/1, 94/3, 98/1, 99/2</p> <p><u>(Zilhicce)</u> 82/4, 100/1, 102/4, 103/1, 104/1, 105/1, 106/3,</p>	<p><u>(Muharrem)</u> 109/3, 112/1, 114/2, 117/3, 117/4, 118/2, 119/1, 120/3</p> <p><u>(Safer)</u> 84/3, 84/4, 122/1, 122/2, 123/2, 124/1, 125/2, 129/3, 130/3, 130/4, 130/5</p> <p><u>(Rebi'ü'l-evvel)</u> 134/2, 137/1, 141/2</p>

1.1.2.3.4. Toprak ve Arâzî Anlaşmazlıkları

Toprak ve arâzi meselesi olarak, mahlûl kalan arâzilerin tapulandırılması, toprak satışında ortaya çıkan problemler, herhangi bir vakfa âit olan toprakların tasarrufuna yönelik meseleler, arâzilerin gasb edilmesi ile alâkalı meseleler, herhangi birine âit mera ve otlâğın başkasının hayvanları tarafından otlatılması ile alakalı

şikâyetler, bağ, bahçe anlaşmazlıkları veyâ herhangi bir arâzi içerisinde kalan su kaynağının kullanım hakkı gibi meselelerde ortaya çıkan anlaşmazlıklar gibi birçok şikâyet sayılabilir. %5’lik oranıyla arâzi meseleleri defterin diğer konulara dâir hükümlerine nazaran en az konu başlığını teşkil etmektedir.

Bahsi geçen hükümlere örnek olarak, Şeyh Abdurrahman isimli şahsın bizzat gelerek yapmış olduğu şikâyet üzerine tapulu arâzisinin Şeyhoğlu Mustafa adlı şahıs tarafından zorla zabtedildiği kayda geçmiştir. İlgili kayıt şu şekildedir:

‘‘Şeyh Abdurrahman gelüb Ladik Kazâsı toprağında vâki‘ beher sene onar buçuk öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldikleri tapulu temessüklü iki kıt‘a ma‘lûmü’l hudûd çayırlarında âherin alâkası yoğiken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden eşirrâdan Şeyh Oğlu Mustafa nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ol çayırlarını bunun yedinde olan sâhib-i arz temessüküne muğayyîr fuzûlî zabt...’’²⁶

İlgili kaydın devâmında bahsi geçen tapulu arâzinin tekrar sâhibine alınması için yazılan hüküm şu şekilde sonlandırılmıştır:

‘‘...gadr eylediğün bildirüb mezkûrun fuzûlî zabt eylediği çayırları kendüye aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.’’²⁷

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Toprak(Arâzî)	<p>(Rebi‘ü’l-âhir) 2/2, 7/4</p> <p>(Cemâziye’l-evvel) 16/2</p> <p>(Cemâziye’l-âhir) -</p> <p>(Receb) 31/3</p> <p>(Şâbân) 55/2</p> <p>(Ramazan) 56/3</p> <p>(Sevâl) 65/2, 74/1, 81/3</p> <p>(Zilkâde) 90/3, 98/2</p> <p>(Zilhicce) 106/2,</p>	<p>(Muharrem) 120/2, 121/1, 121/2,</p> <p>(Safer) 126/4, 128/2, 129/4, 130/1, 131/1, 131/3</p> <p>(Rebi‘ü’l-evvel) -</p>

²⁶ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, No:8, Sayfa 90/3. Hüküm

²⁷ Aynı yer.

1.1.2.3.5. Tımar, Has, Zeâmet ve Vakıf Dâvâları

Has, zeâmet, tımar ve vakıfları konu alan hükümler benzer üslûpta kaleme alındığı için ilgili konuları birlikte tasnif etmeyi uygun bulduk. Bu konulara âit hükümler genelde tımar, has, zeâmet tevcihleri ile alâkalı meseleler, vakıflarla alâkalı olmak üzere mütevelliler veyâ vakıf sâhiplerinin yaşadığı anlaşmazlıklar, mütevellilerin tâyîni ile alâkalı meseleler, vakıf gelirleri ile alâkalı hususlar, ücreti vakıf tarafından ödenen memurların ücretlerini tahsîlinde yaşanan sorunlar ve buna benzer birçok meseleden meydana gelmektedir. Bu başlık konusu %19'luk oranıyla defterin büyük bir kısmını ihtivâ etmektedir.

Kayda geçen Muharrem 1173 târihli bir şikâyete göre, bir vakfın gelirlerine, yine aynı vakfın arâzisi bulunan köyün ahâlisinden müdehale olmuştur. Olay şu şekilde aktarılmıştır:

‘Hüseynâbâd Kazâsı’na tâbi ‘Eskibaz(?) nam karyede vâki ‘müteveffiyân Hoca Ahmed ve Hoca Yusuf nam sâhibü’l hayrat binâ eylediği zâviyesinde bi’l-fîl berât-ı şerîfimle zâviyedâr ve vakfının mütevellisi olan sülehâdan Ebûbekir halife arz-u hâl edüb selâtîn-i mâziyeden beru karye-i mezbûre toprağında vâki ‘ma’lümü’l-hudûd yerleri müteveffiyân-ı mezbûrana hibe ve temlik ve yedinde mülknâme-i hümayun verildikten sonra onlar dahî ol-yerleri vakf eyledikde ol-yerlerin hâsılı olan gillesinden altı sehmin zâviye-i mezbûrede zâviyedâr olanlara ve ma’adası it’âm-ı ta’am harcı ve sarf oluna deyu şart eylediği defter-i hâkânî ve vakfiye-i ma’mûlün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bu hâlâ berât-ı şerîfimle zâviyedârı olmağla şart-ı vakıf mücebince ol-yerleri tasarruf ve gillesin ahz ve kabz ve şart-ı vakfi edâ edüb mugâyir-i şart-ı vakıf müdehale ve ta’arruz olunmak icâb etmeyub vakıfân-ı mezbûrân gille-i vakıfdan ecânibden bir nesne verile deyu şart ve ta’yîn etmiş değil iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden (Boş) nam kimesne gille-i vakıfdan ben dahî hisse alırım deyu fuzûlî ve bilâ-sebeb ve hilâf-ı kânun ve mugâyir-i şart-ı vakıf müdehale ve niza’dan hâlî olmadıkların bildirüb... ‘²⁸

Bahsi geçen hüküm vakıfla alâkalı olduğu için ‘mugâyir-i şart-ı vakıf’ olan her türlü mesele vakıf aleyhine çözümlenmiştir. Bu husûsun halledilmesi için yazılan hüküm şu şekilde tamamlanmıştır:

²⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, No:8, Sayfa 108/2. Hüküm

‘...şart-ı vakıf mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı şart-ı vakıf ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak için fermân-ı âlişân yazılmışdır.’²⁹

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Timar, Has, Zeâmet ve Vakıf	<p><u>(Rebi‘ü’l-âhir)</u> 8/2</p> <p><u>(Cemâziye’l-evvel)</u> 12/3, 16/4, 18/5, 19/2</p> <p><u>(Cemâziye’l-âhir)</u> 20/2, 21/2, 29/1, 30/1</p> <p><u>(Receb)</u> 33/1, 33/3, 35/1, 37/2, 40/1, 40/3, 41/2, 45/1</p> <p><u>(Şâbân)</u> 46/1, 48/1, 48/2, 51/2, 51/3, 52/1, 52/2, 52/3, 53/2, 54/2</p> <p><u>(Ramazan)</u> 58/1, 60/5, 60/6, 61/1, 61/2, 61/3, 62/1, 62/2</p> <p><u>(Şevvâl)</u> 65/3, 66/1, 68/3, 71/2, 72/4, 73/3</p> <p><u>(Zilkâde)</u> 74/3, 75/2, 75/3, 76/1, 76/2, 78/1, 78/3, 79/1, 82/3, 88/3, 89/2, 92/1, 93/1, 95/1, 97/1, 98/3</p> <p><u>(Zilhicce)</u> 100/3, 101/2, 101/3, 102/2, 103/2, 103/3, 105/2, 107/1,</p>	<p><u>(Muharrem)</u> 108/1, 108/2, 110/5, 114/1, 115/1, 116/1, 117/2, 118/1, 118/3</p> <p><u>(Safer)</u> 83/2, 83/3, 123/1, 124/2, 125/1, 125/3, 127/4, 128/1, 130/2, 131/2</p> <p><u>(Rebi‘ü’l-evvel)</u> 132/1, 133/4, 136/1, 137/2, 138/1, 139/2, 141/1,</p>

²⁹ Aynı yer.

1.1.2.3.6. Cinâyet ve Adam Yaralama Olayları

Cinâyet ve adam yaralama vakâları, gasb ve eşkıyâlık husûsunda da bahsedildiği üzere adı geçen olaylarla berâber de görülebilmektedir. Bazı olaylarda birtakım kişi veyâ kişiler herhangi bir vatandaşın evini basıp ev halkından bazı şahısları yaralamakta veyâ öldürmektedir. Ya da yolculuk esnâsında bazı kişilerin yolları birileri tarafından gasb edilme amacıyla kesilmekte ve yolu kesilen kişi yaralanmakta veyâ öldürülebilmektedir. Bunlarla berâber fâili meçhûl cinâyetlerle alâkalı hükümlerin kayıtları da mevcuttur. %7'lik oranla beşinci sırayı cinâyet ve adam yaralama olayları izlemektedir.

Deftere kaydedilen ilk hüküm olan Rebi'ü'l-âhir 1173 târihli hükme göre beş kardeş bizzât gelerek babalarının ölümü netîcesinde diyet tâbir olunan cürm bedelinin tahsîli konusunda yaptıkları şikâyet kaleme alınmıştır. İlgili şikâyette babaları kesici aletle öldürülmüş şekilde bulunmuştur. Bulunduğu yer kimsenin mülkü olmayan boş bir arâzidir. Fâili belli olmadığı için babalarının diyeti, olay mahallinde yaşayanlardan tahsîl edilecektir. Ancak tahsîl edilememektedir. Durum kayıtlara şu şekilde geçmiştir:

*‘İsmail ve Halil ve Mehmed ve Mustafa ve diğer Mehmed nam kimesneler gelüb bunların babaları Süleyman nam kimesne bin yüz yetmiş senesinde Samsun Kazası içinde kimesnenin milki olmayan hâli yerde cerîhan maktul bulunub kâtili mağlum olmayub kassam ve diyeti şer'an kazâ-yı mezbure ahalisinden lâzım gelmekle taleb eylediklerinde hilaf-ı şer'i şerîf vermekde te'addi ve gadr olunduğun...'*³⁰

Bahsi geçen sıkıntının giderilmesi husûsunda adı geçen kişilerin fetvâları da bulunduğu ve şer'î çerçevede halledilmesine hükmedilmiştir. Hüküm şöyle tamamlanmıştır:

‘...ve bu bâbda davalarına muvafık şeyhü'l-islâmdan fetva-yı şerifeleri olduğun bildiriüb fetva-yı şerifeleri mucebince şer'le görülüüb icra-yı şer' ve ihkak-ı

³⁰ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, No:8, Sayfa 1/1. Hüküm

hak olunmak babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır. ³¹

Konu	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Cinâyet-Yaralama Olayları	<u>(Rebi'ü'l-âhir)</u> 1/1 <u>(Cemâziye'l-evvel)</u> 14/1, 16/1, 18/1 <u>(Cemâziye'l-âhir)</u> 21/1, 22/1, 23/3, 29/2 <u>(Receb)</u> 37/1, 38/3, 38/4, 43/4, 44/4, <u>(Sâbân)</u> 53/2 <u>(Ramazan)</u> 57/4, 59/4 <u>(Sevvâl)</u> 63/1, 64/3, 71/1 <u>(Zilkâde)</u> 79/2, 86/3, 86/4, 89/5, 97/4 <u>(Zilhicce)</u> 105/4,	<u>(Muharrem)</u> 109/2, 115/2, 120/1 <u>(Safer)</u> 127/1 <u>(Rebi'ü'l-evvel)</u> 132/5, 133/3, 134/3, 135/2, 135/3, 136/2

1.1.2.3.7. Muhtelif Meseleler

Yukarıda bahsi geçen konuların hiçbirine dâhil edilemeyecek muhtelif hususlarda hükümler de kaydedilmiştir. Bunlara örnek olarak, iskân meseleleriyle alâkalı problemler, nikah veyâ nikahlarla alâkalı usûlsüzlükler, devlet memurlarının işleri mukabelesinde alması gereken ücretlerle alâkalı meseleler ve yine vakıflarla alâkalı olup şikâyet konusunun vakıf geliri veyâ vakıf yöneticileriyle alâkalı olmadığı hususlar gibi çeşitli konular bu konu başlığı altında değerlendirilmiştir.

Bu başlık altındaki hükümler arasında benzerlik bulunmadığından ve bütün muhtelif hükümlere de ayrı ayrı örnek vermek mümkün olmayacağından dolayı bu

³¹ Aynı yer.

kısmı örnek verilmemiştir. İlgili hükümler tablo ile sınıflandırılmış olduğundan dolayı defterin transkripsiyon bölümünde istenilen şikâyet kaydına ulaşılabilir. Saydığımız konuların hâricinde kalan muhtelif olaylara dâir hükümler, toplam hükümlerin %11’lik kısmını oluşturmaktadır.

Muhtelif Meseleler	<p><u>(Rebi‘ü’l-âhir)</u> 2/4, 5/2, 8/1</p> <p><u>(Cemâziye’l-evvel)</u> 10/4, 14/3, 17/1, 17/2, 18/3, 19/3, 20/1</p> <p><u>(Cemâziye’l-âhir)</u> 24/1, 24/4, 25/1, 26/3, 28/2, 30/2, 17/3</p> <p><u>(Receb)</u> 30/4, 34/1, 34/3, 36/3, 41/1, 43/(Üzeri Çizilmiş Hüküm)</p> <p><u>(Şâbân)</u> 45/3, 46/3, 46/4, 49/1, 49/2, 53/1</p> <p><u>(Ramazan)</u> 56/4, 60/2</p> <p><u>(Sevvâl)</u> 63/3, 63/4, 63/5, 63/(Üzeri Çizilmiş Hüküm), 67/1</p> <p><u>(Zilkâde)</u> 79/3, 87/2, 89/3, 90/1, 96/1, 97/2, 99/1</p> <p><u>(Zilhicce)</u> 94/4, 101/1, 102/1</p>	<p><u>(Muharrem)</u> 109/1, 113/2, 113/3</p> <p><u>(Safer)</u> 126/3</p> <p><u>(Rebi‘ü’l-evvel)</u> 140/3, 141/3</p>
---------------------------	---	---

1.1.2.4. Mürâcaat Eden Kişiler Bakımından

1.1.2.4.1. Kadınlar

Divân-ı Hümâyun’a yapılan başvurularda kadınları da görmekteyiz. Defterde kaydedilmiş bulunan 479 hükmün 26’sı kadınların yaptığı şikâyetler üzerine yazılmıştır.

Kadınların yaşadığı problemler genelde alacak-verecek meselesi olup bu sorunlar çoğunlukla miras kaynaklı yaşanmaktadır. Örneğin Ayşe Hatun isimli şahıs babasının vefâtı üzerine mirasdan alması gereken hakkı alamadığı, bütün mîrâsı kardeşlerinin paylaştığı gerekçesiyle şikâyette bulunmuştur. Bu mesele şu şekilde kayıtlara geçmiştir:

‘Ayşe nam hâtun sütte-i sa’âdetime arzuhâl edüb Egin Kazası sakinlerinden babası Ahmed nam kimesne yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda beş bin

guruşluktan mütecâviz emvâl ve eşyâ ve emlâkı kazâ-yı mezbûrede sâkin karındaşları Mehmed ve Halîl nam kimesnelere intikâl ediüb mezburlar cümlesin ahz ve zabt eylemeleriyle bu dahi emvâl ve eşyâ ve emlâktan alâ mâ farazallâhû te‘âlâ taleb eyledikde mezbûrân Mehmed ve Halîl birbirleriyle müttefik ekl u bel‘ sevdâsıyla gadr-ı küllî murâd eylediklerin bildirüb...’’³²

İlgili meselenin halledilmesi husûsunda ise bahsi geçen mîrastan Ayşe Hâtun’a düşen ne ise hakkının tahsil edilmesine karar verilerek hüküm şöyle sonlandırılmıştır:

‘...şer‘le görülüb babası müteveffâ-yı mezburdan müntakîl emvâl ve eşyâ ve emlâktan hisse-i ırsıyyesi ner ne ise alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak babında hükm-i hümayunum ricâ eylemeğin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.’’³³

Kadınların yaptığı şikâyetlerde vekâleten başkalarının onlar adına şikâyette bulunduğunu gösteren örneklere de rastlanmıştır. Örneğin Merzifon Kazâsı Nâibi, Merzifon’dan Hâfız Kızı olarak tanınan Âmine adlı şahsın alacak hakkını tahsil edemeğini, daha önce bizzat şikâyette bulunduğu halde meselenin çözüme ulaşmadığını mektup ile bildirmiştir. Bu mesele şu şekilde kayıtlara geçmiştir:

‘Sen ki Merzifon Kadısı Naibi Mevlâna-yı Mumâ İleyh Es-seyyîd Mehmed Emin Zide İlmihûsun südde-i saâdetime mektub gönderüb medîne-i Merzifon sakinelerinden Hafız kızı dimekle ârif Âmine bint Hâfız Ali nam hâtun meclîs-i şer‘e varub medine-i mezbure sakinlerinden olub Bıçakcioğulları Yahya Beşe ve Abdullah Beşe dimekle mevsûf kimesne zımmetlerinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru bâ-hüccet-i şer‘iyye ve temessük bin beş yüz guruş alacak hakkı olub kemâl-i tegallübelerinden nâşi meblâğ-ı mezburu vermediklerinden mâada ba‘zı hevâllarına tâbi‘erâzil ile yek-dil ve yek-cihet olub meblağ-ı mezburun temessük ve hücceti yedinden almak sevdasıyla kapusuna varub mezbûreyi tahrik eylediklerinden bir takrîr ve karâr ve halâs olduğundan gayrı yine bâ-hüccet-i şer‘iyye medîne-i mezbûrede mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu iki bâb dükkân ile bir kıt’a bağçasını dahî fuzûlî ve tegallüben zabt ve gadr-ı küllî etmeleriyle lî-ecli’t-terâfu‘ merkumân zâbitleri ma‘rifetiyle da‘vet-i şer‘ olunduklarında itaat-i şer‘ etmeyub âsitâne tarafına râhî olmalarıyla...’’³⁴

³² BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 7/2. Hüküm

³³ Aynı yer

³⁴ BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 10/3. Hüküm

Meselenin halledilmesi için yazılan hüküm şöyle sonlandırılmıştır:

‘...zimmelerinde olan meblağ-ı mezburu tahsîl bâbında emr-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına ber-vech-i muharrer ma’duriyetini i’lâm ediver deyu ilhâ ve iltimâs ve fi’l hakîka hâl minvâl-i muharrir üzere olduğu medîne-i Merzifon ahâlisinden cem‘-i gafîr haber vermeleriyle ol-bâbda hükm-i hümmâyunum verilmek ricâsına vâki‘ hâlâ bi’l-iltimâs arz eyledikleri ecilden mezbûrân Âsitâne’de olmayub mahallinde mevcûdlar ise zâbitleri ma’rifetiyle şer‘le ihzâr ve terâfu‘-ı şer‘ ve merkûmenin yedinde zâhir olan hakkı tamâmen tahsîl ve edâ ve teslîm etdirilmek için yazılmışdır.’³⁵

Kadınların yaşadığı problemler arasında tâciz veyâ tecâvüz olaylarına da rastlanmaktadır. Genelde gasb ve eşkıyâlık konulu hükümlerde şahısların evleri eşkıyâlar tarafından basılmakta, kaçırma ve tecâvüz gibi olaylar yaşanabilmektedir. Ancak bu tür konularda genelde şikâyette bulunan kişi, evi basılan erkek olmaktadır. Ancak tesbit edilen bir hüküm kaydına göre bu kez bir kadın, kocasıyla berâber şikâyette bulunmuştur. Çorum’dan karı-koca kişilerin yaptıkları şikâyete göre Hatîb Seyîd Hasan isimli şahıs Emîne Hâtun adlı şahısa tecâvüz kasdı ile saldırmıştır. Bu olay aynen şu şekilde kayda geçirilmiştir:

‘‘Çorum sükkânından Emine nam hâtun ile sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd İbrahim zîde şerefehû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde ırlarıyla mukayyed ve hilâf şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addisi olmayub ve üzerlerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Çorum Kazası mahallâtından Karasacılı mahallesi sükkânından Hatîb Seyîd Hasan dimekle ma‘ruf kimesne kendü hâlinde olmadığından nâşi bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf mezbûre Emine Hatun’a fiil-i şeni‘ kasdıyla ta‘arruz ve hetk-i ırl...’³⁶

Meselenin halledilmesi için ilgili şahıs yüzleştirilmek üzere çağırılmış fakat yüzleşmeden kaçtığı, Çorum’da olduğu ve meselenin halledilmesi için ‘i’lâm-ı şer‘iyye’ olduğu belirtilerek hüküm şöyle sonlandırılmıştır:

‘...ve bundan akdem murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olunmak için dâvet-i şer‘ edildikde mezkûr murâfa‘adan aba ve firâr ve hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda müürûr ve ubûr üzere olduğun ve cânib-i şer‘den i’lâm-ı şer‘iyye verildiğün bildirüb

³⁵ Aynı yer

³⁶ BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 55/5. Hüküm

*şer‘le görülüüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.’*³⁷

Bu olaylar hâricinde kadınların yaptığı şikâyetlerde de gasb ve eşkıyâlık, vakıf, has, zeâmet veyâ tımar konulu hükümler bulunmaktadır.

Kadınlara	4/4, 6/3, 7/2, 9/2, 9/4, 10/3, 11/1, 24/3, 54/3, 55/5, 57/5,	Toplam 25
Aît	63/1, 64/2, 68/4, 74/1, 81/4, 84/2, 90/2, 91/2, 94/1, 94/2,	
Şikâyetler	116/1, 120/1, 129/4, 131/3	

1.1.2.4.2. Gayr-i Müslimler

Gayr-i müslimlere âit toplam 48’dir. Bu hükümler de konu itibâriyle birbirine çok yakındır. Alacak verecek meseleleri ve gayr-i müslimlerin genelde ticâretle uğraşmalarından dolayı ticâret kaynaklı anlaşmazlıklar yaşadıkları görülmektedir. Veyâ ticâret maksadıyla bulunulan yerle alâkalı yaşadıkları sıkıntıları dile getirmişlerdir. Meselâ İstefan adındaki şahıs Eyüb Ağa adındaki şahısdan alacağını tahsil edememiş ve şikâyette bulunmuştur. İlgili şikâyet aynen şu şekilde kayda geçmiştir:

*‘İstefan nam zimmi südde-i sâadetime arz-u hâl edüüb bunun Tokat sakinlerinden Eyüb Ağa dimekle ma’ruf kimesne zimmetinde yedinde olan memhûr deyn temessükü mucebincede vech-i karz-ı şer‘i den bin yüz altmış (Boş) senesinden beru bin yedi yüz guruş alacak hakkı olmağla bundan akdem adam gönderüüb defâ’atle taleb eyledikde eğer bin guruşa râzı olur ise vereyim ve râzı olmaz ise bir akçe göndermem bi’l-küllüye harâb ve ibtâl olur deyu cevâbları ile gâret sevdasında olduğunu bildirüüb...’*³⁸

Bahsi geçen meselenin halledilmesi için şu şekilde hükmedilmiştir:

*‘...sen ki vezîr-i müşarûn-ileyhsin mârifetinle mahallinde şer‘le görülüüb bermûceb-i temessük mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr hakkı tamamen tahsîl ve noksan teklifi ile te‘addî etdirilmemek bâbında emrolunduğu ricâ eyler ki ecilden sen ki vezîr-i müşarûn-ileyhsin ma’rifetinle mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.’*³⁹

³⁷ Aynı yer

³⁸ BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 9/1. Hüküm

³⁹ Aynı yer

Örnekten e anlaşılabilceği üzere gayr-i müslimlerin müslümanlarla olan dâvâlarında da gayr-i müslim-müslüman ayrımı yapılamksızın meydana gelen problemler, haklı tarafın çıkarları gözetilerek çözüme ulaştırılmıştır. Gayr-i müslimlerin sâdece müslümanlarla olan problemleri değil, aynı zamanda kendi aralarında yaşadıkları sıkıntıların çözümü husûsunda tesbit edilen hükümler de mevcuttur. Örnek olarak Agop adlı şahıs ile Makromis(?) adlı şahısların aralarında yaşadıkları problem ve meselenin halledilmesi için yazılan hüküm şöyle kaydedilmiştir:

‘İstanbul sükkânından Agop nam zimmî gelüb bunun ve Markomis(?) nam zimmîlerin Eğin Kazâsımahallâtından İbli(?) Mahallesi'nde vâki' mutasarrıf oldukları ebniyeli havlu-yı müştemîl mülk menzil ile eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmirelü mülk bağçelerin ma'lûmü'l-mikdâr akçe mukâbelesinde bâ-hüccet-i şer'iyeye buna bey'-i bat'-ı kat'i ile bey' ve teslim bu dahî tesellüm ve zabtında olub mülk-ü müşterâsına bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak icâb etmez iken ehl-i ağrazdan ba'zıları hilâf-ı şer' ve mugayyir-i hüccet ve fuzûlî müdehale ve gadr sevâsında oldukların ve tarafından ancak husûs-ı mezbûr için Ali Ağa dimekle ma'ruf kimesneyi vekîl etdiğin bildirüb yedinde olan hüccet-i şer'iyesi mücebince amel olunub mülk-i müşterâsı olan emlâk-ı merkûmu bunun için vekîl-i mezbûra zabt etdirilüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i hüccet-i şer'iyeye ol-vecihle olan müdehale ve te'addîleri ma'rifet-i şer'le men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümmâyunum ricâ etdiğî ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır. ’’⁴⁰

Kendi aralarındaki kişisel meselelerinin yanısıra kendi cemâatleri içerisindeki sıkıntıların çözümünde de ‘‘meclîs-i şer'e’’ başvurmuşlardır. Örneğin Merderis, Avars ve başka kişiler, Armilan oğlu Pedrus adlı şahsın mahallelerinde bozgunculuk çıkardığı konusunda şikâyette bulunmuşlardır. Şikâyet ve hüküm şu şekilde kaydedilmiştir:

‘‘Sen ki Eğin Kadısı Mevlânâ-yı mumâ-ileyh Es-seyîd Mustafa zîde fazluhûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Kaza-yı Eğin Mahallâtı'ndan Kazgancı Mahallesi sâkinlerinden Merderis ve Avars ve sâirleri meclis-i şer'e varub yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Armilan oğlu Pedrus nam zimmî meclis-i şer'e ihzâr ve havâce-i mesfûr Pedrus nam zimmî kendü hâlinde olmayub ehl-i mahalleyi birbirlerine düşürüb ser-cem'iyet ve mahalle-i mezbûrenin nizâmına

⁴⁰ BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 23/4. Hüküm

halel verdiğiinden ma'ada mühtekirlik âdet-i müstemîreleri olmağla vukût-ı tââm olanlarından mesfûrların âkibeti suâl ve ve vâkî' hâli red olunsun(?) arz ve i'lam ediver deyu her biri ilhâ ve iltimâs ve mesfûrun âkibetini kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden Çukadar Hasan ve Ömer bin Molla Mehmed ve sâirlerinden suâl olundukda mesfûr mühtekîr olub kendü hâlinde değıldir deyu muvâcehesinde haber vermeleriyle ol-bâbda hükm-i hümayunum verilmek ricâsına vâkî' hâlâ bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden zımmî-yi mesfûr şer'e ihzâr ve fî mâ bâ'd kimesneye te'addî eylemeyub kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı şer' harekâtdan münâcebed olunmak üzere muhkem tembîh ve te'kîd olunmak fî mâ bâ'd melânet ve şekâvete tasaddî-birle üzerine müceb-i madde sâbit olur ise keyfiyeti ale'l vech tashîh i'lâm olunmak için yazılmışdır.''⁴¹

Gayr-i Müslimlere Âit Şikâyetler	9/1, 18/2, 23/4, 24/1, 28/2, 34/2, 35/2, 35/3, 35/4, 39/1, 40/2, 41/1, 43/Ü.Ç.H., 44/1, 49/1, 50/1, 53/3, 54/Ü.Ç.H., 56/2, 57/4, 66/2, 67/2, 70/3, 72/2, 73/2, 74/4, 81/5, 82/4, 86/1, 87/4, 88/2, 97/3, 99/1, 104/2, 104/4, 105/3, 106/1, 110/1, 119/1, 121/3, 122/3, 130/4, 130/5, 135/2, 135/3, 136/3, 137/1, 138/3	Toplam 48
---	--	----------------------------

1.1.2.4.3. Devlet Görevlileri

1.1.2.4.3.1. Seyfiye

Osmanlı Toplumunu'nun yönetici üç unsurundan biri olan seyfiye sınıfı, züemâ, erbâb-ı tımar, silahşôr, yeniçeri, alaybeyi, kethüdâ, çavuş, sipâhî, çuhadâr ve kapucubaşı gibi askeri görevlilerden meydâna gelmektedir.⁴² Yönetici kesimin içerisinde meziyetleriyle daha çok ön plana çıkan bu kılıç sâhipleri, temelde onların esas görevi olan "askerîlik" kavramına bütün yönetici kesimi ifâde eden bir hüviyet kazandırmışlardır.⁴³

Defterde seyfiye sınıfına âit en fazla şikâyet kaydı sipâhilerden gelmiştir. Züemâ ve erbâb-ı tımar olarak değerlendirirsek 48 adet hüküm kayda

⁴¹ BOA, SAD, No: 8, Sayfa: 24/1. Hüküm

⁴² Mehmet İpşirli, "Ehl-i Örf", T.D.V.İ.A., Cilt 10, İstanbul 1994, s. 519-520

⁴³ Gül Akyılmaz, "Osmanlı Devleti'nde Yönetici Sınıf-Reâyâ Ayrımı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: VIII, Sayı: 1- 2, Ankara 2004, s. 3.

geçirilmiştir. Ayrıca 9 adet yeniçeri, 7 adet dizdar-mustahfiz, 5 adet çavuş, 3 adet kethüdâ, 2 adet alaybeyi, 1'er adet de çuhadar, silahşôr ve kapucunaşı olmak üzere 77 adet hüküm seyfiye sınıfı mensuplarının şikâyetleri üzerine yazılmıştır.

Seyfiye Sınıfı	Unvân	Hükümler	Toplam 77
	<i>Züemâ</i>	21/3, 27/1, 30/4, 51/3, 52/1, 58/1, 59/3, 61/1, 61/2, 62/1, 62/2, 83/2, 100/4, 110/5, 123/2, 126/2, 130/2, 135/4, 140/3, 141/1, 141/3	22
	<i>Dizdar/Mustahfiz</i>	10/4, 17/1, 19/3, 31/3, 47/2, 131/2, 136/1	7
	<i>Silahşôr</i>	65/2	1
	<i>Yeniçeri</i>	15/2, 29/3, 38/4, 45/4, 47/3, 69/2, 126/1, 132/3, 133/1	9
	<i>Alaybeyi</i>	48/1, 103/2	2
	<i>Kethüdâ</i>	7/3, 68/1, 86/4,	3
	<i>Çavuş</i>	12/3, 54/2, 89/4, 110/2, 129/2,	5
	<i>Sipâhî</i>	4/5, 19/1, 22/3, 26/1, 26/4, 27/2, 30/3, 38/5, 42/1, 46/4, 47/1, 48/2, 52/2, 58/3, 71/2, 72/4, 73/1, 78/1, 78/2, 93/1, 105/5, 125/2, 131/2, 132/2, 138/1, 138/2,	26
	<i>Çuhâdar</i>	45/2,	1
	<i>Kapucubaşı</i>	78/3, 82/2,	1

1.1.2.4.3.2. İlmîye ve Sâdât

İlmîye sınıfına dâhil görevliler olarak, hâfız, imam, müezzin, hatip, vâiz, nâib, kadı, müftü ve müderris gibi görevliler sayılabilir.⁴⁴

Bu sınıfa âit olmak üzere tesbit edilen hükümlerin sayısı 111'dir. Bunların 33'ü nâib veyâ kadı, 7'si hatîp, imam, hâfız veyâ vâiz, 2 adet müftü veyâ müderris, 2 adet halîfe ve şeyh, molla, hacı ve sâdât olarak 76 hükümle berâber bu sınıfa mensup kişilerin yaptığı şikâyetler büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadır.

İlmîye Sınıfı	Unvân	Hükümler	Toplam 111
	<i>Seyîd/ Sâdât-ı Kirâm/ Dede</i>	3/2, 6/1, 7/4, 8/2, 8/4, 11/1, 16/1, 16/4, 22/4, 24/1, 25/2, 27/4, 28/1, 29/1, 30/2, 34/3, 37/2, 50/2, 55/1, 68/3, 68/4, 69/1, 70/1, 71/1, 75/2, 76/1, 76/2, 83/1, 83/2, 90/4, 91/4, 100/1, 100/2, 103/1, 122/4, 125/3, 128/1, 134/1, 136/4, 138/4, 141/2,	41
	<i>Hâfız/İmam/Müezzin/ Hatip/Vâiz</i>	45/3, 97/1, 99/3, 118/3, 125/1, 136/2, 137/2,	7
	<i>Şeyh/Molla/Hacı</i>	1/2, 2/1, 3/1, 14/3, 17/3, 18/4, 20/2, 58/2, 60/6, 70/2, 79/1, 81/3, 84/4, 86/5, 90/Ü.Ç.H., 90/3, 96/1, 97/2, 109/5, 114/1, 115/1, 117/4, 120/3, 126/4, 128/2, 131/1,	26
	<i>Halîfe</i>	65/1, 73/3,	2
	<i>Nâib ve Kadı</i>	4/1, 6/2, 8/3, 10/3, 12/1, 14/2, 21/1, 28/2, 30/1, 32/2, 34/1, 42/2, 45/1, 49/2, 57/2, 64/4, 68/5, 69/4, 70/3, 91/1, 91/3, 92/1, 95/1, 99/1, 102/1, 104/1, 106/2, 108/1, 109/3, 118/2, 139/1, 139/2, 140/2,	33
	<i>Müftü/Müderris</i>	53/1, 82/3,	2

1.1.2.4.3.3. Kalemîye

Kalemîye sınıfı ise kâtip, müteferrika, mütevellî gibi görevlilerden meydana gelmektedir.⁴⁵

⁴⁴ Mehmet Fatih Özer, *Osmanlı İlmîye Teşkilâtı Araştırmalarında Kullanılabilecek Kaynaklar*(Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2014, s. 13-61.

Klemiye sınıfına mensup kişilerin yapmış olduğu şikâyetlerin kayıtları toplam 39 adettir. Bunlardan 22 adet mütevellî, 9 adet müteferrika, 4 adet voyvoda, 2 adet kâtip ve 1'er adet câbî ve divitdar'ın yaptığı şikâyet kaydı tesbit edilmiştir.

Kalemiye Sınıfı	Unvân	Hükümler	Toplam 39
	<i>Kâtip</i>	36/3, 52/3,	2
	<i>Müteferrika</i>	5/1, 46/2, 50/3, 61/3, 65/3, 74/3, 89/2, 101/2, 103/3,	9
	<i>Mütevellî</i>	2/4, 5/2, 20/1, 21/2, 22/5, 24/4, 33/1, 40/1, 40/3, 41/2, 46/1, 53/2, 55/2, 63/3, 66/1, 68/2, 87/1, 101/3, 105/2, 107/1, 108/2, 133/4,	22
	<i>Divitdâr</i>	24/2,	1
	<i>Voyvoda</i>	107/3, 110/3, 110/4, 132/4,	4
	<i>Câbî</i>	35/1	1

1.1.2.4.4. Sıradan İnsanlar (Reâyâ)

Sıradan Reâyâ	Hükümler	Toplam 184
<i>3 veyâ daha fazla kişinin berâber yaptığı başvurular</i>	1/1, 2/2, 4/2, 6/3, 9/5, 10/1, 11/2, 11/3, 11/4, 13/1, 14/1, 14/4, 14/5, 15/1, 16/2, 17/2, 18/3, 22/2, 23/1, 36/2, 38/2, 38/3, 39/2, 39/3, 39/4, 42/3, 43/2, 43/3, 44/4, 46/3, 54/3, 55/3, 56/4, 59/2, 60/5, 62/3, 63/1, 64/3, 65/4, 67/1, 72/3, 74/2, 75/3, 79/3, 81/1, 84/1, 86/2, 86/3, 87/3, 89/1, 94/3, 97/4, 98/1, 98/3, 102/2, 102/3, 102/4, 105/4, 107/4, 109/2,	73

⁴⁵Mehmet İpşirli, 'Kalemiye', T.D.V.İ.A., Cilt 24, İstanbul 2001, s. 248-249.

		112/2, 114/3, 115/2, 119/2, 123/1, 124/1, 124/2, 126/3, 127/1, 129/1, 133/2, 133/3, 137/3,	
	<i>1 veyâ 2 kişinin birlikte yaptığı mürâcaatlar</i>	2/3, 4/3, 7/1, 8/1, 9/3, 10/2, 11/5, 12/2, 15/3, 16/3, 18/1, 18/5, 19/2, 22/1, 23/2, 23/3, 25/1, 26/2, 26/3, 27/3, 29/2, 31/1, 31/2, 32/1, 33/2, 33/3, 36/1, 37/1, 38/1, 41/3, 43/4, 44/3, 44/5, 51/1, 51/2, 55/4, 56/1, 56/3, 57/1, 57/3, 59/1, 59/4, 60/1, 60/2, 60/3, 60/4, 63/2, 63/4, 63/Ü.Ç.H., 64/1, 66/4, 67/3, 67/4, 92/2, 92/3, 69/3, 72/1, 75/1, 79/2, 82/1, 84/3, 87/2, 88/1, 88/3, 89/3, 89/5, 90/1, 94/4, 98/2, 99/2, 99/4, 100/3, 100/5, 104/3, 105/1, 107/2, 109/1, 109/4, 112/1, 112/3, 112/4, 113/1, 113/2, 113/3, 114/2, 116/2, 116/3, 117/1, 117/2, 117/3, 118/1, 119/3, 120/2, 120/4, 121/1, 121/2, 122/1, 122/2, 127/2, 127/4, 129/3, 130/3, 132/5, 133/5, 134/2, 134/3, 134/4, 135/1, 135/2, 135/3, 140/1,	111

İKİNCİ BÖLÜM

8 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU (S. 1-141)

[Sayfa 1]

Hâzihî kuyûd-u ahkâmu'ş-şikayât li eyâlet-i Sivas fî zamân-ı sadr-ı sūdûrû'l- vüzerâ-
i Hazreti Mehmed Râgıp Paşa yecerallahu mâ yeşâu ve fî abâni Abdullah Efendi
reisü'l küttâb nâl mâ yetemennâhü'l vâkî fî evâil-i rebî'ül-âhir li sene selâse ve
sıb'ıyn ve miete ve elf.

(Sayfa 1/ 1. Hüküm)

Samsun ve (Boş) Kazası Canik Sancağı Mütesellîmine Hüküm Ki

İsmail ve Halil ve Mehmed ve Mustafa ve diğer Mehmed nam kimesneler gelüb bunların babaları Süleyman nam kimesne bin yüz yetmiş senesinde Samsun Kazası içinde kimesnenin milki olmayan hâli yerde cerîhan maktul bulunub kâtili mağlum olmayub kassam ve diyeti şer'an kazâ-yı mezbure ahalisinden lâzım gelmekle taleb eylediklerinde hilaf-ı şer'i şerîf vermekde te'addi ve gadr olunduğun ve bu bâbda davalarına muvafık şeyhü'l-islâmndan fetva-yı şerifeleri olduğun bildirüb fetva-yı şerifeleri mucebince şer'le görölüb icra-yı şer' ve ihkak-ı hak olunmak babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 1/ 2. Hüküm)

Sivas Valisine Amasya ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasya sakinlerinden Molla Ömer dimekle ma'ruf kimesne gelüb bunun babası El-hacc Mehmed nâm kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde yine Amasiye sakinlerinden Savan oğlu Buvak nâm zımmiye hasıl olan fâizden nısfı babası mezkurun olmak üzere ber muceb-i temessük bin beş yüz guruş ile ipek parasından beş yüz guruş verüb mesfur ile şirket-i inan ile şerik olub ve ba'dehu mesfur meblağ-ı merkumu üç seneden müteceviz i'mal idüb babası mezkurun hissesine isabet iden

akçe elli kiseye bali‘ babası merhum mesfur ile hesap görüb zımmetinde olan ol-mikdâr guruş ile hâsıl olan faizden hissesin almak üzere iken kable’l ahz fevt olmağla meblağ-ı merhum hâsıl olan faizden hissesi ırs-ı şer‘le bununla Amasiye sakinlerinden karındaşları Ahmed ve Mehmed ile hemşiresi Zeliha nam hatuna intikâl etmekle bu dahî_babası müteveffa-yı mezkûrdan müntakîl şerîk-i mesfurun ber muceb-i temessük zımmetinde olan ol mikdâr guruş ile hasıl olan faizden ‘alâ mâ farazallahû te‘âlâ isabet eden hisse-i şâyi‘âsın taleb eyledikde mesfur beş yüz guruşunu inkar ve iki bin beş yüz guruşunu ikrâr ve mesfur zımmide zi-kudret ve mütegalibeden Horesna nam mu‘in kendisine beş bin akçe baban müteveffâ-yı mezkûrda bin guruşdan mütecaviz geçmişim olmağla sen benimle ol-mikdâr guruşdan hisseni yüz elli_guruşa sulh ol deyu buna cebr ve te‘addî ve bu dahî ol mikdâr guruşa ahiren kat'a sulh ve bu mâkule edâda maiyyetinde ile olan sahh-ı şer‘e sahhîl değil (silik) iken mesfur sen benimle mukaddema sulh olmuşdun deyu bî-vech-i şer‘i dürlü galât ve bahâne ile virmekde te‘allül ve muhalefet ve mahallinde bir vecihle ihkak-ı hak mümkün olmaduğın ve bu babda dâvâsına muvafık müteverrid fetva-yı şerifesi olduğın bildirüb feteva-yı şerîfesi mücebince şer‘le görölüb babası müteveffa-yı mezkûrdan müntakil mesfurun ber-muceb-i temessük mâl-i şirketden zımmetinde olan ol-mikdâr guruş ile ve nısf hisse-i şâyi‘âsı tamâmen tahsil ve bî-kusur kendüye alıverilüb bî-vech-i şer‘î bir dürlü te‘allül ve muhalefet etdirilmeyüb ber-muktezâ-yı şer‘-i şerîf ihkâk-ı hakk olunmak babında emr-i şerîfim rica etmegin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebiü’l-âhir 1173

[Sayfa 2]

(Sayfa 2/1. Hüküm)

Tokat Kazasında Naibü’ş-şeyh Olan Mevlânâ Zîde İlmihûya Hüküm Ki

Nişân-ı hümayun verilen dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından El-hâcc İsmail Çavuş zide kadrehûnun Sivas ve Amasya Sancaklarında Meşhedâbâd ve gayrı nahiyelerden Salur nam karye ve gayrıdan altmış dört bin beş yüz yirmi sekiz akçe berat-ı şerîf-i âlişânım ile mutasarrıf olduğı zeameti karyeleri topraklarında hasıl olan öşür mahsulatını Turhal’da vaki’ bazar yerinde bey‘ eyledikde bâc-ı bazar resmi alınmak hilaf-ı kanun iken Tokad Voyvodalığı mülhakâtından kapan-ı dakîk ve gılal-

ı saire mukâtâsının mutasarrıfı kapan gelüb vez olunan dakîk ve keyl ile fûruht olunan hınta ve şair ve hububât-ı sâirenin behâsından on altı akçede bir akçesi resm alınmak berâtım şurûtundan olmakla züemâ ve erbab-ı tımardan dahî alırım deyu hilaf-ı kanun-ı muma ileyhın zeamet-i karyelerinin öşür mahsulâtına bâc-ı bazar mutalebe etmekle mumâ-ileyhın öşür mahsulâtından hilâf-ı kânûn bâc-ı bazar mutalebe olunmamak için bundan akdem emr-i âlî sâdır olmuş iken bir dürlü itaat-i emr-i âlî etmediklerinden nâşî yine ol vecihle hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i emr-i âlî te'addî ve rencîde etmekle mumâ-ileyhın zeâmet-i karyeleri topraklarında hâsıl olan öşür mahsulâtından hilâf-ı kânûn fî mâ bâd bâc-ı bazar talebiyle rencîde olunmak bâbında mukaddemâ mumâ-ileyh arz-u hâliyle istid'â ve divân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-u ahkâma müracâ'at olundukda bu makûle züemâ ve erbâb-ı tımâr mesârif-i seferiyesi için öşür mahsulâtını bazar yerinde bey' etdikde bâc-ı bazar olunmak hilâf-ı kânun olduğuna binâen mumâ ileyhın zeâmeti karyelerinin öşür mahsulâtından hilâf-ı kânun bâc-ı bazar taleb olunmamak üzere emr-i şerîf veridiği mestûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âli mûcebince amel olunub hilâf-ı kânun ve mugayyir-i emr-i âli ol-vecihle te'addî ve rencîde etdirilmemek bâbında kânun üzere emr-i şerîf sūdûrunu reisü'l küttâb-ı esbâk î'lam etmeğın îlam mucebince amel olunmak için Hüdâvendigâr-ı esbâk ammîzâdem merhûm ve nağfûrun-leh Sultân Mahmud Han tâbe serâhû zamânında emr-i şerîf verildiğün bildirüb tecdîd-i berât ricâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 2/2. Hüküm)

Sivas valisine Kadıâbâd ve Kadılarına Hüküm Ki

Kadıabad Kazasına tabi' Hacı Yahya nam karye ahalisi arz-u hâl idüb karye-yi mezbure toprağında vaki Samanlı Alan ve Ömer tarlası ve kavak alanı dimekle ma'ruf mahaller müddet-i vâfireden berü boz ve hali kalub kanun üzere tapuya müstehak olmağla zikrolunan yerleri bozdan sahib-i arzdan resm-i tapu ile alub yedlerinde verilen sahib-i arzın temessükü mûcebince zabt ve ziraat ve öşür ve rüsumu sahib-i arza edâ murad eylediğinde aherden bir vecihle müdahale olunmak icab itmezden iken âherden bazı kimesne zuhur ol-yerleri hilâf-ı kanun zabtlarına

mümâna‘at ve gadr sevdasında oldukları bildürüb yedlerinde olan temessükü mucebince kendülere zabt ve mezbûrunun zâhir olan muhalefet ve te‘addîleri men’ def’ babında hükm-ü humâyunum ricâ itmeğin kanun üzere amel olunmak emrim olunmuşdur.

Fî Evâil-i Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 2/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Mezra‘a-yı mezbûrun tarafından Vekîl Veli Efendi ile Bayram Kethüdâ murâfa‘a-yı şer‘ olunduklarında şer‘an yedinde lâzım geldiğine nâtik Amasya mutasarrıfı Ebûbekir dâme ikbâlehû ile Amasya nâibi İsmâil’in vârid olan arzı hıfz olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmişdir.

Fî 5 Safer Sene 1173

Bervech-i Arpalık Amasya Sancağı Mutasarrıfına ve Amasya Kadısına Hüküm Ki

İstanbul’da sâkin Mehmed Emin nam yetim gelüb Amasya kazasında vaki’ babasından müntakil Atabeg Çiftliği dimekle ma‘ruf çiftliği Amasya sâkinlerinden Ömerî Bayram Kethüda dimekle ma‘ruf kimesneye senevî yüz altmış guruş olmak üzere bin yüz altmış (Boş) senesinden beru îcar ve merkûm dahî isticâr ve dokuz seneden beru zabt ve hâsıl olan gerek tereke mahsulün, gerek çiftlik-i mezburun koyun ve keçilerinin hâsılını ahz u fûruht ve zimetinde bin üç yüz elli guruşa müctemi‘ ve defa‘atle ammîsi merkuma mektub tahrir ve adam gönderüb taleb eylediğin virmeyüb mezbur Mehmed’in medâr-ı maişeti olmayub ve ol tarike dahi gitmeğe iktidârı olmayub mazur olduğun bildirüb ol tarafa aher husus için emr-i şerîfimle mübâşir ta‘yin olunan sadrâzam ağalarından kıdvetü’l emâsil ve’l akran (Boş) zîde kadrehu mübâşeretiyle şer’le görülüb ammîsi mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdar hakkı tahsil ve tarafından kabzına memur vekili (Boş) nam kimesneye alıvirilüb te‘allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer’ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim eylediği ecilden mahallinde şer’le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 2/4. Hüküm)

Gedikçik ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arslan Paşa Vakfı'nın bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan Feyzullah zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı'nda Gedikçik Kazâsı'na tâbi' Gemerek nam karyenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarının ba'zıları kadîmî karyelerinden kalkub varub âher kazâda ve kurâda sâkin olmalarıyla ol-mâkûle vakfin re'âyâsı buldukları mahallerden kaldırılıb kadîmî karyelerine nakl ve iskân etdirilmek istendikde te'allül üzere oldukların bildirüb kadîmî karyelerine nakl ve iskân etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

[Sayfa 3]

(Sayfa 3/1. Hüküm)

Sivas valisine Amasya ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasya sâkinlerinden Molla Ömer dimekle maruf kimesne gelüb bunun babası el-Hac Mehmed nam kimesne bundan akdem Yammistan(?) mufârakatı esnâsında zevcesi olub Amasya sâkinelerinden bunun üvey vâlidesi Emine nam hâtundan mütevellid yine Amasya sâkinlerinden karındaşı El-hâcc Ahmed nam kimesneye alâ tarîki'l emânet imâl için hayatında şuhûd mahzarında beş yüz guruşluk dükkân rızkı ve yine Amasya sükkânından şerikleri Yovan(?) zimmî zimmetinde olan yedi yüz guruşlukdan mütecâviz Haleb eşyası ve Arakel(?) zimmî zimmetinde olan üç yüz guruşluk eşyasını ahz ve satıvir deyu mezkur Hacı Ahmed'e ve bir def'a dahi bin yedi yüz guruşlukdan mütecaviz Şam meta'ı ve yedi destar teslim ügey(üvey) vâlidesi mezburenin zimmetinde olan yedi yüz guruşlukdan mütecaviz eslük(?) ta'bir olunur eşya ile iki bin guruşlukdan mütecaviz mahlut elvan altın ve yedi yüz vukiyeden mütecaviz evan-ı nühas alacağın kable'l-ahz bu diyar-ı aherde iken bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt olmağla olmikdar kuruşluk eşya ve altın ile sair emlak ve emval ve eşyası ırs-ı şer'le bunun ile üvey validesi ve karındaşı mezburan Emine ve Hacı Ahmed ile yine Amasya sâkinlerinden diğér üvey karındaşları Mehmed ve Zeliha'ya intikal itmekle üvey validesi ve karındaşları

mezburûn babası müteveffa-yı mezkurdan müntakil olmikdar guruşluk eşya ve altun ile sair emlak ve emval ve eşya ve evân-ı nühâsdan hisses-yi şayiaların ahz u kabza kanaat etmeyüb cümlesin hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve ketm ve ihtifa etmeleriyle bu diyar-ı aherden gelüb babası müteveffa-yı mezkurdan müntakil mezburûnun fuzûlî zabt ve ketm ve ihtifa idüb zimmetlerinde olan ol mikdar guruşluk eşya ve altun ile sair emlak ve emval ve eşya ve evan-ı nühası ma‘rifet-i şer‘le taksim ve a‘la mâ farazallahû te‘âlâ isabet iden hisse-yi şayi‘asın ahz u kabz murad eyledikde mezburlar birbirleriyle yek dil ve yek cihet ve hevalarına tabi şahid-i zor ve mu‘in-i kesirlerine istinaden hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addi ve bundan akdem müdafî-i şer‘ oldukların vech-i meşruh üzere olduğu şer‘an sabit ve zimmetlerinde haric ez-defter eşya dahi zuhûr ve hıyanetleri zahir olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvafık şeyhü’l islamdan fetva-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetva-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb babası müteveffa-yı mezkurdan müntakil mezbûrların ketm ve ihtifa idüb zimmetlerinde olan ol mikdar guruşluk eşya ve altun ile sair emlak ve emval ve evan-ı nühas ve eşyadan ala mâ farazallâhû te‘âlâ isabet iden hisse-i şayi‘ası her ne ise tamamen tahsil ve kendüye alıvirilüb ihkak-ı hak olunmak babında emr-i şerîfim rica itmeğın mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 3/2. Hüküm)

(Derkenâr)

Fermanları mücebince mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görülmek üzere emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1175

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Bozok sancağı Mütesellimi Olub Yeniil Hassı Voyvodası Olan Çaparzade Ahmed Dâme Mecdehuya İskilib Kadısına Hüküm Ki

Sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyh Es-seyîd Mustafa zide fazlehûsun südde-i saadetime mektub gönderüb nefsi-i İskilib'de medfun Şeyh Yavsî Kuddüse Sırruhû evlâdından Es-seyîd Şeyh Ali ve Şeyh Ahmed ve Şeyh İbrahim nam kimesneler meclis-i şer‘e varub vakf-ı mezburun kaza-yı mezbur dâhilinde vaki' memlihası

etrafında sâkin Cemeli Arabı aşireti ahâlisinden Kanlı İsmail ve Battal ve Sürmeli Ali demekle maruf kimesneler ile sairleri nice müddetden beru vakf-ı mezbur toprağında tavattun idüb yerlerini ziraat ider iken hasıl eyledikleri mahsulün öşrünü virmediklerinden gayrı senede beş yüz guruşlukdan ziyade gallelerini ve memlihalarını bin yüz altmış (Boş) senesinden beru fuzûlî zabt idüb cevri teaddileri ziyade olmağla murâfa'a ve sâbit olan hakları alıvirilüp zulm ve teaddileri men' ve def' olunmak için sen ki mütesellim-i mumaileyhsin sana hitâben emri şerîfim sudurunu iltimas eylediklerini mevlânâ-yı mumaileyh arz ve divan-ı hümayununda mahfûz kuyud-u ahkâma müracaat olundukda sâlifü'z-zikr Cemeli Arabı aşireti aşayir-i sâire ile kat'-ı tarik ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl hetk-i ırz misüllü enva'-ı mekâsir ve şenâ'ıye cesaret ve bahar-ı harifde mesbûk ve meştâlarına hîn-i zehâb ve eyyâblarında düçâr olduklarını irsâl hasâret ve bevâyirleri üzerinde bulunan mezra'atı itlâf ve izâ'at eyledikleri menfûr ve gazezleri ile i'lâm olundukda Çorum ekârından ma'adası Çorum Sancağı mutasarrıfı ma'rifetiyle tard u ihrâc ve me'ra-yı kadimleri olan Kırşehir ve Çukurova'ya Çar Sancağı'na iskân olunmaları için bâ-telhîs yüz yetmiş bir senesi evâhiri zilhiccesinde mufassal meşrûh emri şerîfim verildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın sen ki Yeni İl Voyvodası Çaparzâde mumâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülmek emrim için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

[Sayfa 4]

(Sayfa 4/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

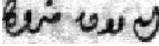
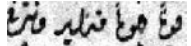
Kuzâtdan Mevlânâ Mehmed zîde fazluhû gelüb Tokat sakinlerinden Hazinedâr Mehmed demekle ma'ruf kimesne bin yüz altmış dokuz senesinden beru iki mühürden temessükleri muceblerince bin otuz beş guruş ve mutasarrıf olduğu malikânesi beratı tahrîri için masrafımız olan on beş guruşu ke min haysü'l mecmu' bin elli guruş hakkını kable'l edâ fevt olmağla kazâ-yı mezbûrede sâkin ma'lûmü'l esâmî vereselerinden taleb ve dâvâ ve ahz u kabz için tarafından Tokat sükkânından şehir kethüdâsı zâde Atâullah Efendi demekle ma'ruf kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb şer'le görüleb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde ber-mûceb-i temessükât sâbit ve tevcih olan ol-mikdâr guruş alacak hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur vekîl-i

mezbûra aliverilüb icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmekle mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 4/2. Hüküm)

Tokat Nâibine ve Tokat Voyvodası (Boş) Zide Mecduhûya Hüküm Ki

Tokat voyvodalığı aklâmından Kesen(?) Kazâsı ahâlisi gelüb kazâ-yı mezbûre sükkânından Deveci Osman dimekle ma‘ruf şâkî öteden berü kendü hâlinde olmayub ser-cem‘iyyet ve muvazafa-i fitne ve tahsîr ve tezellüm halkullah olmağla dâima te‘allül ve nice ehl-i ırzın ırzlarına hetk ve bî-gayr-ı hakk malların gasb edüb ihtilâl-i memlekete bâdî ve fukarâ-i ra‘iyyete zulm u te‘addîye sâ‘î olmağla bundan akdem tezellüm-ü hâl eylediklerin mezbûr Osman bâ-fermân-ı âlî Samsun mecmu‘sunâ kal‘abend olunmuşken bir takrîb itlâk ve yine mündefi(?) olmayub zulm ve tasaddî ifrâsından nâşî hakkında her birleri yedi kıt‘a emr-i âlişân sadr ve mukâvemet mümkün olmamağla cümle insanlar ve sâbıkan Sivas Vâlisi Münir Abdurrahman Paşa Sivas‘da taht-ı hükûmetde ahâli-i kazâ mezbûr şâkî mezbûr zulm ve te‘addîsi müşârün-ileyh tarafına ihâle eylediklerinde icrâ-yı hakk olunmak için bâ-buruldu mübâşir ta‘yîn edüb mahalline vardıkda eşkıyâ-yı mezbûr firâr ve ahz olunmak için ahâli-i kurânın yedinden kıt‘â ve sâbıkan Tokat Voyvodası ve Gümüş Kazâsı nâibi tarafından i‘lâm olunub şâkî-yi mezbûrun şekâveti olub emîn ve rahat-ı ahâli-yi re‘âyâ bi’l-küllîye münkati‘ ve münsalîb(?) olub perîşân hallerine bâdî olduğun bildirüb ol-cânbiden istid‘â-yı inâyet eyledikleri ecilden siz ki Tokat nâibi ve voyvodası mumâ-ileyhsiz mezbûrun hakkında inhâ olunan mevâd ve it‘âmîyet bî-garez müslümînden istihbâr ve sıhhat ve hakîkati arz-ı i‘lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 4/3. Hüküm)

Dergâh-ı Muallam Kapucubaşlarından Bozok Sancağı Mütesellimi Olub Yeniil Hassı Voyvodası Olan Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya Bozok Sancağında Vaki’ (Boş)ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Budaközü Kazası sakinlerinden Abdulfettah nam kimesne gelüb konar ve göçer Yeni İl Türkmanından Pehlivanlı Aşiretinden Bekir Beg dimekle ma'ruf kimesne karındaşları ve etibbağı ile yek-dîl ve kendü hallerinde olmadıklarından nâşî bin yüz yetmiş senesinde hilaf-ı şer'-i şerif ol-vecihle başına alet-i darb ile darb ve ol-darbdan müte'essiren gözleri alîl(?) ve mecrûh ve vekîli olan menkûhesini dahî darb ile mecrûh ve emvâl ve eşyâsın nehb ve gâret ve gadr-ı küllî ve mezkûr ile mukâvemet edemediklerinden ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğın ve mezkûr hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğın bildirüb buldukları mahalde şer'le görülüb emvâl ve eşyâ ve sâir hakkı alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 4/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir Kadısına Hüküm Ki

Kaza-yı mezbur sakinelerinden Hatice nam hatun gelüb bunun zevci İbrahim nam kimesnenin ahire olan iki yüz guruş deynini bu kendü malından edâ ve meblağ-ı mezburu mukabelesinde zevci mezbura kasaba-i mezbure mahallatından Çobanlı Mahallesinde mutasarrıf olduğü mülk bağ ve mülk arsa ve içinde olan suyunu buna bey'-i bât'-ı kat'i ile bey' edüb ve mülk-ü müşterası olan mülk bağ ve mülk arsaya aherden dahl olunmak icâb etmez iken kasaba-i mezbure sakinlerinden Kalyos(?) nam zımmi kasaba-i mezbure voyvodası ve sair âyân ve mütegalibeye iştirâken(?) bezl-i irtişâ ile buna hîbe ve zevci mezburu enva'-ı tekvîf ile benim alâkam yokdur deyu takrîr ve cebren ve kerhen bin yüz altmış senesinde fuzûlî zabt idüb kadr ve taaddî eylediğın ve bu bâbda dâvâsına muvafık fetvâ-yı şerîfesi olduğunu bildirüb şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim rica eylediğü ecilden mahallinden şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 4/5. Hüküm)

Ber-Vech-i Arpalık Çorum Sancağı Mutasarrıfı (Boş) Dâme Mecduhûya ve Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mehmed veled-i Hüseyin nam sipâhî gelüb Çorum Sancağı'nda ve Nahiyesi'nde berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu Çukurviran nam karye ve gayrıdan beş bin dokuz yüz doksan dokuz akçe tımarı karyelerinden Çorum Kazâsı'na tâbi' Çukurviran ve (Boş) ve (Boş) nam karyelerin bin yüz yetmiş (Boş) senesinde vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtı bunun berâtı mücebince tahvîli tarihine düşüb bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken ashâb-ı ağrâzdan ve yine kazâ-yı mezbûreden Hacı Ali nam kimesne fuzûlî ve tegallüben ahz etmek sevdâsıyla müdehale ve ol-vecihle kazâ-yı mezbûre ahâlîleri zimmetlerinde kaldığın bildirüb berâtı mücebince tahvili tarihine düşen mahsûlât ve rüsûmât alıverilüb hilâf-ı kânun te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

[Sayfa 5]

(Yarım Kalan Hüküm)

Sehven Olunmuştur

(Boş) Kadısına ve Malkara Kazâsı Nâibine Hüküm Ki

Âlimü'l ulemâi'l muharrirîn Anadolu Kazaskerilik pâyesiyle Kapucubaşı olan Mehmed Râki' Kâtibzâde ademallâhu te'âlâ fezâiluhû südde-i sa'detime gelüb Gelibolu Sancağı'nda ve Malkara Kazâsı muzâfâtından Arı Nahiyesi'nde Dere nam karye ve gayrıdan yirmi bin dokuz yüz elli sekiz akçe ber-vech-i arpalık serâtiye hisseye mahsûs ze'âmete berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub zeâmeti(...)

(Tarih Yok)

(Sayfa 5/1. Hüküm)

Sivas Valisine Budaközü ve Tozanlu Kadılarına Hüküm Ki

Nişân-ı hümayunum verilen dergâh-ı muâllam müteferrikalarından kıdvetü'l emâcid ve'l ekârim Mehmed mühürdâr-ı sadr-ı âli-yi sabık zîde mecdühü arzuhâl idüb Sivas Sancağında Sahrâ(?) Nahiyesinde Corsan(?) nam karye ve gayrıdan elli yedi bin dört yüz kırk akçe berât-ı şerif-i âlişânımla mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhâkatından Tozanlu Nahiyesine iki bin iki yüz akçe yazu Dirgil(?) ve

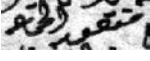
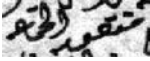
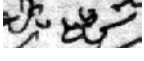
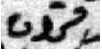
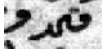
Budaközü(?) Nahiyesine tabi' dört bin akçe yazar Kılağuz nâhiye-yi mezbure tabi' üç bin beş yüz akçe yazı Kürekçiler(?) Kışlasına müşterekleriyle kayd ve berâtına dahil olub âherden bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak icab etmez iken iki seneden beru ecânibden ba'zı kimesneler zuhûr ve kurâ-yı sâbık el'an hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdâhale tegallüben zabt ve gadr-ı külli eylediklerin bildirüb kurrâ-yı mezbûr ber müceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle kendüye zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmlarına kanun ve defter mucebince tarafından subaşısına ahz ve kabz ettirilmeyüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i berât kurra-yı mezkûre-yi mezbureleri ve âhardan bir ferdi bir dürlü dahl ve taarruz ettirilmeyüb men' ve def' ve fûzûlî ahz ve kabz eyikledleri mahsûlât ve rûsûmatı geri alıverilmek babında hükm-ü hümâyunum rica ve defterhâne-i âmiremde mahfuz olan rûzname-ye hümâyun ve defter-i icmale müracaat olundukta Tozanlu Nahiyesi'ne tabi' hisse-i dîvânî iki bin iki yüz akçe yazısı olan Dirgil Karyesinin bin beş yüz akçesi ikrâr ve müstakîl ber-icmâl ve tamamen Budaközü Nahiyesi'ne tabi' dört bin akçe yazısı olan Korkışla(?) Karyesi'nin dahî bin dört yüz akçesi ikrar ve yine nâhiye-i mezbure tabi' üç bin beş yüz akçesi olan Kökçüler Kışlası karyesinin ifrâz olunan sekiz yüz akçesi birikdirilüb iki bin iki yüz akçe ol dahî başka bir icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen mumâ-ileyhin kayd u berâtına dahil olub bakîleri müşterekleri kaydlarında olduğu mestûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcibince amel olunmak için yazılmıştır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa5/2. Hüküm)

İskilip Kadısına Hüküm Ki

İskilip Kazâsı'nda vaki' Şeyh Hasan(?) Cami' Şerîfi ve Vakfı'nın mütevellisi olan Ali zîde kadrehu gelüb İskilip'de Şeyh Hasan Cami' Şerîfi Vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile imâmeti Osman veled-i Kebîr Kadılarında Hâfız Ali halîfe dâme fazlühû bâ-arzuhâl tecvîh yetmiş senesi rebî'ül âhîrinin dokuzuncu günü tarihinde berât verilüb yetmiş bir senesi sancaklarında vâki' havass-ı hümâyunumdan berâtını tahrîr etdirüb üzerinde iken imâmet-i mezbûru bundan esbak Osman veled-i Kebîr'in askerî berâtıyla üzerinde iken kasr-ı yedinden Ahmed Efendi dimekle ârif kimesne bin yüz elli dokuz tarihinde askerîden berât verilüb ba'de mezkûr Ali'nin dahî kasr-ı

yedinden altmış iki tarihinde oğulları Ömer ve Mahmud'a iştirâken berât verilüb mutasarrıf iken mezbûr Ahmed Efendi fevt olmağla mezbûr Osman'ın yedinde iken kasr-ı yedinden iktizâ eylediği mâliye beratı ibrâz ve imâmeti zabt murâd eyledikde mahallinde ba'de'l murâfa'a mâliye beratını talep eyledikde âsitâne-i sa'dete firâr ve dâmâdı Ali Halîfe'ye ferâgat edüb ancak mezbûr Ali olduğun cem'iyet haber verdiklerinde Nâib Hüseyin zîde ilmuhû arz olduğu vâkî' ise şartıyla i'lâmmezbûrân Ömer ve Mahmud ve âhiren Ahmed bin Mahmud'a tevcih ve yetmiş üç senesi muharreminin onuncu günü tarihli berât verüb hâlâ üzerlerinde olduğu Anadolu muhasebesinden(?) ve İskilib'de Şeyh Halîl Câmi' şerîfinin vazife-i mu'âyene ile imâmeti ve hitâbeti mutasarrıfı Mehmed Halîfe'nin yedinde olan berâtı mücebince on beş tarihinde müceddeden askerîden berât verilüb üzerinde iken olmağla mahsûlâtdan bin yüz kırk dört senesi cemâziye'l âhirinde hadısı arzıyla Hüseyin oğlu Osman Halîfe'ye ba'de elli dokuz senesi ramazanında Osman'ın kasr-ı yedinden bâ-temessük imâmeti Şeyh Ahmed bin Mahmud'a tevcih ve berât verilüb mutasarrıf iken Şeyh Ahmed'in dahî Çelebioğulları Ömer ve Mahmud'a altmış iki senesi rebiü'l-âhirinde tevcih ve berât verilüb üzerlerinde iken altmış sekiz tarihinde tahrîr-i berât edüb hâlâ iştirâken üzerlerinde olduğu askerî rûznameçesinde başka başka ihrâc olmağla şimdi cami'-i merkumda imam ve hatîb olan Osman Halîfe pir ve ihtiyâr olmağla imâmet ve hûtâbetini rızâsıyla damâdı Hafız Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesneye ferâgat edüb merkûmHâfız'dan mücerred ve her vecihle hizmetin uhdesinden gelmekle bir dürlü kusuru yoğiken âherden Ömer ve Mahmud nam kimesneler İstanbul'da ma'zûl nâibden aldıkları arz ile babaları etmekle olmak üzere mutasarrıf Ali Efendi için cühelâdan nâ-ehil deyu üzerlerine tevcih etdirüb gadr eyledikleri zikrolunan imâmet-i mezbûrânın ref'lerinden müttehâr-ı cem'iyet olan Hafız Ali Efendi'ye tevcih olunmak ricâsına mühürleri mütâlebe hâlâ mezbûr merkûm müteveli-i mumâ-ileyh Ali zîde kadrehû ile ber-vech-i muharrer sen ki İskilib Kadısı mevlânâ ve Seyîd Mustafa zîde fazluhûsun ikiniz başka başka arz eylemeleriniz ile ber-muktezâ-yı kuyûdât elli dokuz tarihinden yetmiş senesine gelince sâlifü'l icrâ imâmetin hizmeti mezkûr Osman veled-i Kebîr tarafından min tevcih ve kasr-ı yedinden berât etdiren Şeyh Ahmed ve oğulları Ömer ve Mahmud'un tarafından olunageldiği mahallinde

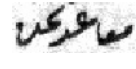
sahîhü'l esâmiyle ba'de't-terâfu' sıhhat ve hakîkati arz ve i'lâm tevkîf eylediği bi'l-fîl reisü'l küttabım Abdullah dâme mecduhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

[Sayfa 6]

(Sayfa 6/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kuruçay Kadısına Hüküm Ki

Kuruçay Kazası'na tabi' Sihâ(?) nam karye sakinlerinden sadât-ı kirâmdan mefahirü'l emâsil ve'l ekârim Seyid Halil ve Seyid Osman ve Seyid Abdülkerim ve Seyid Mehmed zîde şerefehû gelüb kaza-yı mezburda sakin cebâbire ve mütegalibeden Bekir Beg dimekle ma'ruf arâzil avâne etibba'dan Kürd Mirnira nam şakî mütegalibe-i mezbure istinâden kaza-i mezbura tabi' Küre nam mahallere dair cedlerinden müntakîl iki üç göz mülk degirmenlerini hilâf-ı şer'-i şerîf ezbine-i vağfireden beru cebren ve tegallüben zabt bu âna değin mezbûr Bekir'in ve ammîleri mütegalibelerin şer' ve mazarratları devamı sebebiyle mâru'z-zikr âsiyâblarını yedinden tahlîs edemeyüb bu def'a mezbur Bekir ve refikalarıyla ahâli-i kazanın umûm davaları için sen ki Sivas valisi vezîr-i müşârü'n-ileyhsin huzûrunda görülmek üzere sâdır olunan emr-i şerîfimle hassâ silâhşorlarımdan Yusuf Paşazâde Mir Mehmed zîde mecduhû mübâşir ta'yin olunmağla üzere oldukların bildirüb sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin ma'rifetinle mahall-i niza' üzerinde murâfa'a ve ahâli-i kaza ve sair müslümînden suâl ve hakk-ı sarîhleri olduğu bâ'de's-sübût degirmen-i mezburlar kendülere zabt ve yedlerinde kabl-i şer'den i'ta ve ihkâk-ı hakk ve mezbûrun bî-vech-i şer'i te'addîleri men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden vech-i meşruh üzere şer'le ihkâk-ı hak olunmak emrim olmuştur.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 6/2. Hüküm)

Kavak ve (Boş) Kadılarına Canik Mütesellîmi (Boş) Zîde Mecduhûya Hüküm Ki

Kuzâtdan Halil Efendi demekle mağruf kimesne gelüb bunun babası (Boş) nam kimesne fevt oldukda emvâl ve emlak ve hayvanât ve eşyâ ve tereke-i sâireden ırs-ı şer‘le buna intikâl ve bo ol-vakitde sağır ve bu diyâr-ı âherde bulunmağla Kavak Kazâsı muzâfâtından Oda Nahiyesi’ne tabi‘ Halil nam karye sükkânından mütegalibe ve cebâbireden Gürcü Hasan demekle meşhur kimesne kendi halinde olmadığından babası müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl dört çift cebel öküzü tâ‘bîr olunur öküzü ile dört adet camus ineği fûruğuyla ve bir ahır(?) üzüm damı hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve bu hâlâ erişüb da‘vâya kâdir olub diyâr-ı âherden varub mezburdan taleb ve almak üzere iken mezkur dahî fevt omağla terekesin kabz eden karye-yi mezbûreden oğlu Feyzi Beg demekle ma‘ruf kimesneden taleb eyledikde bî-vech-i şer‘i vermekde te‘allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî murâd eyledikde ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü’l islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb babası müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl mezbûrun fuzûlî ve tegallüben zabt eylediği öküz ve ineği fûrûğuyla ve eşyâsı ile terekesin kabz edüb oğlu mezkûrdan mâl-ı müteveffâdan tamâmen kendüye alıverilüb bî-vech-i şer‘i te‘allül ve muhalefet etdirilmeyüb ihkâk-ı hakk olunması bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 6/3. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Merzifon Kazâsı sâkinlerinden Es-seyîd Yahya ve karındaşı Abdullah ve Halîl ile Rahime nam hâton arzuhâl edüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve hareketleri olmayub ve üzerlerine dahî şer‘an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-yı mezbûreden olub şedîdeden Emine nam hâton hevâsına tâbî‘ mütegalibeden Hacı İdris ve Mehmed ve Ömer nam kimesneler ile yek-dîl ve ehl-i örf tâifesine istinâden bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk yedi yüz elli gurusların aldığından gayrı kanâât etmeyüb cebren ve kerhen bin beş yüz gurus dahî ikrâr-ı deyn etmeyüb yedlerinden deyn-i temessükü ahz ve bu mâkûle ikrâhen deyn-i temessük şer‘an sahîh değil iken temessük-ü mezbûru ibrâzı ol-mikdâr gurus mütâlebe ve gadr sevdâsında olduğun ve

bu bâbda dâvâlarına muvâfık şeyhü'l islâmıdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb mücebince şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf aldığı ol-mikdâr akçe ve temessükleri alıverilüb icrâ-yı hakk ve bu vecihle akçe talebiyle te'addî ve rencîde etdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

[Sayfa 7]

(Sayfa 7/1. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Merzifon Kazası sakinlerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler südde-i sa'âdetime arzuhâl edüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîleri olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Merzifon Kazâsı sükkânından İbrahim ve Ebker ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî mezkûrların bunlara arz u adâvetleri olmağla mücerred icrâ-yı arz ve ahz-ı intikam kasdıyla bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ıyâl ve evlatlarına ta'arruz ve kesr ırz eylediklerinden ma'ada ma'lümü'l mikdâr emvâl ve gurusların ahz ve kabz ve gâret ve fuzûlî gadr u te'addî ve ahvalleri diğer gün oldukların ve mezkûrlar ziyâdesiyle müteğallibe ve cebâbireden olmalarıyla bir vecihle ihkâk-ı hakk olunmak mümkün olmadığın bildirüb şer'le görölüb gasben aldıkları alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve ol-vecihle zâhir olan te'addîleri üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğin ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 7/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Egin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ayşe nam hâtun südde-i sa'âdetime arzuhâl edüb Egin Kazası sakinlerinden babası Ahmed nam kimesne yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda beş bin gurusluktan mütecâviz emvâl ve eşyâ ve emlâkı kazâ-yı mezbûrede sâkin karındaşları Mehmed ve Halîl nam kimesnelere intikâl edüb mezburlar cümlesin ahz

ve zabt eylemeleriyle bu dahi emvâl ve eşyâ ve emlâkdan alâ mâ farazallâhû te'âlâ taleb eyledikte mezbûrân Mehmed ve Halîl birbirleriyle müttefik ekl u bel' sevdâsıyla gadr-ı küllî murâd eylediklerin bildirüb şer'le görülüb babası müteveffâ-yı mezburdan müntakîl emvâl ve eşyâ ve emlâkdan hisse-i irsıyyesi ner ne ise alıvırılıb icrâ-yı hakk olunmak babında hük-ü hümâyunum ricâ eylemeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 7/3. Hüküm)

Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından Bozok Sancağı Mütesellimi Olan Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Bozok (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Türkmân Tâifesinden Ortapâre Cemâati kethüdâsı Ali ve Yüzdepâre Cemâati kethüdâsı Şâban ve Elbegli Cemâati kethüdâsı Mahmud ve Ağcakoyunlu Cemâati kethüdâsı Yunus ve Karakeçilü Cemâati kethüdâsı (Boş) nam kimesneler ile cemâat-i mezburûnun ahâlîleri südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde iken Bozok sakinlerinden Çadır(?) Cemâatleri kethüdâlarından ma'lûmu'l-esâmi kimesneler yüz yetmiş senesinden berü bunların üzerlerine şart ve cemâatleri eşkıyâsına gelüb bunların sakin oldukları karyelerin basub hilâf-ı şer'-i şerîf ehl-i iyalleriyle bâkire kızlarına ta'arruz ve hetk-i ırz eylediklerinden ma'ada beş yüz re'sden mütecâviz hayvanât ve iki bin beş yüzden mütecâviz koyun ber-mûceb-i defter iki bin guruşluk mikdârı emvâl ve eşya ve bin beş yüz guruşdan mütecâviz nakîd akçelerini nehb ve gâret edüb gadr-ı küllî ve mezbûrların şerr-u mazarratlarından emîn ve rahatları bi'l-küllîye kalub ve perakende ve perîşân olmalarına bâ'is oldukların bildirüb ol-tarîke emr-i şerîfimle âher husûsa mübâşir ta'yin olunan (Boş) mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk nehb ve gâret eyledikleri hukûk-ı ibâd kendülerden tamâmen tahsîl ve ashâbına istirdâd ihkâk-ı hakk ve şerr u mazarrat ve tasallutların fukara üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden âher husûsa ta'yin olunan mübâşir ve zâbitleri ma'rifetiyle mahallinde şer'le ru'yet ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 7/4. Hüküm)

Divriği Kadısına Hüküm Ki

Sen ki Divriği Kadısı Mevlânâ Es-seyîd Halîl zîde fazlühû südde-i sâadetime mektub gönderüb Divriği Kazasına tabi' Asr-ı Ülyâ(?) nam karye toprağında nübu' eden Beşpınar dimekle meşhur mâ-i cârîden kadîmü'l eyyâmdan beru karye-i mezbûre ahâlîleri müstakîlen tarla ve sâir mezru'atından sâkî ve intifa' edüb âherden dahl olunmak îcâb etmez iken civarlarından Eski nam karye ahâlîleri hevâlarına tâbi' ba'zı mütegalibeye istinâden hilâf-ı şer' ve kadîme mugayyîr cebren ol sulu mahalleri kadîmden ihrâc ve kendü tarlalarına ilgâ ve sâkî edüb bunların tarla ve mezru'atlarının itlâf ve izâ'ına ve zarûret ve müzâyakalarına müzâyaka bâdî olmalarıyla bundan akdem bâ-emr-i âlf mahall-i niza'm üzerine varılıb yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince murâfa'a-yı şer' olunduklarında ol-suda mezkûr Eski Karye'si ahâlîsinin kadîmden beru bir dürlü alâkaları olmayub bunların mahsûs ve müstakîl suları olduğı sâbit ve mezkûr Eski Karyesi ahâlîsi bî-vech-i müdehale ve mu'arazadan men'-birle kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilmişken yine mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye müdehaleden hâlî olmamalarıyla hüccet-i şer'iyeleri mücebince amel olunub karye-i mezbûre ahâlîleri mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek için bundan akdem karye-i mezbûr ahâlîsi istid'â ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye müdehale etdirilmemek için emr-i şerîfim sadrolunmuşken mezbûr Eski Karyesi ahâlîlerinden Karabaş oğlu Mehmed Beşe nam müzevvîr bir takrîb ile aldığı emr ile Sivas Vâlisi tarafından üzerlerine mübâşir ta'yîn ve ızrâr kasdıyla mezbûr Asr-ı Ülyâ(?) Karyesi ahâlîlerinden tecrîm te'addîden hâlî olmayub perakende ve perîşân olmalarına bâ'is olmağla mezbûr Karabaş oğlu Mehmed serîr-i husûs-ı mezbûra bir dürlü dahl u ta'arruz etdirilmemek bâbında vâki' hâlâ hükm-i hümayunum verilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eylediğı ecilden dîvân-ı hümayunumda mahfûz olan kuyûd-u ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiğı mastûr ve mukayyed bulundukda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kadîmîsi üzere mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 8]

(Sayfa 8/1. Hüküm)

Amasiye Kal'ası Dizdarı (Boş) Zîde Hıfzihûya Hüküm Ki

Hasan nam' kimesne südde-i sââdetime gelüb Amasiye sancağında Geldigelen Nahiyesinde Hayköy nam karye ve gayrıdan iki bin kırk altı akçe gedik tımar ile Amasiye Kalesi muhafızlığı muhafızı Osman'ın bilâ veled fevtinden bin yüz yetmiş iki senesi zi'l-kaddesinin on dördüncü gününde arz-u hâl mucebince merkur Hasan'a tevcih ve tahvil hükmüyle üzerinde iken fevti gayr-ı vaki' olmak üzere merkur Hasan'ın ref'inden arz-u hâl mucebince sâhib-i evvel mezkûr Osman'a sene-i mezbûre zi'l-hiccesinin sekizinci gününde ibkâ tahvil olunduğu tahvil kuyudatında mukayyed ve merkur Hasan'a gedik tımar mezburu berat ettirmek üzere iken ashâb-ı ağrazdan ba'zı kimesneler zuhûr ve gedik tımar-ı mezburu bize kasr-ı yed eyle ve etmediğin halde üzerinden ref' ettiririz deyu iddiâ ve müteveffa-yı mezkûr Osman'ın fevti muhakkak iken fevti gayr-i vaki' olmak üzere ref'inden Osman ismine ibkâ ve tahvil etdirilüb gadr etlediklerin bildirüb ol-bâbda emr-i şerîfim rica eylediği ecilden sen ki dizdâr-ı mumâ-ileyhsin merkur Osman'ın vefti sahîh midir ve fevti gayr-ı vâki' olmak üzere ibkâ etdirilüb âher Osman mıdır i'lâm eylemek emrim olmuştur.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 8/2. Hüküm)

Erim ve (Boş) Kadılarına ve Canik Muhasılına Hüküm Ki

Seyid Mustafa zîde şerefehû gelüb Canik Sancağında Erim Nahiyesine tabi' on beş nefer reâyâ ve yedi zemîn ile karye-yi Paşacık iki başdan vakf-ı câmi' ordu(?) ve tahtında çiftlik-i hassâ der- Sünûr-ı karye-i Amaslu otuz müdlük ber-mûceb-i defter-i atîk ve hâsılı nim ve hinta ve şâ'îr yekûn ma' gayruhâ iki bin beş yüz altmış akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve mezkûr Seyîd Mustafa câmi'-i mezkûr ve vakfin hâlâ berât-ı şerîfimle mütevellîsi olmağla mahallinde ümenâ-yı nâsdan suâl ve defter-i hâkânîde Paşacık deyu mukayyed karye-i mezbûrenin tahtında çiftlik-i hassa der-Sünûr ve karye-i Amaslu otuz müdlük deyu mukayyed çiftlik ber-mûceb-i defter-i hâkânî

cânib-i vakıfıdan hassâlık üzerine zabt ve tasarruf olunagelüb âherdan dahl u ta'arruz olunmak icâb etmez iken âherden ba'zı kimesneler zuhûr ve çiftlik-i merkûm arâzîsine hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve zabta tasaddî ve vakf-ı şerîfe gadr-ı küllî sevdâsında oldukların bildirüb sâlifü'z-zikr Paşacık Karyesi'nin tahtında çiftlik-i hassa der-Sünûr-ı karye-i Amaslu otuz müdlük deyu mukayyed çiftlik ber-mûceb-i defter-i hâkânî hassâlık üzere câmi'-i merkûm ve vakf tarafından bi't-tevliye kendüye zabt ve ta'arruz etdirilmeyub hilâf-ı defter-i hâkânî âheri bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulundukda defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 8/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Mevâd-ı mezbûra mezbûr Hacı Musâ hakkında mahsûs iktizâ olduğu Taşâbâd ve Zeytun ve Gedegre ve Sonisa ve Irak ve Karakaya ve Niksâr nâibleri başka başka arz ve (silik) mukaddemâ hakkında sâdir olan iş-bu emr-i şerîf kaydı üzerine şerh verilmekle da'vâyı mezkûr için min-bâd merkûm Hacı Mûsâ rencide olunmamak bâbında mahallinde i'lâm-ı hâliçün dahî emr-i şerîf yazılıb kayd olunmuşdur.

Fî Evâil-i Rebiü'l-âhir 1174

Ber vech-i Arpalık Amasiye Sancağı Mutasarrıfına Hüküm Ki

Ladik Kadısı mevlânâ Ali zîde fazluhû südde-i sâadetime mektub gönderüb nefsi Ladik ve kurâ-yı sâirede sâkin ulemâ ve sülehâ ve sâdât-ı kirâm ve eimme ve hutebâ ve bi-esrihim meclîs-i şer'e varub bunlar mukaddemden beru ıstabl-ı âmire levâzımına tâbi' kurâ-yı hümayun âdemleri olub evâmir-i şerîfimle vâki' olan tekâlif-i edâda kusurları olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî olunmaları icâb etmez iken Karayaka Kazâsı'na tâbi' Ritikdi(?) nam karye sükkânından Nuh Ağa dimekle ma'rûf Hacı Musâ nam kimesne kendü hâlinde olmayub Ladik Kazâsı'na tâbi' Kızıloğlu nam karye sâkinlerinden Hatîb oğlu Osman nam kimesne hakkında fermân-ı âlişân sadrolunmuşdur deyu kendü hevâsına tâbi' kazâ-i Erba''dan dört yüz

tüfengendâz neferâtı başına cem‘ ve muhbeten karye-i mezbûreye basub mezkûr Osman ahz olunmayub(?) mücerred garaz kasdında icrâ ve ahz-ı intikâm kasdıyla ol-bâbda nüzûl malların nehb ve gâret eylediklerinden ma‘ada Ladik Kazâsı’na gelüb neferâtıyla menzillerine duhûl ve ırzların hetk nice havâtin-i müheyin ve vaz‘ ve bâkire kızların bikrlerin izale ve bir oğlanların ayak ve ellerinden helâk ve bir kimesne tüfeng ile urulub fevt ve bundan gayrı hakkınızda emr-i âlî vardır etrâf-ı arkanız asker ile doludur deyu tahvîf ve Sivas tarafına on sekiz bayrak atlu adam gönderüb on altı kîse akçe salyâne ve tevzi‘ ve darb ve şütûm ve tahsîl ve bir def‘a sekiz kîse akçe salyâne deyu tevzi‘ ve cebren tahsîl ve ahz u kabz eyledikten sonra kırk gün ol-mikdâr atlu adam ile ile beyhûde meks ve niceleri tâkat getürmeyüb perîşân ve ehl u ıyalleri hizmet ve bu misillü zulm ve hasâretleri hadden efzûn olmağla mezkûrân mahallinde murâfa‘a ve mukâvemet mümkün olmayub hakkından gelinmek için derhal ediver deyu ilhâh ve keyfiyet vech-i meşrûh üzere olduğu mevlânâ-yı mumâ-ileyh ale’l minvâl husûs-ı mezbûra müte‘allik muharrir üzere olduğun Havza Kazâsı nâibi mevlânâ Es-seyîd İbrâhim zîde ilmuhû dahî başka arz ve takrîr olunmağın vâki‘ hâlâ hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına Ladik Kadısı mevlânâ-yı mumâ-ileyh bi’l-iltimâs arz etmeğın Nuh Ağa dimekle ma‘rûf mezbûr Hacı Musâ’nın eylediği zulm u te‘addiyât inhâ i‘lâm olunduğu üzere sahîh hakları terâfu‘-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak için ta‘yîn olunan dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından iftihârü’l emâsil ve’l ekârim (Boş) dâme mecduhû ma‘rifetiyle Âsitâne-i aliyyeye ihzârına mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 8/4. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Mevlânâ Sivas Kadısı zîde Fazluhûya Hüküm Ki

Seyîd Ali zîde şerefehû gelüb Sivas sükkânından Hacı Ömer nam kimesne zimmetinde yüz yetmiş bir senesinden beru bâ-temessük cihet-i şer‘iden yüz yirmi buçuk guruş alacağı olub taleb eyledikde edâda te‘allül üzere olduğun bildirüb şer‘le görölüb alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görölme için emr-i âli sadr olunmuşdur.

Fi Evâhir-i Rebiü’l-âhir 1173

[Sayfa 9]

(Sayfa 9/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kadısı Naibine Hüküm Ki

İstefan nam zımmi südde-i sâadetime arz-u hâl edüb bunun Tokat sakinlerinden Eyüb Ağa dimekle ma'ruf kimesne zımmetinde yedinde olan memhûr deyn temessükü mucibince vech-i karz-ı şer'i den bin yüz altmış (Boş) senesinden beru bin yedi yüz guruş alacak hakkı olmağla bundan akdem adam gönderüb defâ'atle taleb eyledikde eğer bin guruşa râzı olur ise vereyim ve râzı olmaz ise bir akçe göndermem bi'l-külliyeye harâb ve ibtâl olur deyu cevâbları ile gâret sevdasında olduğunu bildirüb sen ki vezîr-i müşarûn-ileyhsin mârifetinle mahallinde şer'le görülüb ber-mûceb-i temessük-ü mezbûrun zımmetinde olan meblağ-ı mezbûr hakkı tamamen tahsîl ve noksan teklifi ile te'addî etdirilmemek bâbında emrolunduğu ricâ eyler ki ecilden sen ki vezîr-i müşarûn-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 9/2. Hüküm)

Sivas Valisine Hüküm Ki

Gedegre sakinelerinden Ayşe nam hatun gelüb bunun babası Molla Mustafa nam kimesne fevt oldukda altı re's camus ineği ve sekiz re's katır ve iki yüz adet kavak ve dört tüfeng ve bir re's at ve sa'ir terekesi ırs-ı şer'le buna intikâl edüb bir vecihle dahl icâb etmez iken bu ol-vakitde sağîre bulunmağla ammisi Molla Ahmed dimekle ma'ruf kimesne cümlesin zabt ve ahz-u kabz edüb zımmetinde iken ammisi merkum dahî fevt olub terekesi Gedegre sakinlerinden vârisleri Mehmed ve zevcesi Emine nam hatun ahz ve kabz ve bu dahî erişüb bâliğa ve da'vâya kâdire olmağla babasından müntakîl hayvanât ve sa'ir tereke ve eşyası ammîsi müteveffa-yı mezkûrun malından ve vârisleri mezbûrlardan taleb eylediğinde zaman mürûr eyledi deyu dürlü galât ve gadr murâd eyledikleri ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb babası müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl ammîsi müteveffâ-yı mezbûrun ahz ve kabz hayvanât ve sâir eşyâ-yı ırsîyesi terekesin ahz ve kabz eden vârisleri merkûmdan ve mâl-ı

müteveffâdan kendüye alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şer'îm ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 9/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Hacı Mehmed nam kimesne gelüb bu diyâr-ı âhere gider oldukda malını bir keyl kılabdan ve on bir buçuk vukiye pembe ipliği ile bir re's katır ve bir re's camus oküzünü Gedegre sükkânından dayısı Molla Ahmed dimekle ma'ruf kimesneye ber-vech-i emânet teslîm edüb ve ol-dahî ahz ve kabz edüb ve bu diyâr-ı âherde iken dayısı merkûm fevt olub zikrolunan eşyâ ve hayvanât yine Gedegre sâkinlerinden dayısı müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Mehmed nam kimesnenin yedine geçüb ve bu mâkûle emânetinden zaman müteber değil iken bu gayrıdan gelüb zikrolunan eşyâ ve hayvanâtı mezbûrdan talep eyledikde mücerred virmemek için zaman mürûr eyledi deyu bî-vech-i şer'î vermekde te'allül ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görüleb dayısına bî-vech-i emânet-i kalem eylediği eşyâ ve hayvanâtı vaz'ü'l yed olan oğlu mezkûrdan alıverilüb bî-vech-i şer'î zaman mürûr eyledi deyu te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü'l-âhir 1173

(Sayfa 9/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Gedegre Mahallâtından Şeyh Mahallesinde sâkine Ayşe nam hâtun gelüb vâlidesi Emine nam müteveffiyeden müntakîl mahalle-yi mezbûrede vâki'bir bâb mülk menziline âherin alakası olmayub şer'an bir vecihle dahl olunmak icab etmez iken Benekli(?) Mehmed dimekle meşhur kimesne zuhûr ve şirrete sülûk edüb menzîl-i mezkûrân benim babamın imiş babam fevt oldukda bana intikâl eyledi deyu niza'a tasaddî ve terâfu'-ı şer'-i şerîf olundukda dahî mezbûrun iddiâsı lağv olmağın bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle kabl-i şer'den bunun yedine hüccet-i şer'iyye dahî verilmişken mezbûr eşirradan olmağla men' ve mündefi' olmayub yine ol-

vecihle rencîde ve te‘addîden hâli olmadığın ve bu bâbda davâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer‘iyyesi mucebince amel olunub mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve murâfa‘adan verilen hüccet-i şer‘iyyeye mugayyir zâhir olan müdehale ve te‘addîsi men’ ve def’ olunmak bâbında hükm-ü hümâyun rica eylemegin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâhir-i Rebiü’l-âhir 1173

(Sayfa 9/5. Hüküm)

Gürle Kazasında Naibüş’seyh Olan Mevlâna (Boş) Zîde İlmihûya Hüküm Ki

Gürle Kazasında sâkin (Boş) ve (Boş) ve (Boş) dahî ma‘lûmü’l esâmî kimesneler südde-i sââdetime gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazeriye ve sâir evâmîr-i şerîfimle vâki‘ tekâlifden tahammüllerine göre hisselerine göre isâbet eden ahâli-i kazâ-yı mezbûre ile ma‘an cemine memûra edâ edüb ve kazâ-yı mezbûre tâbi‘ Ermeni Gürlesi nam karye toprağında bi’l-fîl zabt ve tasarrufundan avâriz hânesine bağı tekâliften almak îcâb eder kadîmî mer‘aya emlâk ve yerleri olmayub tekâlif mütâbelesiyle hilâf-ı kânun te‘addî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb etmez iken karye-yi mezbûre reâyâları zuhûr ve sizler bundan akdem bizim karyemizde sâkin olub ol-takdirce bizim karyemiz ahâlisinden olmuş olursunuz vâki‘ olan tekâlifden siz dahî bizimle ma‘an hisse verirsiniz deyu hisse mütâlebesiyle hilâf-ı kânun te‘addî ve rencîde ve remîde den hâli olmadıkların bildirüb karye-yi mezbûre ahâlisinin bunlardan hilâf-ı kânun hisse mütâlebesiyle zâhir olan te‘addîleri men’ ve def’ olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fi Evâil-i Cemâziye’l-evvel Sene 1173

[Sayfa 10]

(Sayfa 10/1. Hüküm)

Gürle Kazasında Naibüş’seyh Olan Mevlâna (Boş) Zîde İlmihûya Hüküm Ki

Gürle Kazası Sakinlerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) dahî ma'lumu'l esâmî kimesneler südde-i saâdetime gelüb bunlar elli seneden mütecâviz Gürle Kazâsı'nda sâkin hoş-nişin reâya tâifesinden olub aşçı başı hass-ı karyelerinden kazâ-yı mezbûra tabî' Ermeni Gürlesi Karyesi'nin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından olmayub resm-i ra'yyet talebi ve iskân tekâlifi ile te'addî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb etmez iken hass-ı mezbûr voyvodası olan (Boş) nam kimesne karye-yi mezbûr reâyâsıyla yek-dîl ve yek-cihet sizler bundan akdem karye-yi mezbûre sükkânından iken kalkub varub Gürle Kazâsı'na sâkin olmanızla ol-takdirce hass-ı mezbûrun sâlifü'z-zikr karyesi reâyâsından olmuş olurs(un)uz sizleri karye-yi mezbûreye nakl ve iskân etdirirm deyu iskân ve tekâlif ve rüsûm-u ra'ityet namıyla akçe mütâbelesiyle te'addî ve rencîde ve remîdeden hâli olmadığın bildirüb hassı mezbûr voyvodasının bunlara hilâf-ı kânun nakl ve iskân tekâlifi ve rüsûm-ı ra'iyet namıyla akçe mütâbelesiyle zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 10/2. Hüküm)

Sivas Vâlisine ve İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hızır nam kimesne arz-u hâl edüb bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bir sürü koyunların bey' için Kastamonu'ya irsâl eyledikde İskilib Kazâsı sâkinlerinden mütegalibeden Kerim Ağa ve Mehmed Ağa ve Ömer Beşe ve Abdullah beşe dimekle ma'ruf kimesneler hilâf-ı şer'i şerîf hayvanâtını ahz ve habs ve otuz iki adet koyunların itlâk isâ'at ol-vecihle gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 10/3. Hüküm)

Sivas Vâlisine ve Merzifon Kadısı Naibine Hüküm Ki

Sen ki Merzifon Kadısı Naibi Mevlâna-yı Mumâ İleyh Es-seyîd Mehmed Emin Zîde İlmihûsun südde-i saâdetime mektub gönderüb Medîne-i Merzifon

sakinelerinden Hafız kızı dimekle ârif Âmine bint Hâfız Ali nam hâtun meclîs-i şer'e varub medine-i mezbure sakinlerinden olup Bıçakcıoğulları Yahya Beşe ve Abdullah Beşe dimekle mevsûf kimesne zimmetlerinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru bâ-hüccet-i şer'iyye ve temessük bin beş yüz gurusş alacak hakkı olub kemâl-i tegallübelerinden nâşi meblâğ-ı mezburu vermediklerinden mâada ba'zı hevâllarına tâbi' erâzil ile yek-dil ve yek-cihet olub meblağ-ı mezburun temessük ve hücceti yedinden almak sevdasıyla kapusuna varub mezbûreyi tahrik eylediklerinden bir takrîr ve karâr ve halâs olduğundan gayrı yine bâ-hüccet-i şer'iyye medîne-i mezbûrede mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu iki bâb dükkân ile bir kıt'a bağçasını dahî fuzûlî ve tegallüben zabt ve gadr-ı küllî etmeleriyle lî-ecli't-terâfu' merkumân zâbitleri ma'rifetiyle da'vet-i şer' olunduklarında itaat-i şer' etmeyub âsitâne tarafına râhî olmalarıyla zimmetlerinde olan meblağ-ı mezburu tahsîl bâbında emr-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına ber-vech-i muharrer ma'duriyetini i'lâm ediver deyu ilhâ ve iltimâs ve fi'l hakîka hâl minvâl-i muharrir üzere olduğu medîne-i Merzifon ahâlisinden cem'-i gafîr haber vermeleriyle ol-bâbda hükm-i hümayunum verilmek ricâsına vâki' hâlâ bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden mezbûrân Âsitâne'de olmayub mahallinde mevcûdlar ise zâbitleri ma'rifetiyle şer'le ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve merkûmenin yedinde zâhir olan hakkı tamâmen tahsîl ve edâ ve teslîm etdirilmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 10/4. Hüküm)

Tokat Voyvodasına Hüküm Ki

Hacı Hamza Kal'ası'nın dizdâr ve kâimmakâm-ı mütevellîsi Süleyman zîde hıfzihû gelüb dizdârlık ma' mütevellî kâimmakâmlık kal'a-yı mezbûre Tokat gümrüğü malından olmak üzere yevmî yüz elli sağ akçe ulûfe ile El-hâcc İbrâhim ref'inden bin yüz yetmiş senesi cemâziye'l-evvelinin altıncı gününde buna tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde ve uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ ve berâtı mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu ulûfesin sen kî voyvoda-yı mumâ-ileyhsin senden talep eyledikde mugâyir-i berât-ı âlişân edâda te'allül ve gadr murâd eylediğün bildirüb müstehak olduğu ulûfesinden zimmetinde müctemi' olan ulûfesi edâ ve teslî etmek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde

mahfûz baş muhasebe defterine nazar olundukda kal'a-yı mezbûrenin dizdarlık ma' kâimmakamlık tevliyeti Tokat gümrüğü malından olmak üzere yevmî yüz elli sağ akçe ulûfe ile El-hâcc İbrâhim ref'inden vech-i meşrûh üzere tarih-i mezbûrede merkûm Süleyman'a tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin berâtı mûcebince müstehak olduğu vazîfesini tamâmen edâ ve teslîm etmebâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

[Sayfa 11]

(Sayfa 11/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Medine-i Merzifon sakinlerinden sadât-ı kirâmdan Es-seyîd Yahya zîde şerefihû ile karındaşları Abdullah ve Halil ve kız karındaşları Fâtıma ve Ümmügülsüm ve Rukiye nam hârunlar gelüb El-hâcc Hasan nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt oldukda mâlik olduğu nukûd akçe ve tereke-i sâiresi oğlu Mustafa ve medîne-i mezbûre sâkinelerinden kızı Hanife ve zevcesi Emine vâlidesi Asiye nam hârunlara intikâl kable't-taksîm oğlu mezkûr Mustafa dahî fevt oldukda tereke-i merkûmeden kız karındaşı mezbûre Hanife'ye ve vâlidesi mezbûre Asiye ile bunların babaları El-hâcc Hüseyin ve ammîleri El-hâcc Ali nam kimesnelere ba'de'l-intikâl henüz kable'l-taksîm ammîleri mezkûr Hacı Ali dahî fevt oldukda tereke-i merkûmeden hissesi ırs-ı şer'le bunların babaları mezbûr Hacı Hasan ile zevcesi mezbûre Emine ve vâlideleri mezkûre Asiye'ye intikâl ve yine kable't-taksîm babaları Hacı Hüseyin dahî fevt olmağla hissesi bunlar medîne-i mezbûreden bunların karındaşları Lütfullah nam kimesneye intikâl etmeğın mezbûr Lütfi hissesine kana'at etmeyub tezvîc eylediklerinden nâşi mezbûr kimesne birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet ve cümlesin zabt ve hâlâ zimmetlerinde bulunmağla mezbûre gadr-ı küllî eylediklerinden ma'ada mezbûreden Rumcuk Çiftliği dimekle ma'ruf babalarından müntkîl mülk çiftliği dahî karındaşları mezbûr füzûlî ve zabt edüb hisselerin taleb eylediklerinde vermeyüb gadr murâd eylediklerin bildirüb şer'le görölüb mezbûrların zimmetlerinde hakk-ı ırsları alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır. Fî

(Sayfa 11/2. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Merzifon Kazâsında Seyîd Yahya ve Abdullah ve Halil ve (Boş) nam karındaşlar gelüb bunların kaza-yı mezbûrede sâkin Hacı İdris nam kimesneye ve âhere verecekleri olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken mezkûr kendü hâlinde olmamağla hevâsına tâbi' mütegalibeye istinâden zuhûr ve şirrete sâlik ve yine kazâ-yı mezbûreden Emine nam hâtunun on beş sene mukaddem sizin zimmetinizde mirâsdan alacağı var imiş beni vekîl eyledi deyu bu mâkûle bilâ-özü-i şer'î on beş sene mürûr eden mîras da'vâsının istima'ı dahî memnu' iken mezbûr mîrâsına serdât(?) habs(?) ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ehl-i örfe istinâden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların iki bin üç yüz guruşların gasb ve ziyâde gadr etmekle hâlâ taleb eylediklerinde bî-vech-i şer'î virmekde te'allül ve muhalefet eylediklerin ve bu bâbda da'vâlarına muvâfik şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer'le görülüb mezbûrun bî-gayr-ı hakk gasb eylediği ol-mikdâr guruşların tahsîl ve alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 11/3. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kazâbad Kazası ahâlîleri gelüb bunlar kendi hallerinde ve arzlarına mukayyed ve hilâf-ı şer'i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîleri olmayub üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden a'yânlık iddîâsında olan mütegalibeden Hamid oğlu Halil nam kimesne kendü hâlinde olmayub bin yüz altmış (Boş) senesinden beru her birlerinden yüz ve yüz elli bir guruşların bî-gayr-ı hakk cebren ahz ve bundan akdem mürâfa'a-yı şer'-i şerîf olduklarından mezkûrun zimmetinde üç yüz bin guruş hakları olduğu şer'an sâbit ve kıbel-i şer'den hüküm birle hüccet-i şer'îye verilmişken mezkûr yine mütenebbih olmayub mu'in-i kesîresi olduğundan mahkûmun-bih olan ol-mikdâr guruş hakları vermekde te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb

hüccet-i şer'iyeye mücebince şer'le görülüb mezkûrun zimmetinde sâbit ve mahkûm olan ol-mikdâr gurus hakları alıverilüb ber-müceb-i hüccet-i şer'i icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 11/4. Hüküm)

Sivas Valisine Kadıâbâd ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Kadıâbâd Kazâsı sâkinlerinden Mehmed ve Ömer (Boş) ve (Boş) ve (Boş) ve dahî sâir ma'lumu'l esâmi kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ve ırzlarıyla mukayyed ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine kaza-yı mezbûr sâkinlerinden Sarı Ömer Alemdâr ve Köpekoğlu Yusuf Ağa dimekle ma'ruf kimesneler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve ba'zı mütegalibeye istinâden bin yüz altmış (Boş) senesinde bunların ma'lümü'l mikdâr gurusların gasb ve gâret edüb ziyâde gadr ve ta'addi eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerife mücebince şer'le görülüb alıverilüb hilâf-ı şer'i şerîf ta'addî ve muhalefet ettirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunması bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 11/5. Hüküm)

Sivas Valisine Kadıâbâd ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

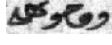
Beg oğlu Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesne gelüb bunun Kadıâbâd Kazasına tâbi' Dimurta ve Erkilet ve Bazar ve Kal'acik ve ve (Boş) nam karyeler ahâlîleri zimmetlerinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru iki bin gurus alacak hakkı olub taleb eyledikde hilâf-ı şer'-i şerîf virmekte te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görülüb alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecikden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

[Sayfa 12]

(Sayfa 12/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Bozok Kadısına Hüküm Ki

Maraş Kazâsı Naibi Es-seyîd İbrahim zîde ilmuhû südde-i saâdetime mektub gönderüb eyalet-i Maraş'ta vaki' Elbistan Kazâsına tabi' Bayırlar nam karye sakinlerinden El-hac İsmail nam kimesnenin üç yüz elli aded koyunu Yurd-u Gövdeli dimekle ma'rif mahalde vâki' otlak yerlerinde ra'y olunur otladır iken hâlâ Bozok Sancağı Mütesellîmi Çaparzâde Ahmed'in etibba'ından yedinci oğlu Veli Hüseyin dimekle meşhûr kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bir mikdâr süvâri ile gezer iken gelüb hayvanâtı ahz ve kayd u bend ol-mikdâr koyunu sürüb götürüb mütesellîm-i mezbûra teslîm ve merkûm Hacı İsmâil'i gadr ve fi'l-hakîka merkûm Hacı İsmâil ehl-i ırz ve dindâr müstakîm ve zü'l-ıyâl ticâret ve kesb-i helâl ile meşgûl sezâvâr-ı inâyet ve şâyeste-i merhamet olub haklarında bu mâkûle karye-i mezbûreden müseccelü'l esâmî on nefer kimesneler şehâdetleri ve ma'duriyetini haber verüb hâli minvâl-i meşrûh üzere olduğuna(?) mevlânâ-yı mumâ-ileyh dahî ilm u muhît olmağla merkûm Hacı İsmâil'in bî-gayr-ı hakk gasb olunan ağnâmı tahsîl ve kendüye teslîm etdirilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hâlâ bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 12/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas Kazasına tabi' Dukin nam karye sakinlerinden Ahmed Gulam ve Mirâhur Osman gelub bu ehl-i iyaliyle karye-yi mezbûrda sekiz seneden beru kendü hâlinde sâkin olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addisi yoğiken yine karye-yi mezbûre sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Mehmed ve Hacı Muharrem ve İsbir nam kimesneler bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf bunun menzîlin basub emvâl ve eşyâsını nehb ve gâret eylediklerinden maada bin beş yüz kuruşunu dahî ahz ve bunu katl kasdıyla oldukların bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ber-müceb-i defter gasb ve gâret eyledikleri ol-mikdâr emvâl ve eşyâ

ve nukûdu tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb te'addi ve muhalefet ettirilmeyub icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü humâyunum ricâ etmeğın sen ki vezîr-i müşârün -ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 12/3. Hüküm)

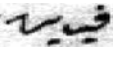
(Derkenâr)

Hacı Mustafa tarafına_ emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

Sivas Valisi Vezîre (Boş) Kadısına ve Hüseyinâbâd Kazası Naibine Hüküm Ki

Nişân-ı Hümâyunum verilen dergâh-ı mu'allam çavuşlarından İsmail çavuş zîde kadrehûnun Sivas sancağında ve Nahiyesi'nde Gümcük nam karye ve gayrıdan yirmi altı bin yüz elli üç akçe berât-ı şerîf-i âlişânım ile mutasarrıf olduğu zeâmeti aklâmından Hüseyinâbâd Nahiyesi'ne tabi' rub' Yalıncağ mezra'sının mâlikânesi mülk-i evlâd-ı Sinan Paşa hâsıl-ı dîvânî ma' er-rüsûm bin akçe yazı ile tahrir ve müstakîlen mumâ-ileyh İsmail Çavuş kayd-u berâtına dâhil olub ve mezra'-yı mezbûre ol-diyarda elsine-i nasda İsâhacılı ismi ile müsemmâ İsmail ber-mûceb-i defter-i hâkânî mâlikânesi mutasarrıf-ı mumâ-ileyhin tarafından zabt olunmak iktizâ eder iken yine Hüseyinâbâd Nahiyesi'nde Koçhisar Karyesi'nin mâlikânesi Sinan Paşa mülkü ve vakıf ve dîvânîsi tımar ve züemâdan Koçhisar Nahiyesi'nde Alem nam karye ve gayrıdan otuz bin dört yüz otuz üç akçe zeâmete mutasarrıf Mustafa veled-i Süleyman'ın müşterekiyle kaydına dahîl olmağla merkum Mustafa veled-i Süleyman zuhûr ve Karye-yi Koçhisar el-mezbûrenin tahtında Etrâkiye-i Uluyörük deyu on dokuz nefer reâyâ ve beş zemîn arâzi tahrîr olunmağla zikr olunan Koçhisar Karyesi'nin hasılıyla mahsûb olub taht-ı tahrîr olunan zeminleri defter-i hâkânî mûcebince zabta kana'at etmeyüb Koçhisar Karyesi ve îrâd-ı Uluyörük başka karye ve mezra'a olmayub îrâd-ı Uluyörük deyu tahrîr olunan beş aded zemîn ve Koçhisar Karyesi'nin hasılıyla mahsûb iken zümre-i a'yân ve mütegalibeden olmağla Koçhisar Karyesi başka Etrâkiye-i Uluyörük deyu tahrîr olunan zeminler için başka

karyedir deyu iddiâ ve kemâl-i tegallübünden nâşî defter-i hâkânîde Yalincak deyu tahrîr olunub ol-diyarda elsine-i nasda İsâhacılı deyu mukayyed olunan zeminler olmak üzere hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî zabt etmekle mezra'a-yı mezbûrede merkûmun alâkası olmayub mâlikânesine mutasarrıf Sinan Paşa evlâdıyla mumâ-ileyhin ze'âmeti tarafından zabt olunmak iktizâ eylediğün sâbıkan defter emîni arz ve arzı defter-i hâkânî mücebince amel olunub mezra'a-yı mezbûreye merkûm Mustafa'nın müdehalesini men' olunmak için reisü'l küttâbü's-sâbık i'lâm ve müceblerince sâdır olan emr-i şerîfimle mahallinde mumâ-ileyhin vekîl mezra'a-yı mezbûreyi zabt murâd eyledikde bu mâkûle karye ve mezra'a nizâ'ında kadîme i'tibâr olunmayub bi-hasebi'l-kânun defter-i hâkânî mu'teber iken merkûm Mustafa mezra'a-yı mezbûreyi fuzûlî zabt eylediğün senedâd(?) kadîmü'l-eyyâmdan beru zeâmetim mülhâkâtından olmak üzere zabt edegelmişdim yine ben zabt edüb sana zabt etdirmem deyu mugâyir-i defter-i hâkânî te'allül ve hilâf-ı kânun-ı kadîm itibârıyla bilâ-murâfa'a hevâsına tâbi' nâibden aldığı hüccet ile zabta tasaddî etmekle defter-i hâkânî mücebince amel olunub kadîm îtibârıyla hilâf-ı defter-i hâkânî müdehalesi ve mezra'a-yı Yalincak deyu mukayyed olub İsâhacılı ismi ile müsemmâ olan mezra'anın dîvânîsi müstakîlen zabt etdirilmesi için tekrâr istirhâm ve ber-müceb-i defter-i hâkânî tarafının icmâl ve mufassalları başka başka olub mezra'a-yı mezbûrenin hâsıl-ı dîvânîsi müstakîlen mumâ-ileyhin tarafından zabtı iktizâ eylediğün tekrâr defter emîni arzı mücebince amel olunmak bâbında altmış altı senesi şevvâli

[Sayfa 13]

şevvali evâilinden hüdâvendigâr-ı sâbık ammîzâdem merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Mahmûd Hân tâbe serâhû zamânında emr-i şerîf verilüb mumâ-ileyhin vekîl mahalline varub ol-diyârın mûsîn ve ehl-i vakıf ve bî-garez kimesnelerden suâl olundukda Etrâkiye-i Ulu yörük deyu hîn-i tahrîrde on dokuz nefer re'âyâ ile tahrîr olunan beş zemîn Koçhisar Karyesi'nin hudûdu dâhilinde ve hâlâ merkûmun zabt u tasarrufunda mevcûd ve mezârî-i kurâhâ olan İsâ Hacılı Mezra'ası defter-i hâkânîde Baliscak deyu tahrîr olunan mezra'adır deyu şöhret ve tevâtür ile ihbâr ve hilâf-ı defter-i hâkânî merkûm Mustafa'nın müdehalesi men' ve mâlikâne mutasarrıfıyla mumâ-ileyhin ze'âmeti tarafından zabt etdirilmesi için Sivas('da) sâbıkan tarafından verilen buyruldu mücebince alıverilüb niza'ları kat' olunmuşken merkûm Mustafa

memnu' olmayub defter-i hâkânînin hilâfı yedinde olan hüccet mûcebince kadîm i'tibârıyla ben zabt ederim deyu yine niza' tasaddî etmekle defter-i hâkânî ve mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i şerîf mûcebince amel olunub kadîm i'tibârıyla mugâyir-i defter-i hâkânî müdehale etdirilmeyub men' olunmak için bundan akdem istirhâm ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Hüseyinâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Balıscak hârîc ez-defter iki başdan tımar mâlikâne mezra'a-yı mezbûre mülk-i Bâkî Bey der-hisse-i tevkîfî mülkiyyet bu da hâlâ mâlikâne mezra'a-yı mezbûre mülk-i evlâd-ı Sinan Paşa ber-mûceb-i hüccet mülknâme-i hümâyun ve hâsıl-ı dîvânî ma' rüsûm bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvânî deyu yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve ma' gayruhâ birikdirilüb iki bin akçe ber-icmâl ve tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzerinde dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından mumâ-ileyh İsmâil Çavuş zîde kadrehûnun kaydında olub ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' altmış sekiz nefer re'âyâ ve üç zemîn ile Koçhisâr mâlikâne sekiz sehmden yedi sehmi mülk verese-i Nâcî'nin bir sehmi mâlikâne mülk verese-i Ahmed bin İvâz hâlâ Nâcî Beg hissesi yedi sehmdir mülk-i rub' Sinan Paşa ve bir Ahmed hissesi vakf-ı âher 'an kıbel-i Hacı Mehmed der-nefs-i Çorum dîvânî tımar ve tahtında on dokuz nefer re'âyâ ve beş zemîn ile Etrâkiye-i Uluyörük ve hâsıl-ı dîvânî tahtında nim ve hinta ve asyâb yekûn ma' gayruhû yedi bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Koçhisâr ma' mezra'a-yı Güllücek nam-ı diğêr Gürcpınarı hâsıl-ı dîvânî deyu yazı-yı mezkûre sinden üç bin beş yüz akçesi ifrâz ve ma' gayruhû dokuz bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı bin akçesi mezkûr Mustafa veled-i Süleyman ve bâkîsi müşterekiyle kaydlarında olmağın bu takdirce ber-mûceb-i defter-i hâkânî tarafının icmâl ve mufassalları başka başka olub mezra'a-yı Bolucak el-mezbûrenin hâsıl-ı dîvânîsi müstakîl mumâ-ileyh İsmâil Çavuş zîde kadrehûnun tarafından zabt olunmak iktizâ etdiğı defter emîni esbak arz ve arz ve defter-i hâkânî mûcebince mezra'a-yı mezbûrenin mâlikânesi mutasarrıfına ve dîvânîsi müstakîlen mumâ-ileyhin subaşısına zabt ve dîvânî tarafına âid olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mûcebince ahz u kabz etdirilüb bu mâkûle karye ve mezra'a-yı münâza'atun bi hisâbi'l kânun i'tibârıyla defter-i hâkânîye olmağla mezkûru mugâyir-i defter-i hâkânî ve hilâf-ı kânun mukaddemâ ayrılan evâmîr-i şerîfeye mugâyir mezra'a-yı mezbûreye dahl ve niza' etdirilmemek için defter-i

hâkânî mücebince kânun üzere emr-i şerîf tahrîri bâbında reisü'l-küttâbü's-sâbık dahî i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için tekrâr sâdır olan emr-i şerîf ile mumâ-ileyhin tarafından subaşısı (Boş) zîde kadrehû mahalline vardıkda merkûm Mustafa'nın Bozok Voyvodası'na istinâdı ve kazâ-yı mezbûr nâibi tarafgiri olmağla hevâsına tâbi'sühûd-ı zôr tedârik ve sana defter-i hâkânî mücebince zabt etdirilmeyub seninle mahall-i nizâ'ın üzerinde murâfa'a ve defter-i hâkânî hilâf-ı kadîmîsi üzere mezra'a-yı mezbûreyi ben zabt ederim deyu hilâf-ı kânun ve mugâyir-i defter-i hâkânî ve emr-i şerîf zabtına mümâna'at ve gadr-ı küllî etmekle defter-i hâkânî ve mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i şerîfe müceblerince mezbûra mezra'a zeâmeti subaşısına zabt etdirilüb tedârik eylediği şühûd-ı zôr ikâmesiyle seninle murâfa'a ve defter-i hâkânînin hilâf-ı kadîmîsi üzere ben zabt ederim deyu merkûm Mustafa'nın mu'araza ve müdehalesi men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ mumâ-ileyh İsmâil Çavuş arzuhaliyle istid'â ve defterhâne-i âmiremde mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için hüdâvendigâr-ı sâbık ammîzadem merhûm ve mağfûr Sultân Osman Han tâbe serâhû zamânında emr-i şerîf verildiğün bildirüb tahrîrin ricâ etmeğin defteri olmağla hilâfına emr yoğise vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 13/1. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çorum Kazası ahâlileri südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir evâmîr-i şerîfimle vârid olan tekâlifî emr u defter mücebince cümle memura edâya râzılar iken Çorum sükkânından âyânlık iddiâsında olan Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne yüz altmış (Boş) senesinden beru tekâlif vuku'unda tevzi' ve defter üzere emr u defterden ziyâde kendü nefsi için küllî akçe zam ve tahmîl ve fukarâdan cebren tahsîl etmekle bundan akdem mezbûrun te'addîsi men' için emr-i şerîfim sadrolunmuşken bir dürlü mücâb olmayub emr-i defterden ziyâde kendü nefsi için tahsîl ve gadr-ı küllî eylediğün bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le muhasebesi görölüb mezbûrun emr-i defterden ziyâde kendü nefsi için cebren

aldığı hakk-ı fukara tamâmen tahsîl ve ashâbına red ve teslîm etdirilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâca‘at olundukda Çorum sâkinlerinden âyânlık iddiâsında olan Karabekzilli oğlu Mustafa ve Kurdoğlu Süleyman dimekle ma‘rûf kimesneler hevâlrına tâbi‘ eşkıyâyı başlarına cem‘ ve beynlerinde âyânlık iddiâsıyla husûmet-birle nice fesâdâta sa‘y ve her tekâlif tevzi‘ vuku‘unda kendi nefsi için emr-i defterden ziyâde fukarâyâ tekâlif tevzi‘ ve cebren tahsîl ve ahval-i fukarâ diger gün olmağla mezkûrların hilâf-ı şer‘ ve kânun menbe-i tezvîrleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında yine kazâ-yı mezbûre ahâlîleri arzuhal ile yüz yetmiş iki senesi evâili zilhiccesinde emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olundukda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır. *Fî*

Evâil-i Cemâziye’l-evvel Sene 1173

[Sayfa 14]

(Sayfa 14/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadılarına Hüküm Ki

Divriği Kazası’na tabi Hâlîti nam karyeden Ömer Ağa ve karındaşı oğlu Hayrullah demekle ma‘ruf kimesneler ile vâlidesi Zühre nam hatun südde-i saâdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde olub kimesneye vaz‘ ve te‘addileri yok iken karye-yi mezbûreden Selimoğuları Osman ve Bekir ve İbrâhim nam kimesneler kendü hallerinde olmamalarıyla bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hevâlrına tâbi‘ ba‘zı kimesneler ile yek-dîl ve bunların harmanların basub katl kasdıyla üzerlerine hüçûm ve mezbûr harman(da) mezbûr Hayrullah’ı silah ile darb ve cerh ve mezkûr Hayrullah’ın üç parmağını mecrûh ve amelmande etmeleriyle hâliyâ parmaklarının diyetini talep eyledikde hilâf-ı (şer‘-i) şerîf talep ve icrâ-yı hakk olunmayub ziyâde gadr ve te‘addî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık Şeyhü’l islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer‘le görüleb parmaklarının diyeti aliverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 14/2. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Bozok Mütesellimi Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Ekradlık Kadısına Hüküm Ki

Kıdvetü'n-nüvvâb müteşerri'în Budaközü Kazası naibi mevlanâ Es-seyîd Mehmed zîde ilmuhûsun südde-i saâdetime mektub gönderüb dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Mir Mehmed Dâme Mecduhûnun dört bin beş yüz guruş malına ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Ekrâdlık nam-ı diğher Çorum Ekrâdı Mukâtâ'sı kalemini(?) bin yüz yetmiş bir senesinde dokuz bin iki yüz guruş Sungurzâde El-hâcc Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesneye tefvîz ve sene-i mezbûre kıstinde iki bin beş yüz guruş bâ-temessük alacağım vardır deyu arzuhâl ile şerefsüdûr olan emr-i celîl-i şân mîr-i merkûm tarafından vekîl olan ademisiyle mezkûr Hacı Mehmed murâfa'a-yı şer' olunduklarında ekrad-ı mezbûrun Mir Aşîreti ve kethüdâları meclîs-i şer' de cevâblarında zikrolunan kat' ve galâ iki bin beş yüz guruş tevzi' ve mezbûr Sungurzâde Hacı Mehmed'e verilmeyub sene-i âtiyede edâsın olunmasına yedine temessük verüb cümle ekrâd u aşîretin borcumuzdur zimmetlerimizde kaldı deyu ikrâr ve mültezîm-i merkûm Mehmed'in hâsıl-ı mâlikâne mumâ-ileyhin ma'mûlüne temessükü olmayub ol-mikdâr meblağ-ı merkûm re'âyâ zimmetlerinde kalub mezkûr Mehmed'den olmayub re'âyâdan iktizâ etmekle bî-vech iki bin beş yüz guruş merkûm Hacı Mehmed'den mütâlebe olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâkî' hâlâ bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden meblağ-ı mezbûr re'âyâ-yı merkûmenin Mir Aşîreti ve kethüdâlarının ikrâr ve i'tirâflarıyla mücebince ahâli-i mezbûreden tahsîl şartıyla mültezîm-i merkûm meblağ-ı merkûmun mütâlebesiyle rencîde olunmamak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

(Sayfa 14/3. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Merzifon Kazâsı ahâliflerinden El-hac İdris bin Abdulemîn(?) zîde kadrehu gelüb bu kendü hâlinde ehl-i ırz zümresinden olub ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde vaz' ve hareketi olmayub ve üzerine dahî şuhûd-u udûl ile şer'an bir

nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Merzifon Kazâsı sükkânından zümre-i eşkiyâdan Molla oğulları demekle meşhûr kimesneler buna gazez ve adâvet-i dünyevîleri olmağla mücerred icrâ-yı gazez ve ahz-ı intikâm sevdâsıyla dürlü dürlü ifrâd ve iftirâ mevâd isnâd ve hevâsına tâbi‘ ehl-i örf (ile) gazez ve tecrîm irâdiyle üzerlerine musallat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ızrâr kasdıyla te‘addî ve rencîde mezkûrân hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî ve musallatlarından ahvâli diger gün olduğun ve cânib-i şer‘-i enverden i‘lâm-ı şer‘iyye verildiğün bildirüb şer‘le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk te‘addî ve tasallutları üzerlerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye’l-evvel Sene 1173

(Sayfa 14/4. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Merzifon Kazası ahâlîlerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler südde-i saâdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addileri olmayub ve üzerlerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Merzifon Kazâsı sükkânından Molla oğulları demekle ma‘ruf Ahmed ve Mecîd ve Ali nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından naşî bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların ma‘lûmü’l mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâların nehb ve gâret ve hilâf-ı şer‘ te‘addî ve rencîde ve ahvalleri diger gün oldukların bildirüb şer‘le görülüb mezkûrların gasb eyledikleri ol-mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâları alıverilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ol-vecihle te‘addî ve tasallutları üzerlerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye’l-evvel Sene 1173

(Sayfa 14/5. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Bozok Sancağı Mütesellimi Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Bozok ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Divriği Sancağında Ayvalu Nahiyesinde tımar karyelerinden Kızılözler-i Ülyâ ve Süflâ nam karyelerin ahâlî ve reâyaları südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar âşâr ve sâir hukûk ve rüsûmların kanun ve defter mûcebince karyeleri sipâhilerine edâya râzı iken sipâhileri olan Ömer ve Mehmed nam sipâhîler tamâh-ı hamlarından nâşi yüz yetmiş (Boş) senesinde karye-i mezbûreyi zalemeden memâlî ve Battal Ali nam kimesneye iltizâm ol-dahî Keskin Ahmed nam kimesneye iltizâm ve bir sene Hacı Habîb Bölükbaşı'ya iltizâm ve ol-dahî Cerîdî türkmânından Allahverdi nam şâkîye iltizâm ve ol-dahî gelüb âşâr ve rüsûmât da'vâ hilâf-ı şer'î ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren sekiz yüz guruşların ve mezkûr Ahmed dahî kezâlik âşâr ve rüsûmât da'vâ dört yüz guruşlukdan mütecâviz akçelerin zulmen ahz ve gadr-ı küllî eylediklerin ve mezkûrân Allahverdi ve Ahmed hâlâ Bozok Kazâsı'nda sâkin oldukların bildirüb şer'le görölüb âşâr ve rüsûmât-ı da'vâ-yı mezkûrânın hilâf-ı şer'î şerîf ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren aldıkları ol-mikdâr guruşluk hakları tamâmen tahsîl ve kendü ashâbına red ve teslîm etdirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

[Sayfa 15]

(Sayfa 15/1. Hüküm)

(Derkenâr)

İşbu emr-i âli mûcebince Arabkir ahâlisi istid'âsıyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

Sivas Valisine ve Eğin Kadısına Hüküm Ki

Kaza-yı mezbûre ahâlîsi arz-u hâl edüb birbirleriyle dava-yı şer'îyyeleri vaki' oldukda mahallinde şer'le ru'yet ve ber-mûtezâ-yı şer'î kavîm fasl u hasm olunub hilâf-ı şer'î şerîf ve bilâ emr-i münîf âher kazâya ihzâr teklifi ile rencîde ve eziyet olunmak îcâb etmez iken sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin tarafından mübâşir ta'yîn ve hilâf-ı şer'î şerîf ve bilâ-emr-i şerîf âher kazâya ihzâr teklifi ile cevr u te'addî olduğundan ma'adâ bi hasebi'l iktizâ mübâşir ta'yîn olundukda dahî hakkın almağa bir ve yâhud iki nihâyet beşden atludan ziyâde mübâşir ta'yîn olunmamak için

evâmîr-i şerîfim sâdir olunmuşken hilâf-ı evâmîr-i şerîf ziyâde atlu adam ile mübâşirler varub vedâyi-i hâliku'l berâyâ olan fukarâ ve züafâ günâgün cevru te'addî olunmağla fukarânın tab u tâkâtleri kalmaduğundan nâşî birer ve ikişer ıyâl ve evlâdlarıyla etrâf ve eknâfa perakende ve perîşân ve ol-vecihle kazâ-yı mezbûrda vâki' evkâf ve ze'âmet ve tımar hasılların ve mukâta'a mîriye malına küllî kes tertîbine bâis bir hâlet olduğun bildirüb fi mâ bâd madde-i hazîne için tarafından mübâşir ta'yîn olunmayub ve bi hasebi'l iktizâ mübâşir ta'yîn olundukda dahî hakîku'l ma'üne mübâşir ta'yîn olunub müdde-i aleyhin temerrüdü olmayub mahallinde terâfu'a râzı olub âhiren mübâşeret eden lâzım gelmez iken mücerred ızrâr kasdıyla müdde-i aleyh için mübâşir talebiyle cevru eziyet olunmayub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ ve madde-i hazîne ve berât da'valarıyla sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin tarafından mübâşir ta'yîn olunmayub mahallinde murâfa'aya havâle ve bi hasebi'l iktizâ mübâşir ta'yîn olundukda dahî hakîki'l ma'üne bir yâhud iki nihâyet beş nefer atlu mübâşir ta'yîn müdde-i aleyhin temerrüdü olunmayub mahallinde murâfa'aya râzı ve âherden mübâşeret eden lâzım gelmez iken mücerred ızrâr kasdıyla mübâşirler için âhiren mütâlebesi ve bilâ emri atîk âher kazâyâ ihzâr teklifi ve sâir mezâlim ve te'addî ile fukara-yı ra'ıyyeti cevru eziyet olunmayub vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân sadrolunmuşdur.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 15/2. Hüküm)

(Derkenâr-1)

Bâ fermân-ı âlî kurâ-yı sâire tenzîl(?) olunmuşdur.

(Derkenâr-2)

Bir sûreti Sivas vâlisine ve Divriği Kadısına hitâben Kazâ-yı mezbûra tâbi' Kesme ve tevâbi'-i Zımare kurâ ahâlîleri arzuhalleriyle vech-i meşrûh üzere,

(Derkenâr-3)

Bir sûreti Sivas vâlisine ve Divriği Kadısına hitâben kazâ-yı mezbûra tâbi' Zaman ve kurâ-yı sâire re'âyâsı arzuhalleriyle vech-i meşrûh üzere,

Sivas Valisine Turhal ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Turhal Kazasına tabi Gökdere nam karyeden Dergâh-ı Muallâm yeniçerilerinden Gani oğlu Ömer nam yeniçeri gelüb bu bi'l-fiil sefere eşer sahîhü'd dirlik mutasarrıf dergâh-ı muallâm yeniçerilerinden rüsûm-u ra'iyet almak hilâf-ı kânun iken havass-ı hümâyunumdan Tokat hassı voyvodası olan (Boş) nam kimesne zuhûr ve sen benim zabıtı olduğum hass-ı mezbûrun reâyâsından olmağla senden rüsûm alırım deyu hilâf-ı kânun te'addî ve rencîdeden hâlî olmadığın ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmın fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince amel olunub mezkûrun ol-vecihle zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 15/3. Hüküm)

Sivas ve Karaman Valilerine Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kayseri Kazasına tabi' Herleğen nam karye sâkinlerinden Yusuf nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine kazâ-yı mezbûreden zümre-i eşkıyâ ve cebâbireden Mustafa ve karındaşı Ahmed ve İbrâhim nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî buna arz ve adâvetleri olmağla mücerred celb-i mal sevdâsıyla sen (Boş) nam hâtunun menziline vardın deyu ikrâ ve iftirâ ve hevâsına tâbi' ehl-i örf tâifesiyle yek-dîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bî-gayr-ı hakk katl kasdıyla üzerine hücum ve darb-ı şedîd ile darb ve şütûm-ı galize ile şetm üzerinde mevcûd ma'lûmü'l-mikdâr akçesiyle ve bir bıçağın aldıklarından ma'ada iki yüz guruşun dahî gasb ve ahz u kabz elli guruş getir deyu cevri u eziyet ve ol-vecihle mağrûr olmağla murâfa'a-yı şer' murâd eyledikde mezkûrlar firâr ve hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların bulunduğu mahalde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1173

[Sayfa 16]

(Sayfa 16/1. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tabi' Eğinir nam karye sâkinlerinden sadât-ı kirâmdan Esseyîd Mustafa nam kimesne gelüb bunun babası Ali nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'i şerîf kimesneye vaz' ve te'addisi olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Eğin Kazâsı sâkinlerinden eşkiyâdan Yahyâ nam kimesne kendü hâlinde olmadığından nâşî bunun babası mezkûru diyet îcâb eder âlet ile bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk darb-ı şedîd ile darb ve ol-darbdan müteessiren fevt olub ziyâde gadr eylediğin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb babası müteveffâ-yı mezkûrun şer'le îcâb eden deyni aliverilüb bî-vech-i şer'i bir dürlü te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb ber-muktezâ-yı şer'-i kadîm icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 16/2. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tabi' Eğinir nam karye ahâlîsi gelüb bunların karye-yi mezbûre kurbunda vâki' kadîmü'l eyyâmdan beru koyun ve sâir hayvanları r'ay olunub otundan ve suyundan intifa' edegeldikleri mahsûs ve müstakîl mer'a-yı kadîmlerine âherin alâkası olmayub ve bu mâkûle kadîmî mer'ada erbâb-ı tımarın dahî alâkası yoğiken civarlarında vâki' (Boş) nam karye ahâlisinden (Boş) ve (Boş) ve ma'lûmü'l esâmî kimesneler zuhûr ve biz ol-mer'ayı âher karye sipâhisi olan Ömer ve karındaşı Bekir nam sipâhilerden satın aldık hayvânâtımızı r'ay ettiririz ve gâh zirâât ederiz deyu hilâf-ı kânun ve kadîme mugayyir fuzûlî müdehale ve bunların hayvanlarının müzâyakalarına bâis ve gadr-ı küllî murâd eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı kânun ve mugayyir-i kadîm ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' ve sâlifü'z-zikr mer'ada

kadîmî üzere bunların hayvanları r'ay etdirilmek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 16/3. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas Kazâsı'na tâbi' Eğinir nam karye sâkinlerinden Seyîd Mustafa ve Seyîd Süleyman nam kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addileri ve deyn ve kefâletleri olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Eğin Kazası sakinlerinden zümre-i eşkiyâ ve mütegalibeden Yahyâ am kimesne kendü hâlinde olmayub hilâf-ı inhâ mübâşir gönderüb hevâlarına tâbi' ehl-i örfe istinâden bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların ma'lûmu'l mikdâr akçelerini ahz-u gasb edüb gadr-ı küllî eylediğin ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ahz-u gasb eylediği ol-mikdâr akçeleri alıverilüb bî-vech-i şer'î bir dürlü te'addi ve muhalefet ettirilmeyub ber-muktezâ-yı şer'-i enver ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Cemaziye'l-evvel 1173

(Sayfa 16/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Sadât-ı kirâmdan Seyîd Ahmed ve Seyîd Hüseyin zîde şerefehümâ gelüb Sivas Sancağı'ndan ve kazâsı muzafâtından Yeni Müslüman Nahiyesi'ne tabi' mezra'a-yı Arslan der-Şeyhler rub' mâlikâne ve vakf-ı zâviye-yi Acemşir ber-mûceb-i defter-i evkâf rub'-ı âheri mâlikâne ve dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî rûsûm bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma' gayruhû birikdirilüb üç bin akçe ber-icmâl ve tamâmen Mehmed'in tımarı ve yine Yeni Müslüman Nâhiyesi'ne tâbi' yüz altmış iki nefer re'âyâ ve on zemîn ile karye-i Arasbadı nisf mâlikâne-i vakf medîne-i mezbûre nisf-ı âherî mâlikâne ve dîvânî tımar ve hâsılı nisf-ı âherî mâlikâne dîvânî resm ve hınta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhâ on iki bin akçe ve yine Yeni Müslüman Nâhiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı

Çakırköy mâlikâne altı sehmden beş sehmi vakf-ı imâret Hacı Gavs Paşa ve bir sehmi mâlikâne ve dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ve altı sehmi mâlikânedan bir sehmi deyu beş yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed mezkûrân Seyîd Ahmed ve Seyîd Hüseyin Acemşir Zâviyesi'nin ber-vech-i meşrûta hâlâ iştirâken zâviyedâr ve vakfin mütevellîleri olmağla sâlifü'z-zikr Arslan der-Şeyhler Mezra'ası ber-mûceb-i defter-i hâkânî mevrâ-yı mâlikâne ve dîvânîsi mutasarrıfı sipâhi-yi merkûm Mehmed ile zabt ve mevrâ'a-yı mezbûrenin mâlikânesinin üç rub'dan zâviye-i merkûm tarafına âid mahsûlü kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz murâd eylediklerinde zikrolunan Arabadî karyeleri ile Çakırköy mevrâ'asının mâlikâneleri

[Sayfa 17]

mutasarrıflarından Zile sâkinlerinden Bekir ve Kalenderoğlu Abdullah nam kimesneler zuhûr ve mâru'z-zikr Arslan der-Şeyhler mevrâ'asının yeridir deyu alâkaları yoğiken hilâf-ı defter-i hâkânî fûzûlî zabt ve bundan akdem ber-mûceb-i defter-i hâkânî sâdir olan emr-i âlî ile murâfa'a-yı şer' olunduklarında merkûm Abdullah fûzûlî zabt eylediğini ikrâr edüb ancak mezbûr Bekir cebâbireden olduğundan itâ'at-i emr-i âlî etmeyub bir vecihle mukâvemet mümkün olmaduğın bildirüb zikrolunan Arslan der-Şeyler Mezra'ası'nın üç rub' mâlikânese ber-mûceb-i defter-i hâkânî Acemşir Zâviyesi Vakfi tarafından ve rub' âher mâlikânese dîvânîsi dahî mutasarrıfı merkûm tarafından zabt ve üç rub' mâlikânese Zâviye-i merkûm vakfi tarafına âid mahsûl kânun ve defter mûcebince bi't-tevliye kendülere ahz ve kabz etdirilüb mezkûrân Bekir ve Abdullah ve âheri hilâf-ı defter-i hâkânî bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmeyub zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sâna hitâben emr-i şerîfim südürünü istid'â ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın vech-i meşrûh üzere defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 17/1. Hüküm)

Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dârende Kal'ası dizdârı İsmail veled-i İbrahim zîde hıfzıhu gelüb Divriği Sancağı'nda Ovacık Nahiyesi'nde neferât ile hâsıl-ı kısm-ı mine'l hums hinta ve şâ'ir ve bâd-ı hevâ resm-i arûsiye ve resm-i çift ve resm-i bennâk yekûn mâ' gayruhâ beş bin altı yüz akçe yazusu olan Merkidönü nam karye defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde üç bin iki yüz akçesi ifrâz ve ma' gayruhû birikdirilüb dört bin dört yüz elli akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr Dârende Kal'ası dizdârlarına mahsûs bir gedik tımar ve hâlâ berât-ı şerîfimle merkûm İsmail veled-i İbrâhim üzerine ve karye-yi mezbûre bâkîsi müşterekiyle kaydında olub ve mahsûl-ı nısf-ı bâd-ı hevâ ve cürm-i cinâyet kazâ-yı Divriği gayr-ı ez has hâ-yı hümâyun ve zeâmethâ ve tımarhâ-yı serbest deyu ol-dahî defter-i icmâlde mir-livâ-yı Divriği havâss-ı hümâyuna tashîh olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla karye-i mezbûre toprağında üzerlerine bâc sâbit olan re'âyâ tâifesinin kânun üzere îcâb eden nısf dîvânî cerîmelerine defterlü re'âyâsından diğerkânun üzere lâzım gelen nısf resm-i arûsiyenin müşterekleriyle ahz ve kabz murâd eyledikde Dârende voyvodaları olan İbrâhim ve Seyîd Ahmed nam kimesneler birbirleriyle ittifâk ve hilâf-ı kânun ve defter fuzûlî müdehale ve gadr-ı küllî murâd ve gedik tımarı mahsûlünün kesr ve noksan tertîbine bâis ve bâdî oldukların bildirüb kânun ve defter mücebince nısf cürm-i cinâyet ile nısf resm-i arûsiye müşterekiyle gedik tımarı tarafından ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı kânun ve defter müdehale ve mûmâna'at etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince kânun üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 17/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir Kadısına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı ahalisi arz-u hâl edüb bunların birbirleriyle dâvâ-yı şer'iyeleri oldukda mahallinde şer'le rü'yet ve ber-muktezâ-yı şer'-i kavîm fasl u has olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bîlâ emr-i şerîf âher kazâya ihzâr teklifi ile te'addî

olunmaları îcâb etmez iken sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin tarafından mübâşir ta'yîn ve hilâf-ı şer'î-î şerîf ve bilâ emr-i münîf âher kazâya ihzâr teklifi ile cevri u te'addî olunduğundan ma'adâ bi hasebi'l iktizâ mübâşir ta'yîn olundukda hakîkî'l ma'üne bir ve yâhud nihâyet beş atludan ziyâde mübâşir ta'yîn olunmak için emr-i şerîf sâdir olunmuşken hilâf-ı evâmîr-i şerîfe ziyâde atlu adam ile mübâşir gelüb ahâli-i fukarâyâ gûnagûn cevri u te'addî ve perakende ve perîşân ve ol-vecihle kazâ-yı mezbûrda vâki' evkâf ve ze'âmet ve tûmâr hâsılâtı ve mukâta'at-ı mîriyenin küllî kesri ve noksanına bâdî bir hâlet olduğun bildirüb ol-bâbda emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda madde-i cizye için mezburlar dâvât ile sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin tarafından mübâşir ta'yîn olunub mahallinde murâfa'aya havâle ve bi hasebi'l kânun mübâşir ta'yîn olundukda dahî hakîkî'l ma'üne bir veyâ iki nihâyet beş nefer atlu mübâşir ta'yîn ve müddeî-i aleyhin temerrüdü olmayub mahallinde murâfa'aya râzı ve ücret-i mübâşereyeyi elinden lâzım gelmez iken mücerred ızrâr kasdıyla mübâşirler için ücret mütâlebesi ve ve bilâ emr-i münîf âher kazâya ihzâr teklifi ve sâir mezâlim ve te'addiyât ile fukârâ-yı ra'ıyyete cevri u eziyet olunmayub vech-i meşrûh üzere amel olunmak için Eğin Kazası ahâlîlerinin istid'âlarıyla mufassal ve meşrû emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mûcebince amel oluna deyu emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 17/3. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Arabkir Kazası sâkinlerinden El-hâc Ali nam kimesne gelüb bunun El-hâc Hüseyin Beg dimekle meşhûr kimesne zımmetinde ma'lumü'l mikdâr gurusu alacağı olmağla mezbûr meblağ mukâbelesinde kazâ-yı mezbure toprağında vâki' ma'lumü'l hudûd Molla Osman tarlası dimekle ma'ruf mutasarrıf olduğu yerlerin rızâsıyla ve sahib-i arz ma'rifetiyle buna ferağ ve tefviz bu dahî tefvîz ve yedine verilen tapu temessükü mûcebince zabt ve zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edüb dahl olunmak îcâb etmez iken mezbûr Hacı Hüseyin bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt olmağla sağır oğlu Latîf Beg dimeke mevsûf sağırın vasî ve bunun vâlidesi (Boş) nam hâtun ile dâîleri (Boş) ve (Boş) nam kimesneler zuhûr ve müteveffâ-yı

mezbûrun ferâgatini tutmazız yedinden alırız ve gah Molla Osman tarlası deyu tahrîr olunmağla sonradan ilhâk olunan yerleri sana zabt ettirmeziz deyu hilâf-ı kânun zabtına muhalefet ve gadr murâd eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şehü'l islâmıdan fetvâ-yı şerîfesi olduğın bildirüb mezbûrların hilâf-ı kânun te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 18]

(Sayfa 18/1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Bozok Voyvodası Çapanzâde Dâme Mecduhûya ve Bozok Kadısına Hüküm Ki

Kütahya Sancağı'nda Emirdağı sükkânından Kızılkoyunlu Cema'ati'nden ekrâd tâifesinden İsmail nam kimesne gelüb bunun karındaşı Osman nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' kimesneye vaz' te'addîsi olmayub üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Bozok sükkânından Cemil oğlu Bekir dimekle ma'ruf kimesne kendü hâlinde olmayub eşkiyâdan olmağla bin yüz yetmiş (Boş) senesinde karındaşı mezbûr Osman'ı bî-gayr-ı hakk katil ve yanında mevcûd bin gurusluk emvâl ve eşyâsın ahz ve kabz edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediğın bildirüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ol-mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâsı buna aliverilüb ihkâk-ı hakk ve katil maddesinde dahî icrâ-yı şer' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ricâ eylediği ecilden mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Cemaziye'l-evvel 1173

(Sayfa 18/2. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazası'ndan Avanis nam zımmî arz-u hâl edüb yine kazâ-yı mezbûrede sâkin Agop nam zımmî kendü hâlinde olmayub tarafından yine Eğin Kazası'ndan Marverus nam zımmîyi vekîl mesfûr dahî mesfûrun mülk menzilini bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hedm ve mesfûr Agop için menzil binâ şahnişîni bunun mülk arsası

üzerine çıkarub menzîl-i mezbûrun karnı bunun menzili ve arsası üzerine görülüb zarâr-ı şâ'iyesi olmağla zarâr-ı şâ'iyelerini def' murâd eyledikde mesfûrlar hevâlarına tâbi' ehl-i örfe istinâden bunun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ma'lûmü'l-mikdâr akçesin dahî gasb ve ziyâde gadr eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfesi olduğın ve tarafından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mesfûrların gasb eyledikleri akçesi tahsîl ve vekîl-i mezbûra alıverilüb şahnişînin zarâr-ı şâ'iyelerinin men' ve def' ve menzilin karnın menzîl ve arsası üzerine gördürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 18/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadısına Hüküm Ki

Sivas sükkânından Ahmed ve Mustafa ve Halil nam karındaşlar gelüb Sivas mahallâtından Hamirkesen Mahallesi kurbunda Dede balı Tarlası dimekle ma'ruf babalarından müntakîl zabt ve ziraât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldikleri ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a tarlaya dahl olunmak îcâb _etmez iken tarla-yı mezbûr mahalle-yi mezbûreye muttasıl olduklarından hudûdu dâhilinde olan bir mikdâr mahalle-i mezbûr ahâlîsi mezbele_îlgâ ve müctemi' olan mezbeleyi bey' ve akçesin mahalle-i mezbûrda olan çeşmenin ta'mirine sarf ederiz deyu da'vâ ve mukaddemâ murâfa'a_olundukda mu'ârazadan men'-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilüb bu mâkule bir def'a şer'le görülüb kat'â niza'-birle hüccet-i_şer'iyeye verilen da'vâsının istimâ'ı memnu' iken mahalle-i mezbûre ahâlîsi mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye niza' ve peydâ eyledikleri müzevver hüccet ile fuzûlî _zabt edüb gadr eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfesi olduğın bildirüb hilâf-ı şer'-i şerîf _ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye ve fetevâ-yı şerîfe ve kânun te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden _mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel Sene 1173

(Sayfa 18/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadısına Hüküm Ki

Hevâceğân-ı Dîvân-ı Hümâyunumdan El-hac Mustafa zîde mecduhû südde-i saâdetime arz-u hâl edüb mumâ-ileyhin Sivas Sâkinlerinden Bağcızâde Abdullah Ağa dimekle ma'ruf kimesne zımmetinde bin yüz elli bir senesinden beru dört yüz on guruş alacak hakkı olub kable'l-edâ merkum fevt olub emvâl ve eşyâ ve sair terekesi Sivas'da sâkin karındaşları İbrahim Ağa ve Halil Ağa dimekle ma'ruf kimesneler alacağımız vardır deyu tezvîrât ile tegallüben ahz ve kabz ve beynlerinde iktisâm ve mumâ-ieyh müteveffâ-yı merkûmun Sivas sâkinlerinden oğulları Şîd ve Halil nam kimesnelere taleb eyledikde ber-vech-i meşrûh müteveffâ-yı merzbûrun terekesini karındaşları mezburân İbrâhim ve Halil ahz ve kabz eylediklerinden oğulları merkûmân ikrâr ve i'tirâf ve ol-vecihle icrâ-yı hakk olmadığını ve tarafından hâlâ Sivas'da Keyhüdâyeri Mollazâde Ömer Ağa dimekle meşhûr kimesneyi vekil eylediğın bildirüb şer'le görülüb müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde olan ol-mikdâr guruşa eylediklerin mâl-ı müteveffâdan tahsîl ve bilâ-kusur vekil-i mezburâ ahz ve kabz etdirilüb te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fi Evâsıt-ı Cemaziye'l-evvel 1173

(Sayfa 18/5. Hüküm)

Zile Kadısına ve Voyvodasına Hüküm Ki

Ali veled-i Şa'bân nam kimesne gelüb Zile'de vâki' Alçakhisarı nam vakıf mezra'sının nısf mezra'dârlığı hâlâ berât-ı şerîfimle üzerlerinde olub uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ edüb nısf mezra'dârlığı umûruna âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak icâb etmez iken Zile sâkinlerinden mütegallibeden Abdullah nam kimesne zuhûr ve nısf zâviyedârlığı umûruna mugayyir berât fuzûlî müdehale ve zabtına mûmâna'at ve cânib-i vakfa âid olan mahsûlâtını dahî tegallüben zabt edüb ziyâde gadr ve hayf(?) ve mezburlar ile bir dürlü mukâvemet mümkün olmaduğın ve bu bâbda da'vâsına muvâfik fetevâ-yı şerîfesi olduğın bildirüb ol-tarafa âher husûs için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam ağalarından (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle nısf mezra'adârlık-ı mezbur yedinde olan fetevâ-yı şerîfe mücebince kendüye zabt etdirilüb nısf zâviyedârlığı umûruna mezburu mugâyir-i

berât dahl ve ta‘arruz etdirilmeyub ve fuzûlî aldığı mahsûl-ı vakıf kendüye aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda zikrolunan vakf-ı mumâ-ileyhin nisf mezra‘adârlığı mezkûr Ali veled-i Şa‘bân’a vazîfe-i mu‘âyene ile hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın berâtı mûcebince şer‘le zabt etdirilmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye’l-evvel Sene 1173

[Sayfa 19]

(Sayfa 19/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eyâlet-i Sivas’ta Vaki’ Kuzzât ve Nüvvâba Hüküm Ki

Kaza-yı mezbûr muzâfâtından Eşvedi(?) Nahiyesi’ne tabi’ Bektaşlı nam karyede sâkin ebna-yı sipâhîden Süleyman nam kimesne gelüb bu bi’l-fiil sefere eşer sahîhü’l esâmi ebnâ-yı sipâhîden olub rûsum ve ra‘iyyet talebiyle rencîde olunmak îcâb etmez iken karye-yi mezbûre sipâhîsi tarafından hilâf-ı kânun ve defter rûsum ve ra‘iyyet talebiyle te‘addi ve rencîdeden hâlî olmaduğun bildirüb men‘ ve def olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmegın kânun üzere amel olunmak emrim olmuşdur.

Fi Evâhîr-i Cemaziye’l-evvel 1173

(Sayfa 19/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Zile ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Eize-i kirâmdan kutbü’l ârifin gavsü’l vâsilîn müteveffâ Yahyâ bin Kâsım et-Tâcîr kuddüse sırrehü’l azîzîn evlâdından sülehâdan Mustafa zîde salâhû gelüb Zile Kazâsı’na tâbi’ Üyük nam karye toprağında vâki’ ma‘lûmü’l hudûd yerleri selâtîn-i mâziyeden bunun ceddi hîbe ve temlîk ve yedine mülk nâme-i hümâyun verildikten sonra ol-dahî ol-yerleri vakf ve hâsıl olan gallesin evlâd-ı evlâd-ı evlâdına vakf u şart ve ta‘yîn eylediği defter-i hâkânî ve vakfiye-yi ma‘mûlün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bu dahî hâlâ vakfin evlâd-ı evlâd-ı evlâdından olub ber-mûceb-i şart-ı vakıf galle-i vakfa mutasarrıf olub ecânibden dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûreden (Boş) ve (Boş) nam kimesneler zuhûr ve hilâf-ı şer‘ ve mugâyir- şart-ı

vakıf fuzûlî müdehale ve galle-i vakfı ahz ve kabzına mümâna‘at ve te‘addî eylediklerin bildirüb şer‘le görölüb mezkûrlara hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i şart-ı vakıf te‘addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye’l-evvel Sene 1173

(Sayfa 19/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Halil veled-i İbrahim ve Ali veled-i Mehmed gelüb Divriği Sancağı’nda ve kazâsı muzafatından Eski Nahiyesi’nde Olicaksâad(?) nam karye ve gayrıdan bin dört yüz akçe gedik tımar ile Divriği Kal’asının neferlerinden(?) merkûm Halil ve ol-mikdâr akçe gedik tımar ile yine kal’a-yı mezbûrenin mustahfızlığı mezkûr Ali başka başka berât-ı şerîf ile mutasarrıf olub tımarları baş kalemi olan Eski Nahiyesine tabi’ on sekiz nefer re‘âyâ ile hâsıl-ı kısm mine’l hums hınta ve şâ‘ir yekûn iki bin yedi yüz seksen ve hass-ı mâlikâne hass-ı hümâyun üç yüz doksan ve hass-ı divânî tımar bin üç yüz doksan ve resm-i çift mücerred yekûn ma‘ gayrihû dîvânî ma‘ rüsûm-u sâire iki bin iki yüz akçe yazı ile Karye-yi Ovacık-ı Süflâ defter-i mufassalda tahrîr ve defter-i icmâlde yine iki bin yüz akçe yazı-yı mezkûresini tahrîr ve ma‘ gayrihû birikdirilüb iki bin sekiz yüz akçe yekûnundan bin dört yüz akçesi ifrâz ve kal’a-yı mezbûre neferâtına mahsûs bir gedik tımar ve tımar-ı mezbûr merkûm Halil veled-i İbrâhim ve yine yekûn-u mezbûrun bir def‘a dahî bin dört yüz akçesi ifrâz ve olduğu kal’a-yı mezbûre mustahfızâtına mahsus bir gedik tımar ve tımar-ı mezbûr dahî merkûm Ali veled-i Mehmed’in başka başka berevât-ı şerâife ile üzerlerinde olub mâru’z-zikr Ovacık-ı Süflâ Karyesi toprağında kimesnenin tasarrufunda olmayan hâlî yerlerde hüdâ-yi nâbît meyve eşcârı olub ve bu mâkûle hüdâ-yi nâbît meyve eşcârı karye mutasarrıflarının olmak kânun olub âherden dahl ve ta‘arruz olunmak îcâb etmez iken Divriği Voyvodası olan kethüdâ yerleri (Boş) nam kimesne mücerred celb-i mal sevdâsıyla siz ol hüdâ-yi nâbît meyve eşcârlarından fûruht eyledikleri mahsullerden bana resm nâmıyla akçe veriniz deyu hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i kânûn akçe talebiyle te‘addî ve ta‘cîzden hâlî olmayub gadr murâd eylediğın bildirüb sâlifü’l beyân Ovacık-ı Süflâ Karyesi bermûceb-i defter-i hâkânî hassı mutasarrıfıyla kendülere zabt ve vâki‘ olan

mahsullerden ve rüsûmâtından Ve hüdâ-yi nâbîtden hassı tarafına âid olan mutasarrıflarına ve kendülere âid olan dahî kendülere kanûn-u defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i kânun voyvoda merkûmu dahl ve ta'arruz etdirilmeyub ol-vecihle zâhir olan müdahale ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz ruznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at oldukda vech-i meşrûh üzere olunduğu mestur ve mukayyed olduğun defter-i hâkânî mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi Evâhîr-i Cemaziye'l-evvel 1173

[Sayfa 20]

(Sayfa20 / 1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Gedegre Kazası'nda vaki' Turabidîn(?) Vakfının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Molla Mehmed dimekle ma'ruf kimesne gelüb bunun kimesneye vereceği olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Gedegre Kazası sâkinlerinden ashâb-ı ağrazdan İlyâ dimekle meşhûr nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred celb-i mal sevdâsıyla benim senden hukuk-u şer'iyeden ma'lumü'l-mikdâr akçe alacağım var deyu ve gâh ben dahî evlâd-ı vâkıfdanım deyu iddiâ ve murâfa'a-yı şer'-i şerîf oldukların mezbûrun iddiâsı lağv-ı mahs ve şirret olduğu huzûr-u şer'de bî-garez müslümanların ihbâr ve şehâdetleriyle şer'an sâbit ve zâhir ve bî-vech-i mu'ârazadan men' birle taraf-ı şer'den iki kıt'a hüccet-i şer'iyeye verildiğinde mezbur def' ve mündef' olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i hüccet-i şer'iyeye yine niza'-ı mezkûre ile te'addî ve rencîdeden hâlî olmadığın ve taraf-ı şer'den yedine i'lâm-ı şer' verildiğin bildirüb hüccet-i şer' mûcebince amel olunub mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i hüccet-i şer' ol-vecihle zâhir olan husûmet ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâhîr-i Cemaziye'l-evvel 1173

(Sayfa 20 / 2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Divriği Kadısına Hüküm Ki

El-hâc Ömer ve Ebubekir ve Mehmed Said ve Süleyman ve Seyîd Halil zîde kadrehum südde-i saâdetime gelub Divriği Sancağı'nda ve Nahiyesi'nde nefsi-i Divriği hasıl-ı kısm mine'l hums 'an mahsûl-u mukâta'a bağçe ve bağ ve resm-i sâire fi sene on beş bin hass-ı mâlikâne vakf-ı câmi' ve mesâcid ve mülk-i eşhâs-ı devriye(?) müteferrika yedi bin beş yüz dört ve hisse-i dîvânî hisse-i mir-liva vech-i mukâta'a der-uhde-i ahâli-i nefsi-i Divriği yedi bin beş yüz dört ve 'an mahsûl öşür ve gallât nefsi-i Divriği hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû otuz dokuz bin hisse-i mâlikâne-i vakf-ı câmi' ve mesâcid devriye(?) müteferrika on dokuz bin beş yüz ve hisse-i dîvânî hass-ı mir-liva ber-vech-i mukâta'a der-uhde-i ahâli-i nefsi-i Divriği on dokuz bin beş yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda tahrîr ve defter-i icmâlde mahsûl-ı öşr-i gallât-ı nefsi-i Divriği hassının on dokuz bin beş yüz ve mahsûl-ı bağ ve bahçe yedi bin beş yüz dört akçe deyu mir-livâ-yı Divriği hassı mülhakâtından iken bâ hatt-ı tevki' havass-ı hümâyunum tashîh ve mumâ ileyhın ber-vech-i mâlikâne iştirâken berât-ı âlişânımla uhdelerinde ve nefsi-i Divriği el-mezbûrenin mâlikâne-i vakf-ı câmi' ve mesâcid ve devriye-i müteferrika hassı tarafından hîn-i tahrîrden beru zabt oluna gelmişken Heyme Nâhiyesi'ne tâbi' Muhsar ve Sur Nâhiyesi'ne tâbi' Han ve Hungi ve Hasegi Karyeleri'nin tamâm mâlikâneleri Ahmed Şâh bin Süleyman Şah Câmi' Vakfi dîvânîleri tımarı olmağla Ahmed Şâh bin Süleymân Şâh Câmi' Vakfi Mütevellîsi olan (Boş) nam kimesne zikrolunan karyelerin mâlikâneleri Ahmed Şâh Câmi' Vakfi tarafından ahz ve kabzına kana'at etmeyub mürtezikalarıyla yekdîl ve nefsi-i Divriği el-mezbûre mâlikânesinin mülk-i eşhâs-ı müteferrikası için Ahmed Şâh bin Süleyman Şâh Câmi' vakfidır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt mübâşirîn pür gadr sevdâsında oldukların bildirüb ol-bâbda emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Divriği Nâhiyesi'ne tâbi' mahsûlât ve neferât ile nefsi-i Divriği ve hâsıl-ı kısm mine'l hums ve tahtında 'an mahsûl mukâta'a-yı bağçe ve bağ ve resm-i salyanesinde senede on beş bin hisse-i mâlikâne-i vakf-ı câmi' ve mesâcid ve Devriye mülk-i eşhâs müteferrika yedi bin beş yüz dört ve dîvânî hass-ı mir-liva ber-vech-i mukâta'a der-uhde-yi ahâli-i nefsi-i Divriği yedi bin beş yüz dört akçe 'an mahsûl öşr-i gallât nefsi-i Divriği ve tahtında hinta ve şâ'ir

yekûn ma' gayruhû otuz dokuz bin akçe hass-ı mâlikâne-i vakf-ı câmi' ve mesâcid ve devriye ve mülk-i eşhâs müteferrika on dokuz bin beş yüz ve hass-ı dîvânî hass-ı mir-liva ber-vech-i mukâta'a der-uhde-i ahâli-i nefis-i Divriği on dokuz bin beş yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mahsûl-ı öşr-i gallât-ı nefis-i Divriği senevî on dokuz bin beş yüz ve mahsûl-ı bağ ve bağça senede yedi bin yedi yüz dört akçe deyu mir-livâ-yı Divriği hassı mülhakâtından olmak üzere tahrîr ve mir-livâ-yı Divriği hassının yüz on senesinde tevki' kalemiyle havass-ı hümâyunuma tashîh ber-vech-i mâlikâne mumâ-ileyhin berât-ı şerîfîmle olduğu baş muhasebeden ihrac ve Hekme Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ile ve hâsıl-ı kısm mine'l hums ve tahtında hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû bin dört yüz seksen akçe hisse-i vakf-ı câmi' Ahmed Şâh bin Süleyman Şah mâlikâne tamâmen yedi yüz kırk akçe ve hâsıl-ı dîvânî tımar yedi yüz kırk akçe resm-i çift yekûn ma' gayruhû bin iki yüz on akçe ve Sur Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ile karye-i Han ve Hungî ve kezâlik mâlikânesi tamâmen vakf-ı câmi' Ahmed Şâh bin Süleyman Şâh ve hâsıl-ı dîvânî ve rüsûm-ı sâiresi tımar ve yine neferât ve iki zemîn ile karye-i Hungî mâlikânesi vakf-ı câmi' Ahmed şâh bin Süleyman Şâh ve hâsıl-ı dîvânî ve rüsûm-ı sâiresi tımar ve vakf-ı câmi' Ahmed Şâh'ın kurâ-yı sâirede olan mâlikâneleri defter- mufassalda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr olunub bu takdirce karye-i mezbûrelerde Sâre Hâtun Vakf-ı Cami'-i Ahmed Şâh deyu tahrîr ve nefis-i Divriği' nin mâlikânesi vakf-ı câmi' ve mesâcid ve devriye müteferrika deyu mezkûrun 'an tahrîr olunduğuna binâen câmi'-i Ahmed Şâh el-müstetiretü'l iştibâh olduğundan başka vakf-ı câmi' ve mesâcid ve devriye ve mülk-i mezbûru minvâl üzere zabt edegeldikleri dahî defter-i hâkânîde münfasîh olmayub istid'âlarına göre ma'rûtun bî mâ'nâ olmağla mahallinde herkesin vukûfuna murâfa'a-yı şer' ve zabtı bu vecihle der-sahîh-i arz olunacak mevâddan iken defter emîni olan El-hâcc Mehmed ref' mülk-i eşhâs-ı dâme mecduhû arz etmeğın arzı mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâli-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 21]

(Sayfa 21 /1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Hassı Voyvodasına ve Yeni İl Naibine Hüküm Ki

Sen ki Yeni İl ve Türkmen Haleb/Çelebi(?) Kazası naibi Mevlanâ El-hâc Mehmed zîde ilmuhûsun. Mektub gönderüb müderrisîn-i kirâmdan ve füzelâdan Mevlânâ Şeyh İbrahim zîde ilmuhû ile karındaşı Ali nam kimesne meclis-i şer ‘e varub mezbûrânın li-ebeveyn karındaşları Kırşehirli Sancağında Dikensüknâ(?) Kazasına tabi’ Kavuksuz nam karye sâkinlerinden Kapucuzâde Ömer Ağa dimekle ma’ruf kimesne bin yüz elli sekiz senesinde kendü haliyle gider iken esde-i rahda Seydî Kavağı nam mahalde Yeni İl türkmanından Yeni İl Kazasına tabi’ Pehlüvanlı Aşiretinden El-hâcc Alemdâr ve oğulları Hamza ve El-hâcc Hasan ve karındaşı Battal ve oğulları Paşa Bey demekle a’rif Mehmed ve Ramazan ve birâder-zâdeleri Bekir ve Ahmed ve Halîfeler Cemâ’ati’nden Üssâd Bölükbaşı ve Ambarcı’da sâkin Arab Ömer oğulları Hacı Mehmed ve Yusuf ve Battal dimekle şehîr kimesneler hevâlarına tâbi’ elli-altmış mikdârı süvâri eşkıyâ ile önüne çıkub bî-gayr-ı hakk katl ve üzerinde bulunan nukûd ve eşyâ altmış sekiz bıçaklı ve zencîr altun ve bir kapud çuka biniş ve bir sim kılıç ve bir tüfeng ve sim vezne(?) ve sim silâh ve çuhâ şalvar ve sâir eşyâsını nehb ve gâret ve maktûl mezbûrun varisesini ırs-ı şer’le karındaşları mezkûrâna münhasır olub lâkin ol-vakitde mumâ-ileyh Eş-şeyh İbrâhim tahsîl-i ulumdan bulunub kâtilleri mezbûrların üzerlerine sene-i mezkûre zi’l hiccesinde keşf ve hüccet-i şer’iyye verildikten sonra gerek Değneksüknâ ve gerek Kal’aciksüknâ Kazâları’nda ve sâir etrâf ve civarlarından cem’-i kesîr şehâdetleriyle üzerlerine sâbit olmuşken gâib-i şekâvet ve tegallübelerinden icrâ-yı hakk mümkin olmayub ale’l-hâliye bu âna dek bu ana kalmayub bu esnâda mumâ-ileyh gelüb da’vet eyledikde yine adem-i itâ’at etmeleriyle vâkî hâlâ ehl u vukufdan tefahhüs ve hakîki üzeredir deyu tahrîrâta arz ve i’lâm ediver deyu ilhâ hâl minvâl-i meşrûh üzere olduğuna cem’-i gafîr ve cem’-i kesîr sikât-ı sahihü’l kelfîmât ehl-i vukûf ve ale’t-tarîkü’ş-şehâde meclîs-i şer’de ihzâr ve kazâyâ vech-i muharrer üzere olduğuna senin dahî ilmin muhît olmağla gerek nukûd ve emvâl-i mağsûbe tahsîl ve icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâkî‘ hâlâ bi’l-iltimâs sen ki mevlânâ-yı mumâ-ilehsin sen ki Kal’acik nâibi mevlânâ Es-seyîd İbrâhim zîde

ilmuhû başka arz etmeğın mahallinde şer‘le ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî Evâli-i Cemâziye’l-âhir Sene 1173

(Sayfa 21 / 2. Hüküm)

Ber-vech-i Arpalık Çorum Sancağı Mutasarrıfına İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ulemâ ve sülehâdan Hâfız Abdullah zîde ilmuhû gelüb evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olduğı ceddî Şâdî Beg Vakfı’nın vazîfe-i mu‘ayene ile tevlfyeti Ali nam kimesne ile ale’l iştirâk üzerlerinde iken âherden İskilib sâkinlerinden Abdurrahman Efendi dimekle ma‘ruf kimesne evlâd-ı münkarîz olundu deyu bir takrîr ile hilâf-ı inhâ kendü üzerine berât ve bin yüz yetmiş iki senesinde vakf-ı mezbûrun İskilib Kâzâsı’nda vâki‘ kurâ ve mezâri‘den hâsıl olan mahsûl-ı vakfı ahz ve kabz ve kendü üzerine sarf ve istihlâk ve gadr-ı küllî ve ba‘de şart-ı vakıf mücebince tevliyet-i mezbûre bin yetmiş üç senesi rebî‘ü’l âhirinin on yedinci gününden mezkûr Abdurrahman ref‘inde mumâ-ileyhe tevcîh ve hâla berât-ı şerîfimle üzerinde olduğın bildirüb yedinde olan berât-ı şerîfim mücebince mezbûr Abdurrahman’ın şer‘le muhâsebesi görölüb zimmetinde zuhûr eden mahsûl-ı vakıf her ne ise ba‘de’l muhasebe kendüsünden tahsîl ve vakıf için bî-kusur alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükmi hümayunum ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda tevliyet-i mezkûr sene-i mezbûre rebî‘ü’l âhirinin on yedinci gününde mezbûr Abdurrahman’ın ref‘inden mumâ-ileyh Hâfız Abdullah ‘an evlâd-ı vakıfa tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğı mastûr ve mukayyed olmağın yedinde olan berâtı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye’l-âhir Sene 1173

(Sayfa 21 / 3. Hüküm)

Yeni İl Voyvodasına ve Yeni(il) Kadısına Hüküm Ki

Kıdvetü’l ulemâi’l muhakkikîn İbrâhim zîde ilmuhû südde-i sââdetime gelüb bin yüz yetmiş (Boş) senesinde uhdesinde olan Keskin Kazâsı’na tâbi‘ Kösedivaklı nam karyenin asel ve mahsûlâtından Yeni İl Türkmânından El-hâcc Hasan nam

kimesne zimmetinde yüz yirmi kile hinta alacak hakkı olub taleb eyledikde virmediğinden ma'ada anbarından altmış keyl arpasını dahî tegallüben gasb edüb gadr (-ı küllî) eylediğın bildirüb şer'le görülüb mezbûrun zimmetinden ol-mikdâr hinta ve şa'iri tamâmen alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için emrim yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

Emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için emir yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 22]

(Sayfa 22 / 1. Hüküm)

(Derkenâr)

Derkenâr mücebince âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Abdi ve Mehmed nam karındaşlar gelüb bunların karındaşları Ali nam kimesne Çorum Kazası sükkânından Ebubekir Efendi dimekle ma'ruf kimesne yine Çorum Kazası sükkânından çiftlik kethüdâsı ve Kurdoğlu Süleyman Ağa dimekle ma'ruf kimesneler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yekdîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mezkûr Ebubekir'in hizmetinde iken hilâf-ı şer'-i şerîf üç bin guruşluk emvâl ve eşyâ ve davar ve mevâşisini zabt ve eşyâ-yı mezkûru mücerred virmemek için âlet-i câriha ile cerh ve salb(? ve katl ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb müteveffâ-yı mezkûrun emvâl ve eşyâ ve davar ile mevâşisi alıverilüb katil maddesinde dahî icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 22 / 2. Hüküm)

**Sivas Valisine ve Tokat Kazası Muzâfâtından Kâfirni Nahiyesi Naibine
Hüküm Ki**

İbrahim Efendi ve Seyîd Ahmed Çelebi ve Abdülbâkî Çelebi ve Molla Mehmed ve İbrahim Çelebi ve Abdi Efendi dimekle ma‘ruf kimesneler gelüb iştirâken berevât-ı şerîfimle mütevellileri oldukları (Boş) Vakfı'nın defter-i hâkânîde mukayyed karyelerinden nâhiye-yi mezbûra tâbi‘ Beteri nam karyenin mümtâz ve muayyen hudûdu dâhilinde kadimden beru öşür ve resmi vakf-ı mezbûr tarafından alınagelen yerlerin a‘şâr ve rüsûmat-ı kadîme mugayyir dahl olunmak icâb etmez iken Seyîd Ahmed bin İbrâhim Ağa dimekle meşhûr kimesne zuhûr ve ol-yerlerin mütevellîsi olduğum (Boş) Vakfı karyelerinden nâhiye-yi mezbûreye tâbi‘ Köle nam karyenin toprağında öşür ve resmin ben alırım deyu hilâf-ı kânun ve kadîme mugayyir niza‘ ve ol-yerlerden hâsıl olub bunların mütevellîleri oldukları vakf-ı mezbûre âid olan üç yüz altmış bin mikdârı mahsûl-u vakfı tegallüben ahz ve gadr-ı küllî etmekle bunların ba‘zıları asâleten ve ba‘zılarının dahî taraflarından vekilleri mezkûr ile murâfa‘a-yı şer‘ olunduklarında sâlifü’z-zikr Beteri Karyesi arâzisinin Kösdelen ve tahtında Helasanda(?) yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ Sekülü Karyesi dabeyninde vâki‘ Kösdelen ve tahtında Helasande tecâvüz ile Aksekü ve tahtında vâki‘ nehr-i Kebîr ile Değirmen Tepesi ve taraf-ı cenûbu başından nihâyetine varınca dağ tarafından Hayabbide(?) dimekle ma‘rûf râs-ı cebelde vâki‘ mahall-i ma‘lûm ve taraf-ı şarkîsi Göbekli Karyesi Derbendi ve taraf-ı şimali Meşelitepe’den Mengli Karyesi deresine işbu hudûd ile mahdûd olduğu mezkûrenin öşrü ve resmi kadîmden beru bunların mütevellîleri oldukları vakf-ı mezkûr tarafından alınageldiği ol-diyârın mûsin ve ihtiyâr ve ehl-i vakıf ve bî-garez kimesnelerin şehâdetleriyle tevâtüren şer‘an sâbit ve zâhir ve öşür ve resmi kadîmîsi üzere yine vakf-ı mezkûr tarafından ahz ve kabz olunmak üzere hükm ve mezbûrun kadîme mugâyir mu‘araza ve müdehalesi men‘-birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilüb ve tekrâr murâfa‘adan hüccet-i mezkûrenin üzerine imzâ olunmuşken memnu‘ olmayub mugâyir-i hüccet-i şer‘iyye niza‘ ve te‘addî ve öşür ve resmin tegallüben ahz ve kabz ve gadr-ı küllî ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer‘iyye mûcebince amel olunub ol-yerlerin öşür ve resmi kadîmîsi üzere bunların mütevellîleri oldukları vakf-ı merkûm tarafından ahz

ve kabz etdirilüb kadîme ve hüccet-i şer'iyeye mugâyir te'allül ve niza' ve müdehale etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledileri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 22/3. Hüküm)

Arabkir Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tıardan Osman nam sipâhi gelüb Arabkir Sancağı'nda ve Nahiyesi'nde mahsûl-u ihzariye Kaza-yı Arabkir ve gayrıdan dört bin akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olmağla berâtı ve defter-i hâkânî müceb-i tımar-ı mezbûru zabt ve kazâ-yı mezbûr mahkemesinden ra'yü'l ayn ve sâbit ve hükm olunan mâl-ı makbûzdan kânun üzere yüz akçede iki akçe resm-i ihzâriyesin ahz ve kabz etmek murâd olundukda bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken ba'zıları hilâf-ı defter-i hâkânî muhalefet ve rüsûm-u ihzâriyesin dahî hilâf-ı kânun virmekde te'allül ve tımarın mahsûlâtına gadr murâd eylediklerin bildirüb bermüceb-i defter-i hâkânî tımar- mezbûr kendüye zabt ve kazâ-yı mezbûr mahkemesinden ve ra'yü'l ayn sâbit hükm olunan mâl-ı makbûzdan kânun üzere yüz akçede iki akçe rüsûm-u ihzâriye alıverilüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i kânun te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyuna mürâca'at olundukda tımar-ı mezbûr hâlâ berât-ı şerîfimle mezkûr Osman üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olub ve kânûnî suâl olundukda mahsûl-u ihzâr kazâ-yı Arabkir ve gayrıdan dört bin akçe tımar-ı mezkûr Osman'ın berâtıyla üzerinde olmağla ra'yel ayn mahkemede hükm olunan mâl-ı makbuzdan yüzde iki akçe ihzâr rüsûmu mezkûr Osman tarafından ahz ve kabz olunmak muktezâ-yı defter-i hâkânî ve kânun olduğu dîvân-ı hümâyunumdan derkenâr olunmağın defter-i hâkânî mücebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 22/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eyâlet-i Mezbûrede Vâki' Mevlânâ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Seyîd Mehmed zîde şerefehû gelüb bunun bin yüz yetmiş üç senesinde uhdesinde olan Eyâlet-i Sivas'ın avâriz cülûsundan(?) Amasiye ve Merzifon Kazâları'nın avâriz ve cülûsundan(?) kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Ömer Ağa dimekle ma'rif kimesneye bundan iltizâm etmekle ve bilâ iltizâmında mezbûr Ömer'in zimetinde ber-mûceb-i temessük elli bin guruş alacağı olub meblağ-ı merkûmu mezbûrdan defâ'atle taleb eyledikde dürlü galât ve bahâne îrâdiyla vermeyüb meblağ-ı mezbûr hâlâ mezbûrun zimmetinde kaldığın bildirüb şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde olan ber-mûceb-i temessük ol-mikdâr guruş mezbûrdan bi't-tamâm tahsil ve bilâ-kusur alıverilüb bî-vech-i şer' te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 22/5. Hüküm)

(Derkenâr)

Defter emîni arzıyla sâbit emr-i şerîf yazılmışdır.

Sivas Valisine Geldigelen Kadısına ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Geldigelen Kazâsı'nda vâki' eize-i kirâmdan Şeyh Kuddûse Sırrehü'l Azîz Zâviyesi Vakfı'nın bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-seyîd Halîl Okanlı(?) zâde zîde şerefûsüdde-i sââdetime gelüb Geldigelen Kazâsı'na tâbi' Şeyhler nam karye toprağında vâki' ma'lûmü'l hudûd yerleri selâtn-i mâziyeden beri mezkûra hîbe ve temlik ve yedine mülk nâme-i hümâyun verildikten sonra ol-dahî ol-yerleri vakf u tasarruf ve gillesin zâviye-yi mezbûrede zâviyedâr olanlara şart ve ta'yin edüb mülkiyet-i vakfiye defter-i hâkânîde ve vakfiye-yi ma'mûlün-bihâsında mukayyed ve mutasarrıfı deyu vakf-ı mezbûrun mütevellîsi ve zâviyesinin zâviyedârı olmağla ol-yerleri defter-i hâkânî ve vakfiye-yi ma'mûlün-bihâ mücebince tasarruf ve gallesin ahz ve kabz murâd eyledikde karye-yi mezbûre arâzisinden olub vakıfdan alâkası yokdur oşür ve resmin ben alırım deyu hilâf-ı kânun ve mugayyir-i defter-i hâkânî ve fuzûlî müdahale ve murâfa'-ı şer' olunduklarında ol-yerler vakf-ı mezbûr arâzisinden olduğu şer'an sâbit ve zâhir ve tevliyeti hasebiyle buna hükm ve mezbûrun müdahalesi men'-birle hüccet-i şer'iyye verilmişken kâni' ve memnu' olmayub mugayyir hüccet-i şer'iyye ol-vecihle te'addî

ve niza‘ eylediğin bildirüb yedinde olan hüccet-i şer‘iyye ve defter-i hâkânî mûcebince amel olunub hilâf-ı kânun ve mugayyir-i defter-i hâkânî ve hüccet-i şer‘iyye zâhir olan müdehale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi‘ü’l-evvel Sene 1173

[Sayfa 23]

(Sayfa 23/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Keldikras/Geldigras ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Haremeyn-i şerefeyn evkâfı kurâlarından Geldigras Kazâsı’ndan Hatîb Mehmed Efendi ve Şeyh Mahmud ve İmam Seyîd Hasan Efendi ve Hafîdî Mustafa Halîfe ve Mehmed Paşa ve bunun Karyesi’nden Hatîb Mustafa Efendi ve İmam Mahmud Efendi ve Kethüdâyeri Ahmed Ağa ve Alişar Karyesi’nden Hatîb Hasan Efendi ve diğer Hasan Efendi dimekle ma‘ruf kimesneler ile ve (Boş) ve sâir ma‘lûmü’l esâmî kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addîleri olmayub şer‘an bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken Keldikras/Geldigras Kazâsı sâkinlerinden olub öteden beru başı boş levendât tâifesiyle iş-güzâr ve fukarâya cevri ezâ âdet-i müstemîreleri olan Çukaoğlu Ali ve Güci(?) oğlu Süleyman dimekle meşhûr şâkîler kendü hallerinde olmayub hevâlarına tâbi‘ eşkıya ile ittifâk edüb mücerred celb-i akçe için hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların üzerine musallat hetk-i ırz tasaddî ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinden beru mugayyir-i hakk bin altı yüz guruşların cebren ve kahren ahz ve gasb edüb ziyâde gadr ve te‘addî ve eşkıyâ-yı mezkûrelerin bu gûne musallat ve şerr u mazarratlarından bir dürlü emîn ve rahatları münsalîb olub ahvalleri diğer gûn ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun ve kabl-i şer‘den yedlerinde i‘lâm-ı şer‘iyyeleri olduğun bildirüb buldukları mahalde şer‘le görölüb eşkıyâ-yı mezbûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ahz ve gasb eyledikleri ol-mikdâr guruşları alıverilüb icrâ-yı hakk ve fî mâ bâd ol-vecihle zâhir olan cevri u te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbına hükm-ü hümâyunnm ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye’l-âhir Sene 1173

(Sayfa 23/2. Hüküm)

Keban Naibine Keban Ma'deni Emînine Hüküm Ki

Arabkir Kazası'na tabi' nam karye sâkinlerinden El-hâcc Ömer nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken hâlâ Keban'da olan Çukadâr Hasan dimekle meşhûr kimesne kendü halinde durmadığından nâşi bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf hizmetkârlarıyla arsa ile bunun menzîl divârını delüb derûnunda olan bi'l-cümle emvâl ve eşyâsını sirka ve ba'de bir mikdârını alub mezbûrun yedinde kalub virmediğinden gayrı yine Kebân Ma'deni'nde sâkin İsmail Kômürcübaşı Yusuf nam kimesne ile yek-dîl ve bir atını dahî sirka ve bağ u bostandan hâsıl olan mahsulâtını itlâf ve iza'at ve bunu katl kasdında olmalarıyla ol-vecihle şerr u mazarratlarından havfindan ahvâli diğerk gün ve bir vecihle emîn ve rahatı olmayub mağrûr olduğun bildirüb şer'le görülüb sirka olunan emvâl ve eşyâdan küsur kalan saklı atı aliverilüb te'allül ve tereddüd etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve gadr ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 23/3. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

(Boş) nam kimesne südde-i saâdetime arz-u hâl edüb bunun oğlu Mehmed nam kimesne İskilib Kazası muzafâtından Fevkadârîk Nahiyesi'ne tabi' Köyüalinç nam karye derûnunda kimesnenin milki olmayan hâl mevzîde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde cerîhan katl olunub kâtili nâ-ma'lûm olmağla kassam ve diyeti şer'an karye-yi mezbûre ahâlisinden lâzım geldiğine şeyhü'l-islâmdan ve cânib-i şer'den keşf ve hüccet-i şer'iyeye verildiğın bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 23/ 4. Hüküm)

Eğin Kadısına Hüküm Ki

İstanbul sükkânından Agop nam zımmî gelüb bunun ve Markomis(?) nam zımmîlerin Eğin Kazâsı mahallâtından İbli(?) Mahallesi'nde vâki' mutasarrıf oldukları ebniyeli havlu-yı müştemîl mülk menzil ile eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmirelü mülk bağçelerin ma'lûmü'l-mikdâr akçe mukâbelesinde bâ-hüccet-i şer'iyeye buna bey'-i bat'-ı kat'î ile bey' ve teslim bu dahî tesellüm ve zabtında olub mülk-ü müşterâsına bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken ehl-i ağrazdan ba'zıları hilâf-ı şer' ve mugayyir-i hüccet ve fuzûlî müdehale ve gadr sevdâsında oldukların ve tarafından ancak husûs-ı mezbûr için Ali Ağa dimekle ma'ruf kimesneyi vekîl etdiğin bildirüb yedinde olan hüccet-i şer'iyesi mücebince amel olunub mülk-ü müşterâsı olan emlâk-ı merkûmu bunun için vekîl-i mezbûra zabt etdirilüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i hüccet-i şer'iyeye ol-vecihle olan müdehale ve te'addîleri ma'rifet-i şer'le men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etdiği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

[Sayfa 24]

(Sayfa 24/1. Hüküm)

Eğin Kadısına Hüküm Ki

Sen ki Eğin Kadısı Mevlânâ-yı mumâ-ileyh Es-seyîd Mustafa zîde fazluhûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Kaza-yı Eğin Mahallâtı'ndan Kazgancı Mahallesi sâkinlerinden Merderis ve Avars ve sâirleri meclis-i şer'e varub yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Armilan(?) oğlu Pedrus(?) nam zımmî meclis-i şer'e ihzâr ve havâce-i mesfûr Pedrus(?) nam zımmî kendü hâlinde olmayub ehl-i mahalleyi birbirlerine düşürüb ser-cem'iyet ve mahalle-i mezbûrenin nizâmına hâlel verdiğinden ma'ada mühtekirlik âdet-i müstemîreleri olmağla vukût-ı tââm olanlarından mesfûrların âkibeti suâl ve ve vâkî' hâli red olunsun(?) arz ve i'lam ediver deyu her biri ilhâ ve iltimâs ve mesfûrun âkibetini kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden Çukadar Hasan ve Ömer bin Molla Mehmed ve sâirlerinden suâl olundukda mesfûr mühtekîr olub kendü hâlinde değildir deyu muvâcehesinde haber

vermeleriyle ol-bâbda hükm-i hümayunum verilmek ricâsına vâki' hâlâ bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden zımmî-yi mesfûr şer'e ihzâr ve fî mâ bâd kimesneye te'addî eylemeyub kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı şer' harekâtdan münâcebed olunmak üzere muhkem tembîh ve te'kîd olunmak fî mâ bâd melânet ve şekâvete tasaddî-birle üzerine müceb-i madde sâbit olur ise keyfiyeti ale'l vech tashîh i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 24/2. Hüküm)

Sivas Valisine Gedegre ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Müteveffâ Zaralızâde Mehmed Paşa'nın divitdârı olan Osman zîde kadrehû gelüb sâbıkan Sivas Vâlisi Vezîr Abdurrahman Paşa adamullâhû te'âlâ iclâlehû müteveffâ-yı mezbûrun üzerine hîn-i memuriyetinde müşârün-ileyhin bölükbaşlarından Köprü'lü Türkmân Mehmed Bölükbaşı nam şâkî öteden beru kapusuz tâifesinden olduğundan hevâdâr ile yek-dîl ve bin yüz altmış senesinde bunu katl kasdıyla üzerine hüçûm ve cebren ve kahren elli beş bin beş yüz guruşluk emvâl ve eşyâsını gasb ve gâret ve defa'atle taleb eylediğinde virmekte te'allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî eylediğın ve mezbûr vatan-i asliyesi olan Köprü Kazâsı'nda olduğun bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şâkî-yi mezbûrun bî-vech-i mücerred cebren ve kahren ahz eylediğı ol-mikdâr guruşluk emvâl ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğı ecilden sen ki vezîr-i müşârün-ilehsin âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 24/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İstanbul sâkinelerinden Ayşe nam hâtun gelüb bunun zevci Emîn Mehmed Efendi dimekle ma'ruf kimesnenin Niksar sâkinlerinden Küçük Ali Ağa dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinde karz-ı şer'den beş yüz guruş alacak hakkı olmağla meblağ-ı mezbûru almadan fevt olub ırs-ı şer'le bunun

ile vâlideleri vâsîleri oldukları müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Nuhân ve kızı Nefise nam sağîrelere intikâl etmekle bu dahî bundan akdem defa'atle mektûb tahrîr ve adam gönderüb taleb eyledikde virmeyub buna ve sağîrân-ı mezbûrâna gadr-ı küllî eylediğin ve tarafından meblağ-ı mezbûru ahz ve kabza (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb ma'rifet-i şer'le görülüb temessükü mûcebince mezbûrun zimmetinde sâbit ve zâhir olan hakları tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülüb temessükü mûcebince sâbit olan hakları tamâmen tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 24/4. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir'de vâki' Hasan Beg Evkâfı'nda vazîfe-i mu'ayyene ile mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan kıdvetü'l emâsîl-i ve'l akrân Ali zîde kadrehû südde-i sââdetime gelüb bu uhdesine lâzım gelen tevliyet umûrun sadâkat ve istikâmet üzere ru'yet ve mürtezîka-yı vakfin yedinde olan berâtları ve şart-ı vakıf mûcebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfelerini tamâmen edâ edüb kusurları olmayub bir vecihle te'addî ve rencide olunmak îcâb etmez iken mürtezîka-yı vakıfdan ashâb-ı ağrazdan ba'zıları kanâât etmeyüb birbirleriyle yek-dîl ve mücerred ta'cîz için vakfin kurâ ve mezârî'i bizim ma'rifetimizle fûrûht ile ve vakfin umûm ve hukûkunu biz görürüz deyu yedinde olan mâliye berâtına mugayyir fuzûlî bî-vech-i şer'î tevliyeti umûruna müdehale ve zabtına mûmâna'at ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâm dan fetvâ-yı şerîfe verilmekle fetvâ-yı şerîfe ve berât mûcebince amel olunub mezbûrları hilâf-ı şer'-i şerîf ve yedinde olan mâliye berâtına ve şûrût-u vakıfa mugayyir tevliyeti umûruna dahl ve ta'arruz etdirilmeyub zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istid'a mahallinde şer'le görülmek için bin yüz altmış iki senesi evâsıt-ı şa'bânında emr-i şerîf sâdır olunmuşken memnu' ve mündefî' olmayub adem-i(?) itââtlerinden nâşî hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i berât mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfe mugayyir yine tevliyeti umûruna fuzûlî müdehale ve zabt müft ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i

şerîf mücebince müceddeden hükm-ü hümâyunum ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcâât olundukda Hüdâvendigâr-ı esbâk merhûm ve mağfûrun leh Sultân Mahmud Hân tâbe serâhû zamânında emr-i şerîf verildiği mastûr ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerinde oldukda Arabkir'de vâki' Şeyh Hasan Beg Vakfı'nın tevliyeti vazîfe ile mâliye berâtıyla yüz kırk tarihiyle merkûm Ali'nin üzerinde ve berât-ı unvânıye mücebince amel oluna deyu hatt-ı hümâyun-ı şevket makrûn keşide kılınub ve cülûs-ı hümâyunum vuku'unda dahî yedinde olan berâtı tahrîr ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim ve berâtı mücebince amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâhîr-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

[Sayfa 25]

(Sayfa 25/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire (Boş) Kadısı ve Tokat Kadısı Naibine Hüküm Ki

Ebubekir zîde kadrehû südde-i saâdetime gelüb Sivas Sancağında Tokat Kazası muzâfâtından Kazan Nahiyesi'ne tabi' karye-i Köle mâlikâne-i vakf-ı evlâd Fatıma nam hâtun bint Mehmed bin Beşe bin Bandûrî dîvânî hâliyâ hass-ı hüdâvendigâr deyu yüz nefer reâyâ ve zemîn hâric ez-defter der-tasarruf-ı Ca'fer veled-i Avladeş altı kilelik zemîn-i sâire bir ve hâsıl-ı tahtında çift ve cebe ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû dört bin yedi yüz elli ve Kumnâd Nâhiyesi'ne tâbi' neferât-ı müslümân ve zemînhâ ve gebrân ile karye-i nefsi Kumnâd'a tâbi' kazâ-yı Tokat dîvânî ve mâlikâne hass-ı hüdâvendigâr ve hâsıl-ı ma' zemînhâ çift ve ispençe ve hinta yekûn ma' gayruhû yirmi iki bin altı yüz yetmiş dört akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde havass-ı hümâyunum mülhakâtından iken hâsıl-ı dîvânî dört bin yedi yüz elli akçe yazı ile mukayyed Köle nam karyeyi Ladik Kazâsı'nda mukaddemâ ta'mîr ve ihyâ olunan câmi'nin hademesi vezâif ve mesârif-i sâiresi için kifâyet eylediğın baş defterdâr-ı esbâk arz ve ve vakfın harâb-ı akar-ı arsaları mîrîden zabt olunmak üzere karye-i mezbûre ile istidâl olunub vakf-ı arsa-yı mîrî ve karye-i mezbûre vakfi olmak üzere ta'yîn ve sâdır olunan hatt-ı hümâyun şevket-makrûn mücebince bâ hatt-ı tevkî bin yüz bir senesinde tashîh olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve mumâ-ileyh

Ebûbekir câmi'-i mezbûr vakfının bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellisi olub karye-i Köle el-mezbûrenin mümtâz ve mu'ayyen hudûdu ve sınırı dâhilinde muhîn-i tahrîrden beru öşür ve resmi Fatma Hâtun vakf-ı evlâd-ı ve câmi' mezbûr vakfi tarafından ahz ve kabz olunagelen tahtında olan yerlere beş kilelik ma'lûmü'l hudûd yerlere hârîcden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken karye-i Komnâd el-mezbûreye ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olanlar karye-i nefsi Komnâd el-mezbûreyi havass-ı hümâyunum tarafından zabtına kana'at etmeyub ol-yerler için nefsi Komnâd el-mezbûre arâzîsindendir deyu hilâf-ı kânun ve kadîme mugâyir fuzûlî müdehale ve birkaç seneden beru tegallüben zabt etmeleriyle bundan akdem selefi zamânında ba'de'l murâfa'a ol-yerler karye-i Köle el-mezbûre arâzîsinden olduğu ba'zı kimesnelerin şehâdetleriyle şer'an sâbit ve taraf-ı vakfa hükm ve mâlikâne mutasarrıflarının bî-vech-i mu'ârazadan men'-birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye verilmişken mücâb hâlâ mâlikâne mutasarrıfı Ali dimekle ma'rûf kimesne hilâf-ı kânun ve kadîme ve hüccet-i şer' iyyeye mugâyir yine ol-vecihle fuzûlî müdehale ve tegallüben zabta mübâşeret ve gadr eylediğün bildirüb hüccet-i şer' iyye mücebince amel olunub ol-yerler kadîmîsi üzere Fatma Hâtun Vakfi evlâdı ve câmi'-i mezkûr vakfi tarafından zabt ve öşür ve resmin ahz ve kabz etdirilüb hass-ı mezbûr mutasarrıfı mezkûru ve âheri hilâf-ı kânun ve kadîme ve hüccet-i şer' iyyeye mugâyir dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 25/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısı Naibine Hüküm Ki

Sen ki Naib-i Muma-ileyh Es-seyîd Salih zîde ilmuhû mektub gönderüb kaza-yı mezbûrda kethüdâ yeri olan Ebubekir zîde kadrehû meclis-i şer'e varub Divriği sâkinlerinden Ömer nam kimesnenin kaza-yı mezbûr muzâfâtından Aşunlu Nahiyesine tabi' Çöz nam karye sâkinlerinden mezkûr Ebubekir'in zâbiti olduğu Çözlüoğlu Ali nam kimesne zımmetinde olan alacak hakkını taleb ve dava-yı terâfu'-ı şer'-i şerîf olduklarında mezbûr Ömer'in mezkûr Ali'nin zımmetinde şuhûd-

u udûl ile sâbit olan hakkını edâya ba'de's-sübût tahsîl için mürâsele-i şer'iyeye ile bu habs eyledikde mezbûr Ali kemâl-i te'addisinden nâşî oğulları Hasan ve Veli nam kimesnelere haber irsâl ve mezkûrlar dahî hevâlarına tâbi' Çöz Karyesi sâkinlerinden Doğanoğlu Hüseyin'in oğlu Akça ve Kôr Ali'nin oğulları İbrâhim ve Ali ve Araboğlu Mustafa nam kimesneler ile bin yüz yetmiş üç senesinde gece ile mezkûr Ebubekir'in âlet-i harble konağını basub kapusunu şikest ve üç duvarını delib mezbûr Ali'yi cebren aldıklarından gayrı mezbûr Ebubekir'in bir adet sim raht ve kürk ve kapud ve sâir beş altun guruşluk mikdârı emvâl ve eşyâsını nehb ve gâret ve mezbûr Ali'nin şer'-i şerîf ve zabtına adem-i itââti zâhir olmağla mezkûr Ebubekir'in mezkûrların gasben ahz eyledikleri emvâl ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve yedinden alınmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hâlâ bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

[Sayfa 26]

(Sayfa 26/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Zile Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mehmed veled-i Müteferrika Mustafa ile Sivas Sancağı'nda Arıkâbâd Nahiyesi'nde Divârcı nam karye ve gayrıdan yedi bin beş yüz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Zile Nahiyesi'ne tabi' Hasız nam karye reâyâsı südde-i sââdetime gelüb Zile Nahiyesi'ne tabi' karye-i Hasız mâlikâne ve vakf-ı zâviye-i Ethem Çelebi ber-mûceb-i defter atık dîvanî tımar ve hâsıl dîvanî ma' niyâbet çift ve nim ve cebe ve hinta ve bâd-ı hevâ ve arûsiye yekûn ma' gayruhâ iki bin dört yüz seksen yedi akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma' gayruhâ altı bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun dört bin dört yüz doksan dokuz akçesi merkûm Mehmed veled-i Mustafa'nın tımarı mülhakâtı bâkîsi müşterekleri kaydlarında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve karye-i mezbûre re'âyâsı üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i ra'iyet ve resm-i çift ve arûsâne ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcebince edâda kusurları olmayub hilâf-ı kânun ve defter zîyâde talebiyle te'addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken mezbûr Mehmed'in müşterekleri kana'at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter kat'î va'fir ziyâde talebi ve sâir bed' mezâlim ile te'addî ve rencîde edüb perakende

ve perîşân olmalarına bâdî ve mezbûr Mehmed'in dahî tımarı mahsûlünün kesr u noksân tertîbine bâis oldukların bildirüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kânun ziyâde talebiyle te'addî ve rencîde etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 26/2. Hüküm)

Eğîn ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğîn Kazası sâkinlerinden Abdurrahman nam kimesne südde-i saâdetime arz-u hâl edüb bunun kazâ-yı mezbure tabi' Alulus(?) nam karye toprağında tasarrufunda olan bağlardan defter-i hâkânîde maktu' yazılmağla bu dahî ol-bağlardan hâsıl üzüm ve sâir meyvelerinden öşre mu'adil maktu'un kânun ve defter mücebince karye-i mezbûre sipâhisi olan (Boş) nam sipâhiye edâ ve hâsıl olan üzüm ve sâir meyvesinden bir mikdârını Ezine Kazâsı'nın bazar yerine götürüb ibâdullâha râyici üzere fûrûht murâd ve defter-i hâkânîde bâc-ı bazar Ezine Voyvodası'na yazılmış değil iken voyvoda ve serdâr ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler celb-i mal sevdasıyla üzerine musallat ve hilâf-ı kânûn ve defter bâc talebi ve sâir bed' mezâlîm ile bazar yerine ve hânesine tegallübe ve mezbûra ve gadr-ı küllî sevdâsında oldukların bildirüb hilâf-ı kânun ve defter rencîde ve remîde ve muhalefet etdirilmeyüb zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

(Sayfa 26/3. Hüküm)

Arabkir ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

El-hâcc Hasan Efendi ve Ali zîde kadrehümâ südde-i saâdetime gelüb Arabkir Sancağı'nda ve Nahiyesi'nde havâs-ı hümâyunumdan ber-vech-i mâlikâne muma-ileyhimânın iştirâken berât-ı âlîşânımla uhdelerinde olan Müşker(?) mukâtâ'ası karyelerinden Müşker(?) ve (Boş) ve tevâbi'i karyelerinin defterde

mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından bazıları kadîmî karyelerinden kalkub varub taht-ı kazâsı'nda vaki' nüvvâb ve kuzzât ve kurâ ve askerî çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla mumâ-ileyhimânın topraklarında voyvodaları olan (Boş) zîde kadrehû ol-mâkûle defterlü reâyâlarını buldukları yerlerden kaldırub kâdim karyelerine nakîl ve iskân ettirmek murâd eyledikde hilâf-ı kânun ve defter kasaba ve kurâ zâbitlerine ve çiftlik ashâbına iştirâken te'allül ve muhalefet ve ol-vecihle mâl-ı mukâta'anın kesr ve noksan tertîbine bâis ve bâdî oldukların bildirüb mukâta'a-yı mezbûrun sâlifü'z-zikr karyelerinin defterlü reâyâları buldukları mahallerden kaldırılıb kadîmî karyelerine nakl ve iskân etdirilüb hilâf-ı kânun ve ve defter kasaba ve kurâ zâbitleri ve çiftlik ashâbına istinâden bir ferdi te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere iskân etdirilmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

(Sayfa 26/4. Hüküm)

Sivas Valisine Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımâr tekâüdlerinden Ali nam tekâüd gelüb Divriği Sancağı'nda ve Kazâsı muzâfâtından Çekme Nahiyesi'ne tabi' Kızılcaviran nam karye ve gayrıdan bin sekiz yüz akçe tımara ber-vech-i tekâüd mutasarrıf olub müşterekiyle kayd u berâtına dâhîl tımarının baş kalemi olan sâlifü'z-zikr Kızılcaviran Karyesi'nin mâlikânesi hass-ı hümâyunum ve dîvânîsi tımarı olmağla karye-i mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî müştereki ve hassı mutasarrıflarıyla zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûlat ve rüsûmâtıkânun ve defter mûcebince ahz ve kabza murâd eyledikde ve rüsûmâtdan mâlikâne tarafının alâkası yoğiken karye-i mezbûrenin mâlikânesi mutasarrıfı olan Hüseyin nam kimesne ber-mûceb-i defter-i hâkânî alınacak âşârdan mâlikâne tarafına âid mahsûlü kânun ve defter mûcebince ahz ve kabza kana'at etmeyub dîvânî tarafına âid rüsûmâtı dahî ben ahz ederim deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve vâki' olan resm-i tapu ve sâir rüsûmâtın ahz ve kabzına mümâna'at ve gadr-ı küllî eylediğın bildirüb karye-i mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî müştereki ve mâlikâne mutasarrıfları tarafından zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûm kânun ve defter mucebince ahz ve kabz etdirilüb mâlikâne mutasarrıfı mezbûru dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûm hilâf-ı defter-i hâkânî bir

dürlü dahl u ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Çekme Nâhiyesi'nde on sekiz nefer re'âyâ ile karye-i Kızılcaviran hâsıl-ı kısm mine'l hums ve tahtında hinta ve şâ'ir yekûn elli bin dört yüz yetmiş akçe hâsıl-ı mâlikâne hâlâ şâmî bin iki yüz otuz beş ve hâsıl-ı dîvânî tımar bin iki yüz otuz beş akçe ve resm-i çift ve bennak ekilür resm-i bennak ve resm-i mücerred ve tapu ve deştânî ve resm-i küvvâre ve arûsiye nısf ba'd-ı hevâ yekûn dîvânî ma' rüsûm-ı sâire iki bin iki yüz altmış sekiz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde Kesme Nâhiyesi deyu tahrîr ve bin dört yüz altmış sekiz akçesi yekûn ma' gayruhû bin sekiz yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen merkûm tekâüd Ali kaydında ve yine karye-i mezbûre Hekme Nâhiyesi deyu tahrîr ve yazu-yı mezbûrûnun sekiz yüz akçesi ifrâz ve Tumlucu_ Nâhiyesi'ne tâbi' karye-i taş ve gayruhû ile birikdirilüb _bin dokuz yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen Süleyman kaydında olub ol-takdirce_ber-mûceb-i defter-i hâkânî için âşârın mâlikânesi hass-ı Şâhî ve dîvânîsi _dahî ve rüsûmât mezkûrlâr tımar tarafına âid olmağla mezbûrân berâtları_yazusuna göre hisselerin zabt etmeleri iktizâ eylediğün bi'l-fîl _defter emîni olan Mustafa dâme mecdûhû arz etmeğün arzi mûcebince amel olunmak _içün yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâzilye'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 27]

(Sayfa 27/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Amasiye Sancağında Vaki' Kuzzât ve Nüvvâba Hüküm Ki

Züemâdan kıdvetü'l emâsil-i ve'l-akrân Mehmed Kuşçu Tirdâr zîde kadrehû südde-i saâdetime arz-u hâl edüb Amasiye Sancağı'nda Zeytun Nahiyesi'nde Gök nam karye ve gayrıdan otuz yedi bin beş yüz altmış yedi akçe zeâmete berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub zeâmeti mülhakâtından Amasiye Sancağı'nda Aşaltan beher üçer akçe resm alınmak üzere bin akçe hisse 'an tımar olunmak üzere müstakîlen mûmâ-ileyhin kayd u berâtına dâhil olub ber-mûceb-i defter-i hâkânî livâ-yı mezbûrda Aşaltan üçer akçe resm öteden beru eslâfi mumâ ileyhin tarafından müstakîlen ahz ve kabz olagelüb âherin bir dürlü alâkası olmayub dahl ve ta'arruz

olunmak icâb etmez iken âherî ba‘zıları hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve resm-i mezkûrun ahz ve kabzına mûmâna‘at ve gadr-ı küllî sevdâsında oldukların bildirüb ber-mûceb-i defter-i hâkânî livâ-yı mezbûrda Aşaltan beher destardan üçer akçesi müstakîlen zeâmeti tarafından sûbaşısına ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî âherden bir ferdi bir dürlü dahl ve ta‘arruz etdirilmeyub zâhir olan müdehale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun defter-i icmâle mürâca‘at oldukda Amasiye Sancağı’nda Gül karye ve gayrıdan zeâmete Mutasarrıf Ahmed’in zeâmeti bî-hasıl olunmağla Amasiye Sancağı’nda Aşaltan destârın kimesnenin zeâmeti ve tımarlarına ve dîvân-ı hümâyun ve evkâf bî-hasıl kayd olunmağla beher destardan üçer akçe resm alınmak üzere bin akçe yazı ile hisse-i ‘an tımar olub zeâmetine ilhâk olunmak üzere sebt-i defter olunmak için inâyet ricâ ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olunmuştur deyu defter emîni El-hâcc Mustafa arz etmeğın beher destardan üçer akçe resm alınmak üzere bin akçe yazı ile hisse-i ‘an tımar olub zeâmetine ber-vech-i ilhâk tevcîh olunmak için tevkî kalemiyle otuz yedi senesinde defter-i icmâl sebt berât-ı atîkine senedi gelüb defter-i hâkânîde mastur olduğu üzere zeâmet-i mezbûr mumâ-ileth Mehmed Kuşçu Serdâr hissedâr berâtıyla üzerinde olmağla bu takdirce kadîm dahîlinde olub âherin alâkası olmamağla zabtı için emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü’l emâcid ve’l ekârim bi’l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arz mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l âhir Sene 1173

(Sayfa 27/2. Hüküm)

Sivas Valisine Zile Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tıardan Mehmed veled-i Müteferrika Mustafa ile Sivas Sancağı’nda Aralıkli Nahiyesi’nde Sarıcı nam karye ve gayrıdan yedi bin beş yüz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Zile Nahiyesi’ne tabi‘ Hacılar nam karye reâyâsı gelüb Zile Nahiyesi’ne tâbi‘ karye-yi Hacılar Mâlikâne mûcebince defter-i atîk dîvânî tımar hasıl-ı dîvânî ma‘ niyâbet ve çift ve resm-i ve hinta ve bâd-ı hevâ ve arûsiye yekûn ma‘ gayruhâ iki bin dört yüz seksen yedi akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma‘ gayruhâ ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun dört bin dört yüz doksan dokuz akçesi

merkûm Mehmed veled-i Müteferrika Mustafa'nın tımarı mülhakâtı bâkîsi müşterekleri kaydlarında olduğun defter-i hâkânîde mukayyed ve karye-i mezbûre reâyâsı üzerlerine lâzım gelen rüsûm-u ra'îyyet ve resm-i çift arûsiye ve sâir hukûk ve rüsûmların defter mücebince edâda kusurları olmayub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebiyle te'addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken mezbûr Mehmed'in müşterekleri kanâât etmeyub hilâf-ı kânun ve defterlerini ziyâde talebiyle ve sâir bed' mezâlîm ile te'addî ve rencîde edüb perâkende ve perîşân olmalarıyla mezbûr Mehmed'in dahî tımarı mahsûlâtına kesr u noksan tertîbine bâis oldukların bildirüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i kânun ziyâde talebiyle te'addî ve rencîde etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala (mürâcaat) olundukda ber-vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

(Sayfa 27/3. Hüküm)

Zile Valisine Zile Voyvodasına Hüküm Ki

Zile Kazâsı sâkinlerinden Mehmed nam kimesne sÛdde-i saâdetime gelub kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olub kimesneye deyn ve kefâleti olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken kâzâ-yı mezbûre sâkinlerinden Hacı Halilzâde Seyîd Mustafa ve El-hâcc Mustafa nam kimesneler bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk iki bin guruşun ahz ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda dâvâlarına muvâfık fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l âhir Sene 1173

(Sayfa 27/4. Hüküm)

Divriği Kadısına Hüküm Ki

Divriği Kazası'na tâbi' Yersedan nam karyeden sâdâtdan Seyîd (Boş) Seyîd (Boş) ile dergâh-ı muallâm yeniçerilerinden (Boş) ve (Boş) yeniçeriler ile ebnâ-yı

sipâhiyândan (Boş) ve (Boş) nam sipâhîler gelüb sâdât-ı kirâmdan olan mezkûrlar sahîhü'l esâmî sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eylediklerin İstanbul nâkibü'l eşrâfdan yedlerinde ma'mûlün-bih hüccet ve senedâtları ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden olan mezbûrlar arz ve bi'l-fîl sefere eşer sahîhü'd-dirliğe mutasarrıf dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden ve ebnâ-yı sipâhiyândan olan mezkûrlar dahî bi'l-fîl sahîhü'l esâmî ebnâ-yı sipâhiyândan olub karye-i mezbûre toprağında zira'at ve hırâset etmeleriyle zira'atleriyle hâsıl eyledikleri terekeleri öşürlerin karyelerinde olan anbara getirüb ücret-i bazar tekâlifî ile te'addî olunmaları îcâb etmez iken karye-i mezbûre zâbiti ve sipâhiden (Boş) nam kimesne zuhûr ve ücret-i bazara nakl tekâlifî ile hilâf-ı kânun te'addî eylediklerin bildirüb hilâf-ı kânun ol-vecihle olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve kânunî suâl olundukda vech-i meşrûh üzere sâdât ve yeniçeri ve sipâhî tâifesinden olanlar terekeleri öşürlerin karyelerinde olan anbara nakl eyledikten sonra akrab bazara götürmek tekâlifî ile te'addî olunmaları hilâf-ı kânun olduğun dîvân-ı hümâyunum kaydlarında der-kenâr olmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

[Sayfa 28]

(Sayfa 28/1. Hüküm)

Sivas Valisine Gedegre Kadısına Hüküm Ki

Seyîd Ahmed nam kimesne südde-i saâdetime arz-u hâl edüb mezkurun Amasiye Sancağı'nda Gedegre Nahiyesi'nde ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan mezra'a İstavlaz(?) mukâta'asının zabt u rabtına ve mahsûlât ve rüsûmâtın ahz ve kabzına taraf-ı âherden müdehale iktizâ etmez iken âherden ba'zıları mezra'a-yı mezbûr zeâmetimiz dâhilindedir deyu yetmiş iki senesinde mültezîmin zabtına mümâna'at ve hasâret etmeleriyle mezra'a-yı mezbûrenin sene-i mezbûre hâsılâtı îcâb edenden tamâmen tahsîl ve fî mâ ba'd mezra'a-yı mezbûre berâtı ve kanun u defter mücebince tarafından zabt ve âherin müdehalesi men' ve def' olunmak için siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mumâ-ileyhsiniz size hitâben emr-i şerîfim südürünü istid'â ve Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ve bir çiftlik hisse ve bir çiftlik malikâne ile mezra'a-yı İstavlaz mâlikânenin iki sehmden yirmi dört buçuk

sehmi vakf-ı Mahmud ve beş sehmi mülk-i Mahmud veled-i Eyne Beg'in ve iki sehmi evlâd-ı Ali Şah dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ma' rüsûmü'l bâb ve tahtında nim ve hinta ve şâ'ir ve 'an hisse-i yekûn ma' gayruhû bin beş yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvânî deyu yazu-yı mezkûresiyle tahrîr ve ma' gayruhû ile birikdirilüb üç bin üç yüz akçe ber-icmâl ve üç bin akçesi Seyîd Mehmed ve bâkîsi müşterekiyle kaydında olub ve iki bin akçe yekûn-ı mezbûrun bin akçesi dahî ifrâz ve sehmdede Ladik Nâhiyesi'ne tâbi' Ahî Tursun nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin akçe ber-icmâl ve tamâmen Seyîd Mehmed veled-i Hasan ve sâlifü'z-zikr yekûn-ı mezbûrun üç yüz akçesi dahî ifrâz ve Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' Sartoğan nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb üç bin dört yüz akçe ber-icmâl ve üç bin akçesi Mehmed ve bâkîsi müştereki kaydında olmağla bu takdirce ber-mûceb-i defter-i hâkânî mezra'a-yı mezbûrun hâsıl-ı dîvânî ve bir hisse çiftlik ve mezbûrân ve müşterekleri taraflarından ve mâlikânesi ve bir hisselik mâlikâne dahî sehmi-i âşâr ile ve mülk eshâbları merkûmân taraflarından zabtı iktizâ edüb ancak vakfiyet ve mülkiyet üzere mutasarrıflarının tasarrufları münkariz ve mîr-i mîrânîye âid olmağla senevî iki bin dört yüz akçe mal ile altı yüz sekiz senesinde mîrî mukâta'aya kad ve mâlikâne münkariz olduğundan nâşî el-yevm kırk gurup musek ile merkûm Seyîd Ahmed'in ber-vech-i mâlikâne üzerine olduğu baş muhasebeden der-kenâr olduğunda bu sûretde ber-mûceb-i defter-i hâkânî İstavlaz Kazâsı'nın mâlikânesi ile bir hisselik mâlikâne-i arâzîyi fi'l vâki' vakf-ı şurûtu meldîb ve ashâb-ı mülkûn nesilleri münkati' olduğu halde ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf-ı mezbûr Seyîd Ahmed tarafından zabtı iktizâ eylediğın iftihârü'l emâcid ve'l ekârim sâbıkân defter emîni olan Mehmed Râkım dâme mecduhû arz ve erbâb-ı tımar eshâbları dâhilinde olan hâsıl-ı dîvânîyi kânun ve defter mûcebince zabt eylediklerinden sonra vakıf ve mülk sâhiblerine ta'arruz etmemeleri için dîvân-ı hümâyunumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü'l emâcid ve'l ekârim bi'l-fîl baş defterdârım olan El-hâcc İbrâhim dâme ulvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak için emr-i şerîf-i âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir Sene 1173

(Sayfa 28/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Divriği Kadısı Mevlânâ Es-seyîd Halil zîde fazlühû südde-i saâdetime mektub gönderüb Eğin Kazâsı'nda sarraf tâifesinden Serkiz ve Kazzar nam zimmîlerin yine Divriği sâkinlerinden mukaddemâ fevt olan Zamanzâde El-hâcc Mehmed ve Nurşiniyezâde Seyîd Süleyman nam kimesnelerde bâ-temessük alacakları olan kırk dokuz buçuk kîse akçeden bâkî kalan on dokuz buçuk kîse akçe yine medîne-i mezbûre ahâlîlerinden Nurşiniyezâde El-hâcc Veli Ağa dimekle ma'ruf kimesne kefildir deyu der-aliyyemde arz-u halleriyle iştirâklarine binâen şer'le sâbit olan haklarının tahsîli bâbında sâdır olan emr-i şerîfim sadr-ı âzâm çukadarlarından mübâşir ta'yîn olunan Hasan zîde kadrehû ma'rifetiyle mahallerinde Divriği Kazâsı huzûrunda zimmîyân-ı mesfûrân müteveffâ-yı merkûmânın vereseleri ve merkûm Hacı Veli ile bi'l muvâcehe murâfa'alarında merkûm Hacı Veli ben seni görmedim ve otuz seneden beru âsitâneye varmadum deyn-i mezbûrdan ve kefâletden ilm-u haberim yoktur deyu bi'l küllî inkâr eyledikde mesfûrân zimmîler dahî senin hakîkatde deyn-i mezkûrdan ve kefâletden müdehalen yokdur ve sende hakkımız ve dâvâmız yokdur ve vereseden dâvâya muhalefet etmeyesin deyu seni kefildir deyu emr-i âlî ve şürefâdan idhâl eyledik deyu meclîs-i şer'de tuğyân ikrârlarına binâen Hacı Veli'den olan dâvâları mücrâ hilâf olduğu lede'ş-şer'î enver zâhir ve mu'ayyen ve sâbit olmuşken yine mündefi' olmayub sâbıkan Sivas Valisi vezîrim El-hâcc Abdurrahman Paşa tarafından dahî mübâşir gönderüb merkûm Hacı Veli'nin vekîli Sivâsı ihsâr ve Sivas'da huzûrunda tekrâr zimmîyân-ı mesfûrân ile mürâfi' ve vech-i meşrûh üzere niza' ve ta'cîz üzere olduğu şer'an zâhir olub mu'arazadan men' ve def' ve Hacı Veli'nin yedine hüccet-i şer'iyye verilmişken yine mündefi' olmayub mücerred ızrâr ve tâcîz kasdıyla mukaddemâ Divriği'de terâfu' eden İbrâhim nam azli hâlinde yedinden bir-iki beyaz alub kendi merâmları üzere bir hüccet ve i'lâm iktirâ edüb ve merkûm Hacı Veli Pîr ve ihtiyâr ve beş-on seneden beru adem-i kudretinden nâşî ta'cîzen ve tazyîken meblağ-ı mezbûru kendüsünden muğlata tarîkiyle almak zâimiyle kendüsünden ifk mübâşir ta'yin ve merkûm Hacı Veli'ye mütegalibe ve cebbâredendir deyu ifrâd ve iftirâ ile mücerred ızrâr kasdında olub dâvâ-yı merkûmun mahs-ı tezvîr olduğu cümle ahâlînin ma'lûmları olub bu hususda zimmîyân-ı mesfûrân merkûm Hacı Veli'ye rehne ve ızrâr kasdında olmalarıyla

mezbûr mesfûrân zimmîlerin dâvâ-yı merkûmları ve şikâyetleri iskâ ve istima‘ olunmak için emr-i şerîfim verildiği ricâsına

[Sayfa 29]

mevlânâ-yı mumâ-ileyh arz ve keyfiyet-i mezbûreyi musaddık Divriği ahâlîleri dahî mahzar etmeleriyle mastûn(?) i‘lâm ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin invânına şerh verilüb ba‘de’l-yevm hilâf-ı şer‘-i şerîf mezbûr Hacı Veli rencîde olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olunmuştur.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l âhir Sene 1173

(Sayfa 29/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Çorum Kadısına Hüküm Ki

Sâdâtan Seyîd Abdullah zîde şerefêhû gelüb Çorum Sancağı’nda Çorumluca Nahiyesi’nde Çorumluviranı nam karyenin mâlikânesinin tamâmından dört sehminden bir sehmi vakf-ı Müteveffâ Esed Mahmud Beg hassı Sâhib Çelebi Vakfi sülûs erba‘ vakfını evlâdı tasarrufundadır dîvânî tımar neferât ve zemîn ile hassâ çift ve hınta ve resm-i meyve yekûn ma‘ gayruhû beş bin ve yine nâhiye-yi mezbûreye tâbi‘ Alakandulu mâlikânesinin dört sehminden bir sehmi vakf-ı Emir Mahmud bin Sâhib Çelebi fi’l-leyâlî’ş-şerîfe vakfının evlâdları tasarrufundadır Hüdâvendigâr-ı hisse-i neferât ve asiyâb ve zemîn ile hâsıl-ı ma‘ niyâbet nim ve hınta ve rûsûm-ı meyve yekûn ma‘ gayruhû bin yedi yüz yirmi iki akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i evkâfda vakf-ı evlâd Emir Mahmud bin Sâhib Çelebi yazıldığı mahalde Hurumlu Nâhiyesi’nde karye-i Hurumlu ve berât-ı mâlikânenin tamâmından dört sehmden bir sehmi vâkıf-ı müteveffâ Emir Mahmud bin Sâhib Çelebi fi’l leyâl-i şerîfe ve sülûs ve erba‘ vakfının evlâdı tasarrufunda der-dîvânî tımar ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ karye-i Alayundlu mâlikâne dört sehmden bir sehmi vakf-ı Emir Mahmud bin Sâhib Çelebi fi’l-leyâl-i şerîfe ve sülûs ve erba‘ vakfının evlâdı tasarrufundadır ve zemîn hâric ez-defter-i Kurucaal dimekle ma‘rûf yerdir tahtında tahrîr olunan kimesneler tasarruf ederler mâlikâne-i Kurucaekin dört sehmden bir sehmi vakf-ı Emîr Mahmud ve üç sehmi dahî evlâd-ı tasarrufda ber-mûceb-i sûret-i defter-i evkâf ve vâkıfe deyu defter-i evkâfda mukayyed olub ve berât-ı şerîfede kırâ‘at-ı Kuran babası Ahmed’in berât-ı şerîfimle

üzerinde olub ber-mûceb-i defter-i hâkânî hizmetini edâ edüb bir dürlü kusuru yoğiken ecânibden nâ ehil Seyîd İbrâhim nam kimesne terk-i hizmetden olmak üzere bir takrîb ile elli sekiz târihinde ruhsat alub berât ve altmış beş senesine değin ketm ve ihtifâ ve babası âgâh oldukda merkûm İbrâhim ile terâfu‘-ı şer‘ ve bî-vech üzerinden alub berâtını ketm eylediği meclîs-i şer‘de şer‘an zâhir ve kendüsü dahî ikrâr ve i‘tirâf ve yine mezkûrdan hizmet-i lâzimesin babası merkûm edâ ve mezbûr İbrâhim oldukda Çorum Sancağı mutasarrıfı ve vâlisi huzurlarında cümle ahâli muvâcehelerinde berâtını teslîm ve senin mezkûrede vazîfeye müte‘allik da‘vâ ve mütâlebâtdan babası mezkûr zimmetini ibrâ ve iskât babası merkûm ibkâ ve berât kıra‘atında sonra altmış dokuz senesinin on birinci gününde kasr-ı yedinden Çorum Kazâsı nâibi Mehmed arzıyla kendüye tevcîh ve berât ve hâlâ üzerinde ve ba‘de babası fevt olmayub âherden rencîde olunmak îcâb etmez iken mezbûr İbrâhim şirrete sâlik ve ol-berata mugâyir hilâf-ı şer‘-i şerîf kendüsüne vazîfe talebi ile fuzûlî rencide Alayundlu el-mezbûrenin bir sehmi mâlikâne mahsûlâtını altı seneden beru fuzûlî ahz ve zabt ve ol-vecihle gadr eylediğin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb şer‘le görölüb mugâyir-i ibrâ ve vazîfe talebi ile rencîde ve remîde etdirilmeyub ve ber-minvâl-i muharrir karye-i mezkûre mâlikânesi mahsûlâtından uhde-i mezkûra âid olub fuzûlî ahz eylediği her ne ise bi‘t-tamâm tahsîl ve alıverilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda cihet-i mezkûre vech-i meşrûh üzere yevmî dört akçe ile hâlâ berât-ı şerîfimle merkûm Abdullah velediş üzerinde olduğu mukayyed olmağın defter-i hâkânî ve berâtı mûcebince şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye‘l-âhir Sene 1173

(Sayfa 29/2. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas (Boş) ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Koyulhisar Kazası sâkinlerinden Hacı Ramazan oğlu İbrahim dimekle ma‘ruf kimesne südde-i saâdetime arz-u hâl edüb bu karındaşları Osman ve Ali ve Mustafa ve Abdulkerim oğlu Kadir ve Canbaz oğlu Mahmud nam kimesneler ile kaza-yı mezbûrede vâki‘ hânelerinde kendü hallerinde sâkin ve hilâf-ı şer‘i şerîf vaz‘ ve hareketleri olmayub ve üzerlerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil

iken kâzâ-yı mezbûre tâbi‘ Musaz nam karye sâkinlerinden dâimâ ibâdullâhın gasb-ı emvâl âdet-i müstemîreleri olan zümre-i eşkıyâ ve mütegalibeden Avduyafahr oğlu Abdalbâkî ve Karakollukçu Ahmed dimekle ma‘ruf kimesne(ler) hevâlarına tâbi‘ refîkaları (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler ile yek-dîl ve yek-cihet ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf gelüb hânelerini basub hâne ve üzerlerinde mevcûd ma‘lûmü’l mikdâr emvâl ve eşyâların fuzûlî cebren ve kahren gasben ahz eylediklerinden ma‘ada karındaşları mezbûrûnu dahî âlet-i harb ile bî-gayr-ı hakk katl ve ziyâde gadr ve te‘addî ve enva‘ fesad ve zûlm ve tecrîm ve firâr eylediklerin ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda geşt-i güzâr üzere oldukların bildirüb buldukları mahalde şer‘le görülüb mezkûrûnun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk nehb ve gâret eyledikleri emvâl ve eşyâları tahsîl ve bî-kusur kendülere alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l âhir Sene 1173

(Sayfa 29/3. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasiye sâkinlerinden dergâh-ı muallâm yeniçerilerinden Mehmed Beşe dimekle ma‘ruf yeniçeri südde-i saâdetime gelüb bunun Amasiye Kazası’na tâbi‘ Muramur nam karye toprağında vâki‘ bâ-temessük mutasarrıf olduğu ma‘lûmü’l hudûd tarlasını sâbıkan karye-i mezbûre mültezîmi olan Amasya Kazâsı’nda sâkin Hacı Mehmed dimekle ma‘ruf kimesneye bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı kânun fuzûlî zabt ve birkaç sene zirâât ve ba‘dehû bu arâzi-yi mezkûrânı mezbûrdan alub zabt edüb fuzûlî zabt ettiği senelerde şer‘an îcâb eden noksan arâzisin dahî mezbûrdan taleb ve almak mûrâd eyledikde bîvech-i şer‘i te‘allül ve muhalefet eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfik şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb fuzûlî zabt eylediği senelerin şer‘le îcâb eden noksan arâzisin kendüye alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l âhir Sene 1173

[Sayfa 30]

(Sayfa 30/1. Hüküm)

Hacı Hamza Kazası Naibine Hüküm Ki

Sen ki Hacı Hamza Kazası Naibi mevlânâ-yı mumâ-ileyh Mustafa zîde ilmuhûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Hacı Hamza Kazası'na tabi' Çukuroluk nam karye sâkinlerinden Osman veled-i Hüseyin meclis-i şer'e varub Tahte't-tarîk Kazâsı'nda vâki' ecdâd-ı merhûm Şemseddin Kuddûse Sırrehü'l Azîz binâ eylediği câmi'-i şerîf ve halvethâne evkâfının hâsıl olan mahsûlât câmi'-i şerîf mürtezîkalarına ve mürîdlerine ve ayende ve revendeye it'âm-ı ta'am eylemek üzere ta'yîn ve tevliyeti dahî evlâd-ı zükûruna şart ve vakfiyesi mahalline kayd ve bu âna değin mal u vakfi cem' ve tahsîl ve mahalline sarf olunur iken âherden Hacı Hamza sâkinlerinden İbrâhim ve İsmâil nam kimesneler evlâd-ı zükûr inkırâz oldu deyu bir takrîr ile tevliyet-i merkûmeyi üzerlerine tevcîh ve berât etdirüb hilâf-ı inhâ ve hilâf-ı şart-ı vakıf ve vakfin mahsûlâtını kendü umûrlarına sarf ve istihlâk ve câmi'-i şerîf ve merkâd-ı münîf ve halvethâneleri bi'l-küllîye harâbe-meşrû ve gadr-ı küllî etmeleriyle hâkikat-i hâl ma'rifet-i şer'le mûsin ve ihtiyârlardan suâl olunub dedikde karye-i mezbûre sâkinlerinden Ömer bin Mustafa ve Mustafa bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed ve Ahmed bin Mahmud ve Abdullah bin Receb Mustafa bin Hasan ve Hüseyin bin Ali ve Osman bin Receb ve Mustafa bin Receb ve Hüseyin bin Ahmed nam on beş nefer kimesneler meclîs-i şer'de hâzirûn olub fi'l-hakîka mezbûr Osman vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı zükûrundan ve mezbûrûn İbrâhim ve İsmâil evlâdından alâka ve medhalleri olmadığı hilâf-ı şart-ı vakıf zabt eylediklerini ihbâr ve arz olunmasun iltimâs etmeğin fi mâ ba'd minvâl-i meşrûh üzere olduğuna senin dahî ilmin muhât olmağın tevliyet-i merkûme mezbûrûn İbrâhim ve İsmâil serfillerinde mezbûr Osman'a tevcîh olunmasın ricâsına vâki' hâlâ sen arz ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda vakf-ı mezbûrun nisf tevliyeti El-hâcc Ahmed 'an ebnâ-yı asla vakıf kasr-ı yedinden kadısı arz bin yüz elli dört senesi zi'l-kadesinde karındaşı Seyîd İsmâil Halîfe 'an evlâd-ı vakıfa tevcîh ve berât olunub ba'de altmış sekiz senesinde tahrîr-i berât eylediği mâh âheri zi'l-hiccesinde Ahmed 'an ebnâ-yı aslah ve elyak mahsûlden altmış dört senesi rebi'ü'l-âhirinin beşinci günü târihinde kadısı arzıyla ebnâ-yı vâkıfdan oğlu Molla İbrâhim'e tevcîh ve altmış sekiz senesinde berât-ı tahrîr etdirüb

hâlâ üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed ve bu misillü meşrûta niza‘-ı mahalde hüsemâsıyla ba‘de’t-terâfu‘ arz u i‘lâm ve tevakkud eylediğün bi’l-fîl reisü’l-küttâb Abdullah dâme mecduhû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l-âhir Sene 1173

(Sayfa 30/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Ömer zîde şerefihû gelüb Amasiye’de vaki‘ Ahî Darphâneci Vakfi’nın vazîfe-i mu‘ayyene ile Ahmed ve Es-seyîd Mehmed Halife refiklerinden Gümüşhacıköy Kazası Naibi arzı ve reisü’l-küttâb i‘lâmıyla bin yüz yetmiş iki senesi zi’l-hiccesinin yirmi beşinci gününde kendüye ibkâ ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub bir vecihle müdâhale ve zabtına mûmânî‘at olunmak iktizâ etmez iken ref‘ olunan mezbûrân Ahmed ve Es-seyîd Mehmed kemâl-i teennüd ve huşûnetinden nâşî hevâlarına tâbi‘ ba‘zı mütegalibe ve cebâbireye istinâden zâviye-yi mezbûreyi merkûma zabt etdirmeyub tevcîhinden beru kendü tegallüben zabt ve zâviye-yi mezbûre tarafına âid olanı ahz ve zâviye-yi mezbûrun harâbesine bâis ve gadr-ı küllî eylediğın bildirüb zâviye-yi mezkûre yedinde olan berâtı mûcebince mûmâ-ileyhe zabt ve zâviye-yi mezbûre tarafına âid olan her ne ise ahz ve kabz etdirilüb mezkûrları bir dürlü te‘allül ve niza‘ ve zabtına mûmânî‘at ve gadr ve te‘addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda zâviye-yi mezkûre ber-vech-i meşrûh ve târih-i mezkûrda mumâ-ileyh Es-seyîd Ömer’e ibkâ ve hâlâ mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcebince şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l-âhir Sene 1173

(Sayfa 30/3. Hüküm)

Amasiye Sancağı Mutasarrıfına ve Amasiye Sancağında Vaki’ Mevlana (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Osman nam sipâhî arz-u hâl edüb Amasiye Sancağı’nda kazâ-yı mezbur muzâfâtından Simre-i Ladik Nahiyesi’ne tabi‘ Şeyh Sûhe nam

karye ve gayrıdan altı bin akçe tımar berâtıyla üzerinde ve hayâtında iken dîvânında Ali ismine tevcîh ve tahvîl ve der-akeb kasr-ı yedinden yüz yetmiş iki senesi şa‘banın guresinde Mehmed’e tevcîh ve berât olunub sâbıkan gayr-ı vâki‘ olmağla Mehmed’in ref‘inden alaybegisi Mehmed arzı ve reisü’l-küttâb iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Abdullah dâme mecduhû i‘lâmıyla yüz yetmiş üç senesi cumâde’l âhirinin yirminci gününde kendüye ibkâ ve tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğun tımar-ı mezbûr defterhâne ve yedinden berât-ı şerîfim mücebince kendüye zabt ve vâki‘ olan mâhsûl ve rûsûmâtın kânun ve defter mücebince ahz ve kabz etdirilmeyub ref‘ olunan mezkûr Mehmed ve âheri hilâf-ı defter-i hâkânî ve bir dürlü dahl ve ta‘arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyuna mürâca‘at olundukda tımar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere târih-i merkûmda mezkûr Mehmed’in ref‘inden sâhibü’l-evvel mezbûr Osman’a ibkâ ve tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğun mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mucebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Cemâziye’l âhir Sene 1173

(Sayfa 30/4. Hüküm)

Amasiye Sancağı Alaybeğisine Hüküm Ki

Mehmed Emin nam kimesne gelüb Amasiye Sancağı’nda vaki‘ Argun Nahiyesi’nde Yevsiyelik nam karye ve gayrıdan otuz sekiz bin yüz doksan altı akçe zeamet yüz yetmiş bir tarihli berâtıyla Mehmed Emin üzerinde iken memur olduğun Kars canibi sancağı askeriyle mevcut bulunmayıb terk-i hizmet olduğundan adem-i rü‘iyeti vâki‘ ise bi’l-fîl mahalline gidüb hizmete kıyâm şartıyla yetmiş iki saferinde Miralay Mustafa arzıyla Hamza’ya tevcîh ve berât olduğun defter-i hâkânîden ihrâc olunmağla şimdi mezkûr Mehmed Emin’in Kars muhafazasında sancaklu ile mevcûd iken miralay-ı sâbık tam‘ından nâşî nâ-mevcûd idi deyu zeâmet-i mezbûr Hamza’ya arz ve berât ve buna gadr etmekle Kars muhafazasında mevcûd olduğun sancağımın züemâ ve erbâb-ı tıardan bi’s-sual ve sahîhi üzere arz ve i‘lâm olunmasını istid‘a ve hassımı Hamza ile ba‘del murâfa‘a husûs-u mezbûr sancaklusundan ve çeribaşılardan suâl ve arz i‘lâm olunmak için sen ki livâ-yı mezbûr alaybegisi mumâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim tahrîr bâbında reisü’l-

küttâbım olan Abdullah dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

[Sayfa 31]

(Sayfa 31/1. Hüküm)

Divriği Kadısına Hüküm Ki

Divriği Kazası sâkinlerinden Ebubekir nam kimesne sÛdde-i saâdetime arz-u hâl edüb bu kendi halinde ırzıyla mukayyed ve kimesneye bir akçe ve bir hisse vireceğı olmayub dahl olunmak icâb etmez iken yine Divriği Kazası sâkinlerinden kayın pederi Mustafa Efendi dimekle ma'ruf kimesne ile mukaddemâ beynlerinde ba'zı ahz u i'tâ cereyân etmekle benim kazâ-yı mezkûreden mezkûrun oğlu Abdullah zuhûr ve senin karındaşın Hâlîl Ağa dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde babamın malı vardır deyu def'a bundan iddiâ ve bundan akdem Divriği'de şer'le görüldükde babası olan bunun kayın pederi merkûm Mustafa ve dâmâdı Ebûbekir ve karındaşı Halîl ve vâlideleri Emine nam hâtun bunun zimmetinde bir akçe ve bir hisse alacak hakkımız ve da'vamız yokdur deyu ikrâr ve i'tirâf ve hukûk-ı şer'iyeye müte'allik umûm-ı da'vâdan zimmetini ibrâ ve taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyeye verilmişken mezkûr Mustafa Efendi dimekle meşhûr kimesne fevt olmağla merkûm Abdullah yine zuhûr (ve) gelüb babam merkûmun sende malı vardır deyu mücerred ızrâr kasdıyla Sivas'a ihzârı için emr-i şerîf ısdâr ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb mezkûrdan Sivas'a ihzârı için ısdâr etdirdiğı emirden kaydı mahallinde ref' ru'yet ve mahallinde sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyh huzûrunda şer'le terâfu' ve ihkâk-ı hakk ve emr-i mezkûru ibrâz ile Sivas'a ihzâr teklifi ile rencîde ve te'addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh mezkûr Ebûbekir ile Sivas Vâlisi ve Sivas Kadısı huzûrunda terâfu' şer' için bin yüz yetmiş iki senesi evâhiri zilkadesinde emr-i şerîf verildiğı mastûr ve mukayyed bulunmağın Sivas'a ihzârı için verilen fermânın kaydı terkîn ve mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olunmuşdur.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 31/2. Hüküm)

Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasiye sâkinlerinden Seyîd Halil ve Seyîd İbrahim nam kimesneler ve babaları Gürcüzâde El-hâcc Mustafa dimekle ma'rif kimesne kendü hâllerinde olub kimesneye bir akçe ve hisse deyn ve kefâletleri olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken babaları mezbûr El-hâcc Mustafa bin yüz altmış dokuz senesinde âsitâne-i sa'detimde mat'ûnen fevt oldukda terekesi ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmeğin ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler mal sevdâsıyla bizim sizin fevt olan babanız merkûmun zimmetinde alacağımız vardır sizden alıruz deyu müzevvir dâvâ ile üzerlerine akçe yedirmek sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i şerîf akçe talebiyle te'addî ve rencîde ve mu'în-i kesîreleri olduğundan ahvalları diger gün olmağla bu mâkûle da'va sadedinde olanların da'vâları mahallinde ve âher mahallerde istimâ'ı olunmayub âsitâne-i aliyyemde ru'yet olunmak ve havâle olunmak bâbında bundan akdem mezbûrân arzuhalleriyle istid'â ve mâl-ı itmâm ve bilâ-müceb ekl u bel' sevdâsıyla mezbûr da'vâ zuhûr eder ise ol-mâkûle hilekâr ve telbîs da'vâ edenlerin da'vâları âsitâne-i aliyyemde görülmek için hüdâvendigâr-ı sâbık ammîzâdem merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Osman Hân tâbe serâhû zamânında emr-i şerîf verildiğün bildirüb tecdîdin rîca etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 31/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Amasiye Kadısına Hüküm Ki

Amasiye'de Kal'a-yı Bâlâ Dizdârı El-hâcc Osman zîde hıfzihû mektub gönderüb Amasya'da bi'l-ihdiyârî ittisâlinde vâki' kal'a-yı mezbûre ahâlîsinin kadîmden koyun ve sâir civarları ra'y olunub otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakîl Kırklarceli dimekle ma'rûf kadîmî mer'alarına âherden dahl olunmak îcâb etmeyub kadîmden beru kal'a-yı mezbûre dizdârları ma'rifetiyle ru'yet olunur iken medîne-i Amasya sâkinlerinden Seyîd Hüseyin nam kimesne kal'a-yı mezbûre mer'ası ve koruları olan Kırklarceli dimekle ma'rûf mahallin öşri mahsûl ile kal'a-yı merkûm câmi'inde va'az ve nasîhat etmek üzere bir takrîb ile askerîden berât ihdâs eyleyub ahâlînin kadîmî mer'alarından fuzûlî

zabt ve gadr-ı küllî ve ve tazyîk sevdâsında olmağla cümlelerin hâline merhameten mezbûrun ihdâs eylediği beratın kaydı Askerî kaleminden ref' ve terkîb ve hâlâ üzerine ibkâ ve kadîmî üzere ru'yet olunmak için vâki' hâli arz ve Amasya'da kal'a-yı bâlâda vâki' câmi' şerîfde vâ'iz ve nâsih olunmağla kal'a-yı mezbûre kurbunda Kırklarcılı demekle

[Sayfa 32]

ma'rûf mahallin öşrüyle ulemâdan Es-seyîd Hüseyin Efendi demekle ma'rûf kimesneye kadısı Çevgânîzâde El-hâcc İbrâhim arzıyla altmış sekiz senesi zi'l-hiccesinde askerîden bilâ- işâret berât verilüb beratı zâyî etmekle yetmiş iki zi'l-hiccesinde zâyîğinden yedine berât verildiği askerî rûznamçesinde der-kenâr olmağla cebel-i merkûm kal'a-yı mezbûre ahâlîsinin kadîmi mer'alarından olduğu mukaddemâ kânun üzere sâdır olan emr-i şerîf mücebince murâfa'a-yı şer' olunduklarında dahî şer'an zâhir ve bî-vech-i mu'arazadan men'-birle taraf-ı şer'den tenbîh olunmuşken mütenebbih olmayub adem-i ita'atinden nâşî gadr sevdâsında olmağla kadîmîsi üzere zabt etdirilüb ve muhdas vazîfe kaydı askerî rûznamçesinden ref' ve terfîk olunmak üzere ilm u haberi verilmek bâbında bi'l-fîl reisü'l-küttabım olan Abdullah dâme mecduhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince muhdas askerî kaydı ref' ve telkîn ve kadîmîsi üzere zabt etdirilmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 32/1. Hüküm)

Canik Sancağında Vaki' Mevlânâ (Boş) Kadısına ve Canik Muhassılına Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûr muzâfâtından Berat Kazâsı sâkinlerinden Seyîd Hasan nam kimesne gelüb bu kazâ-yı mezbûre toprağında vaki' ma'lumu'l-hudûd tarlaya Ömer ve Ali ve Mustafa nam kimesneler ile ber-vech-i iştirâk on beş seneden mütecâviz mutasarrıf olub beher sene müşterekleriyle zabt ve zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edüb ol-yerlerden hissesine bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken müşterekleri mezbûrlar kendü hisselerini zabta kanâât etmeyub kuvvet-i irtişâları sebebiyle hevâlarına tâbî' ba'zı mütegalibeye istinâden senin yedinde senedin olmağla ol-yerlerden sana hissini zabt etdirmeziz biz zabt ideriz deyu hilâf-ı kânun

fuzûlî müdehale ve buna hissesin zabtına muhalefet ve ol-vecihle gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb müşterekleri mezbûrların hilâf-ı kânun ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' ve ol-yerlerden hissesi müşterekleriyle kendüye ber-karâr-ı sâbık zabt ve zirâât etdirilmek hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 32/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sen ki Divriği Kadısı Mevlânâ-yı Mumâ-ileyh Es-seyîd Halil Zîde Fazluhûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Divriği'de vaki' ashâb-ı hayrâtdan Yen Mehmed Ağa Vakfi'nin mütevellisi olan sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sâdât-ı kirâm Es-seyîd Ömer zîde şerefehû meclîs-i şer'e varub vakf-ı mezburun defter-i hâkânîde mukayyed karyelerinden Divriği Sancağı'nda ve kazâsı muzâfâtından Yenice Nahiyesi'nde Bekirdin nam karye ahâlîleri karye-yi mezbur toprağında zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden zirâât eyledikleri toprakda etmeyub bu toprakdan vekîl ve sâir müşterekleri mevcûd değil iken mahsullerini hisseyi kaldırub hâneleri önlerine getirüb kendi merâmları üzere hars edüb ba'de öşürlerin virmeden mahsullerin kaldırub ketm ve ihtifâ ve öşür hurda nesne gösterüb ol-vecihle gadr-ı küllî ve te'addî etmeleriyle fî mâ bâ'd vakf-ı mezbur karyesi toprağında zirâât ve hırâset edenler zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerin yine zirâât eyledikleri toprakda harman edilmeyüb bu ve yâhud tarafından vekîl ve sâir müşterekleri mevcûd bulunmadan harmanlarını kaldırub ol-vecihle olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına vâkî hâlâ bi'l-iltimâs arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukda Yenice Nâhiyesi'ne tâbi' yüz seksen nefer reâyâ ve hâsıl-ı tahtında kısm mine'l hums ve hinta ve şa'ir ve resm-i penbe ve resm-i besâtîn ve sebze yekûn ma' gayruhû altı bin dokuz yüz iki yazı ile kayre-yi Mükürdü ve vakf-ı Mehmed bin Bayezid nısf mâlikâne bin yedi yüz yirmi altı ve zabt-ı vakıf Mahmud Beg bin Mehmed Beg vakf-ı mâlikânenin yedi yüz yirmi altı ve hisse-i Hüdâverdi bin Mahmud el-mezbûre iki sehm ve yedi sehm 'an nısf mâlikâne dört yüz doksan iki vakf-ı Mahmud birâder-i evâil-i sehm ve yedi sehm 'an kısm-ı(?) mâlikâne dört yüz

doksan iki ve hisse-i Gülşâh binti Mehmed el-mezbûre bir sehm ve yedi sehm ‘an nısf mâlikâne iki yüz kırk altı ve hisse-i mezbûr Şirin Mehmed ve yedi sehm ‘an mâlikâne iki yüz kırk altı ve hisse-i Ferhâd bin Mehmed el-mezbûre bir sehm ve yedi sehm ‘an nısf mâlikâne iki yüz kırk altı ve hisse-i dîvânî üç bin dört yüz elli bir ve tahtlarında ispençe gebrân ve resm-i küvvâre ve resm-i meyve ve deştânî ve bâd-ı hevâ yekûn mâ‘ gayruhâ(?) ma‘ rüsûm-u sâire deyu bin yedi yüz akçe

[Sayfa 33]

yazu ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed ve dîvân-ı hümâyunum kaleminden kânunu suâl olundukda bu mâkûle bir karye ve mezra‘a toprağında zirâât edenler zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekeleri ol karye ve mezra‘ada harıs etmeyub terekelerin kaldırub âher karye ve mezra‘a toprağına götürüb harman etmeleri hilâf-ı kânundur deyu der-kenâr olunmağla der-kenârı mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 33/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas İli ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas İli Kazâsı’nda vâki‘ Şeyh Mervân Tekyesi ve Vakfı’nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Hatîb Seyîd Ahmed nam kimesne gelüb Sivas İli Kazâsı’na tâbî‘ Fitilli nam karye hudûdu dâhilinde Huzarözü dimekle ma‘ruf yerlerin selâtin-i mâziye temlîki mûcebince tasarruf ve gıllisini tekye-i mezbûreden âyende ve revendeye it‘âm-ı tââm olunmak üzere meşrût-u vakıf olduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla ol-yerler ber-mûceb-i defter-i hâkânî taraf-ı vakıfdan zabt ve gıllesi şart-ı vakfa isâbet eden devriyeye it‘âm-ı tââm olub âherden dahl olunmak îcâb etmez iken konar ve göçer Rişvan Aşireti’nden Bereketli Cema‘ati’nden Kum oğlu Mustafa nam kimesne ziyâde mütegalibeden olmağla bir müddetden beru ol-yerleri yaylak olmak üzere hilâf-ı kânun ve mugayyir-i şart-ı vâkıf fuzûlî tegallüben zabt etmekle bu dahî alub şart-ı vakıf üzere zabt etmek istedikde zaman mürûr eyledi deyu nizâ‘ ve vakfa gadr eylediğın ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü’l-islâmıdan fetvâ-yı şerîfesi olduğın bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mûcebince şer‘le görölüb ol-yerler alıverilüb ber-mûceb-i şart-ı vâkıf taraf-ı vakıfdan zabt etdirilüb mezbûrun hilâf-ı

kânun (silik) te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 33/2. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Merzifon Kazası sükkanından Osman ve kız karındaşı Ümmühânî nam hâtun gelüb bunların hemşîreleri Ayşe nam hâtun kâzâ-yı mezbûreden Başçavuş Mehmed Ağa dimekle meşhûr kimesnenin taht-ı nikâhında iken mezkûr Mehmed fevt olub terekesi bunların hemşîreleri mezbûre ile kazâ-yı mezbûreden mütegalibe ve cebbâreden Kuloğlu İbrâhim Ağa dimekle meşhûr kimesnenin kızından mütevellid oğlu (Boş) nam sağıre intikâl edüb lâkin mezbûre Ayşe müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mütekarir mâkûdün-aleyh mihr-i müekkilesiyle muhalledâtından bunlara münhasıra olub bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken tereke-i mezbûrun cümlesin sağır-i merkûm tarafından mezkûr İbrâhim ahz ve kabz eylediğinden gayrı müteveffiye-yi mezbûrenin babasından müntakîl kazâ-yı mezbûrda vâki‘ bir bâb mülk menzilin dahî zabt etmekle bunlar dahî hemşîreleri müteveffiye-yi mezbûreden müntakî hisse-i irsiyesi ile fuzûlî zabt eylediği mülk menzillerini talep eyledikde merkûm ziyâde mütegalibeden olmağla bir dürlü ita‘at-i şer‘-i şerîf ve icrâ-yı hakk mümkün olmayub ziyâde mağdur oldukların bildirüb şer‘le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt eylediği terekeden hisse-i irsiyesi ile mülk menzil-i mezkûr kendülere alıverilüb bî-vech-i şer‘ te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum rîca eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 33/3. Hüküm)

Sivas Valisine Yıldızeli ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hasan nam kimesne gelüb Sivas Sancağı’nda Yıldız (eli) Nahiyesi’ne tâbi‘ neferât reâyâ ve zemîn ile karye-i Yediçivi sülûs mâlikâne mülk-i verese-i Pir

Mehmed Yıldızî ve sülûsân-ı mâlikâne defter-i kadîmde meskûn-ı olub hîn-i tahrîrde tımar veyâ mülkdür deyu da'vâ eder kimesne zâhir olmayub Tokat'da Gökmedrese'nin vakfidır deyu vakfiyeye ibrâz edegeldikleri ehliyet fi'l-vâki' kadîmü'l-eyyâmdan beru vakfiyet üzere vakf olunageldiklerini kemâkân vakfiyet üzere vakf olunmak için defter-i cedîde kayd olunduğu ve hâsıl-ı dîvânî niyâbet ve resm-i çift ve hınta ve bir kıt'a asyâb yekûn on bin iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve mezkûz Hasan zikrolunan Pir Mehmed Yıldızî'nin veresesinden olmağla ber-mûceb-i defter-i hâkânî karye-i mezbûrenin vâki' olan mahsûlünden sülûs mâlikâne tarafına âid olandan hissesine isâbet edeni sâir verese ile tamâmen ahz ve kabz murâd eyledikde mezkûr Pir Mehmed Yıldızî veresesinden olmayub ecânibden ve ashâb-ı ağrâzdan (Boş) ve (Boş) nam kimesneler zuhûr ve hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale

[Sayfa 34]

ve ta'arruzdan hâlî olmaduğun bildirüb defter-i hâkânî mûcebince amel olunub ecânibden olan mezbûrânın hilâf-ı defter-i hâkânî zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 34/1. Hüküm)

Divriği Kazâsı Naibine ve Divriği Hassı Voyvodasına Hüküm Ki

Sen ki Divriği Kazası naibi Mevlânâ Es-seyîd zîde ilmuhûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Divriği Kazası'na tâbi' Zıman nam karye mütemekkinlerinden Kareb nam zımmînin oğlu Artin nam zımmî yine karye-yi mezbûre mütemekkinlerinden olub karye-yi mezbûrenin ihbârı ve cümle ahâli-yi karyenin taraflarından vekîl ve kethüdâları olan Karoğlu Madisi veled-i Manhur nam zımmîye hilâf-ı şer'-i şerîf şütûm-ı galîz ile şetm ve ba'de ber-mûceb-i sezâ kemân ve hetk-i ırz ve mesfûr Hünyâr ve Sam ve cümle karye-i mezbûre ihtiyarları huzûr-ı şer'e varub murâfa'a-yı şer' için mesfûr Artin huzûr-ı şer'e ihzâr ve terâfu'-ı şer'

olunduklarında mesfûr Artin zımmînin mesfûr mekdîsi-i Hımyâr Sam zımmîye bâ‘de ber-mûceb-i şütûm ve hetk-i ırz eylediği tevâtür ile mesfûr Artin zımmînin muvâcehesinde üzerine şer‘an sâbit ve mesfûr Artin zımmî kendü hâlinde olmayub Osmanlı kaya katında levendât tâifesiyle geşt-i güzâr edüb karye-i mezbûra gelir iken karye-i mezbûreye taşradan gelen tüccarı rencîde ve te‘addî ve karye-i mezbûreden bir kimesneyi kâr u kîse karışdırmayub kendüsü zabt ve men‘ murâd eylediklerinde ba‘zılarını darb ve kesr arz ve ba‘zılarını dahî hevâsına tâbi‘ ehl-i örfe gamz ve tecrîm sevdâsıyla te‘addî ve mesfûrdan bir dürlü emîn ve rahatları olmamağla fî mâ ba‘d mesfûr Artin karye-i mezbûrede mütemekkin olub bi‘l-külliyemiz perakende ve perîşân olmamız muhakkak olmağla vâki‘ hâla ol-mikdâra arz ve i‘lâm ediver deyu istirhâm etmeleriyle fî‘l-hakîka mesfûr Artin kendü hâlinde olmayub ahâlî-i karyenin bir dürlü emîn ve rahatları olmaduğuna senin dahî ilmin muhît olmağın mesfûr Artin zımmî karye-i mezbûreden ehl u ıyâliyle âher mahalle ihrâc ve fî mâ ba‘d karye-i mezbûrede mütemekkin olmayub ve ahâli-yi mezkûrun kâr ve kîse ve sâir umûr ve huzûrlarına karışmamak üzere emr-i şerîf verilmek ricâsına vâki‘ hâlâ bi‘l-iltimâs arz eyledikleri ecilden mesfûr Artin zımmî fî mâ ba‘d kendü hâlinde olub ra‘iyyet fukarâsına bu mâkûle te‘addî etmemek üzere taraf-ı şer‘den hükm-i sâbit ve yine mütenebbih olmaz ise ehl u ıyâliyle diyâr-ı âhere nakl ve iclâsı için arz ve i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Receb Sene 1173

(Sayfa 34/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Kâzâ-yı mezbure tabi‘ Tevsel ve Aratek nam karye ahâlîlerinden Heldek nam zımmî ile sâirleri gelüb Divriği Kazası’na tabi‘ Halti nam karyeye sonradan gelüb tavattun eden ekrâd eşkıyâsından Kürd Selim Oğulları dimekle ma‘ruf Mahmud ve Osman ve Bekir ve İbrahim nam dört nefer karındaşlar birbirlerine istinâden bin yüz altmış (Boş) senesinden beru kendü hallerinde olmayub bunların ekserlerin âsitâne-i sââdetimde ticâretlerinde iken ol-tarafda ehl u ‘ıyalleri kendü hallerinde bağ ve bağçelerine ve sâir hizmet lâzımelerine mürûr ve ubur eylediklerinde eşkıyâ-yı mezbûrdan âlet-i harb ile karyelerinde ve havâlîlerinden gasb-ı emvâl ve hetk-i a‘râz kasdıyla geşt-i güzâr ve üzerlerine hücum ve şâyet ve ahâlîlerine fî‘il-i şenî kasdıyla

ta'arruz ve hetk-i irz ve fuzûlî evlerine duhûl ve ihtiyar ve galîl ricâl ve tevâbîlerine dahî şütûm-ı galize ile şetm ve mezbûr Mahmud bundan akdem mesfûr Meldek zımmîyi bî-gayr-ı hakk kılıç ile helâk kasdıyla darb bir tarîk ile yedinden halâs ve bunun emsâli zulm ve te'addîlerinin bahânesi olmayub ve ellerinde arz ve emîn ve rahatları maslûb ve mükerrer hâl ve ahvalleri diger gûn olduğun ve hâl minvâl-i muharrer üzere olduğun Eğin Kadısı Mustafa zîde fazlûhû dahî arz eylediğın bildirüb sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin şâkî mezbûrlar ma'rifetinle ahz ve ihkâk-ı hakk ve ol-vecihle olan zulm ve te'addîleri men' ve def' ve keyfiyetleri der-sââdetime arz-ı i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 34/3. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas İli ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas İli Kazâsı'na tâbi' Şeyh Kurban nam karye sükkânından Seyîd Hak zîde şerefehû gelüb bundan akdem yine kazâ-yı mezbûrda Kürd Kılavuz nam karye sükkânından Şeyh oğlu Mahmud nam kimesne kızı Rahime nam bîkr-i bâliğâyı şuhûd mahzarında buna rızâsıyla akdû'l nikah edüb şer'an menkûhesi mezbûreye bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i Kürd Kılavuz sükkânından menkûhesi mezbûrenin karındaşları Ahmed ve Mehmed nam kimesneler zuhûr ve mücerred ta'cîz için kız karındaşımız mezbûreyi sana akd olunduğın istemeziz deyu hilâf-ı şer'-i şerîf dâimâ te'addîden hâlî olmaduğın bildirüb da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mûcebince şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ol-vecihle te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

[Sayfa 35]

(Sayfa 35/1. Hüküm)

Tokat Kazasında Naibü'ş-şeyh Olan Mevlânâ Zîde İlmuhûya Tokat Hassı Voyvodasına Hüküm Ki

Tokat'ta vaki' Âhi Evrân Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile süvârî câbîsi olan Seyîd Hüseyin zîde kadrehû südde-i saâdetime gelub Sivas Sancağı'nda Tokat Nahiyesi'nde vakf-ı zâviye-i Âhî Evran der-nefs-i Tokat ber-mûceb-i vakfiye-i şer'iyye deyu yazıldığı mahalde karye-i Veldev(?) tâbi' Arıkâbâd vakf-ı zâviye-i Ahî Evrân der-Tokat hâsılı bin sekiz yekûn ma' gayruhû on dokuz bin otuz üç el-mutasarrıf ber-mûceb-i şart-ı vâkîfû't-taksît-i yevm on bir bin bin dört yüz akçe cihet-i tevliyet-i Seres mahsûl hâliyâ der-dest-i Emir 'an evlâd-ı vakıf ber-mûceb-i şart-ı vakıf bâ-berât üç bin yüz altmış cihet-i Çay fî yevm bir hâliyâ der-dest-i Mehmed bâ berât gille müd üç ma' cihet-i sâire Ülyâ fî sekiz bin altı yüz vakf-ı mezbûr tevliyeti hâl-i hayâtında iken kendü nefsine ta'yîn edüb hass-ı tevliyete nisf mahsûl şart edüb ve kendüden sonra karındaşı evlâdına Seres mahsûl ta'yîn edüb mâ fasl-ı zâviye-i hıdâmete ve âyende ve revende mesârifine ta'yîn olunmuş hâliyâ vakfın karındaşı evlâdından Emir nam kimesne Seres tevliyetine mutasarrıf olub vâki' olan hıdâme ve vezâifeden ma'adası zâviye-i mezbûrede tevzî iken o gün ta'am ve mesârifin tabâkatına sarf olunub şart-ı vakfa ri'âyet olunur ve 'an a'yân-ı vilâyet haber virmeğin kayd-ı defter olundu ma' mevâd-ı sâire deyu defter-i evkâfda muharrîr kalemiyle tahrîr olunur ve 'an defter-i hâkânîde mukayyed ve bı vakf-ı mezbûrun mâlikâne tarafından verilen berât-ı şerîfimle câbîsi olub uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ edüb beratı ve şart-ı vakıf mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu yevmî bir akçe ve senevî üç müd gilleyi tarafından vekîl (Boş) nam kimesne taleb eyledikde defterde müsâ'ade var iken vakf-ı mezbûr mütevellîsi olub Tokat Kazâsı'nda sâkin (Boş) nam kimesne mücerred ta'cîz için senin hizmetin mühdesdir deyu virmeyub tegallüben kendüsü ahz ve kabz ve ekl u bel' edüb gadr etmekle beratı mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu yevmî bir akçe vezîfe ve senevî üç müd gillesi alıverilüb te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında mukaddemâ emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i evkâfa mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda vakf-ı mezbûrun süvârî câbîliği vazîfe-i mu'âyene ile mâliye beratıyla merkûm Seyîd Hasan'ın üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî ve berâtı mûcebince müstehak olduğu vazîfesi alıverilmek için emr-i şerîfim sâdir olunmuşken yüz yetmiş iki senesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi Abdullah ile sâbıkan Tokat'da me'zun bi'l iktâ olan Mehmed Emîn ile yek-dîl hilâf-ı defter-i

hâkânî ve berâtı ve emr-i şerîfime umum ita‘at ile berâtı mücebince müstehak olduğu vazîfesini virmeyub gadr murâd eylediklerin bildirüb berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazîfe ve hintası mütevellî-yi vakf-ı mezkûrdan vekîl-i merkûma alıverilüb defter-i hâkânî ve berâtına ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfime mugâyir te‘allül ve niza‘ etdirilmemek bâbında müceddeden emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz ahkâm-ı kuyûda nebğ olundukda yüz yetmiş bir senesi evâhir-i cemâziye’l âhirinde ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim verildiği mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince berât ile mutasarrıf olub müstehak olduğu vazîfe ve gillesi vekîline alıverilmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 35/2. Hüküm)

Tokat Kadısı Naibi ve Tokat Hassı Voyvodasına Hüküm Ki

Antran nam nasrâniye gelüb Tokat sâkinlerinden bunun karındaşı Mosi nam zımmî bin yüz yetmiş iki senesinde mürd oldukda verâseti bununla bir nefer sağır oğluna münhasır olub mürd-ü mefsûrun bi’l-cümle emvâl ve eşyâsı ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve ticâretde şerîki mürd-ü mesfûrun eşyâsını bir seneye değin vârislerine virmek üzere beş bin guruş kabul ve bir sene tamam oldukda sağır-i mesfûrun hisse-i ırsiyesi sağır-i mesfûr bâliğ olunca dek şer‘le ta‘yîn olunan nafakasını mâh bi-mâh anasına virmek şartıyla şerîki mesfûrun yedinde kalub ve taraf-ı şer‘le bâ-hüccet-i şer‘iyye bu vâsî nasb olunmağla umûr-u sıyâneti istikâmet üzere rü‘yet ve şer‘an dahl îcâb eder hâli yoğiken mürd-ü mesfûrun zevcesi Lağira nam nasraniye ve hâlâ zevci olan Avanis ve Kâin ve atası Zakirne nam zımmîler zuhûr ve şirrete sülûk ve hevâlarına tâbi‘ kadıya istinâden biz senin vâsi olduğunu istemeziz mâl-ı sağiri anası tarafından vekâleten bizim zabt etmemiz evlâdır deyu bunun üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmadan hilâf-ı şer‘-i şerîf vesâyeti umûruna müdehale ve te‘addî etmeleriyle hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addîleri men‘ olunmak için mukaddemâ emr-i âli sadr olunmuş iken te‘addîlerinin men‘i bir vecihle mümkün olmadığı ve bu tarafından oğlu Marim ve Kom nam zımmîyi vekîl eylediğın bildirüb yedinde olan hüccet-i şer‘iyyesi mücebince amel olunub mesfûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugayyir-i hüccet-i şer‘iyye ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak

bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 35/3. Hüküm)

Tokat Naibine ve Tokat Voyvodasına Hüküm Ki

Tüccâr taifesinden Makridim nam zımmî südde-i saâdetime arz-u hâl edüb yine tüccâr taifesinden Tokat sâkinlerinden Ovi nam zımmî ile bin yüz altmış (Boş) senesinden beru ticârete şerîk-i inân ile şerîk olub mesfûr ile şirkete müte‘allik hususunun hesâb ve kitâbın görüb zimmetinde olan hakkı almak mûrâd eyledikde mücerred ibtâl-i hakk sevdâsında olduğun bildirüb şer‘le görölüb zımmî-yi mesfûrun zimmetinde olan hakkı alıverilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 35/4. Hüküm)

Tokat Naibine ve Tokat Voyvodasına Hüküm Ki

Tüccâr tâifesinden Makridim nam zımmî südde-i saâdetime arz-u hâl edüb Tokat sâkinlerinden yine tüccâr tâifesinden Donik(?) nam zımmî ile bin yüz altmış (Boş) senesinden beru Ticârete şerîk-i inân ile şerîk olub mesfûr ile şirkete müte‘allik olan hususlarının hesâb ve kitâbını görüb zimmetinde olan hakkı almak murâd eyledikde mesfûr mücerred ibtâl-i hakk sevdâsıyla muhâsebeden îbâ ve imtina‘ ve gadr murâd eylediğın bildirüb şer‘le görölüb mesfûrun zimmetinde olan hakkı alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

[Sayfa 36]

(Sayfa 36/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Ortapâre ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Hâfız Abdullah nam kimesne südde-i saâdetime gelüb Tokat sâkinlerinden Amasiye'li El-hâcc Mustafa nam kimesne hâl-i hayâtında ve kemâl-i iffet ve sıhhatinde Ortapâre Kazâsı'na tâbi' Emir Kışlağı sâkinlerinden Kâni Ali nam kimesneye kendü malından olmak üzere mahbûb ve zencirli mahlût iki bin altun ve yüz miskal incü ve elli miskal amber alâ tarikü'l emâne teslîm edüb bi emrilâhî te'âlâ vefât edersem sağîr oğlum Osman bulûğa vardıkda teslîm eyle deyu tevâsiye etmekle sekiz gün mürûrunda mezkûr El-hâcc Mustafa fevt oldukda zikrolunan altun ve incü ve amber ve sâir emvâl ve eşyâsı ırsen zevce-i metrûkesi Sâliha nam Hâtun ile sağîr oğlu Osman ve sağîre kızı Fatma'ya ba'de'l intikâl sağîr-i mezbûr Osman dahî fevt oldukda terekesi kız karındaşı sağîre-i mezbûre Fatma usûbiyet-i nesebiyet-i cihetden vârisi Abdullah nam kimesneye intikâl edüb bu sağîre-i mezbûre Fatma'nın vâlidesi ve bâ-hüccet-i şer'iyeye vâsiye-i mensûbesi olan Gonca binti Abdullah nam hâtun tarafından vekâleti hasebiyle Merkûm Ali'ye alâ tarikü'l emâne vaz' olunan altun ve incü ve amberden sağîre-i mezbûre Fatma'nın hissesini taleb ve Tokat nâabi huzûrunda terâfu'-ı şer' ve husûs-u mezbûr vech-i meşrûh üzere şer'an sâbit ve sağîre-i mezbûrenin hissesini vaz' ve teslim eylemek için merkûm Ali'ye sebt-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye itâ olunmuşken mezkûr rü'yet ve istikâmet üzere olduğundan hilâf-ı şer'-i şerîf murâfa'adan verilen hüccet-i şer'iyeye mugayyir edâda te'allül ve muhalefet üzere olduğun bildirüb hüccet-i şer'iyeye mücebince şer'le görölüb sağîre-i mezbûre Fatma'nın gerek babasından ve gerek karındaşı sağîr-i mezbûrdan müntakîl mezkûr Ali'nin zimmetinde olan altun ve incü ve gayrıdan isâbet iden hisse-i şayi'ası tahsîl bî-kusur vasiye-i mezbûre tarafından vekâleti hasebiyle kendüye alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin hüccet-i şer'iyeye mücebince şer'le sâbit ve muhakık olan hakkı tamâmen tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 36/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Saz Tahte't-tarîk Kazâsı'na tâbi' Kôli Aluca nam karye ahâlisinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesne(ler) gelüb bunlar kendi hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve bir kimesneye dahî virecekleri olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken zümre-i eşkıyâdan İskilib Kazâsı sükkânından Yûmî(?) oğlu Kara Mustafa nam şâkî kendü hâlinde olmadığından nâşî mütegalibeden olmağla mücerred celb-i mal ve ta'ciz kasdıyla benim senden alacağım vardır deyu bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların on altı re's sığırların ahz ve zabt ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğın bildirüb şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren ahz ve zabt eylediği ol-aded sığırları tamâmen alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 36/3. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve Karahisar-ı Demirlü (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Nişân-ı Hümâyunum verilen dîvân-ı hümâyunum kâtiblerinden kıdvetü'l erbâbü't-tahrîr ve'l kalem sen ki Ömer Harîr(?) zîde kadrehû gelüb Hüdâvendigâr ve Karesi ve Ezine(?) Çorum Sancakları'nda Küresi ve gayrı nahiyelerde Milmet(?)nam karye ve gayrıdan yetmiş bir bin sekiz yüz kırk dokuz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Çorum Sancağı'nda ve Nahiyesi'nde Karye-i Çıkrıkcı hâsıl-ı dîvânî üç bin iki yüz ve Sekûd Pınarı hâsıl-ı divânî bin akçe yazular ile tahrîr ve birikdirilüb dört bin iki yüz akçe yekûnden üç bin akçesi ifrâz ve yine Çorum Nahiyesi'nde Balı Karyesi'nin hâsıl-ı dîvânî iki bin yüz akçe yazusundan bin iki yüz akçe ifrâz(?) ile birikdirilüb dört bin iki yüz akçe ber-icmâl ve yine karye-i Çıkrıkcı ve Sükûd Pınarı el-mezbûretânın dört bin iki yüz akçe yekûn-u mezbûrûndan bin iki yüz ve Divânberек Nahiyesi'nde Obruk Karyesi'nin hâsıl-ı dîvânî on beş bin akçe yazusundan üç bin ve Dîvan bereк Nahiyesi'nde Derinur Karyesi'nin hasıl-ı dîvânî dokuz bin dört yüz akçe yazusundan

iki bin akçeleri ifrâz ve yine Dîvânberек Nahiyesi'nde Haruk Karyesi'nin dört bin ve Karahisâr-ı Demirlü Nahiyesi'nde Saklı Karyesi'nin divânî sekiz bin akçe yazular ile birikdirilüb on yedi bin akçe yekûnundan bin iki yüz akçe ifrâz ile birikdirülüb iki bin dört yüz akçe ol-dahî başka ber icmâl ve icmâl-i evvelin üç bin akçesinden beş yüz ve sâînînin dört yüz akçesinden iki yüz akçeleri mumâ-ileyhin zeâmeti mülhakâtı ve baş kalemi müşterekleri kaydlarında olmağla zikrolunan Çıkırıkçı Karyesi ve Sükûd Pınarı ve Balı ve Obruk Karyeleri tarafından vekil ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmât dan berâtı yazusuna göre hissesine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz u kabz murâd eyledikde kurâ-yı mezbûrede müşterekleri olanları yazularına göre hisselerine düşeni ahza kanâât etmeyub senin karye-i mezbûrede hisse ve alâkan yokdur deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî mumâ-ileyhin hissesine dahî müdehale ve zeâmet-i mahsûsuna gadr murâd eylediklerin bildirüb kazâ-yı mezbûrede ber-mûceb-i defter-i

[Sayfa 37]

hâkânî müşterekleriyle tarafından vekîle zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmât dan berâtı yazusuna göre hissesine isâbet ideni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb müşterekleri olanları hilâf-ı defter-i hâkânî berâtları yazularından ziyâdeye tecâvüz ile mumâ-ileyhin berâtı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rûsûma dahl ve ta'arruz etmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümayun ve defter-i icmâl nebğ mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak (için) emrim yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 37/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Arabkir Kazası'na tâbi' Behâdun nam karye sâkinlerinden İsmail ve Ali nam karındaşlar südde-i saâdetime gelüb bunların karındaşları Murtazâ nam kimesne kendü hâlinde olub ırzıyla mukayyed iken yine Arabkir Kazası'na tâbi' karye sükkânından Hasan oğlu Ali nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk karındaşları mezbûru diyet icâb eder âlet ile darb ve ol-

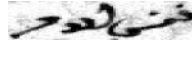
darbdan müte'essiren fevt olmağla ziyâde gadr etmekle şer'an îcâb eden diyetini taleb eylediklerinde virmekde te'allül ve muhalefet eylediğın ve tarafların Gümuhluoğlu(?) Köse İbrahim Ağa nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb şer'le görölüb karındaşları mezbûrun şer'an îcâb eden diyetini alıverüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 37/2. Hüküm)

İskilib Kadısına Hüküm Ki

Sen ki Mevlânâ-yı mumâ-ileyh Es-seyîd Mustafa zîde fazlühûsun. Südde-i saâdetime mektub gönderüb Çorum Sancağı'nda İskilib Nahiyesi'ne tâbi' Suret-i Vakf nam bağçe ve zeminhâ ve asyâb Şeyh Mudiddîn Yavs ber-mûceb-i hükm-i hümâyun deyu yazıldığı mahalde Şeyh merkum hânesinin bağ ve bağçesi ortasında Çay Emir ve Huran Bağçesi dimekle meşhûr şehirde muttasıl altı ay yürür mülk değirmen ve şehirden yukarıda olan yeri ile ve şehirden aşağıda üç kıt'a yerler cümlesi vakf ebnâ olunmuş hâlâ cihet-i dîvânîsinden dahî tasarruf etmek için zikrolunan bağ u bağçe ile yerler ve değirmenleri taht-ı yedlerinden alub tasarruflarında olan zemînler ile çiftlikle müseccel olduğu sebt bağçe ile behresin verirler ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' neferât ve zemîn ve asyab ile karye-i Aderdene nısf mâlikâne vakf-ı evlâd Şeyh Muhiddîn Yavsî el-ma'rûf ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyye tevliyet ve nısf âher mâlikane mülk-i mebi'-i Abdulhâdî bin Abdî ve Musâ Fakîh ve Hamdullah ebnâ-yı İbrâhim bâ-hüccet-i şer'iyye ve vakf-ı ebnâ etmişler ber-mûceb-i vakfiye-i dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ma' niyâbet nim ve hinta yekûn ma' gayruhû iki bin akçe yazı ve kurâ-yı sâire deyu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr olduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla medîne-i İskilib'de merkûm Şeyh Muhiddîn Yavsî evlâdından Eş-şeyh Es-seyîd Ali Çelebi ve Ahmed Çelebi ve Musâ Çelebi ve sâirleri meclîs-i şer'e varub ihdâdan ve mezkûr vakfin ibkâsına şart ve ta'yîn edüb mürûr ve ubûr eden levendât ve sâir kesân it'âm-ı ta'am etmek üzere defter-i hâkânî ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed ve şart olmayub te'addî îcâb etmez iken medîne-i mezkûre ahâlîleri siz şeyhlersi(ni)z deyu medîne-i mezkûra gelen levendât tâifesini üzerlerine

kondurup mezkûrların nâ-hemvâr vaz‘ ve hareketlerine tahammüle bir vecihle iktidâr olmayub mükedderü’l hâl olmalarıyla mezkurûnun yedlerinde olan vakfiye-i ma‘mûlün-bihâsına nazar olundukda fi hâl minvâl-i muharrer üzere olduğu zâhir olmağla mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vakıf gadr ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin vâki‘ hâlâ bi’l-iltimâs arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed ve fi’l hakîka vakf-ı mezkûr sâlifü’l-beyân vakfiyet ebnâsı şart ve ta‘yîn edüb cihet-i âhere meşrût olunduğu defter-i hâkânîde zâhir ve bâlâda mastûr olunduğu üzere mezkûrûnun te‘addî ve rencîde olunmaları hilâf-ı şer‘-i şerîf ve şart-ı vakfa mugâyir olmağla ahâli-yi mezkûreye hilâf-ı şer‘-i şerîf ber-minvâl-i muharrer te‘addî ve rencîde etdirilmeyub zâhir olan te‘addîsi men‘ ve def‘ için emr-i şerîfim sūdûru bâbında bi’l-fîl reisü’l küttabım olan Abdullah dâme mecduhû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

[Sayfa 38]

(Sayfa 38/1. Hüküm)

Arabkir ve (Boş) Kadılarına ve Arabkir Voyvodasına Hüküm Ki

Ahmed nam kimesne gelüb bunun babası Ali nam kimesne Arabkir Kâzâsı’na tâbi‘ Mezra‘ nam karye toprağında vaki‘ mutasarrıf olduğu bir kıt‘a milk bağı bin yüz altmış senesinde yine kâzâ-yı mezbur sükkânından Keban ma‘deni amelelerinden Hasan nam kimesneye üç yüz guruşu mukâbelesinde rehin tarîkiyle verüb babası mezbûr fevt olmağla ırs-ı şer‘le buna intikâl edüb lâkin mezbûr bir müddet bağı mezkûru zabt ve mahsûlün kendü umûruna istihlâk etmekle bu dahî ru‘yet ile bâğı mezkûru mahsûl-ı müstehlikiyle taleb eyledikde bî-vech-i şer‘î virmekde te‘allül ve gadr murâd eylediğün ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl bağçeden semeni ile mahsûl-ı müstehlikiyle alıverilmek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 38/2. Hüküm)

(Derkenâr)

Sâdır olan fermân-ı âli mahalline vusûl ve mezbûr mübâşiri ma'rifetiyle meclîs-i şer'e ihzâr ve şer'le hesâbları görüldükde yedlerine tevkîf verilüb mübâşiri hitâm-ı hizmete avdet etdirildiğini nâlık Yeni İl ve Türkmân Haleb nâibi mevlânâ Hacı Mehmed'in vârid olan arzı hıfz olunub fermân-ı âlîye şerh verilmiştir.

Fî 3 Ramazan Sene 1173

Yeni İl Hassı Voyvodasına ve Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazası sâkinlerinden Kargın Cema'ati'nden Molla Süleyman ve Selim ve Molla Halil ve Osman ve İslâm nam kimesneler gelüb yine kaza-yı mezbûre sâkinlerinden Pehlüvanlı Cemâati'nden Hüseyin Beg dimekle ma'ruf kimesne ile dört seneden beru ahz i'tâya müte'allik beş bin guruş alacak hakları olub şer'le muhasebesi görülmek murâd eylediklerinde mezbûr kemâl-i hîle ve tezvîrinden nâşî hilâf-ı şer'-i şerîf muhasebeyi görmekten îbâ ve imtina' ve ol-vecihle gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb şer'le muhâsebresi görüleb mezbûrun zimmetinde zühûr eden hakları alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 38/3. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sükkânından Serdâr Alemdâr Ali zîde kadrehû ile Çavuş Udûl Beşe ve Deli Mehmed (dimekle) ma'ruf kimesneler gelüb (Boş) nam kimesnenin bin yüz yetmiş (Boş) senesinde İskilib mahallâtından Berâhaebnâ(?) Mahallesi sâkinlerinden ve Yeniçeri zümresinden Ömer bin El-hâcc Ahmed nam Yeniçeri'nin hukûka müte'allik dâvâsı olmağın kable'd-da'vâ mumâ-ileyh Serdâr Ali'nin yedine verilen mürâsele ile çavuşları mezkûrlardan mezbûr Ali'nin da'vet-i şer' için gönderdikde mezbûr Ömer adem-i ita'atinden nâşî yine İskilib sükkânından üvey babası Ahmed Alemdâr dimekle ma'ruf kimesne ile ittifâk ve hilâf-ı şer'-i şerîf çavuş merkûmu

âlet-i harb ile darb ve mecrûh ve şekâvete iştisâr eylediklerinden gayrı mücerred kabahatlerini setr için hîleye sülûk ve ifrâ ve iftirâyâ murâd etmeleriyle hevâlarına tâbi‘ ehl-i örf tâifesiyle yek-dîl ve yekcihet olub niza‘a tasaddî ve murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olunduklarında dahî mezbûrların iddiâları kizb-i sarîh ve bu misillü şirret da‘vâya sülûkları âdet-i müstemîreleri olduğu lede‘ş-şer‘ zâhir olmuşken yine kat‘ ve mündefi‘ olmayub hilâf olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk üç yüz guruşların gasben ahz ve ziyâde gadr ve te‘addî eylediklerin ve kibel-i şer‘den i‘lâm-ı şer‘iyye verildiğün bildirüb zâbitleri ma‘rifetiyle şer‘le görülüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk gasben ahz eyledikleri ol-mikdâr guruşları alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahalinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 38/4. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kazası sâkinlerinden Udûl Beşe dimekle ma‘ruf kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addî ve zarârı olmayub ve üzerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine İskilib sükkânından zümre-i zaleme ve eşirrâdan Ahmed Alemdâr ve âvâneleri Lağımcı oğulları Sarı Alemdâr ve karındaşı Hacı Ahmed dimekle ma‘ruf kimesneler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf bunu siyah kabzalı hançer ile sol yüzünden iki dişleri arasından ve sol memesinden darb ve mecrûh ve amelmande ve ziyâde gadr ve te‘addî etmeleriyle taraf-ı şer‘den keşf-birle bunun yedine hüccet-i şer‘iyye verildiğün bildirüb hüccet-i şer‘iyyesi mücebince şer‘le görülüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 38/5. Hüküm)

Sivas Valisine Osmancık ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Hüseyin nam sipâhî gelüb tımarı karyelerinde Osmancık Kazası'na tâbi' Gerinoğlan nam karye sükkânından Ahmed nam kimesne zimmetinde bin yüz yetmiş senesinden beru cihet-i şer'iyeye ma'lumu'l-mikdâr gurus alacak hakkı olub defa'atle taleb eyledikde avk ve te'hir ve ibtâl-i hakk sevâsıyla gadr murâd eylediğın ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görölüb mezbûrun zimmetinde olan hakkı her ne ise aliverilüb Bî-vech-i şer'-i te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

[Sayfa 39]

(Sayfa 39/1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Hâlâ Yeni İl Hassı Voyvodası Olan (Boş) Dâme Mecduhûya ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Ankara sâkinlerinden Haremeyn sarraflarından Artin ve Ohan nam zimmîler südde-i sa'detime gelüb bunlar Üsküdar'da medfûn merhûm ve mağfûrun-leh Atika Vâlide Sultân tâbe serâhûnun evkâfından Yeni il Hassı Türkmânından Pehlüvanlı Cema'ati'nden sâbıkan Mir Aşîreti'nden Hasan Beg ve Battal Çuhadâr Ahmed ve Battal Hacı Osman ve Ödemişli Hacı Mirza oğlu Musâ ve Yeteli Emir Hacı ve bunların (Boş) ve (Boş) ve Çongar Aşîreti'nden Kulağıkârîb oğlu Ömer ve Bayatlı Hacı Ali ve Bayatlı Osman Kethüdâ ve Savur ve Zükri'den Başıdbir(?) oğlu Hasan Kattana Zâil(?) oğlu Osman ve Abdullah ve Hamureş'den Ali Kethüdâ dimekle ma'rûf ve dahî ma'lümü'l esâmî kimesnelerin zimmetlerinde birbirlerine asâleten ve kefâleten yetmiş bir senesi zi'l-kâdesi gurre si târihli ber-müceb-i temessük on sekiz bin gurus alacaklarını huzûr-ı şer'de mezbûrlar zimmetlerinde olan ol-mikdâr gurusu el-ikrâr ve temessüküne imzâ olundukdan sonra meblağ-ı mezbûrdan ancak dokuz bin gurusunu teslîm ve bâkî kalan dokuz bin gurus alacak hakları olmağla taleb ve almak murâd eylediklerinde mezbûrlar birbirleriyle yekdîl ve avk ve te'hir ve te'allül

ve gadr sevđasıyla edâda muhalefet üzere oldukların bildirüb zâbitleri ma‘rifetiyle şer‘le görölüb mezbûrların asâleten ve kefâleten ber-mûceb-i temessük zimmetlerinde meblağ-ı bâkî ol-mikdâr guruş hakları tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilüb te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 39/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İskilib Kazası sâkinlerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) ve dahî sâir ma‘lumu’l esâmi kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addileri olmayub ve üzerlerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine İskilib Kazası sâkinlerinden ibâdullâha hasâret âdet-i müstemîreleri olan ziyâde mütegalibeden Akçacıoğulları Sarı İsmâil ve Sarı Abdullah ve Sarı Ahmed ve refîkaları olan Ahmed Alemdâr nam kimesneler kendü hallerinde olmayub bin yüz yetmiş senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf fa‘al-i şenî‘ kasdıyla bunların ıyallerine ta‘arruz ve hetk-i ırz eylediklerinden gayrı ma‘lümü’l-mikdâr emvâl ve eşyâların gasb ve gâret ve ziyâde gadr ve te‘addî ve şerr u mazarratlarından bir vecihle emîn ve rahatları olmayub te‘addîden hâlî olmaduğun bildirüb zâbitleri ma‘rifetiyle şer‘le görölüb mezbûrların aldıkları emvâl ve eşyâsı her ne ise bunlara alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve fî mâ ba‘d ol-vecihle zâhir olan te‘addîleri üzerlerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 39/3. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas Eyâletinde Vaki’ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Kaza-yı mezbure tâbi‘ Çukur nam karye ahâlisinden Kara Ali ve (Boş) ve dahî sâir ma‘lumu’l-esâmi kimesneler gelüb civârında vaki‘ Çakal nam karyeden Mahmud oğlu Hüseyin Beşe nam kimesne bir töhmet ile ehl-i örf tâifesi tarafından ahz olundukda bin yüz yetmiş(Boş) senesinde benim selâmetim için her ne mikdâr akçe virirseniz sonra size edâ ederim deyu emr ve bunlar dahî emrine binâen

ma'lûmü'l mikdâr akçe verüb tahlîs ve ba'dehû taleb eylediklerinde dürlü galât ve bahâneler ile bî-vech-i şer'î virmekde te'allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mezbûrun emrine binâen mezbûrların verdiği ol-mikdâr gurusları tamâmen tahsîl ve bunlaralıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 39/4. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Yeni İl Hassı Voyvodası Olan (Boş) Dâme Mecduhûya ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazası sâkinlerinden Kargın Cemâati'nden Molla Süleyman ve Selim ve Hacı Halil ve Osman ve İslam nam kimesneler gelüb bunların yine kaza-yı mezbur sükkânından Pehlüvanlı Cemâati'nden Hüseyin Beg demekle ma'ruf kimesne ile dört seneden beru ahz ve i'tâyâ müte'allik beş bin gurus mikdârı alacak hakları olub şer'le muhasebe görmek murâd eylediklerinden kemâl-i hîle ve te'allüllerinden nâşî hilâf-ı şer'-i şerîf muhasebesin görmekte ibâ ve imtina' ve ol-vecihle gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb ol-tarîke aher hususiyle emr-i şerîfmlle mübâşir ta'yin olunan sadr-ı âzâmım çukadarlarından (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle şer'le muhasebesin görülüb mezbûrun zimmetinde zuhûr eden hakları alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

[Sayfa 40]

(Sayfa 40/1. Hüküm)

Amasiye Sancağı Mutasarrıfına ve Geldigelen Valisine ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ahmed ve Halil nam kimesneler gelüb Amasiye Sancağı'nda Geldigelenâbâd Nahiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ve çiftlik ile karye-i Zâde mâlikâne vakf-ı zâviye-

i Turumtay der Amasya tevliyet der tasarruf-u evlâd-ı Mehmed Çelebi bin Kıba(?) Paşa dîvânî tımar ve yine neferât ve zemîn ve çayır ile karye-i Ilıca tâbi‘ Geldigelenâbâd mâlikâne dîvânî tâbi‘ kadîmîzâde ve neferât ve zemîn ile karye-i Alğarı(?) mâlikâne tâbi‘ karye-i mezbûr ve yine neferât ve zemîn ile karye-i Lû-yı Çöker(?) mâlikâne tâbi‘ Zâde yine neferât ve zemîn ile karye-i Ahurhak tâbi‘ Geldigelenâbâd mâlikâne tâbi‘ karye-i Zâde ve hâsıl-ı karye-i Zâde ve Ilıca ve Aharî ve Ahurhak ve Köyceğiz ma‘ niyâbet çift ve hinta ve şa‘îr ma‘ gayruhû yirmi dokuz bin iki iki yüz altmış dört akçe ve Amasya muzâfâtından Argoma Nâhiyesi’ne tâbi‘ neferât ve zemîn ve çiftlik ile karye-i Alala mâlikâne vakf-ı imâret Turumtay ber-mûceb-i defter-i Umur Beg dîvânî tımar ve hâsıl-ı tahtında çift ve hinta ve şa‘îr yekûn ma‘ gayruhû yirmi iki iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr ve tımarı karyelerinden olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve bunlar Turumtay Vakfı’nın cümle mahsûlü ile meşrûtiyet-i vakfa ber-vech-i iştirâk mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle mütevellîleri olub kurâ-yı mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî dîvânî mutasarrıflarıyla zabt ve medrese ve imâret tarafına âid mâlikâne mahsûlünü ahz ve kabz ve medrese-i mezkûrun müderrisi ve müteferrikâ-yı vakfin yedlerinde olan berâtları mûcebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfeyi sebt-birle edâya râzılar iken medrese-i mezbûr müderrisi ve sâir müteferrikâ-yı vakıf yedlerinde olan berâtları mûcebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfelerin ahz ve kabza kana‘at etmeyub ziyâdeye tecâvüz ile imâret-i mezbûr vakfı olan Alala Karyesi’nin mâlikâne mahsûlünü biz ahz ve kabz ve hisse alıruz deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve ta‘arruzdan hâlî olmadıkların bildirüb defter-i hâkânî mûcebince amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî medrese-i mezbûr müderrisinin ve müteferrikâ-yı vakfin ol-vecihle te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala mürâca‘at oundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda Amasya’da medrese-i Turumtay Vakfı’nın cümle mahsûlü ile tevliyeti ber-vech-i meşrûta Ahmed Halîfe ve Halîl Halîfe ‘an aslah erşed-i evlâd-ı evlâd-ı vakfin üzerlerinde olduğu mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Receb Sene 1173

(Sayfa 40/2. Hüküm)

Tokat Naibine ve Tokat Voyvodasına hüküm ki;

Tokat sâkinlerinden tüccârdan Mağredim nam zımmî gelüb bunun ticârette şerîki Bikmez(?) oğlu Arhan nam zımmîden şirkete müte‘allik hesab ve kitâbını görmek sevdâsında olduğunu mesfûr haber alub mücerred ibtâl-i hakk ve ızrâr kasdıyla mesfûr Amasya tarafına gidüb şehirleri Tokat’da olmayub hesâb ve kitâbın rü‘yeti Tokat’dan gayrı mahalde görülmesi imkânı olmayub vücûhla mağdûr ve mücîb-i merhamet olduğun bildirüb sen ki Tokat Voyvodası mumâ-ileyhsin ma‘rifetinle mesfûrlar Tokat’a ihzâr ve sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin huzûrunda şer‘le hesâbları rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin vech-i meşrûh üzere zımmî-yi mesfûr Tokat’da ihzâr ve terâfu‘-i şer‘ ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 40/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına hüküm ki

Sivas’ta vâki‘ diğer Alibaba Zâviyesi Vakfı’nın berât-ı şerîfimle mütevellisi olan sadât-ı kirâmdan Seyîd Feyzullah zîde şerefehû ile İbrâhim zîde kadrehû gelüb zâviye-i mezbûr meşihatına berevâtları görülen ve evlâd-ı vakıfdan olmak üzere Ahmed fevtinden elli üç târihinde askerîden hilâf-ı inhâ berât-ı vakf-ı mezbûr mülhakâtından Tozanlu Nâhiyesi’ne tâbi‘ Lames Karyesi’nin tâbi‘ mâlikânesine müdehale eden Sivas sükkânından Seyîd Ebûbekir’in Askerî rûznameçesinde berât kaydı vâki‘ ve rü‘yet olmak üzere mukaddemâ emr-i şerîf ve vâli tarafından da buyruldu verilmişken âherden mâlikânesine tâbi‘ yine Sivas sükkânından Şeyh Halîl nam kimesne ile yek-dîl ve biraz zaman karye-i mezbûreyi fuzûlî zabt ve mezbûr Seyîd Şeyh Halîl kadîmden ashâb-ı zevâyâdan olub şâhid-i zôr ikâmetiyle ümenâ ve kuzât kapularına varub edüb hilâf-ı inhâ garaz ile halkın zimmetlerini ref‘ ve gadr eylediğinden başka bu misillü vakıflarda dahî cihet ihdâs etmek âdet-i müstemîresi olmağla gerek mezbûr Seyîd Şeyh Halîl ve gerek fermân-ı âlî ve askerîden kaydı ru‘yet olunan mezbûr Seyîd Ebûbekir hilâf-ı inhâ vakfın umûruna karışmayub fuzûlî zabt ve ahz eyledikleri mahsûl-ı vakıf kendülere ma‘rifet-i şer‘le gerü istirdâd

[Sayfa 41]

olunmak bâbında mezbûr Seyîd Feyzullah ile mukaddemâ şerîki Seyîd Ali iltimasları ve reisü'l-küttabım i'lâmı mücebince elli dokuz senesi sonunda emr-i şerîf sâdır olunmuşken mezbûrlar adem-i ita'atlarından nâşî mahsûl-ı vakfı fuzûlî zabt ve ekl u bel' sevdâsında olub vakf-ı şerîfe gadr eylediğün bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince müceddeden hükm-i hümâyunum ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma müraca'at olundukda vech-i meşrûh târih-i mezbûrda emr-i şerîf verildiği mestûr ve hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu (muhasibesi) defterlerine nazar olundukda vakf-ı mezbûrun tevliyet ve zâviyâdarlık galle-i vakıfdan el-ihracü'l mesârif olmağla sülûsân-ı mezbûr Seyîd Feyzullah ve sülûsu dahî merkûm İbrâhim başka başka berât olunmağla berât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mukayyed olmağın berâtları mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 41/1. Hüküm)

(Derkenâr)

Derkenârı mücebince mübâşir ma'rifetiyle emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1174

Eğîn ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sarraf taifesinden Mağredim nam zımmi gelüb mesfûr Eğîn sâkinlerinden iken bundan akdem âsitâne-i sââdetime gelüb ticâret ile me'luf on beş seneden beru âsitânedede ikâmet ve vilâyetine varmayub bu def'a sıla-yı rahîm için vilâyeti olan Eğîn'e gitmek murâd etmekle ba'zı eşirrâ dervişlerinden müzmîr olan adâvetlerin icrâ ve celb sevdâsıyla hukûk iddiâsıyla şirret-i da'vâya tasaddî ile ta'cîzden hâlî olmadıkların bildirüb mesfûrdan bî-vech-i ızrâr kasdıyla da'vâ sadedinde olunmaların da'vâları âsitâneye gelmediğinden ru'yet olunub bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden zımmî-yi mesfûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ancak ızrâr kasdıyla bî-

vech-i zôr da'vâya tasaddî edenlerin da'vâları âsitâne-yi aliyyemde ru'yet olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olunmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 41/2. Hüküm)

Sivas Valisine Geldigelen ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Halil ve Ahmed nam kimesneler gelüb Amasiye Sancağı'nda Geldigelenâbâd Nahiyesi'ne neferât ve zemîn ve çiftlik ile karye-i Zâre mâlikâne vakf-ı medrese-i Turumtay der-Amasya tevliyet der-tevliyet-i evlâd-ı Mehmed Çelebi bin Kaya Şâh dîvânî tımar ve yine neferât ve zemîn ve mâlikâne ile karye-i Aluca tâbi' Geldigelenâbâd mâlikâne ve dîvânî tâbi' Zâre ve yine neferât ve zemîn ile karye-i Ahvari mâlikâne tâbi' karye-i mezbûre ve yine neferât ve zemîn ile karye-i Köyceğiz mâlikâne tâbi' Zâre ve yine neferât ve zemîn ile karye-i Ahurcak tâbi' Geldigelenâbâd mâlikâne tâbi' karye-i Zâre ve hâsıl-ı karye-i Zâre ve Aluca ve Ahvari ve Ahurcak ve Köyceğiz ma' niyâbet çift ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû yirmi dokuz bin beş yüz altmış dört akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve bunlar Turumtay Vakfı'nın cümle mahsûl ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîleri olub karîbân-ı sâbıkü'l beyânı ber-mûceb-i defter-i hâkânî dîvânî mutasarrıflarıyla zabt ve medrese-i vakfa âid mâlikâne mahsûlâtını ahz ve kabza medrese-i mezbûrun müderrisi ve müteferrika-yı vakfın yedlerinde olan berâtları ve şart mûcebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfelerin edâ ve umûr-ı vakfa sadâkat ve istikâmet üzere olub dahl olunmak îcâb etmez iken medrese-i mezbûre müderrisi müteferrika ile yek-dîl olub şart-ı vakıf mûcebince vazîfelerin almağa kana'at etmeyub bizler tarafınızdan vakfın kurâlarını te'şir ve mahsûl-ı vakfi tahsîl ve umûr-ı vakfi rü'yet ederiz deyu hilâf-ı kânun fuzûlî müdehale ve mâl-ı vakfa gadr murâd eylediklerin bildirüb defter-i hâkânî mûcebince amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî ve kânun medrese-i mezbûr müderrisinin ve müteferrika-yı vakfın ol-vecihle olan te'addîleri men' ve def' ve umûr-ı vakf bi't-tevliye rü'yet eylemek bâbında hüküm-i hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hâzîne-i âmiremde mahfûz Anadolu muhasebesi defterleri görüldükde Amasya'da

müteveffâ Turumtay Vakfı'nın cümle mahsûl ile tevliyeti ber-vech-i meşrût Ahmed Halîfe ve Halîl Halîfe an' aslah erşed evlâd-ı vakfin iştirâken mâliye beratıyla üzerlerinde olduğu mukayyed ve kânûn-ı dîvân-ı hümâyunum baş kaleminden suâl olundukda bâlâda mastûr karyelerin mâlikâneleri vakf-ı medrese-i Turumtay ve dîvânîleri tımarı olmağla kurâ-yı mezbûre dîvânî mutasarrıflarıyla medîne-i mezbûre vakfi tarafından mütevellîleri mezbûrlara iştirâken zabt ve mâlikâne tarafına âid mahsûlü ahz ve kabz etdirilmek muktezâ-yı defter-i hâkânî olub müderris ve müteferrikanın ve vakfin karyelerini tarafından biz ta'şir ederiz deyu umûr-ı tevliyete müdehaleleri hilâf-ı kânun olduğu der-kenâr olmağla defter-i vakıf mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 41/3. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Mustafa nam kimesne gelüb bin yüz yetmiş senesinde âsitâne-i sa'detime sila-yı rahîm için râhî olub gider iken Camuzlu nam yalakdan Türkmân tâifesinden Battal Ahmed ve Hacı Osman dimekle ma'rûf kimesneler aşiretiyle ve Alamaslı Aşireti'nden Köşkeroğulları dimekle meşhûr kimesneler rêfikalarıyla ittifâken bunun üzerine hücum ve ber-mûceb-i defter üç kîse akçelik nükûd ile yedi kîse akçelik şam ihrâmı ve eşyâsını cebren ahz ve tezvîr takrîb ile kendüye tahlîs ve ol-vecihle mağdûr olduğun bildirüb mezkûrlar Yeni İl Türkmânından olmalarıyla sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le sâbit ve gâret olunan ol-mikdâr nükûd ve sâir emvâl ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve bî-kusur kendüye alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın sen ki Yeni İl Voyvodası sen ki voyvoda-yı mumâ-ilehsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb gasb ve nehb eyledikleri emvâl ve eşyâsı tahsîl ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

[Sayfa 42]

(Sayfa 42/1. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Medîne-i Amasiye sâkinlerinden Hâfız Mustafa gelüb yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden erbâb-ı tımardan Kesrenzâde Mehmed nam sipâhî tımarı karyelerinden Ezine-yi âtîk Bazarı nam karyede mutasarrıf olduğu hissesin ta'sir eylemek üzere bin yüz yetmiş iki senesinde bin iki yüz otuz guruş buna iltizâm be bu dahî iltizâmı bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûru yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledikten sonra mezbûr Mehmed sipâhî bunun gıyâbında karye-i mezbûrda medîne-i mezbûre sükkânından zaleme zümresinden Gürcü oğlu Mehmed ve Fazlı oğlu Abdurrahim dimekle ma'rûf kimesneler ber-vech-i iştirâk iltizâma verüb ve bu hîn-i sene-i mezbûrda ta'sir etmeyub meblağ-ı mezbûr hâlâ mezkûr Mehmed sipâhînin zimmetinde kaldığından ma'ada cihet-i karz-ı şer'îden sene-i mezbûrda yetmiş guruş alacağı olub min haysü'l-mecmu' üç yüz guruş hakkı olmağla meblağ-ı mezbûru talep eyledikde merkûmân Mehmed ve Abdurrahim ve Seyîd Hüseyin ve Kahveci oğlu Mehmed ve Kara Hüseyin dimekle ma'rûf kimesnelere istinâden dürlü galât ve bahâne îrâdıyla virmeiyub meblağ-ı mezbûr hâlâ zimmetinde kalub ziyâde gadr ve te'addî eylediğin bildirüb şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdâr guruş hakkı bi't-tamâm tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Receb Sene 1173

(Sayfa 42/2. Hüküm)

Sivas Valisine Hüküm Ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l hükkâm Divriği Kadısı Mevlâna Es-seyîd Sâlih zîde fazlühü südde-i sââdetime mektub gönderüb civar kazalardan Kuruçay Kazası ahalisinden Şehsüvar oğlu Bekir Beg dimekle ma'ruf kimesne kendü mezrâlarından Koçkiri ekrâdından yüz elli mikdârı ekrâdı tutub ve Ammî Beg dimekle mevsûf kimesne dahî Benamlı Aşireti'nden yetmiş-seksen mikdârı evleri kendü mezra' ve karyelerine iskân ve Tavîl Mehmed dimekle ârif kimesne dahî Cihanbegli ve Sakadî

ve Delensan ve Şeyh Hasanlı ekrâdından yetmiş-seksen evleri kendü mezra'larında ta'zîz ve ikâmet ve Divriği Kazası kurâsına iskân ve te'addî ve tecâvüz ile rencîdeden hâlî olmadıkların başka hâlikü'l-berâyânın devâb ve mevâşîlerin sirka ve Erzurum ve Diyar bekir ve Erzincan ve Divriği ve Kemah ve Eğin taraflarına mürûr ve ubûr iden tüccâr ve ebnâ-yı sebîle itale-yi dest emvâl ve eşyâların nehb ve gâret ve derbendleri bekleyüb gasb ve gâret eyledikleri emvâl ve eşyâyı merkûmlar ile taksîm ve mezkûrlar haramzâdeler yatağı ve me'va-yı mahsûs olduklarından ma'ada aşâir-i mezkûre birbirlerin adamların katl ve ba'de hilâf-ı inhâ adamlarımızı siz katl eylediniz deyu kurâ ahâlîlerine ilgâ-yı şer' ve cemîyyetle gelüb cebren ve kahren devâb ve mevâşîlerin gasb ve malların nehb ve gâret ve mezbûrları şerr u mazarratlarından ve tedbirlerinin tüccarı bi'l-küllîye ticâretten perakende ve perîşân edilmeleri mütehakkık olmağla rahmen li'l-fukarâ aşâir-i mezkûre bi'l-küllîye Kuruçay kazâlarından kaldırıub vatan-ı asıllarına nakl ve iskân Karaçay a'yânı olan merkûmdan Bekir ve Hüseyin ve Topal Mehmed te'dib ve güşmâl ve fî mâ ba'd Kuruçay Kazâsı'nda Ecnâs Ekrâdî'ndan ferd komamak üzere nazreye kat' ve gereği gibi nizâm-ı müstemîreye bend ile şerr u mazarratlarından fukarâ-yı ra'ıyyet âsûde olmalarına vaz' u say ve kudret eylemek için sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şer'îm verilmek ricâsına arz ve Divriği Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sülehâ ve eimme ve hutebâ ve a'yân ve eşrâf ve re'ayâ ve berâyâ mahzarlarıyla istifhâm etmeleriyle fukarâ-yı ra'ıyyete ve ahâlî-yi vilâyet üzerlerinden şerr u mazarratları men' ve def' ve vech-i meşrûh üzere amel ve sonra sermîsi ve taksîre rehne ve cevâz gösterilmemek bâbında yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Receb Sene 1173

(Sayfa 42/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Tarafeyn meclîs-i şer'e ihzâr ve yâhud mahallinde murâfa'a-yı şer' ve fasl u hasm ve yanlarına verildikten sonra hitâm-ı terfîk hizmet memuresiyle mübâşiri avdet etdirildiğini bizzat Yeni İl Nâibi Mevlânâ Hacı Mehmed'in vârid olan arzı zabt olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir.

Fî 3 Ramazan Sene 1173

**Dergâg-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Yeni İl Hassı Voyvodası
Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki**

Kargun Aşîreti'nden Osman ve Süleyman ve Hacı Halil ve Selim Kethüdâ ve İslam nam kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Yeni İl Sâkinlerinden eşkiyâdan Karık oğlu Ali nam kimesne ile Pîr Hak nam kimesneyi bî-gayr-ı hakk bin yüz altmış (Boş) senesinde katl eyledikde mezbûr hevâsına tâbi' Yeni İl sükkânından Hacı Ali ve Hüseyin nam kimesnelere beş yüz guruş verüb ba'de mezbûrlar dahî bunları ahz ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk iki bin beş yüz guruş cebren ahz ve bundan ma'adâ Yeni İl sükkânından diğêr Hüseyin ve Murtazâ nam kimesneler dahî âb behâsından iki bin beş yüz guruşlarını cebren ve kahren alub ziyâde gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölüb mezbûrların zimmetlerinde sâbit olan ol-mikdâr guruş hakların bi't-tamâm tahsîl ve aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak emri şerîfim ricâ eyledikleri ecilden sen ki Yeni İl hassı voyvodası ma'rifetiyle senin ma'rifetinle şer'le ihkâk-ı hakk ve i'lâm olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

[Sayfa 43]

(Sayfa 43/ Üzeri Cizilmiş Hüküm)

(Derkenâr)

Mesfûrân zımmîlerin âsitâne-i sa'detimden mülkiyet ve ikâmetleri müverrak iki üç sene etdiği ahâli-yi vakıf ihbâr etmeğin ısdâr etdirdiği iş-bu emrin kaydı tertîb ve zımmîyân-ı mesfûrelerin bu tarafa gelmelerine müsa'ade verilüb yine karye-i merkûmede ikâmetleri için emri şerîf yazılıb iş-bu fermân tertîb olunmuşdur.

Fî Evâhîr-i Şevvâl Sene 1173

**Sivas Vâlisine Eğin Kadısına ve Eğin'den Asitâne-i Sa'detime Gelince
Yol Üzerinde Vâki' Olan Sâir Kuzât ve Nüvvâb ve Kethüdâyerleri ve Yeniçeri
Serdârları ve İskele Emînleri ve Sâir Taifeye Hüküm Ki**

Sarraf tâifесinden Ohan ve Anron nam zımmîler gelüb bunlar yirmi seneden mütecâviz âsitânemde sâkin ve ba‘zı kimesneler ile ahz u i‘tâya müte‘allik hesâbları ile meşgûl ve Eğin Kazâsı’na tâbi‘ Sararan nam karyede ehl u ıyalleriyle sâkin olub bunlar bu taraftan vilâyetleri olan karye-i mezbûreye gitmekde ısrret ve hezâr-gûne hasârete giriftdâr ve ıyalleri dahî ol-tarafda zelil ve sefil olub ıyallerini âsitâne-i aliyyeye götürmek murâd eylediklerinde vilâyetleri olan karye-i mezbûreden hareket ve âsitâne-i aliyyeye mürûrlarına muhalefet olduğun bildirüb ıyalleri mesfûrelerin İstanbul’a gelmelerine esnâ-yı rahda mürûrlarına mümâna‘at ve muhalefet olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mesfûran Ohan ve Anron nam zımmîlerin iki nefer zevceler nasrâniyeleri âsitâne-i sa‘detime gelmeleri için esnâ-yı rahda mürûrlarına muhalefet olunmamak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Receb Sene 1173

(Sayfa 43/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Gedegre Kazâsı mahallâtından Orta Cami‘ Mahallesi sâkinlerinden Fatıma bint Ali Nam hâtun gelüb bunun babası Ali Ağa demekle ma‘ruf kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt oldukda terekesi ırs-ı şer‘le buna intikâl edüb bir dürlü dahl olunmak icâb etmez iken babası müteveffâ-yı mezbûrun mukaddemâ abd-i memlûku olan Acemiyü’l-asl Çor Ali bin Abdullah nam kimesne kendü hâlinde olmayub hevâsına tâbi‘ mütegalibeye istinâden babası müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl tereke-i merkûm dan sanduk derûnunda mevcûd ma‘lûmü’l mikdâr emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmekle bundan akdem murafa‘a-yı şer‘ için dâvet-i şer‘ eyledikde mezbûr Acemiyü’l-asl olub eşyâ-yı mezkûru zabt eylediğini huzûr-ı şer‘de ikrârıyla şer‘an sâbit ve hükm birle taraf-ı şer‘den yedine hüccet-i şer‘iyye verilmişken mezkûr te‘allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî murâd eylediğün bildirüb hüccet-i şer‘iyye mûcebince mahallinde şer‘le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğü ecilden mahallinde şer‘le görölme için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 43/2. Hüküm)

Adana ve Maraş Kadılarına ve Ber-vech-i Arpalık Kayseri Sancağı Mutasarrıfına ve Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Yeni İl Hassı Voyvodası (Boş) Dâme Mecduhûya Adana ve Maraş Kadılarına ve Yeni İl ve (Boş) Kazâlarının Kuzzât ve Nüvvâblarına Hüküm Ki

Süleyman nam kimesne gelüb bu konar-göçer Yeni İl Türkmân tâifesinden Şambelde Aşireti'nden Şahinci Cemâati'nden Hacı Ahmed oğlu ve Değirmenci Osman ve Van'lı Kısa Osman dimekle ma'ruf kimesneler ile sâir ma'lûmü'l esâmî yedi nefer kimesneler zimmetlerinde mühürden temessükleri mücebince bin yüz altmış (Boş) senesinden berû altı yüz altmış gurusu alacak hakkı olmağla taleb eyledikde hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında oldukların ve mezkûrlar taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr üzere oldukların bildirüb buldukları mahalde şer'le görülüb ber-müceb-i temessük mezkûrânın zimmetlerinde olan ol-mikdâr gurusu hakkı tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim rica etmekle buldukları mahalde şer'le görüle deyu emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 43/3. Hüküm)

Adana ve Maraş Kadılarına ve Ber-vech-i Arpalık Kayseri Sancağı Mutasarrıfına ve Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Voyvodasına ve Adana ve Maraş ve Kayseri ve Yeni İl ve (Boş) Kazâlarının Kuzzât ve Nüvvâbına Hüküm Ki

Süleyman nam kimesne gelüb bunun konar ve göçer Yeni İl Türkmân tâifesinden Şambelde Aşireti'nden Kocabeg oğlu dimekle ma'ruf Murtaza nam kimesne zimmetinde ber-müceb-i temessük bin yüz altmış (Boş) senesinden beru üç bin gurusu alacak hakkı olmağla taleb eyledikde hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında olduğun ve mezkûr taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr üzere olduğun bildirüb bulunduğu mahalde şer'le görülüb zimmetinde matlûbum olan ol-mikdâr gurusu hakkı alıverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i temessük te'allül ederse icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın bulunduğu mahalde şer'le görüle deyu yazılmışdır.

(Sayfa 43/4. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Tokat Voyvodası Mehmed zîde kadrehu mektub gönderüb Tokat Voyvodalığı aklâmından Çorum mukâta'ası mülhakâtından Paşa ve Alayund Karyelerinin sülûs hissesine ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Hüseyin zîde mecduhû bundan akdem kurâ-i mezkûre harâba müşrîf oldukda etrafdan re'âyâ tedârik ve fi'l-asl kurâ-yı mezkûre re'âyâlarından bir-kaç nefer ve kuvvetlerine imdât ve i'ânet ederek bir mikdâr şem' ve abadan mâl-ı mîrîsine medâr olunurken nefsi-i Çorum sâkinlerinden olub mütegalibe ve eşirradan olduğu hasebiyle ma'rifet-i şer'le cezâsı tertîb olunan Hatîb Beg dimekle ma'rûf kimesnenin oğulları Çorum'da sâkin Mes'ud ve Molla Hasan dimekle mevsûf kimesneler kendü hallerinde olmayub babaları maktûl-ı merkûmun şirrete süluk ve bin yüz altmış (Boş) senesinden beru kurâ-yı mezkûrenin ahâlî ve re'âyâ-yı fukarâsını hilâf-ı inhâ ta'cîz ve ehl-i örf tâifesine istinâden bî-gayr-ı hakk üçer ve beşer yüz gurusların gasb ve mezkûrların zulm ve gard u te'addîlerine mukâbeleye tâkatleri olmayub bi'l-küllîye perîşân ve mâl-ı mîrînin ve mukâta'a-yı merkûmun harâbına bâdî olub ve yedlerine fetevâ-yı şerîfe verilmekle şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümayunum verilmek ricâsına arz eylediği ecilden âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olunmuşdur.

[Sayfa 44]

(Sayfa 44/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadılarına Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden Savre ve Armiye nam zımmîler gelüb tüccâr taifesinden mesfûrların babaları Artin nam zımmî mukaddemâ hizmetkârı olan Sivas sâkinlerinden iken babaları mesfûrun mersûm Kirkor nam zımmî ile şirket-i inân ile şerîki iken babaları mesfûr Artin bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mürd oldukda muhallefât ve eşyâsı ırs ile bunlara intikâl edüb Kirkor zımmînin zimmetinde mâl-ı şirketten beş bin gurus ve bâ-defter ma'lûmü'l mikdâr eşyâsı olub defââtle taleb ve

almak murâd eylediklerinde dürlü hîle ve tezvirât ile hilâf-ı şer‘-i şerîf virmekde te‘allül ve muhalefet ve ibtâl-i hak ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb emr-i şerîfimle âher husûsa mübâşir ta‘yin olunan sadrâzâm ağalarından (Boş) zîde kadrehû ma‘rifetiyle şer‘le görülüb babaları mürd-ü mesfûrdan müntakîl mal-ı şirketden mesfûrun zimmetinde olan meblağ-ı merkûm ile eşyâsı kendülere alıverilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül ve niza‘ etdirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 44/2. Hüküm)

Artukabâd ve Kadılarına ve Tokat Kazâsı Naibine Hüküm Ki

Defter-i hâkânî kâtiblerinden kıdvetü’l erbâbü’t-tahrîr ve’l kalem El-hâcc Süleyman veled-i Kâtib Ahmed Refîkan zîde kadrehû gelüb Sivas ve Canik Sancakları’nda taht-ı kazânızda vâki‘ Yeni nam karye ve gayrıdan doksan iki bin akçe defter-i hâkânî kitâbeti gediği ilhâkıyla berât-ı âlişânımla mutasarrıf olduğu zeâmeti karyelerinin bin yüz yetmiş iki senesi martı ibtidâsından şubatı gâyesine değin zabtına (Boş) nam kimesneye bâ-temessük iki bin beş yüz guruş bedel-i iltizâm mukâbelesinde iltizâm ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı merkûmu ahz ve kabz ve mezkûr zeâmeti karyeleri sene-i mezbûrede vâki‘ olan aşâr-ı şer‘iyye ve sâir hukûk ve rüsûmun ahz ve kabz ve makbuzâtı bedel-i iltizâmına bâli‘ olub dahl olunmak icâb etmez iken mezkûr gelüb zeâmet-i mezkûr karyelerin nefsine iltizâm etmek kasdıyla tezvirâta sülûk ve benim bin guruş zararım vardır tamâmen senden alırım deyu hilâf-ı inhâ ta‘cîz ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb mahallinde ma‘rifet-i şer‘le zeâmeti karyeleri ahâli ve reâyâlarından ve sâir ma‘lûmu olanlarından gereği gibi tefehhüs ve mezkûrun makbuzu iltizâmına baliğ midir değil midir sıhhat ve muktezâ üzere makbûz zimmetinde ve mûmzâ defterini der-sa‘detime arz ve i‘lâm ve âdemîsi yedi ile yedime irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülüb sahîh ve hakîki üzere arz ve i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 44/3. Hüküm)

İskilib Kadısına Hüküm Ki;

Kazâ-yı mezbûre sükkânından Abdurrahman nam kimesne gelüb sâbıkan Eğin Kadısı olub hâlâ Eğin Kazası'nda sâkin Mustafa Efendi dimekle ma'rif kimesneye deyni ve kefâleti olmayub üzerine bir nesne sâbit olmayub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde merkûm Mustafa bî-gayr-ı hakk bunun yüz elli guruşun cebren ve kahren ahz ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğın bildirüb şer'le görölüb mezbûrun bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren aldığı yüz elli guruşu tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 44/4. Hüküm)

Yeni İl Hassı Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Afşar Cemâati'nden Molla Halil ve İbrahim nam kimesne li-ebeveyn kız karındaşları Rukiye ve Ayşe nam hârunlar gelüb bunların mevrusları Mehmed bin Ali nam kimesne Keban'dan bin yüz altmış (Boş) senesinde Kırşehir Kazâsı'na maslahatı için gider iken esnâ-yı rahda Hüseyinli ve Burak nam karyeye gelirken esnâ-yı Rahda hüsniyle Viran nam karyeye geldiğinde kazâ-yı mezbûrede sâkin Pehlüvanlı türkmânından Tevlek Cema'ati'nden Kör Ali dimekle meşhûr kimesne ile yek-dîl olmağla vakt-i zöhrede yedinde olan Yonca(?) ta'bir olunur âlet ile mevrûsları mezkûr Mehmed'in başının ensesine darb ve katl ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve taraf-ı şer'den keşf-birle bunların yedlerine hüccet-i şer'iyye verildiğün bildirüb mücebince şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 44/5. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Niksar Kazası sükkânından İbrahim nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun babası (Boş) nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt olub Niksar Kazası'na tâbi' Beşrum nam karye toprağında vâki' mutasarrıf olduğu mülk arsa üzerinde mebnî su ile tahta hızar i'mâl olunur hızarı ırs-ı şer'le buna intikâl lâkin bu ol-vakitde sağır olmağla ammîleri Ali ve Halîl nam kimesneler kazâ-yı mezbûr muzâfâtından mütegalibeden Yursuzoğlu kölesi Selîm dimekle ma'rûf kimesneye fuzûlî bey' etmekle bu dahî hâlâ erişüb bâliğ ve da'vâya kâdir olub babasından müntakîl mülk arsası derûnunda olan mülk tahta hızarı hâliyâ vaz'ü'l-yed olan mezbûr Selîm'den taleb ve almak murâd eyledikde bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetevâ-yı şerife verildiğün ver tarafından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb şer'le görülüb babasından müntakîl zikrolunan mülk arsası derûnunda mülk tahta hızarı hâlâ vaz'ü'l-yed olan mezbûrdan vekîl-i merkûma zabt ve aliverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

[Sayfa 45]

(Sayfa 45/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kazâsı Naibine Hüküm Ki

Sen ki Divriği Kazası naibi mevlânâ Es-seyîd Salih zîde ilmuhû südde-i sââdetime mektub gönderüb Divriği'de vâki' câmi' ve mescîd ve devriye-i evkâfının mütevellîleri ve müteferrikaları bî-esrihim meclis-i şer'e varub Divriği Sancağı'nda ve Nahiyesi'ne tâbi' mahallât ve neferât-ı reâyâ ile nefsi-i Divriği ve hâsıl-ı kısm mine'l hums mahsûl öşür-iğ galât nefsi-i Divriği kurbunda otuz dokuz bin akçe ve hisse-i mâlikâne vakıf cami' ve mescîd ve devriye ve mülk-i eşhâs-ı müteferrika on dokuz bin beş yüz akçe ve hisse-i dîvânî hâmis mir-liva on dokuz bin beş yüz akçe ve mahsûl-ı mukâta'a bağ ve bağçe ma' resm-i besâtin her sene on beş bin akçe ve

hisse-i mâlikâne vakf-ı câmi‘ ve mescîd ve devriye ve mülk-i eşhâs-ı müteferrika yedi bin beş yüz dört akçe ve hisse-i dîvânî hass-ı mir-livâ yedi bin beş yüz dört akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde dîvânî yazuları mir-liva-yı Divriği havassından iken yüz on târihinde bâ-hatt-ı tevki‘ havass-ı hümâyuna tashîh olduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla has mutasarrıfları mahsûl-ı öşr-i gallât nefsi Divriği ve mahsûl-ı mukâta‘a-yı bağ ve bağçe ma‘ rüsûm-ı besâtinden dîvânî tarafına âid olanı ber-mûceb-i defter-i hâkânî has tarafından ahz ve kabza kana‘at etmeyub öşr-i gallâtın cümlesi havass-ı hümâyuna tashîh olunmuşdur deyu mâlikâne tarafına âid mahsûlden câmi‘ ve mescîd ve devriye-yi evkâfa âid olanı cânib-i vakıfdan ahz ve kabza hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî muhalefet ve niza‘dan hâlî olmamalarıyla defter-i hâkânî mûcebince amel olunub has mutasarrıflarının hilâf-ı defter-i hâkânî ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki‘ hâlî bi’l iltimâs arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1173

(Sayfa 45/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sadr-ı a‘zâm çuhadârlarından kıdvetü’l emâsil-i ve’l akrân Mustafa zîde kadrehû gelüb bunun Kazâbâd Kazâsı’na tâbi‘ Deliverd nam karye sâkinlerinden Alemdâr Ömer ve Dedezâde Hamîd ve diğere Dedezâde Halîl ve Ağazâde Mehmed Beg ve Hak Veli oğlu Seyîd Mustafa ve Arab oğlu Mustafa ve Ömer Beg oğlu Mehmed ve Celâl Beşe ve Kethüdâzâde Süleyman ve Herselioğlu Ali ve Alemdârzâde Veli ve Hacızâde İbrâhim ve Hanzâde Mustafa ve Uzun Osman oğlu Ahmed ve Molla Mustafa demekle ma‘ruf kimesneler zimmetlerinde birbirlerinin kefâletleriyle bin yüz altmış sekiz senesi zilkâdesinin on birinci gününde doksan bir gün vâdesi ile cihet-i karz-ı şer‘îden bâ-temessük beş bin gurus alacağı olub meblağ-ı mezbûru mezkûrlardan defâ‘atle taleb ve almak murâd eyledikte dürlü galât ve bahâne ile hilâf-ı şer‘-i şerîf edâda imtina‘ ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bildirüb şer‘le görölüb ber-mûceb-i temessük zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûru

tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur kendüye aliverilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül ve niza‘ etdirilmeyüb (icrâ-yı) şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 45/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sonisa ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Enderûn-ı Hümâyunum hademelerinden Hâfız Osman zîde salâhû gelüb Sonisa Kazası’na tâbi‘ Zitavi(?) nam karyede vâki‘ müteveffâ Seyîd Nureddîn Cami‘ şerîfinde bir akçe vazîfe ve senevî üç müd hinta ile imâm olan Mustafa babası Mustafa Halîfe kasr-ı yedinden iş-bu sene-i mübâreke cumâde’l âhirâsından cami‘-i imâmet-i mezbûre kendüye tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde ve tarafından vekîl câmi‘-i mezbûr Halife(?) Mustafa nam hatîb edâ-yı hizmet etdirmekle hizmeti mukâbelesinde müstehak vazîfesi vakf-ı mezbûr mütevellîsi kazâyı mezbûrda sâkin Seyîd Mehmed nam kimesneden taleb eyledikde vakıfdan müsâ‘ade var iken berâtı mûcebince müstehak olduğu vazîfesinden virmeğe te‘allül ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb şer‘le görölüb berâtı mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazîfesi tarafından vekîline aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 45/4. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kazâsı Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden Hamza Beşe dimekle ma‘ruf kimesne gelüb bunun kimesneye deyn ve kefâleti olmayub ve üzerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Tokat Kazâsı’na tâbi‘ Gürcü nam karyede sâkin Hüseyin Ağa dimekle ma‘ruf kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve senin oğlun Mehmed Beşe dimekle ârif kimesnede Tokat kilesi olmak üzere üç kile şa‘ir ve üç kile hinta ve üç kile nohud behâsı yetmiş iki guruş alacağım vardır mezkûr Mehmed senin oğlun olmağa senden alırım deyu buna cebren ve kerhen ve zikr olunan zahâir behâsı olan yetmiş iki guruşu oğlu mezkûrdan tamâmen almışken bunu hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ahz-u habs ve cebren ve kerhen yedinden aldığı temessük ile meblağ-ı

mezbûru taleb ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub mezbûrun bundan hilâf-ı şer'î-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kerhen aldığı temessük ile akçe mütâlebesiyle te'addî ve rencîde etdirilmeyüb zâhir olan müdehalesi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eymeğin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

[Sayfa 46]

(Sayfa 46/1. Hüküm)

Arabkir Kadısına Hüküm Ki

Arabkir'de vâki' Müteveffâ Süleyman Paşa vakfının bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ahmed mektub gönderüb Arabkir'de vâki' merhûm müşârün-ileyhin vakfiye-yi ma'mûlün-behâsından mukayyed akarâtından boyahâne mahsulâtından olmak üzere beher mâh üçer buçuk guruş duâgûy vazifesi mutasarrıfı Es-seyîd Yusuf fevtinden yüz yetmiş iki senesi ramazanında Mustafa Halîfe bin Halîl'e tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub âherden mugayyir-i berât bir dürlü müdâhil olunmak îcâb etmez iken ashâb-ı ağrazdan Es-seyîd Eyüb nam kimesne mücerred merkûmu ta'cîz için cihet-i mezkûreye hilâf-ı şer'î-i şerîf tevcih bî-vech-i bilâ-berât ve bilâ-sened fuzûlî müdehale ve taarrûz ile te'addî ve rencîdeden hâlî olmamağla mezkûrun hilâf-ı şer'î-i şerîf bî-vech-i bilâ-berât ve bilâ-sened cihet-i mezkûreye müdahale ve ta'aruz ile zâhir olan dahl ve ta'aruz ve te'addîsi üzerinden men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum verilmek ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs arz etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 46/2. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân Bekde Mehmed zîde kadrehû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Dergâh-ı Muallâm Müteferrikalarından kıdvetü'l emâcîd-i ve'l ekârim

müteferrika Mehmed zîde mecduhû berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Sivas Sancağı'nda Kazâbâd Nahiyesi'nde karye-i Kalecik Voyvodalığı Karyelerinde iş-bu bin yüz yetmiş üç senesi martı ibtidâsından şa'bânı gâibesine değin bir sene zabt etmek üzere yedi yüz elli guruş bedel-i iltizâm mukâbelesinde mumâ-ileyhe iltizâm ve ol-dahî iltizâm ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı merkûmu tamâmen edâ ve teslîm etmekle bundan akdem bir takrîb ile Sivas sâkinlerinden Kayranluzâde Mustafa Ağa dimekle ma'ruf kimesnenin yedine verdiği temessüküne ve mukaddem ve mü'ehhir târih ile âhiren yedlerinden bir dürlü gamz ve i'tibâr olunmamak üzere zabtı için yedine mühür temessük verildiğün bildirüb yedine verilen temessükü mücebince sene-i merkûm martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtı kânun ve defter mücebince ahz ve kabz etdirilüb mezkûr Mustafa'yı mukaddem yedine verilen temessük ibrârı ile ve âherden bir ferdi dahî mugayyir-i temessük müdehale ve zabt ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden temessükü mücebince zabt etdirilmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 46/3. Hüküm)

Sivas Valisine Turhal ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Turhal Kazâsı ahâlisi südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde olub bir dürlü te'addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken fi'l asl Amasya Kazâsı'na tâbi' Keçülü nam karye sâkinlerinden eşkiyâ zümresinden Nebî nam kimesne kendü hâlinde olmayub kapusuz levend tâifesinden olub fukarâya cevru te'addî üzere olduğundan karye-i mezbûrede ikâmet eden Musa kalkub hilâf-ı şer'-i şerîf îsâl-i mazarrat ve günâ-gûn cevru eziyet ve her birlerini tecrîm ve ta'rîmden hâlî olmadığun ve hâl minvâl-i muharrer üzere olduğunı ma'rifet-i şer'den i'lâm-ı şer'iyeye verildiğün bildirüb mahallinde şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ol-vecihle zâhir olan te'addî ve şerr u mazarratı ibâdullah üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 46/4. Hüküm)

Sivas Valisine Sorkun ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Dervîş Mehmed nam sipâhi sÛdde-i sââdetime gelüb Sivas Sancağı'nda Budaközü Nahiyesi'nde Sinan Beg Kışlağı nam karye ve gayrıdan dokuz bin yüz elli akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı tımarı mülhakâtından Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' üç bin akçe yazusu olan karye-i Alaaddîn ve Sivas Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî dört bin akçe yazusu olan karye-i Mulus ve bin beş yüz akçe yazar karye-i Koçhisar Taşkesen(?) ve hâsıl-ı dîvânî sekiz yüz akçe yazar mezra'a-yı İlmelik der-nezd-i kaye-i Derbend müşterekleriyle kayd u berâtına dâhil olmağla merkûm Dervîş Mehmed kurâ ve mezra'a sâlifü'l esâmî müşterekleriyle zabt ve karye-i Alaaddîn ve karye-i Koçhisar Taşkesen(?) el-mezbûrelerin vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtıyla karye-i Mulus ve mezra'a-yı İlmelik der-nezd-i karye-i Derbend el-mezbûrelerin dîvânî tarafına âid mahsûlât ve rüsûmâtından berâtı yazusuna göre hissesine isâbet edeni kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikde müşterekleri olanlar berâtları yazularından ziyâdeye tecâvüz ile berâtı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûlât ve rüsûmâta fuzûlî müdehale ve ta'arruzdan hâlî olmadıkların bildirüb kurâ ve mezra'a-yı sâlifü'l beyân ber-mûceb-i defter-i hâ(kâ)nî müşterekleriyle kendüye zabt ve karye-i Alaaddîn ve karye-i Koçhisarı Taşkesen el-mezbûrelerin vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtıyla karye-i Mulus ve mezra'a-yı İlmelik der-nezd-i karye-i Derbnend el-mezbûrelerin dîvânî tarafına âid mahsûlât ve rüsûmâtından herkesin yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet eden kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb müştereklerini hilâf-ı defter-i hâkânî ziyâdeye tecâvüz ile bunun berâtı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rüsûma bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâle mürâca'at olundukda Sorkun Nâhiyesi'ne tâbi' defter-i icmâlde üç bin akçe yazar Alaaddîn Karyesi'nin yedi yüz akçesi ifrâz ve Budaközü Nâhiyesi'ne tâbi' Sinan Beg nam karye ve gayruhû

[Sayfa 47]

ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin iki yüz akçe ber-icmâl ve Sivas Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî dört bin akçe yazar Mulus Karyesi'nin bin akçesi ifrâz ve yine hâsıl

bin altı yüz akçe yazar Koçhisar Taşkesen Karyesi'nin dahî üç yüz akçesi ifrâz ve yine hâsıl-ı dîvânî sekiz yüz akçe yazar mezra'a-yı İlmelik der-nezd-i Derbend Karyesi'nin dört yüz akçe ifrâzıyla birikdirilüb bin yedi yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrlar tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere merkûm Dervîş Mehmed'in kaydında olduğun bi'l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğin arzı mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 47/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Muzâfâtından Geldigelen Nahiyesi Naibine Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mehmed nam sipâhî gelüb berât-ı şerîfimle mutasarıf olduğu tımarı karyelerinde Bayezid Lotulu(?) ve Paşa Beğ nam karyelerin mümtâz ve mu'ayyen hudûdları dâhillerinde kadîmü'l eyyâmdan berû oşür ve resmi tımarı tarafından alınagelen yerlerden ma'lûmü'l hudûd yerlerin oşür ve resmine âherden dahl îcâb etmez iken civârında vâki' tımar karyelerinden Hona nam karyenin sipâhîsi Sakran(?) Osman zuhûr ve şirrete sülûk ve zikrolunan yerler benim zikrolunan tımarım karyelerindedir deyu oşür ve rüsûmun ben alırım deyu hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm fuzûlî müdehale ve te'addî ve bundan akdem mezbûr ile mahall-i nizâ'ın üzerinde murâfa'a-yı şer'-i şerîf olundukda mezbûrun iddiâsı mahs-ı şirret ve bir dürlü alâkası olmadığı bî-garez ve ahâl-i fukarâdan bî-garez kimesnelerin şehâdetleriyle şer'an sâbit ve cânib-i şer'den yedlerine hüccet-i şer'iyeye verilmişken yine memnu' ve mündefi' olmadığı bildirüb yedinde olan hüccet-i şer'iyeye mûcebince amel ve ol-yerlerin oşür ve resmi kadîmîsi üzere kendüye aliverilüb müdehalesi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 47/2. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Medine-i Amasiye sâkinlerinden olub sâbıkan Amasiye Kal'ası dizdârı olan El-hâcc Hüseyin nam kimesne gelüb bunun kimesneye vereceği olmayub ve üzerine

dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken hâlâ kal‘a-yı mezbûre dizdârı El-hâcc Osman nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred ta‘cîz ve celb-i mâl için benim senin zimmetinde ma‘lûmü’l mikdâr gurusu alacağım olmağla senden alırım deyu hilâf-ı şer‘-i şerîf akçe talebiyle bunu dâimâ te‘addî ve rencîdeden hâlî olmaduğun ve taraf-ı şer‘den yedinde i‘lâm-ı şer‘î olduğun bildirüb şer‘le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugayyir-i i‘lâm-ı şer‘î ol-vecihle zâhir olan te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 47/3. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Medine-i Tokat Sâkinlerinden Dergâh-ı Muallâm yeniçerilerinden Mehmed nam Yeniçeri südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bu bundan akdem Tokat Kazası’na tâbi‘ Gürcü nam karye sâkinlerinden Hüseyin Ağa dimekle ma‘ruf kimesneden üç keyl hinta ve üç keyl un ve üç keyl nohud yetmiş iki gurusu bahâlarıyla iştirâ edüb ba‘de deyni olan meblağ-ı merkûmu mezkûr Hüseyin’e tamâmen edâ ve teslîm edüb bir akçe ve bir habbe vireceği kalmayub ve dahî mine’l vücûh dahl îcâb etmeyub ve bu medîne-i Tokat’da mevcûd olmayub diyâr-ı âherde iken mezkûr Hüseyin bununla olan hukûk da‘vâsıyla Tokat sükkânından bunun babası Hamza Beşe dimekle ma‘ruf kimesneyi ahz ve habs ve cebren ve kerhen ve senin oğlundan alacağım vardır deyu te‘addî ve rencîde etmesi hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf iken babası mezkûru ahz ve habs ve cevr u kerh ile bunun için ikrâr-ı deyn etdirüb bir takrîb ile babası mezkûrun yedinden temessük alub şirrete sülûk ve temessük mücebince senden alırım deyu hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugayyir-i fetvâ-yı şerîf te‘addî ve rencîdeden hâlî olmayub ahvâli diğér gün olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü’l islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğın bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub mezkûra hilâf-ı şer‘ ve mugayyir-i fetvâ-yı şerîf ve bî-gayr-ı hakk temessük ibrâzıyla te‘addî ve rencîde etdirilmeyub hilâf-ı şer‘ ve ve bî-gayr-ı hakk ol-vecihle akçe mütalebesiyle te‘addî ve tasallutu üzerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şâbân Sene 1173

[Sayfa 48]

(Sayfa 48/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kilmigad ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Sivas Alaybegisi Mehmed zîde kadrehû südde-i sââdetime mektub gönderüb Sivas Sancağı'nda Kilmigad Nahiyesi'nde Karafetâ nam karye ve gayrıdan altı bin beş yüz on akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf Mehmed'in tımarı mülhakâtından Kilmigad Nahiyesi'ne tâbi' resm-i bennak cema'at-i Bayezid Lutulu ve Paşabeglü deyu hâsılı bin akçe yazu ile müstakîlen kayd u berâtına dâhil olub âherden dahl olunmak îcâb etmez iken Tozanlu Nahiyesi'nde Raht(?) nam karye ve gayrıdan beş bin yedi yüz elli dokuz akçe tımara mutasarrıf Osman nam sipâhî zuhûr ve tımarı mülhakâtından müşterekiyle kaydına dâhil Nahiyesi'ne tâbi' Hun Karyesi'ni garyr-i ez çiftlik-i zâviye ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabta kana'at etmeyub mezkûr Mehmed'in müstakîlen kaydına dâhil sâlifü'z zikr resm-i bennak cema'at-i Bayezid Lutulu ve Paşabagli'ye hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûli müdehale ve bundan akdem zabtı için cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye dahî verilmişken yine hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i hüccet-i şer' iyye fuzûlî müdehale ve te'addiden hâlî olmamağla defter-i hâkânî mûcebince amel olunub mezkûrun müdehalesi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına bi'l-iltimâs-ı arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Kilmigad Nahiyesi'ne tâbi' resm-i bennâk cema'at-i Bayezid Lutulu ve Paşabegli hâsılı bin akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve mahlûl-ı muttasıl olmak üzere defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere sâhib-i arz Mehmed'in kaydında dır ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' yirmi altı nefer re'âyâ ile karye-i Hun iki başdan tımar gayr-ı ez çiftlik zâviye ve tahtında çiftlik-i zâviye bir çiftlik iki başdan vakf-ı zâviye-i mezbûr hâsılı altı yüz hâsıl ve rûsûm-ı re'âyâ karye-i mezbûre ve resm-i ismihâ gayr-ı ez- Behre çiftlik-i zâviye ve tahtında cebe ve hinta yekûn ma' gayruhû yedi yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda tahrîr ve defter-i icmâlde Tozanlu Nâhiyesi'ne tâbi' Hazihî nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin üç yüz akçe ber-icmâl ve iki bin akçesi Osman ve bâkîsi müştereki kaydında olub bu takdirce tarafından tahrîr ve tahsîs-i arâzi başka başka olmak iktizâ eylediğün bi'l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

(Sayfa 48/2. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum Sancağı'nda Vaki' (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mehmed nam sipâhî gelüb Çorum Sancağı'nda Karaberek Nahiyesi'nde nısf mâlikâne Hatun nam karye ve gayrıdan on bin yedi yüz akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub tımarı mülhakâtından olub mâlikâne ve vakf-ı câmi' Osmancık ve dîvânî müşterekiyle kayd u berâtına dâhil kazâ-yı mezbûr muzâfâtından Dîvân-ı Alucek(?) ve Dîvân-ı Yar Nahiyeleri'nden Karaca ve Viran ve Gök dere nam karyelerin ber-mûceb-i defter-i hâkânî mâlikâne mutasarrıfları müşterekleriyle zabt ve dîvanları tarafına âid mahsûl ve rüsûmâtдан berâtı yazusuna göre hissesine isâbet edeni ahz ve kabz etmek murâd eyledikte zikrolunan karyelerde menzili olan Dîvân-ı Alucek(?) Nâhiyesi'nde karye-i Karacaviran el-mezbûre ve gayrıdan on dört bin akçe tımara mutasarrıf Hüseyin ve Dîvân-ı Yar Nâhiyesi'ne tâbi' Car nam karye ve gayrıdan dokuz bin sekiz yüz akçe tımra mutasarrıf Süleyman ve Dîvân-ı Alucek Nâhiyesi'nde Kargus nam karye ve gayrıdan on beş bin yüz akçe tımara mutasarrıf Ömer ve Karahisar-ı Demirlü Nâhiyesi'nde Pircepınar nam karye ve gayrıdan on beş bin üç yüz akçe tımara mutasarrıf diğeri Ömer ve Kavaklık Nâhiyesi'nde Karmış nam karye ve gayrıdan on dört bin sekiz yüz doksan sekiz akçe tımara mutasarrıf Mehmed nam sipâhîler yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisselerine düşeni almağa kana'at etmeyub ziyâdeye tecâvüz ile buna gadr-ı küllî sevdâsında oldukların bildirüb sâlifü'l beyân karyeler ber-mûceb-i defter-i hâkânî mâlikâneleri mutasarrıfı ve müşterekleri mezbûrûn ile kendüye zabt ve dîvânîleri tarafına âid olan mahsûlât ve rüsûmâtдан her birlerinin(?) yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisseleri ahz ve kabz etdirilüb müşterekleri mezkûrûnu ve tarafından mültezimlerini hilâf-ı defter-i hâkânî ve ber-mûceb-i taksîm bunun berâtı yazusuna göre hissesine düşen mahsûl ve rüsûmuna dahl u ta'arruz ve niza' etdirilmemek bâbında hükmi hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümayun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Dîvân-ı Alucek Nâhiyesi'ne tâbi' defter-i icmâlde ve mufassalda hâsıl-ı dîvânî sekiz bin sekiz yüz akçe yazar Karaviran Karyesi'nin iki bin sekiz yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve iki bin yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve evvelin yedi yüz on bir akçesiyle sâninin altı yüz seksen iki akçesi defter-i

hâkânîde mastûr olduğu üzere merkûm Mehmed ve evvelin iki bin seksen dokuz akçesiyle sâninin dört yüz on sekiz akçesi Hüseyin kaydlarında olub ve iki bin sekiz yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve tamâmen Süleyman kaydında olub ve yine karye-i mezbûrünün sehven on bin üç yüz akçeden deyu altı yüz akçesi ifrâz ve Bulanbükü(?) Nâhiyesi'ne tâbi' Turcasu nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen Ömer kaydında olub ve beş yüz akçesinin icmâl-i âhere verildiği mahalli bulunmayub Osmancık Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî dört bin akçe yazar Gökdere Karyesi'nin 'in yüz akçesi ifrâz ve yekûn ma' gayruhû bin sekiz yüz akçe ber-icmâl ve dört yüz elli yedi akçesi merkûm Mehmed ve bin üç yüz on

[Sayfa 49]

üç akçesi Hüseyîn kaydlarında olub ve iki bin akçesi dahî ifrâz ve Divân-ı Yar Nâhiyesi'ne tâbi' Car nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb üç bin akçesi ber-icmâl ve tamâmen ol dahî mezkûr Süleyman kaydında olub ve dokuz yüz akçesi dahî ifrâz ve yekûn ma' gayruhû beş bin altı yüz akçe yekûnundan iki bin üç yüz akçesi ifraz ve ber-icmâl ve iki bin akçesi merkûm Hüseyin ve yekûn-ı mezbûrun üç bin üç yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve üç bin akçesi Ömer ve icmâl-i evvelin ve sâninin üçer yüz akçeleri diğèr Mehmed kaydlarında olub bu takdirce ber-mûceb-i taksîm Karacaviran Karyesi'nde bin üç yüz doksan üç akçe merkûm Mehmed ve üç bin üç yüz yedi akçe mezbûr Hüseyin ve iki bin sekiz yüz akçe mezkûr Süleyman ve altı yüz akçe mezbûr Ömer ve üç yüz akçesi Hâl ve Gökdere Karyesi'nden iki yüz yetmiş dokuz akçe merkûm Mehmed ve bin yüz kırk iki akçe mezbûr Hüseyin ve iki bin mezbûr Süleyman ve dört yüz iki akçe diğèr Ömer ve doksan yedi akçe mezbûr diğèr Mehmed'in hisselerine isâbet ve iktizâ eylediğın iftihârü'l emâcid ve'l ekârim bi'l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mucebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 49/1. Hüküm)

Tokat Naibine ve Tokat'tan Edirne'ye Varınca Yol Üzerinde Vaki' Olan Kadılar ve Nâibler ile Fazluhûm Kethüdâ Yeri ve Yeniçeri Serdarları ve Sâir Zâbitâna Hüküm Ki

Acem taifesinden ve ve zümre-i tüccârdan Pedrus ve İbrom nam zımîler gelüb mesfûrân bundan akdem vilâyetlerinden çıkub dört nefer nîsâ tâifesinden ıyalleriyle mesâferet tarîki üzere Tokat'a gelüb kâib olmamağla ıyalleri olan dört nefer nîsâ tâifesiyle Tokat'dan Edirne'ye teveccih etmek murâd eylediklerinde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfime binâen mürûrlarına muhalefet olunduğın bildirüb dört nefer ıyalleriyle Tokat'dan Edirne'ye mürûrlarına muhalefet olunmamak bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere âsitâne-i aliyyeme ve havâlisine Gelibolu tarafından gelmeyub Gelibolu tarafından Edirne'ye azîmet eylemek üzere üzere altı nefer nasrâni-yi mesfûrların mürûrlarına muhalefet olunmamak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 49/2. Hüküm)

Tokat Kazâsı Naibi Mevlânâ Mehmed Râgıb Zîde İlmuhûya ve Tokat Hassı Voyvodası (Boş) Zîde Mecduhûya Hüküm Ki

Sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin. Südde-i sa'detime mektub gönderüb medîne-i Tokat'ta sâkin ulemâ ve sülehâ ve eimme ve hutebâ ve a'yan ve sâdât ve hüccâc ve meşâyih meclîs-i şer'e varub medîne-i mezbûrede vâki' Mollahâne Şeyhi Abdullah Efendi dimekle mevsûf kimesne bu esnâda medîne-i mezbûrenin ulemâ ve sülehâ ve vücûh-ı beldenin her biri olmaksızın kendisinin hüsn-i hâlini müş'ir bundan akdem kendü hakkında sâdır olan evâmîr-i aliyyenin kuyûdâtı ref' ve terkîn olunmak niyâzı zımnında bir kıt'a mahz terkîn ve der-aliyyeme irsâl eylediği cümlelerin mesmu'u olmağla hakikat-i hâl hâlâ medîne-i mezbûrede me'zun bi'l iktâ olan kıdvetü's-sülehâ-i muhakkikîn mevlânâ El-hâcc Ali zîde ilmuhûdan meclîs-i şer'de meâl-i muhâzir-i istinhâk olundukda üç gün mukaddem şeyh merkûm ber-vech-i muharrer bir kıt'a mahs götürüb cümlelerin re'yi olmak üzere iltimâsıyla bedelen bi'z-zarûrî temhîn etmiştim deyu sâr virmeğın cümlelerin Şeyh merkûm Abdullah'ın irsâl eylediği mahzda re'yi ve ittifâkı olmamağla mezbûrun taktîri ihtilâl-i beldeye müceb ve sâire sirâyet edeceği her men'-i halâtdan olmağın şeyh mezkûrun mahzar-ı mezkûresine amel ve i'tibâr olunmamak itibârıyla(?) siz ki mevlânâ ve voyvoda-yı mumâ-ilehsi(ni)z başka başka arz ve medîne-i mezkûre ahâlîsi dahî mahzar etmeğın şeyh merkûmun bundan akdem sûi hâli ve nâ-merzâ

hareketi zuhûruna binên biemrillâhî te‘âlâ Kıbrıs cezâresini nef‘ ve iclâ ve ba‘dehû İstanbul’a gelmemek ve Tokat’a varmamak şartıyla Bursa’da ikâmeti fermân olunmuşken pâdişâhâneme ıyâl ve evlâdına şevkaten umûr-ı beldeye müdehale etmek üzere Tokat’da vâki‘ zâviyesinde kendü hâlinde ikâmet ve devâm-ı ömr-i iddiâsına iştigâl ve mevâziyet eylemesi için itlâk olunduktan sonra medîne-i merkûmeye vusûlünden beru umûr-ı belde ve mukâta‘aya müdehale ve birkaç eşirrâ-yı intisâb ve da‘vâyı müzevveret tertîb ve nice ehl-i ırz kimesnelerin ve fukarâ-yı ra‘iyyetin haklarını iptâl ve birer bahâne ile tahrîm ve itlâkı şurûtuna menâfî hareket ile ibâdullâhî tecrîm üzere olduğun bu def‘a ahahî-yi beldenin gelen mahzarın arz ve i‘lâmınızdan ve ol-taraflara memuriyet ile azîmet ve ubûdet eden hademe-i devlet-i aliyyemin takrîrlerinden sahîhen ma‘lûm olmağla imdi eyyâm-ı sa‘det encâm pâdişâhanemde Sutan belde ve fukarâ-yı ra‘iyyete cevru te‘addî olduğun kat‘an niza‘-yı yumn-ı iktizâ-yı

[Sayfa 50]

mülûkânem olmamağla belde-i merkûm müftüsü ulemâ ve ihtiyâr hazır oldukları halde şeyh mezbûr şer‘e ihzâr ve iş-bu emr-i celilü’ş-şânım muvâcehesinde kira‘at ve mukâta‘aya müdehale eylememek ve ahâlî ve ra‘iyyetin da‘vâsına ta‘arruz ve tahrîmden bigâyet tevkî eylemek için şer‘le ale’l vechü’t-tahrîr bâbında akîd olunmak şartıyla(?) bundan sonra zımnında müntasîh olmayub yine umûr-ı vilâyete ve mukâta‘aya müdehale ve hilâf-ı evâmîr-i aliyye kimesneyi tahrîm-i tekrîre cesâret eder ise rahmen li’l-ibâd ıyâl ve ibâdıyla medîne-i merkûmeden ihrâc ve kemâl-i fi’l evvel kadîmisi cerîdesine iclâ ve ib‘ad olunmak üzere keyfiyeti arz ve mahzar-birledir deyu istimdâdıyla i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 50/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Seferhisar Göyüzü Kazası sükkânından ehl-i zimmet reâyâdan Tavis ve Sicadder ve Arvatın ve sâir mersûmü’l-esâmî zimmîler gelüb Arabkir’de Ömer Ağa dimekle ma‘ruf kimesne bin yüz yetmiş iki senesinde Seferhisâr Göyüzü Kazası’nda mûkîm voyvoda iken sene-i mezbûrede cihet-i karz-ı şer‘îden yalnız altı bin seksen

yedi guruş alacak hakları olmağla kable'l edâ mezbûr edüb bunlar dahî tahsîs eylediği âsitâneye geldiklerinde mezkûr Ömer fukara-yı ra'yyet ve fukarâ-yı ra'yyeti olan Arabkir'de olduğun bildirüb mahallinde şer'le görülüb zimmetinde olan ol-mikdâr guruşlarını taraflarından vekîl-i şer'îleri olan (Boş) nam kimesneye alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve tereddüd etdirilmeyub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden sahîhi mahallinde ise şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 50/2. Hüküm)

Sivas Valisine Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sadât-ı kirâmdan Seyîd Ebubekir ve Seyîd Ömer zîde şerefhumâ gelüb havâss-ı humâyunumdan ber vech-i mâlikâne ber vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları mâlikâneleri karyelerinden Divriği Kazası'na tâbi' Dartan nam karyesinden resm-i çift ve resm-i bennâk ve resm-i mücerred defter-i hâkânîde mukâta'a-yı mezbûre hâsıl-ı kayd olmağla karye-i mezbûre toprağında zirâât ve hırâset edenlerden zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun üzere beşte bir öşürleri karye-i mezbûrenin defterde mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarının dahî üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennak ve erişüb kâr-ı kîseye kâdir mücerredlerinden resm-i mücerredlerin ve karye-i mezbûre toprağında resm-i çift almak îcâb eder re'âyâ yerlerin tasarruf edenlerin resm-i hakîkatlerin ve sâir hukûk ve rüsûmların kanun ve defter mücebince talep eylediklerinde mezbûrlar dürlü galât ve bahâne ile hilâf-ı kânûn ve defter te'addî ve muhalefet ve ol-vecihle mâlikâneleri mahsûlâtına külli noksan tertîbine bâis ve bâdî oldukların bildirüb kânun ve defter mücebince amel olunub hilâf-ı kânûn ve defter te'allül ve ve niza' etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 50/3. Hüküm)

Çorum Sancağı Mutasarrıfına Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Nişân-ı Hümâyunum verilen Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından Sührâb zîde mecduhû gelüb bunun Sivas ve Kayseri ve Çorum Sancakları'nda Uçhisar ve gayrı nâhiyelerde Kenân Beg nam karye ve gayrıdan otuz sekiz bin dokuz yüz seksen akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Çorum Sancağı'nda Çorum Kazâsı muzâfâtından Dîvan Yatan(?) Nahiyesi'ne tâbi' hâsılı divânî bin beş yüz akçe yazar karye-i Kurusaray hisse-i sülûsûn ifrâz olunan beş yüz akçesi Karahisâr-ı Demirlü Nahiyesi'nde Kızılviran ma' Borpınar ve ma' gayruhâ birikdirilüb dokuz bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezkûrun üç bin akçesi mumâ-ileyh müteferrika Sührâb bâkîsi müştereki kaydlarında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve mumâ-ileyh müteferrika Sührâb tarafından subaşısı Mehmed zîde mecduhû karye-i Kurusaray hisse-i temlik-i mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmdan berâtı yazusuna göre hissesine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikte âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken İskilib sâkinlerinden Gene Mehmed nam kimesne zuhûr ve sende karye-i merkûmede hisse ve alacağım vardır deyu tarafından subaşısı mezkûra zabt etdirmeyub tegallüben kendüsü zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmâtı ahz ve kabz edüb gadr eylediğün bildirüb Dîvan Yatan(?) Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî bin beş yüz akçe yazar karye-i Kurusaray ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle mumâ-ileyh tarafından subaşısı mezkûra zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmâtdan herkesin yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî âherden olan mezkûru karye-i mezbûrenin hissesine dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükmi-ı hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâle mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

[Sayfa 51]

(Sayfa 51/1. Hüküm)

Sivas Valisine Zeytun ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Zeytun Kazası'na tâbi' Kutalca nam karye sâkinlerinden Mehmed Beg dimekle ma'ruf kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addisi olmayub üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Zeytun Kazası'na tâbi' İstağma nam karye sâkinlerinden Kuraş oğlu Ahmed ve Sarı Mehmed ve Çakaloğlu Mehmed ve Yahya oğlu Mustafa ve Yunus oğlu Mustafa nam kimesneler kendü hallerinde olmayub bin yüz altmış (Boş) senesinde cebren bunun menzîline duhûl ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî üç yüz guruşluk emvâl ve eşyâsın sirka ve ziyâde gadr ve te'addî ve mezbûrlar ile murâfa'a-yı şer' olmak istedikde murâfa'adan ibâ ve imtinâ' ve ibtâl-i hak sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görülüb ol-mikdâr guruşluk emvâl ve eşyâsı aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 51/2. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çorum sâkinlerinden Osman nam kimesne gelüb Çorum Sancağı'nda ve Kazâsı muzâfâtından Nebat Nahiyesi'ne tâbi' Caha nam karye toprağında vâki' ma'lûmü'l hudûd yerde İspan babası Veli nam kimesne yine Çorum Kazâsı'ndan karındaşı Mehmed nam kimesne ile iştirâken mülkiyet üzere mutasarrıf iken babası mezkûr Veli fevt oldukda değirmen-i mezkûrdan hissesi ırs-ı şer'le buna intikâl edüb bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken bunun ammîsi mezkûr Mehmed değirmen-i mezkûrdan hissesini zabta kanâât etmeyub değirmen-i mezkûr evlâdımın evlâd-ı kebîrine meşrûta ve vakfiyeden vakfın evlâd-ı kesîresinin vakfının vakfiyesinde değirmen-i mezkûru müstakîlen vakfiyet üzere zabt ederim deyu değirmen-i mezkûrdan hissesini vakf olmak üzere bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ve tegallüben zabt edüb gadr ve mezkûrun mütegalibeye istinâdı olduğundan bir vecihle mukâvemet ve icrâ-yı hakk mümkün olmaduğun

bildirüb şer‘le görölüb değırmen-i mezkûrdan hissesini fuzûlî zabt eden mezkûrdan kendüye aliverilüb icrâ-yı hakk ve mezkûrun vakfiyet iddiâsıyla zâhir olan te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ eylediğı ecilden mahallinde şer‘le görölmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 51/3. Hüküm)

Sivas Valisine Zile ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan İbrahim zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı’nda Suşehri Nahiyesi’nde Bedevi nam karye ve gayrıdan otuz dört bin sekiz yüz yedi akçe berât-ı şerîf-i âlişânımla mutasarrıf olduğı mülhakâtından Zile Kazâsı muzâfâtından Halîfe Hacı nâhiyesine tâbi‘ Halîl Kayesi’nin tamâm mâlikânesi vakf-ı evlâd Mahmud Çelebi bin Emîn Mahmud Çelebi divânîsi müşterekiyle mumâ-ileyh İbrâhim’in kayd u berâtına dâhil olmağla karye-i Halîl el-mezbûrenin tahtında ve hâsılıyla mahsûb mezra‘a-yı Kızılöz nam karye-i mezbûre deyu mukayyed mezra‘a ve üç aded zemîn hîn-i tahrîrden beru mâlikâne mutasarrıfı ve müşterekiyle mumâ-ileyh İbrâhim’in ze‘âmeti tarafından zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûmu ahz ve kabz olunagelüb âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken Arıkâbâd Nâhiyesi’ne tâbi‘ Bıçakhisar Karyesi’nin nısf mâlikânesi vakf-ı zâviye-i ma‘lûm seydi ve nısf-ı âher ve dîvânîsi Sivas Nâhiyesi’nde Emin nam karye ve gayrıdan otuz dört bin yüz doksan beş akçe ze‘âmete mutasarrıf dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Ahmed’in müşterekiyle kaydına dâhil olmağla mezkûr Ahmed Çavuş ve tarafından subaşısı olanlar karye-i karye-i Balçikkhisar el-mezbûrenin tahtında ve hâsılıyla mahsûb mezra‘a-yı Kızılöz bir alan virânesi yok imiş deyu mukayyed mezra‘ayı nısf mâlikâne mutasarrıflarıyla zabta kana‘at etmeyub zikrolunan mezra‘aların isimleri birebirlerine müşâbî olduğundan karye-i Halîl el-mezbûrenin tahtında mukayyed ve hâsılıyla mahsûb mezra‘a-yı Kızılöz nam karye-i mezbûre deyu tahrîr olunan mezra‘a-yı sâlifü’l beyân için karye-i Bıçakhisar el-mezbûrenin hâsılıyla mezra‘a-yı sâlifü’l beyân olmak üzere hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rüsûmun ahz ve kabz edüb gadr eylediğın bildirüb karye-i Halîl el-mezbûrenin hâsılı ile mahsûb mezra‘a-yı Kızılöz tâbi‘ karye-i mezbûre deyu mukayyed mezra‘a-yı sâlifü’l beyân mâlikâne mutasarrıfı ve müşterekiyle kendüye

zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûm kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb mezkûr Ahmed Çavuş tarafından subaşılarını ve müştereklerini mezra‘a-yı mezbûreye hilâf-ı defter-i hâkânî bir dürlü dahl ve ta‘arruz etdirmeyub men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda Halkahassı Nâhiyesi’ne tâbi‘ doksan nefer re‘âyâ ve mezra‘a-yı Kızılöz tâbi‘ karye-i mezbûre ve iki mezra‘a ve üç zemîn ile karye-i hâsıl-ı mâlikâne tamâm vakf-ı evlâd Mahmud Çelebi Mahmud Çelebi dîvânî berât ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtında nim ve hinta yekûn ma‘ gayruhû sekiz bin altı yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde üç bin akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve üç bin yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve bin altı yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrlar tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu mumâ-ileyh İbrâhim kaydında Arıkâbâd Nâhiyesi’ne tâbi‘ yetmiş nefer re‘âyâ ile mezra‘a-yı Kızılöz bir alan virânesi yok imiş karye-i Ovacık cema‘atiyle Zile Kazâsı’nda zirâât edüb behresin Bıçakhisarı sipâhisine verir deyu Begdli halkı dahî zirâât eder müstakîl tımarıdır ve hâsılı iki bin dört yüz akçe ile karye-i Bıçakhisar nisf mâlikâne vakf-ı zâviye-i ma‘lûm seydî ve nisf-ı âher ve dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ma‘ niyâbet ve tahtında nim ve hinta yekûn ma‘ gayruhû dört bin akçe ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yekûn ma‘ gayruhû on beş bin yüz doksan dokuz akçe ber-icmâl ve üç bin dokuz yüz yetmiş akçesi dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Ahmed Çavuş bâkîsi müşterekiyle kaydlarında olub bu takdirce ber-mûceb-i defter-i hâkânî tarafının icmâl ve mufassalları ve nâhiyeleri başka başka olub birbirlerinde alâkaları olmamak iktizâ eylediği bi’l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğin arzı mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

[Sayfa 52]

(Sayfa 52/1. Hüküm)

Sivas Valisne Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı’nda Karakuş Nahiyesi’nde olan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi bin yüz yirmi akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhkâtından Niksar Nahiyesi’ne tâbi‘ hâric ez-

defter bin sekiz yüz akçe yazar Hadsu Mezra'ası müstakîlen mumâ-ileyh Seyîd Mustafa'nın kayd u berâtına dâhil ve hîn-i tahrîrden beru müstakîlen zeâmeti tarafından zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz olunagelüb âherin kat'â alâkası ve müdehalesi olmayub bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken yine Niksâr Nâhiyesi'ne tâbi' karye-i Mutuy mâlikâne ve divânî vakf-ı zâviye-i Muşcuk Şeyh Yâkub bâ-berât deyu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla zâviye-i mezbûr zâviyedârı olanlar karye-i Mutuy zâviye-i mezbûre vakıfı tarafından zabta kanâât olunmayub mezra'a-yı Hadsu el-mezbûre için zâviye-i mezbûre vakfı mülhakâtından deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz edüb gadr eylediklerin bildirüb mezra'a-yı Hadsu el-mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî müstakîlen kendüye zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmu kânun ve defter mûicebince ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî zâviye-i mezbûr zâviyedârlarını mezra'a-yı mezbûreye bir dürlü dahl ve ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Niksar Nâhiyesi'ne tâbi' defter-i icmâlde bin sekiz yüz akçe yazar mezra'a-yı Had su hâric ez-defter ber-icmâl ve tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere mumâ-ileyh Seyîd Mustafa kaydında ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' yirmi üç nefer şeyhzâdegân ve elli dört nefer re'âyâ ve üç zemîn ile karye-i Musazarı mâlikâne-i dîvânî vakf-ı zâviye-i Muşcuk der-tasarruf-ı Şeyh Yâkub bâ-berât hâliyâ tevliyet der-tasarruf-ı Ali bâ-berât-ı Muşcuk der-tasarruf-ı Cidaoğlu veled-i Dîvân Dede ve hâsıl-ı gayr-ı ez-Mirarıcan ez-hâric evkâf tımar ve şed(?) ve tahtında bennâk ve hınta yekûn ma' gayruhû iki bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter olunub bu takdirce mezra'a-yı Hadsu el-mezbûrenin defter-i mufassalda tahrîr-i mahalli olunmayub ber-mûceb-i icmâl kânun üzere aşâr ve rûsûmu müstakîl mumâ-ileyh Seyîd Mustafa tarafından zabtı ve vakıf tarafının alâkası olmayub iktizâ eylediğü bi'l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arz mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 52/2. Hüküm)

Sivas Valisine Kara(?) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mehmed nam sipâhi gelüb Amasiye Sancağı'nda Arguvan Nahiyesi'nde Abdalyeni nam karye ve gayrıdan üç bin akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından olub müşterekiyle kayd u berâtına dâhil iken Kara(?) Nahiyesie tâbi' çiftlik Râhî veled-i Mehmed hâsıl-ı ma' er-rüsûm deyu dört yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde çiftlik Racil derûnunda Çukurvirân Babalu yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve karye-i (silik) el-mezbûre ve ma' gayruhâ birikdirilüb beş bin yüz elli akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi mezbûr Mehmed'in tımarı ve bâkîsi müştereki kaydında ve yine Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Çukurvirân mâlikâne-i vakf-ı imâret Mustafa Beg veled-i Mürkesim(?) Mehmed'in dîvânî tımar hâsıl-ı divânî ma' er-rüsûm altı yüz akçe yazusuyla ol-dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yazı-yu mezbûr mezkûresiyle tahrîr ve Gedegre Nahiyesi'ne tâbi' mâlikâne kurbunda ve ma' gayruhâ birikdirilüb dört bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi mâlikâne karye-i Pediye el-mezbûre ve gayrıdan sekiz yüz akçe tımara mutasarrıf Osman Beg tımarı mülhakâtı ve bâkîsi müştereki kaydlarında olduğu defter-i mufassalda mukayyed olmağla sâlifü'l beyân çiftlik ve Receb der-nezd-i Çukurvirân el-mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmât kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz murâd eyledikde mugayyir-i defter-i hâkânî dahl olunmak îcâb etmez iken mezra'a-yı Çukurvirân el-mezbûrenin divânîsine mutasarrıf olan mezkûr Osman mezra'a-yı mezkûreyi mâlikâne mutasarrıfıyla zabta kanâât etmeyub çiftlik-i mezkûrda benim dahî alâka ve hissem vardır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve mahsul ve rüsûmat(ı) tegallüben ahz ve gadr-ı külli eylediğün bildirüb çiftlik-i mezkûr ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle mezbûr mahalde zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mûcebince ahz u kabz etdirilüb merkûm Osman ve âheri hilâf-ı defter-i hâkânî dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şâbân Sene 1173

(Sayfa 52/3. Hüküm)

**Ber-vech-i Arpalık Amasiye Sancağı Mutasarrıfı Dâme İkbâlehüya
Amasiye Kadısına Hüküm Ki**

Kıdvetü'l emâcid-i ve'l a'yân hâlâ gediklüler kâtibi El-hâcc Hüseyin zîde mecduhû ile Ömer nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Amasya Kazâsı toprağında vâki' Pervâne Beg Vakfı'nın ma'lûmü'l hudûd (silik) arzuhâl ile (bin) yüz altmış senesinde vakf-ı mezbûrun mütevellîleri üzerinden kesretinden sekiz yüz guruş muâccelle ve senevî bin altı yüz akçe müeccele bunlar ile ber-vech-i iştirâk alub yedlerine verilen temessük mücebince zabt ve kesret-i müeccelesini beher sene cânib-i vakfa def'a edâ eder iken bundan akdem vuku' bulan şeyhin kesretinden nâşî yıkılıb harâb olmağla şimdi ta'mîr olunmak murâd olundukda hâlâ vakf-ı mezbûr mütevellîleri kemâl-i ta'am-ı hamlarından nâşî bunların icâret ile zabt ve tasarruflarında olan arsa-yı mezbûreye mugâyir-i temessük fuzûlî müdehale ve bunların taraflarından ta'mîr ve zabitlerine muhalefet üzere oldukların bildirüb şer'le görülüb icâret ile tasarrufları üzere arsa-yı merkûm yedlerinde olan müteveli-yi vakf temessükü mücebince kemâ fi's-sâbık bunların tarafından zabt ve tasarruf etdirilüb vakf-ı mezbûr mütevellîleri hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i temessük zabtına ve ta'mire muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâban Sene 1173

[Sayfa 53]

(Sayfa 53/1. Hüküm)

İskilib Kazası Civarında Vaki' Mevlânâ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Müderrişin-i kirâmdan mevlânâ Alihân Abu's-su'âd zîde ilmuhû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb mumâ-ileyhin İskilib Kazâsı civârında vâki' ber-vech-i mâişet mutasarrıf olduğu ebnâ ile Balı ve Me'zûn Kazâsı'nın umûr-ı şer'iyesi rü'yetlerine âherden dahl olunmak îcâb etmez iken İskilib Kadıları tarafından kazâ-yı mezbûr İskilib'e ilhâk olmuşdur deyu müdehaleden hâlî olmadıkların bildirüb mezbûr İskilib kadılarının ve sâirlerin bî-vech-i müdehaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â ve bâlâda muharrîr ebnâ ile Balı ve Me'zun

Kazâsı ber-vech-i mâišet mevlânâ-yı mumâ-ileyh Alihân Abu's-su'âd zîde ilmuhûnun üzerinde olduğu bin yüz altmış dört senesi rûznameçesinde mukayyed olduğu rûznameç-i temessüklerinde der-kenâr olmağla temessükleri mücebince müdehale olunmamak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olunmuşdur.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 53/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve (Boş) Kadısı ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Bâbü's-sââdem ağası nezâretinden olan evkâfdan Ladik Kazâsı'nda merhûm ve mağfûrun leh Gâzî Sultân Mehmed Hân ve destârı Dâvud Paşa Câmi' şerîfi Vakfı'nın vazife-i mu'ayene ile mâliye berâtıyla mütevellîsi olan Ebûbekir Halîfe gelüb Sivas Sancağı'nda Tokat Kazâsı muzâfâtından Venk Nâhiyesi'ne tâbi karye-i Köle mâlikâne vakf-ı evlâd Fatma Hâtun bint Mehmed Paşa bin Perverî dîvânî hâlâ hass-ı hüdâvendigâr deyu yüz nefer reâyâ ve zemîn ve hâric ez-defter der tasarrufu Câfer veled-i Avladeş beş-altı kilelik zemîn-i sâire bir ve hâsıl-ı dîvânî çift ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû dört bin yedi yüz elli akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde havass-ı hümâyun mülhakâtından iken Köle karyesi Ladik Kazâsı'nda mukaddemâ ta'mîr ve ihyâ olunan ca'minin hademesi vezâifi ve mesârif-i sâiresi için vakfın harâb olan akâr arsaları mir-mirândan zabt olunmak üzere istibdâl olunub vakf-ı arsa-yı mîrî ve türbe-i mezbûra vakıf olmak üzere defter-i icmâlde olan mahalli yüz bir senesinde tevki' kalemiyle olduğu defter-i hâkânîde mukayyed merkûm Ebûbekir câmi'-i mezbûr ve vakfın mütevellîsi olub karye-i Köle el-mezbûreyi ber-müceb-i defter-i hâkânî mümtâz ve mu'ayyen hudûdu ve sınırı dâhilinde kadîmden öşür ve resm alınagelen yerleriyle mâlikâne mutasarrıfıyla câmi' mezbûr ve vakfi tarafından zabt ve dîvânî cânibine âid mahsûl ve rüsûmu ahz ve kabz etmek murâd eyledikde âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken havass-ı hümâyununda Komnad mukâtâ'ası mutasarrıfı tasarrufunda voyvoda olanlar karye-i Köle el-mezbûre ve mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dâhilinde olan yerleri hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmât ahz ve kabz etmekle bundan akdem ba'de'l murâfa'a karye-i Köle el-mezbûrenin mâlikânesi Fatma Hâtun'a evlâd-ı vâkıf ve dîvânîsi cami'-i mezkûr vakfi olduğu şer'an sâbit ve defter-i hâkânîde der-kenâr ve

mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde olan yerleriyle cânib-i vakfa hükm birle kibel-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilüb karye-i Köle el-mezbûreye ve mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde olan yerlere müdehale etmemek üzere verilen hüccet-i şer‘iyye mücebince mâlikâne mutasarrıfı tarafından voyvodalarına mektûb tahrîr etmişken mücâb olmayub hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayyir-i hüccet-i şer‘iyye yine ol-vecihle fuzûlî zabt ve mahsûl ve rüsûmâtı ahz ve kabz edüb vakf-ı şerîfe gadr eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyh- ü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb karye-i Köle el-mezbûre ber-müceb-i defter-i hâkânî mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde kadîmden öşür ve resm alınagelen yerleriyle mâlikâne mutasarrıfıyla câmi’-i mezkûr vakfı tarafından zabt ve cânib-i vakfa âid mahsûl ve rüsûm kânun ve defter mücebince ahz ve kabz etdirilüb dahî mezbûr tarafından voyvoda olanlar hilâf defter-i hâkânî ve mugayyir-i hüccet-i şer‘iyye ve fetevâ-yı münîfe karye-i Köle el-mezbûre ve mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde olan yerlere bir dürlü dahl ve ta‘arruz etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmak(?) ve defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 53/3. Hüküm)

Mecidözü ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Karagöz nam zımmî südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun Mecidözü Kazası’nda Türkmen taifesinden Gördüklü İyâs dimekle ma‘ruf kimesne ile karındaşı Zülfikâr nam kimesnelere olan üç yüz elli guruş deynini edâya râzı iken mezkûrlar kanâât etmeyub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf bunu ahz ve altmış gün habs ve der-zencîr ve darb-ı şedîd ile darb ve ol- darbdan nâşî müteessiren sülûs-ı bevre müptelâ bî-gayr-ı hakk sekiz yüz elli guruşluk malını ahz ve gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb zâbitleri türkmen ağası ma‘rifetiyle şer‘le görülüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîf icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

[Sayfa 54]

(Sayfa 54/1.Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadısına Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûra tâbi‘ (Boş) nam karye sâkinelerinden Âlime nam hâtun gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addîsi olmayub ve üzerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden mütegalibeden Cürek Hasan dimekle ma‘ruf kimesne kendü hâlinde olmayub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mezbûr Hasan’ın bir husûs için menziline vârid-kat mezbûr Hasan hevâsına tâbi‘ İsmâil nam kimesne ile yek-dîl ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî bunu ahz ve gasb ve ziyâde gadr ve te‘addî eylediğın bildirüb şer‘le görölüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görölmeğ için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 54/2. Hüküm)

Bozok Mütesellimine ve (Boş) Kadısına ve Emlâk Kazâsı Naibine Hüküm Ki

Dergâh-ı Muallâm gedikli çavuşlarından Ali Çavuş zîde kadrehû gelüb mumâ-ileyhin Maraş ve Bozok Sancakları’nda Aynü’l-arûs ve gayrı nahiyelerde berât-ı şerîf-i âlişânım ile mutasarrıf olduğı zeâmeti mülhakâtından ancak Bozok Sancağı’nda Emlâk Nâhiyesi’nde Sızır ve tevâbi‘-i karyelerinde Sivas sükkânından müştereki Ali nam kimesne bin yüz yetmiş bir ve yetmiş iki seneleri(ni)n mahsûl ve rüsûmât ahz ve kabz etmek şartıyla tarafından yedine zabt etmek ve virmekle mezkûr Ali dahî yetmiş bir senesinde zeâmet-i mezbûr karyelerin zabt ve ta‘şîr ve yetmiş iki senesinde zabt etmek üzere iken bâ-fermân-ı âlî umûr-ı mühimme ile Rumeli cânibine me‘mûr olub ve zeâmet-i mezbûrun emr-i sancak olan karyelerin dahî zâbitlerine iltizâm olunmak için hânesi tarafına mühür beyâz verüb müştereki âsitâne-i aliyye’de rehne diğır müştereki Hasan nam kimesne bir takrîb ile hânesi tarafından beyazını ahz ve Divriği temessük tahrîr ve Bozok sükkânından emir ile Ali ve Bekir nam kimesnelere yetmiş iki senesinde iltizâm ve onlar dahî sene-i

merkûmede vâki‘ olan mahsûl ve rûsûmâtı ahz ve kabz edüb bâ-temessük mültezîmi olan mezkûr Ali’ye zabt ve mahsûl ve rûsûmâtı ahz ve kabz etdirmeyub gadr eylediklerin bildirüb şer‘le görölüb mezbûrânın hilâf-ı şer‘-i şerîf ahz ve kabz eyledikleri mahsûl ve rûsûmâtı mültezîm-i mezbûr Ali’ye alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görölmek içün yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 54/ Üzeri Cizilmiş Hüküm)

(Derkenâr)

Mukaddemâ zımmîyân-ı mesfûrânın mübâşir ma‘rifetiyle ısdâr etdirdikleri emr-i âlî ile mahallinde mahallinde terâfu‘ ve da‘vâ mahs ve tezvîr ve mezbûr dahî vekîli otuz seneden mütecâviz âsitâneye gelmediği lede’ş-şer‘ zâhir ve mukaddemâ mücerred ızrâr iddiâyaya tasaddîlerini huzûr-ı şer‘de ikrâr ve mu‘ârazadan men‘ ve mezbûr şikâyetlerini ibkâ olunmak üzere Divriği Kadısı arz ve ahâlîsi mahzar ve ma‘rifetiyle verilen emrin bâlâsına şerh ve yetmiş cemâziye’l âhirinde emr-i âli sâdir olunmuş verilen fermâna mürâca‘at etmekle cihet-i kefâlet alacağımız vardır deyu tekrâr sene-i mezbûr şa‘banında âsitâneye ihzâr içün iş-bu emr-i şerîfi ısdâr ve ta‘mîr mukaddemâ verilen fermân-ı âlişân mürûr eden arz ve mümzâ-yı deyn nümâyân ve bu vecihle iddiâları tezvîr olduğu zâhir olmağla ısdâr etdirdikleri emrin kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn ve mezbûr da‘vâları ibkâ ve inkıtâ‘ olunub da‘vâ-yı mezkûreye tasaddî ederler ise te‘dîb olunmak üzere dahî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şevvâl Sene 1173

Sivas Vâlisi Vezîre ve Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İstanbul sâkinlerinden sarraf tâifesiinden Kazar ve Serkiz nam zımmîler gelüb Divriği Kazâsı’nda Zamanzâde Hacı Mehmed ve Kurşunluzâde Seyîd Süleyman nam kimesneler yine Divriği Kazâsı sükkânından Kurşunluzâde Hacı Veli Ağa dimekle ma‘rûf kimesne edâsına vekîl bi’l mâl olduğu malda bin yüz altmış üç senesinde bunlar dahî kırk dokuz buçuk kîse akçe istidâne etmeleriyle meblağ-ı mezbûrun otuz kîsesini edâ ve on dokuz buçuk kîse akçesini edâ etmeden zimmetlerinde iken ikisi dahî fevt olub vârislerine intikâl eden terekelerini kefil-i merkûm Hacı Veli zabt

edüb bunlar dahî defa'atle taleb eylediklerinde gadr ve ibtâl-i hakk irâdesinde olduğu mukaddemâ arzuhâl-birle inhâ ve istid'â ve mübâşir ma'rifetiyle merkûm Hacı Veli âsitâneye ihzâr olunmak için emr-i şerîf sâdır olunmuşken adem-i ita'atinden nâşî mübâşirini avdet ve ihkâk-ı hakk olunmamağla yine taleb ve da'vâya tasaddî eylediklerinde husûs-ı mezbûr istima' olunmamak üzere yedimde emir vardır deyu te'allül ve muhalefet ve bir vecihle mukâvemete kudretleri olmayub ma'dûr oldukların ve bu bâbda hüccet-i şer'iyeleri olduğun bildirüb merkûm Hacı Veli mukaddem ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bu def'a âsitâneye ihzâr ve yedlerindeki hüccet-i şer'iyye ve temessük müceblerince hûzûr-ı şer'de murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle huzûr-ı şer'de terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak üzere kefil-i mezbûr âsitâne-i sa'detime ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâban Sene 1173

(Sayfa 54/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadısına ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden Abdurrahîm ve kız karındaşı Râbia ve vâlidesi Ayşe nam hâtunlar südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların büyük babaları El-hâcc Mehmed nam kimesnenin Tokat sâkinlerinden Seyîd Emîn zimmetinde bin guruşdan mütecâvîz alacak hakkın almadan fevt olub meblağ-ı merkûm ırs-ı şer'le bunlar ile mezbûre Ayşe'nin babası Ali nam kimesne ve sâir vereselerinden karındaşları Hüseyîn ve Derviş Mehmed ve (Boş) nam kimesnelere intikâl edüb mezbûrlar olvakitte sağır bulunmalarıyla karındaşları mezkûrûn mezkûrân Emine ile âsitânedeki murâfa'a-yı şer'-i şerîf olunduklarında muslihûn tavassutuyla ma'lûmü'l mikdâr akçe üzerlerine sülh ve her birlerinden üçer buçuk(?) guruş hisse isâbet edüb ol-esnâda babaları Ali dahî fevt olub ânın dahî hissesiyle terekesi ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle karındaşları mezbûrlar meblağ-ı merkûmdan kendü hisselerin mezbûrândan ahz ve kabz edüb büyük babaları ile babalarından müntakîl alâ mâ farazallâhü te'âlâ kadıları mezkûr Emin zimmetinde kalmağla bunlar erişüb bâliğâ ve da'vâya kâdir olmalarıyla meblağ-ı mezbûr şâyi'âsın mezbûr Emîn'den taleb eylediklerinde zamâm mürûr eyledi deyu bî-vech-i şer'-i edâda te'allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî

sevdâsında olduğun ve yedlerinde i'lâm-ı şer'iyeleri olduğun ve bu bâbda dâvâlarına muvâfık şeyhü'l islâmıdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şer'le görülüb babalarından müntakîl mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezkûrdan hisse-i şer'iyeleri tamâmen tahsîl ve alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

[Sayfa 55]

(Sayfa 55/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Hüseyinâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hüseyinâbâd Kazası'na tâbi' Fındıklı nam karyeden Seyîd Mehmed gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine kaza-yı mezbure tâbi' Ağcasu nam karyeden mütegalibeden Timur ve Kör Mustafa ve Kürd karındaşı Cem ve Kürd Himmet oğlu Kamber Ahmed nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî bin yüz yetmiş(Boş) senesinde birbirleriyle yek-dîl ve hevâlarına tâbi' ehl-i örfe istinâden bî-gayr-ı hakk bunun gasben üç yüz elli gurusun ahz ve ziyâde gadr ve hayf eylediklerin ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb şer'le görülüb alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 55/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Bâbü's-sââdetim ağası nezâretinden olan evkâfda Ladik Kazâsı'nda vâki' merhûm ve mağfûrun leh Gâzî Sultân Mehmed Hân tâbe serâhû ve destârı Davut Paşa Vakfı'nın bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ebû Bekir zîde kadrehû gelüb evkâf-ı mezbûr karyelerinde Sivas Sancağı'nda Tokat Kazâsı muzâfâtından ve Yeni Nahiyesi'ne tâbi' Köle nam karye toprağında tahmînen yüz kile tohum isti'âb olunur yerler zabt olunur iken müddet-i vâfireden beru zirâât olunmayub üç sene

ale't-tevâli bilâ-mânî' boz ve hâlî kalub ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' ma'lûmü'l hudûd kadîmî otu biçilir çayırların dahî üç sene otu biçilmeyub oşür ve resmi verilmeyub kânûn üzere mütevellî-yi mumâ-ileyhin zamânında müstehâk-ı tapu olundukda tarafından tapuya me'zun vekîl (Boş) zîde kadrehû ol-mâkûle zamanında müstehak-ı tapu olan yerler ve çayırlar kânun üzere tâlibince resmî tapu ile virmek murâd eyledikde ahâli-i mezbûrdan ba'zıları ol-yerler ve çayırlar senin merkumdan mukaddem bizim zabt ve tasarrufumuzda idi deyu resmî tapu ile virmesine hilâf-ı kânun mûmâna'at ve ol-vecihle vakf-ı şerîfe gadr sevdâsında oldukların bildirüb ol-mâkûle zamânında müstehak-ı tapu olan yerler ve çayırlar kânun üzere resmî tapu ile verilmek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 55/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazası muzâfatından Arguvan Nahiyesi'ne tâbi' havass-ı hümâyunum karyelerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam karyeler ahâlisinden Yusuf ve Ali ve Halil ve Hasan ve Mehmed ve dahî ma'lumu'l esâmi kimesneler gelüb üzerlerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîfimle vâki' tekâlifeden tahammüllerine göre hisselerine düşeni cem'ine me'mur olanlara ve ve âşâr ve sâir hûkûk ve rûsûmların dahî karyeleri subaşısına tamâmen edâda kusurları yoğiken bin yüz yetmiş iki senesinde karyelerinde olan Arabkir Kazâsı sâkinlerinden Saracoğlu Osman nam kimesnenin zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden bin yüz yetmiş senesinde ber-mûceb-i defter-i müfredât ma'lûmü'l mikdâr alacak hakları olmağla taleb ve almak istediklerinde mezbûr şirrete sâlik ve dürlü galât ve bahâne ile virmekte te'allül ve ibtâl-i hak ve gadr murâd eylediğün bildirüb şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde olan hakları aliverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 55/4. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çorum sâkinlerinden Ali nam kimesne gelüb yine Çorum sâkinlerinden Cuci oğlu Ömer nam kimesne yirmi sene mukaddem görüb gözleyüb bunu ve mahsûlâtın nısfı bunun ve nısfı mezbûrun olmak üzere yüz aded keçi verüb bu dahî keçileri görüb ve bir senede hâsıl olan fûrûğ ve mahsûlü ber-vech-i iştirâk mezbûr ile beynlerinde taksîm eyledikten sonra mezbûr on beş mikdârı kara sığır verüb keçiler ile mübâdele ve zikrolunan kara sığırının bunun yedinden ahz ve kabz ve zimmetlerinde bir akçe ve bir hisse alacakları olmayub birbirlerinin zimmetlerin ibrâ ve iskât edüb bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken mezbûr Hacı Ömer bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt oldukda oğulları Mehmed ve Salih nam kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve bizler babamız mezbûrun ibrâsın tutmazız deyu hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunun fuzûlî tegallüben altmış guruşun ahz edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hak fuzûlî ve tegallüben ahz eyledikleri ol-mikdâr guruş hakkı tamâmen tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

(Sayfa 55/5. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çorum sükkânından Emine nam hâatun ile sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd İbrahim zîde şerefihû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addisi olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Çorum Kazası mahallâtından Karasaclı mahallesi sükkânından Hatîb Seyîd Hasan dimekle ma'ruf kimesne kendü hâlinde olmadığından nâşi bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûre Emine Hatun'a fîl-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve hetk-i ırz ve mezkûr İbrâhim'in dahî vakfi mahsûlâtından der-anbar eylediği hınta ve şâ'îr ve sâir ecnâs-ı zâhiresin gasben ahz ve bundan akdem murâfa'a-yı şer'-i şerîf olunmak için dâvet-i şer' edildikde mezkûr murâfa'adan aba ve firâr ve hâlâ taht-ı hükûmet ve

kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun ve cânib-i şer'eden i'lâm-ı şer'iyeye verildiğün bildirüb şer'le görülüb aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şâbân Sene 1173

[Sayfa 56]

(Sayfa 56/1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Bozok Sancağı Mütesellimine Hüseyinâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hüseyinâbâd Kazası sâkinlerinden Hasan nam kimesne gelüb yine kaza-yı mezbûre tâbi' Seküdüzü nam karye sâkinlerinden Hasan Çelebi ve Hüseyin Çelebi dimekle ma'ruf kimesneler bundan akdem mâl-ı eytâm olmak üzere bunun kefâletiyle bin yüz altmış (Boş) senesinde yüz elli guruş istifrâz edüb mezbûrların üzerlerine meblağ-ı merzbûr beher sene on u on bir buçuk devr-i şer' ve irbâh-ı râp olunub zimmetlerinde ber-mûceb-i temessük dört yüz altmış beş guruş alacak mâl-ı eytâm olmağla bu meblağ-ı mezbûra kefâleti hasebiyle eytâm-ı mezbûrun kadılarına tamâmen edâ etmekle cihet-i kefâletde mezbûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruş hakkı aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 56/2. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazası sâkinlerinden İstefan ve Braham nam zimmîler gelüb bunların kimesneye virecekleri olmayub ve babaları Meder zimmînin dahî deynine olmuş değil iken kaza-yı mezbûreden Oruç Beg oğulları dimekle ma'ruf kimesne ile (Boş) ve (Boş) nam zimmiler (Boş) nam nasrâniye zuhûr ve şirrete sülûk ve gah sende benim ma'lûmü'l mikdâr akçe alacağım vardır ve gah babanız mesfûr Meder zimmetinde olan alacağıma kefil kefil olmuş idiniz sizden alırım deyu hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk te'addî ve rencîde eylediklerin bildirüb mezbûrların hilâf-ı

şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ol-vecihle olan gadr ve te‘addî ve rencîdeleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 56/3. Hüküm)

Sivas Valisine Osmancık ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Osmancık Kazası sâkinlerinden Mehmed Ağa dimekle ma‘ruf kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Çorumlu Mustafa Beşe dimekle ârif kimesnenin bunun ile noksân arâzîye müte‘allik dâvâ-yı şerîfesi olmağla bundan akdem mezbûr ile murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olduklarında beş gurus bedel-i sulh mukâbelesinde birbirlerinin zimmetlerin ibrâ ve ıskât-birle bunun yedine cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilüb ve bu mâkûle bir def‘a şer‘le görölüb kat‘â nizâ‘ ve fasl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet-birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilen hukûk-u dâvâsının tekrâr istimâ‘ı memnu‘ iken mezbûr yine mugayyir-i hüccet-i şer‘iyye mücerred tâ‘cîz ve tekrîr ve ehl-i örfе gamz ve tahrîm ve ızrâr kasdıyla bunu dâmen te‘addî ve rencîdeden hâlî olmaduğın ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün ve yedinde i‘lâm-ı şerîfesi olduğün bildirüb yedinde olan fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer‘iyyesi mûcebince amel olunub mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugayyir-i fetvâ-yı münîf zâhir olan müdehale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 56/4. Hüküm)

Eğın Kadısına Hüküm Ki

Sen ki Eğın Kadısı Mevlânâ-yı mumâ-ileyh Mustafa zîde fazluhu südde-i sââdetime mektub gönderüb kazâ-tı mezbûrda sâkin ulemâ ve sülehâ ve eimme ve hütebâ ve a‘yân ve eşrâf ve reâyâ bi-esrihim meclîs-i şer‘e varub kazâ-yı mezbûrede mahallesinde abâ ‘an cedd berât-ı âlîşân kâtîb olan Ebûbekir Efendi dimekle ma‘ruf kimesne umûr-ı kefâletinde cümlelerin mûtemedi kalmasına zûlm ve te‘addîsi olmayub cümlesi umûr-ı sağ ve etvârından hoşnûd ve râzı iken ba‘zı ashâb-ı

ağrâzdan merkûmun hakkında gah tê'ib ve gah bilâ-berât kâtib olur deyu bî-arz-ı hâl hilâf-ı inhâ iştirâken ve hakikat-i emr-i âli ısdâr ile ta'cîz ve tekrîrden hâlî olmamalarıyla mukaddemâ sâdır olan emrin kadîmi terkiyet ve ol-vecihle te'addî ve rencîde bu hûsûs için emr-i şerîfim sūdûru bâbında elhâhlarıyla vâki' hutebâ bi'l iltimâs arz eylediği ecilden mezbûr Ebûbekir kendü hâlinde olub kitâbdan ma'ada umûruna müdehale ve ta'aruz etmemek şartıyla mukaddemâ hakkında verilen emrin kadîmi terkiyeti ve i'lâm hâl olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

[Sayfa 57]

(Sayfa 57/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Mecidözü ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Melli Aşireti'nden Darende (Boş) gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye hilâf-ı şer' ve te'addisi olmayub ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine aşiret-i mezbûreden (Boş) nam kimesne hevâsına tâbi' ehl-i örf ile yek-dîl ve hilâf-ı şer' bin yüz yetmiş (Boş) senesinde beş bin gurus kıymetlü öküz ve inek ve kavak ile sâir eşyâsını ahz edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve mezbûr taht-ı kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğ mahalde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 57/2. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Osmancık Kazası Naibine Hüküm Ki

Osmancık Kazası naibi Mevlânâ Ömer zîde ilmuhu sūdde-i sââdetime mektub gönderüb kaza-yı mezbure tâbi' Dodurga nam karye ahâlisi meclis-i şer'e varub karye-yi mezbûre sükkânından Çadıroğlu Kara Halil nam kimesneye yüz yetmiş (Boş) senesinde iki nefer zevce leri Osmancık Kazâsı sükkânından Abdulfettah oğlu gulamı Mustafa nam şâkînin âvânelerinden yine kâzâ-yı mezbûre sükkânından Sarac oğlu Hasan ve Ali ve Bucek ve Çömlek oğlu Kara Hasan nam şâkîler ile yek-dîl ve bîlâ fasl her birini ihfâ eyledikleri tevâtüren cümlesin ma'lûmları ve katl-ı mezbûrun

mal mevcûdunun ekserin mezbûr Mustafa tegallüben zabt edüb bir takrîb ile karye-i mezbûre ahâlîsi hasâret-i azîm meblâ olduklarından ma'ada bundan sonra dahî emîn ve rahatları olmayub beyhûde tekrîr ile perakende ve perişân olmaları müzrîr olmağla şakî-yi mezbûrlar ahz ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâkî hâlâ bi'l iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 57/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Lede'l murâfa'a beynlerinde sulh için bu şart edüb kazâ-yı mezbûr ahâlîleri merkûm Mehmed Ağa'ya bin gurus vermek ve ba'de'l yevm merkûm Mehmed Ağa med'ası(?) ketb _etmeyub ve ahâli-yi mezbûrâne dahî merkûmdan gedik temessükü ve gedik temessükleri yedlerinden mütâlebe etmemek üzere inşâd-ı hakk ile sülh îrâdıyla ve tarafından sulh-ı mezbûru kabûl ve yedinden sulh olan bin gurus ahâli-yi mezbûreden tamâmen ahz ve irâd-ı zimmet aldıklarını nâtık Sivas Kadısı mevlânâ Mustafa Efendi'nin vârid olan arzı hıfz olunub şerh _verilmiştir.

Fî 14 Zilhicce Sene 1173

Sivas Valisine Geldikras ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Mehmed zîde kadrehû gelüb bundan akdem Geldikras voyvodası olub kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Geldikras Kazası'na tâbi' Serhan nam karye sakinlerinden Bölükbaşı Mustafa ve Bozyük Karyesi'nden Farraş oğlu Ahmed ve Mahmud ve Alişar Karyesi'nden Halil ve Kara Mustafa ve Hüseyin ve Mevacık Karyesi'nden Keş oğlu Halil dimekle ma'ruf kimesneler hevâlarına tâbi' avâneleriyle yek-dîl ve müttefik ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde sâkin olduğu menziline basub üzerinde mevcûd on bin gurus nukûd ile beş yüz kile şâ'ir ve hinta ve sâir emvâl ve eşyâsın ahz ve gasb ve bunu habs ve der-zencîr ve enva' tekrîr etmeleriyle bundan akdem mahallinde icrâ-yı hakk olunmak için emr-i âlişânım sadr olunmuşken mezbûrlar kemâl-i tegallübelerinden nâşî bir dürlü itâ'at-i şer' ve icrâ-yı hakk mümkün olmaduğun bildirüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görüleb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ahz ve gasb

eyledikleri ol-mikdâr akçe ve mahsûl ve eşyâsı her ne ise tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur(?) kendüye aliverilüb bî-vech-i şer‘ te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğib sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin mübâşir ma‘rifetiyle bây-ı(?) hâl-i şer‘ ve ihzâr ve müdâfâ’ ve ihkâk etdirilmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 57/4. Hüküm)

Sivas Valisine Mecidözü ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Mecidözü Kazası’nda Karagöz nam zımmî gelüb bunun bin yüz altmış (Boş) senesinde yine kaza-yı mezbûreden Kel Gavs ve karındaşı Zülfikâr nam kimesnelere üç yüz elli guruş deyni olmağla edâya râzı iken mezbûrlar mütegalibeden olmalarıyla bunu ahz ve üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmadan(?) der-zencîr ve darb-ı şedîd ile darb ve darblarından nâşî sülus-ı bevlle müptelâ ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren sekiz yüz elli guruşun alub ziyâde gadr ve te‘addî ve ahvâli diğerk gün olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb mezbûrların zimmetinde ziyâde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk aldıkları kendüye aliverilüb te‘allül ve niza’ etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 57/5. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı’na tâbî‘ Yağinyundu(?) nam karyeden Emine nam hâtun gelüb bunun vâlidesi Zeliha nam hâtun bundan akdem müteveffıye oldukda oğlu olmayub karye-i mezbûr toprağında vâki‘ mutasarrıfe olduğun ma‘lûmü’l-hudûd tarla ve ve çayır ve kışlağı kânun üzere kendüye müstehak olmağla bu dahî zikrolunan yerleri ve çayırını alub yedine verilen sâhib-i arz temessükü mücebince zabt ve zirâât ve öşür ve resmlerin sâhib-i arza edâ ve kışlağı dahî tasarruf murâd eyledikde mugayyir-i temessük dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i mezbûreden olub mütegalibeden (Boş) nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve ben dahî müteveffıye-i

mezbûrenin akrabasından olmamla yedinden alub zabt ederim deyu hilâf-ı kânun ve mugayyir-i temessük fuzûlî müdehale ve zabtına mûmâna‘at ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb zikrolunan tarla ve çayır ve kışlağı yedine verilen sâhib-i arz temessükü mûcebince kemâkân kendüye zabt etdirilüb mezbûru hilâf-ı kânun ve mugayyir-i temessük ol-vecihle dahl ve ta‘arruz etdirilmeyub men‘ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ramazan Sene 1173

[Sayfa 58]

(Sayfa 58/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezirim (Boş) Paşa’ya Taşâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı’nda Karakuş Nahiyesi’nde olan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi bin yüz yirmi akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Taşâbâd Nahiyesi’ne tâbi‘ zemîn Ümrân veled-i dîvân başı haliyâ der-tasarruf-u Hasan veled-i Elvân ve Yusuf veled-i Himmet ve Bünyân veled-i Mustafa ve Mustafa veled-i Bünyân iki çiftlik deyu hasılı beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda tahrîr ve defter-i icmâlde zemîn Ümrân veled-i Mûsâ der karye-i Halac tâbi‘ Taşâbâd hâsıl-ı divânî beş yüz akçe yazı ile mukayyed ve mumâ-ileyh Seyîd Mustafa’nın müstâkîl kayd ve berâtına dâhil olmağla mumâ-ileyh Seyîd Mustafa zemîn-i mezkûru ber-mûceb-i defter-i hâkânî zabt ve dîvânî tarafına öşür mahsûl ve rüsûmun kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikde âherden dahl olunmak îcâb etmez iken yine Taşâbâd Nahiyesi’ne tâbi‘ Halac Karyesi’nin mâlikânesinin vakf-ı zâviye-i zeydevî(?) dîvânîsi hass-ı hümâyun olmağla zâviyedâr ve vakfin mütevellîsi olanlar karye-i Halac el-mezbûre-yi hassı mutasarrıfıyla zabt ve zirâât edüb zemîn-i mezkûr için zâviye-i mezbûr vakfı mülhakâtındandır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûmâtın ahz ve kabz edüb gadr eylediğün bildirüb zemîn-i mezkûr ber-mûceb-i defter-i hâkânî kendüye zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûm kânun ve defter mûcebince müstâkîlen(?) ahz ve kabz etdirilüb zâviye-i mezkûrun zâviyedâr ve vakfin mütevellîsi olanları ve âherden bir ferdi zemîn-i mezkûra hilâf-ı defter-i hâkânî dahl ve ta‘arruz etdirilmeyub men‘

ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda Taşâbâd Nahiyesi'ne tâbi' zemîn Ümrân veled-i dîvân başısı hâliyâ der-tasarruf-u Hasan veled-i Eyvân ve Yusuf veled-i Himmet ve Bünyân Mustafa ve Mustafa veled-i Bünyân iki çiftlik ve hâsılı beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde zemîn Ümrân veled-i Mûsâ der karye-i Halac hâsıl-ı dîvânî deyu yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve Karakuş Nâhiyesi'nde Kargu nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin sekiz yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere mumâ-ileyh Seyîd Mustafa kaydında ve yine Taşâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' seksen yedi nefer reâyâ ve beş zemîn ve bir hisse-i çiftlik ile karye-i Halac mâlikâne-i vakf-ı zâviye-i zeydevî(?) dîvânî hass-ı hümâyun ve hâsıl-ı tahtında nim ve hinta yekûn ma' gayruhû altı bin altı yüz elli dört akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunub bu takdirce tarafının icmâl ve mahsûlleri başka başka olub ve zemîn-i Ümrân-ı mezbûrun mezbûrun defter-i mufassalda mâlikânesi tahrîr olunmayub ancak defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvânî deyu yazı-yı mezkûresiyle tahrîr olunduğuna binâen ber-muceb-i icmâl yalnız hâsıl-ı dîvânîsi müstâkil Seyîd Mustafa tarafından zabtı iktizâ eylediğün bi'l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arz mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 58/2. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve Boş Kadılarına Hüküm Ki

El-hâcc İbrahim nam kimesne gelüb bunun cediti mevrûsu Köyesli Mustafa Ağa dimekle ma'ruf kimesneden müntakîl medîne-i Amasya mahallâtından Yazır Paşa Mahallesi'nde vâki' bin guruş kıymetlü ma'rûf el-hudûd mülk menzîline âherin alâkası olmayub ve bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken Amasya sükkânından mütegalibeden Osman ve Ali nam kimesne(ler) kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet ve menzil-i mezkûru bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve Amasya sükkânından Çorumlu El-hâcc Ahmed'e ve ol-dahî der-akîb Amasya sükkânından Anron nam zımmîye bey' ve bu menzîl-i mezkûru mesfûrdan dâvâ sırasında(?) iken mesfûr

mürd oldukda terekesin kabz eden Amasya sükkânından oğlu Simaon ve sâir veresesinden taleb eyledikde hevâlarına tâbi‘ ehl-i örfe bezl-i irtişâ ve kuvvet-i mâliyesiyle bî-vech-i şer‘î virmekde te‘allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî murâd eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfe mücebince şer‘le görülüb menzîl-i mezkûr alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 58/3. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı’na tâbi‘ Muhtekird nam karyeden ebnâ-yı sipâhiyândan El-hâcc Ömer nam kimesne gelüb bu karındaşı Hacı Feyzullah nam kimesne ile bin yüz elli beş târihinde yine âsitâneye gelür iken Anathiye(?) nam mahalde karındaşı mezbûr hasta olub bu âsitâneye gelüb mezbûr Hacı Feyzullah yine kazâ-yı mezbûre tâbi‘ Mirzi nam karye sâkinlerinden Sarı Mehmed nam kimesneyi yedinde mevcûd bulunan terekesin kabz ve viyâletlerinde olan karyelerine getirüb virmek üzere ma‘rifet-i şer‘le vâsî nasb ve yedine teslîm ve vâsî-yi merkûm dahî ba‘de’l vefât tereke-i mezbûru ma‘rifet-i şer‘le vesâyeti hasebiyle kabz ve mahalline getirüb yedlerine teslîm ve yirmi seneden beru bir yılda olmayub bilâ özr-i şer‘î on beş sene mürûr eden husûmet da‘vâsının istimâ‘ı memnu‘ iken karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun oğulları Bekir ve Ali ve Mehmed nam kimesneler zuhûr ve mücerred ta‘cîz ve celb-i mâl sevdâsıyla müteveffâ babamızın terekesinden senin zimmetinde bin guruş kalmışdır deyu ifk ve iftirâ ile bunun üzerine musallat ve tecrîm sevdâsıyla gadr murâd eylediklerin bildirüb şer‘le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf olvecihle olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 59]

(Sayfa 59/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Mecidözü ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Melli Aşireti'nden göçer(?) taifesinden (Boş) nam kimesne südde-i sââdetime gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve te'addisi olmayub ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine aşiret-i mezburdan (Boş) nam kimesne hevâsına tâbi' ehl-i örf ile yek-dîl hilâf-ı şer'-i şerîf bin yüz yetmiş (Boş) senesinde beş bin guruş kıymetlü öküz ve inek ve kavak ile sâir eşyasını ahz edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve mezbûr taht-ı kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğu mahalde şer'le görülüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim için yazılmıştır.

Fi Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 59/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Mecidözü ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Melli Aşireti'nden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesne südde-i sââdetime gelüb bunlar kendü hallerinde olub kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve te'addîsi olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken aşîret-i mezbûreden Şah Veli oğlu dimekle ma'ruf (Boş) nam kimesne hevâlarına tâbi' ehl-i örf ile yek-dîl ve hilâf-ı şer'-i şerîf bin yüz yetmiş (Boş) senesinde üç yüz guruşların alub ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve mezbûr taht-ı kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğu mahalde şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf aldığı meblağ-ı mezbûru tahsîl ve alıverilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim için yazılmıştır.

Fi Evâil-i Ramazan Sene 1173

(Sayfa 59/3. Hüküm)

Bozok Sancağı Mütesellimine ve Bozok Kadısına ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Lengerlizâde El-hâcc Halîl südde-i sââdetime arz-u hâl edüb mumâ-ileyhin zeâmeti subaşısı olan Mucur sâkinlerinden Cebeciğöğlü Balçakan Mustafa dimekle ma'ruf kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ma'lûmü'l keyl mahsûlâtını fûrûht ve semeninden hâsıl zimmetinde olan bin gurus bî-vech-i şer'î edâda muhalefet ve kıbel-i şer'den edâsına yine hükm-birle hüccet-i şer'iyye ve i'lâm-ı şer'iyye ve bilâ-sene tahsîl için cânib-i vilâyetden süvârieleri dahî i'tâ ve ba'zılarınca tahsîl olunmak üzere iken mezbûr Mustafa firâr edüb(?) taht-ı hükûmet ve kazânızda geşt-i güzâr üzere olduğun bildirüb bulunduğ mahalde hüccet-i şer'iyye ve i'lâm-ı şer'îsi mücebince şer'le görölüb mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdâr gurus hakkı tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın bulunduğ mahalde şer'le görölmek için fermân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 59/4. Hüküm)

(Derkenâr)

Müdde'î-yi mezbûr Ya'kub'un karındaşı müteveffâ Osman kendü hâlinde olmayub _sa'y-i bi'l-fesâd ve ehl-i erâzil-i eşkıyâdan olmağla mukaddemâ Sivas Vâlisi ma'rifetiyle verilen fetevâ-yı şerîfe ve ve hüccet-i şer'iyye mücebince şer'ân cezâsı bir nesne olmayub müdde'î ile zimmîler için şer'an bir nesne lâzım gelmeyüb mezbûr Osman murâfa'adan bî-vech-i mu'ârazası kat' olunduğun nâtik Yeni İl ve Türkmân Haleb nâibi mevlânâ Hacı Mehmed'in vârid olan arzı zabt olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmişdir.

Fî 4 Zilhicce Sene 1173

Yeni İl Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazası'nda Kürk Kasaba sâkinlerinden Yâkub nam kimesne gelüb kaza-yı mezbûr sâkinlerinden bunun karındaşı Osman nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîsi olmayub ve üzerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değıl iken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Ançok Tures ve Şaturus nam zimmîler kendi hallerinde olmadıklarından nâşî bunun karındaşı mezbûra arz ve adâvetleri olmağla mücerred arz ve adâvetlerin icrâ ve ahz-

ı intikâm kasdı ve celb-i mal sevdâsıyla ehl-i örf tâifesiyle yekdîl ve yek-cihet ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde menzillerin basub bin beş yüz guruşluk emvâl ve eşyâsın nehb ve gâret eylediklerinden ma'ada karındaşı mezbûru dahî hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk katl edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mübâşir mâ'rifetiyle şer'le görülüb mesfûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk nehb ve gâret eyledikleri emvâl ve eşyâ her ne ise mesfûrlardan tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur buna alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etdiği ecilden mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

[Sayfa 60]

(Sayfa 60/1. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasiye sükkânından Ömer zîde kadrehû gelüb bunun Merzifon Kazası sükkânından karındaşı oğlu Mecnûn Osman nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt oldukda Merzifon Kazâsı'nda mâlik olduğun ma'lûmetü'l mikdâr tereke ve emlâk ırs-ı şer'le oğlu Mehmed nam sağîre intikâl etmekle sağîr-i mezkûrun emvâl ve eşyâsın sadâkat vev istikâmet üzere hıfz etmek üzere cânib-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyeye vâsî nasb ve ta'yîn olunmağla sağîr-i mezkûrun emvâl ve eşyâsın hıfz etmek üzere zabt ve ahz ve kabz murâd eyledikde Merzifon Kazası sükkânından mütegalibe ve cebâbireden Hacı İdris ve Hasan nam kimesneler kendü hevâlarına tâbi' kadı ile yek-dîl olub mücerred sağîr-i mezbûrun malını ekl ve bel' ve itlâf etmek sevdâsıyla fuzûlî müdehale ve ahz u kabzına mümâna'at üzere olmalarıyla bundan akdem hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve tasallutları men' için li-ecli'l murâfa'a dâver-i şer'-i şerîf olundukda itâ'at-i şer' etmeyub te'addî ve rencîdeden hâlî olmadıkların ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb sağîr-i mezkûrun terekesin hıfz için alıverilüb zabt etdirilüb mezkûrlara hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 60/2. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ömer nam kimesne gelüb bunun Merzifon Kasabası sükkânından karındaşı meslûb-ı şu'ur Osman nam kimesne fevt oldukda oğlu Mehmed nam sağîrin hakk-ı hızânesi ceddese Kamer nam hâtunun olub terbiyesinde iken nefsin e'câibden (Boş) nam kimesneye tezvîc edüb hakk-ı hızânesi kat' olub nîsâ tâifesinden şer'an hakk-ı hızâne sâhibi olmayub şer'an hakk-ı hızânesi bunun olmağla sağîr-i mezbûru mezbûre hâtundan alub terbiye murâd eyledikde virmekde te'allül üzere olduğun ve bu bâbda dâvâsına şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmeğe için yazılmışdır.

(Sayfa 60/3. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Hassı Voyvodası (Boş) Dâme Mecduhûya ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Ahmed nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değı iken yine kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Türkmân Hacı Veli oğlu Mehmed nam kimesnenin buna arz ve adâveti olmağla mücerred icrâ-yı arz kasdıyla hevâsına tâbi' ehl-i örf tâifesiyle yek-dîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bunu bî-gayr-ı hakk ahz ve iki bin guruşdan ziyâde akçesin gasb ve ahz ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğün bildirüb ol-tarafa âher husus için ta'yîn olunan sadr-ı âzâm ağalarından (Boş) zîde kadrehû mübâşeretiyile şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve ahz eylediği ol-mikdâr guruş tahsîl ve bî-kusûr alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmeğe için yazılmışdır.

(Sayfa 60/4. Hüküm)

(Derkenâr)

Müdde'î-yi mezbûr Mehmed hasımları Hacı Veli oğlu Mehmed ve Hüseyin ile hûzûr-ı şer' de(?) murâfa'a-yı şer' olunduklarında olunan beyyineden ihzâr adâvet ba'de bî-vech-i şer'î mu'ârâza dan men' olundukların nâtık Yeni İl nâibi Hacı Mehmed Efendi'nin vârid olan arzı hıfz olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir.

Fî 4 Zilhicce Sene 1173

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Hassı Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Mehmed nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değı iken yine kazâ-yı mezbur sâkinlerinden Hacı Veli oğulları Mehmed ve Hüseyin nam kimesneler kendü hallerinde olmayub buna öteden berü arz ve adâvetleri olmağla mücerred icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikâm kasdıyla hevâlarına tâbi' ehl-i örfe istinâden bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bî-gayr-ı hakk bunu ahz ve sâhib-i ferâş iken menzilin basub iki bin gurusluk nükûd emvâl ve eşyâsın gasb ve gâret ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb ol-tarafa âher husûs için ta'yîn olunan sadr-ı âzâm ağalarından (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve gâret eyledikleri ol-mikdâr gurusu tahsîl ve bî-kusur alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 60/5. Hüküm)

Saz ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Saz Kazası'na tâbi' Sazdağ nam karye sükkânından Hatîb oğlu Mustafa ve Ali ve Abdulkerîm oğlu Hüseyin ve Hatîb oğlu Mehmed ve Cuğ oğlu Hüseyin ve Ramazan oğlu Hüseyin ve Cürek oğlu Halîl ve Keçici oğlu Mehmed ve Musa dimekle ma'ruf kimesneler gelüb bunlar erbâb-ı tımar karyelerinden Tosya Kazâsı'na tâbi' Dikmân nam karyenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyyeti

oğullarından olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i kapanların kânun ve defter mûcebince karye-i mezbûr sipâhileri (Boş) nam sipahîlere edâya râzı olub ziyâde talebiyle te‘addî olunmaları îcâb etmez iken sipâhiler mezkûr kânun ve defter mûcebince almağa kanâât etmeyub hilâf-ı defter ve kânun ziyâde talebiyle te‘addî ve rencîde etmeleriyle bundan akdem murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olunduklarında kânun ve defterden ziyâde mütâlebeleriyle mu‘ârazaları men‘ birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilmişken mugayyir-i hüccet-i şer‘iyye ta‘cîzden hâlî olmadıkların bildirüb yedinde olan fetevâ-yı şerîfeleri mûcebince amel olunub hilâf-ı kânun ve defter ve mugayyir-i fetevâ ve hüccet mütâlebe ile te‘addîleri men‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

1173

(Sayfa 60/6. Hüküm)

Sivas Valisine Geldikras ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Sülehadan Şeyh Mustafa zîde salâhû südde-i sââdetime arz-u hal edüb Haremeyn-i Şerefeyn Evkâfi’nda Geldikras Kazâsı’na tâbi‘ Terbek(?) nam karyede vâki‘ merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Mehmed Hân tâbe serâhû Câmi‘ Şerîfi’nde mahsûl-u vakf-ı mezkûrdan olmak üzere senevî üç müd hinta ile vâiz olub edâ-yı hizmet edüb berâtı mûcebince hizmet mukâbelesinde müstehak olunan senevî ol-mikdâr hintasın hîn-i tevcîhinden beru alagelmışken bin yüz yetmiş iki senesinde berâtı mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu hintasını edâ-yı vezâife mütevellî-yi vakıf vekîli olan Geldikras Kazâsı’nda olan İbrâhim nam kimesneden mahsûl-u vakıfdan talep eyledikde ta‘am-ı hâm ol-diyârda isti‘mâl olunan hakkı vekîli ile ma‘an verilmeyub sağır keyl ile noksan teklifi ile te‘allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî eylediğün bildirüb şer‘le görölüb berâtı mûcebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu senevî ol-mikdâr hintası ol-diyârda isti‘mâl olunan haklarına keyl ile tamâmen mezkûrdan mahsûl-u vakıfdan alıverilüb noksan teklifi ve sâir bahâne ile te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz haremeyn mukâta‘ası defterlerine nazar olundukda cihet-i mezkûre ber-vech-i meşrûh hâlâ berât-ı şerîfimle ve ba‘de’t-tefessüh Mustafa Efendi üzerinde olub ve vakf-ı mezbûrun tevliyeti bin yüz yetmiş iki senesi Martı’ndan bir sene zabt eylemek üzere hutebâdan Hayrullah

Efendi demekle ma'rif kimesneye tevcîh olduğu mastûr ve mukayyed olmağın berâtı mûcebince şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

[Sayfa 61]

(Sayfa 61/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezirim (Boş) Paşa Sorkun ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı'nda Karakuş Nahiyesi'nde olan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi bin yüz yirmi akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Gökpinarı hâric ez-defter Haslu' dan Germemek âhâlîsi zirâât eder der-nezd-i Bayrampınarı deyu yedi yüz akçe yazı ile defter-i hâkânîde mukayyed ve müstakîlen mumâ-ileyh Seyîd Mustafa'nın Kapanzir(?) Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Germemek 'an cema'at-i Haslu deyu üç bin beş yüz dört akçe yazı ile mukayyed ve Gök Nahiyesi'nde Ağcamühür nam karye ve gayrıdan on üç bin beş yüz yirmi akçe timara mutasarrıf Rahn(?) veled-i Mehmed'in müşterekiyle kayd u berâtına dâhil olmağla mumâ-ileyh Seyîd Mustafa zeâmeti mülhakâtından mezra'a-yı Gökpinarı el-mezbûre toprağında zirâât eden sâlifü'z-zikr Germemek Karyesi ahâlisinin zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşte bir gurusları taleb eyledikde karye-i Germemek el-mezbûre ahâlisi şirrete sülûk ve mücerred ta'cîz ve öşürlerin virmemek için bizler öşürümüzü karyemiz sipâhisi mezkûr Rahn(?)'a viregeldik yine ona veririz deyû mezra'a-yı mezbûre toprağında hâsıl eyledikleri terekeleri öşüründen cüz'i nesne teklifi ile te'allül ve muhalefet ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb mezra'a-yı Gökpinarı el-mezbûre toprağında zirâât eden karye-i Germemek(?) el-mezbûre ahâlisinin zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşte bir öşürleri kendüye alıverilüb ahâli-yi karyeye ol-vecihle cüz'î nesne teklifi ile te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfuz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Gökpinarı hâric ez-defter Haslu'dan Germemek ahâlisi zirâât eder der-nezd-i Bayrampınarı deyu hâsılı yedi yüz akçe yazı ile müntakîl(?) ber-icmâl ve tamâmen mumâ-ileyh Seyîd Mustafa zîde kadrehû ve Kapanzir Nahiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ile karye-i Germemek 'an cema'at

Haslu ve hâsıl-ı tahtında nim ve hinta yekûn ma' gayruhû üç bin beş yüz dört akçe yazu ile defter-i mufassalda tahrîr kalemiyle olduğu tahrîr ve defter-i icmâlde Kapanbâlâ Nâhiyesi'nde Arpa lık nam karye ve ma' gayruhâ birikdirilüb on yedi bin beş yüz dört akçe ber-icmâl ve yedi bin iki yüz elli akçesi mezkûr Rahn(?) veled-i Mehmed bâkîsi müştereki kaydlarında olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 61/2. Hüküm)

Sivas Valisine Sorkun ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı'nda Karakuş Nahiyesi'nde olan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi bin yüz yirmi akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Göbekviranı nâm-ı diger İki Ham Ertesi deyu hâsılı bin yüz akçe yazu ile defter-i hâkânîde mukayyed ve müstakîlen mumâ-lieyh Seyîd Mustafa'nın kayd u berâtına dâhîl olub âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken yine Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Göbekviranı der-nezd-i karye-i Kaldızemîn deyu hâsıl-ı beş yüz akçe yazu ile mukayyed ve Sivas Nahiyesi'nde Karaburun nam karye ve gayrıdan on sekiz bin üç yüz akçe tımara mutasarrıf Mehmed'in kaydına dâhîl olmağla mezkûr Mehmed mezra'a-yı Göbekviranı der-nezd-i karye-i Kaldı zemîn el-mezbûreyi zabt u zirâât etneyub hevâsına tâbi' Karamağara Boz Ada Hacı Bekir Ağa dimekle ma'rûf kimesne ile yek-dîl ve yek-cihet ve karye-i Göbekviranı nâm-ı diger İki Ham Ertesi el-mezbûre ber-müceb-i defter-i hâkânî müstakîlen kendüye zabt için tımâr-ı mezbûr mülhakâtındandır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmâtı ahz ve kabz edüb gadr eylediklerin bildirüb Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' hâsılı bin yüz akçe yazar karye-i Göbekviranı nâm-ı diger İki Ham Ertesi el-mezbûre ber-müceb-i defter-i hâkânî müstakîlen kendüye zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mücebince ahz ve kabz etdirilüb mezkûrân Mehmed Sipâhî ve Bekir ve âherden bir ferdi karye-i mezbûreye hilâf-ı defter-i hâkânî dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hük-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûz namçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda Sorkun

Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Göbekviranı nâm-ı diger İki Ham Ertesi hâsılı bin yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde müstakîl ber-icmâl ve tamâmen mumâ- ileyh Seyîd Mustafa kaydında ve yine Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Göbekviranı der-nezd-i karye-i Kaldızemîn hâsılı beş yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle olunduğu tahrîr ve defter-i icmâlde yine Sorkun Nahiyesi'nde Sorumlu nam karye ve ma' gayruhâ birikdirilüb üç bin sekiz yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr tamâmen mezkûr Mehmed kaydında olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 61/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından Mehmed Karakulak zîde mecduhû gelüb Adana ve Sivas Sancaklarında Yüreğir ve gayrı nâhiyelerde Hüseyin nam karye ve gayrıdan kırk bin dokuz yüz yirmi üç akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Sivas Sancağı'nda ve kazâsı muzâfâtından Hamîd(?) Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Yenice iki başdan tımar ve tahtında zeminhâ ve neferât ve hâsıl-ı ma' niyâbet resm-i bennak ve hinta ve rem-i çift yekûn ma' gayruhâ iki bin beş yüz akçe yazu ile ve defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâl ma' gayruhâ birikdirilüb altı bin akçe zeâmet ber icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi müteferrika(?)-i mumâ-ileyh ve üç bin akçesi dahî Sivas Sancağı'nda Nîksâr Nahiyesi'nde Mağrakese nam karye ve gayrıdan sekiz bin akçe tımara mutasarrıf Derviş Mehmed veled-i İbrâhim'in Zeâmet ve tımarları mülhakâtından olmağla âheren dahl olunmak îcâb etmez iken (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve müşterekiyle tarafından subaşısının ahz ve kabzına mûmâna'at üzere oldukların bildirüb karye-i Yenice el-mezbûre ber-müceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle mumâ-ileyhin subaşısına zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümayun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

[Sayfa 62]

(Sayfa 62/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Karakuş Kazası Naibine Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa gelüb Sivas Sancağı'nda Karakuş Nâhiyesi'nde olan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti baş kalemi olan sâlifü'z-zikr olan Hüseyin Karyesi'nin nısf mâlikânesi vakf-ı mescîd Ali Beg der Amasya ve dîvânîsiyle olan Hüseyin ve olan Aluh Karyesi'nin nısf mâlikânesi müşterekiyle mumâ-ileyh Mustafa'nın kayd u berâtına dâhil olmağla mumâ-ileyh Seyîd Mustafa karye-i olan Hüseyin el-mezbûre toprağında zirâât ve hırâset edenlerin zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinin beşte bir öşürlerinden nısf mâlikâne tarafına âid mahsûl ile dîvânî cânibine âid mahsûl ve rüsûmu taleb ve müşterekiyle ahz ve kabz etmek murâd eyledikde karye-i olan Hüseyin el-mezbûre ahâlisi bizler beynimizde terekemiz öşrünü maktu' eyledik öşür virmeyuz maktu' virürüz deyu maktu' nâmıyla cüz'î nesne teklifi ile te'allül ve muhalefet ve olvecihle rüsûmâtı mahsûlâtına gadr eylediklerin bildirüb karye-i olan Hüseyin el-mezbûre toprağında zirâât edenlerin zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşte bir guruşundan nısf mâlikâne tarafına âid mahsûl ile dîvânî cânibine âid mahsûl ve rüsûm müşterekiyle kendüye alıverilüb karye-i mezbûre ahâlisi hilâf-ı kânun maktu' teklifi ile te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda Karakuş Nahiyesi'ne tâbi' seksen nefer reâyâ ve üç zemîn ile karye-i olan Hüseyin hassı nısf mâlikâne vakf-ı mescîd Ali Beg der-Amasya dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtında nim ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhu dört bin yirmi akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' karye-i olan Hüseyin nısf mâlikâne vakf-ı mescîd Ali Beg der-Amasya hâsıl-ı dîvânî ma' er-rüsûm bin beş yüz akçe yazı ile tımar olmak üzere ve nısf mâlikâne karye-i olan Aluh hâsılı bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i olan Hüseyin ve nısf mâlikâne karye-i olan Hüseyin el-mezbûreler ve gayruhû ile birikdirilüb sekiz bin iki yüz yirmi akçe yekûnundan altı yüz elli akçesi ifrâz ve yekûn ma' gayruhû üç bin iki yüz yirmi akçe ber-icmâl ve tamâmen

ve yekûn-u mezbûrun dört bin akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve üç bin akçesi defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere mumâ-ileyh Seyîd Mustafa ve bâkîsi müşterekleriyle kaydlarında olub bu takdirce ber-mûceb-i defter-i hâkânî olan Hüseyin Karyesi'nin ahâlîsi zirââtleriyle hâsıl eyledikleri gille ve sâir hubûbâtдан hâsıl-ı dîvânîsine ve karye-i mezbûre ve olan Hüseyin Karyesi'nin nısf mâlikâne lerine âid a'şarı mezbûr Seyîd Mustafa sâir müşterekleriyle berâtları yazularına göre hisselerin zabt eylemeleri iktizâ eylediğün bi'l-fiil defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 62/2. Hüküm)

Sivas Valisine Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Seyîd Mustafa zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı'nda Karakuş Nâhiyesinde Alan Hüseyin nam karye ve gayrıdan yirmi bin yüz yirmi Akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Niksar Nahiyesi'ne tâbi' hârîc ez-defter bin sekiz yüz akçe yazusu olan mezra'a-yı Cilâbsu müstakilen mumâ-ileyh Seyîd Mustafa'nın kayd u berâtına dâhîl ve hîn-i tahrîrden beru müstakîlen zeâmeti tarafından zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmu ahz u kabz olunagelüb âherin kat'â alâka ve müdâhili olmayub bir-vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb ve iktizâ etmez iken yine Niksar Nâhiyesi'ne tâbi' Mutulu Karyesi'nin mâlikâne ve dîvânîsi zâviye-i mescîd der-tasarruf-u Şeyh Yâkub bâ-berât hâliyâ tevliyet der-tasarruf-u alâ berât-ı mescîd der-tasarruf-ı Kavak ve Ali ve ez-Dîvândere deyu defter-i hâkânîde mukayyed ve zâviye ve vakfin mescîd(?) ve tevliyetine mutasarrıf olanlar Hutuy Karyesi'ni taraf-ı vakfdan zabta kanâât etmeyub mezra'a-yı Hadsu el-mezbûre için zâviye ve vakfi mülhakâtındandır deyû hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmâtı ahz ve kabz edüb zeâmeti mahsûlâtına gadr eylediklerin bildirüb mezra'a-yı Hadsu el-mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî müstakîlen kendüye zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmâtı kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb zâviye ve vakfin mescîd ve tevliyetine mutasarrıf olanları mezra'a-yı mezbûreye hilâf-ı defter-i hâkânî bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûz- namçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala

mürâcâât olundukda Niksar Nâhiyesi'ne tâbi' defter-i icmâlde bin sekiz yüz akçe yazar mezra'a-yı Had su hâric ez-defter ber-icmâl ve tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere mumâ-ileyh Seyîd Mustafa kaydında ve nâhiye-i mezbûre tâbi' neferât şeyhzâdegân ve neferât ve reâyâ ve zemînhâ ile karye-i Mutulu mâlikâne ve dîvânî zâviye-i mescîd der-tasarruf-u Şeyh Yâkub bâ-berât hâliyâ tevliyet der-tasarruf-u alâ berât-ı mescîd der-tasarruf-u Haran ve Ali ve ez-Dîvandere ve hâsil-ı gayr-ı ez-hârîc-i evkâf ve tîmâr dahşîd(?) ve tahtında bennâk ve hînta yekûn ma' gayruhû iki bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter olunub bu takdirce ber-mûceb-i defter-i hâkânî mezra'a-yı mezbûrun mufassalda tahrîri olunmayub ber-mûceb-i icmâl mezra'a-yı mezbûrun öşrü müstakîlen Seyîd Mustafa tarafından zabt olunub zâviye-i tarafın alâkası olmamak iktizâ eylediği bi'l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecdûhû arz etmeğin arz mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ramazan Sene 1173

(Sayfa 62/3. Hüküm)

Arabkir Kadısına Hüküm Ki

Erguvân Nahiyesi'nden (Boş) dahî ma'lûmu'l esâmi kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub kimesneye deyn ve kefâletleri olmayub şer'an bir vecihle dahl icâb eder hâlleri yoğiken Arabkir sükkânından Seyîd Ahmed oğlu Osman nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde Keban ma'den emîn-i sâbık tarafından kömürlüğü için nâhiyelerine geldikde hevâsına tâbi' cebbâre ile ittifâk edüb hilâf-ı şer' ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren bunların üzerinden yüz ikişer gurus ve hayvanât ve sâir eşyâların ahz ve kabz edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve mezbûr askerîlik iddi'asında olmağla icrâ-yı hakk mümkün olmaduğun bildirüb sipâhî ma'rifetiyle şer'le görölüb hilâf-ı şer' alduğu kendü kendülere alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Ramazan Sene 1173

[Sayfa 63]

(Sayfa 63/1. Hüküm)

Sivas Valisine Osmancık (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Osmancık Kazâsı'na tâbi' âl-i Semûd(?) nam karyeden Ali ve Mustafa nam karındaşlar ile hemşîreleri Ayşe nam hâtun gelüb bunların babaları Himmet oğlu Hâfız Hüseyin nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîsi olmayub ve üzerlerine dahî şuhûd-u udûl ile şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Osmancık Kazâsı sükkânından Mustafa bin Ebubekir nam kimesne kendü hâlinde olmayub babaları mezbûru kabz-ı bıçak ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk darb ve cerh ve ol-darbdan müte'essiren fevt olub zîyâde gadr ve te'addî ve bunlar ol-esnâda sağır ve sağıre olmalarıyla hâlâ erişüb bâli' ve dâvâyâ kâdir olub mezbûr ile murâfa'a ve ihkâk murâd eylediklerinde nezbûr dürlü galât ve bahâneler ile murâfa'adan aba ve imtina' ve ol-vecihle ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyeye verildiğün ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 63/2. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hassâ Kazgancılarından(?) El-hâcc Mustafa zîde kadrehû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Merzifon'da sâkine Hafız kızı dimekle ârif Emine nam hâtun zımmetinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinden beru ber-mûceb-i temessük bin beş yüz (akçe) alacağı olub bi'd-defa'at mutâlebe ve almak murâd eyledikde mezbûre ziyâde şedîde olduğundan gunâ-gûn hîle ve tezvîre(?) sâlik ve ibtâl-i hakk ve gadr irâdesinde olduğun ve meblağ-ı mezbûru ahz u kabza tarafından Hacı Ömer nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb şer'le görülüb ol-mikdâr gurus hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusûr vekîl-i merkûma alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur deyu yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 63/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve İskilib Kadısına Hüküm Ki

Medîne-i Çorum'da vâki' müteveffâ Muzaffer Paşa Vakfı'nın bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellisi olan kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân Fâtih zîde kadrehû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb medîne-i mezbûrede vâki' müteveffâ-yı mezbûrun câmi' şerîfinin suyu akall-i kalîl olduğuna binâen be'r-i mâ ile câmi'-i mezbûre icrâ etdirdiği suyundan âherin alâka ve medhali olmayub kimesneye zarâr-ı şer'îsi dahî yoğiken yine medîne-i mezbûr sükkânından Abdülkâdir ve Abdullah ve Hüseyin ve İbrâhim ve (Boş) nam kimesneler mücerred ta'cîz ve tekrîr için câmi' mezbûrun zikrolunan suyu câmi' mezbûra icrâ(?) ettirmeziz deyu hilâf-ı şer'-i şerîf dâimâ te'addî ve rencîdeden hâlî olmayub câmi'-i mezbûrun harâbına bâis ve bâdî oldukların ve bu bâbda şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayyir-i fetvâ-yı şerîf ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 63/4. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tâbi' Davûdî nam karye sâkinlerinden Ahmed nam kimesne gelüb yine kazâ-yı mezbûre sâkinelerinden Ali nam kimesne kızı Alime nam peyker(?) bâliğâyı hüsn-i rızâsı ve şühûd mahzarlarında buna akd u nikâh ve menkûhesi mezbûreye âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmeyub ve bu mâkûle nikâh üzerine nikâh şer'an sahîh değil iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa ve Muslu ve Halîl nam kimesneler kendü hallerinde olmayub hevâsına tâbi' kimesne ile yek-dîl ve menkûhesi mezbûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî müdehale ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 63/Üzeri Çizilmiş Hüküm)

Mahallinde Kayd

Pedgus ve (Boş) Kadıları nâiblerine Hüküm Ki

Merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Murâd hân tâbe serâhâ vakfî karyelerinden Vidin(?) Sancağı'nda Pedgus Kazâsı'na tâbi' Mestli nam karye ahâlâlîsinden Ahmed nam kimesne gelüb yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Pirloti nam zimmînin karîb (Boş) nam nasrâniye bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bunun karye-i mezbûrede Mutasarrîf bulunduğu çiftliğine gelüb üç-beş nefer müslimîn nefer muvâcehesinde be hidâyetullâhî te'âlâ olduğu şeref-i islâm ile müşerref olub ve Emine ismiyle tesmiye olunub hilâf-ı şer'-i şerîf dahl olunmak îcâb etmez iken babası mesfûr Panatut rûfekâsı olan yine karye-i mezbûr sâkinlerinden hevâsına tâbi' Mastarit(?) ve Yami(?) ve Raheri(?) ve Yabas (Boş) nam zimmîler ile yekdîl ve yek-cihet ve gece hâlinde bunun çiftliğini basub kızı mezbûreyi ahz ve iki yüz kuruşluk mikdârı eşyâsını nehb ve gâret ve der-âkîb cebren ve kahren kızı mezbûreyi mürted ve keferenin birine akd etmekle bu vecihle gadr ve fesad eylediklerin bildirüb şer'le görülüb mesfûrların nehb ve gâret eyledikleri ol-mikdâr guruşluk eşyâsı tamâmen tahsîl ve aliverilüb ber muktezâ-yı mutahhâr sünnet-i icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 64]

(Sayfa 64/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Havâss-ı hümâyunumdan (Boş) hassı karyelerinden Tokat Kazası'na tâbi' Gömlek nam karye reâyâları südde-i sââdetime gelüb bunlar karye-yi mezbûre toprağında zirâât ve hırâset edenlerle zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun kânun üzere beşte bir öşürlerin zâbit olan (Boş) nam kimesneye edâya râzılar iken zâbit-i mezkûr ben öşür almam maktu' namıyla akçe alırım deyu te'addî ve cevr ve âkîbet ve ahvalleri diğere gün olduğun bildirüb zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun üzere beşte bir öşürlerin zâbit-i mezkûra virdiklerinden sonra

öşür almam maktu' nâmiyla akçe alırım deyu bunları bir dürlü te'addî ve rencîde etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 64/2. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) ve Sivas ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Sefernaz nam hâtun gelüb bunun Sivas Kazâsı mahallâtından Baldırbazarı nam mahallede vâki' mülk-i mevhûbesi olub mutasarrıf olduğu milk menziline âherin alâkası olmayub bir dürlü dahl olunmak îcâb etmez iken yine kazâ-yı mezbûre mahallâtından Urban Zımmî Mahallesi sâkinlerinden Manek(?) nam zımmî zuhûr ve şirrete sülûk ve ammîsi Artin veled-i Kirkor zımmî diyâr-ı âhere gidüb mefkûd olmağla sâlifü'z-zıkr Baldırbazarı Mahallesi'nde senin tasarrufunda olan menzîl-i mezkûr zımmî-i mesfûrun olmağla menzîl ve eşyâsını zabta taraf-ı şer' den bâ-hüccet-i şer'iyye kalem nasb ve ta'yîn olunmağla menzîl-i mezkûr ile eşyâsını zabt u hıfz ederim deyu iddiâ ve murâfa'a-yı şer' olunduklarında menzîl-i merkûm bunun mülk-i mevhûbesi olduğu huzûr-ı şer'de bî-garez müslümanların ihbâr ve şehâdetleriyle şer'an sâbit ve mesfûr bî-vech mu'ârazadan men' birle taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyye verilmişken kâni' ve mündefi' olmayub mugayyir-i hüccet-i şer'iyye ve hilâf-ı şer'-i şerîf yine ol-vecihle mu'ârazadan hâlî olmadığın ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyyesi müceblerince amel olunub mesfûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyye ol-vecihle zâhir olan te'addîsi men' ve def' ve menzîl-i merkûmü kemâkân kendüye zabt etdirilmek bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 64/3. Hüküm)

Sivas Valisine Saz ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Saz Kazâsı ahâlilerinden El-hâcc (Boş) ve Hüseyin ve sâirleri gelüb bunlar kendi hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve kimesneye deyn ve kefâlet ve vaz' ve hareketleri olmayub ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş (değil) iken

civarlarında vaki' Tosya Kazâsı'nda ziyâde zaleme ve cebâbireden Ömer Efendi dimekle ma'ruf kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayub a'râz ve gasb-ı emvâl kasdıyla gâret müstemîresi bulunduğundan mücerred celb-i mal sevdâsıyla bilâ-emr-i şerîf bunların kazâlarına gelüb hevâsına tâbi' tarafından ba'zıları ile yek-dîl ve yek-cihet ve gûnâ-gûn ifk iftirâ ile bunları ahz ve hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren altmış guruşların gasben ahz ve bundan gayrı kanâât etmeyub darb-ı şedîd ile darb ve ehl-i örf tâifesine istinâden bunları ahz ve habs ve küllî akçelerin alub bunun emsâli hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i şerîf zulm ve te'addîlerinin bahânesi olmamağla mağdûr ve ol-vecihle ahvâlleri diger gûn ve perîşân olmalarına bâis olduğun bildirüb fî ma ba'd mezbûrun vech-i meşrûh üzere hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i şerîf ol-vecihle zulm ve gadr ve te'addîsi üzerlerinden def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 64/4. Hüküm)

Sivas Valisine Saz Kazası Naibine Hüküm Ki

Sen ki Saz Kazâsı nâibi Mevlânâ Seyid Ömer zîde ilmuhûsun südde-i sââdetime mektub gönderüb hatibândan Mustafa zîde ilmuhû meclîs-i şer'e varub bu kazâ-yı mezbûre tâbi' (Boş) nam karyede vâki' câmi' şerîfde bi'l-fîl berât-ı şerîfimle hatîb olub edâ-yı hizmet edüb karye-i mezbûre toprağında bi'l-fîl zabt ve tasarrufunda hâne-i avârız nâmıyla tekâlîf alınmak îcâb eder emlâk ve yerleri yoğiken karye-i mezbûre ahâlîsi avârız ve imdâd-ı hazeriye ve sâir emr-i şerîfimle vâki' tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahî bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şakkâ ve karye-i mezbûre zâbiti resm-i ra'yyet talebiyle te'addî ve rencîde ve gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verilmekle men' ve def' olunmak bâbında vâki' hâli hükm-ü hümâyunum verilmek ricâsına bi'l-iltimas arz eyledikleri ecilden imdi eimme ve hutebâ muktedâ-yı nâs oldukları i'tibâriyle rûsûm-ı ra'yyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakkânın cümlesinden muaflardır kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevval Sene 1173

[Sayfa 65]

(Sayfa 65/1. Hüküm)

Sivas Valisine Saz (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sen ki Mevlânâ-yı Mumâ-ileyhsin südde-i sââdetime mektub gönderüb Saz Kazâsı'na tâbi' Sazdağı nam karye sâkinlerinden ulemâdan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mustafa Halife meclîs-i şer'e varub bu üzerine edâsı lâzım (gelen) avârız ve sâir emr-i şerîfimde tekâlifden tahammülüne göre hissesine isâbet edeni karye-i mezbûre ahâlisiyle tamâmen edâda bir dürlü kusurı yoğiken karye-i mezbûre birbirleriyle yek-dîl ve hilâf-ı kânun ziyâde talebiyle dâimâ te'addî ve rencîdeden hâlî olmadıkların bildirüb hilâf-ı kânun zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hük-m-i hümayunum verilmek ricâsına vâkî hâlâ bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 65/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hassâ Silahşorlarından Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid-i ve'l ekârim Ali zîde mecduhû arz-u hâl edüb ber vech-i âlişânımla mutasarrıf olduğu zeâmeti aklâmından Kazâbâd Kazası'na tâbi' Derâyene nam karyenin mümtâz ve mu'ayyen hudûduy dâhilinde kadîmü'l-eyyâmdan beru öşür ve resmi tımarı tarafından alınagelen Akça hisar nam mahalde vâki' yerlerin öşür ve resmine âherden dahl olunmak îcâb etmez iken civârında erbâb-ı tımâr karyelerinden (Boş) nam karyenin mutasarrıfı Abdulkâdir oğlu Ömer nam sipâhî ol-yerler için benim tımarım karyesi toprağındadır deyu kadîme mugâyir müdehale ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb kadîmi üzere ol-yerlerin a'şâr ve rüsûm-u zeâmeti tarafından ahz ve kabz etdirilüb mezbûr Ömer'i ve âheri kadîme mugâyir bir vecihle dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hük-i hümayunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 65/3. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Gedegre ve Arguvan ve Geldigelen ve Akdağ ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Nişân-ı Hümâyunum verilen dergâh-ı muallâm müteferrikalarından kıdvetü'l emâcid-i ve'l ekârim Ahmed Ağa miftâhü's-sâade alâ (?) zîde mecduhû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Karesi ve Amasiye Sancakları'nda Belikiz(?) ve gayrı nâhiyelerde Deyecek nam karye ve gayrıdan otuz üç bin altı yüz yetmiş sekiz akçe berât-ı şerîfime mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakatından Amasiye Sancağı'nda Gedegre Nahiyesi'nde karye-i Şeyh Yeni (?) mülk-i Mehmed Çelebi evlâd-ı Hasan Paşa der-nezd-i(?) Mahmûd Çelebi veled-i mezkûr dîvânî tımar neferât ve zemîn ve hâsıl-ı divânî çift ve hınta ve şâ'ir yekûn mâ' gayruhâ iki bin ve Kınakor Nâhiyesi'nde karye-i Hal der-Gedegre mâlikân-i vakf-ı Mehmed der-Osmancık dîvânî tımar ve neferât ve zemîn ve hâsıl-ı dîvânî nim hınta ve şâ'ir yekûn mâ' gayruhâ iki bin iki yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde birikdirilüb dört bin iki yüz akçe yekûnundan elli bin yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr tamâmen mumâ-ileyhin ve bâkîsi müştereki kaydında ve Arguvan Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Güylüç mâlikâne vakf-ı medrese-i Hızır Paşa der-Amasya dîvânî tımar neferât ve zemîn ve hâsıl-ı mâ' niyâbet çift ve hınta ve şâ'ir yekûn mâ' gayruhâ altı bin üç yüz ve yine Geldigelen Nahiyesi'ne tâbi' karye-i boy-ı Etrâkiye-yi Dorgulu mâlikâne dört sehmden bir sehmi vakf-ı Süleyman Beg şerîkleri ve hizmet-i mescid-i Teveke der-Amasya binâkerd ve bir sehmi mülk-i Murtaza veled-i Ali divânî tımar ve iki sehmi mâlikâne neferât ve hâsılı mâ' niyâbet yedi yüz ve Akdağ Nahiyesi'ne tâbi' karye-i Başalan mâlikâne vakf-ı zâviye-i Seyîd Musâ(?) ber-mûceb-i defter-i evkâf dîvânî tımar neferât ve zemîn ve hâsılı mâ' niyâbet nim hınta ve şâ'ir yekûn mâ' gayruhâ üç bin akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde birikdirilüb on bin akçe ber-icmâl ve tamâmen mumâ-ileyhin zeâmeti mülhakatından olmağla mumâ-ileyhin tarafından subaşısını zikrolunan Şeyh Yeni ve Hal Kasryesi ve karyelerini müşterekiyle Kütlüce ve Uyun ve Başalan Karyeleri'nin dahî müstakîlen ber-mûceb-i defter-i hâkânî zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtı kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz murâd eyledikde mütegalibeden kadıların hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî min bâ'de muhalefet ve zeâmeti mahsûlâtına gadr murâd eylediğün bildirüb sâlifü'z-

zıkr Şeyh Yeni ve Hal Karyeleri müşterekleriyle ve Kütlüce ve Uyun ve Başalan karyeleri müstakîlen subaşısı ber-mûceb-i defter-i hâkânî zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmât kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb mütegalibeden olan mezbûrları âherden bir ferdi hilâf-ı defter-i hâkânî bir vecihle müdehale ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ edüb ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcâât olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 65/4. Hüküm)

Sivas Valisine Osmancık Kadısına Hüküm Ki

Mustafa ve diğer Mustafa ve Osman ve İbrahim ve Mustafa ve Ömer ve Yusuf nam kimesneler gelüb bunların kimesneye verecekleri olmayub üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Osmancık Kazası sükkânından mütegalibe ve cebâbireden Halil nam kimesne kendü hâlinde olmayub hevâsına tâbi' Güllüce oğlu Hüseyin ve Hacı oğlu Ahmed ve Halil nam kimesneler ile yek-dil ve bin yüz altmış (Boş) senesinde bunların herbirlerinden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cebren ve kahren yüz ve iki yüz ve üç yüz gurusların alub ziyâde gadr eylediklerin bildirüb şer'le görölüb alıverilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Şevvâl Sene 1173(?)

[Sayfa 66]

(Sayfa 66/1. Hüküm)

Sivas Valisine Sonisa ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Amasiye'de vâki' Müteveffâ Mehmed Paşa Câmî' Şerîfi Vakfı'nın ber-vech-i meşrût berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân Es-seyîd Mehmed zîde kadrehû gelüb vakf-ı mezbûr mülhakâtından Sonisa Kazası'na tâbi' Melek Nam karye toprağında zirâât eden Sonisa ahalisinden (Boş) ve (Boş) nam kimesnelerin zirââtleriyle hâsil eyledikleri terekelerinden beşte bir öşürleri vakıf için

taleb eyledikde günâ-gün illet ibdâ ile hilâf-ı kânun ve defter virmekde te'allül ve muhalefet ve vakf-ı şerîfe gadr murâd eylediklerin bildirüb zirââtleriyle hâsıl eyledikleri tereke lerinden beşte bir öşürleri getirisiyle tamâmen alıverilüb hilâf-ı kânun ve defter te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 66/2. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Voyvodası Olan Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı muzâfâtından Gürün Nâhiyesi'ne tâbi' karyeler ahâlîlerinden ehl-i zimmet Yeni İl hassı reâyâları südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Furhan oğlu Agop ve ammîsi oğlu Omis ve Karadin(?) oğlu Artin ve Gergez oğlu Mulkan ve Nezer ve Akilon oğlu Boğu ve Hecet oğlu Hermez oğlu Ağya ve Aleksan ve Durus oğlu Ovanis ve Bulak Pedrus ve Dus oğlu Markun nam zimmîler evâmîr-i şerîfimle vâki' tekâlifden tahammüllerine göre hisselerine düşeni virmeyub icrâ-yı mel'ânet sevdâsıyla Haleb'den bir nefer Efrenc Papazı getirüb ta'biri ile tarîk-i Efrenc'e dühül eyledin deyu iddiâ ile hisselerine düşen tekâlifi bunlara çekdirüb perakende ve perişân olmalarına bâis oldukların bildirüb fî mâ ba'd hisselerine düşen tekâlifi tamâmen edâ etdirilüb hilâf-ı kânun te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 66/3. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı sâkinlerinden Serkes nam zimmî gelüb yine kaza-yı mezbûr sâkinlerinden Bekir nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde Germeri(?) mukâta'asına mutasarraf olanlarından bir-kaç guruşa olub ise bana alıver her ne verirsen ben sana edâ ederim dyu buna emretmekle bu dahî mezkûrun emrine binâen şartü'r-rücû' kendü malından dokuz yüz doksan iki guruş verüb mutasarraf-ı mezbûrlardan üzerlerine berât olunub şartü'r-rücû' verdiği meblağ-ı merkûmu talep

eyledikde edâda te'allül ve gadr-ı küllî murâd eylediğün bildirüb şer'le görülüb şartü'r-rücû' emriyle verdiği ol-mikdâr guruşu tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 66/4. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı sükkânından İbrâhim nam kimesne gelüb kazâ-yı mezbûr mahallâtından Abdioğlu Mahallesi sâkinlerinden Abdioğlu Abdullah nam kimesne mahalle-i mezbûrede mutasarrıf olduğu mülk menzîlini binyüz yetmiş (Boş) senesinde bunun ile karındaşı Süleyman nam kimesneye ber-vech-i iştirâk dokuz yüz guruş semen mukâbelesinde bâ-hüccet-i şer'îyye bey'-i bat-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslîm ve bu dahî karındaşı mezbûr ile tesellüm ve semeni olan meblağ-ı merkûmun ber-vech-i iştirâk üç yüz guruşunu mezkûr Abdullah'a edâ ve altı yüz guruşuna deyn temmessükü virüb ba'de karındaşı diyâr-ı âhere gitmekle deynleri olan altı yüz guruş dahî bu mezbûra kendü malından edâ ve menzîl-i mezkûrun ta'mirinde tekrâr malından altı yüz guruşdan mütecâvîz ake harc ve sarf ve müceddeden ihyâ ve ba'de karındaşı mezbûr diyâr-ı âherde fevt olub bu terekesine vaz'ül yed eylemeyüb ancak menzîl-i mezkûra yüz elli guruş akçesi geçüb yedi yüz elli guruş bu kendü malından edâ edüb âherden bir dürlü dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-yı mezbûrdan (Boş) ve (Boş) nam kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred celb-i mal sevdâsıyla karındaşın müteveffâ-yı mezkûr zimmetinde bizim alacağımız var idi deyu bu karındaşı mezbûrun menzîl-i mezkûra sibkat eden yüz elli guruşunu mezkûrlara virmeğe râzı iken mezbûrlar hilâf-ı şer'-i şerîf ve ve bî-gayr-ı hakk bunu cebren ahz ve habs ve menzîl-i mezbûru fuzûlî zabt ve kazâ-yı mezbûrdan Ali Beg oğlu dimekle ma'ruf Ahmed nam kimesneye bey' edüb ol-vecihle gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'îyyesi mûcebince şer'le görülüb karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun menzîl-i mezkûra geçen(?) yüz elli guruşu dâileri mezkûrlara virdüğünden(?) sonra fuzûlî zabt ve bey' eyledikleri menzîl-i mezkûru vaz'ül yed olan mezkûrdan kendüye alıverilüb bî-vech-i şer'-i te'allül ve muhalefet etdirilmeyub ber-muktezâ-yı şer'-i kadîm icrâ-

yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 67]

(Sayfa 67/1. Hüküm)

Bozok Voyvodası Dâme Mecduhûya ve Bozok ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Bozok Kazası’na tâbi‘ Koçak nam karye ahâlisi gelüb kazâ-yı mezbûre tâbi‘ Aline nam karye ile bunların karyeleri yanında cereyân eden Kanak Suyu dimekle ma‘rûf suyu yü elli seneden mütecâviz ber-vech-i işrtirâk zabt ve mezra‘aların sâkî ve intifâ‘ edegelüb bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken sâlifü’z-zikr Aline Karyesi ahâlisi kadîme mugâyir fuzûlî müdehale ve ol-suyu mecrâ-yı kadîmlerinden ihrâc ve müstakîl kendü karyelerine icrâ ve bunların küllî mazarratlarına bâis ve ol-vecihle gadr ve te‘addî eylediklerin bildirüb şer‘le görölüb ol su kadîmleri üzere bunların karyelerine icrâ ve ber-vech-i işrtirâk mezru‘atların sâkî ve intifâ‘ etdirilüb ve karye-i mezbûre ahâlisinin hilâf-ı şer‘-i şerîf ve kadîme mugâyir ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi Evâil-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 67/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Boyacıoğlu Serkez nam zımmî südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bu fi’l-asl Eğin Kazası’ndan olub bu def‘a âsitâne-i sââdetimden sıla-yı rahîm için kazâ-yı mezbûra vârdığında ferd ve âhere âsâleten ve kefâleten deyni olmayub ve üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbûre sükkânından a‘yânlık iddiâsında olan mütegalibe ve cebbâreden ba‘zı kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred bundan celb-i mâl sevdâsıyla birbirleriyle müttefik ba‘zı eşirrâları dahî yanlarına istihsâb ve zôr şehâdet ile mesfûrdan gâh akçe ve gâh eşyâ ve gâh fülân zamandan beru babandan ve ammînden alacağım var idi sen kefil idin deyu hilâf-ı

inhâ her birleri mahmûl dâvâlara tasaddî ve kimi dâvâcı kimi şâhîd olub ol-vecihle celb-i mal ve tecrîm ve ta'rîm etmek âdet-i müstemîreleri olub ve mezbûrûn ile mahallinde bir dürlü mukâvemet mümkün olmayub ahvâl-i gâib diger gûn olacağı sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin mesfûrdan her kim ol vecihle hukûk-ı şer'iyeye müte'allîk dâvâ sadedinde olur ise huzûrunda terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfîm ricâ etmeğin vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olunmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 67/3. Hüküm)

İskilib ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İbrahim Reşîd hâne-i hassâ zîde mecduhû gelüb Çorum Sancağı'nda havass-ı hümâyunundan ber-vech-i mâlikâne berât-ı âlişânımla uhdesinde olan hashâ-yı İskilib Voyvodalığı mukâta'ası mefrûz olmağla maktu'ü'l kadem min külli vücûh serbest rüsûm-ı serbestiyesine hâriçten olub dahl olunmak îcâb etmez iken Sivas Vâlileri ve Çorum Sancağı müdâvimleri ve Bozok Voyvodaları ve sâir ehl-i örf tâifeleri taraflarından hilâf-ı kânun ve mugâyir-i şurût-ı serbestiyeye fuzûlî müdehale ve re'âyâsın bî-gayr-ı hakk ahz ve mübâşiriye nâmıyla tecrîm ve ta'rîm zulm ve te'addîden fukarâ-yı ra'iyet perakende ve perîşân olmalarına bâis ve mâl-ı mukâta'anın noksan tertîbine bâdî oldukların bildirüb hilâf-ı kânun ol-vecihle müdehaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ etmeğin imdi havass-ı hümâyunum karyeleri mefrûzü'l kalem ve maktu'ü'l kadem min külli vücûd serbest olmak kânuna mugâyîr olub rüsûm-ı serbestiyesine dahl olunmak câiz olmamağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 67/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Divriği sâkinlerinden Erzeveklizâde Ömer Ağa dimekle ma'ruf kimesne gelüb Divriği civârında vâki' Arşunlu Nahiyesi'ne tâbi' kurâ ihtiyâr ve ahâlisinden ma'lumü'l esâmi kimesneler yüz altmış senesinde bunun babası El-hâcc Abdullah nam kimesneden birbirleri kefâletleriyle bâ-temessük üç bin beş yüz altmış guruş

ahz ve istidâne ve kable'l eyyâmında babası mezbûr Hacı Abdullah fevt olub meblağ-ı merkûm ısr-ı şer'le buna intikâl etmekle taleb eyledikde bize te'allül ile ta'annüd nâhiye-i mezbûrenin ekser evkâfda nâibi bulunmayub her vakitte ol-tarafa şâhid götürmek müfettiş ve voyvodalar dahî ta'am'ından tahsîlinde ihmâl ve müsâmaha-birle hakkı ibtâl ve ma'dûr ve nâhiye-i mezbûre Divriği Kasabası'na mülâsık ve akrab olduğundan her yaz ahâlîsi Divriği'de bulunmalarıyla Sivâs vâlisi ma'rifetiyle Divriği'de kurâ kazâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına sâbık Divriği kadısı bundan akdem bi'l iltimâs arz ve def'a meşrûh üzere şer'le görülmek için yüz yetmiş iki senesi evâsıt-ı zi'l-hiccesinde emr-i şerîfim sâdır olunmuşken esnâ-yı tarîkde tarafından bazen bi emrillâhî te'âlâ zâyî olduğun bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müceddeden hükm-i hümâyunum ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 68]

(Sayfa 68/1. Hüküm)

Çorum Sancağında Vaki' Kuzzât ve Nüvvâba Hüküm Ki

Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyunumdan Mirhâşî Ali zîde mecduhû südde-i sââdetime gelüb hâlâ kapu kethüdası olduğu Çorum Sancağı Mutasarrıfı Cevâhir Paşa zimmetinde kapı kethüdâlık hesâbından on bir bin guruş alacak hakkı olub her çend taleb olundukda münâsib olduğum zaman edâ ederim deyu keyfiyet ve istihmâl ve bu def'a muhsûs âdem irsâliyle taleb olundukda edâda mümâtele ve âdemisini tehy-i dest avdet etdirüb gadr irâdesinde olmağla mir mirân-ı mumâ-ileyhin mutasarrıf olduğu livâ-i mezbûrun livâ-i hass-ı kurâsı tarafından ta'yîn olunan ademîsi ma'rifetiyle taleplerine iltizâm ve bedel-i iltizâmları akçeleri mir mirân-ı mumâ-ileyhin kapu kethüdâlığı mesârifinden mumâ-ileyh olan deyne taksîden mumâ-ileyh tarafından kabzına me'mur olan âdemisine teslîm olunmak

bâbında emr-i şerîfim südürünü istid'â ve emsâl-i suâl olundukda mesbûk olunmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 68/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas'da vâki' Abdulvahâb Vakfi'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olan Seyîd Ahmed zîde şerefehû südde-i sââdetime gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketi olmayub dahl olunmak icâb etmez iken Sivas sâkinlerinden ammîzâde leri Osman Ağa ve Abdurrahman Ağa ve Ali Ağa ve Derviş Ağa ve Ahmed Ağa dimekle ma'rif kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve sen mahsûl-ı vakıfdan zimmetimizde olan hakkı talep ve dâvâ eylediğinde kadı ve zâbit bizim bir mikdâr akçemizi almağla sen sebep oldun senden alıruz deyu memâlik-i mahrûsemde bu mâkule sebep dâvâsı memnu' iken bunu te'addî ve bin yüz altmış (Boş) senesinden beru zimmetlerinde olan ma'lûmü'l-mikdâr hakkı virmeğla gadr murâd eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb zimmetlerinde olan hakkı alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve ol-vecihle te'allül ve te'addî etdirmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 68/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Ahmed zîde şerefehû gelüb bunun cediti (Boş) nam kimesne Sivas'da vâki' vakfın tevliyet ile hâsılatını evlâd ve evlâd-ı evlâdına ale's seviyye şart-ı ta'yîn eylediği vakfiye-i ma'mûlün-bihâsına mukayyed deyu Sivas'ta sâkîn ümerâdan Selim bin Osman Ağa ve Abdurrahman Ağa dimekle meşhûr kimesneler evlâd-ı vakıfdan olub mahsûl-ı vakıf ber-müceb-i şart-ı vâkıf beynlerinde iktisâm edegelüb bunun hissesine mugâyir-i şart-ı vakıf bir vecihle dahl olunmak icâb etmez iken müşterekleri mezkûrân kendü hisselerine kanâât etmeyub bin yüz yetmiş (Boş) senesinden beru hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf

bunun hissesini dahî tegallüben ahz ve gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb hissesi alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe ve şart-ı vâkıf ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 68/4. Hüküm)

Tokat Kazasına ve Tokat Hassı Voyvodasına Hüküm Ki

Mefâhirü's-sâdât-ı kirâmdan Seyîd Mustafa ve Seyîd Mehmed ve Seyîd Süleyman zîde şerefehûm ile kız karındaşları Ümmühan ve vâlideleri Emetullah nam hâtunlar südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların mevrûsları El-hâcc Ahmed nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt oldukda Tokat'ta vâki'mutasarrıf olduğu mülk menzîli ve mülk bağçe ve dükkanın ve sâir terekesi ırs-ı şer'le bunlar ile yine Tokat'ta sâkin karındaşları Seyîd Abdurrahman nam kimesneye intikâl edüb karındaşı mezbûr Seyîd Abdurrahman ta'am-ı hamından nâşî emlâk-ı mezkûreden âlâ mâ farazallâhû te'âlâ kendü hissesine düşeni almağa kana'at etmeyub bunların hisselerin dahî hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ve tegallüben zabt ve âhere icâr etmekle bundan akdem mezbûr Seyîd Abdurrahman ile murâfa'a-yı şer'-i şerîf olunduklarında emlâk-ı mezkûreden hisselerin bunda hükm-birle kibel-i şer'den yedine olunmuşken mezbûr mündefi' olmayub tegallübünden nâşî bunlara nesne virmeüyub gadr ve te'addî eylediğün ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb zabiti ma'rifetyle şer'le görülüb mevrûsları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl mâru'z-zikr emlâkdan isâbet eden hisse-i şayi'âları zabt ve ahz ve istimlâk eylediği icâreden dahî hisselerin alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 68/5. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kuzâtdan kıdvetü'l kuzât ve'l hükkâm sâbık Eğin Kadısı Süleyman zîde fazlühû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb mumâ-ileyhin Eğin Kazâsı mütemekkinlerinden Mağredis Manhaz(?) Viçok(?) oğlu Agop Makdîsi ve Mazap(?) Aleksan Makdîsi(?) ve Azhan(?) oğlu Makdîsi(?) nam zimmîler zimmetlerinde cihet-i şer'eden bin yüzyetmiş (Boş) senesinden beru beş yüz guruş alacağı olub defââtle taleb eyledikde dürlü galât ve bahâneler ile virmeyub hâlâ zimmetlerinde kalduğun bildirüb şer'le görülüb mesfûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruş alacağı tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 69]

(Sayfa 69/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kadısına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan mefâhîrû's-sâdât-ı kirâm Seyîd Mustafa ve Seyîd Mehmed ve Seyîd Süleyman zîde şerefehüm ile kız karındaşları Ümmühan(?) ve vâlideleri Emetullah nam hâatunlar südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların mevrûsu El-hâcc Ahmed nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda emlâk ve tereke-i sâiresi bunlar ile Tokat sâkinlerinden karındaşları Seyîd Abdurrahman nam kimesneye intikâl edüb mezbûr Abdurrahman mütegalibeden olmağla kendü hissesin almağa kanâât etmeyub hevâsına tâbi' a'yân ve mütegalibe ile yek-dîl ve bunlara bir mikdâr nesne(?) verüb bin beş yüz guruşdan mütecâviz kıymetlü emlâk ve eşyâdan hisselerin bî-gayr-ı hakk cebren zabt ve bunlar dahî zikrolunan emlâk ve eşyâdan alâ mâ farazallâhû te'âlâ hisselerine düşeni taleb eylediklerinde mezbûr tegallübünden nâşî virmeyüb bî-vech-i şer'-i te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görülüb müvruslarından müntakîl karındaşları mezkûrun ahz ve kabz eylediği ol-mikdâr guruş kıymetlü emlâk ve eşyâdan hisse-i şâyi'aları her ne ise tamâmen tahsîl ve bî-kusur bunlara alıverilüb bî-

vech-i şer'î te'allül ve tereddüd(?) etdirilmeyub icrâ-yı şer' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 69/2. Hüküm)

SivasValisine İskilib Kadısına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı sâkinlerinden Çıkrıkcızâde Ali Beşe bin El-hâcc Mehmed dimekle ma'ruf kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb kazâ-yı mezbur mahallâtından Câmî' Çadır Mahallesi sâkinlerinden bundan akdem fevt olan Yusuf bin Mehmed nam kimesne ile kazâ-yı mezbûre tâbi' Bağözü nam karyede vâki' ma'lumü'l-hudûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire müsecel bağ u arsa müsâ vemüşterek mutasarrıf olduğu hass-ı mezbûru yine mahalle-i mezbûr sükkânından li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin nam kimesne ba'de'l intikâl semen-i ma'lûm ile bâ-hüccet-i şer'iyye hisse-i mezbûru bey'-i bat-ı kat'î ile buna bey' ve semeni olan meblağ-ı mezbûru ahz ve zikrolunan arsa ve bağ-ı mezkûru sekiz seneden mütecâviz zabt ve tasarruf edüb âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken yine mahalle-i mezbûr sâkinelerinden Emine ve Fatma nam hâtunlar tarafından Ömer Beşe bin Ali Beşe, Ahmed Beşe bin Ali nam kimesneler vekâletleriyle sâlifü'z-zikr bağda ve bağ arsasında bizim dahî hisse-i şâyi'âmız vardır deyu iddiâ ve mezbûrlar ile murâfa'a-yı şer'-i şerîf olduklarında beynlerinde muslihûn tavassutuyla mezbûre Fatma'ya on iki gurus ve mezbûre Emine'ye üç gurus üzerine sulh ve bedeli olan meblağ-ı mezbûru taraflarından vekilleri olan mezbûrlar bi't-tamâm ahz ve kabz ve zimmetlerinden ibrâ ve ıskât-birle cânib-i şer'den bunun yedine hüccet-i şer'iyye verilüb ve bu mâkûle bir def'a şer'le görölüb kat'â nizâ' ve fasl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyye verildiğün emâk dâvâsına tekrâr istimâ'ı memnu' iken mezbûreler mücerred tâ'cîz ve ve tekrîr için her yaz nizâ' üzere oldukları ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye müceblerince amel olunub mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-tı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 69/3. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çorum sükkânından Salih nam kimesne gelüb yine kazâ-yı mezbure tâbi' Evran Çelebi nam karye sükkânından Katranoğlu Mustafa nam kimesne zimmetinde ber-mûceb-i temessük bin tüz almış (Boş) senesinden yüz guruş alacak hakkı olmağla defââtle taleb ve almak istedikde mezbûr ziyâde mütegalibe ve cebâbireden olduğundan nâşî edâda te'allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde bâ-temessük ol-mikdâr guruş hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur kendüye alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 69/4. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kıdvetü'l kuzât ve'l hükkâm sâbık Eğin Kadısı Mevlânâ Süleyman zîde fazlühü südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Mevlânâ-yı Mumâ-ileyhin bin yüz altmış dört senesinde Eğin Kadısı olub ırzıyla mukayyed ve icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye eder iken Eğin Kazâsı'na tâbi' Dârende nam karye sükkânından eşkıyâdan El-hâcc Abbas nam kimesnenin dâmâdı Oruk İsmâil ve kafadarı olan ma'lûmü'l esâmî eşkıyâ ile müttefik ve altmış beş senesi duhûlünde hilâf-ı şer'-i şerîf leylen mahkeme basub bî-gayr-ı hakk doru tâ'bir bir re's atın alub ziyâde gadr ve te'addî eylediğin bildirüb şer'le görülüb gasben ahz eylediği atı alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 70]

(Sayfa 70/1. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Sivas sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan Seyîd Ahmed ve Seyîd İbrâhim ve Seyîd İsmail ve Seyîd Mustafa ve Seyîd Ali zîde şerefehüm südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Sivas sâkinlerinden Mehmed nam kimesne Sivas Kazâsı'nda mutasarrıf olduğu milk menziline iki yüz guruşa olmak üzere bunların babaları El-hâcc Ali nam kimesneye bey'-i bât-ı kat'î ile bâ-hüccet-i şer'iyeye bey' ve teslîm ve semeni olan meblağ-ı mezbûru ahz ve kabz ve babaları mezbûr iki sene menzîl-i mezbûrda sâkin olmağla şimdi babaları mezbûr fevt oldukda menzîl-i mezbûr irsen bunlara intikâl edüb mülk-i mevrûsları olan menzîl-i mezbûra âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak icâb etmez iken mezbûr Mehmed'in vâlidesi Gülbûy nam Hâtun zuhûr ve şirrete sülûk oğlum mezbûrun menzîl-i mezbûru babanız müteveffâ-yı mezbûra bey' ve ferâgatini tutmam birinizden alırım deyu iddiâ ve ba'de'l murâfa' iddiâsı lağv ve mahs-ı şirret olub bî-vech-i mu'ârazadan men' ve kat'-ı nizâ' birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilmişken mücâb olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeye mugâyir yine ol-vecihle nizâ'a tasaddî ve beyhûde tecrîm edüb gadr eylediğın bildirüb hüccet-i şer'iyeye mücebince amel olunub mezbûre nin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet ol-vecihle zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 70/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Âsitâne-i sââdetimde sâkin Molla Mehmed ibn. Molla İbrahim dimekle ma'ruf kimesne gelüb Bekre Ömer Ağa ve Kara Ömer Ağa dimekle mevsûf kimesneler bin yüz yetmiş (Boş) senesinde Eğin'li İbrahim Ağa dimekle ârif kimesneden üç bin guruş istifrâz ve birbirlerine kefil-i bi'l-mâl ve bu dahî mezkûrane kefil olub ba'de kefâleti hasebiyle meblağ-ı mezkûru bundan ahz ve bu dahî merkûmândan bir mikdârını alub küsür bin beş yüz yirmi dokuz guruş

zimmeterinde iken mezkûrlar müteveffâ fevt olub mezkûr Kara Ömer'in muhaleffâtı olmayub merkûm Bekde Ömer'in emvâl ve eşyâ ve sâir terekesini Çemişkezek Kazâsı'na tâbî Şeyh Ziver nam karye sâkinlerinden olub hâlâ taht-ı hükûmet Ve kazânızda mürûr ve ubur üzere olan oğlu Abdurrahman ve sâir vereseleri ahz ve kabz eylemeleriyle meblağ-ı merkûmdan Mezkûr Bekde Ömer'in hissesiyle kefil bi'l-mâl olduğu müteveffâ-yı merkûm Kara Ömer'in hissesini dahî kefâletine binâen cümlesini müteveffâ-yı mezkûr Bekde Ömer'in oğlu mezkûrdan ve sâir vereselerinden mâl-ı müteveffâdan talep ve almak istedikde dürlü galât ve beyhûde ile edâda te'allül ve muhalefet ve buna gadr-ı küllî olduğun ve tarafından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün mezkûr askerîlik iddiâsında olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan müte'addîd fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince zâbitleri ma'rifetiyle bulduklarını mahalde şer'le görülüb vech-i meşrûh üzere olan ol-mikdâr gurusu hakkı mezkûr Bekde Ömer'in asâlet ve kefâletine binâen cümlesi oğlu ve sâir vereseleri mezkûrlardan mâl-ı müteveffâdan tamâmen tahsîl ve bî-kusur vekîl-i merkûm(a) alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 70/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kazası Naibine Hüküm Ki

Sen ki Divriği Kadısı Naibi Mevlânâ Ömer zîde ilmuhûsun mektub gönderüb Eğin Kazası mütemekkinlerinden iken misâfereten âsitânede sâkin sarrâf tâifesinden Kazer(?) ve Serkez(?) nam zimmîler yine Divriği sâkinlerinden mukaddemâ fevt olan Zamanzâde Hacı Mehmed ve Kurşunluzâde Seyîd Süleyman nam kimesnelerden on dokuz buçuk kîse akçe alacağı(?) yine Divriği sâkinlerinden Kurşunluzâde Hacı Veli Ağa dimekle ma'ruf kimesne kefilidir deyu iştirâklarına binâen şer'le sâbit olub haklarının tahsîli bâbında mukaddemâ mübâşir ma'rifetiyle sâdir olan emr-i âliye istinâden(?) sâbikan Divriği Kadısı huzûrunda murâfa'alarında zimmîyân-ı mesfûrân senin deyn-i mezbûr ve kefâletinde müdâhilin yoktur deyu meclîs-i şer'de ihzâr ve mezbûr Hacı Veli'den dâvâları mezbûra hilâf olduğu lediye'ş-şer' sâbit ve zâhir olduğuna binâen fî mâ ba'd mesfûrânın bu hususda dâvâ ve şikâyetleri iz'â olunmak

üzere sâbıkan Divriği Kadısı arz ve ahâli mahzar eylemeleriyle mazmûn-ı i'lâm mukaddemâ sâdır olunan emr-i âlinin invânına şerh verilüb ba'de'l-yevm hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûr Hacı Veli rencide olunmamak bâbında emr-i âli sâdır olunmuşken mesfûrlar tekrar mugâyir-i emr-i âli mezbûr Hacı Veli'nin Âsitâne'ye ihzâr için bertakrîb emr ısdâr ve mezbûr Hacı Veli ihtiyâr ve galîl olub rükûb ve nüzûla iktidârı olmamağla mesfûrânın ihzâr teklifiyle te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs arz ve ahâlî dahî bir kıt' mahzarlarıyla mukaddemâ zımmîyân-ı mesfûrânın mübâşir ma'rifetiyle ısdâr etdirdikleri emr-i âli ile mahallinde cümle muvâcehesinde terâfu'larına ve da'vâları tezvîr ve hilâf ve mezbûr Hacı Veli'nin otuz seneden mütecâviz âsitâneye gelmediği lediye's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mesfûrân dahî mücerred ta'cîz Tazyîk ve ızrâr zımnında iddiâyâ tasaddîlerin huzûr-u şer'de ikrâr ve i'tirâf ve mu'ârazadan men' ve mezbûr şikâyetleri ve iddiâları **وصف** ve istima' olunmamak üzere Divriği Kadısı arz ahâlîsi mahzar ve mazmunları verilen emr-i âlinin kaydına şerh ve i'lâm-ı hal için yetmiş üç senesi cemâziye'l âhirinde emr-i âlişân verilmişken yine mesfûrân verilen emr-i âliye muhalefet etmeğın cihet-i kefâletinde

[Sayfa 71]

ol-mikdâr alacağımız vardır deyu arz-u hâl ve tekrar sene-i merkûme şâbanında âsitâne-i sââdetime ihzâr için emr-i âli ısdâr ve ta'cîz ve te'addî ve tasaddîleri mukaddemâ verilen fermân-ı âlinin mazmûnundan ve mazmûnları arz ve mahzarda nümâyân ve bu vecihle iddiâları mahs-ı tezvîr ve ızrâr zımnında olduğu zâhir olmağın ısdâr etdirdikleri emrin kaydı terkîn_i'lâmın mazmûnu verilen emirlerin kayıdları üzerine tekrâren sebt ve şerh verilüb ihzar teklifiyle ve âher vecihle te'addî etdirilmemek bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevval Sene 1173

(Sayfa 71/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Erzurum Valisine ve Trabzon Beylerbeyisine ve Erzurum Mollasına ve Sivas ve Trabzon ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Karahisar-ı Şarkî Kazâsı'na tâbi' Kös nam karyeden sâdât-ı kirâmdan Seyîd Ebubekir zîde şerefihû gelüb bu ve karındaşları kendü hallerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf te'addi olunmaları icâb etmez iken göçebe tâifelerinden ve cebâbire ve eşkiyâdan Hasan ve karındaşı Bektaş ve Ammîcesi oğlu Hüseyin nam şâkîler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî hevâlarına tâbi' kırk-elli mikdârı eşkiyâyı başına cem' ve bu yaylada iken bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bunun karye-i mezbûrede vâki' menzilini basub karındaşı Seyîd İsmail ve Seyîd Musa nam kimesneleri diyet îcâb eder eslihâ ile bi-gayr-i hakk katl edüb otuz altı aded koyun ve bir re's küheylân kısrâğın ahz ve gâret ve zevcesi Kezibân nam hâtunu dahî cebren ve kahren alub zabt ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-i hakk ziyâde gadr ve zûlm-ı sarîh edüb firâr ve hâla taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların bildirüb buldukları mahalde şer'le görölüb karındaşları katl-i mezbûrânın şer'le îcâb eden diyetleri ile ol- mikdâr aded koyun ve kısrak ve zevcesi mezkûre kendüye alıverilüb müceb-i şer'le te'addî ve muhalefet ettirilmeyub ber-muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 71/2. Hüküm)

Sivas Valisine Gedegre (Boş) ve (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tıardan Ali nam sipâhî südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Amasiye Sancağı'nda Gedegre Nahiyesi'nde cemâ'at-i kalem veled-i Halîl ve gayrıdan altı bin akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olub cema'at-i Kalem veled-i Halîl hârîc ez-defter Zülkadr'dan gelmiş cema'atdır her kimin yedinde egerler ise behrelerin verir deyu dört bin iki yüz akçe yazu ile defter-i hâkânîde mukayyed ve müşterekiyle mezkûr Ali'nin kayd u berâtına dâhîl olmağla cema'at-i mezbûrenin ol-diyarda baş harcı tâ'bir olunur resm-i kara müstakîl nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiyesin müşterekiyle defter-i hâkânîde tımarına hâsılı kayd olunmağla Gedegre Kazâsı'na tâbi' Temrütâş ve gayrı karyelerinde sâkin cemâ'at-i mezbûrenin defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarının üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i kara ve içlerinden birininüzere cürm sâbit oldukda kânun üzere îcâb eden cerîmesinin nısf ve içlerinden birinin bâkire kızın ere verdikde er cânibinden alınan kânun üzere îcâb eden nısf resm-i arûsiyelerin müşterekiyle ahz ve kabz etmek

murâd eyledikde yine Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' niyâbet ve nısf bâd-ı hevâ ve arûsiye tımarhâ-yı sipâhiyân ve merdân-ı kal'a nâhiye-i Gedegre ma' niyâbet cema'at-i kalem ve niyâbet nâhiye-i Garanlar alacağı gayr-i ez hass-ı hümâyun deyu defter-i hâkânîde mukayyed ve havss-ı hümâyunum mülhakâtı ve ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf tarafından Tokat voyvodası olanlar nâhiye-i mezbûrede serbest olmayan erbâb-ı tımar karyelerinin nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiye lerin ahz ve kabza kana'at etmeyub cema'at-i mezbûreden müşterekiyle tamâmına hâsıl-ı kayd olunan resm-i kara ve nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiyeden tımar mutasarrıflarının hilâfları bu kadarın alırım deyu hilâf-ı defter-i kâkânî müdehale ve ol-vecihle tımarı mahsûlâtına gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb defter-i hâkânî mücebince amel olunub Tokat voyvoda larının cema'at-i mezburdan müşterekiyle tımarına hâsıl-ı kayd olunan resm-i kara ve nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiyeye hilâf-ı defter-i hâkânî zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' yüz altmış sekiz nefer re'âyâ ile cema'at-i kalem veled-i Halîl hâric ez-defter Zülkadr'dan cema'atdır kimin yerine ekerler ise behresin verirler ve hâsıl-ı tahtında resm-i kara ve resm-i bâd-ı hevâ ve nısf arûsiye yekûn dört bin iki yüz akçe ve niyâbet nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiye bin dokuz yüz otuz beş akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde dört bin iki yüz akçe ber icmâl ve dört bin akçesi defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere mezkûr Ali kaydında ve bâkîsi müştereki kaydında ve Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' niyâbet ve nısf bâd-ı hevâ ve arûsiye tımarhâ-yı sipâhiyân ve merdân-ı kal'a nâhiye-i Gedegre ve alâ niyâbet cema'at-i kalem ve niyâbet nâhiye-i Pir Garlar alacağı ez-hass-ı

[Sayfa 72]

hümâyun hâsılı yirmi beş bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiye tahrîr ve defter-i icmâlde havass-ı hümâyunum mülhakâtından olmak üzere tahrîr ve defter olmağın ol-takdirce ber-müceb-i defter-i hâkânî cema'at-i mezbûrenin resm-i karası ve resm-i bâd-ı hevâ ve nısf arûsiyesi mezkûr Ali ile müştereki tarafından berâtları yazularına göre hisselerin için nısf bâd-ı hevâ ve nısf arûsiyesi havass-ı hümâyunum tarafından zabtı iktizâ eylediğın bi'l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

(Sayfa 72/1. Hüküm)

Yeni İl Voyvodasına ve Kadısına Hüküm Ki

Abdurrahman ve Abdullah zîde karderû gelüb bunların Yeni İl Kazâsı'na tâbi' Ödemişli Cema'ati'nden Yusuf Kethüdâ ve Köse Osman ve Kalbuz(?) Hacı ve Üveyis ve ammîsi oğlu Kızıl Ali oğlu Mustafa ve Molla Ahmed nam kimesneler zimmetlerinde birbirlerinin kefâletleriyle ber-mûceb-i temessük bin yüz yetmiş (Boş) senesinde üç bin guruş alacak hakları olub taleb eylediklerinde dürlü galât ve bahâne ile bî-vech-i şer' edâda te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında oldukların bildirüb mahallinde şer'le görülüb ber-mûceb-i temessük mezbûrların zimmetlerinde şer'le sâbit ve müteveccih olan ol-mikdâr guruş hakları tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 72/2. Hüküm)

Sivas Valisine Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sarraff tâifesinden Tekugus(?) ve Kazir(?) nam sarraflar arz-u hâl edüb Divriği Kazâsı'nda sâkin Çıkabek(?)zâde dimekle ma'ruf Yusuf nam kimesne zimmetinde yüz yetmiş iki senesi ramazanı guresinde iki kıt'a temessük mûcebince iki bin kırk bir guruş ve def'a iki yüz on iki guruş cem'an iki bin iki yüz elli üç guruş alacağı olduğun bildirüb şer'le görülüb alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 72/3. Hüküm)

Sivas Valisine Gümüşâbâd ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Gümüşâbâd Kazâsı ve Kurâsı ahâlisi gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed olub zûlm ve te'addî olunmaları icâb etmez iken kazâ-yı mezbûreden Ağam oğlu dimekle ma'ruf Mustafa nam kimesne kendü hâlinde olmayub bundan

akdem bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf başına cem‘ eylediği ma‘lûmü’l ferd adamları ile gelüb bunlar ile muhârebeye tasaddî ve mâl-ı vafirelerin gasb ve gâret ve mezkûr mütegalibe ve cebâbireden ve ehl-i örf tâifesiyle yek-dîl ve şerr u mazarratlarından ahvalleri diger gün olduğun ve merkûm hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğ u mahalde şer‘le görülüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğ in mahallinde şer‘le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 72/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kilmigad ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımar dan Mustafa veled-i tekâüd Hüseyin nam sipâhi gelüb Sivas Sancağı’nda Kızılgez Nahiyesi’nde İlsu nam karye ve gayrıdan altı bin yüz akçe bâberât-ı âlî mutasarrıf olduğ u ve növbet tımarı mülhakâtından Kilmigad Nahiyesi’ne tâbi‘ defter-i icmâlde mezra‘-yı Soran defter-i mufassalda mezra‘-yı Sordik nam karye Kârbân Konağı iki başdan iki müdlük bir müd-i mezbûr Kârbân Konağı halkıyla zirâ‘at eder deyu mukayyed ve mahalline elsine-i nasda Ekilek deyu tesmiye olunan mezra‘a bunun müstakîlen kayd u berâtına dâhil olub âherden dahl olunmak îcâb etmez iken Sorkun Nâhiyesi’nde Cem nam karye ve gayrıdan yirmi bin üç yüz dört akçe ze‘âmete mutasarrıf Osman ve Sivas Nâhiyesi’nde Boğaç nam karye ve gayrıdan on dokuz bin kırk iki akçe tımara mutasarrıf Sa‘îd Mehmed veled-i Toğar El-hâcc Ahmed zuhûr ve ze‘âmet ve tımarları mülhakâtından yine Kilmigad Nâhiyesi’ne tâbi‘ defter-i hâkânîde mezra‘a-yı Bedlek ve Toyalanı nezd-i Kal‘a Akçe yüz on kile yerdir ma‘ mezra‘a-yı Tancı deyu mukayyed ve mahallinde elsine-i nasda Kaçılı isimiyle tesmiye olunan mezra‘ayı ber-mûceb-i defter-i hâkânî zabta kana‘at etmeyub birbirlerine muttasıl olmak hasebiyle bunun kaydında olmağ la sâlifü’z-zikr Sordik Mezra‘ası’nın dahî hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî zabt ve bundan akdem terâfu‘-ı şer‘-i şerîf olunduklarında zikrolunan mezra‘aların hudûdları ve kat‘â nizâ‘-birle hudûdlarında hîn-i kibel-i şer‘den bunun yedine hüccet-i şer‘iyye ve i‘lâm

[Sayfa 73]

verildiğün sâlifü'z-zikr mezra'a-yı Sordik tâbi' karye-i Kârbân Konağı iki başdan iki müdlük yerde mezbûr Kârbân Konağı halkı ve zira'at eder deyu mukayyed mezra'a-yı mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dâhilinde olan yerlere ber-mûceb-i defter-i hâkânî müstakîlen kendüye zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb zâ'im ve sipâhî-yi mezkûrları hilâf-ı defter-i hâkânî murâfa'adan verilen hüccet ve i'lâm-ı şer'iyeye mugâyir bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Gelmiş Nâhiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Delen(?) tâbi' Kârbân Konağı iki başdan iki müdlük yerdir mezbûr Kârbân Konağı halkı zirâ'at eder hâsıl-ı ma' er-rüsûm iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mezra'a-yı Soran deyu tesmiye tahrîr ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Kârbân Konağı nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin akçe ve nöbet tımar deyu ber-icmâl ve tamâmen merkûm Mustafa ve mütekâid Hasan'ın ve nöbet tımarı mülhakâtı ve yine Kilmigad Nâhiyesi'ne tâbi' on üç nefer re'âyâ ile mezra'a-yı Medlek ve ve Toyalanı nezd-i Kal'a Akçe yüz on hisselik yerdir ma' mezra'a-yı Hancı ve hâsıl-ı tahtında bennak ve hinta yekûn ma' gayruhâ sekiz yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mezra'a-yı Medlek ve Toyalanı der-nezd-i Kal'a Akçe ma' Hancı deyu tahrîr ve yine nâhiye-i mezbûra tabi' Üyük nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb dokuz bin sekiz yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi mezkûr Osman ve altı bin sekiz yüz akçesi dahî merkûm Sâ'id Mehmed veled-i Toğar El-hâcc Ahmed'in kaydlarında olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 73/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Taşâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ebnâ-yı sipâhiyân çavuşlarından Ahmed Çavuş zîde kadrehû gelüb Taşâbâd Kazâsı'na tâbi' Taniye nam karye sâkinlerinden Salih nam kimesnenin menkûhesi Şerife nam hâturn mukaddemâ altı bin akçe mühr-i müeccel ile akd ve tezvîc ve mezbûre bin yüz altmış (Boş) sensinde bilâ veled zükûr-ı inâs müteveffiyi olub

muhallefâtı bunun ile karye-i mezbûr sâkinlerinden er karındaşları Hasan ve İsmâil ile kız karındaşı (Boş) ve vâlidesi (Boş) nam hâtunlara intikâl edüb zevcesi mezbûreye karye-i mezbûrda mutasarrıf olduğu mülk menziline yüz seksen guruşa bey' edüb almadan müteveffıye olub mevrusları mezbûrlar menzîl-i mezbûru mirâsına idhâl edüb mahallinde ma'rifet-i şer'le görüb ve defter-i kassamda mastûr iken mezbûrlar defter-i kassama kanâât etmeyub mevrûsumuz mezbûrenin senin zimmetinde altmış ve yetmiş bin akçe mihri vardır deyu hilâf-ı şer' te'allül ve gadr eylediklerin ve şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyyesi olduğun bildirüb hilâf-ı şer' ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı şerîfe te'addîleri men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ (eylediği) mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 73/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Eğin Kadısına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Surak(?) nam karye ahâlisi gelüb yine kaza-yı mezbûr sükkânından Anron ve Ohan nam zımmîler kendü hallerinde olmayub mücerred üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve nüzûl ve sâir emr-i şerîfimle vâki' tekâlifleri virmemek ra'ıyyet-i mezbûrân karye-i mezbûrede sâkin oldukları ehl-i vakıflarıyla âsitâne-i âliyeme gelüb mütemekkîn olmak üzere ber-tarîk-i emr-i şerîf ısdâr ve karye-i mezbûreden ber-takrîb ile kalkub âsitâne-i sa'detime gelmek üzere olmalarından nâşî sâirleri dahî bu tarikle birer tarafa perîşân olacakları mukarrer ve muhakkık olduğun bildirüb sâire sirâyet olmamak için mesfûrân âitâne-i âliyeme gekmekden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mesfûrân zımmîlerin âsitâne-i sa'detime meks ve ikâmetleri henüz iki üç sene etdüğü ehl-i vakıf ihbâr etdiğün vech-i meşrûh üzere ısdâr etdirdikleri emrin kaydı terkîn ve zevceleri mesfûrelerin bu tarafa gelmelerine ruhsat erilmeyub karye-i merkûmede ikâmet eylemeleri bâbında fermân-ı âlişânım için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 73/3. Hüküm)

Tokat Naibine Hüküm Ki

İsmail Halife gelüb Tokat'da vâki' Mehmed Paşa Evkâfi'ndan olmak üzere senede bir müd gille ile câmi'-i şerîfde Farraş hademesi mutasarrıfı nevh(?) kuyûdundan kendüye tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zıları müdehale eylediklerinden bâ-temessük berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazîfesin kazâ-i mezbûrede sâlik vakf-ı mezbûrun mütevellîsi (Boş) nam kimesneden taleb eyledikde vakıfda müsa'ade var iken virmekde te'allül ve muhalefet ve ol-vecihle gadr olduğun bildirüb berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazîfesi aliverilüb bî-vech-i şer' te'allül ve tereddüd etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

[Sayfa 74]

(Sayfa 74/1. Hüküm)

Sivas Valisine Osmancık ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Osmancık Kazâsı'na tâbi' Tekmân nam karye sâkinelerinden Fatma nam hâtun gelüb yine karye-i mezbûre sâkinelerinden diğeri Fatma nam hâtuna karye-yi mezbûre toprağında mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l hudûd bağçasını bunun karındaşı Hüseyin nam kimesneye bey'-i bat'-ı kat'î ile bey' karındaşı mezbûr on iki sene zabt ve ba'de fevt olub ırs-ı şer'le buna intikâl bu dahî altı sene zabt edüb âherden bir vecihle dahl olunmak icab etmez iken mezbûre Fatma zuhûr ve şirrete sülûk ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve gadr-ı küllî eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görüleb mezbûrenin fuzûlî zabt eylediği bağı aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 74/2. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kazâbâd Kazâsı ahâlileri gelüb bunların kimesneye deyn ve kefâletleri olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf rencide olunmaları iktizâ etmez iken kâzâ-yı mezbûre tâbi‘ Bekavnesi(?) nam karye sükkânından Beg Oğlu Seyîd Mehmed Ağa dimekle ma‘ruf kimesne mütegalibeden olmağla yüz altmış dokuz senesinde hilâf-ı şer‘ fuzûlî ve bî-gayr-ı hakk cebren bunlardan on kîse akçe tahsîl edüb ekl ve bel‘ eyledikden gayrı yetmiş iki senesinde kendü mesârifi için salyâne nâmıyla aldığı üç kîse akçe eylediğün ve bunlar dahî bizlerden aldugun akçenin muhâsebesin ru‘yet edelim dedikde herbirlerin hilâf-ı inhâ ifk ve iftirâ ile güşmâl eylediğinden gayrı ba‘zılarının bâkire kızlarını ahz ve rüşvet ile dilediği kimesneden cebren ve kahren tezvîc ba‘zılarının on beş seneden beru taht-ı nikâhında olan avretleri için senin avretin (Boş) nam kimesnenin menkûhesidir senden da‘vâ etmektedir deyu tağfif ve ta‘rîz ve yüz altmış gurusların alub bunun emsâli zûlm ve te‘addîsinin bahânesi olmayub ol-vecihle mağdûr oldukların bildirüb mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görülüb hilâf-ı şer‘-i şerîf cebren tahsîl ve ahz eylediği on kîse akçe hakk-ı fukarâ tamâmen mezbûrdan tahsîl ve îcâbına istirdâd ve otuz kîse dahî salyâne namıyla aldığı otuz kîse akçenin muhâsebesi ru‘yet ve icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ol-vecihle zâhir olan te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sūdûrunu istid‘â eyledikleri ecilden mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le ihkâk-ı hakk bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 74/3. Hüküm)

Sivas Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından olub hassâ silahşorlarından Ali zîde mecduhû gelüb ber-vech-i âlişânım ile mutasarrıf olduğu ze‘ameti karyelerinde Kazâbâd Nâhiyesi’ne tâbi‘ Çay ve Tağaldığı(?) Karyeleri hâsılları tahtlarında resm-i kışlak ve yaylak olmağla topraklarında vâki‘ yaylak ve kışlak yerlerine zamânında koyun ve sâir davar ile çıkub yaylayub kışlayub otundan ve suyundan intifa‘ edenlerin tahammüllerine göre yaylak ve kışlak resmlerin tarafından subaşısı talep eyledikde virmekte te‘allül ve ol-vecihle ze‘âmet mahsûlüne gadr olduğun bildirüb

mahalline göre icâb eden yaylak ve kışlak resmleri subaşısına alıverilmek bâbında hükm-i hümayunum ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 74/4. Hüküm)

(Derkenâr)

Müdde'î-yi mesfûr Marduris zimmînin da'vâsı tezvîr ve hilâf-ı inhâ olduğu lede'ş-şer' zâhir olmağla müdde'â-yi mesfûr mu'ârazadan men' olunmağla nâtık Sivas kadısı Mustafa zîde fazluhû ile Sivas vâlisinin vârid olan arzı zabt olunub bâ-fermân-ı âlî şerh verilmişdir.

26 Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

Sivas Valisi Vezire ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Marduris veled-i Artin nam zimmî rikâb-ı hümayunuma arz-u hâl sunub Tokat re'âyâlarından babası Artin nam zimmî bin yüz altmış (Boş) senesinde mürd oldukda bu diyâr-ı âherde bulunduğundan yine Tokat sâkinlerinden ammîsi Avedik nam zimmî babasından müntakîl yirmi sekiz bin guruşluk emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt etmekle babasından müntakîl emvâl ve eşyâsın almak üzere iken ammîsi mesfûr dahî mürd olmağla zikrolunan emvâl ve eşyâyı ammîsi hâlik-i mesfûrun yine Tokat sâkinlerinden oğulları Ağalık(?) ve Manol nam zimmîler zabt eylemekle babasından müntakîl ammîsi hâlik-i mesfûrun fuzûlî zabt eylediği ol-mikdâr eşyâyı terekesin zabt eden oğulları mesfûrlardan taleb eyledikde şirrete sülûk ve babamızdan bize müntakîl eyledi deyu edâda te'allül ve ibtâl-i hakk ve mesfûrlar ile mahallinde bir vecihle mukâvemeti iktidârı olmaduğundan ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğun bildirüb mübâşir ma'rifetiyle mesfûrlar Sivas'a ihzâr ve Sivas Vâlisi huzûrunda şer'le murâfa'a ve zimmetlerinde sâbit olan hakk-ı irsiyesi mesfûrlardan tamâmen tahsîl olunmak bâbında

[Sayfa 75]

sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle zimmi-yi mesfûrlar Sivas'a ihzâr ve siz ki vezîr-i müşâr

ve Sivas Kadısı mevlânâ-yı mumâ-ileyhsi(ni)z huzûrunuzda hüsn-i âdil üzere terâfu‘-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve fasl-ı niza‘-birle i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 75/1. Hüküm)

Eğîn ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Tüccârdan Eğîn sâkinlerinden Sâlih nam kimesne sütte-i sââdetime gelüb bu ticâret için bundan akdem bin yüz altmış (Boş) senesinde Kayseriyye‘ye varub bir müddet meks ve mahall-i merkûmdan altı bin beş yüz guruşluk eşyâ alub yine kazâ-yı mezbûreye giderken ber-mûceb-i defter eşyâ-yı mezkûreyi yine Eğîn sâkinlerinden Ömer nam kimesneye birkaç gün mukaddem vech-i emânet irsâl edüb eşyâ-yı merkûm emâneten (ve) vesâyeten merkûm Ömer‘e vâsıl olub ve bu dahî kazâ-i mezbûreye henüz vâsıl olmadan eşyâ-yı mezkûreyi bundan izinsiz hilâf-ı şer‘-i şerîf fûruht etmekle bu dahî gelüb mezkûrdan da‘vâ ve taleb ve murâfa‘a-yı şer‘ olmak murâd eyledikde mezkûr Ömer murâfa‘adan imtina‘ ve firâr ve gâib edüb ol-mikdâr guruşluk mal ve eşyâsı zimmetinde kalub ol-vecihle mağrûr olduğun bildirüb mezkûr taht-ı kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bilidrüb bulunduğ mahalde şer‘le görölüb ol-mikdâr guruşluk emvâl ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve bî-kusur aliverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hük-m-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 75/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve Tozanlu Kadılarına Hüküm Ki

Medîne-i Sivas‘ta medfûn e‘imme-i kirâmdan kutbü‘l-arîfîn gavsü‘l-vâsılîn müteveffâ Seyîd Ali Baba Emir Hattab kuddüse sırrehü‘l azîzin evlâdlarından Gerede Kazâsı sükkânından sâdât-ı kirâmdan kıvetü‘s-sâdât-ı kirâm Seyîd İbrâhim ve Seyîd Yusuf zîde şerefehümâ gelüb bunların cedleri müteveffâ-yı merkûmân nefsi Sivas‘ta ve Sivas Kazâsı‘na tâbi‘ Badan ve Alaş ve Gül ve Hafirin ve Tozanlu Kazâsına tâbi‘ Dirgen nam karyelerde vâki‘ mutasarrıf oldukları değirmân ve sâir emlâkların hayatlarında meşîhat-ı şer‘î ve teslîm-i ile‘l mütevellî birle vakıf ve hâsıl

olan gillesin evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ale's-seviyye vakf ve şart ve ta'yîn eyledikleri vakfiye-yi ma'mûlün-bihâlarında mastûr ve mukayyed ve bunların merkûmân Seyîd Ali Baba Emir Hattab evlâdlarından olub hâsıl olan gilleden hisselerin ahz eder iken Sivas ve Tozanlu sükkânından yine evlâd-ı vakıfdan (Boş) ve (Boş) nam kimesneler gille-i vakfın cümlesin ahz ve bunlara bir nesne virme-yub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ gadr eylediklerin bildirüb şer'le görölüb şart-ı vakıf ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâ mücebince icrâ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 75/3. Hüküm)

Sivas Valisine Tozanlu ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas Sancağı'nda Tozanlu Nahiyesi'nde Halcız(?) nam karye re'ayâları gelüb bunların karyelerinin mâlikânesi mülk-i eşkinlü Veled-i Sinan ve Ali bin Esed Beg dîvânîsi karye-i Halcız(?) el-mezbûre ve gayrıdan üç bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf İbrâhim veled-i Mehmed'in kaydına dâhil olmağla bunlar karye-i mezbûre toprağında zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinin beşde bir gurusundan mâlikâne tarafına âid olanı mâlikâne mutasarrıfına ve divânî cânibine âid mahsûl ile defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından olub olurları üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve erişüb kâr u kîseye kâdir mücerredlerin resm-i mücerredlerin ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mücebince sipâhi-yi mezkûra tamâmen edâ edüb kusurları yoğiken sipâhi-yi mezkûr kana'at etmeyub hilâf-ı defter ziyâde talebi ve sâir bed' ve mezâlim ile fukarâ te'addî ve rencîde ve remîdeden hâlî olmadıkların bildirüb kânun ve defter mücebince amel olunub hilâf-ı kânun ve defter sipâhi-yi mezkûrun ziyâde talebiyle ve sâir bed' ve mezâlim ile zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümayun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Tozanlu Nâhiyesi'ne tâbi' yirmi bir nefer re'ayâ ve bir çiftlik hisse ve bir zemîn ile karye-i Halcız(?) mâlikâne mülk-i eşkinlü veled-i Sinan ve Ali bin Esed Beg dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî nim ve bennak ve hinta ve bâd-ı hevâ ve arûsiye ve cebe yekûn ma' gayruhâ bin iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde müstakîl ber-icmâl ve tamâmen merkûm İbrâhim veled-i

Mehmed'in kaydına dâhil olduğu mastûr ve mukayyed ve dîvân-ı hümâyunumda kânunî suâl olundukda defter-i hâkânîde

[Sayfa 76]

mastûr Halcız Karyesi'nin mâlikânesi mülk ve dîvânîsi tımar ve İbrâhim veled-i Mehmed'in kaydında olmağla karye-i mezbûre toprağında zirâât edenler zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşde bir guruslarını mâlikâne mutasarrıfıyla sipâhî-yi merkûma ve defterlü re'âyâsı üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve sâir hukûk ve rüsûmlarını dahî kânun ve defter mücebince yine sipâhî-yi merkûma edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebiyle te'addî ve rencîde olunmamaları için defter-i hâkânî mücebince kânun üzere emr-i şerîfim verileğeldiği derkenâr olmağla defter-i hâkânî mücebince kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 76/1. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Ali zîde şerefehû gelüb bu medîne-i Amasya'da müteveffâ Turumtay evkâfında Geldigelen Kazâsına Argoma Nahiyesi'nde Alagele(?) ve Çavuş nam karyelerin mahsûlâtından olmak üzere türbehanlık cihetine mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfim mücebince mutasarrıf ve edâ-yı hizmet edüb hizmeti mukâbelesinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde berâtı mücebince müstehak olduğu vazîfesin vakf-ı mezbûr mütevellîsi olub medîne-i mezbûrda sâkin (Boş) nam kimesneden mâl-ı vakıfdan talep ve ahz murâd eyledikde vakıfdan müsa'ade var iken mezbûr mücerred mahsûl-ı vakfi ekl sevdâsıyla vermeyub gadr-ı küllî murâd eylediğün bildirüb hizmeti mukâbelesinde berâtı mücebince müstehak olduğu vazîfesi her ne ise alıverilüb mugâyir-i berât te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 76/2. Hüküm)

(Derkenâr)

Bâ-işâret şeyhü'l-islâm tekrâr emr-i şerîf yazmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel Sene 1177

**Hâlâ Sivas'da Me'zûn Bi'l-iktâ Olan Mevlânâ Es-seyîd Nu'man Zîde
İlmuhûya Hüküm Ki**

Sâdât-ı kirâmdan Seyîd Ahmed zîde şerefehû gelüb Sivas Sancağı'nda ve nahiyesinde evkâf-ı zâviye Dâru'r-râhâ der Sivas hâliyâ imâret südde-i bi-emr-i hümayun deyu defter-i evkâfda yazulduğı mahalde mahalle-i Hâvî vakf-ı zâviye-i mezbûre ber-mûceb-i vakfiye-i şer'iyeye gayr-i ez hamse müdü ve karye-i Beggöl tamâm mâlikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre iki bin dokuz yüz otuz dokuz akçe yekûn ma' gayruhâ yüz altmış yedi bin yüz altmış iki akçe ihrâcât altı bin yedi yüz akçe el-bâkî yüz elli dokuz bin beş yüz altmış iki akçe minhâ er-râh-ı(?) evvel tamâmen el-mesâlih dâru'r-râhâ otuz bir bin üç yüz yirmi dört akçe ve nisf sehm-i sâni el-fukarâ-i 'anfâ-i'l vâkîf el-fukarâ-i 'anfâullah ve âhne on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve nisf-ı âher el-mesâlih dâru'r-râhâ el-mezbûr on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve nisf sehmü's sâlisü'l fukarâ-i Zilfer bi'l vâkîf el-mezbûr on beş bin altı yüz altmış iki akçe nisf-ı âher el-mesâlih dâru'r-râhâ el-mezbûr on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve selâs-ı erba'ü's-sehm-i râbi' el-mesârif-i dâru'r-râhâ el-mezbûre ve'l feyrhumâ yirmi üç bin dört yüz doksan üç akçe ve sehmü'l hâmis tamâmen ve rub' sehmü'r-râbi'ü'l mütevellî min evlâd-ı Abdu'l-vâhâb ahü'l vâkîf ma' hamse mahsûl ve yine Beggöl otuz dokuz bin yedi yüz kırk iki akçe ve erba' sehm-i mahsûlün ve yine Beggöl el-mesâlih-i dâru'r-râha iki bin altı yüz elli dört akçe yekûn câmi' ma'ada el-mesâlih imâret el-mezbûre cevâhü't-ta'am ve'l helâvet ve'l leyâl-i esba' ve mevâhib el-hadem alâ mâ huve'l muharrîr fi'l-vakfiye eş-şer'iyeye ve sâir erbâb vezâif ve't-ta'am 'alâ mâ huve'l muharrir fi defter altı rub' es-sultânî ma' ziyâde gille'l-müsâ'ade el-evkâf bi'l-fasli'l besâtin(?) minhâ berât-ı cevâ' ta'am ve'l helâvet behâ-yi ganem berât-ı güşte yevmiye mesârifin fi sene sekiz bin dokuz yüz elli dört akçe ve mevâd-ı sâire yekûn ma' gayruhâ otuz sekiz bin dokuz yüz dört akçe ve vezâif-i hüddâm-ı sâire ol-tarîkü'l it'âm tehmiyet meşîhat imâret fi yevm beş akçe ma' cehâre-i sâire yekûn ma' gayruhâ otuz bin yüz otuz iki akçe ber-mûceb-i emr-i

âlî hamse memâlih(?) hazîne-i âmiremde yine zabt olunub bâkî hâsıl-ı evkaf minvâl-i meşrûh üzere tevzi' olundukdan sonra yevmî kırk dokuz akçe hisse imâretten ziyâde kalub ulemâ ve sülehâya tevcîh olunub kadîmü'l eyyâmdan ber-mûceb-i berevât tasarruf olunub ba'de zikrolunan kırk dokuz akçeden taksîm ez-mâ tarîkimle yevmî sekiz akçe ifrâz olunub ba'zı kimesnelere tevcîh olunub ber-mûceb-i berevât-ı hümâyun tasarruf etdirilüb vezâif zevâid-i hümâyun mevâcib kıdvetü'l ulemâ mevlânâ Ekmel kasrıyedine yevmî on akçe ve mevâcib sâire ziyâde ez-mutasarrıf hâzâ es-sene iki bin yüz altmış dokuz akçe ve hâsılı'l hayrât ve'l hasenât Hattâb bin Ahmed bin Râhib ismine fî örf-i hasene nefsi Sivas'da zâviye binâ edüb evkâf-ı mezkûra ona vakf edüb mahsûlde beş sehm kalub sehm-i evvel tamâmen mesâlih-i zâviye için ve sehm-i sâni kendünün

[Sayfa 77]

ve babasının ve karındaşının atikâsının(?) fukarâsı için sercu 'an ve setrğurusları(?) mikdârınca ta'yîn edüb ve ba'zı mesâlih-i zâviyeye ve ba'zı kimesnelere ta'yîn edüb ve sehm-i sâni zûne'l karibâsını fukarâsı ve gayrılardan Hermi ve Acâiz ve Ma'lumîn ve Mahyûsin Aramil ve Eytam ve 'Imyan ve Mahrumîn ve Tekfin emvâ-ı fukarâ-yı müslimîn için ve resm-i râbi' mesâlih-i dârü'r-râhâ ve ba'zı kimesnelere ta'înih(?) ta'yîn edüb ve ba'de'l vefât hisseleri sehâm-ı mezkûreye ilhâk olunmasın şart eyleyüb ve sehm-i hamsîn tevliyet için karındaşı Abdulvahâb ve eslihim ve evlâd-ı Abdulvahab'a metâ'an kapu emîn ve şart edüb ber-mûceb-i şart-ı vakıf nice müddet tasarruf olundukdan sonra emr-i hümâyun birle hamse mesâlih hazîne-i âmire için zabt olunub bâkîsi tevzi' olunub müseccel mahfûz kayd olunub ile'l hâzihî olan tevzi'nâme-i pâdişâhî birle taksîm olunagelmiştir ki zikr olunur hamsin sâni ve hamsîn sâlisin şart-ı vakıf üzerinde mesârif-i mevcûd bulunmayub vehm hamse yanında atikâya ve hamse sâlisden zûy-ı kurebâya ve vakfiyede ta'yîn olunan hisselerin mâ bizcu sehm ve setrğur(?) sehm ibâresiyle mukayyed ve mukarrer olunduğu bağışdan hamse sâninin nısfı atikaya ve hamse sâlisin nısfı zül karibâya ta'yîn olunub nısf-ı âherleri dârü'r-râhâ mesâlihi için ta'yîn olundu vakfiyede hamse râbi'den ba'zı azîzlere vazîfe ta'yîn edüb mâ dâme fî kayd için elli ta'yîn edüb ve ba'de'l kadı muhmemim(?) tasarruf ale'l mesârif Alacimas Alahız deyu mukayyed ve mastûr olduğu ecilden zikrolunan hamse râbi' icmâs-ı âher adedince dört sehm kılındı ol-meşrût olan mesârif münkarîz olduğu için bir sehm mütevellî sehmine

ta'yîn olunub bir sehmi dahî dârü'r-râhâ için olan hamse-i evvele sah olunur bâkî iki sehmi dahî hamse sâni ve hamse sâlisdir dârü'r-râhâ için ta'yîn olunan tasarruflara sah olundu atikâyâ ve zûy-ı fukarâyâ nesne sah olundu hamse râbi'den ve hamse râbi'in üç sehmi dârü'r-râhâ sarf olunur ve yine Sivas Nâhiyesi'ne tâbi karye-i Hurse tamam mâlikâne ve vakf-ı evlâd-ı kayd Abdulvâhâb dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî müsmire ve hınta yekûn ma' gayruhâ elli sekiz bin beş yüz akçe ve ma' kurâ-yı sâireye getirildikde defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle mukayyed ve mezkûr Es-seyîd Ahmed zikrolunan Abdulvâhâb evlâdı ve vakfı Mühürdâr Ahmed Han Zâviyesi vakfı evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l fiil berât-ı şerîfimle mütevellîlerinden olmağla ber-mûceb-i defter-i hâkânî evkâf-ı mezbûra âid mahsûlâtı sâir mütevellîler ile ma'an ahz ve şart-ı vakfı edâ murâd eyledikde yine evlâd-ı vakıfdan Seyîd Osman ve Seyîd Hacı Musâ ve Seyîd Abdurrahman ve Seyîd Dervîş ve Nâzırzâde Ali demekle ma'rûf kimesneler müstakîl mütevellî olmak iddiâsıyla yetmiş bir yetmiş iki senelerinde bi'l cümle mahsûl-ı vakfı mugâyir-i şart-ı vakıf kendüleri tegallüben ahz ve buna bir nesne vermeyub gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb sen kî mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin husûs-ı mezbûra mütevellî ta'yîn ve ber-mûceb-i defter-i hâkânî şart-ı vakıf if'âl ve icrâ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i evkâfa ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed ve hâkikât-i hâl vakfiyenin zımnına muhtâc olmağla sen ki Sivas Kadısı Mevlânâ Es-seyîd Nu'man zîde ilmuhûsun mütevellî ta'yîn olunub ihkâk-ı hakk ve i'lâmü'l hâl bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu bi'l-fîl Şeyhü'l islâm ve hakkü'l imâm olan mevlânâ Velîü'ddin ademullâhu te'âlâ fezâiluhû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 78]

(Sayfa 78/1. Hüküm)

Sivas Valisine Sorkun ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Hacı Mehmed nam sipâhi arz-u hâl edüb Sivas Sancağı'nda Sorkun Nahiyesi'nde Yumruhan nam karye ve gayrıdan dokuz bin beş yüz akçe berât-ı şerîfîmle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından Sorkun Nahiyesi'ne tâbi' altı yüz akçe ile rüsûm-u bennâk karye-i Kudaltu nâm-ı diger Âvâmsarayı(?) deyu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yine nâhiyesine tâbi' Yumruhan el-mezbûre ile birikdirilüb iki bin beş yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen merkûm Hacı Mehmed kaydında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla sâlifü'z-zikr Kudatlu nâm-ı diger Âvâm sarayı el-mezbûrenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarının üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâkların kânun ve defter ve defter mücebince ahz ve kabz murâd eylediklerinde âherden dahl îcâb etmez iken Hüseyinâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' evkâf-ı zâviye-i Sultân Etmerci(?) 'an evlâd Üveys El-fürânî(? kuddüse sırrehû el-azîzin zâviyedârı (Boş) nam kimesne zuhûr ve fuzûlî müdehale ve ahz u kabzına muhalefet ve tımarı mahsûlâtına gard olduğun bildirüb karye-i Kudatlu nâm-ı diger Âvâmsarayı el-mezbûrenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarının üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâkların kânun ve defter mücebince alıverilüb hilâf-ı kânun ve defter müdehale ve muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala ve defter-i evkâfa mürâca'at olundukda Sorkun Nâhiyesi'ne tâbi' rüsûm-ı bennâk karye-i Kudatlunâm-ı diger Âvâmsarayı hâsılı altı yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yine nâhiye-i mezbûre tâbi' Yumruhan nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin iki yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen merkûm Mehmed'in kaydında ve Hüseyinâbâd Nahiyesi'ne tâbi' evkâf-ı zâviye-i Sultan Emir 'an evlâd Üveys el-fürânî yazulduğu mahalde mezra'a-yı Âvâm sarayı ve Kudatlu ma' Yuhak ve Yazır İ'bal ve İraz Kezalik nam karye Halcız Zirğan İbrağan hudûd-ı Âvâmsarayı lede'l-evkâf Sultân Emîr Hân(?) Hüseyinâbâd mezâri'-i mezbûre Hulkaruyan Tâifesi'nden Kudatlu nam cama'at dahî kışlak ve zira'at edüb iki başdan cihet-i sâhib ve sâir hukûk-ı şer'iyelerin zâviye-i mezbûreye verirler ve mevâd-ı sâiresiyle defter-i evkâfda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter olduğun bi'l-fiil defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz ve karye-i Kudatlu nâm-ı diger Âvâmsarayı el-mezbûrenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarının üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâkların kânun ve defter mücebince ahz ve kabz etdirilüb murâkabat-ı defter-i hâkânî ve kânun olmağla defter-i hâkânî

mûcebince kânun üzere emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-ffîl reisü'l-küttabım olan Mehmed Emîn dâme mecduhû dahî i'lâm etmeğin i'lâmı ve defter-i hâkânî mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi Evâil-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 78/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Taşâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Taşâbâd Kazâsı'na tâbi' Kaydı nam karye sükkânından ebnâ-yı sipâhiyândan Mustafa nam sipâhi gelüb yine kazâ-yı mezbûre sükkânından El-hâcc Hasan oğlu Mustafa Ağa ve Tekkenişin oğlu Ali Efendi kazâ-yı mezbûra tâbi' Karaağaç Karyesi'nden Menzilcioğlu Mustafa dimekle meşhûr kimesneler yüz yetmiş (Boş) senesinde bunun hilâf-ı şer'î şerîf ve bi-gayr-i hakk cebren ve kahren yüz elli gurus kıymetlü bir re's atını ve yirmi sekiz gurus nükûd akçesin ahz ve kesr gasb ve gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına mufâfik şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görölüb mezkûrân hilâf-ı şer'î şerîf ve bi-gayr-ı hakk cebren ve kahren aldıkları atı ve akçeyi geri kendüye alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğün mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fi Evâil-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 78/3. Hüküm)

Sivas Valisine Turhal ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mehmed dâme mecduhû arz-u hâl edüb Turhal Kazâsı'na tâbi' Tekire ze'âmeti Henkamerd(?) ze'âmeti karyelerine mutasarrıf Mustafa nam zâ'im bin yüz yetmiş bir senesinde mumâ-ileyhe iltizâm ve mumâ-ileyh dahî iltizâmın tamâmen verüb mezbûre kurâ ma'rifetiyle tarafından ta'yîn ve mahsûlâtını ahz ve kabz eden akrabâsından Mustafa nam kimesneyi irsâl ve mezbûr dahî karyeleri ta'sîr ve ma'lûmü'l keyl mahsûlâtını ahz ve der-anbâr edüb kimesneye fûruht etmelerinde hakkını mezkûrun ibrâz etmekle ba'zı kimesneler bî-vech-i şer'î müdehale eylediklerin karye-i mezbûre ahâlîleri mektûblarıyla mumâ-ileyhe ihbâr ve şehâdetleriyle der-anbâr olunan mahsûlâtı ahz ve bel' eden tarafından Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesneyi bâ-hüccet-i şer'iyeye vekîl

eylediğın bildirüb hüccet-i şer‘iyye mücebince şer‘le görülüb der-anbâr olunan ol-
mikdâr keyl mahsûlâtı vekîl-i mezbûra aliverilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ
etmeğın mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 79]

(Sayfa 79/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Ortapâre ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Şeyh Ali bin Hüseyin zîde kadrehû gelüb Ortapâre Kazâsı’na tâbi‘ Hızırşeyh
Mezra’sı’nın yevmî bir akçe vazîfe ile evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan olanlar iştirâken
mutasarrıf olunagelüb tevliyet-i merkûmenin nısfı evlâd-ı vâkıfdan ammîsi Şeyh
Mehmed bin Abdulcelîl’in kasr-ı yedinden kendüye tevcîh ve berât ve altmış dokuz
senesi rebi‘ü’l-âhirinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle sâlifü’l beyân ammîzâdem
merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Osman Han tâbe serâhû zamânında tecdîden verilen
berât yetmiş bir senesi cemâziye’l-âhirinin yirmi sekizinci gününde dahî tahrîr
olunub hâlâ üzerinde olmağla dahl olunmak îcâb etmez iken Ortapâre Kazâsı
sâkinlerinden Abdulfettah ve Ahmed ve Sâlih Mehmed nam kimesneler hilâf-ı ve
mugâyir-i berât fuzûlî müdehale ve zabtına mümâna‘at ve altmış dokuz senesinden
beru mahsûl-ı vakfi tegallüben ahz ve kabz edüb gadr eylediğün bildirüb nısf
tevliyet-i mezbûra yedinde olan berât-ı şerîfim mücebince kendüye zabt ve
mezbûrların mugâyir-i berât fuzûlî ahz ve kabz eyledikleri nısf-ı mahsûl-ı vakfi
kendüye aliverilüb fi mâ ba‘d mezbûrları ve âherden bir ferdi bir vecihle dahl ve
ta‘arruz ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı
hümâyunumda mahfûz nişân kuyûdâtına mürâca‘at olundukda nısf tevliyet-i
merkûm ber-vech-i meşrûh hâlâ berât-ı şerîfimle merkûm Şeyh Ali bin Hüseyin’in
üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın berâtı mücebince amel olunmak için
emir yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 79/2. Hüküm)

**Sivas Valisine Sivas ve Erzurum Eyâletlerinde Vaki’ (Boş) ve (Boş) ve
(Boş) Kadılarına Hüküm Ki**

Güciyebâdlı ekrâdından Nebi oğlu Hasan nam kimesne kendü hâlinde olub hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve hareketi olmayub üzerine dahî şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Güciyebâdlı ekrâdından Ali Kethüdâ oğlu Hasan ve Ammîsi oğlu Hüseyin demekle ma‘ruf kimesneler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf bunun menziline basub darb-ı şedîd ile darb eylediklerinden ma‘ada âlet-i harb ile darb ve sol kolunu mecrûh edüb bir dürlü kâr u kîseye iktidârı olmayub küllî gadr eylediklerin ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verildiğün ve mezkûrlar taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldularını bildirüb buldukları mahallerde fetvâ-yı şerîfe mücebince şer‘le görülüb kolunun diyeti aliverilüb bermüceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediğün mahallinde şer‘le görülmek emrim olunmuşdur.

Fî Evâil-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 79/3. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı’na tâbî‘ Dirgir nam karye sâkinlerinden Bektaş ve Yusuf ve Musa ve Abdukâdir ve (Boş) nam kimesneler gelüb Arabkir Kazâsı’nda vâki‘ (Boş) nam mahalde karye-i mezbûrede olan çeşmeye karye-i mezbûrede vâki‘ bağ u bağçe ve tarlalarına kadîmü’l eyyâmdan beru cârî olub şürb ve hayvanât ve bağ ve bağçe ve sâir mezru‘atın sâkî ve intifâ‘ edegeldikleri mahsûs sakî-yi kadîm sularında âherin alâkası olmayub dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i mezbûreden Ali oğlu Uzun Halîl ve Ali ve Hasan oğlu Murtaşâ ve Hüseyin ve oğulları Eyüb ve Musâ ve oğulları Ca‘fer ve (Boş) nam kimesnelerin karye-i Alaaddîn koynunda emlâklarına âherden kadîme mugâyir te‘addî ve gadr eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfe mücebince şer‘le görülüb ol-su kadîmîsi üzere icrâ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

(Tarih Yok)

[Sayfa 80 Boş]

[Sayfa 81]

(Sayfa 81/1. Hüküm)

Sivas Valisine Turhal ve Zile Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Müteveffâ Kürezâde Mehmed Paşa'nın evkâfî karyelerinde Turhal Kazası'na tâbi' nam karyeden (Boş) ve (Boş) dahî ma'lumü'l esâmi kimesneler gelüb mu'âmeleci tâifelerinden Zile'de sâkin Yusuf oğlu Ömer Ağa ve Tokat sâkinlerinden Ba'adzâde Mehmed dimekle ma'ruf kimesnelerden bin yüz yetmiş (Boş) senesinde istifraz eyledikleri ma'lumü'l mikdâr guruş beher sene bunların üzerlerine devr-i şer' ve iltizâmdan olunmuş değil iken mezbûrlar zuhûr ve murâbaha nâmıyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ devr-i şer'iyeye asl-ı maldan ziyâde ma'lûmü'l-mikdâr guruşların ahz ve ziyâde gadr ve te'addî etmeleriyle bunlar dahî bilâ devr-i şer'î aldıkların aslına zam ve ziyâdesin taleb eylediklerinde virmediklerinden ma'ada bilâ devr-i şer'î murâbaha nâmıyla hilâf-ı şer'-i şerîf akçe almak sevdâsıyla birbirleriyle yek-dîl ve müttefik ve niza'dan hâlî olmadıkların bildirüb şer'le görülüb icrâ-yı hakk ve mezbûrların olvecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için emrim yazılmışdır.

Fî Evâil-i Cemâziye'l âhir Sene 1173(?)

(Sayfa 81/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı sâkinlerinden Serkes nam zımmî südde-i sââdetime arz-u hâl edüb yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden Bekir nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde Germiri mukâtââsı mutasarrıfı kasr-ı yedinden her kaç kuruş olur ise se bana olur her ne verir isen ben sana edâ ederim deyu buna emr etmekle bu dahî mezkûrun emrine binâen şartü'r-rucu' kendü malından sekiz yüz seksen beş guruş verüb mutasarrıfı kasr-ı yedinden üzerine rehîn olunub şartü'r-rucu' verdiği meblağ-

ı merkûmu taleb eyledikde edâda te'allül ve gadr-ı küllî murâd eylediğün bildirüb şer'le görülüb şartü'r-rücu' emriyle verdiği ol-mikdâr guruşu tamâmen tahsîl ve bî-kusur aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 81/3. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı sâkinlerinden El-hâcc Ahmed nam kimesne gelüb bu kazây-yı mezbure toprağında vâki' mutasarrıf olduğu tapulu ve temessüklü ma'lûmü'l hudûd yerlerin beher sene zab u zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edüb âherden bir dürlü dahl olunmak îktizâ etmez iken yine kazâ-yı mezbûreden ibâdullâh ilgâ-yı şena'ları müstemîresi olan El-hâcc Mehmed nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve senin ma'lûmü'l-hudûd yerlerinden iki kıt'a tarlanı(?) yedinden alub zabt ederim deyu hilâf-ı kânun fuzûlî müdehale ve bunun zabtına muhalefet ve ol-vecihhle gadr-ı küllî eylediğün ve bu bâbda dâvâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi ve sâhib-i arz temessükü müceblerince amel olunub mezbûrun hilâf-ı kânun ve mugâyir-i temessük ol-vecihhle zâhir olan müdehale ve te'addîsi men' ve def' ve ol-tarlalarında olan temessük mücebinece kemâkân kendüye zabt ve zirâât etdirilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 81/4. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı sâkinelerinden (Boş) ve (Boş) nam hâtunlar gelüb bunların ammîleri İstanbul'da sâkin Alemdâr Hasan dimekle ma'ruf kimesne ile ammîleri oğlu Mahmud nam kimesne kazâ-yı mezbûre toprağında vâki' mutasarrıf oldukları emlâk ve mülk arsaları ile bir mikdâr eşyâlarını âhere fûruhta taraflarından bâ-hüccet-i şer'îyye El-hâcc Ahmed nam kimesneyi vekîl ve mezbûr Hacı Ahmed dahî emlâk ve eşyâ ve arsa-yı merkûmları vekâleten bâ-hüccet-i şer'îyye elli guruş semen mukâbelesinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bey'-i bat-ı sahîh-i şer'-i ile bunlara

bey' ve teslîm ve bunlar dahî tesellüm ve mezbûr dahî semeni olan meblağ-ı merkûmu ahz u kabz ve mülk-i müşterâları olan emlâk ve eşyâ-yı merkûma âherden ta'arruz ve zabtlarına muhalefet îcâb etmez iken yine kazâ-yı mezbûreden eşrâfdan Buyrâr(?) oğlu Hacı Mehmed dimekle ârif (kimesne) zuhûr ve şirrete sülûk ve senden sonra sâlifü'z-zikr emlâk ve eşyâ ve arsaları ammîleri ve ammîleri oğlu mezkûrlardan beş guruşa iktirâ(? eyledim sana pederinden alub zabt iderüm deyu mühr târih ile bey' eylediği müzevver hüccet ibrâzıyla hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve rencîdeden hâlî olmaduğun ve bu bâbda dâvâlarına muvâfik fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince amel olunub mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye ve fetevâ-yı münîfe ol-vecihle zâhir olan te'addîsi men' ve def' ve mülk-i müşterâları emlâk ve arsa ve eşyâ-yı mezkûru kendülere zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Şevvâl Sene 1173

(Sayfa 81/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Sorak nam karyeden Artin nam zimmî gelüb bunun kimesneye deyn ve kefâleti olmayub üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine karye-i mezbûreden Altoros nam zimmînin arz ve adâveti olduğundan ba'zı zimmîler ile yek-dîl ve bizim sende sekiz yüz guruş ve gâh dahî ziyâde alacağımız vardır deyu te'addîden hâlî olmadıkların bildirüb şer'le görüleb hilâf-ı şer' te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 82]

(Sayfa 82/1. Hüküm)

İnallu Ballu ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Osman ve Yusuf nam kimesneler gelüb bunların İnallu Ballu Kazâsı'na tâbi' Kızıllu nam karye toprağında vâki' âbâ'an- cedd zabt ve tasarruflarından hâne-i

avârız bağlu tekâlif alınmak icâb eder kadîmî re‘ayâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlif talebiyle rencîde olunmak iktizâ etmez iken yine İnallu Ballu Kazâsı’na tâbî‘ Cinli nam karye sükkânından sipâhiyândan Osman Beg ve Kemâl nam karyeden Ahmed kethüdâ dimekle ma‘ruf kimesneler birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet ve siz karye-i mezbûre ahâlisi ile bana tekâlif verin deyu bunların üzerlerine musallat ve hilâf-ı kânun tekâlif mütâlebesiyle te‘addî ve rencîdeden hâlî olmadıkların ve bu bâbda şeyhü’l-islâmıdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı kânun ol-vecihle tekâlif talebiyle zâhir olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 82/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Turhal ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı Muallâm kapucubaşlarından iftihârü’l emâcid ve’l ekârim Mehmed Dâme Mecduhû gelüb Turhal Kazası’na tâbî‘ Meküre zeâmeti dimekle ma‘ruf zeâmeti karyelerini mutasarrıfı Mustafa nam zâim bin yüz yetmiş bir senesinde mumâ-ileyh iltizam ve mumâ-ileyh dahî iltizâm ve bedel-i iltizâmın tamâmen verüb ba‘de kurâ-i mezbûreyi tarafından ta‘şîr ve mahsûlâtını ahz ve kabz için atikâsından Mustafa nam kimesneye irsâl ve mezbûr dahî karyeleri ta‘şîr ve ma‘lûmü’l keyl mahsûlâtını ahz ve der-anbâr eyleyüb kimesneye fûruht etmeksizin Mustafa mezkûrun aklına hiflet-târî ve cünûn ibrâz etmekle etmekle ba‘zı kimesneler bî-vech-i şer‘î müdehale eylediklerin karye-i mezbûre ahâlîleri mektublarıyla mumâ-ileyhe ihbâr inhâ eylemeliyle der-anbar olunan mahsûlâtı ahz ve bey‘ için tarafından Hüseyin Efendi dimekle ma‘rûf kimesneyi bâ-hüccet-i şer‘iyye vekîl eylediğün bildirüb hüccet-i şer‘iyye mücebince şer‘le görölüb der-anbâr olunan ol-mikdâr mahsûlâtı vekîl-i mezbûra alıverilüb âheri dahl ve ta‘arruz etdirilmemek bâbında hükm-i hümayunum ricâ etmeğin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 82/3. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Karahisâr-ı Demirlü'de vâki' Hesâye(?) Medresesi'nin bi'l-fîl berât-ı şerîfimle müderrisi olan Mevlânâ Mahmud zîde ilmuhû ile vakf-ı mezbûrun nâzırı Ali Halîfe ve câbîsi diğêr Ali Halîfe eczahanlık cihetine mutasarrıf olan Seyîd Ahmed zîde şerefehû gelüb Sivas Sancağı'nda Hüseyinâbâd Nahiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ile gürûh-ı Kaba Etrâk mâlikâne tamam vakf-ı medrese-i arsa der-Karahisâr-ı Demirlü dîvânî tımar ve hâsıl-ı tahtında nim ve hınta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhu dört bin akçe ve yine zemîn hâsılı bin iki yüz akçe yazar karye-i Gülvirân mâlikâne-i vakf-ı medrese-i mezbûre der-Karahisâr-ı Demirlü divânî tımar deyu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr olunduğı defter-i hâkânîde ve medrese-i mezbûre ve vakfının vazîfe-i mu'âyene ile tevliyeti El-hâcc Osman mülhakâtından Çorum'da bi'l-fîl arzıyla yüz yetmiş üç senesi cumâde'l evvelinin onuncu gününde Abdulazîz bin Osman 'an evlâd-ı vâkıf der-batn-ı evvele tevcîh olunub üzerinde olduğı medrese-i mezbûre müderrisliğı mumâ-ileyh Mahmud 'an evlâd-ı vakfın vazîfe-i mu'âyene ve mahdûd-ı kayd ile yüz elli sekiz târihinde bi'l işâret şeyhü'l islami tavsiye ve berât ve cülûs-ı hümayun sa'det makrûnu vuku'undan nâşî yüz yetmiş târihinde müceddeden berât eylediğı Anadolu muhasebesinde derkenâr ve vakf-ı mezbûrdan olmak üzere senede bir müd hınta ile eczahanlık yüz yetmiş senesi şa'banında mezbûr Seyîd Ahmed'e ve bir müd hınta ile cibâyet ciheti dahî yine târih-i mezkûrda merkûm Ali Halîfe'ye mütevellî-yi vakf Mahmûd arzıyla tavsiye ve başka başka berât verildikten sonra berâtların tecdîd eyledikleri ve nezâret cibâyeti dahî vazîfe-i mu'ayyene ile mezbûr Ali Halîfe üzerlerinde rûzname-i askerîden ihrâc olmağla şimdi mezkûrun Çorum sâkinlerinden Abdulazîz Beşe dimekle ma'rûf kimesne tegallübü hasebiyle sâbıkan vakf-ı mezbûr mütevellîsi merkûm El-hâcc Osman zamânında tarafından vekâlet iddiâsıyla yüz altmış dokuz târihinden beru bi'l cümle gille-i vakfi ahz ve kabz ve kendü umûruna sarf ile istihlâk ve umûr-ı vakıf için bir akçe dahî etmeyub bunların berâtları mûcebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vezâfi dahî mezkûrun zimmetinde müctemi' olmağla taleb ve ahz için Tokat'da sâkin mütevellî-yi mezbûr El-hâcc Osman huzûr-ı şer'e ihzâr ve lede'l-murâfa'a mezbûr gille-i vakıfdan bir nesneye vaz'-ı yed etmeyub cümlesini mezbûr Abdulazîz ahz ve kabz edüb müstehak

oldukları vazîfeleri dahî mezkûrun zimmetinde kaldığı nâtik Tokat nâibi tarafından i'lâm verilüb ve ba'de tevliyet-i mezbûreyi merkûm El-hâcc Osman mahlûlünden Mevlânâ inhâ bir tarîkle merkûm Abdulazîz kendü üzerine tevcîh ve berât etdiriüb hâlâ üzerinde olmağla ber-vech-i muharrer zimmetinde müctemi' olan vazîfelerini talep eylediklerinde bî-vech-i şer'î virmekte te'allül eylediklerinden gayrı vazîfe-i mu'âyeneden ma'ada sâir gille-i vakfı kendü umûruna sarf edüb ve sâir nice dürlü kelîmât ile tekzîde tasaddî ve bilâ sübût-ı şer'î ve bî gayr-ı hakk hevâsına tâbi' levendât tâifesiyle gâh habs ve gâh tecrîm ile te'addîden hâlî olmayub münâdim oldukları bildirüb berâtları mücebince müstehak oldukları vazîfeleri kendülerine bî-kusur alunub ol-bâbda emr-i şerîfim ve merkûm fi'l-hakîka ber-minvâl-i muharrer tahrîr-i mezkûrdan beru gille-i vakf-ı mezbûru vekâleten ahz ve kabz ve vakıfdan müsa'ade var iken bunların berâtları mücebince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfe alıverilüb kendü umûrlarına sarf ve istihlâk etdirüb zimmetinde kaldığı hisse-i şer'iyye üzerine sâbit ve zâhir bulunur ise berâtları müceblerince hizmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazîfelerini bî-kusur alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve niza' etdirilmemek için emr-i şerîfim verilmek ricâsına bi'l-fîl reisü'l-küttabım olan Mehmed Emîn dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilkade Sene 1173

(Sayfa 82/4. Hüküm)

Sivas Valisine Eğın ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğın Kazâsı'na tâbi' Surak nam karyeden İsyami(?) zımmî gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Eğın sâkinlerinden Voyvoda(?) Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin buna arz ve adâveti olmağla icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikam için bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bî-gayr-ı hakk ahz ve cebren iki yüz otuz gurusun alub ziyâde gadr eylediğın bildirüb şer'le görölüb alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 83]

(Sayfa 83/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas İli Kazâsı'na tâbi' Yabak nam karyede Hâce Ahmed çiftliğinde sâkin Seyîd Halîl ve Seyîd Hamza Himmet ve Mehmed ve Osman ve Hüseyin ve Ömer nam kimesneler südde-i sââdetime gelüb bunlar ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları sâlifü'z-zikr mülk çiftlikleri toprağında vâki' teklîf üzere tasarruflarında olan kadîmî harman yerlerine âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz (îcâb) etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Osman ve Süleyman ve Ali nam kimesneler zuhûr ve karyeleri sipâhîleriyle yek-dîl ve yek-çihet ve ol- harman yerleri için bizimdir deyu fuzûlî müdehale ve mezbûrlar ile murâfa'a-yı şer' olunduklarında mezbûrların iddiâları lağv ve ol-harman yerleri abâ 'an-cedd bunların olduğu şer'an sâbit ve mezbûrların müdehale ve te'addîleri men' ve def' ve kemâkân bunlara zabt birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilmişken yine te'addîlerinden hâlî olmadıkların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfeleri mûceblerince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfe mugâyir te'addîlerin men' ve def' olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 83/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Ahmed zîde şerefehû südde-i sââdetime gelüb Medîne-i Tokat sâkinlerinden Eğin'de bundan bundan akdem fevt olan El-hâcc Osman nam kimesnenin medîne-i mezbûrede vâki' Kadı Hasan Vakfı musaffakâtından ile tasarrufunda olan ma'lûmü'l hudûd vakıf arsaları intikâl-i âdî ile kızı Ayşe nam hâtuna intikâl ve mutasarrıfe iken mezbûre dahî müteveffîye olub bunun ve mezbûrenin oğlu bunun vâsisi olduğu Hüseyin nam sağîre intikâl ve taraf-ı vakıfdan verilen mütevellî temessükü mûcebince sahîr-i merkûm tarafından vesâyeten zabt edüb dahl olunmak îcâb etmeyub bu mâkûle vakf üzerine vakfetmek şer'an sahîh değil iken medîne-i mezbûrede Nefyeciler(?) Câmi' ve Vakfı mütevellîsi

Gören oğlu Mir Ali ve imamı Osman Efendi demekle ma‘ruf kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve merkûm El-hâcc Osman zamânında arsa-i mezkûreyi tekrâr vakf edüb senevî câmi‘-i mezkûrun kanâdil ve mumuna ve imâmına on guruş şart ve ta‘yîn etmişler sağîr-i mezbûrdan alıruz deyu üzerine şer‘an bir nesne sâbit olmadan hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-sebebe müdehale ve te‘addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün mukaddemân inhâ fetevâ-yı şerîfe mücebince amel olunub ol-vecihle müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında istid‘â-yı inâyet ve mahallinde şer‘le görölmek için verilen emr-i âlî mücebince murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olundukların dahî bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘-birle kibel-i şer‘den yedine hüccet-i şer‘iyye dahî verilmişken mezbûrlar kat‘ ve mündefi‘ olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve ol-hüccet-i şer‘iyyeye mugâyir yine ol-vecihle niza‘dan hâlî olmadıkların bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince hükm-i hümâyunum ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin yüz yetmiş iki senesi evâil-i şa‘banında emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emrim mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Sayfa 83/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı Âlî mutasarrıf(?) gediklülerinden Mustafa zîde mecduhû gelüb mumâ-ileyhin berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti karyelerinden Kazâbâd Kazâsı’na tâbi‘ Cirek nam karyenin mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde kadîmü’l-eyyâmdan (beru) öşür ve resmi zeâmeti tarafından alınagelen ma‘lûmü’l hudûd yerlerine âherden hüccet-i şer‘ ve’l kânun dahl olunmak îcâb etmez iken civârında vâki‘ erbâb-ı timardan Sivas sâkinlerinden Kel Yusuf Ağa ve Himmet Ağa demekle ma‘rûf sipâhîler zuhûr ve zikrolunan yerler için bizim tımarımız karyelerinden (Boş) nam karyenin arâzîsindedir öşür ve resmin biz ahz ve kabz ederiz deyu hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm ve fuzûlî müdehale ve tegallüben öşür resmin ahz ve ziyâde gadr ve te‘addî etmeleriyle bundan akdem mahall-i nizâ‘ın üzerine murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olunduklarında ol-yerlerin öşür ve resmi zeâmeti tarafından alınageldiğini ahâl-i karye ve civârında (Boş) nam karyenin müsîn ve

ihtiyâr ve ba‘zı ma‘rûfû'l kelâm kimesnelerin ihbâr ve şehâdetleriyle şer‘an sâbit ve mezkûrların müdehale ve te‘addîsi mugâyir-i kadîm olduğu zâhir olmağla bî-vech-i ve mugâyir-i kânun ve hilâf-ı kadîm te‘addîleri men‘ birle cânib-i şer‘den i‘lâm-ı şer‘iyye verilmişken mezbûrlar kâni‘ ve mündefi olmayub hilâf-ı kânun ol-vecihle te‘addîleri hâlî olmadıkların bildirüb mezkûrlara hilâf-ı kânun te‘addî etdirilmeyub zâhir olan müdehale ve tasallutları men‘ ve def‘ ve sâlifü’z-zikr yerlerinin kadîmî üzere öşür ve resmi zeâmeti tarafından ahz ve kabz etdirilmek bâbında hükm-i hümayunm ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

[Sayfa 84]

(Sayfa 84/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kazâbâd Kazâsı’na tâbi‘ Cirek nam karye ahâlileri gelüb bunların karyeleri toprağında Eyüb oğlu Mehmed Ağa dimekle ma‘ruf kimesnenin bi’l-ffîl zabt u zirââtinde hâne-i avârızına bağlu tekâlif alınmak îcâb eder kadîmî re‘âyâ ve emlâk yerleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve imdâd-ı hazeriye ve sâir emr-i şerîfimle vâki‘ tekâlifden hissesine düşeni bunlar ile ma‘an edâ etmeyub bunlara çekdirüb gadr etmekle bundan akdem murâfa‘a-yı şer‘-i şerîf olundukda kânun üzere tahammülüne göre hissesine düşen tekâlifi bunlar ile mâ‘an edâ etmek üzere taraf-ı şer‘den sebt-birle i‘lâm-ı şer‘iyye verilmişken mezkûr hilâf-ı kânun te‘allül üzere olduğun bildirüb tahammülüne göre hissesine düşen tekâlif bunlar ile ma‘an edâ etdirilüb hilâf-ı kânun te‘allül etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 84/2. Hüküm)

(Derkenâr)

Nakl olunmuşdur.

Sivas Valisine Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı'na tâbi' Gürün Kazâsı sâkinelerinden Fatma nam hâtun gelüb bunun yine kaza-yı mezbûre sâkinlerinden Veli oğlu Mehmed dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru cihet-i karz-ı şer'îden sekiz bin altı yüz elli guruş alacak hakkı olub meblağ-ı merkûmu taleb ve almak murâd eyledikde ba'zı a'yân ve mütegalibeye istinâdı olmağla hilâf-ı şer'-i şerîf virmeyub ekl ve bel' sevdâsında olmağla bir dürlü mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmayub mağdur ve ahvâli diger gün ve merhamete şâyeste olduğun ve tarafından (Boş) nam kimesneyi eylediğün bildirüb mahallinde şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde sâbit bulunan hakkı tamâmen tahsîl ve vekîl-i merkûma alıverilüb ihkâk-ı hakk ve eğer edâda te'allül ve muhalefet ederse mübâşir ma'rifetiyle âsitâne-i sââdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülüb sübût bulunan hakkı eğer edâda te'allül ederse âsitâne-i sââdetime ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 84/3. Hüküm)

Sivas Valisine Karasu(?) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Karasu(?) Kazâsı'na tâbi' Alay nam karyeden Mehmed nam kimesne gelüb karye-i mezbûrede menzîli önünde vâki' üzerinden menzîline mürûr ve ubur olunagelen âbâ 'an cedd mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l hudûd mülk arsasıyla iki aded samanhânelerine hilâf-ı şer' ve kânun âherden dahl olunmak iktizâ etmez iken yine karye-i mezbûreden Parmaksızoğulları dimekle ma'rûf Mehmed ve Hasan nam kimesneler ile hevâdarlarından Zehir Mehmed nam kimesne zuhûr ve kemâl-i tegallübe ve şekâvetlerinden nâşî arsa-yı mezbûre ile samanhânelerini bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fuzûlî tegallüben zabt ve gadr eylediklerin ve bu bâbda müte'adid fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb müceblerince şer'le görülüb emlâk-ı mezbûresi kendüye alıverilüb hilâf-ı şer' ve kânun bir dürlü te'allül etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğün mahallinde şer' ve kânun üzere amel oluna deyu yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-âhir Sene 1174

(Sayfa 84/4. Hüküm)

**Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Bozok Hassı Voyvodası
Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Bozok ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki**

Bozok Kazâsı'na tâbi' Kızılırmak nam karye sükkânından Hatîb Molla Mehmed dimekle ma'ruf kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye te'addîsi olmayub ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine Kızılırmak Karyesi'nde Şatırlı Ahmed Siyah Kardaşlı yüzbaşı Ali ve Mehmed Beg ve Abdullah Beg dimekle ma'ruf kimesneler birbirleriyle yek-dil ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde nisf-ı leyde mutasarrıf olduğu menziline basub kızıl (Boş) nam hâtunu götürüb hetk-i ırz eylediklerinden ma'ada iki bin guruşlukdan mütecâviz eşyâsını ahz ve gadr-ı küllî ve ahvâli perîşân olduğun bildirüb mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le görülüb emvâl-i mağsûbesi kendüye alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşruh üzere şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-âhir Sene 1174

[Sayfa 85 Boş]

[Sayfa 86]

(Sayfa 86/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Marveris nam zımmî gelüb bunun babası Artin nam zımmî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mürd oldukda cümle emvâl ve eşyâsı ırs-ı şer'le buna intikâl edüb dahl îcâb etmez iken bu diyâr-ı âherde bulunmak takrîbiyle Tokat sâkinlerinden ammîsi oğlu Avedik(?) nam zımmîler ber-mûceb-i defter-i kassam yedi bin guruşluk emvâl-i irsiyesin zabt etmekle bu dahî taleb eyledikde bî-vech-i şer'î te'allül ve gadr murâd eyledüğün bildirüb sadr-ı âzâm ağalarından âher husûs ile me'mur kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû mübâşeretiyle şer'le görülüb babası mürd-i mesfûrdan müntakîl mesfûrun zabt eylediği ol-mikdâr guruşluk emvâl-i irsiyesi alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 86/2. Hüküm)

Sivas Valisine Mecidözü ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Mecidözü Kazâsı sükkânından Melli Aşîreti'nden Yazıcıoğlu Mehmed ve Abbas oğlu diğer Mehmed ve Topal Yusuf Oğlu dimekle ma'rif kimesneler südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' hareket ve te'addîleri olmayub te'addî olunmaları îcâb etmez iken yine kazâ-yı mezburda sâkin aşîret-i mezbûreden Celâl ve Uzun Bekir dimekle ma'rif kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından hevâlarına tâbi' kimesneleri başlarına cem' ve birbirleriyle yek-dîl ve müttefikân bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ale'l gafle gece ile hânelerini basub sağır evladlarını ahz ve zabt ve mâlik oldukları hayvanlarından iki bin re's ağnâm ve hayvânât-ı sâirelerin almağa kana'at etmeyub yedi kîse akçelerin dahî bî-gayr-ı hakk gasb ve gâret eylediklerinden gayrı ehl-i islâmdan on altı nefer bâkireye kesr-i ırz sevdâsıyla sûi kasd ve bunun emsâli şekâvet ve havâsetinin bahânesi olmaduğun bildirüb ol-bâbda mübâşir ma'rifetiyle icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim rîca eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 86/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Halil Bölükbaşı ve Topal Yusuf oğlu Kara Mehmed ve Abbas oğlu Mehmed ve Hacı oğlu Kara Kethüdâ dimekle ma'rif kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed iken Sivas Kazâsı'nda sâkin Kal'alı Aşîreti'nden Molla Ali ve Hırlak Hasan ve Kör Veli dimekle ma'rif kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî bin yüz yetmiş senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-i hakk dört nefer ma'lumü'l esâmi mevrûslarını katl ve hayvanât ve eşyâlarını gasb ve zabt ve ol-vecihle ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb âher husus için ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görüleb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden aher husûsa me'mur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 86/4. Hüküm)

(Derkenâr)

Müdde'î-yi mezbûrlar ile mukaddemâ murâfa'alarında üzerlerine bir nesne sâbit olmadığın 'an sulh ve zimmetlerin ibrâ eylediklerini hâvî hüccet-i şer'iyeye ibrâz ve merkûmîne isâbet-i kuyûdda iken müdde'î-yi mezbûrlar firâr eylediklerini nâtık Çorum nâibinin vârid olan arzın kaydına bâ-fermân-ı âli şerh verilmiştir.

Fî 7 Rebi'ü'l-âhir Sene 1173

Dergâh-ı Muallâm Kapucularından Yeni(?) Voyvodasına Çorum Kadısına Hüküm Ki

Halil Kethüdâ dimekle ma'ruf kimesne ile sâir ma'lumü'l esâmi kimesneler gelüb Çorum sâkinlerinden Kurdoğlu Süleyman ve Binbaşı Mustafa dimekle ma'ruf kimesnelerin bunlara arz ve adâveti olmakdan nâşî mücerred ahz-ı intikam ve celb-i mal sevdâsıyla Çorum sâkinlerinden ebnâ-yı sipâhiyândan hevâlarına tâbi' kimesneleri başlarına cem' ve bin yüz yetmiş bir senesinde yirmi mikdârı hanelerini basub emvâl ve eşyâlarını nehb ve gâret ve bir âdemlerini katl ve emvâl-i mezbûre mezkûrân Süleyman ve Mustafa yine Çorum sükkânından ma'lumü'l esâmi kimesneler zimmetlerinde olub ol-vecihle gadr ve te'addî eyledüğün bildirüb ol-bâbda sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sūdûrunu istid'a eyledikleri sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülüb sıhhat ve hakîkî i'lâm olunmak içün yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 86/5. Hüküm)

Yeni İl Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Ortapâre Kazâsı sâkinlerinden Şeyh Mehmed nam kimesne gelüb bunun konar-göçer Yeni İl Türkmânından Hacı Ali nam kimesneden bin yüz altmış (Boş) senesinde istidâne eylediği yüz (?) kırk gurus beher sene üzerine devr-i şer'i ve iltizâm-ı rib olunmuş değil iken mezbûr Hacı Ali murâbaha namıyla hilâf-ı şer'-i

şerîf dört bin yedi yüz guruşluk hınta ve şâ'ir ve zâhire-i sâiresin alub taleb ve dâvâ üzere iken mezbûr Hacı Ali fevt olmağla âşiret-i mezbûreden terkesine vaz'ü'l-yed olan karındaşı (Boş) ve vâlidesi (Boş) nam hâtundan mâl-ı müteveffâdan taleb eyledikde hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve muhalefet ve gadr murâd eylediklerin bildirüb şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için emir yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 87]

(Sayfa 87/1. Hüküm)

Zile Kadısına Zile Voyvodası (Boş) Zide Mecduhûya Hüküm Ki

Müteveffâ Hızır Şeyh Zâviyesi Vakfı'nın berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan Şeyh Ali zide salâhû gelüb vakfın defterde mukayyed karyelerinden Zile Kazâsı'na tâbi' Hayal Çonkar ve tevâbi'i karyeleri topraklarında zirâât edenlerin zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden şer'le müteveccih olan onda bir öşürleri tâleb eyledikde birbirleriyle yek-dîl ve biz kadîmden beru öşür virmeyub selefine ve eslâfına maktu' nâmıyla birer mikdâr nesne viregeldik sana dahî birer mikdar nesne veririz deyu hilâf-ı kânun te'allül ve muhalefet-birle mahsûl-ı vakfın kesr noksan tertîbine bâ'is ve bâdî oldukların bildirüb şer'le müteveccih olan onda bir öşürlerin tamâmen alıverilüb hilâf-ı kânun ol-vecihle te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı (Zilkâde?) 1173

(Sayfa 87/2. Hüküm)

Sivas Valisine Dârende ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dârende Kazâsı'na tâbi' Germez nam karyeden Kara Hasan oğlu Seyîd Ali nam kimesne gelüb karye-yi mezbûrede vâki' Borlu Suyu dimekle ma'ruf sudan hisse-i su kadîmden beru bunun babası mezbûrun karye-yi mezbûrede mutasarrıf olduğu bağçe ve tarlasına bî-hakk-ı tarîk ve babası bağçe ve tarlasında karye-yi mezbûreden Abdullah nam kimesnenin müvâcehesinde yirmi sene sâkî ve intifa'

edüb dahl îcâb etmez iken mezbûr Abdullah şirrete sülûk ve ol-suyu sen bana bey' eyledin deyu babasından ma'ada ve murâfa'a-yı şer' olduklarında bey'-i sahîh olmamağla hilâf-ı şer'-i şerîf te'addîsi men'-birle babası mezbûrun yedine taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyye verilüb bâ'dehû babası mezkûr Abdullah fevt olmağla bu dahî on dokuz seneden beru bağça ve tarlasın sâkî eder iken mezkûr Abdullah oğulları İbrâhim ve Mustafa ammîleri oğulları Hüseyin ve Mehmed nam kimesneler ile yek-dîl ve ol-suyu senin baban bizim babamıza bey' etmiş ol-hisse-i suyu yedinden alub zabt ederiz deyu nizâ' ve iki def'a murâfa'a-yı şer' olunduklarında bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle hüccet-i mezbûrenin üzerine iki imzâ olunmuşken yine kâni' olmayub mücerred akçeden çıkartmak sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyye ve kadîm te'addîden hâlî olmadıklarından ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâm dan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyyeleri mücebince şer'le görülüb mezbûrların te'addîleri men' ve def' ve kadîmî üzere bağçe ve tarlası sâkî etdirilmek bâbında emrim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 87/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Derkenârı mücebince emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Receb Sene 1175

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Tozlu nam karye ahâlîsi gelüb taşradan âsitâne-yi aliyyeye Ökücü(?) ile nîsâ tâifesi gelmek bilâ-emr-i aliyyemle memnu' iken karye-i mezbûre ahâlisinden ba'zıları hilâf-ı emr-i âlî zevceleriyle karye-i mezbûreden kalkub âstâne-yi sa'detime ve mahall-i ahire nakl ve karye-i mezbûreyi tahammülüne (göre) evâmir-i aliyyemle vârid olan tekâlifden hisselerine isâbet eden bunların üzerlerine tahmî olunub ol-vecihle fakîrî'l hâl ve ahvalleri diger gûn ve mağdûr oldukların bildirüb ol-mâkûle ehl u ıyalleriyle âsitâne-i sa'det ve mahall-i âhere gelmek murâd edenler men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yine Eğin

Kazâsı'na tâbi' Anhaka nam karye ahâlîsi hakkında bî-vech-i meşrûh istid'â ve taşradan âsitâne-yi aliyye ve bu makûle nîsâ gelmek bâ-fermân-ı âlî memnu'undan olmağla hilâf-ı emr-i âlî bilâ-hüccet nîsâ tâifesinin karye-i mezbûreden ihrâc ve nakline müsa'ade olunub men' ve def' olunmak için yüz altmış senesi evâil-i cumâde'l ulâsında verilen emr-i şerîf mücebince yüz yetmiş üç senesi evâsıt-ı şa'banında dahî mezkûr Anhaka Karyesi'nin istid'âlarıyla tekrar emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 87/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadılarına ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sükkânından tüccâr tîfesinden Arhan(?) nam zimmî gelüb yine Tokat sükkânından Katırcı Yatek nam zimmî bazargân yükleriyle bin yüz yetmiş (Boş) senesinde âsitâneye gelürken Amasya'ya vürûdunda bukaldı(?) olduğu bin sekiz yüz guruş beyaz akçesiyle üç yüz guruşluk altunun emâneten mesfûr Yatek'e teslîm ve esnâ-yı rahda Tosya Kazâsı _kurbunda Reyân Cema'ati'nden Karagöz ve ve Çav oğlu Avanes ve diğêr Kel Avanes _nam zimmîler meblağ-ı mezbûru yolda harman derûnunda sirka ve bu vecihle çıkarılması mümkün olmayub mesfûrlar firâr ve gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb mesfûrlar buldukları mahalde şer'le görölüb sirka eyledikleri meblağ-ı mezbûr alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmeğ için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 88]

(Sayfa 88/1. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İsmail zîde kadrehû gelüb Tozanlu Kazası'na tâbi' Kösne nam karye sâkinlerinden bunun karındaşı Halil nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda karye-yi mezbûrede vâki' emlâk ve nükûd ve hayvanât ve sâir terekesi

ırs-ı şer‘le buna intikâl etmişken Sivas sâkinlerinden Karayazıcı Mehmed ve hizmetkârı (Boş) nam kimesneler karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun namzedlûsü olan sağîre kadının vâlidesi Fatma nam hâtun ile yek-dîl ve yek-cihet ve müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl nükûd ve hayvanât ve sâir terekeyi hilâf-ı şer‘-i şerîf fûzûlî ve tegallüben zabt edüb ziyâde gadr ve te‘addî eylediklerin bildirüb şer‘le görülüb karındaşı müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ve tegallüben ahz eyledikleri nükûd ve hayvanât ve tereke tahsîl ve bî-kusur kendüye alıverilüb te‘allül ve niza‘ etdirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 88/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadularına Hüküm Ki

Aleksan(?) ve Sukiyas(?) nam zimmîler gelüb Sivas Kazâsı sükkânından Ken‘anzâde dimekle ma‘ruf Ahmed ve Mustafa ve hazînedârları Yusuf nam kimesneler zimmetlerinde birbirlerinin edâsına kefil bi’l-mâl oldukları halde dört bin yüz elli guruş alacak hakları olub meblağ-ı mezkûrun bir mikdârını edâ eyleyüb bâkîsi hâlâ zimmetlerinde kalmağla defa‘atle tâleb eylediklerinde dürlü galât ibrâzıyla edâda ta‘allül ibtâl-i hakk sevdâsında olmalarıyla mağrûr oldukların bildirüb temessükleri mücebince şer‘le görülüb merkumların zimmetlerinde kalan hakları tahsîl ve kendilerine alıverilüb bî-vech-i şer‘i ta‘allül ettirilmeyüb ihkâk-ı hakk olunmak hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 88/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Sancağında Vaki’ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Hamdi Beg ve Şeyh Ali Beg ebnâlarından (Boş) ve (Boş) ve (Boş) dahî ma‘lûmü’l esâmî kimesneler gelüb Çorum Sancağı’nda kaza-yı mezbûre muzâfâtından Dîvan Emlâk Nâhiyesi’ne tâbi‘ Çiftlik ve Birhan Kayeleri’nin mâlikâneleri vakf-ı ebnâ-i Hamdi Beg dîvânîleri tımar ve nâhiye-i mezbûra tâbi‘

Ânetımarı karyesinin tamam mâlikânesi vakf-ı ebnâ-yı Şeyh Ali Beg dîvânîsi hass-ı hümâyun mülhakâtı olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve bunlar Hamdi Beg ve Şeyh Ali Beg ebnâlarından olub kurâ-yı sâlifü'l-beyânı ber-mûceb-i defter-i hâkânî dîvânî mutasarrıflarıyla zabt ve ebnâ-yı vakfa âid mâlikâne muhsullerini kanun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek mûrâd eyledikde kurâ-yı merkûmenin mâlikânelerinden dîvânî_mutasarrıflarının kat'a alâka ve müdâhili olmayub bir vecihle dahl ve ta'arruz icâb etmez iken karye-i Çiftlik ve ve karye-i Birhan el-mezbûrelerin dîvânilerine mutasarrıf olan karye-i Çiftlik el-mezbûre ve gayrıdan yirmi bir bin altıyüz yüz yirmi dörder akçe zeâmete mutasarrıf Osman veled-i Fethullah ve Mustafa veled-i Fethullah nam zâimler ve karye-i Aynetımarı el-mezbûrenin dîvânîsine ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olanlar kurâ-i merkûmdan dîvânîleri tarafına âid mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabza kanâât etmeyub kurâ-i mezbûrenin mâlikâneleri dahî tamam zeâmetinden ve hass-ı hümâyuna hâsılı kayd olunmuşdur vakf-ı mezbûrların alâkaları yokdur bizler ahz ve kabz ederiz deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve ebnâ-yı vakfa gadr murâd eylediklerin bildirüb kurâ-i merkûm ber-mûceb-i defter-i hâkânî dîvânî mutasarrıflarıyla ebnâ-yı vakıf tarafından zabt ve mâlikâneleri tarafına âid mahsûlât-ı vakfin ebnâsına kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb zâim-i mezkûrlarıve hassı mutasarrıflarını kurâ-i merkûm dahî ebnâ-yı vakıf tarafına âid mâlikâne mahsûlüne hilâf-ı defter-i hâkânî dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında emri şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Divân Emlâk Nâhiyesi'ne tâbi' otuz dokuz nefer re'ayâ ve zemîn Göğçeğiz(?) ve ma' zemîn-i sâir dörtde bir hisse çiftlik ile karye-i Çiftlik vakf-ı ebnâ-yı Hamdi Beg dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî çift ve hınta ve şa'ir ve 'an hass-ı hınta ve şa'ir yekûn ma' gayruhû beş bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle ve defter-i icmâlde müstakîl ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun ikişer bin beşer yüz akçeleri merkûmândan Osman _veled-i Fethullah ve Mustafa veled-i Fethullah kaydlarında ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' seksen dokuz nefer re'ayâ ve dokuz zemîn ve bir çiftlik ile karye-i Birhan mâlikâne vakf-ı ebnâ-yı Hamdi Beg ve dîvânî tımar ve hâsılı ma' niyâbet dîvânî çift ve hınta ve şa'ir ve 'an hisse hınta ve şa'ir ve 'an hisse hınta ve şa'ir yekûn mâ' gayruhû beş bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle olduğu tahrîr ve defter-i icmâlde dört bin akçesi ifrâz ve ma' gayruhû altı bin altı yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun bin

altışar akçeleri Osman veled-i Fethullah ve Mustafa veled-i Fethullah bâkîsi müşterekleriyle kaydlarında ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ doksan beş nefer re‘ayâ ve dokuz zemîn ve hisse-i çiftlik ve hâsıl-ı ma‘ niyâbet dîvânî nim_ ve hinta ve şâ‘ir ve ‘an hisse hinta ve şâ‘ir yekûn ma‘ gayruhû yedi bin altı yüz altmış dokuz akçe yazar ve karye-i Aynetımarı mâlikâne tamam vakf-ı ebnâ-yı Şeyh Ali Beg dîvânî tımar hâliyâ hass-ı hüdâvendigâr deyu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle ol-dahî tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 89]

(Sayfa 89/1. Hüküm)

Niksar Kadısına Hüküm Ki

Niksar Kazâsı Sükkânından Mehmed Said ve Mehmed Emin ve (Boş) nam kimesneler gelüb bunların babası Şeyh İbrahim dimekle ma‘ruf kimesne fevt oldukda veresesinden sağır ve sağire ve gâib ve gâibesi olmayub cümlesi hâzır ve kibar olub kısmet taleb etmez iken sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin tarafından kazâ-yı mezbûrede vâki‘ olan (Boş) nam kimesne tereke-i müteveffâ-yı mezkûru cebren tahrîr ve resm-i kısmet alurum deyu hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i kânun te‘addî olduğun bildirüb ol-bâbda kânun üzere emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 89/2. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum Kadısına Hüküm Ki

Nişân-ı hümâyunn verilen dergâh-ı muallâm müteferrikalarından Abdullah veled-i İbrahim zîde mecduhû gelüb Çorum Sancağı’nda Dîvan-ı Sakız Nâhiyesi’nde Büyümeç nam karye ve gayrıdan otuz altı bin akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğü zeâmeti mülhakâtından Çorum Nahiyesi’nde Çıkrıkçı nam karye ve gayrıdan bin akçe tımar tımara mutasarrıf sabî Hasan’ın sene-i hamse ve hamsîn ve ve mie ve elf Ramazanı’nın on birinci gününde ber-vech-i muharrer tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîf

ile üzerinde olduğun bildirüb zikrolunan Çıkrıkçı ve gayrıdan bin akçe hissesinden defter-i kâkânî ve berâtı mücebince tarafından subaşısı Hacı Ahmed zîde kadrehû zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz etdirilüb âheri hilâf-ı deftyer-i hâkânî zabtına muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyuna mürâca‘at olundukda tımar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere târih-i mezbûrda mumâ-ileyhin ze‘âmetine ilhâken tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfim ile üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 89/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Eğın Kazâsı’nda İbrahim nam kimesne gelüb bunun kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken kazâ-yı mezbûre sükkânından ashâb-ı ağrâzdan ba‘zıları garaz-ı fasîdlerin icrâ kasdıyla hukûka müte‘allik tezvîr da‘vâya bezl ve şâhid-i zôr ikâmesiyle hilâf-ı şer‘-i şerîf celb-i mal sevdâsıyla üzerlerine musallat ve gadr eylediklerin bildirüb sen ki vezîr-i müşârün-ilehsin huzûrunda şer‘le görülüb hilâf-ı şer‘-i şerîf zâhir olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın hilâf-ı şer‘-i şerîf tezvîr dâvâ ile tekrîr eyledikleri vâki‘ ise siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mumâ-ileyhsiniz huzurlarınızda ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 89/4. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Taşâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ebnâ-yı sipâhiyân çavuşlarından Ahmed Çavuş zîde kadrehû gelüb Taşâbâd Kazâsı’na tâbi‘ Tanim nam karye sâkinlerinden Salih nam kimesnenin kerîmesi Şerife nam hâtun bundan akdem altı bin akçe mühr-i müecceliyle akîd edüb zevcesi mezbûre bin yüz altmış (Boş) senesinde bilâ-veled-i zükûr inâs müteveffiye olub muhallefâtı bunun karye-yi mezbûr sâkinlerinden er karındaşları Hasan ve İsmail ile

kız karındaşı (Boş) ve vâlidesi (Boş) nam hâtunlara intikâl edüb zevcesi mezbûre Üsküdar nam mahalde mutasarrıf olduğu mülk menziline yüz seksen guruşa hayâtında bey' edüb lâkin meblağ-ı mezbûru almadan müteveffiye olub mevrusları mezbûrlar menzîl-i mezbûru mîrâsa idhâl ve muhallefâtı ma'rifet-i şer'le tahrîr ve defter-i kassamda mastûr olan kana'at etmeyub mevrûsumuz müteveffiye-i mezbûrenin senin zimmetinde altmış bin ve gâh yetmiş bin akçe mühri vardır deyu zôr şâhid ikâmesini ve müzevver hüccet ibâzıyla hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve muhalefet ve gadr murâd eylediklerin ve şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb mûcebince şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 89/5. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Sivas Kazâsı'na tâbi' Kerse nam karye sükkânından İbrahim nam kimesne arz-u hâl edüb yine karye-yi mezbûre sükkânından bunun babası Süleyman nam kimesne kendü ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine karye-i mezbûre sükkânından mütegalibe ve cebâbireden Ömer nam kimesne kendü hâline olmayub mahkeme kâtibi Ömer Efendi dimekle ma'rûf kimesneye istinâden bin yüz yetmiş senesinde hilâf-ı şer' ve bî-gayr-ı hakk câriha(?) alet ile babası mezkûr Süleyman'ı bî-gayr-ı hakk darb ve her âzâsını fersûde edüb ol-darbdan müte'essiren fevt olub ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve bu bâbda şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görülüb ber-mûceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 90]

(Sayfa 90/Üzeri Çizilmiş Yarım Hüküm)

Şeyh Mehmed gelüb Niksar Kazâsı'na tâbi' Kertanus nam karyenin nısf mâlikânesi bunun ile Abdurrahman Halîfe'nin başka başka berâtlarıyla üzerlerinde

ve bu hâlâ hayatda olub rûhuna leyâl-i cuma'âda yâsin-i şerîf eylemek üzere şart-ı vakıf mücebince evlâdiyet ve meşrûtiyey üzere âherden dahl icâb etmez iken ashâb-ı ağrazdan Osman nam kimesne hilâf-ı inhâ fevt oldu deyu üzerine tevcîh ve berâtını ihtifâ ve bu tahrîr-i berât (...)

(Sayfa 90/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Tokat Kazâsı sükkânından Hüseyin nam kimesne gelüb yine kazâ-yı mezbûrda sâkin mu'âmeleci tâifesinden Sivâsî Ömer Efendi dimekle ma'rif kimesneden bâ-temessük-i bedel bin yüz altmış (Boş) senesinde istifraz eylediği yüz seksen altı gurusu üzerine devr-i şer'î ve iltizâm-ı rib olunmuş değil iken mezbûr murâbaha talebiyle te'addî ve rencîdeden hâlî olmadığın bu dahî meblağ-ı mezkûru merkûma tamâmen edâ edüb temessükü taleb eyledikde ben ol-akçeyi murâbaha nâmıyla alırım deyu dürlü dürlü tezvîrâta tasaddî ve üzerine senin beş sene mukaddem vefât eden baban (Boş) nam kimesne zimmetinde iki yüz elli gurusu alacağım var idi deyu hilâf-ı şer'î-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bir bâb mülk çiftlik ile bir bâb mülk menzîlini füzûlî sene-i mezbûrede zabt edüb ziyâde gadr ve zulm ve te'addî eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mezbûrdan hilâf-ı şer'î-i şerîf murâbaha nâmıyla ziyâde aldığı akçesiyle fuzûlî zabt eylediği çiftlik ve menzîl alıverilüb kendüye zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 90/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı sâkinelerinden Hatice nam hâatun gelüb bunun bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt olan babası El-hâcc Halîl nam müteveffâdan bundan(?) ile karındaşı Hanife nam mezbûreye ırs-ı şer'le intikâl eden emvâl ve eşyâ ve emlâk ve muhallefât-ı sâire bundan akdem beynlerine tevzi' ve taksîm olundukda kısmet adile bulunmadığından mezbûre Hanife kendü hissesine kana'at etmeyüb emlâk ve arsa

ve muhallefât-ı sâirenin âlâ yerlerin Hanife zabt ve buna cüz'î şey teklifi ile te'addî ve ziyâde mağdure olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub vech-i meşrûh üzere babası müteveffâ-yı mezbûreden muntakîl emvâl ve eşyâ ve emlâk ve muhallefât-ı sâire alâ mâ farazallâhu te'âlâ beynlerinde kismet-ı adile tevzi' ve taksîm ve emlâk mezbûreden hisse-i şâyi'âsın mezbûreden alıverilüb ta'allül ve muhalefet etdirilmeyüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 90/3. Hüküm)

Sivas Valisine Ladik ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Şeyh Abdurrahman gelüb Ladik Kazâsı toprağında vâki' beher sene onar buçuk öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldikleri tapulu temessüklü iki kıt'a ma'lûmü'l hudûd çayırlarında âherin alâkası yoğiken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden eşirrâdan Şeyh Oğlu Mustafa nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ol çayırlarını bunun yedinde olan sâhib-i arz temessüküne muğayyîr fuzûlî zabt ve onar buçuk gadr eylediğün bildirüb mezkûrun fuzûlî zabt eylediği çayırını kendüye alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 90/4. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Bozok Voyvodası Olan Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Sorkun Kadısına Hüküm Ki

Ömer Dede ve Mehmed Dede demekle ma'rûf kimesneler gelüb mezbûrânın sâir meşrût ile berât-ı şerîfimle Sorkun Kazâsı'na tâbi' Yüzdiye ve Gül ve Ahmed ve Biran Mezra'ası'nın mezra'adârlığına mutasarrıf olub lâkin yine evlâd-ı vâkıfdan Ali ve Mehmed ve Mustafa ve Abbas oğlu Halil nam kimesneler mezra'a-yı mezkûrenin vâki' olan mahsûlâtından hisselerine isâbet edeni almağa kana'at etmeyüb cebârbireye istinâden bunların hisselerine âid olan bin beş yüz guruslukdan

mütecâviz mahsûlâtını aldıklarından ma'ada seksen re's koyun ve kırk beş re's sığır ve her müdü seksen bir guruş olmak üzere altı yüz sekiz müd hintalarını hilâf-ı şer' ve bî-gayr-ı hakk ahz ve kabz ve yedinden(?) on kîseden mütecâviz hakları alub lâkin mezbûrların cebbâreye istinâdları olduğundan mukâvemeti iktidârları olmamağla bir mübâşir tâ'yîn ve zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruşluk hakları alıverilmesiçün siz ki voyvoda ve mevlânâ-yı mumâ-ileyhsiniz size hitâben emr-i şerîfim sūdûrunu istid'a ve husûs-ı mezbûr umûr-ı şer'iyeye dâir mevâddan olmakla mahallinde terâfu'-ı şer' ve mezkûr(lar)dan zimmetlerinde şer'an sâbit ve mütehakkık olan hakları ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilmek iktizâ eyledikte bi'l-fîl re'isü'l-küttabım olan Mehmed Emin dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 91]

(Sayfa 91/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısı ve Saz Kazâsı Naibine Hüküm Ki

Sen ki Saz Kazâsı Nâibi mevlânâ-yı mumâ-ileyh Es-seyîd Ömer zîde ilmuhûsun. Südde-i sââdetime mektub gönderüb medine-i Tosya sükkânından Hasekizâde(?) Mehmed ve Ahmed ve Mustafa nam karındaşlar meclîs-i şer'e varub Saz Kazâsı'na tâbi' Çakal Karyesi sükkânından âyândan Zolu Hasan Ağa dimekle ma'ruf kimesnenin sekbânlarından Koca Ahmed ve Ceb Mehmed ve Telli oğlu Küçük İbrâhim ve İslâm oğlu Küçük Mehmed ve Akseki Karyesi sükkânından Tüzek/Tüzen(?) Ali'si dimekle ma'ruf kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde iki yüz guruş kıymetlü iki çift camusun tegallüben ahz ve âhere teslîm-birle istihlâk ve lede'l-murâfa'a ikrâryla sâbit olmuşiken mezkûr Hasan'a istinâden ba'zılarının edâda imtina' etmeleriyle alıverilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına bi'l-ilmâs(?) arz eylediğın ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 91/2. Hüküm)

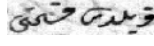
Sivas Valisine (Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Medîne-i Tokat sâkinelerinden Sâliha ve Rukiye nam hâtunlar südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların babası (Boş) nam kimesne ile vâlideleri Hatice nam hâtun bin yüz altmış (Boş) senesinde fevt olduklarında medîne-i Tokat'da vâki' dükkan ve bağçe ve sâir emlak ve zâhireleri irs-ı şer'le bunlar ile yine medîne-i Tokat sükkânından karındaşları Mustafa nam kimesneye intikâl edüb hisse-i şâyi'âlarına isâbet eden altı yüz guruş ile yüz elli keyl hinta hakk-ı irsiyeleri mezkûr Mustafa'nın zimmetinde olmağla taleb eylediklerinde dürlü hîleye sülûk ve virmekte te'allül ve muhalefet üzere olduğun bildirüb şer'le görülüb alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 91/3. Hüküm)

Sivas Valisine Hüküm Ki

Sivas Kadısı Mevlâna Mustafa zîde fazluhû südde-i sââdetime mektub gönderüb Sivas Kazâsı'nda bin yüz yetmiş iki şâbânü'l muazzamı guresinde mutasarrıf olub kazâ-yı mezkûrun efrâd-ı kısmet-i askeriyesi Anadolu Kazaskeri tarafından kendüye bâ-mektûb tefvîz ve sipâriş olunub dahî kendüye tefvîz olduğu yedine îtâ olunan berât-ı şerîfde mukayyed yedine Sohulları Müftüzâde Mehmed Efendi ve diğêr Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneler zamanlarında hûsûs-ı merkûm için evâmîr-i şerîfim dahî sâdır olunmuşken medîne-i Sivas'da erbâb-ı tımarı ile Ermenî keferesi sağîr ve sağîre ve gâib ve gâibesi olan mevtâlarının terekeleri tahrîrinde hîlâf-ı kânun ve mugâyir-i evâmîr-i aliyye te'addî ve muhalefet etmeleriyle vâki' olan gerek tımar sipâhîsi ve gerek Ermenî keferelerinin sağîr ve sağîre ve gâib ve gâibesi olan mevtâlarının terekelerin tahrîr ve kânun üzere îcâb eden resm-i kısmetleri âherden te'addî ve muhalefet ve mûmâna'at etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına arz ve dîvân-ı hümâyunum kaleminden kânunî suâl olundukda hukûk-ı beledî olub sağîr ve sağîre ve gâib ve gâibesi olduğu halde mevtâlarının muhallefâtı Torak Kadısı tarafından mezkûr mütefevât askerî makûlesinden ise sadr-ı Anadolu hazretleri câniblerinden tahrîr

olunagelüb ve terekesi tahrîr ve beyne'l verâse tevzi' ve taksîm olundukda müteveffânın mâl-ı mev cûdundan resm-i kısmet ve kassâmına ve kâtibe binde için yirmi beş akçe alınmak kanun üzere kayd-ı derkenâr olunmağla derkenârı mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 91/4. Hüküm)

İfrâz-ı Kars ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Es-seyîd Mehmed zîde şerefehû gelüb bu ulemâdan ve sahîhü'l esâmî sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eylediğinde İstanbul nükebâbâsından yedinde ma'mûlün-bih hüccet temessük olub İfrâz-ı Kars Kazâsı'na tâbi' Çukurköy nam karye toprağında bi'l-fîl zabt u tasarrufunda hâne-i avârızına bağlu tekâlif îcâb eder kadîmî re'âyâ emlak ve yeri olmayub hilâf-ı kânun olunmak îcâb etmez iken karye-i merkûm zâbiti hilâf-ı kânun rüsûm-ı ra'ıyyet talebi ve ahâlisi dahî evâmir-i şerîfimle vârid olan tekâlifden hisse mutâlebesiyle ve ehl-i örf taraflarından bilâ-emr-i şerîf tekâlif-i şakkâ talebiyle te'addî ve rencîde üzere oldukların bildirüb hilâf-ı kânun vech-i meşrûh üzere olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 92]

(Sayfa 92/1. Hüküm)

Amasiye Kazası Naibi Mevlanâ(ya) Hüküm Ki

Sen ki Amasiye Kazâsı nâibi İsmail zîde ilmuhû südde-i sââdetime mektub gönderüb medîne-i Amasiye sükkânından kıdvetü's-sülehâ-i's-sâlikîn Es-seyîd Hasan Halîfe zîde salâhû meclîs-i şer'e varub medîne-i mezbûre sâkinlerinden El-hâcc Abdurrahman Efendi dimekle ma'ruf müteveffâ hâl-i sıhhatinde medîne-i mezbûre kurbunda bağçeleri derûnunda vâki' ma'lumü'l hudûd bir kıt'a mülk bağını merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bayezid Han tâbe serâhû câmi'-i şerîfü'l hâmi meüteveffâ Es-seyîd Abdullatîf binâ eylediği kütüphânedede ders-i 'am olmak üzere mezkûr Seyîd Hasan Halîfe'ye vakf u şart ve ders-i 'am ta'yîn edüb dahl îcâb etmez

iken âherden Ahmed Halîfe mugâyir-i şart-ı vakıf ders-i ‘amlık mezkûru bir takrîb ile üzerine berât etdirmekle husûs-ı mezbûr bî-garez müslümînden sâl ve merkûm Ahmed’in kaydı tarkîn olunmak bâbında takrîr-i meşrûhu i‘lâm ediver deyu lhâ ve hâzır-ı bi’l-meclîs olan bî-garez cema‘at-i müslümînden suâl olundukda mezbûr Es-seyîd Hasan Halîfe’nin takrîr-i şurûhu şart-ı vakıf muvâfık olduğu ma‘lûmumuzdur deyu ihbâr etmeleriyle vâkî hâli bi’l iltimâs arz Ve sadr-ı Anadolu görüb muktezâ-yı i‘lâm eylemek için fermân-ı âlî sūdûrunu bi’l-fîl şeyhü’l-islâm ve müftü-yü’l enâm olan mevlânâ Veliüddîn adamullâhu te‘âlâ fezâiluhû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince sâdır olan fermân-ı âlîye istinâden arz ve Anadolu muhasebesi derkenârına nazar olundukda medîne-i Amasya’da ashâb-ı hayratdan müteveffâ merkûm El-hâcc Abdurrahman ma‘lûmü’l hudûd bir kıt‘a bağının gıllisini yine medîne-i mezbûrede merhûm Sultân Bâyezid Câmi‘ şerîfi imamı Es-seyîd Abdullatîf Efendi binâ eylediği kütübhânedede ders-i ‘am olanlara vakf u şart etmekle bundan akdem Amasya Kadısı Dervîş Mustafa zîde fazluhû arzıyla bi’l işâret şeyhü’l-islâm bin yüz yetmiş iki senesi zi’l hiccesinin yirmi beşinci günü Hâfiz Ahmed Halîfe’ye tevcîh ve ba‘de yetmiş üç senesi muharreminin üçüncü günü vakf-ı mezbûr mütevellîsi El-hâcc Halîl arzıyla Es-seyîd Hasan’a tevcîh olunduğu mastûr ve sen ki hâlâ Amasya nâibi mevlânâ-yı mumâ-ileyh İsmâil zîde ilmuhûsun sen dahî Ahmed Halîfe’nin kaydı terkîn olunmasını arz edüb tarafeyn âsitâne-i sa‘detimde mevcûd olmalarıyla mahallinde terâfu‘ iktizâ eylediğün hâlâ Anadolu Kazaskeri olan mevlânâ Mehmed Hâdî adamullâhû te‘âlâ fazluhû i‘lâm ve mûcebince emr-i şerîf sūdûrunu şeyhü’l-islâm ve müftüyü’l enâm olan mevlânâ-yı müşârün-ileyh tekrar işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olunmuşdur.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 92/2. Hüküm)

Taşâbâd Kazası Naibine Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûre tâbi‘ Hacı Bazar(?) nam karye sâkinlerinden Mehmed Emin ve Mehmed Saîd nam kimesneler gelüb bunların babası Şeyh İbrahim Efendi dimekle ma‘ruf kimesne fevt oldukda veresesinden sağîr ve sağîre ve gâib ve gâibesi olmayub cümle verese hâzır ve kibâr olub kısmet taleb etmez iken sen ki mevlânâ-yı

mumâ-ileyhsin tarafından (Boş) nam kimesne terekeyi cebren tahrîr ve resm-i kısmet alırım deyu te'addî ve hilâf-ı şer' ve kânun rencîde eylediğün bildirüb ol-vecihle hilâf-ı şer' ve kânun te'addî olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 92/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Niksar ve Ayrak ve Taşâbâd ve Sonisa ve Karayaka Kadılarına Hüküm Ki

Mehmed Saîd ve Mehmed Emin nam kimesneler gelüb bunların babası Şeyh İbrahim Efendi demekle ma'ruf kimesnenin zikr olunan kazâ ahâlîlerinden ma'lûmü'l esâmî kimesneler zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer'îden ber-mûceb-i defter ve temessük bin yüz altmış (Boş) senesinden beru ma'lûmü'l mikdâr guruş alacak hakkı olub kable'l ahz fevt olmağla ol-mikdâr guruş ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle taleb eylediklerinde virmekde ta'allül ve ibtâl-i hakk sevdâsında oldukların bildirüb yedlerinde defter ve temessük mûcebince mezkûrûnun zimmetlerinde olan hakk-ı irsiyye-i şer'leri tamâmen tahsîl ve bî-kusur kendülere aliverilüb ber-vech-i şer'î ta'allül ve tereddüd ettirilmeyüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer'le görülmesi için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 93]

(Sayfa 93/1. Hüküm)

Sivas Valisine Tahte't-tarîk ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Ömer nam sipâhi gelüb Çorum Sancağı'nda Karahisâr-ı Demirlü Nahiyesi'nde Bircepınar nam karye ve gayrıdan on yedi bin yedi yüz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından Tahte't-tarîk Nâhiyesi'ne tâbi' karye-i Evhad Kazâsı(?) mâlikânesi tamam tımar Kara Hasan ve Mehmed ve Müşdak ve İhran Süleyman ve Umur veled-i Bekir veled-i İskender ve Şehsüvar veled-i Hasan ve Torbalı(?) veled-i Erver(?) Beg mâlikâne ve çiftliklere olub kadîmden eşegeldikleri üzere hisselü hisseleri mûcebince eşerler hâliyâ evlâd-ı

mezbûrûndan Mehmed ve Budak veled-i Akdîvân ve Ömer veled-i Umur ve Süleyman veled-i Müştak ve Hüseyin veled-i Üveys(?) ve Rahîb ve Himmet veledân Abdi ber-vech-i meşrûh eşüb berât ile mutasarrıfdir deyu yüz kırk beş nefer re'âyâ ve on altı zemîn ile hisse-i evvel 'an karye-i mezbûre hâsıl-ı dîvânî sekiz bin üç yüz elli beş akçe yazı ile mukayyed ve altmış sekiz nefer re'âyâ ve beş zemîn ile hâsıl-ı dîvânî üç bin bin beş yüz akçe yazar hisse-i sâni 'an karye-i Uhudyakası(?) ve üç yüz dokuz nefer re'âyâ ve üç zemîn ile hâsıl-ı dîvânî iki bin akçe yazar hisse-i sâlis 'an karye-i Uhudyakası(?) müstakîlen ve hâsılı altı bin beş yüz akçe yazar mâlikâne 'an karye-i Uhudyakası(?) üç eşkün bir sefere eşerler ve hâsıl-ı dîvânî bin akçe yazar çiftlik-i Kıdımlık(?) der-karye-i Uhudyakası(?) müşterekleriyle merkûm Ömer'in kayd u berâtına dâhil olmağla karye-i Uhudyakası el-mezbûrenin hisse-i sâni ve hisse-i sâlisini ber-mûceb-i defter-i hâkânî müstakîlen ve mâlikâne 'an karye-i Uhudyakası ve hâsıl-ı dîvânî bin akçe yazar çiftlik-i Kıdımlık(?) der-karye-i Uhudyakası el-mezbûreyi dahî müşterekleriyle zabt ve karye-i mezbûrenin hisse-i sâni ve hisse-i sâlisinden dîvânî tarafına âid mahsûlât ve rûsûmâtı müstakîlen ve karye-i mezbûrenin mâlikâne tarafına âid mahsûl ile çiftlik-i mezbûrun dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmundan tımarı yazusuna göre hissesine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikde karye-i mezbûrenin mâlikânesinden ve çiftlik-i mezbûrede müşterekleri olanlar berâtları yazularına göre hisselerine isâbet edeni ahz ve kabza kana'at etmeyub hilâf-ı defter-i hâkânî berâtları yazularına mugâyir ziyâdeye tecâvüz ile bunun berâtı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rûsûma fuzûlî müdehale ve ta'arruzdan hâlî olmaduklarından ma'ada karye-i mezbûrenin hisse-i sâni ve sâlisinden biz ahî müşterekiz hisse alıruz deyu hisse talebiyle te'addî ve rencide ve remîdeden hâlî olmadıkların bildirüb karye-i mezbûrenin hâsıl-ı dîvânî hisse-i sâni ve sâlisini ber-mûceb-i defter-i hâkânî müstakîlen karye-i mezbûrenin mâlikânesiyle hâsıl-ı dîvânî bin akçe yazar çiftlik-i mezbûr müşterekleriyle kendüye zabt ve hisse-i sâni ve hisse-i sâlisinden dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmu müstakîlen ve karye-i mezbûrenin mâlikâne tarafına âid mahsûl ile çiftlik dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmundan herkesin yedlerinde olan beratları yazularına göre hisselerine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb müştereklerini ziyâdeye tecâvüz ile bunun beratı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rûsûm ve müşterekleri kaydına dâhil hisse-i sâni ve hisse-i sâlisin hisse mütâlebesiyle dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def'

olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe ve defter-i icmâl ve mufassal defterlerine dörd sene mürâca‘at olundukda Tahte’t-tarîk Nâhiyesi’ne tâbi‘ karye-i Uhudyakası mâlikâne tamam tımarlar Hasan ve Mehmed ve Müştak ve Ayrak Süleyman ve Umur veled-i Bekir veled-i İskender ve Şehsüvar veled-i Hasan ve Turnalı veled-i Erder Beg mâlikâne ve çiftliklerine mutasarrıf olub kadîmden eşegeldikleri bu hisseleri mücebince eşerler hâliyâ evlâd-ı mezbûrûnun dan Mehmed ve Budak veledân-ı Dîvan ve Ömer veled-i Umur ve Süleyman veled-i Müştak ve Hüseyin veled-i Üvas ve Rahîb ve Himmet veledân-ı Abdi ber-vech-i meşrûh eşüb berât-ı şerîf ile mutasarrıfdır ve yüz kırk beş nefer re‘âyâ ve on altı zemîn ile hisse-i evvel ‘an karye-i mezbûre ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtında çift ve hinta yekûn ma‘ gayruhû sekiz bin üç yüz elli beş akçe ve yine altmış sekiz nefer re‘âyâ ve beş zemîn ile hisse-i sâni ‘an karye-i Uhudyakası ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtında nim ve hinta yekûn ma‘ gayruhû üç bin beş yüz akçe ve yine üç yüz nefer re‘âyâ ve üç zemîn ile hisse-i sâlis ‘an karye-i Uhudyakası ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtına nim ve hinta yekûn ma‘ gayruhû iki bin ve yine bir nefer re‘âyâ ile hisse-i râbi‘ ‘an karye-i Uhudyakası ve hâsıl-ı dîvânî ma‘ niyâbet ve tahtında bennak ve hinta yekûn ma‘ gayruhû iki yüz akçe ve çiftlik-i kadîmîsi der-karye-i Uhudyakası hâsıl-ı dîvânî bin akçe ve tahtlarında mâlikâne ‘an karye-i Uhuhyakası üç eşkin bir sefere eşerler hâsılı altı bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Uhudyakası hisse-i sâni ve hisse-i sâlis el-mezbûrelerin hâsıl-ı dîvânîsi yazuları birikdirilüb beş bin beş yüz akçe yekûnundan üç bin yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve icmâl-i evvel ve beş bin beş yüz akçe yekûn-ı mezbûrun iki bin dört yüz mahsûl-ı icmâl ve icmâl-i sâni tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere merkûm Ömer kaydında ve bin üç yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve tamâmen diğerk Ömer kaydında ve iki def‘a altmış bin yüz altmış akçeleri dahî ifrâz ve ve be-nevbet deyu iki aded icmâl ve tamâmen Mehmed kaydında olduğun el-fahrû’l emâcid ve’l ekârim bi’l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mücebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 94]

(Sayfa 94/1. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı'na tâbi' Yenice nam karyeden Hanife ve Hatice nam hâtonlar gelüb bunların baba bir er karındaşları (Boş) nam kimesne bin yüz altmış beş senesinde fevt olub oğlu ve kızı ve baba bir er karındaşı olmayub karye-yi mezbûre ve yine İskilib Kazâsı'na tâbi' Çavuşlu nam karye toprağında tasarrufunda olan yerleri kânun üzere tapuya müstehak ve hakk-ı tapu yurdu üzerinde sâkine olmak şartıyla bunların olub bî-garaz müslümanlar takrîr eyledikleri resmî tapu ile sâhib-i arzdan alub berâtına verilen sâhib-i arz temessükü mücebince zabt u zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ murâd eyledikleri İskilib sükkânından mütegalibeden Serdengeçdi Ağası Hacı Mustafa nam kimesne bunlara zabt etdirmeyub kendüye fuzûlî zabt ve bâ'de fevt oldukda oğulları Ali ve Veli nam kimesnelerin zabtlarına geçüb bunlar dahî senedi olub zabt murâd eylediklerinde babamız yedinde mutasarrıf deyu mugâyir-i kânun te'allül vre gadr murâd eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb mücebince amel olunub yerleri aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 94/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı sâkinelerinden Hatice ve Hanife nam hâtonlar gelüb bunların baba (bir) er karındaşları (Boş) ve (Boş) nam kimesneler bin yüz altmış (Boş) senesinde bundan akdem fevt müteâkiben olduklarında oğulları ve kızları olmayub İskilib Kazâsı'na tâbi' Yenice nam karye toprağında iştirâken tasarrufunda olan ma'lûmü'l hudûd çiftlik arâzisi bi-hasebi'l kânun tapuya müstehak ve hakk-ı tapu bunların olub bunlar dahî li-ebeveyn er karındaşları yerlerin kânun üzere bî-garaz müslümanlar takrîr eyledikleri resmî tapu ile sâhib-i arzdan almağa tâlibler iken sâhib-i arz bunlara virmeyub hilâf-ı kânun yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden El-hâcc Mustafa nam kimesneye verüb bunlar dahî taleb ve da'vâ üzereler iken mezbûr

Mustafa dahî fevt oldukda yine kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden oğulları Ali ve Veli nam kimesnelerin ol yerleri babamız yedinde bulduk deyu zabt eylediklerin ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb baba bir er karındaşları yerleri kânun üzere bî-garez müslümanlar takrîr eyledikleri resmî tapu ile sâhib-i arz ma'rifetiyle kendülere alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 94/3. Hüküm)

Sivas Valisine Gümüşâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Gümüşâbâd Kazâsı'na tâbi' Hacı Karyesi ahâlisinden Hasan ve (Boş) ve dahî ma'lûmü'i esâmi kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub kimesneye hilâf-ı şer'î şerîf vaz' ve te'addîleri olmayub dahl îcâb etmez iken Gümüşâbâd Kazâsı sükkânından Ovacıoğlu Osman ve Gider Ali dimekle ma'ruf kimesneler birbirleriyle yek-dîl ve bin yüz altmış (Boş) senesinde bunların üzerlerinde mevcûd olub ahz ve zabt eyledikleri emvâl ve eşyâlarıyla at ve hinta ve nükûd iki bin guruşa bâliğ olub gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb şer'le görölüb ahz ve zabt eyledikleri at ve hinta ve emvâl ve eşyâ ve nükûdları alıverilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükmü hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 94/4. Hüküm)

Sivas Valisi Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Musa nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun Arabkir Kazâsı'na tâbi' (Boş) nam karye sâkinelerinden ammîsi kızı Vesîle nam peyker bâliğa rızâsı ve şühûd mahzarlarında nefsinı buna akd-i nikâh edüb menkûhesi mezbûreye dahl îcâb eymeyub ve bu mâkule nikâh üzerine nikâh şer'an sahîh değil iken yine karye-yi mezbûreden Hüseyin ve Ali ve Mehmed ve Halil nam kimesneler birbirleriyle yek-dîl ve mücerred buna garaz-ı dünyevîleri olmakdan nâşî bunun menzîline dühûl ve menkûhesi mezbûreyi fuzûlî hilâf-ı şer'î şerîf cebren alub götürüb ziyâde gadr ve te'addî ve rencîde eylediklerin bildirüb şer'le görölüb

menkûhesi mezbûre kendüye aliverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 95]

(Sayfa 95/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l müteşerri'în Karayaka Kazâsı nâibi Mevlânâ Seyîd Feyzullah Zîde ilmuhû südde-i sââdetime mektub gönderüb Sivas'ta vâki' Dâru'r-râhâ Zâviyesi vakfının tevliyet hissedârlığı Seyîd Ali mahlûlünden Karayaka nâibi arzıyla evlâddan oğlu Seyîd Ahmed'e tevcîh ve yetmiş üç senesi şevvalinin on beşinci günü târihinde berât verildiği Anadolu muhasebesinde ve medîne-i Sivas'ta vâki' Abdu'l-vâhâb Evkâfı'nın tevliyeti evlâd-ı vâkıfdan baş muhasebe kaleminden ihrâc olunmuş der-kenârda isimleri mastûr otuz dört nefer kimesnelerin üzerlerinde olub şimdi Es-seyîd Ahmed Sivas Eyâleti'nde vâki' Abdulvâhâb ve Dâru'r-râhâ Zâviye Vakıfları'nın evlâdiyet üzere mütevellilerinde olub vakfiyet-i mezbûr sülûsunda hâsıl olan mahsûlâtı vakfiye-i ma'mûlün-bihâları mücebince iki yüz seneden mütecâviz mütevellîler beynlerinde ale's-sübût tevzi' ve taksîm olunagelüb dahl u ta'arruz îcâb ve iktizâ etmez iken mütevellîlerden ba'zıları batn-ı evvelde ve derece-i evvelde bulunub erşed ve eslah mütevellîleriz yalnız mevcûd olan mahsûlâtı biz zabt ederiz deyu hilâf-ı şart-ı vâkıf te'addî ve rencîdeden hâli olmamalarıyla yedlerinde olan iki kıt'a fetevâ-yı şerîfe mücebince ale's-sübût tevzi' ve taksîm olunub emr-i kadîm takrîr olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum verilmek ricâsına vâki' hâlâ nâib-i mûmâ ileyh arz etmekle Sivas Sancağı'nda ve Nâhiyesi'nde evkâf-ı zâviye-i Dâru'r-râhâ der-Sivas hâliyâ imâret-şûd bâ emr-i hümâyun deyu defter-i evkâfda yazıldığı mahalde Hafır vakf-ı zâviye-i mezbûre ve karye-i Bekgöl tamam mâlikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre yekûn ma' gayruhû yüz altmış yedi bin yüz altmış iki akçe ihrâcât yedi bin altı yüz el-bâkî yüz elli dokuz bin beş yüz altmış iki akçe minhâ es-sehm-i evvel tamâmü'l mesâlih Dâru'r-râhâ otuz bir bin üç yüz yirmi dört akçe ve nısf sehmü's-sânî fukarâ-yı ütekâ el-vâkî ve fukarâ-yı ütekâ-yı ebniyye ve on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve'n-nısfü'l âhirü'l mesâlih dâru'r-râhâ el-mezbûre on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve nısf sehmü's-sâlis el-fukarâ-yı zevîl fûrû'-yı li'l

vakf el-mezbûre on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve'n-nısfü'l âherü'l mesâlih dârü'r-râhâ el-mezbûre on beş bin altı yüz altmış iki akçe ve selâse erba' es-sehmü'r-râbi'ü'l mesârif dârü'r-râhâ el-mezbûre ve li-gayr-i mâ yirmi üç bin dört yüz doksan üç akçe ve's-sehmü'l-hâmis tamâmen ve rub' sehmü'r-râbi'ü'l mütevellî min evlâd-ı Abdolvâhâb ahü'l vakf ma' hamse mahsûl ve yine Bekgöl otuz dokuz bin yedi yüz kırk iki akçe ve erba'ü's-sehm mahsûl ve yine Bekgöl el-mesâlih dârü'r-râhâ iki bin üç yüz elli dört akçe yekûn cemi' mâ gâib el-mesâlihü'l imâre el-mezbûre min heva'ü't-ta'am ve'l helâvetü'l leyâl-i eş-şerî' ve mevâcibü'l hüddâm 'alâ mâ hüve'l muharrîr fî'l vakfiyeüş-şer'iyye ve sâir erbâbü'l vezâif ve'l en'âm 'alâ mâ hüve'l mukarrîr fî defter altı rub' es-sultân ma' ziyâde gilleye el-müsa'ade el-evkâfbi'l-fasli'l becâni(?) minhâ berâ-yı cevâ'ü't ta'am ve'l helâvet ve behâ-yı ganem berâ-tı güşte yevmiye mesâfirîn fî sene sekiz bin dokuz yüz elli dört akçe ve mevâd-ı sâire yekûn ma' gayruhâ otuz sekiz bin dokuz yüz dört akçe ve vezâif-i hüddâm-ı sâire ol-tarîkü'l it'âm tehmiyet meşîhat imâret fî yevm beş akçe ma' cehâre-i sâire yekûn ma' gayruhâ otuz bin yüz otuz iki akçe ber-mûceb-i emr-i âlî hamse memâlih(?) hazîne-i âmiremde yine zabt olunub bâkî hâsıl-ı evkaf minvâl-i meşrûh üzere tevzi' olundukdan sonra yevmî kırk dokuz akçe hisse imâretten ziyâde kalub ulemâ ve sülehâya tevcîh olunub kadîmü'l eyyâmdan ber-mûceb-i berevât tasarruf olunub ba'de zikrolunan kırk dokuz akçeden taksîm ez-mâ tarîkimle yevmî sekiz akçe ifrâz olunub ba'zı kimesnelere tevcîh olunub ber-mûceb-i berevât-ı hümâyun tasarruf etdirilüb vezâif zevâid-i hümâyun mevâcib kıdvetü'l ulemâ mevlânâ Ekmel der-vezâife fî yevm on akçe ve mevâcib-i sâire ve ziyâde ez masraf fî hâzâ sene iki bin yüz altmış dokuz akçe ve sâhibü'l hayrât ve'l hasenât Hattab bin Râhib ismine fî örf-i hasene nefsi Sivas'da zâviye binâ edüb evkâf-ı mezkûra ona vakf edüb mahsûlde beş sehm kalub sehm-i evvel tamâmen mesâlih-i zâviye için ve sehm-i sâni kendünün ve babasının ve karındaşının fukarâsı için atikâsının fukarâsı için sercu'an ve setrgurusları(?) mikdârınca ta'yîn edüb ve ba'zı mesâlih-i zâviyeye ve ba'zı kimesnelere ta'yîn edüb ve sehm-i sâni zûne'l karibâsını fukarâsı ve gayrılardan Hermi ve Acâiz ve Ma'lumîn ve Mahyûsin Aramil ve Eytam ve 'Imyan ve Mahrumîn ve Tekfin emvâ-ı fukarâ-yı müslimîn için ve resm-i râbi' mesâlih-i dârü'r-râhâ ve ba'zı kimesnelere ta'înih(?) ta'yîn edüb ve ba'de'l vefât hisseleri sehâm-ı mezkûreye ilhâk olunmasın şart eyleyüb ve sehm-i hamsîn tevliyet için karındaşı Abdolvahâb ve eslihim ve evlâd-ı evlâd-ı Abdolvahâb'a metâ'an kabûl şart

ve ta'yîn edüb ber-mûceb-i şart-ı vakıf nice müddet tasarruf olunduktan sonra emr-i hümâyün-birle hamse mesâlih hazîne-i âmire için zabt olunub bâkîsi tevzi' olunub müseccel mahfûz kayd olunub ile'l hâzihî olan tevzi'nâme-i

[Sayfa 96]

pâdişâhî birle taksîm olunagelmîşdir ki zikr olunur hamsin sâni ve hamsîn sâlisin şart-ı vakıf üzerinde mesârifî mevcûd bulunmayub vehm hamseyanında atikâya ve hamse sâlisden zûy-ı kurebâya ve vakfiyede ta'yîn olunan hisselerin mâ bizcu sehm ve setrğur(?) sehm ibâresiyle mukayyed ve mukarrer olunduğu bağışdan hamse sâninin nısfı atıkaya ve hamse sâlisin nısfı zül karibâya ta'yîn olunub nısf-ı âherleri dârü'r-râhâ mesâlihi için ta'yîn olundu vakfiyede hamse râbi'den ba'zı azizlere vazife ta'yîn edüb mâ dâme fi kayd için elli ta'yîn edüb ve ba'de'l kadı muhmehim(?) tasarruf ale'l mesârif Alacimas Alahız deyu mukayyed ve mastûr olduğu ecilden zikrolunan hamse râbi' icmâs-ı âher adedince dört sehm kılındı ol-meşrût olan mesârif münkarîz olduğu için bir sehm mütevellî sehmine ta'yîn olunub bir sehmi dahî dârü'r-râhâ için olan hamse-i evvele sah olunur bâkî iki sehm dahî hamse sâni ve hamse sâlisdir dârü'r-râhâ için ta'yîn olunan tasarruflara sah olundu atikâya ve zûy-ı fukarâya nesne sah olundu hamse râbi'den ve hamse râbi'in üç sehmi dârü'r-râhâ sarf olunur deyu defter-i evkâfda muharrîr kalemiyle tahrîr ve yine Sivas Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ve re'âyâ ile karye-i Hurse tamam mâlikâne vakf-ı evlâd Abdülvâhâb dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî eslihim ve hinta yekûn ma' gayruhû altı bin beş yüz akçe ve ma' kurâ-yı sâire deyu ol-dahî defter-i mufassalda muharrîr kalemiye başka başka tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve bu mâkûle derkenârı ve şart-ı vakfi üzere zabtı için emr-i şerîf sūdûrunu bi'l fîl reisü'l küttabım olan fahrü'l emâcid ve'l ekârim Mehmed Emîn dâme mecduhû i'lâm ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i mufassal ve evkâfa mürâca'at ve hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu ve baş muhasebe defterlerine dahî nazar olunduktan mezkûr Seyîd Ahmed zikrolunan Abdülvâhâb evlâdı ve vakfının ve dârü'r-râhâ zâviyesi vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l fîl berât-ı şerîfimle mütevellîleri olduğu mastûr bulunduktan mumâ-ileyhin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 96/1. Hüküm)

Niksar Kadısına Hüküm Ki

Şehy Mehmed nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Niksar Kazâsına tâbi‘ Kertanus nam karyenin nısf-ı mâlikânesi bunun ile Abdurrahman Halîfe'nin ber-vech-i münâza‘a başka başka berevâtla üzerlerinde ve hâla hayâtında iken ashâb-ı ağrazdan Osman nam kimesne hilâf-ı inhâ fevt oldu deyu bunun hissesini üzerine tevcîh ve berât ihtifâ deyu tahrîr-i berât ve ad eyledikde mezkûrun üzerine olmağla gadr-ı küllî eylediğün bildirüb ol-bâbda istid‘â-yı inâyet ve hazîne-i âmiremde mahfûz baş muhasebe defteriyle nazar olundukda Niksar Kazâsı'nda Kertanus nam karyenin nısf mâlikânesi Şeyh Mehmed ve Abdurrahman Halife'nin ber-vech-i münâza‘a başka başka berâtıyla üzerinde iken mezkûr Şeyh Mehmed bilâ veled fevt olub mahlûl olmağla mahlûl olan hissesi kendüye tevcîh olunmuşken Osman Halîfe arz-u hâl birle istid‘â ve mezkûr Şeyh Mehmed fevt olub hissesi mahlûl olduğuna mâru‘z-zikr Niksar Kazâsı ahâlisin Molla Mustafa bin Ahmed ve Seyîd İbrâhim bin Mustafa ve Ali bin Mehmed nam kimesneler mahfel-i şeri‘atta haber vermeleriyle ve merkûm Osman Halîfe muhill-i merhalânet olmağla fevt olan mezkûr Şeyh Mehmed'in hissesi kendüye tevcîh olunmak ricâsında olduğun Rumeli Kazaskeri şeri‘at-nisâb mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû i‘lâm etmekle i‘lâmı mûcebince bin yüz altmış yedi senesi şevvalinin yirminci günü tarihiyle müverrah verilen ruus-ı hümâyun mûcebince merkûm Osman Halife'ye tevcîh ve berât ve ba‘de vuku‘ bulan cülûs-ı hümâyunlarda dahî tahrîr-i berât edüb hâlâ üzerinde olduğu mastûr ba‘de ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala ve icmâle mürâca‘at olundukda Sivas Sancağı'nda ve Niksar Nâhiyesi'ne tâbi‘ neferât ve re‘âyâ ve zemîn ile karye-i Kertanus nısf mâlikâne vakf-ı zâviye-i Muhiddîn der-Sivas nısf-ı âher mülk-i evlâd Fağfûr(?) Paşa ve dîvânî hass-ı hümâyun ve hâsıl-ı dîvânî nim ve hinta yekûn ma‘ gayruhâ üç bin dokuz yüz(?) altmış iki akçe yazu ile defter-i mufasssaldâ muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu mukayyed olmağın mukaddemâ merkûmun fevti huzûr-ı şer‘de dört nefer kimesnelerin ihbâr ve şehâdetlerine binâen i‘lâm ve ferdinde tevcîh ve berât ve bu def‘â fuzûlî gadr vâki‘ olmak üzere arz-u hâl olunmağla istinsâh olunmakda mahallinde şer‘le tefessüh ve sıhhat ve hakikat ne vecihle ise i‘ta ve i‘lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 97]

(Sayfa 97/1. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eimme ve hutebâdan Ali zîde ilmuhû südde-i sââdetime gelüb Sivas Sancağı'nda Kazâbâd Nahiyesi'nde neferât ve zemîn ile karye-yi Çavundur mâlikâne vakf-ı zâviye ve medrese-i Hacı İvaz Paşa dîvân-ı tımar ve hâsıl-ı dîvan çift ve hınta ve yekûn ma' gayruhû on bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvan on bin akçe yazı-yı mezbûresinden yedi bin(?) üç yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve iki bin yedi yüz akçesi dahî ifrâz ve Sivas Nahiyesi'nde Mâir Beg nam karye ma'a gayruhâ birikdirilüb yedi bin yedi yüz akçe olduğu başka bir icmâl ve yedi bin üç yüz akçe yazar icmâl-i evvelin iki bin yüz elli akçesini yedi bin yedi yüz akçe yazar icmâl-i sâînin sekiz yüz elli akçe si Niksar Nahiyesi'nde Kadlus nam karye ve gayrıdan on beş bin dokuz akçe tımara mutasarrıf Musâ ve icmâl-i evvelin iki bin yüz elli akçesiyle icmâl-i sâînin sekiz yüz elli akçe Kâferni Nahiyesi'nde Kulhalk nam karye ve gayrıdan dokuz bin üç yüz elli akçe tımara mutasarrıf Mehmed veled-i Abdullah ve icmâl-i evvel ve sâînin bâkîleri müşterekleri kayıtlarında olduğu ve yine Kazâbâd Nahiyesi'ne tâbi' çiftlik ve mescîd der-karye-i Çavundur imam olanlar tasarruf eder çiftidir deyu defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle olduğu tahrir olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve mescîd-i mezbûrun bi'l-fîl berât-ı şerîfimle imamı olub uhdesine lâzım gelen hizmetini edâ edüb mescîd-i mezbûr imamı olanlar tasarruf etmek üzere ta'yîn ve tahrîr ve tahsîs kılınan çiftlik defter-i hâkânî mücebince kadîmi üzere tasarruf etmek murâd eyledikde sipâhi-yi mezkûrlar ve müşterekleri ve mâlikâne mutasarrıfları karye-i Çavundur el-mezbûreyi zabta kanâât etmeyüb sipâhî-yi mezkûrlar çiftlik-i mezbûr bizim tımarımız mülhakâtımız mescîd-i mezbûr imamının alâkası yokdur deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdahale ve tegallüben (zabt) edüb gadr eylediklerin bildirüb mescîd-i mezbûr imamı olanlar tasarruf etmek üzere ta'yin ve tahrîr ve tahsîs olunan çiftlik defter-i hâkânî mücebince kadîmi üzere mescîd-i mezbûrun imamına tasarruf etdirilüb sipâhî-yi mezkûrların hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyîr-i kadîm zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i

icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu masdûr ve mukayyed olduğun defter-i hâkânî mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 97/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden El-hâcc Mehmed ve oğlu Osman ve karındaşı El-hâcc Ahmed nam kimesneler gelüb İskilib Kazâsı'na tâbi‘ Doğangil nam karye ahâlisinden Alemdâr Ali ve Ballica oğlu Mehmed ve Câfer Beşe dimekle ma‘ruf kimesneler ile sâirleri tasarruflarında olan hayvanların mühkem zabt etmeyub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde getirüb bunların gök tereke mahsullerin arasına salıverüb yedirüb ve çiğdedüb küllî zarar ve ziyân etmeleriyle bunlar dahî voyvodaları ma‘rifetiyle ve ma‘rifet-i şer‘le şer‘an sâbit olan zararların tahsîl ettirmek ve ol-vecihle gadr ve te‘addîlerin men‘ murâd eylediklerinde mezkûrûn Ali ve Mehmed ve Hızır birbirleriyle ve sâirleriyle yek-dîl ve icrâ-yı gasb sevdâsıyla şirrete sülûk ve siz bizim hayvanâtımızı sürmüşü(nü)z deyu mezbûrân Osman ve Hacı Ahmed'in otuz gurusların gasb ve gâret ve gadr-ı küllî eylediklerin ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer‘le görülüb ol-mikdâr gurusları alıverilüb ve şer‘le sâbit olan zararları ma‘rifet-i şer‘le tahsîl ettirilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve fî mâ ba‘d zarâr u ziyân etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 97/3. Hüküm)

(Boş) Kadısı ve Tokat ve Niksar Kaduları Naiblerine Hüküm Ki

Medine-i Tokat sâkinlerinden Simon ve Buvakum(?) nam zimmîler südde-i sââdetime arz-u hâl edüb menîne-i mezbûrede ticâret ile me'luf babaları Ayreham nam zimmî mürd olmağa kimesneye deyn ve kefâlet cihetiyle vireceği olmayub ve terekesinden bunlara münhasır ve zimemlere olan alacaklarını hîn-i taleplerinde müdîvetlerin kimisi mahallinde ba‘zı kimesneye istinâd ve ba‘zıları dahî bunlara mezkût(?) iken bunlardan alacak da‘vâ ile hevâlarına tâbi‘ kimesnelere istinâd ile

gadr murâd ve ber-mûceb-i sened ve defter ve tahvîl alacaklarını talep ve almak murâd eylediklerinde medyûnların mahallinde bir dürlü icrâ-yı hakk olunmamasına hakkı zâhir ve mahallinde cebâbireden Seyîd Mehmed Emîn ve Seyîd Abdurrahîm ve Seyîd Mustafa ve Hüseyin nam kimesneler bu vecihle bunların hakları ve kadıda medhalleri olmamak ref'lerini üzerlerine musallat ve hakların ibtâl eylediklerin bildirüb kendülerden ve kimin hukûk-ı şer'iyeden da'vâsı var ise Tokat ve Niksar ve âher mahalde mütâlebe ve da'vâları istima' olunmayub âsitâne-i sa'detime havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere da'vâları âsitâne-i sa'detime götürülmek için havâle hükmü yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 97/4. Hüküm)

Sivas Valisine Mecidözü ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Melli Aşîreti'nden (Boş)ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler gelüb bunların aşîret-i mezbûreden mevrusları Hüseyin ve Ömer ve Osman nam kimesneler (ile) Terken nam hâtun kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed iken yine aşîret-i mezbûreden Arab Abdurrahman ve Cilâlı Mehmed ve Karş oğlu Bekir ve Molla Ali dimekle ma'ruf kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşi bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların hânelerin basub mevrûsları mezbûrları diyet îcâb eder alet ile darb ve katl edüb gadr-ı küllî eyledikleri ve fî mâ ba'd hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların bildirüb buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görüleb mevrûsları mezbûrların şer'le îcâb eden diyetleri alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 98]

(Sayfa 98/1. Hüküm)

Sivas Valisine Mecidözü ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Mecidözü Kazâsı'nda sâkin Melli ve Gavlı Aşireti ahâlisi gelüb bunlar kendü hallerine ırzlarıyla mukayyed iken yine aşîret-i mezbûreden Arab Abdurrahman ve Cilâlî Mehmed ve Hariş oğlu Bekir ve Molla Ali dimekle ma'rif kimesneler kendü hallerinde olmayub hevâlarına tâbi' rüfekâ ile yek-dîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk yüz elli mikdârı hânelerin basub iki bin üç yüz aded koyun ve keçi ve yüz elli öküz ve on iki at ve altı bin yüz gurus nükûd ve sâir emvâl ve eşyâsın bi'l-cümle yağma ve gâret eylediklerinden gayrı bâkire kızlarına ta'arruz ve hetk-i ırz etmeleriyle bundan akdem murâfa'a-yı şer' için mezbûrları dâvet-i şer' eylediklerinde bir dürlü itâ'at-i şer' eylemeyüb ahvalleri diger gün perâkende ve perîşan olduklarına ba'is ve bâdi oldukların ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda geşt-i güzâr üzere oldukların bildirüb buldukları mahallerde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk yağma ve gâret eyledikleri hayvanât ve nükûd ve emvâl ve eşyâları bi't-tamâm tahsîl ve bî-kusur kendülere alıverilüb bî-vech-i şer'î bir dürlü ta'allül ve muhalefet ettirilmeyüb ber-mûtezâ-yı şer'-i kadîm icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 98/2. Hüküm)

Bulman(?) ve (Boş) Kadısına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Bulman Kazâsı'na tâbi' Tabalsan(?) nam karye sükkânından Hacı oğlu Osman Odabaşı dimekle ma'rif kimesne arz-u hâl edüb yine karye-yi mezbûre toprağında Siziki(?) Çiftliği dimekle ma'rif mahallede vâki' on beş seneden mütecâviz zabt ve zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldiği ma'lûmü'l-hudûd yerlerinde aherin alâkası yoğiken yine karye-yi mezbûre sâkinlerinden Molla Kadı oğlu Ali dimekle ma'rif kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve ol yerler için senden merkûmdan mukaddem senin karındaşın oğlu İbrâhim nam kimesnenin tasarrufunda iken hakk-ı tasarrufunu bana ferâğ ve tefvîz etmişdi alub zabt ederim deyu bu mâkûle on sene mürûr eden toprak da'vâsının istima'ı memnu' iken hilâf-ı kânun fuzûlî müdehale ve zabtına mümâna'at ve te'addîden hâlf olmaduğun ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı

kânun te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 98/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Sancağı’nda ve Nahiyesi’nde Gamurgâb/Kamurgâb nam karyenin ehl-i ırz re‘âyaları gelüb bunların karyelerinin rub‘ hayvanâtı vakıf dîvânîsi havass-ı hümâyunum mülhakâtı ve karye-i mezbûrenin hâsıl-ı tahtında ‘an el-hums tahrîr olmağla karye-i mezbûre toprağında zirâ‘atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinin beşte bir öşürlerinin ve bağlarının dahî hâsıl olan üzümlelerinden şer‘le müteveccih olan öşüründen cânib-i vakfa âid rub‘ hayvanâtı vakıf tarafına ve dîvânî cânibine âid mahsûlât ile defterde mukayyed zimmî ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğulları üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i ispençe ve sâir hukûk rüsûmların kânun ve defter mücebince hass-ı tasarruflarına tamâmen edâ edüb kusurları yoğiken bunların karyeleriyle Encüke(?) Karyesi’ni iltizâm eden hass-ı hümâyunum mültezimleri dîvânî tarafına âid mahsûl ile resm-i ispençe ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mücebince ahz u kabza kana‘at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde mahsûl ve rüsûmların ahz eylediklerinden ma‘ada beher sene ağalık nâmıyla kânun ve defterden(?) ziyâde altışar yüz guruşların alub bunun emsâli zûlm ve te‘addîlerinin bahânesi olmayub ahvâl-i fukarâ diğêr gün olduğun bildirüb kânun ve defter mücebince amel olunub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ve sâir bed‘ mezâlim ile zâhir olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassal ve defter-i evkâfa mürâca‘at olundukda Arabkir Nâhiyesi’ne tâbi‘ yüz on nefer re‘âyâ ile karye-i Kamurkâb ve hâsıl-ı ‘an el-hums ispençe ve hinta ve bağad yekûn ma‘ gayruhû on bir bin otuz bir akçe hisse-i vakf deyu hisse-i hayvanât bin dört yüz altmış iki ve hass-ı dîvânî dokuz bin beş yüz altmış dokuz akçe yazı ile defter-i mufasssaldâ muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Kamurkâb el-mezbûrenin hass-ı dîvânî dokuz bin beş yüz altmış dokuz akçesi hass-ı hümâyunum mülhakâtı ve yine Arabkir Nâhiyesi’ne tâbi‘ evkâf nefsi Arabkir Sâbık Şeyh Hasan Beg ve Seyîd Ali Beg ve Feraşâd Hâtun ve Seyîd Mahmud Beg ve Ahmed Beg ve Hacı Baba Beg nefsi Arabkir’de olan câmi’ ve

medrese ve sâir mescidlerine vakf eylemişlerdir deyu yazıldığı mahalde mahsûl rub‘ Hebkât ve karye-i Kamurkâb hâsılı bin dört yüz yetmiş beş akçesi ma‘ kurâ-yı sâire otuz beş bin altı yüz otuz beş ma‘ gayruhâ otuz beş bin akçe cihet-i tadrîs fî yevm on cihet-i tevliyet yevmî iki ma‘ cihet-i sâire deyu defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed olunmağın defter-i hâkânî mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

[Sayfa 99]

(Sayfa 99/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Eğin Kadısına Hüküm Ki

Sen ki Mevlânâ-yı mumâ-ileyh Mustafa zîde fazluhûsun. Südde-i sââdetime mektub gönderüb Eğin Kazâsı’na tâbi‘ Venk nam karyeden Nikola ve Dimitri ve Lazari nam zımmîlerin yine karye-yi mezbûre sâkinlerinden El-hâcc Osman oğulları Hasan ve Ali ve Mahmud nam kimesneler ile karye-yi mezbûrede vâki‘ bir kıt‘a mülk menzil ve bir kıt‘a gürûh(?) bağına müte‘allik da‘vâları âher husus için emr-i şerîfimle mübâşir ta‘yîn olunan El-hâcc Mehmed zîde kadrehû mübâşeretiyle şer‘le görülmek için ısdâr etdirdikleri emr-i şerîfim sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin tarafından verilen buyruldu ile Eğin Mahkemesi’ne vürûd ve merkûm Mehmed diyâr-ı âherde olmağla meclîs-i şer‘e ihzâr olunan mezkûr Hasan ve Ali muvâcehelerinde emr-i şerîfim fet ve kıra‘at oldukda mesfûrûn zikrolunan emlâke ebâ‘an-cedd bâ-hüccet-i şer‘iyye mutasarrıf iken fuzûlî ve tegallüben zabt eyledi deyu da‘vâya şürû‘(?) ve merkûmân Hasan ve Ali dahî emlâk-ı mezkûreyi âsitânedен sarraf tâifesinden satun aldık deyub iken emlâk-ı mezkûre bunların mülki olduğun ahâli-i karye bizlere haber verüb bizlere bey‘ eden sarrafın alâkası olmayub fuzûlî bey‘ eylediklerin bizler dahî tahsîl ve vakf eyledik husus-ı merkûma müte‘allik beynimizde münâza‘a-yı kesîre vâki‘ olmuşdu el-hakt-u hâzihî bizler menzîl ve bağ-ı mezkûreyi mesfûrûnun olmak üzere yine karye-i mezbûrede sâkine zevceleri (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam nasrâniyelere verüb teslîm ve kefil-i yed ve teslîmât fî mâ ba‘d dahî alâkamız yokdur zevceleri mesfûreler zabt ve tasarruf etsünler deyu kefil-i yed ve teslîmât ikrâr ve i‘tirâf edüb emlâk-ı mezkûre mesfûrûn tarafından zevceleri mesfûreler zabt ve ba‘de’l-yevm menzîl ve bağ için niza‘ etdirilmemek bâbında

vâki' hâlâ hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mahallinde şer'le görülmek için fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 99/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Mahallâtından Uyudu Mahallesi sâkinlerinden Ahmed nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun Şab-ı Emred(?) oğlu Mehmed kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve öteden iken yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan İbrahim oğlu İbrahim ve veledes oğlu diğer İbrahim ve Bayık oğlu Mehmed ve Âsım oğlu Mustafa nam kimesneler yek-dîl ve bin yüz yetmiş senesinde oğlu mezbûr hilâf-ı şer'-i şerîf âhere fîl-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve hetk-i ırz ve üzerinde mevcûd bir mikdâr akçesin gasb ve ahz ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ma'rifet-i şer'den i'lam ve mürâsele-i şer'iyye verildiğün ve mezkûrlar askerîlik iddiâsında olduklarından mukâvemete iktidârı olmaduğün bildirüb zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görölüb gasb eyledikleri akçesi aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmek emrim olunmuşdur, yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilkâde Sene 1173

(Sayfa 99/3. Hüküm)

Yeni İl Voyvodasına ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı muzâfâtından Giran Nahiyesi'ne tâbi' Giran nam karye sâkinlerinden eimme ve hutebâdan Halil Halîfe zîde salâhû gelüb bunlar mezbûrede vâki' Köşker Câmi' Şerîfnde bâ-berât-ı âlişân ber-vech-i hasbi imam ve hatîb olub edâ-yı hizmet edüb eimme ve hutebâ ve mutedâ-yı nâs olmaları hasebiyle rüsûm ve ra'iyet ve bilâ-emr-i şerîf tekâlif-i şakkâ mütâbelesiyle te'addî ve rencîde olunmak îcâb etmez iken Giran Subaşısı Süleyman nam kimesne rüsûm-ı ra'iyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahî bilâ-emr-i şerîf tekâlif-i şakkâ mütâbelesiyle rencîde ve remîde olduğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l islâmndan fetvâ-yı şerîfesi olduğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûlî ol-vecihle zâhir olan te'addîleri men ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ

etmeğin imdi eimme ve hutebâ ve muktedâ-yı nâs oldukları i'tibârıyla rüsûm-ı ra'yyet ve bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şakkâ alınmaz cümlesinden muaflardır ol-babda kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 99/4. Hüküm)

Sivas Valisine Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İblikçizâde Yâkub demekle ma'ruf kimesne gelüb Merzifon Kazâsı sâkinlerinden Molla oğlu Hacı Ahmed nam kimesne Zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden bin yüz altmış (Boş) senesinden beru üç bin guruş alacak hakkı olub meblağ-ı merkûmu taleb ve almak istedikde edâda te'allül ve bundan akdem murâfa'a-yı şer'-i şerîf olundukda bu ol-mikdâr guruş hakkı ba'de'l inâyet edâya sebt-birle cânib-i şer'den i'lâm-ı şer'iyye verilmişken mezkûr bu gün-yarın edâ ederim deyu avk ve te'hir ile vermeyub ibtâl-i hakk sevdâsında olduğun bildirüb mezkûrun zimmetinde sâbit olan ber-mûceb-i i'lâm ol-mikdâr hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur kendüye alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 100]

(Sayfa 100/1. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tâbi' Ekser nam karye sükkânından sâdât-ı kirâmdan Seyîd Hüseyin nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken Arabkir Kazâsı sâkinlerinden Dizdar oğlu demekle ma'ruf Hüseyin nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred celb-i mal sevdâsıyla sen benim dişimi urub ihrâc eyledün deyu dürlü ifrâd ve iftirâ ile bunun üzerine yine şer'an bir nesne sâbit olmadan(?) hevâsına tâbi' ehl-i örfe istinâden bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunun bir çift kara sığır ineği ve bir çift kara sığır öküzü ve bir at ve bir merkeb ve ma'lûmü'l-mikdâr eşyâsın ahz etmekle bu dahî sâlifü'z-zikr hayvanât ve eşyâsın mezbûrdan taleb eyledikde mezbûr mu'în-i kesîresine istinâden

bî-vech-i şer'î virmekde ta'llül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe mucebince şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz eylediği hayvanât ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve kendüye aliverilüb ber-muktezâ-yı şer'-i kadîm ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 100/2. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tâbi' Ekser nam karye sükkânından sâdât-ı kirâmdan Seyîd Hüseyin nam kimesne gelüb bunun babası Seyîd İbrâhim nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda karye-yi mezbûre toprağında mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l-hudûd yerleri bi-hisabi'l-kanun meccânen buna intikâl ve bu ol-vakitde diyâr-ı âherde bulunmağla Arabkir Kazâsı sâkinlerinden nâkibü'l eşrâf kâimmakamı olan Hüseyin zîde şerefehu ile İsâ nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve mücerred celb-i mal sevdâsıyla bizim senin baban müteveffâ-yı mezkûrdan râyicesiyle yetmiş-seksen guruş alacağımız vardır deyu bu mâkûle arâzileri deyn mukâbelesinde zabt olunmak hilâf-ı kânûn iken mezbûrlar hilâf-ı kânun ve bilâ-izn sâhib-i arza fuzûlî zabt ve bu diyâr-ı âherden gelüb sâlifü'z-zikr mezbûrların fuzûlî zabt eyledikleri babası yerlerin alub zabt murâd eyledikde mezbûrlar hilâf-ı kânun fuzûlî müdehale ve te'addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı kânun fuzûlî zabt eyledikleri babası yerleri kendüye aliverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 100/3. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kazâsı'na tâbi' Kazan nam karye kurbunda vâki' Âhi Celal Zâviyesi Mülhakâtından Hâdî yeri nâm-ı diger Bedreddin nam vakıf mezra'nın mezra'dârı

olan ulemâdan Abdurrahman zîde salâhû gelüb mezra'-yı mezkûreden hâsıl olan ma'lûmü'l-keyl mahsûl-u vakıf şer'an yerlerden alâkası yoğiken İskilib sâkinlerinden Kemancızâde dimekle ma'ruf Halîl nam kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve sâlifü'z-zıkr mahsûlâtıdan ben zabt ederim deyu bilâ sened-i şer'î şer'î niza' ve mukaddema bir-kaç def'a şer'le görüldükde iddâsı lağv ve mahs olmağla mu'ârazadan men' cihet-i şer'den iki kıt'a hüccet-i şer'iyye verilmişken yine memnu' ve mündefî olmayub mugâyir-i hüccet-i şer'iyye niza' ve bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt va gadr-ı küllî eylediğün bildirüb hüccet-i şer'iyyeleri mücebince şer'le görölüb fuzûlî ve bilâ sened ahz eylediği mahsûl alıverilüb icrâ-yı hakk ve bî-vech-i şer'î ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyye te'allül ve müdehale ve te'addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 100/4. Hüküm)

Sivas Valisine Sonisa ve Malatya ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına ve Malatya Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Züemâdan Ali zîde kadrehû gelüb Sivas ve Malatya Sancakları'nda Sonisa ve gayrı Nahiyelerde nefsi-i Sonisa ve gayrıdan berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu altmış beş bin beş yüz elli sekiz akçe zeâmeti karyelerinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde vâki' olan mahsûl ve rüsûmu bunun berâtı mucebince tahvîli tahtına düşen tarafından subaşısı (Boş) nam kimesne ahz ve kabz murâd eyledikde âherden ba'zıları hilâf-ı kânun fuzûlî müdehale ve subaşısı merkûmun ahz ve kabzına mümâna'at üzere oldukların bildirüb sene-i mezbûrede berâtı mücebince tahvîli tahtına düşen mahsûl ve rüsûmu sipâhisi mezbûra ahz ve kabz etdirilüb âherin müdehalesi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 100/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Amasya sükkânından Mustafa nam kimesne gelüb Merzifon Kazâsı sükkânından karındaşı Himmet oğlu dimekle ma'rif Hasan nam kimesne zimmetinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde ber-mûceb-i temessük cihet-i karz-ı şer'î bin beş yüz guruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezkûru mezbûrdan defa'atle taleb ve almak istedikde bu gün-yarın deyu avk ve te'hir ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdeâsında olduğun bildirüb şer'le görölüb alıverilmek bâbında hükm-ü hümâyunum rîcâ eylediğın ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

_Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 101]

(Sayfa 101/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin Kadısı ile Üsküdar'a Gelineye Dek Yol Üzerinde Vaki' Olan Kuzzât ve Nüvvâb ve Kethüdâ Yerleri Yeniçeri Serdarları ve Sair Zâbitâna (Hüküm Ki)

Eğın Kazâsı'na tâbî' fi'l-asl Surak Karyesi ahâlîlerinden Ohan nam zimmî yirmi seneden mütecâviz der-âsitânedede sâkin ve sarraf tâifesinden olub üç-beş senede bir def'a vilâyetine zehâb ve iyâbında hasâret-i azîm deyn olduğundan gayrı âsitânedede olan ahz u i'tâsının ibtâlîne bâis olmağla kazâ-yı mezbûrede emr-i şerîfimle vâki' olan tekâlifden hissesine isâbet eden tekâlifi kefil yediyle mahallinde edâ ve teslîm olunmak şartıyla bir nefer zevcesiyle âsitâneye nakline mürûruna mûmâna'at olunmamak için emr-i şerîfim südüreti istid'a-yı inâyet eylediği ecilden emr u defter mûcebince üzerine edâsı lâzım gelen tekâlifi mahallinde kefilleri yedinden vakt u zamanıyla kabzına me'mura edâ ve teslîm olunmak ve âhere sirâyet eylememek şartıyla mesfûr Ohan zimmînin bir nefer zevcesiyle âsitâne-i aliyyeme gelmeleri için esnâ-yı rahda mürûrlarına mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 101/2. Hüküm)

**Sivas Valisine ve Çorum Sancağı Mutasarrıfına ve Çorum Kadısına
Hüküm Ki**

Nişân-ı Hümâyunum verilen Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından Sührâb zîde mecduhû gelüb Sivas ve Kayseri ve Çorum Sancakları'nda Üçhisar ve gayrı nâhiyelerden Gebkân/Kebgân nam karye ve gayrıdan otuz sekiz bin dokuz yüz seksen akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakâtından Çorum Sancağı'nda Çorum Kazâsı muzafâtından Dîvan Nişan Nahiyesi'ne tâbi' defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvânî bin beş yüz akçe yazar karye-i Korusüvârî hisse-i sâlisin ifrâz olunan beş yüz akçesi Karahisâr-ı Demirlü Nâhiyesi'ne tâbi' Kızılviran ma' Bozpınarı nam karye ma' gayruhâ birikdirülüb dokuz bin akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi mumâ-ileyhe müteferrika Sührâb bâkîsi müştereki kaydlarında olduğu defter-i hâkânîmde mukayyed ve mumâ-ileyh müteferrika Sührâb tarafından subaşısı Mehmed zîde kadrehû karye-i Korusüvârî hisse-i sâlis el-mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûmdan berâtı yazısına göre hissesine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikde âherden dahl olunmak îcâb etmez iken içlerinden İskilib sâkinlerinden Şeyh Mehmed nam kimesne zuhûr ve bunun karye-i mezbûrenin hisse-i sâlisde hisse ve alâkan yokdur deyu tarafından subaşısı mezkûra zabt etdirmeyub tegallüben kendisü zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûmu ahz ve kabz edüb gadr etmekle Dîvân Nişan Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî bin beş yüz akçe yazar karye-i Korusüvârî hisse-i sâlis el-mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle mumâ-ileyh tarafından subaşısı mezkûra zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûmdan herkesin yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet eden kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî mezkûru karye-i mezbûrenin hisse-i sâlisine dahl etdirilmeyub men' olunmak bâbında bundan akdem istid'a ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed oldukda defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için sadrolunan emr-i şerîfimle tarafından subaşısı mezkûr mahalline vardıkda mezkûr adem-i ita'atından nâşî karye-i mezbûrenin hisse-i sâlisini vaz'ü'l-yed etdirmeyub ve yâhud zî evlâd olan mahsûl ve rüsûmu virmeyub zimmetinde kalub mezkûr ile

mahallinde bir vecihle mukâvemet mümkün olmadığı bildirüb mukaddemâ sadrolunan emr-i şerîfim mücebince amel olunub siz ki vezîr-i müşâr ve mir-mirân-ı mumâ-ileyhsi(ni)z ma‘rifetinizle Şeyh Mehmed’i Çorum’a ihzâr ve subaşısı mezkûr ile murâfa‘a-yı şer‘ ve fuzûlî ahz ve kabz eylediği mahsûl ve rûsûmu alıverilmek bâbında hükm-i hümayunum ricâ ve dîvân-ı hümayunumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda iş-bu sene-i mübâreke evâsıt-ı şa‘banında vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed oldukda vech-i meşrûh üzere mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 101/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Müteveffâ Hızır Baba Zâviyesi Vakfı’nın mütevellîsi Derviş Ali gelüb vakf-ı mezbûr karyelerinden Merzifon Kazâsı’na tâbî‘ Çiftlik nam karyenin mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd yerler ile öşür ve resmine âherden dahl olunmak îcâb etmez iken civârında vâki‘ Korkud nam karye sipâhîsi (Boş) nam sipâhîsi zühûr (ve) gelüb ekâbirle tımarım karyelerinden sâliü’l beyân karyenin yerlerindedir deyu niza‘a tasaddî ve murâfa‘a-yı şer‘ olunduklarında dahî iddiâsı lağv ve mahs ve ol yerlerin hudûd ve sınırı kibel-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilmişken kâni‘ olmayub yine ol-vecihle hilâf-ı kânun ve kadîme mugâyir müdehaleden hâlî olmadığı bildirüb hüccet-i şer‘iyye ve kadîmî kanun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 102]

(Sayfa 102/1. Hüküm)

Sivas Valisine Mevlânâ Eğin Kadısı İle Eğin’den Üsküdar’a Gelince Yol Üzerinde Vaki’ Olan Kuzzât ve Nüvvâb Zîde Fazluma ve Kethüda Yerleri ve Yeniçeri Serdârları ve İskeleler Eminleri ve Sair Zâbitân Zîde Kadrehuma Hüküm Ki

Kıdvetü'l kuzzât ve'l hükkâm Mevlânâ Eğin Kadısı Sebâtî Mustafa zîde fazlühü südde-i sââdetime mektub gönderüb Eğin Kazâsı'na tâbi' fi'l asl Surak nam karye mütemekkinlerinden Anron nam zimmî yirmi seneden mütecâviz İstanbul'da sâkin ve sarraf tâifesinden olub üç-dört senede bir def'a vilayetine zehâb ve iyâbında hasâret-i azîmeye ducâr olduğundan gayrı âsitânedede dahî ahz u i'tâsının ibtâlîne bâdî olmağla emr-i şerîfim ile kazâ-yı mezbûre nâzil olub karye-i merkûmeye isâbet eden tekâlifden hisse-i tekâlifi edâya yine karye-i mezbûre ahâlîlerinden Kazer ve Mes'el nam iki nefer zimmîler tekfil etmeleriyle mesfûr Anron zimmînin bir nefer zevcesiyle âsitâne-i sa'detime gelmesine mümâna'at olunmamak için emr-i şerîfim verilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eylemeğın emr ve defter mücebince üzerelerine edâsı lâzım gelen tekâlifi her ne ise mahallinde kefilleri yedinden kabz ve zamânıyla kabzına me'mura edâ ve teslim olunmak ve âhere sirâyet eylememek şartıyla mesfûr Anron'un bir nefer zevcesi nasraniyenin âsitâne-i sa'detime gelmesi için esnâ-yı rahda mürûrlarına mümâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlî sadr olunmuşdur.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 102/2. Hüküm)

Sivas Valisine Sonisa ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas Sancağı'nda Sonisa Nahiyesi'ne tâbi' Calkara nam karye reâyâları gelüb bunların karyesinin mâlikânesi vakf-ı medrese-i Hızır Paşa dîvânîsi havass-ı hümâyunum mülhakâtı ve hâsıl-ı tahtında resm-i çift ve bennak ve hasılı kayd olunmağla karyeleri toprağında zira'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinin beşde bir öşründen mâlikâne tarafına âid olan cânib-i vakıf ve dîvânî tarafına âid olan mahsûl ile kadîmî re'âyâların tasarruf edenler kânun üzere îcâb eden çift ve resmlerin ve defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından olurları üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennak ve erişüb kâr-ı kîseye kâdir mücerredleri resm-i mücerredlerin ve sâir rüsûmların kânun ve defter mücebince hass-ı mutasarrıfa tamâmen edâ edüb kusurları olmayub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ve sâir bed' ve mezâlim ile te'addî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb etmez iken karye-i mezbûrenin dîvânîsi ber-vech-i mâlikâne mutasarrıfı tarafından Tokat voyvodaları olanlar aşâr ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mücebince ahz ve kabza kana'at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ve sâir bed' ve mezâlim ile te'addî ve rencîdeden

hâlî olmadıkların bildirüb kânun ve defter mücebince amel olunub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ve sâir bed' ve mezâlim ile zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Sonisa Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ile karye-i Calkara tamam mâlikâne vakf-ı medrese-i Hızır Paşa dîvânî hisse-i şehzâde hâliyâ hass-ı hümâyun ve hâsıl-ı dîvânî çift ve bennak ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû dört bin sekiz yüz otuz altı akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i mezbûrenin dîvânîsi havass-ı hümâyunum mülhakâtı olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 102/3. Hüküm)

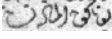
Sivas Valisine Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İcmallü serbest ze'âmeti karyelerinden Divriği Kazâsı'na tâbi' Zimare nam karyenin ehl-i zimmet re'âyâları gelüb ehl-i islâmın ba'zıları bunların karyeleri toprağında hâne-i avârızına bağı tekâlif icâb eder emlâk ve arâziye mutasarrıf olmalarıyla bunlar dahî avârız ve imdâd-ı hazeriyye ve sâir evâmir-i şerîfimle vâki' tekâlifden 'alâ ve evsât ve endâ i'tibâriyle tahammüllerine göre hisselerine düşeni bunlar ile ma'an edâ için taleb eylediklerinde bizler ehl-i islâm ve askeri tâifesindeniz tekâlif virmeziz deyu hilâf-ı kânun te'allül ve muhalefet ve hisselerine düşen tekâliflerin bunlara çekdirüb perakende ve perîşân olmalarına bâis oldukların bildirüb avârız ve imdâd-ı hazeriyye ve sâir evâmir-i şerîfimle vâki' tekâlifden 'alâ ve evsât ve ednâ i'tibâriyle mezkûrların tahammüllerine göre hisselerine düşen tekâlifleri bunlar ile ma'an edâ etdirilüb hilâf-ı kânun ve ol-vecihle te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 102/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Tımar karyelerinden Altın Kazâsı'na tâbi' Alulus nam karyenin ehl u fukarası arz-u hâl edüb karyeleri sipâhisi olan Arabkir'de sâkin Hüseyin nam sipâhî bin yüz yetmiş senesinde Kars cânibinden gelürken otuz nefer süvâri refikalarıyla karyelerine nüzûl ve kûhriden(?) mikdârı ve me'kulât ve meşrubatların vermişler iken atlarımıza yem getirmediniz deyu eyledikten ma'ada ehl-i örfe istinâden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk altı yüz guruşdan mütecâviz akçelerin ahz ve gasb edüb gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülme için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 103]

(Sayfa 103/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Niksar Kadısına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan kıdvetü'l emâsil-i ve'l ekârim Es-seyîd Latif zîde şerefehû südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bu kazâ-yı Niksar'da vâki' Melik Kadı Türbesi Vakfı'nın bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellîsi olub vakf-ı mezbûrun vakfiye-yi ma'mûlün bihâsına mukayyed akarâtından kazâ-yı mezbûrede vâki' bir bâb vakıf kahveci dükkanında âherin kat'an alâka ve müdahili olmayub bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden ashâb-ı ağrazdan Emir Ali oğlu Ahmed ve Yusuf ve İsmail Beşe dimekle ma'ruf kimesneler iki nefer zimmîler ile yek-dîl ve yek-cihet ve dükkân-ı mezbûru taraf-ı vakıfda sana zabt ettirmeziz deyu hilâf-ı şer'-i şerîf müdahale ve vakf-ı şerîfe gadr sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görülüb ashâb-ı ağraz olan mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 103/2. Hüküm)

Amasiye Kadısına Hüküm Ki

Kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân hâlâ Amasiye Sancağı Alaybeğisi Mustafa zîde kadrehû südde-i sââdetime mektub gönderüb Amasiye Sancağı'nda Amasiye Kazâsı muzâfâtından Argoma Nâhiyesi'nde Alırcı nam karye ve gayrıdan altı bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf olan Abdullah bin Mustafa memur olduğu Kars muhafazasında bayrağı elinde mevcûd olmayub terk-i hizmet eylediği bundan akdem ba'de'l-arz tımar-ı mezbûr ref'inden sancak mollalarından(?) Hasan'a tevcîh ve tahvîl hükmüyle üzerinde iken mezbûr Abdullah bin Mustafa alaybeğimiz azle karîb arz verüb bana gadr oldu deyu hilâf-ı inhâ bâ-arzuhal üzerine ibkâ ve tevcîh ve tahvîl etdirüb merkûm Hasan'a gadr-ı küllî etmekle tımar-ı mezbûr merkûm Abdullah bin Mustafa'nın terk-i hizmet ve ref'inden mezkûr Hasan'a verilmek bâbında arz ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz tahvîlân kuyûdâtına mürâca'at olundukda tımar-ı mezbûr mezkûr Abdullah bin Mustafa'nın berâtıyla üzerinde ve sancaklusu memur olduğu Kars ve Çıldır muhafazalarında mevcûd olub tımarına dahl îcâb etmez iken miralay-ı sâbık Mustafa azline karîb ta'am-ı hamından nâşî hilâf-ı inhâ mezkûr Abdullah bin Mustafa için ismi mevcûd ve cismi nâ mevcûd ve memur olduğu Kars muhafazasında kimesne bulunmayub terk-i hizmetdir deyu tımar-ı mezbûru Hasan nam kimesneye arz ve tevcîh ve tahvîl-i memleket edüb gadr etmekle tahtında alaybeğisi ve Kars beğlerbeğisinden arz görmek şartıyla tımar-ı mezbûr mezkûr Hasan'ın ve mukaddemâ kemâkân kendüye ibkâ olunması bâbında arz-u hâl birle inâyet ricâ etmeğin mûcebince Abdullah bin Mustafa memur olduğu Kars ve Çıldır'da mevcûd iken alaybeğisi mezbûr azli esnâsında memur olduğu mahalde nâ-mevcûddur deyu arzına binâen arz eylediği vâki' ise sancaklusundan ve çeribaşlarından ba'de's-suâl arz ve mahzar alub kalemine zabt etdirdikten sonra zabt etdirilmek şartıyla ref'inden merkûm Abdullaha yüz yetmiş üç senesi şâbanının ikinci gününde ibkâ ve hâlâ tahvîl hükmüyle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın tımar-ı mezbûrun Abdullah'a ibkâ muhafaza-yı mezbûrede mevcûd olduğu siz arz ve mahzar getirüb kalemine zabt etdirdikten sonra şerhiyle tahvîl verilmek keyfiyet sıhhat ve hakikat mahallinde bi'l cümle sancaklusundan istihbâr ve gadr ve himâyeden ârî vecihle arz ve mahzar ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 103/3. Hüküm)

Gedegre nâm-ı diğer Köprü ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından Hüseyin zîde mecduhû gelüb Sivas Sancağı'nda Gedegre Nahiyesi'nde berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti aklâmından nefis-i Köprü tevâbi'i karyeleri icmallü olub ve bu mâkûle icmallü zeâmet karyeleri sebest olmak kânunda mukarrer olmağla nefis-i Köprü el-mezbûre tevâbi'i karyelerinin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından içlerinden birinin çıkub şer'îye müte'allik da'vâlarının vuku'unda ahz ve habsları ve meclîs-i şer'e ihzarları lâzım geldikde kânun-ı kadîm üzere ze'âmet mutasarrıfları ma'rifetiyle görüle gelmiş iken Köprü serdârı tarafından hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm ahz ve habs teklifi ile te'addî ve rencîde ve remîdeden hâlî olmadıkların bildirüb Köprü serdârı tarafından defterlü re'âyâlarını ahz ve habs teklifi ile te'addî ve rencîde ve remîde etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve dîvân-ı hümâyunum kaleminden kânûnî suâl olundukda bâlâda mezkûr kimesneler bi'l-fîl sefere eşer sahîh dirliğe mutasarrıf dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden abâ'an cedd kul oğullarından olmayub hassalardan bir görülmüş olmayan icmallü serbest ze'âmet kazâ ve karyelerinin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından kimesneler şer'-i şerîf ihzarları ve ahz u habsları lâzım geldikde ra'iyet kayd olundukları kazâ ve karyelerin zâbitleri ma'rifetiyle görülmek için kânun üzere emr-i şerîf yazıl gelmişdir deyu derkenâr olunmağla derkenârı mücebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 104]

(Sayfa 104/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Sen ki Eğin Kadısı Mevlânâ Mustafa Küttâbî zîde fazlühûsun mektub gönderüb Eğin Kazâsı'na tâbi' Soran nam karye mütemekkinlerinden olub âsitânede misâfireten temekkün olan Sarraf Nazar nam zımmî tarafından vekîl olan babası Nakule veled-i Amirha nam zımmî meclîs-i şer'e varub yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Danık nam karye ahâlisinden olub İstanbul'da Vâlîde Hanı'nda mütemekkin sarraf

İnsinaş veled-i Kazer nam zımmî karye-i Danık'da vâki' mutasarrıf olduğu ma'lûmete'l hudûd tahtânî ve fevkânî mülk menzilinî bâ-hüccet-i şer'iyeye oğlu mezkûr Nazar ile şer'îki Sirab nam zımmîlere bin iki yüz otuz guruşa ale'l-iştirâkü's-sevî bey'-i bat-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı taht eyledikten sonra mesfûrân dahî mesfûr bu mâkûle zımmîyi bâ-hüccet-i şer'iyeye zabtı için taraflarından tevkîl etmeleriyle mesfûr dahî yedinde olan hüccet-i şer'iyeye mücebince bi'l-vekâle menzîl-i mezkûru zabt edüb âherden bir vecihle müdâhil olunmak îcâb etmez iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler mücerred ta'cîz ve ızrâr kasdıyla fuzûlî müdehale ve zabtına muhalefet ve gadr-ı küllî murâd etmeleriyle menzîl-i mezkûr yedinde olan hüccet-i şer'iyeye mücebince mesfûra bi'l-vekâle zabt etdirilüb ashâb-ı ağrâzdan olan mezkûrları bî-vech-i şer'î ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına vâkî hâlâ bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî etdirilmemek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 104/2. Hüküm)

(Derkenâr)

Müdde'î-yi mesfûr A'na dahî huzûruyla terâfu'-ı şer' olunduklarında mu'ârazadan men' ve mesfûrân zımmileri ve karındaşı Suvi(?) nam zımmîlere şer'an suâl ve cevâb tevcîh etmediğini nâtık Amasya kadısının vârid olan arzı zabt olunub bâ fermân-ı âlî şerh verilmişdir.

18 Cemâziye'l-evvel Sene 1174

Meblağ-ı mezbûr bin beş yüz yetmiş sekiz gurus ma'lûmü'l müdde'î-yi mesfûr A'na zımmî mu'ârazadan men' olduğunu nâtık Merzifon Kadısı'nın vârid olan arzı zabt olunub şerh verilmişdir.

Târih-i mezbûr

Sivas Valisine Merzifon ve Amasiye ve (Boş) Kadılarına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

A'na nam zimmî ile Hatem nam nasrâniye gelüb bunların mevrusları Haleb bazargânlarından Keşiş oğlu A'nazar nam zimmînin bin yüz altmış (Boş) senesinde Tokat Kazâsı ahâlisinden şehir kethüdâsı Hacı Hüseyin nam kimesne ile Kuyumcu Simon ve Mağredis ve Kalbuz nam zimmîler zimmetlerinde altı yüz guruş ve Merzifon Kazâsı sükkânından Lanron ve Azlan nam zimmî zimmetinde bin beş yüz sekiz guruş ve Amasya sükkânından El-hâcc İbrâhim nam kimesne ile şerîki Ekbirtam(?) nam zimmî zimmetlerinde dahî dört yüz seksen dört guruş alacak hakkı olmağla kable'l-ahz mevrûsları mesfûr mürd olub meblağ-ı mezkûr ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle mezkûr A'na asâleten ve mesfûrenin zevci (Boş) nam zimmî dahî vekâleten varub taleb ve almak murâd eylediklerinde mezkûrlar mücerred ekl u bel' sevdâsıyla dürlü galât ve bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sadedinde oldukların bildirüb ol-tarafa âher husus için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû mübâşeretiyle şer'le görülüb mevrusları hâlik-i mesfûrdan müntakîl mezkûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruş mâl-ı mevrûs hakları tamâmen tahsîl ve mesfûrlara bi'l asâle ve bi'l vekâle aliverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 104/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Kazâ-yı mezbûre sükkânından Numan nam kimesne gelüb yine kazâ-yı mezbûre sükkânından baba(sı) Mecid Ağa dimekle ma'ruf kimesne fevt oldukda mutasarrıf olduğu emvâl ve eşyâ ve nükûdu ile ve sâir emlâk ve terekesi ırs-ı şer'le bunun ile Sivas sâkinlerinden karındaşı Osman nam kimesneye intikâl etmekle bu ol-vakitde sağır olmağla emvâl ve eşyâ ve nükûd ve emlâk ve terekeden hissesine düşeni yine Sivas sükkânından vâsîsi (Boş) nam kimesne defter-i kassam mücebince bunun için zabt etmekle bu dahî erişüb bâli' ve da'vâya kâdir oldukda babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl emvâl ve eşyâ ve nükûd ve emlâk ve sâir terekeden hissesine isâbet eden hisse-i şâyî'âsın defter-i kassam mücebince taleb

eyledikde vâsîsi mezbûr şirrete sülûk ve karındaşı mezbûr Osman ile yek-dîl ve yek-
cihet ve dürlü galât ve bahâne ile hisse-i irsiyesin virmekte te'allül ve muhalefet ve
ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık
şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le
görülüb babasından müntakîl emvâl ve eşyâ ve nükûd ve emlâk ve sâir terekesi
defter-i kassam mücebince tamâmen tahsîl ve kendüye alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-
yı şerîf icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin
mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 104/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Sarraf tâifesinden Marderis ve şerîki Simon nam zimmîler gelüb Sivas
sükkânından Ken'anzâde Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde yüz
altmış beş senesi muharreminin yirmi dördüncü günü tarihiyle Sivas sükkânından
oğulları Seyîd Ahmed ve Seyîd Mustafa nam kimesnelerin kefâletleriyle altmış
dokuz senesi rebî'ül-evvelinin yirminci günü târihiyle borç verdikleri mühr-i
temessük mücebince gayr-i ez teslîm sahhü'l bâkî altı bin dört yüz seksen guruş
alacakları olub kable'l edâ mezkûr fevt olmağla meblağ-ı merkûmun edâsına kefil
bi'l-mâl olan müteveffâ-yı merkûmun oğulları merkûmlardan bi'd-defa'at taleb
eylediklerinde mesâfe-i ba'îdde olduklarından mücerred ibtâl-i hakk sevdâsında olub
bu âna dek avk ve te'hir ile bunlara göndermeyub ziyâde gadr u te'addî eylediklerin
bildirüb âher husus ile memur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ber-
müceb-i temessükât gayr-i ez teslîm sahhü'l bâkî alacakları olan ol-mikdâr guruş
müteveffâ-yı merkûmun kefil olan oğullarından tahsîl olunmak bâbında emr-i
şerîfim ricâ eylediği ecilden âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde
şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 105]

(Sayfa 105/1. Hüküm)

Sivas Valisine Dârende ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hacı Osman nam kimersne gelüb bunun babası ve vâlidesi mütâkiben fevt olduklarında Dârende Kazâsı toprağında vâki' mutasarrıf oldukları bir kıt'a mülk bağları ile sâir terekeleri irs-ı şer'le buna münhasıra olub âherden bir vecihle dahl îcâb etmez iken bu diyâr-ı âherde bulunmağla babası müteveffâ-yı mezbur ve vâlidesi müteveffîye-yi mezbûreden müntakîl mezkûr bağçe ile ma'lûmü'l mikdâr terekeyi kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Ebû'l Kâsım ve karındaşı Yusuf nam kimesneler fuzûlî zabt etmeleriyle bu dahî diyâr-ı âherden gelüb taleb eyledikde bî-vech-i şer'î ve gâh zaman mürûr eyledi deyu gadr-ı küllî sevdasında oldukların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb babası ve vâlidesinden müntakîl mezbûrânın fuzûlî zabt eyledikleri mülk bağı ile eşyâsı her ne ise kendüye alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim rîcâ eyledikde mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 105/2. Hüküm)

Tahte't-tarîk ve İskilib ve Osmancık ve Hacı Hamza ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sülehadan Şeyh İsmâil zîde salâhû südde-i sa'detime gelüb bunun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fîl berât-ı şerîfimle mütevellîsi olduğu müteveffâ Akşemseddîn Vakfı'nın defterde mukayyed karyelerinden Tahte't-tarîk (?) Nâhiyesi'ne tâbi' Merğum Oluk ve Kûh Uzun Seki ve Çukurcalı ve Ferkîn ve (Boş) nam karyelerin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından ba'zıları kadîmî karyelerinden kalkub varub taht-ı kazânızda vâki' ba'zı kazâya ve kurâ ve askerî çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla bu dahî vakfin olmağla defterlü re'âyâsın buldukları mahallerden kaldırub kadîmî karyelerine nakl u iskân etdirmek murâd eyledikde hilâf-ı kânun ve defter kazâya ve kurâ zâbitlerine ve çiftlik ashâbına istinâden te'allül ve muhalefet ve vakf-ı şerîf mahsûlâtına gadr eylediklerin bildirüb vakfin ol-mâkûle defterlü re'âyâsı buldukları mahallerden kaldırılıub kadîmî karyelerine nakl u iskân etdirilüb hilâf-ı kânun ve defter kazâya ve kurâ zâbitlerine ve çiftlik ashâbına istinâden te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında

hükmi hümayunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 105/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Sarraf tâifesinden Marderus ve Meliki Nemik nam zımmîler gelüb bunların Sivas'da sâkin re'âyâdan Sarızâde Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden bir kıt'a mühr-i temessük mücebince bin tedi yüz altmış guruş alacakları olub Sivas sükkânından merkûmun etibba'ından İbrâhim nam kimesne vekîl bi'l-mâl olmağla meblağ-ı mezbûru defa'atle taleb eyledikde zaman mürûr eyledi deyu hilâf-ı şer'-i şerîf virmekde te'allül ve gadr sevdeasında oldukların bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ol-mikdâr alacakları alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görüle deyu emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 105/4. Hüküm)

(Derkenâr)

Mezbûr Ahmed müdde'ileri mezbûrlar ile terâfu'-ı şer' olunduğunda mezbûr Ahmed hayâtında yedinden seksen guruş istikrâzı ve mukâbilinde elli kıyye akçesi mûkâbili teslîm ve bundan ma'ada bir kilim tohum nâmıyla aldığı üzerine sâbit ve ma'ada on altı kîse akçe mütâlebeleri kezb-i sarîh olub ve mezbûr Ahmed'den istikrâz eylediği akçesini teslimde verdikleri ağnam ve gerek kilimi gerü zôr ve teslîm tenbîh olduğunu nâtık Bozok ma' Selmanlu nâibi Mustafa Efendi'nin vârid olan arzı zabt olunub bâ fermân-ı âlî şerh verilmişdir.

Fî 18 Safer Sene 1174

Bozok Voyvodası (Boş) Dâme Mecdûhû ve Bozok ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Çaparlu Aşîreti'nden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) ma'lûmü'l esâmî kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf müdehale olunmaları îcâb etmeyub ve Piranda Mir Aşîreti'nden Abdi (nam) kimesne dahl ve ta'arruz etmemek üzere fermân-ı âlîleri var iken Kayseriye Kazâsı'na tâbi' Tan nam karyeden mütegalibeden Bölükbaşı oğlu Ahmed dimekle ârif şâkî(?) yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf cebren bunları ahz ve habs ve darb-ı şedîd ile darb ve cevr eylediklerinden gayrı bunların on altı kîselik mikdârı öküz ve yün ve koyun ve mâl ve eşyâların alub mağdûr ve mazlûm olduklarını ve mezbûr taht-ı kazânızda sâkin olduğun bildirüb şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf gasb eyledikleri devâb ve mevâşî ve emvâl ve eşyâsı tamâmen tahsîl ve geriye alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 105/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Tokat Kal'ası mustahfızâtından El-hâcc Ömer ve Sâdık ve Yusuf ve Seyîd El-hâcc İbrahim ve (Boş) nam mustahfızlar gelüb berevât-ı şerîfimle mutasarraf oldukları gedik tımarları karyelerinden kazâ-yı mezbûre tâbi' Kızılöz nam karye toprağında Beşviren Deresi ve Ot Yazusu ve Karlı deresi dimekle ma'ruf mahallerde vâki' resm-i vakıfdan tımarlarına hâsıl-ı kayd olan yaylak yerlerine zamanında celeb tâifesinden ve sâir ba'zı kimesneler koyun ve sığır ve sâir hayvanlarıyla çıkub yaylayub otundan ve suyundan intifa' etmeleriyle bunlar dahî amellerine göre yaylak resmlerin taleb ve almak istediklerinde kemâl-i huşûnetlerinden nâşî virmeyub olvecihle tımarları mahsûlâtının küllî kesr ve noksan tertîbine bâis oldukların bildirüb ol-mâkûlelerin amellerine göre yaylak resmleri alıverilüb hilâf-ı kânun ve defter te'allül ve muhalefet ettirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâhîr-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 106]

(Sayfa 106/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin Kadısına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Karşula nam karye sâkinlerinden Agop nam zimmî südde-i sââdetime gelüb bundan akdem mürd olan babası Mağdesi Kazer nam zimmînin kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden sâbıkan nüzûl emîni Mehmed Ağa dimekle ma'rif kimesne zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinde bâ-temessük alacağından ba'de küllî hesâb gayr-ı ez-teslim bin yedi yüz guruş alacak hakkı bâkî kalub kable'l-eyyâmda merkûm Mehmed fevt olmağla yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden emvâl ve eşyâsını vaz'-ı yed eden oğlu Mehmed Emin nam kimesneden mâl-ı müteveffâdan taleb eyledikde bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet ve lede't-terâfu' şer'an sâbit ve hükm ve iltimâsına tenbih birle kıbel-i şer'den i'lâm ve hüccet-i şer'iyye verilmişken mugâyir-i hüccet-i şer'iyye yine edâda te'allül ve muhalefet ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyye müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde şer'an sâbit ve mahkûmun-bih olan ol-mikdâr guruş alacak hakkı terekesine vaz'ü'l-yed olan oğlu merkumdan müteveffâ-yı mezbûr malından tamâmen tahsîl ve bî-kusur alıverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyye bir dürlü te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 106/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Eğin Kadısı ile Geyve'ye Gelince Yol Üzerinde Vaki' Olan Kuzât ve Nüvvâb ve Kethüda Yerleri ve Yeniçeri Serdarları ve Sair Taifeye Hüküm Ki

Kıdvetü'l kuzât ve'l hükkâm Geyve Kadısı Mevlânâ Atâullah zîde fazlühü südde-i sââdetime mektub gönderüb Anadolu'da vâki' Geyve Kazâsı'na tâbi' Ortaköy nam karye ahâlîlerinden mûsîn ve ihtiyar ve dahî otuz nefer kul meclîs-i şer'e varub Nikola veled-i Mestatib(?) nam zimmî karye-i mezbûrede mütevellid ve mütemekkîn ve emlâk ve arâzî ashâbından olub bundan akdem Eğin Kazâsına tâbi'

Surak nam karyede bir nasrâniyeyi tezvîc ve iki seneden beru zikrolunan Surak Karyesi'nde sâkin olduğundan mezkûr Orta köy Karyesi'nde olan emlâk ve arâzîleri muattal ve müşrîf ve harâbe ve bâ fermân-ı âlî vârid olan tekâlifden hissesin edâ eden kimsesi olmayub mesfûr bu mâkûle dahî vatan-ı asliyesi olan sâlîfü'z-zikr Ortaköy nam karyeye nakl murâd eyledikde mûmâna'at olmağla mesfûr Nikola zımmî ile zevcesi Varvara ve kaynatası Abua nam nasrâniyelerin nakillerine mûmâna'at olunmamak bâbında der-devlet medâra arz ve i'lâm ediver deyu ilhâh etmeleriyle olbabda vâki' hâli hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına bi'l iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere mesfûr zımmî ve zevcesi ve kayın atası mesfûrelerin karye-i mezbûra naklinde mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 106/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tozanlı Nahiyesi Naibine Hüküm Ki

Nâhiye-yi mezbûre tâbi' Alibeğli nam karye sâkinlerinden Osman nam kimesne ile zevcesi Ayşe nam hâtun südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bu kendü hallerinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîleri olmayub üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Rüstem ve nâhiye-i mezbûra tâbi' Sekini nam karyeden Hatîb ve dört beş oğlu ve Havlak Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî birbirleriyle müttefik ve hevâlarına tâbi' ehl-i örf tâifesiyle yek-dîl ve yek-cihet ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk mezbûr Osman'ın elli gurusu ve mezbûre Ayşe'nin altmış gurusuyla altı adet koyun ve bir re's katırın gasben ahz ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfik şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer'le götülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf gasben ahz eyledikleri ol-mikdâr gurusları ile hayvanâtları mezbûrlardan buna alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunm ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek (için) yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Zilhicce Sene 1173

[Sayfa 107]

(Sayfa 107/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Niksar ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Müteveffâ Gâib Mehmed Paşa ve karındaşı İbrahim Paşa Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere hâlâ berât-ı şerîfimle ber-vech-i iştirâk mütevellîleri olan Seyîd Osman ve Seyîd Ahmed ve ve Seyîd Mahmud zîde şerefehüm gelüb vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânîde mukayyed selâfîn-i mâziye temlîki mücebince kadîmden beru oşür ve resmi taraf-ı vakıfdan alınagelen Niksar Kazâsı'na tâbi' Boynukelri(?) ve Erdel nam karyeler toprağında ma'lûmetü'l-hudûd yerlerine dahl olunmak îcâb etmez iken medîne-i Sivas'da müteveffâ Hasan Paşa Vakfı karyelerinden Niksar Kazâsı'nda vâki' (Boş) nam karyenin zâbiti olan Osman Efendi dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve ol-yerler Hasan Paşa Vakfı karyelerinden mâru'z-zikr karyenin toprağındadır oşür resmin ben alırım deyu hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm fuzûlî müdehale ve tegallûben altmış keyl oşür mahsûlün ahz ve bundan akdem murâfa'a-yı şer'-i şerîf olunduklarında mezkûrun müdehalesi mugâyir-i kadîm olduğu tevâtüren sâbit ve müdehaleden men'-birle cânib-i şer'-den hüccet-i şer'iyeye verilmişken mezkûr kâni' olmayub hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm ve hüccet te'addî eylediğün bildirüb ol-yerlerin oşür ve resmi kadîmi üzere kendülere ahz ve kabz etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 107/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Niksar ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İsmail nam kimesne gelüb Niksar Kazâsı sâkinlerinden Göçen/Köçek(?) Ali dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden ber-mûceb-i temessük bin yüz altmış (Boş) senesinde üç yüz seksen guruş alacak hakkı olub meblağ-ı merkûmu defâ'atle taleb eyledikde vermeyüb mezkûr mütegalibeden olmağla bir dürlü mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmayub ber-mûceb-i temessük ol-mikdâr guruş alacak hakkı zimmetinde kalub vücûh ile gadr ve ahvâli mükerrer olduğun bildirüb çavuş mübâşeretiyle şer'le görölüb mezkûr Ali'nin zimmetinde ber-mûceb-i temessük bin üç yüz seksen guruş hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur

kendüye mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle aliverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve tereddüd etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 107/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Yeni İl ve Türkmân Haleb Hassı Voyvodası Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhû ve Yeni İl ve (Boş) ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Sâbıkan Yeni İl Voyvodası olan Zeynelabidin zîde mecduhû arz-u hâl edüb voyvodalığı mezbûrlar altmış dokuz senesinde uhde ve iltizâmında olub Yeni İl ma' Haleb türkmânından 'Alyaz Beg dimekle ma'rûf kimesnenin zimmetinde sene-i mezkûrede beş bin üç yüz altmış guruş alacağı olub kable'l-eyyâmda mezbûr fevt olmağla müteveffâ-yı mezbûrun terekesine vaz'ü'l-yed olan veresesinden taleb olundukda mezbûrlar virmekde te'allül ve muhalefet ve hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb buldukları mahalde şer'le görölüb aliverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve niza' etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Zilhicce Sene 1173

(Sayfa 107/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas İli Kadısına Hüküm Ki

Seyîd Halil ve Seyid Himmet ve Abdulkâdir ve Süleyman ve Abdulkerîm ve Hasan ve Hüseyin nam kimesneler südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar müteveffâ Kurd Turmuş sipâhî evladları olub Sivas İli Kazâsı'na tâbî' Yatak nam karye toprağında bi'l-fîl zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb eder hâne-i avâırına bağılu(?) kadîmî re'âyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle te'addî ve rencîde olunmaları iktizâ etmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri zuhûr ve subaşlılarıyla yek-dîl ve yek-cihet ve sizin ecdâdınız sipâhî etmiş iken siz sipâhî değılisi(ni)z avâır ve sâir üzerlerimize vâride olan tekâlîfden siz dahî bizimle ma'an hisse veriniz deyu hilâf-ı kânun te'addî ve mezbûrlar ile murâfa'a-yı şer'

olduklarında mezbûrların iddiâları lağv ve ol-vecihle olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘-birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilmişken yine te‘addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb hüccet-i şer‘iyye ve fetvâ-yı şerîfeleri mücebberince amel olunub hilâf-ı kânun zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

[Sayfa 108]

(Sayfa 108/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Gedegre Kazası Naibine Hüküm Ki

Sen ki Gedegre Kadısı Nâibi Mevlânâ Eş-şeyh Abdullah zîde ilmuhûsun. Mektub gönderüb nişân-ı hümâyunum verilen dergâh-ı muallâm müteferrikalarından Hüseyin zîde mecduhûnun mültezîmi El-hâcc Süleyman zîde kadrehû meclîs-i şer‘e varub Amasiye ve Kastamonu ve Niğde ve Trabzon ve Begşehri Sancakları’nda Gedegre ve gayrı nâhiyelerde nefsi-i Köprü ve gayrıdan yetmiş üç bin yüz elli yedi akçe mumâ-ileyh müteferrika Hüseyin zîde mecduhûnun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti baş kalemi olan Amasya Sancağı’nda Gedegre Nâhiyesi’ne tâbi‘ neferât ve zemîn ile karye-i Köprü mâlikâne vakf-ı imâret Yörgüç Paşa dîvânî tımar ma‘ niyâbet ve mukâta‘a-yı tamga ve bâc-ı bazar yekûn ma‘ gayruhû on iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde nefsi-i Görî tâbi‘ Gedegre deyu yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve ma‘ gayruhâ birikdirilüb yirmi altı bin akçe yazusundan yirmi iki bin akçesi ifrâz ve zeâmet ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun on altı bin altı yüz akçesi defter-i hâkânîde mastûr olduğu yine mumâ-ileyh Hüseyin zîde mecduhûnun zeâmeti ve yekûn-ı mesfûrun dört bin akçesi dahî ifrâz ve Zeytun Nâhiyesi’ne tâbi‘ Gül nam karye ve ma‘ gayruhâ birikdirilüb yirmi bin akçe zeâmet ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun on bin akçesi karye-i Gül el-mezbûre ve gayrıdan altı yüz yedi bin beş yüz altmış yedi akçe zeâmete mutasarrıf Mehmed Kuşçu tirdâr hissesinin bâkîsi müşterekleriyle kaydında ve Amasya Sancağı’nda asiyâbân-ı destârın resmi dahî müstakîlen merkûm Mehmed Kuşçu Tirdâr hissesinin kaydında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve nefsi-i Görî tahtında hâsıl-ı kayd olunur müşterekiyle mumâ-ileyh müteveffâ Hüseyin zîde mecduhûnun zeâmeti

hâsilâtının cüz'î azamî olan mukâta'a-yı tamganın noksan tertîbine mûceb hareket iktizâ etmez iken âherden ehl-i zimmet re'âyâdan Keşiş oğlu Arhan ve Mertan ve Agop ve sâir ma'lûmü'l esâmî zimmîler iki üç seneden beru kadîme mugâyir harekete tasaddî ile mumâ-ileyh müşterekiye kaydına dâhil mukâta'a-yı tamganın ihtilâl-i nizâmına bâis olmalarıyla zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum verilmek ricâsına vâkî' hâlâ bi'l-iltimâs arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûz- namçe-i hümayun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve dîvân-ı hümayunum kaleminden kânûnî suâl olundukda nefsi Köprü'den mukâta'a-yı tamga ve bâc-ı bazar müşterekiye müteveffâ Hüseyin ve Mehmed Kuşçu'nun zeâmetleri dâhilinde Amasya Sancağı'nda asiyâbân-ı destârın resmi dahî mumâ-ileyh Mehmed Kuşçu kaydında olmağla bu sûret zikrolunan mukâta'a bâc-ı bazar kadîmden tevcîhle ahz ve kabz olunagelmîş ise(?) kânun ve defter mûcebince kadîmîsi üzere müşterekiye mutasarrîf Hüseyin tarafından ahz ve kabz etdirilmesi defter-i hâkânî mazbatası ve kanun dahî muvâfık olduğu derkenâr olmağla defter-i hâkânî ve kânun üzere amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî ve kânun-ı kadîme mugâyir te'allül ve niza' etdirilmemek için emr-i şerîfim sūduru bâbında bi'l-ffîl reisü'l-küttâbım olan Mehmed Emin dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 108/2. Hüküm)

Sivas Valisine Hüseyinâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Hüseyinâbâd Kazâsı'na tâbi' Eskibaz(?) nam karyede vâkî' müteveffiyân Hoca Ahmed ve Hoca Yusuf nam sâhibü'l hayrat binâ eylediği zâviyesinde bi'l-ffîl berât-ı şerîfimle zâviyedâr ve vakfının mütevellîsi olan sülehâdan Ebûbekir halîfe arz-u hâl edüb selâtn-i mâziyeden beru karye-i mezbûre toprağında vâkî' ma'lûmü'l-hudûd yerleri müteveffiyân-ı mezbûrana hîbe ve temlik ve yedinde mülknâme-i hümayun verildikten sonra onlar dahî ol-yerleri vakf eyledikde ol-yerlerin hâsılı olan gillesinden altı sehmin zâviye-i mezbûrede zâviyedâr olanlara ve ma'adası it'âm-ı ta'am harcı ve sarf oluna deyu şart eylediği defter-i hâkânî ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bu hâlâ berât-ı şerîfimle

zâviyedârı olmağla şart-ı vakıf mücebince ol-yerleri tasarruf ve gillesin ahz ve kabz ve şart-ı vakfı edâ edüb mugâyir-i şart-ı vakıf müdehale ve ta'arruz olunmak icâb etmeyub vakıfân-ı mezbûrân gille-i vakıfdan ecânibden bir nesne verile deyu şart ve ta'yîn etmiş değil iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden (Boş) nam kimesne gille-i vakıfdan ben dahî hisse alırım deyu fuzûlî ve bilâ-sebeb ve hilâf-ı kânun ve mugâyir-i şart-ı vakıf müdehale ve niza'dan hâlî olmadıkların bildirüb şart-ı vakıf mücebince amel olunub mezbûrların hilâf-ı şart-ı vakıf ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere amel olunmak için fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1173

[Sayfa 109]

(Sayfa 109/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Arabkir Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı sâkinlerinden Musa nam kimesne gelüb yine kazâ-yı mezbûrda sâkine ammîsi ve vâsîsi olduğu Asiye bint Mustafa nam bîkr-i bâliğayı şühûd mahzarında kimesne tezvîc etmeyub ve bir şâhid mahzarında nikâh şer'an sahîh değil iken yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Tef'î nam karye sükkânından Mehmed bin Molla Hüseyin nam kimesne zuhûr ve ben mezbûreyi (Boş) nam kimesne muvâcehesinde tezvîc eyledim menkûhemdir deyu hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî müdehale ve te'addîden hâlî olmaduğın ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verildiğün fetvâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub mezkûr Mehmed'in hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı şerîfe ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 109/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Abdi ve Mehmed ve İbrahim nam kimesneler ile Sultan nam hâturn gelüb mezbûrünün karındaşları mezbûrenin zevci Ali nam kimesne kendü hâlinde iken

Çorum sükkânından Ebubekir Efendi demekle (ma‘rûf) kimesne ile çiftlik kethüdâsı ve Korucuoğlu Süleyman Ağa ve Kethüdâ İmam oğlu demekle ârif kimesneler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve yüz yetmiş (Boş) senesinde mezkûr Ebûbekir’in hizmetinde iken hilâf-ı şer‘-i şerîf üç bin guruşluk emvâl ve eşyâ ve devâb ve mevâşîsini zabt ve eşyâ-yı mezbûreyi vermemek için âlât-ı câriha ile darb ve gadr ve te‘addî kalemleri(?) berât olan fetvâ-yı şerîfe mücebince murâfa‘a-yı şer‘ ve müteveffâ-yı mezbûrun emvâl ve eşyâ ve devâb ve mevâşîsi Alıverilüb katil maddesinde dahî icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında mukaddemâ mezbûrân Abdi ve Mehmed’in istid‘âlarıyla mahallinde şer‘le görülmek üzere emr-i şerîf sadrolunmuşken bir dürlü murâfa‘a-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve takdîr(?) emr-i âlî mümkün olmayub mağdûr oldukların bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince âher husûsa memur mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görüleb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim südürünü istid‘â eyledikleri ecilden mukaddemâ sâdır olunan emr-i şerîfim mücebince âher hûsûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 109/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

Kıdvetü’n-nüvvâbü’l müteşerri‘în Tosya kadısı nâibi mevlânâ Mustafa zîde ilmuhsun. Südde-i sa‘detime mektûb gönderüb Tosya Kazâsı civârında vâki‘ Saz Kazâsı ahâlîlerinden cemi‘-i gafîr kimesneler meclîs-i şer‘e varub kazâyı mezbûra tâbi‘ Çakal nam karye sükkânından Ramazan oğlu Tavîl(?) Hasan nam şâkî refîkaları Koca Ahmed ve Deli Hüseyin nam kimesneler ile kesresi a‘yanlık iddiâsıyla yüz yetmiş (Boş) senesinden beru on beş neferden mütecâviz müselleme eşkiyâyı başına cem‘ ve fesâdını tercîc için ba‘zılarını ehl-i örfе mürâca‘at ile tecrîm ve ba‘zılarını dahî ve tahfîf ile kendüsü tecrîm ve Hüseyin’in Sivas Kal‘ası’na kal‘a-bendi için emr-i şerîf sadrolunmuşken memnu‘ ve mündefi‘ olmayub şekâvete murâd ve vâki‘ olan zûlm ve te‘addilerinden perakende ve perîşân olmalarına bâis olmağın ashâb-ı hukûkun şer‘an sâbit olan hakları ba‘de’l istirdâd kendüsü yine kal‘a-yı mezbûrede kal‘a-bend olmak ricâsına vâki‘ hâli emr-i şerîf verilmek ricâsına bi’l iltimâs arz

eylediği ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle müceddeden terafu' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyet i'lâm oluna deyu emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 109/4. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir sâkinlerinden İbrahim nam kimesne gelüb bunun Kazâ-yı Arabkir'de mutasarrıf olduğu mülk arsasında âherin kat'a alâka ve müdahli olmayub bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken yine Arabkir sâkinlerinden ashâb-ı ağrazdan Ömer nam kimesne bunun mutasarrıf olduğu mülk arsasını bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî cebren ve kahren zabt ve üzerine binâ ihdâs etmekle ihdâs eylediği binasının zarar-ı şer'îsi ma'rifet-i şer'le men' ve arsasın gerü almak murâd eyledikde kemâl-i ta'arruzundan nâşî virmekte ta'allül ve ve muhalefet ve gadr sevdâsında olduğun ve bu bâbda dâvâsına mufâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb ihdâs eylediği binasının zarar-ı şer'îsi ma'rifet-i şer'le men' ve mülk arsasını kendüye alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîf icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 109/5. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sükkânından El-hâcc Osman ve (Boş) nam kimesneler gelüb bunlar tımarı karyelerinden Hisarçayı nam karyenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeyi oğullarından olub üzerelerine edâsı lâzım gelen resm-i bennakların kânun ve defter mücebince karye-i mezbûr sipâhisine edâda kusurları yoğiken karye-i mezkûre sipâhîsi (Boş) nam sipâhî kana'at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebiyle te'addî ve bundan akdem te'addîleri men' için kânun üzere emr-i şerîf verilmişken memnu' olmayub te'addîden hâlî olmaduğün bildirüb men' ve def olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak emrim olmuşdur.

[Sayfa 110]

(Sayfa 110/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Medîne-i Tokat sâkinlerinden Avanis nam zımmî gelüb bunun mevrûsu İstefan nam zımmî mahmiye-i Edirne'de ticâret etmek üzere sâkin iken bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mürd oldukda sekiz kîse akçesi ırs-ı şer'le buna intikâl ve bu dahî medîne-i Tokat'da bulunmağla yine Tokat sâkinlerinden mesfûrun şerki Dard'an oğlu dimekle ârif Aknesan nam zımmî mesfûn helâkinde(?) mevcûd olmağla zikrolunan sekiz kîse akçesin zabt ve hâlâ medîne-i Tokat'da olub bu dahî ma'rifet-i şer'le verâsesin ba'de'l-isâbet(?) taraf-ı şer'den yedine verilen hüccet-i şer'iyye mûcebince meblağ-ı mezbûru mesfûrdan bi'l-verâse taleb ve almak istedikde meblağ-ı mezbûrun altı yüz guruşun ifrâz ve buna teslîm ve ma'adasın inkâr ve zimmetinde kalub ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mûcebince şer'le görülüb mevrûsu mürd-i mesfûrdan müntakîl şerki mesfûrun zimmetinde olan akçesi her ne ise mesfûrdan bi't-tamâm tahsîl ve bî-kusur buna alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır.

(Sayfa 110/2. Hüküm)

Artukâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Nişân-ı Hümâyunum verilen dergâh-ı muallâm Çavuşlarından Ahmed kethüdâ-yı âhûr zîde kadrehû gelüb Sivas Sancağı'nda Artukâbâd Nahiyesi'nde Sesözü nam karye ve gayrıdan kırk dokuz bin iki yüz yetmiş sekiz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti baş kalemi olan sâlifü'z-zikr Sesözü ve zeâmeti mülhakâtından yine nâhiye-yi mezbûre tâbi' Akkârbân Saray ve Giderek karyeleri topraklarında hâsıl olan tereke ve oşrûn tarafından subaşısı olanlar bazara götürüb sefer mühimmâtı için fûrûht murâd etdikde Tokat voyvodası tarafından maldar olanlar bâc-ı bazar nâmıyla akçe mütâlebesiyle te'addî ve rencîde ve remîdeden hâlî

olmadıkların bildirüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 110/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Hâlâ Yeni İl ma' Türkmen Haleb Voyvodası Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Sivas ve Yeni İl ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâbıkan Yeni İl ma' Türkmen Haleb/Çelebi(?) Hassı Voyvodası kıdvetü'l emâcid-i ve'l âyân Zeynelabidîn zîde mecduhû arz-u hâl edüb hass-ı mezbûr aşâirinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) aşiretleri büyüğü(?) olan Aliyaz Beg dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde aşâir-i merkûme malından medîne-i mezbûrede beş bin üç yüz altmış guruş alacağı olub kable'l-eyyâmında mezbûr fevt olmağla müteveffâ-yı mezbûrun terekesine vaz'ü'l-yed olan veresesinden talep olundukda dürlü galât ve bahâne îrâdıyla virmekte te'allül ve tereddüd mezbûrlar taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb buldukları mahalde şer'le görülüb meblağ-ı mezbûr vekîl-i merkûma alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 110/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Yeni İl ma' Türkmen Haleb Hassı Voyvodası Çaparzâde Dâme Mecduhûya ve Sivas ve Yeni İl ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâbıkan Yeni İl ma' Türkmen Haleb Voyvodası kıdvetü'l emâcid-i ve'l âyân Zeynelabidîn zîde mecduhû arz-u hâl edüb voyvodalık-ı mezkûr merkûm bin yüz altmış dokuz senesinde uhde ve iltizâmında olmağla hass-ı mezbûr aşâirinden Îsâ Aşireti malından Pehlüvanlı Köyü Begi olan Aliyaz Beg dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde sene-i mezbûrede yüz otuz guruş ve Bazatlu perakendesini malından dahî yüz guruş cem'an iki yüz otuz guruş alacağı olub kable'l-eyyâmında merkûm Aliyaz fevt olmağla terekesine vaz'ü'l-yed olan veresesinden talep olundukda mezbûrlar

dürlü dürlü galât ve bahâne ile virmekde te'allül ve muhalefet ve mezbûr hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere oldukların ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb buldukları mahalde şer'le görölüb vekîl-i merkûma aliverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğün şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 110/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre ve Geldigelen ve Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Züemâdan Mehmed Kemankeş zîde kadrehû gelüb Amasiye ve Sivas Sancakları'nda Gedegre ve gayrı nahiyelerde Gulâm nam karye ve gayrıdan otuz bin iki yüz elli akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı zeâmetinin baş kalemi olub müşterekiyle kayd-u berâtına dâhil karye-i Gulâm el-mezbûre ile Geldigelen Nâhiyesi'nde karye-i kadîm ve Gedegre Nâhiyesi'nde karye-i Otak ve karye-i Eyledik(?) ve yine Geldigelen Nâhiyesi'nde karye-i Ahî Ta'an(?) ve Amasya Kazâsı muzâfâtından Arguvan Nâhiyesi'nde karye-i Kulağuz ve yine Amasya Kazâsı muzâfâtından Gâziler Ovacığı Nâhiyesi'nde karye-i Koralan ve Merzifon Nâhiyesi'nde karye-i Simakofya ve yine Gedegre Nâhiyesi'nde Tehâvender(?) ve icmallere ve âher karyeleri subaşısını ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtdan berâtları yazularına göre hisselerine düşeni kânun ve defter mûcebince ahz u kabza murâd eyledikde müşterekleri olan Amasya ve Sivas Sancakları'nda Gedegre ve gayrı nâhiyelerde karye-i Gulâm el-mezbûre ve gayrıdan otuz bin altı yüz elli akçe zeâmete mutasarrıf Feyzullah veled-i Ammar Beg ve Aydın ve Bolu ve Kütayha Sancakları'nda Çatalburgaz ve gayrı nâhiyelerde nefsi-i Çatalburgaz ve gayrıdan kırk sekiz bin iki yüz kırk üç akçe zeâmete mutasarrıf dîvân-ı hümâyunum kâtiblerinden Ahmed Nüzhet deyu peydâ ve sadr-ı âlî ve Gedegre Nâhiyesi'nde karye-i Gulâm el-mezbûre ve gayrıdan yedi bin akçe tımara mutasarrıf Hüseyin veled-i Muharrem ve Geldigelen Nâhiyesi'nde karye-i Şeyh ve gayrıdan üç bin akçe tımara mutasarrıf Hasan ve yine Geldigelen Nâhiyesi'nde Geren nam karye ve gayrıdan on sekiz bin sekiz yüz akçe tımara mutasarrıf Hüseyin veled-i Ömer ve yine Gedegre Nâhiyesi'nde karye-i Oktan ve

gayrıdan üç bin akçe tımara mutasarrıf Mustafa ve yine Geldigelen Nâhiyesi'nde Çavuşarak nam karye ve gayrıdan dokuz bin akçe tımara mutasarrıf El-hâcc Mehmed bin Sarraf Mustafa ve Kastamonu İli

[Sayfa 111]

Sancakları'nda Sinob ve gayrı nâhiyelerde Sarıcaşana nam karye ve gayrıdan kırk dört bin iki yüz akçe zeâmete mutasarrıf dîvân-ı hümâyunum kâtiblerinden İbrâhim bin Abdullah ve Gedegre Nâhiyesi'nde Humi(?) nam karye ve gayrıdan beş bin yedi yüz elli akçe tımara mutasarrıf Feyzullah veled-i Mehmed ve yine Gedegre Nâhiyesi'nde karye-i Eyledek ve gayrıdan dört bin beş yüz doksan dokuz akçe tımara mutasarrıf Ali ve yine Geldigelen Nâhiyesi'nde Kil nam karye ve gayrıdan sekiz bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf Hüseyin veled-i Mustafa ve Gâzilerocağı(?) Nâhiyesi'nde karye-i Kozalan ve gayrıdan on bir bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf Mehmed ve karye-i Kozalan el-mezbûreden altı yüz akçe ile mutasarrıf Mustafa ve Arguvan Nâhiyesi'nde karye-i Kulağuz el-mezbûre ve gayrıdan üç bin akçe tezkire ile mutasarrıf Ali ve Merzifon Nâhiyesi'nde karye-i Simakoca ve gayrıdan on dört bin üç yüz elli akçe tımara mutasarrıf Seyîd Mehmed veled-i Davud ve Geldigelen Nâhiyesi'nde Elikli nam karye ve gayrıdan dokuz bin yedi yüz seksen dört akçe tımara mutasarrıf Hacı Mehmed ve Arguvan Nâhiyesi'nde Olko(?) nam karye ve gayrıdan yedi bin sekiz yüz kırk bir akçe tımara mutasarrıf Ramazan ve yine Argoma Nâhiyesi'nde Alala nam karye ve gayrıdan sekiz bin yüz yirmi akçe tımara mutasarrıf Veli ve yine karye-i Alala el-mezbûre ve gayrıdan Ol-mikdâr akçe tımara mutasarrıf İbrâhim veled-i Mehmed ve Gedegre Nâhiyesi'nde Çavundur(?) nam karye ve gayrıdan on üç bin yedi yüz akçe tımara mutasarrıf Abdurrahman bin El-hâcc Hüseyin nam zâ'im ve sipâhiler kana'at etmeyub hilâf-ı defter-i hâkânî ve yedlerinde olan berâtları yazularına mugâyir ziyâdeye tecâvüz ile gadr eylediklerin bildirüb kurrâ-yı sâlifü'l beyân ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleri ile subaşısına zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtдан berâtları yazularına göre kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb müştereklerini hilâf-ı defter-i hâkânî ve berâtları yazularına mugâyir ziyâdeye tecâvüz etdirmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâle mürâca'at olundukda Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî ma' niyâbet beş bin beş yüz akçe yazar karye-i Gulâm ma' gayruhâ birikdirilüb yirmi yedi bin akçe

zeâmet ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun sekiz bin yedi yüz elli akçesi mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârın dahî merkûm Feyzullah Ammar Beg ve altı bin beş yüz akçesi dahî merkûm Ahmed Nüzhed kaydlarında ve yedi bin akçesi dahî mezbûr Hüseyin veled-i Mehmed'in tımarı ve Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî ma' niyâbet beş bin akçe yazar karye-i Kadîm ma' gayruhâ birikdirilüb altı bin üç yüz akçe olduğu başka bir icmâl ve bin akçesi mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar Beg ve üç bin akçesi dahî mezbûr Hüseyin'in tımarı ve bin üç yüz akçesi dahî Hüseyin veled-i Ömer kaydlarında ve yine Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî dokuz bin akçe yazar karye-i Odabek bin yüz akçesi ifrâz ve ma' gayruhâ birikdirilüb yedi bin dokuz yüz akçe olduğu başka bir icmâl ve bin beş yüz akçe mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar Beg ve bin dokuz yüz akçesi dahî mezbûr Hüseyin veled-i Ömer kaydlarında ve üç bin akçesi dahî merkûm Mustafa'nın tımarı ve yine Gedegre Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî beş bin üç yüz doksan dokuz akçe yazar karye-i Eyledik/Eyledin(?) ma' gayruhâ altı bin dokuz yüz doksan dokuz akçe yekûnundan dört bin akçesi ifrâz ve ma' gayruhâ birikdirilüb on dört bin altı yüz akçe ber-icmâl ve bin yetmiş beş akçesi mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar Beg ve iki bin altı yüz akçesi dahî yine merkûm Hüseyin veled-i Ömer ve dört bin akçesi mezbûr El-hâcc Mehmed bin Sarraf Mustafa ve üç bin akçesi mezbûr İbrâhim bin Abdullah 'an kâtibân dîvân-ı hümâyun ve iki bin yedi yüz elli akçesi mezkûr Feyzullah veled-i Mehmed kaydlarında ve karye-i Eyledik/Eyledin el-mezbûre yekûn-ı mezkûresinden iki bin dokuz yüz doksan dokuz akçesi ifrâz ve ol-dahî başka bir icmâl ve tamâmen mezkûr Ali'nin kaydında olub ve yine Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' hâsılı iki başdan dört bin akçe yazar karye-i Ahî Tûfân ma' gayruhâ birikdirilüb on bir bin akçe yekûnundan dört bin beş yüz akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve üç yüz yetmiş akçesi mumâ-ileyh Kemankeş Mehmed ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar Beg ve yedi yüz elli akçesi dahî mezbûr Hüseyin veled-i Ömer'in ve üç bin akçesi mezbûr Hüseyin veled-i Mustafa'nın ve bâkîsi müşterekiyle kaydlarında ve Gâziler Ovacığı Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî iki bin beş yüz akçe yazar karye-i Kozalan ve ma' gayruhâ birikdirilüb yedi bin altı yüz akçe ber-icmâl ve bin akçesi mumâ-ileyh Kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyz(ullah) veled-i Ammar Beg ve beş bin akçesi dahî mezkûr Mehmed kaydlarında

ve altı yüz akçesi dahî Gâziler Ovacığı Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî üç bin akçe yazar karye-i Kılağuz ma' gayruhâ birikdirilüb dört bin yedi yüz akçe ber-icmâl ve dört yüz yirmi akçesi mumâ-ileyh kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar Beg ve sekiz yüz elli akçesi dahî mezbûr Hüseyin veled-i Ömer'in kaydlarında ve Merzifon Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî altı bin akçe yazar Simakoca nam karyenin bin akçesi ifrâz ve ma' gayruhâ birikdirilüb yedi bin akçe olduğu başka ber-icmâl ve beş yüz akçesi mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârı dahî Feyzullah ve üç bin akçesi mezbûr Seyîd Mehmed veled-i Davud ve bin sekiz yüz altmış akçesi dahî mezkûr Hacı Mehmed ve yüz otuz dokuz akçesi mezkûr Ramazan ve beş yüz akçesi dahî merkûm Veli ve beş yüz akçesi dahî mezbûr İbrâhim veled-i Mehmed ve bâkîsi müşterekleri kaydlarında ve yine Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' hâsıl-ı dîvânî üç bin akçe yazar karye-i Çavundur ve ma' gayruhâ sekiz bin akçe yekûnundan dört bin akçesi ifrâz ve ma' gayruhâ birikdirilüb beş bin üç yüz akçe olduğu başka ber-icmâl ve altı yüz yirmi akçesi mumâ(-ileyh) Mehmed Kemankeş ve ol-mikdârı dahî merkûm Feyzullah veled-i Ammar'ın

[Sayfa 112]

ve bin elli akçesi dahî mezkûr Hüseyin veled-i Ömer ve üç bin akçesi mezbûr Abdullah bin El-hâcc Hüseyin kaydlarında olduğu ve mumâ-ileyh Mehmed Kemankeş zîde kadrehûnun berâtı invânına zabt hatt-ı hümâyunum şevket makrûn keşîde emr-i âlîye şerh verildiği dahî defter-i hâkânide mastûr ve mukayyed olmağla defter-i hâkânî mücebince amel olunmak (içün yazılmışdır.)

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 112/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Mevlânâ Hacı Hamza Kadısına Hüküm Ki

Osmancık Kazâsı sâkinlerinden Mustafa gelüb bunun oğlu Hasan nam kimesne ticâret tarîkiyle Hacı Hamza Kazâsı'ndan Tosya'ya gider iken Hacı Hamza Kazâsı sâkinlerinden Süleyman ve Ahmed nam kimesneler kendü hallerinde olmayub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde oğlu mezbûrun fevtine intihâb yedinde mevcûd olan emvâl ve eşyâsın ahz eylediklerinden gayrı hilâf-ı şer'-i şerîf ve müstahîk ve bî-gayr-ı hakk ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb şer'le

görülüb mezkûrdan hilâf-ı şer‘-i şerîf ahz eyledikleri emvâl ve eşyâsın alıverilüb ve katil maddesinde icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 112/2. Hüküm)

Bulman ve (Boş) Kadısına ve Henk Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Bulman Kazâsı’na tâbi‘ Zarmış nam karye sâkinlerinden (Boş) ve (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunlar kazâ-yı mezbûre toprağında zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekeleri öşürlerini hâlâ karyeleri sipâhileri olan (Boş) ve (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam sipâhîlere tamâmen edâ ve yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden erbâb-ı tımardan mütegalibeden Doğan oğlu Eyüb Ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin tımarı karyeleri toprağına verub zirâât ve hirâset etmeyub öşür talebiyle te‘addî ve rencîde olunmak îcâb etmez iken mezkûr zuhûr ve şirrete sülûk ve sizin zirâât eylediğiniz yerler benim tımarım karyelerinden Ilıca nam karyenin dahî arâzilerinden olmağla sizlerden öşür alırım deyu üzerlerine musallat ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk yirmi beş gurusların dahî gasben ahz ve ziyâde gadr ve te‘addî eylediğün bildirüb şer‘le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf aldığı ol-mikdâr gurusları alıverilüb ol-vecihle zâhir olan te‘add’i ve tasallutu(?) üzerlerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 112/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden Paşalı Ahmed dimekle ârif kimesne gelüb bunun yüz yetmiş (Boş) senesinde âsitânede Tokat mahzarbaşısı olan El-hâcc Ahmed nam kimesneye verilmek üzere ale’t-tarîki’l emân Tokat sâkinlerinden İbrâhim nam kimesnenin oğlu yine Tokat’da sâkin Osman nam kimesneye yüz on gurus teslim edüb ve meblağ-ı mezbûru merkûm Osman mahalline edâ etmeyub zimmetinde kalub taleb eyledikde ben akçeyi babam mezbûra verdim deyu ve te‘allül ile avk ve te’hir ve ibtâl-i hakk sevdâsında gadr murâd eylediğün ve bu bâbda

da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb merkûmun makbûzu olan ol-mikdâr gurusu hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusur kendüye alıverilüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk etdirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ol-vecihle te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 112/4. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Ali ve Mahmud nam karındaşlar gelüb bunların babaları El-hâcc Ali'nin Çorum sâkinlerinden erbâb-ı tımardan Boşnak Hacı İbrahim nam kimesne zimmetinde bin yüz altmış senesinen beru ba'de küllî hesâb ber müceb-i temessük dört yüz elli gurusu alacağı olub kable'l ahz babaları merkûm fevt olub ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle taleb eylediklerinde dürlü dürlü galât ve bahâneler ile bî-vech-i şer'î virmekte te'allül ve muhalefet ve gadr murâd eylediğün ve taraflarından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb zâbiti ma'rifetiyle şer'le görülüb babalarından müntakîl zimmetinde olan ol-mikdâr gurusları tahsîl ve bilâ-kusur vekîl-i merkûma alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

[Sayfa 113]

(Sayfa 113/1. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Ali ve Mahmud nam karındaşlar gelüb bunların babaları El-hâcc Ali'nin yüz elli sekiz ve elli dokuz senelerinde uhde ve iltizâmında olan Eyâlet-i Sivas'ın avârız malından cem' ve tahsîl eyledikleri akçeden şerîki Yavu Ağası Hacı Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde üç bin gurus mikdârı alacak hakkı olub hesâb görüb zimmetinde zuhûr eden alacağı almak üzere iken babaları ve şerîki merkûm fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer'le bunlara intikâl

etmekle bunlar dahî mezkûr Hacı Mehmed'in terekesin kabz eden Çorum'da sâkin oğlu İsmail nam kimesneden ve verese-i sâiresinden mâl-ı müteveffâdan taleb eylediklerinde dürlü dürlü galât ve bahâneler ile bî-vech-i şer'î virmekde te'addî ve muhalefet ve gadr sevdâsında oldukların ve tarafların El-hâcc Süleyman nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb şer'le görülüb babalarından müntakîl müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde kalan hakları muhalledâtın kabz eden oğlu ve sâir verese-i mezkûrlardan mâl-ı müteveffâdan vekilleri mezbûra alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için emir yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 113/2. Hüküm)

Sivas Valisine Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Divriği Kazâsı'na tâbî Toğdun nam karyeden Kara Veli oğlu dimekle ma'ruf Mehmed nam kimesne gelüb bunun mâlik olduğu bargir ile karye-yi mezbûrede vâki mutasarrıf olduğu emlakinde bir kimesnenin alâkası yoğiken karye-yi mezbûrededen zevcesi Fatma nam hâtun bin yüz yetmiş (Boş) senesinde sâhib-i farraş iken bargirini otuz guruşa ve emlak-ı mezkûresini dahî yüz guruşa karye-yi merkûmeden Ahmed nam kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf bey' ve teslîm ve bu dahî hüccet alub gerü alub zabt murâd eyledikde merkûm mütegalibeden ve ehl-i örfden istinâdları olmağla virmeyüb bargirini istihlâk ve gadr-ı küllî eylediğün ve bu bâbda dâvâsına muvâfık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb emlakıyla bargirinin şer'le îcâb eden kıymeti alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmegün mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 113/3. Hüküm)

Tokat Kazasına Naibü's-şeyh Olan Mevlânâ Zîde İlmuhûya Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden Lütfullah veled-i Hacı Bekir nam kimesne südde-i sââdetime gelüb Tokat ahâlisinden olub bundan akdem fevt olan Hacı Abdunnebî bin Mehmed nam müteveffânın Mısır'dan gelüb bunun karındaşı Hüseyin nam

kimesnenin babaları Hacı Bekir nam kimesnenin yedinde bulunan ma'lûmü'l mikdâr kahve ve kalay ve eşyâ-yı sâiresin yine kazâ-yı mezbûreden vârisleri Zeyneb nam hâtun ile sâir yedi nefer torunları babaları mezkûr Hacı Ebubekir'in yedinden marifet-i şer'le ahz ve kabz ve 'amme-i da'vet-i mütâlebelerinden mezkûr Hacı Ebûbekir'in zimmetin ibrâ ve kat'â niza' ve fasl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyye verilüb ve ol-hüccet-i şer'iyye üzerine tekrar murâfa'adan bir-kaç def'â ikâmeti olunmuşken mezbûre yeniden(?) zuhûr ve tarafından Hacı Alemdâr Seyîd Hasan dimekle ma'rûf kimesne ile yek-dîl ve mezbûr Seyîd Hasan vekâlet iddiâsıyla zevcem mezbûrenin mâl-ı mevrûsdan senin zimmetinde alacağı var imiş deyu iddiâ ve Âsitâne-i sa'detde Üsküdar nâibi huzûrunda hîn-i murâfa'alarında iddiâsı lağv ve mahs-ı şirret olub bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men'-birle i'lâm-ı şer'iyye verilüb ve bu mâkûle terâfu'-ı şer'le görülüb fasl olunub kat'â niza' ve fasl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye verilen da'vâsının tekrar istimâ'ı memnu' olmağla verilen hüccet ve i'lâm-ı şer'iyye ve fetvâ-yı şerîfe müceblerince mezkûr Ebûbekir'in istid'âsı ile emri âli sâdrolunub lâkin babaları mezkûr El-hâcc Ebûbekir fevt olduğundu mezbûre ve mezkûr Seyîd Hasan mücerred ta'cîz ve ızrâr kasdıyla her gelen hükkâm-ı gamz ve üçer-beşer yüz guruş tecrîm etdirüb mukâvemete iktidârı omayub havfindan nâşî vilâyetine varamayub ahvâli diger gün olduğun bildirüb ol-mâkûle da'vâ sadedinde oldukların ve da'vâları mahallinde ve âher mahalde istima' olunmayub âsitâne-yi sa'detimde rü'yet olunmak için âsitâne-yi sa'detime havâle olunmak bâbında emri şerîfim sūdûrunu istid'â ve sâdir olan fermân-ı âliye imtisâlen mezbûr Lütfullah'ın yedinde olub bin yüz elli sekiz senesi saferinin beşinci günü târihiyle müverrah olundukda Tokat Kadısı El-hâcc Mahmud zîdet fezâiluhûnun imzâ ve hatemini hâvîye Zeyneb Hâtun'un zevci ve vekîl Es-seyîd Hasan'ın mu'ârazadan men' olduğun nâtik bir kıt'a hüccete nazar oldukda mazmûn-ı muvâfik şer'-i enver ihticâca sâlih olmağla mezbûr Lütfullah'ın iddiâsı üzere merâmına müsâ'it olunması re'y-i âsitâneye menûf mevâddan olduğun bi'l-fîl Rumeli Kazaskeri Mevlânâ Mehmed fezâiluhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince havâle eylemek bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

[Sayfa 114]

(Sayfa 114/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tahte't-tarîk ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki;

Meşâyih-i kirâmdan kutbu'l ârifin merhûm Şeyh Şemseddîn ale'r-rahmet-i ve'r-rıdvân evlâdlarından Şeyh İsmail ve Şeyh İbrahim zîde salâhû südde-i sââdetime gelüb Çorum Sancağı'nda Tahte'et-tarîk Nâhiyesi'nde cemâât-i dervîşân ki 'ani'l meşâyih hazret-i şeyh Şemseddîn ale'r-rahmet-i ve'r-rıdvân mensuplarıdır deyu yazıldığı mahalde yirmi bir nefer evlâd-ı şeyh zikr olunan evlâd-ı Şeyh Şemseddîn mûrîdleyle muâf ber-mûceb-i hükm-i Sultân Bâyezid Han ve hüdâvendigârdan dahî vech-i meşrûh üzere berâtları olmağın ber-mûceb-i emr-i şerîf bize defter olundu ber-mûceb-i defter-i atîk hâlâ evlâd-ı şeyh müşârün-ileyh yedlerinde vech-i meşrûh üzere berâtlarının muâfiyetlerince üzerlerine berâtlarının mazmûnu sebt-i defter olundu ve tahtında yaylak Çukuroluk ve Haluçay bir kıt'a yer alub Elvân nam kimesne vakf etmiş tefrîkalarında ve harâb esbâb ve mezra'a-yı Dörtsekü ve üç aded mezâri'-i sâire ve hâsıl-ı mezâri'-i mezkûre gulâm ve öşür ve meyve ve gayri deyu defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve yine Çorum Sancağı'nda İskilib nam nâhiyesine tâbi' mahallât ve neferât re'âyâ ile nefsi İskilib ve tahtında yaylakhâ ber-vech-i âdet-i kadîm ve yaylak Kösdâğı ve yaylak Han ve yaylak Seb(?) Sorkun ve Bulla ve yaylak Vilaf Baluh tâbi' cema'at-i Koçah ve Yeniceköy ve bir sene ve yaylak Kasr-ı Olun tâbi' cema'at-i Koçah 'an karye-i Koçah ve Hacı Gerey ve Hallu hâric ez-defter ve yaylak Kozcagöl tâbi' cema'at-i Nucâc ve Kastsekisü hâric ez-defter ve ma' mevâd-ı sâire ve hasıl-ı niyâbet hınta ve şa'ir yekûn ma' gayruhâ yirmi bin açe yazu ile ol-dahî defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve rûznamçede nefsi İskilib hassı gulle mahsûl bâğât ve eşcâr ve bağ ma' yaylâk gayr-ı ez yurd ze'âmet deyu ma' gayruhû birikdirilüb otuz iki bin akçe yekûnundan yirmi iki bin akçe Dîvân-ı Sakız Nâhiyesi'nde Bolucek nam karye ve gayrıdan otuz altı bin akçe ze'âmete mutasarrıf ve dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından müteferrika Abdullah veled-i El-hâcc İbrâhim ve on bin akçesi dahî yine Dîvân-ı Sakız Nâhiyesi'ne tâbi' Seher nam karye ve gayrıdan altmış iki bin sekiz yüz kırk dokuz akçe ze'âmete mutasarrıf dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Süleyman Çavuş veled-i Mustafa'nın kaydlarında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed olmağla Şeyh Şemseddîn evlâdlarının tasarruflarında olan sâlifü'z-zikr

yaylak Çukuroluk ve Haluçay deyu mukayyed yaylak arâzisi hâlâ zirâ'at olunub âherden dahl olunmak îcâb etmez iken mezkûrân Müteferrika Abdullah ve Süleyman Çavuş'un taraflarından subaşıları kaydlarına dahl nefsi İskilib tahtında mukayyed sâlifü'z-zikr yaylakları ber-mûceb-i defter-i hâkânî zabta kana'at etmeyub Şeyh Şemseddin evlâdları tasarruflarında olan mâru'z-zikr yaylak Çukuroluk Haluçay bir kıt'a yer deyu mukayyed yaylağı hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve nizâ'dan hâlî olmadıkların bildirüb yaylak-ı mezkûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî Şeyh Şemseddin evlâdı tarafından zabt ve tasarruf etdirilüb mezkûrânı ve taraflarından subaşılarını hilâf-ı defter-i hâkânî bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğı mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 114/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sivas ve (Boş) Kadılarına (Hüküm Ki)

Sivas Kazâsı'na tâbi' Bozgüz nam karye sâkinlerinden Osman ve Ömer nam kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve te'addîleri olmayub ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değıl iken karye-yi mezbûr sükkânından zümre-i eşkiyâdan Hüseyin ve karındaşı Osman ve mu'inleri Molla Mehmed dimekle ma'ruf kimesneler hevâlarına tâbi' sâir (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler ile yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf bunların menzillerin basub emvâl ve eşyâların gâret eylediklerinden ma'ada garaz-ı dünyevîlerini icrâ kasdıyla mezbûr Osman'ın zevcesini fîl-i şeni' kasd hetk-i ırz edüb ziyâde fesâd ve gadr eylediklerin bildirüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmeğ için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 114/3. Hüküm)

Bulman ve (Boş) Kadılarına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Bulman Kazâsı'na tâbi' Sarmış nam karye ahâlileri arz-u hâl edüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr-ı şerîfe ve sâir rüsûmların kânun ve defter mûcebince sipâhîleri olan Ali Ağa ve Osman Ağa ve Veli Ağa nam sipâhîlere tâmâmen edâ edüb kusurları yoğiken mezkûrlar hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcebince ahza kana'at etmeyub vakitli vakitsiz ziyâde atlu adam ile karyelerine varub ehl-i ıyalleriyle sâkin oldukları evlerinin üzerlerine basub müft-i meccânen yem ve yemek ve arpa ve saman ve bal ve sâir nafakaların ve ağalık ve kâtibiye ve residiye ve bir mikdâr akçesi ve sâir bed' mezâlîm ile küllî akçelerini alub perîşân ve perakende olmalarına bâis ve bâdî oldukların bildirüb mezbûrların ol-vecihle olan zulm ve te'addîsi üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

[Sayfa 115]

(Sayfa 115/1. Hüküm)

Sivas Kadısına Hüküm Ki

Sivas'da vâki' meşâyih-i a'zâmdan Şeyh Şemseddin Kuddüse Sırrehû'l azîz vazîfe-i mu'âyene ile ber-vech-i meşrût ve iştirâken tekke-nişîn olan sülehâdan ve azîz-i müşârün-ileyh evlâdından Şeyh Seyîd Receb ve Şeyh Seyîd Halîl zîde salâhûmâ gelüb Sivas Sancağı'nda ve Nâhiyesi'nde bin beş yüz doksan dokuz akçe yazusu olan Okpınar Karyesi'nin dîvânisi mir-mirân Vilâyet-i Rûm hassı ve mâlikânesi Sivas'da medfûn azîz müşârün-ileyh tekyesi vakfi olup bu âna dek evladları tarassuf ederken(?) hâlâ tevliyet-i tasarruf mumâ-ileyhimâyâ intikâl etmekle ber-vech-i meşrût ve iştirâk mezbûrâne tevcîh ve berât-ı şerîfimle üzerlerinde hâlâ tekye-i mezbûrede seccâde-nişîn olmalarıyla bundan akdem meclîs-i şer'e varub karye-i merkûmenin re'âyâsı dîvânîsi mültezimlerinin tegallübü sebebi ile bi'l-küllîye perişân olmağın dîvânîsi için senede iki taksît ile mir-mirân tarafına dört bin akçe verilmek üzere tekye-i mezbûre üzerine maktu' kayd ve temessükleri olunur ise dervîşân ve fukarâsyla kendüleri karye-i mezbûreyi ta'mîr ve ihyâ eylemeleri

mukaddemâ iltimâs ve fî nefsi'l emr vech-i meşrûh üzere olması her vecihle enfa' olmağın sîkat-ı muvahhîdîn haber verdikleri sâbıkan Sivas Kazâsı nâibi Seyîd Halîl arz ve Sivas Nâhiyesi'ne tâbi' on dokuz nefer re'âyâ ve hâsıl-ı dîvânîsi men' niyâbet ve bâd-ı hevâ ve arûsiye yekûn ma' gayruhâ bin beş yüz doksan dokuz akçe yazar karye Okpınar mâlikâne-i vakf-ı medrese Varvarınca(?) dîvânî hass-ı mir-mirân deyu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mukâta'-yı tamgavât hasebi ile birikdirilüb mir-mirân-ı vilâyet-i Rûm hassından olmak üzere tahrîr ve karye-i Okpınar vakf-ı medrese-i Varvarınca ber-mûceb-i defter olan atîk Çelebi'den medrese-i mezbûre münhedîm ve eser-i binâdan bir nesne kalmamağın fukarâlık tarikiyle hayliden beru tasarruf olunur hâlâ sülehâdan Mehmed Dede'nin berât-ı hümâyunum ile tasarrufundan alındığı kay u defter olundu deyu müteveffâ vezîr Halîl Şerîf Paşa'nın defter emîninin(?) vakfa arz ve müsâ'ade olunduğu halde tevkî kalemiyle mimli tashîhe muhtâc olduğun Râgıp Mehmed Paşa'nın reisü'l-küttâbımlığı esnâsında i'lâm etmeğın senede iki taksît ile mir-mirân tarafına dört bin virmek şartıyla karye-i mezbûrenin dîvânîsi dahî vakf-ı mezbûre tarafına zabt olunmak için bin yüz elli altı senesi rebîü'l-evveli guresinde tevkî kalemi mimli tashîh olunmağla ber-mûceb-i tashîh icmâl karye-i mezbûreyi taraf-ı vakıfdan zabt ve mahsûlât ve rûsûmâtın kânun ve defter mûcebince ahz u kabz edüb beher sene iki taksît ile dört bin akçeyi Sivas Vâlileri tarafına edâda kusurları yoğiken vilâyet tarafından hilâf-ı defter-i hâkânî ziyâde mütâlebesiyle rencîde olunmamaları ber-mûceb-i tashîh icmâl karye-i mezkûre ber-minvâl-i muharrer taraf-ı vakıfdan zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtı kânun ve defter mûcebince ahz u kabz etdirilüb beher sene dört bin akçeyi iki taksît ile edâ eylediklerinden sonra mugâyir-i tashîh ziyâde talebi ve sâir vecihle rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında mukaddemâ istid'â ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i icmâle mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere tarih-i mezbûrede tevâki' kalemiyle tashîh olduğun mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî ve kânun üzere amel olunmak bâbında bundan akdem hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh ammîzâdem Sultan Mahmud Hân tâbe serâhû zamânında verilen emr-i âlişân mûcebince hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûfun-leh Sultan Osman Han tâbe serâhû zamânında tahrîr ile emr-i şerîf verildiğün bildirüb tahrîrin ricâ etmeleriyle hilâf-ı emr-i âli vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 115/2. Hüküm)

Bozok Hassı Voyvodası (Boş) Dâme Mecduhû ve Bozok Kadısına Hüküm Ki

Türkmân tâifesinden Hacı Bektaş ma' Mucur Kazâsı'na tâbi' Kösen nam karye sükkânından Arab Hacı oğlu Mehmed ve Kara Veli ve Asakoca dimekle ma'rûf kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye bir dürlü vaz' ve te'addîleri olmayub ve üzerlerine dahî şuhûd-udûl ile şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Bozok Kazâsı'na tâbi' Bektaşlı nam karye sükkânından ziyâde zılemden Bölükbaşı oğlu dimekle ma'rûf Hüseyin nam kimesne kendü hâlinde olmayub hevâsına tâbi' otuz-kırk mikdârı levendât eşkıyâ ile yek-dîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların ehl-i ıyalleriyle sâkin oldukları evlerin basub bin beş yüz guruşdan mütecâviz akçelerin ahz eylediklerinden gayrı iki sağîr veledi dahî katl ve ona dahî kana'at etmeyub iki kız evlatların dahî zabt etmeleriyle darb ve mecrûh edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb ol-tarafa âher husûs için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı âzâm ağalarından kıdvetü'l emâsil-i ve'l-akrân (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ol-mikdâr guruş hakları alıverildikten sonra katıl maddesinde dahî icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrrem Sene 1174

[Sayfa 116]

(Sayfa 116/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Karahisar-ı Temirlü ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kamer ve Sâre nam hâتونlar südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Çorum Sancağı'nda Karahisâr-ı Temürçi Kazâsı'nda vâki' Müteveffâ Şeyh Temür Zâviyesi Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere iştirâken berât-ı şerîfimle mütevellîleri olub tevilet-i ezbüre yerlerinde olan berât-ı şerîfim mücebince zabt ve umûr-ı tevliyetini ru'yet ve vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânîde mukayyed kurâsından hâsıl olan gille-i vakfi ahz ve şart-ı vakfi icrâ murâd eylediklerinde âherden dahl olunmak îcâb etmez

iken zâviye-i mezbûrenin zâviyedârı olan Ömer nam kimesne zuhûr ve zâviyedâr olanlara şart-ı vakıf mücebince ta'yîn olunanı yed-i mütevellîden almağa kana'at etmeyub vakf-ı mezbûrun kurâsından hâsıl olan gilleyi müstakîlen ben ahz u kabz ederim deyu hilâf-ı şart-ı vakıf ve mugâyir-i berât tevliyet umurlarına fuzûlî müdehale ve te'addîden hâlî olmadığı ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfelerin bildirüb tevliyet-i mezbûr yedlerinde olan berât-ı şerîfim mücebince kendülere zabt ve umûr-ı tevliyeti ru'yet ve gille-i vakfi ahz ve şart-ı vakıf icrâ etdirilüb mezbûru ve âheri hilâf-ı şart-ı vakıf ve mugâyir-i berât tevliyetleri umurlarına bir dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i amiremde mahfûz defter-i mufassal ve evkâfa mürâca'at olundukda Çorum Sancağı'nda Karahisâr-ı Demirlü Nâhiyesi'ne tâbi' neferât re'âyâ ve zemîn ile karye-i Temirlü vakf-ı zâviye-i niyâbet Demür iki başdan mescîd emirde der-yed-i mezkûr ber-müceb-i defter-i cedîd hâliyâ mescîd der-yed-i Halîl Baba ve Mustafa Çelebi ve nefsi ve Seydî Ali ve Ali Seydî evlâd-ı Emir'den viheth-i meşîhat ve tevliyet el-mezbûr evlâd-ı Emir'den el-mezbûr hâliyâ mescîd ve tevliyet ve yed-i Mustafa ve Ali ve Malkoç 'an evlâd-ı Demür hâsıl-ı ma' niyâbet çift ve hinta yekûn ma' gayruhâ yirmi dört bin sekiz yüz seksen akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i evkâfda karye-i Demür ziyâreti(?) ma' mezra'a-yı Boşviran ve vakf-ı zâviye ziyâret Demür iki başdan hâlâ mescîd ve tevliyet Mustafa ve Ali ve Molkoç 'an evlâd-ı Demür el-mezbûr 'an batn-ı evvel evvel ber-müceb ve vakfiye vâkıf el-mezbûr deyu defter-i evkâfda nısfî muharrir kalemiyle başka tahrîr olduğu mastûr ve defterhâne-i amiremde mahfûz baş muhasebe defterlerine nazar olundukda Çorum Sancağı'nda Şeyh Temür Zâviyesi Vakfı'nın bilâ tamîn tevliyeti Ömer ref'inden evlâd-ı vakıfdan vatan-ı evvelinde olan mezbûrân Mehmed ve sağîre(?) hâtulnara yüz yetmiş üç senesi zi'l-hiccesinin yedinci gününde tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle ber-vech-i iştirâk üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî berâtları mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 116/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Ali ve Mahmud nam karındaşlar gelüb babaları El-hâcc Ali ile Tokat'ta sâkin Sarı Çavuş dimekle ma'ruf Seyîd Süleyman nam kimesnenin bin yüz altmış (Boş) senesinden beru beynlerinde bazen(?) ahz ve i'tâ cârî olmağla babaları mezbûr ve mezkûr ile hesâb görüb zimmetinde zuhûr eden hakkı almak üzere iken fevt olub ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle bunlar dahî mezkûr ile ma'rifet-i şer'le hesâb görüb babalarından müntakîl zimmetinde zuhûr eden hakları almak murâd eylediklerinde mücerred ibtâl-i hakk kasdıyla bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet ve gadr murâd eylediğün ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb ma'rifet-i şer'le hesabları görölüb zimmetinde zuhûr eden hakları tahsîl ve bilâ-kusur vekilleri mezbûra alıverilüb te'allül ve tereddüd etdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 116/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Ali ve Mahmud nam karındaşlar gelüb babaları El-hâcc Ali'nin Amasiye'de sâkin Yörgüç Paşa Vakfı mütevellîsi Hacı Ali ve (silik) nam kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru yüz elli guruş alacağı kalub ba'de mezkûrlara yüz guruş dahî verüb icrâ-yı hakk olmadan(?) babaları merkûm fevt olub ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmekle taleb eylediklerinde dürlü dürlü galât ve bahâneler ile bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet ve gadr sevdasında oldukarın ve tarafların Hacı Süleyman nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb şer'le görölüb babalarından müntakîl zimmetlerinde olan ol-mikdâr hakları tahsîl ve bilâ-kusur vekilleri mezbûra alıverilüb te'allül ve tereddüd ettirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şer'îm ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

[Sayfa 117]

(Sayfa 117/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kâkırlı(?) ve Tozanlı Naiblerine Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Mahmud ve Ali nam karındaşlar gelüb babaları El-hâcc Ali'nin zikrolunan nahiyelerde vâki' ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğu taht ve çiftliği ve Çekde sâir ma'lûmü'l isim karyeler ahâlîlerinden ma'lûmü'l esâmi kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru ber-mûceb-i temessük ve defter ma'lûmü'l mikdâr akçe alacağı olub almadan(?) babaları merkûm fevt olub ırs-ı şer'le bunlara intikâl etmeğin taleb ve almak istediklerinde her birleri birer dürlü galât ve beyhûde ile bî-vech-i şer'î edâda te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr kasdında oldukların ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekil eylediklerin bildirüb şer'le görölüb ber-mûceb-i temessük zimmetlerinde olan babalarından müntakîl hakları tamâmen tahsîl ve bilâ-kusur vekilleri mezbûra aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve bî-vech-i şer'î te'allül ve tereddüd etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuşdur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 117/2. Hüküm)

Gedegre ve nâm-ı diğer Köprü ve Osmancık Kadılarına Hüküm Ki

Ali ve Mahmud zîde kadrehumâ gelüb havâss-ı hümâyunumdan taht-ı kazânızda vâki' ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle iştirâken mutasarrıf oldukları Gedegre nam-ı diğer Köprü ve Osmancık hasları karyeleri maktû'ü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min külli'l vücûh sebest olub rüsûm-ı serbestlerine taraf-ı aherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı kânun müdehale ve te'addîden hâlî olmadıkların bildirüb âherin hilâf-ı kânun rüsûm-ı serbestlerine dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etdiğin imdi havass-ı hümâyunum karyeleri maktû'ü'l kalem ve maktû'ü'l kadem min külli'l vücûh serbestine dahl olunmak câiz değildir bu bâbda kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

(Sayfa 117/3. Hüküm)

Sivas Valisine Havza ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ali ibn. El-hâcc Ali nam kimesne gelüb Havza Kazâsı'na tâbi' Sivrikilise nam karyede vâki' babası mezbûrdan müntakîl rub' hisse emlâkında kimesnenin şer'an alâkası olmayub bir vecihle dahl olunmak icâb etmez iken Ebubekir nam kimesne zuhûr ve rub' hisse-i emlâk-ı mezkûre benimdir sana zabt etdirmem ben zabt ederim deyu hilâf-ı şer'-i şerîf müdahale ve Havza Kazâsı'nda bunu te'addî ve zabtına muhalefet ve gadr murâd eylediğin ve yedinde hüccet-i şer'iiyesi olduğun bildirüb hüccet-i şer'iiye mücebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûrun müdahalesi men' ve def' ve kemâkân buna zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 117/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Divriği Kazâsı'nda hâlâ me'zun bi'l iktâ olan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mevlânâ El-hâcc Mustafa zîde ilmuhû gelüb kendü malından iki altun deyn ser sorguç ve beş top venedik hubâsı cem'an beş yüz guruş eşyâyı yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden Kara Mahmudzâde El-hâcc Mehmed dimekle ma'rûf kimesnenin hânesinde ve di'â olmak üzere mahfûz iken merkûm Hacı Mehmed hizmetkârı İsmâil nam kimesne eşyâ-yı merkûmeyi merkûm Hacı Mehmed'in iki bin guruş malıyla ma'an yüz yetmiş senesinde sirka edüb civârında vâki' Eşvedî(?) Kazâsı'na tâbi' Kaydırğa nam karye ahâlîlerinden Timur Kethüdâ ve Veli Mehmed oğlu dimekle (ma'rûf) kimesnelere verüb onlar dahî ahz ve alub İsmâil firâr edüb sirka olunan eşyâ ve emlâk mezbûrân Timur Veli Mehmed oğullarının zimmetlerinde olduğu zâhir ve nümâyân olmağla taleb olundukda te'allül ve muhalefet eylediklerin bildirüb şer'le görüleb ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin siz ki vezîr-i müşâr ve Divriği Kadısı mevlânâ-yı mumâ ileysin mahallinde şer'le görüleb ve ahz u gasb eyledikleri emlâk ve eşyâları bi'eyy-i hâlin zâhire çıkarıvir icrâ-yı hakk olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Muharrem Sene 1174

[Sayfa 118]

(Sayfa 118/1. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Mahmud ve Ali nam karındaşlar gelüb babaları El-hâcc Ali nam kimesne bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt olub Kazâbâd Kazâsı'na tâbi' ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu Gürcü nam karye ahâlîsine mezbûrda hâsıl olub ta'sîr olunmuş mahsûl ısr-ı şer'le bunlara intikâl ve bunlar dahî ahz ve kabz murâd eylediklerinde şer'an dahl olunmak îcâb etmez iken âherden (Boş) ve (Boş) nam kimesneler zuhûr ve dürlü dürlü galât ve bahâneler ile ahz ve kabzlarına muhalefet ve Kazâbâd Kazâsı ahâlîleri ta'cîz ve te'addî ve gadr murâd eylediklerin bildirüb şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf âher-i müdahale ve ta'arrûz ve ahz-u kabzlarına muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 118/2. Hüküm)

Sivas Valisine Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kıdvetü'n-nüvvâb eş-müşerri'în Bozok Kazâsı Nâibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû südde-i sââdetime mektub gönderüb Bozok Kazâsı'na tâbi' Karamağara sâkinlerinden El-hâcc Ebubekir Ağa dimekle ârif kimesne meclîs-i şer'e varub Çorum sâkinlerinden Kurdoğlu Süleyman ve Hacı Ali ve Mes'ûd ve Tuluk oğlu Hacı Ahmed ve Hacı Rahîb oğlu Hacı Ömer ve Çubuğun Hacı Hüseyin ve Kaşagıcı Hacı İbrahim nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşi havâss-ı hümâyunumdan ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle uhdesinde olan Ovacık Karyesi'nin ta'sîr ve devr-i keyl ve der-anbâr olunub anbarında mevcûd bin yüz yetmiş bir senesi fuzûlî bin guruşluk şâ'ir ve bin guruşluk hintasını hilâf-ı şer'-i şerîf bundan izinsiz gasb ve ahz ve âhere fûruht edüb kıymeti talep eyledikde ol-vakît kaht u galâ olmağla mikdârınca üerlerinde zikrolunan hinta ve şâ'irini vech-i meşrûh ile bin beş yüz guruş semen müsemmâsı ile kabûl ve müslümanlar işhâd ve ganî olan meblağ-ı mezbûru talep eyledikde bu gün-yarın deyu avk ve te'hîr edüb el-hâlet-i hâzihî bey' olunan mahsûlünü gâh noksan akçe teklifi ve gâh aynı mahsûlü veririz

deyu gadr-ı küllî edüb mezbûr ziyâde cebâbireden olub bir vecihle tahsîl mümkün olmamağla mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında arz ve i‘lâm ediver deyu ilhâh ve istirhâm edüb kadıya minvâl-i meşrûh üzere olduğuna ve semen-i mezkûru bi’l-kefîl kabûl ve birbirlerine kefîl bi’l-mâl olduklarına ma‘lûmü’l esâmî ve ehl-i vakıf cem‘-i kesîr sîkat-ı muvahhidîn ‘alâ tarîkü’l şehâde haber vermeleriyle ol-bâbda vâki‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediği ecilden mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görülüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında fermân-ı âlî sâdır olunmuşdur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 118/3. Hüküm)

Arabkir Valisine Hüküm Ki

Medîne-i Arabkir’de sâkin ulemâ ve sülehâ ve eimme hutebâ ile yine medîne-i mezbûrda vâki‘ Şeyh Hasan Beg Vakfî’ndan müteferrika ve sâir ehl ve Süleyman Paşa Vakfî mütevellîsi sütte-i sâ‘detime mektûb gönderüb medîne-i Arabkir’de vâki‘ Şeyh Hasan Beg Vakfî’ndan olmak üzere yevmî sekiz akçe vazîfe ile mukaddemâ zabt ve iki akçe ile cüzhan uhdelinde Ömer Halîfe ibn. Süleyman abâ ‘an nam pâresi olub berât-ı âlişânımla mutasarrıf ve hizmetinde taksîm ve ta‘yîn icâb eder hâli yoğiken ashâb-ı ağrâzdan Seyîd Mustafa nam kimesne hilâf-ı inhâ muknî garaza cesâret ve Ömer Halîfe’nin üzerine olan Ahmed bin Süleyman hissesini ref‘ ve kendü üzerine tevcîh ve gadr-ı küllî etmekle mezbûr Seyîd Mustafa Yusuf Paşa Vakfî’nda cüzhanlık ve Hüseyin Beg Vakfî’nda ders-i ‘amlık cihetleri olub ol-vecihle terk-i hizmet olmağla merkûm Seyîd Mustafa’nın ref‘inden sülûsân hissesi abâ ‘an cedd nam pâresi olan Ömer Halîfe’ye tevcîh ve yedine berât-ı âlişân ihsân olunmak bâbında istid‘â-yı inâyet ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda zikrolunan mağlûm-ı sıbyân ve cüzhan cihetlerinin sülûsân hissesi Seyîd Şeyh Mustafa Halîfe’nin sülûs hissesi dahî Seyîd Abdulkâdir Halîfe’nin ref‘inden yetmiş bir senesi zi’l-kâdesinin altıncı günü târihli Ömer Halîfe ibn Süleyman arzıyla tevhdî ve berât olunub üzerinde iken Arabkir Kazâsı sâkinlerinden Nazar Nâil oğlu dimekle ârif Yusuf nam kimesneler ba‘zı kimesneleri ızrâr kasdıyla âsitâne-i aliyyemde mezbûr niyâbetini ismi mevcûd ve cismi nâ-mevcûd fasl-ı ismine olunmak üzere mürâselesin alub yedlerinde olan

mutâtık(?) mühürleriyle nice cihetin cihetlerinin gamazına binâen âhere arz icrâ-yı garaz için vermişler deyu elsine-i nâsda şüyü‘ bulmağla zikrolunan muvahhidîn sıbyân ve cühanlık cihetlerinin dahî hilâf-ı inhâ birer galât bahânesiyle Ömer ismine arz ve ref‘lerinden berât etdirüb arz-ı mezbûr hilâf-ı inhâ zôr olub bir-kaç seneden beru Ali ismine arz nâib ve gelmediğün kazâ-yı mezbûrda nâib olan Abdullah zîde ilmuhû arz ve mühür-i mutâbık mezbûr mütevellî(?) ve sâir ulemâ ve sülehâ ve eimme ve hutebâ mahzar-birle i‘lâm etmeleriyle sâlifü’z-zikr mu‘allim-i mekteb ve cüzhanlık cihetlerinin sülüsân hissesi bi’l-i‘lâm mezbûr Ömer Halîfe ref‘inden Seyîd Şeyh Mustafa Halîfe’ye ibkâ ve yetmiş iki senesi cumâde’l âhiri on sekizinci günü târihli berât verüb sülüs hissesi Ömer Halîfe ibn Süleyman üzerinde olmağla ciheteyn-i mezbûreteyn sülüsân hisseleri dahî vakf-ı mezbûr mütevellîsi arzıyla Ömer ref‘inden reisü’l-küttâb-ı sâbık i‘lâmıyla Seyîd Abdulgafûr’a tevcîh ve yetmiş üç senesi rebîü’l-evvelinin altıncı günü târihli berât verildiğü muttasıl ve meşrûh Anadolu muhasebesinden ihrâc olunmağla mahallinde husemâsıyla ba‘de’l-murâfa’a sıhhat ve hakîkat arz ve i‘lâm muvaffak eylediğün iftihârü’l emâcid bi’l-fîl reisü’l küttâbım olan Mehmed Emin dâme mecdûhû i‘lâm etmeğün i‘lâmı mücebince amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

[Sayfa 119]

(Sayfa 119/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) ve Kadılarına Hüküm Ki

Melkum nam zımmî sūdde-i sââdetime arz-u hâl edüb kızı Gayde nam nasrâniyenin zevci (Boş) nam zımmî bin yüz altmış (Boş) senesinde mürd(?) olub terekesi oğlu Kelbus nam sağıre ırsen intikâl ve hıfz ve hırâset için Tokat’da mütemekkin vâsisi Avanis nam zımmî mâl-ı sağıri sadâkat ve istikâmet üzere hıfz etmeyub hıyâneti olduğı zâhir olmağla mesfûr ma‘rifet-i şer‘le hıyânetinde azil ve bu yedine hüccet-i şer‘iyye vâsî nasb olunmağla mesfûrun yedinde olan mâl-ı müteveffâ taleb olunub sadâkat ve istikâmet üzere vesâyeten hıfz ve hırâset murâd eyledikde bî-vech-i şer‘î te‘allül ve muhalefet ve gadr sevdâsında olduğun ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l islâmıdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görölüb mesfûrun yedinde olan mâl-ı sağıri ba‘de’l-

muhasabe şer‘le buna aliverilüb sadâkat ve istikâmet üzere hıfz etdirilüb ber-mûceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 119/2. Hüküm)

Çamaş ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Çamaş Kazâsı’na tâbi‘ Akköy ma‘ Sarıköy nam karye ahâlîleri arzuhâl edüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr-ı şer‘iyye ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcebince voyvodalarına ve sipâhîlerine tâmâmen edâ edüb ziyâde talebiyle te‘addî ve rencîde olunmaları icâb etmez iken mezkûrlar âşâr-ı şer‘iyye ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcebince ahza kana‘at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ile te‘addî eylediklerin bildirüb hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ile te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda Çamaş Nâhiyesi’ne tâbi‘ on dokuz nefer re‘âyâ ile karye-i Akköy ma‘ Sarıköy ve hâsıl-ı tahtında bennak ve hinta yekûn ma‘ gayruhû altı bin akçe yazı ile ve yine on bir nefer re‘âyâ ve bir zemîn ile el-müsellemeye der-karye-i Akköy ve hâsılı ma‘ er-rüsûm beş yüz elli akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde Akköy ma‘ Sarıköy Karyesi’nin yazusu tımar(?) hass-ı hümâyun mülhakâtından olmak üzere tahrîr-i defter olunmuştur ve yine defter-i icmâlde karye-i Akköy ma‘ Sarıköy hasılı dokuz bin yüz akçeden bin akçe deyu ve Çamaş Nâhiyesi’ne tâbi‘ Armalu nam karye ve gayruhû elli bir kerre yüz dokuz bin sekiz yüz akçe ‘an ze‘amet deyu ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun beş bin sekiz yüz akçesi defter-i hakânide mastûr olduğu üzerinde Seyîd Abdullah ve dört bin akçesi dahî Mustafa veled-i Ahmed kaydlarındadır deyu ol-takdirce karye-i mezbûr ber-mûceb-i mufassal yazusu altı bin akçe deyu ve havass-ı hümâyun mülhakâtı olmak üzere tahrîr olunmuşken tekrâr ze‘âmet icmâline dahî dokuz bin akçeden bin akçe deyu tahrîri muharririn mührü iktizâ etmekle ber-mûceb-i icmâl karye-i mezbûrun altı bin akçesiyle el-müsellemeye karye-i Akköy havass-ı hümâyun tarafından menîne-i mezbûrun bin akçesi dahî ber-vech-i ze‘âmet mutasarrıfları merkûmân Seyîd Abdullah ve Mustafa berâtları yazularına göre hisselerin zabt eylemeleri iktizâ

eylediğın bi'l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 119/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Kili Kazâsı sâkinlerinden Hacı İbrâhim bin. Hacı Bâkî nam kimesne gelüb bunun Merzifon Kazâsı sükkânından Hacı Halil Alemdâr bin. Ömer nam kimesne zımmetinde bin yüz elli dokuz senesinde bir kıt'a temessük mûcebince bin sekiz yüz guruş ve bir kıt'a temessük mûcebince dahî dört yüz guruş mecmu'ü dört bin iki yüz karz-ı şer'iden alacak hakkı olmağla mezbûr meblağ-ı merkumdan hissesine bir def'a iki yüz ve bir def'a dahî iki yüz ve bir def'a dahî iki yüz elli ve bir def'a üç yüz mecmu'ü dokuz yüz elli guruş buna edâ ve teslîm ve temessükleri zahrına zahriye edüb bâkî zimmetinde üç bin iki yüz esedî guruş alacağı olmağla ahiren(?) mezbûr fevt olub bu dahî muhallelâtını ahz u kabz eden kazâ-yı mezbûreden kebir(?) oğlu Mehmed nam kimesneden mâl-ı müteveffâdan taleb eyledikte virmekte te'allül ve gadr murâd eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun ve tarafından Seyîd El-hâcc Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb mûcebince şer'le görölüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde bâkî ol-mikdâr guruş hakkı yedinde olan iki kıt'a temessükleri mûcebince muhallelâtın kabz eden oğlu mezkûrdan mâl-ı müteveffâdan vekîl-i merkûma alıverilüb te'allül etdirilmemek bâbında hüküm-ü hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Muharrem Sene 1174

[Sayfa 120]

(Sayfa 120/1. Hüküm)

Yâkup Beg Derbendi ve (Boş) Kadularına Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Yâkup Beg Derbendi Kazâsı'na tâbi' Elederesi nam karye sâkinelerinden (Boş) nam hâtun gelüb bunun zevci Mahmûd Beşe oğlu dimekle ma'ruf Mustafa

nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken yine Yakup Beg Derbendi Kazâsı'na tâbi' Bolu nam karye sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan erbâb-ı tımardan Câfer Ağa oğlu dimekle ârif Mustafa nam kimesnenin zevci mezbûra arz ve adâveti olmağla mücerred ahz-ı intikam için bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk tûfeng kurşunuyla darb ve katl ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve bu bâbda fetevâ-yı şerîfesi olduğun ve tarafından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb şer'le görülüb ber-mûceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 120/2. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İbrâhim Efendi dimekle ma'ruf kimesne südde-i sââdetime gelüb İskilib Kazâsı'na tâbi' (Boş) nam karye toprağında Kızıl ırmak kurbunda vâki' Kara İbik nam mahalde bir kıt'a ma'lûmü'l hudûd tarla üç seneden mütecâviz zirâât olunmayub boz ve hâlî kalub kânun üzere tapuya müstehak olmağla ol-yerleri bozdan sâhib-i arzdan resmî tapu ile alub yedine verilen sâhib-i arz temessükü mûcebince zabt-u zirâât ve öşrünü sâhib-i arza edâ edüb dahl olunmak îcâb etmez iken civârında vâki' Alagöz nam karye ahâlisi zuhûr ve bu mâkûle arz mîrîden başka da'vâsı cârî değil iken mezbûrlar ol-yerler bizim karyemiz civârında olmağla biz müşfî'i olmuş oluruz deyu hilâf-ı kânun bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fuzûlî zabt ve ziyâde gadr u te'addî eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mûcebince amel olunub ol-yerler kendüye alıverilüb zabt etdirilüb mezbûrlara hilâf-ı kânun te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında hükmi hümayunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 120/3. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden El-hâcc Süleyman nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb İskilib sâkinlerinden El-hâcc Ali nam kimesne mukaddemân Abd-i mü'tıkı iken mezbûr Hacı Ali fevt olmağla buna şer'an dahl olunmak îcâb etmez iken müteveffâ-yı mezbûrun İskilib'de sâkin oğulları Ali ve Mahmud ile kızları Emine ve Hatice ve sâir vârisleri (?) müteveffâ-yı mezbûreden müntakîl mal ve emlâkların zabta kana'at eylemediklerinden nâşi zuhûra gelüb şirrete sülûk ve sen mal ve eşyâyı babamız müteveffâ-yı mezkûr Hacı Ali'nin hayâtında sâbit ticâret edüb terk eyledin tereke-i müteveffâ-yı mezkûra idhâl ve taksîm ederiz deyu bunun üzerine şer'an bir nesne sâbit olmadan(?) hilâf-ı şer'-i şerîf ta'cîz ve ızrâr ve gadr kasdında oldukların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb mücebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetevâ-yı şerîfe ol-vecihle müdehale ve gadr ve te'addî etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 120/4. Hüküm)

Çorum Sancağı Mutasarrıfına Osmancık ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib sükkânından Mehmed ve Ali gelüb babaları Hacı Ali nam kimesnenin bin yüz yetmiş (Boş) senesinden beru Osmancık Kazâsı'na tâbi' Dodurga nam karyeden Yüzbaşı Mustafa nam kimesne zimmetinde olan iki yüz gurusunu almadan babaları merkûm fevt olub ırs-ı şer' le bunlara intikâl etmekle taleb eylediklerinde vermekde ta'allül üzere oldukların ve taraflarından El-hâcc Süleyman nam kimesneyi vekîl eylediklerin bildirüb şer'le görölüb alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

[Sayfa 121]

(Sayfa 121/1. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Arabkir Kazası Naibine Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tâbi' Hetk nam karye sâkinlerinden El-hâcc Bekir oğlu Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesne gelüb bunun Arabkir Kazâsı'na tâbi' Yenice nam karye toprağında vâki' Eminlik Tarlası dimekle ma'ruf ma'lûm ü'l hudûd tarlayı otuz beş seneden beru mutasarrıf ve beher sene zabt-u zirâât ve oşür ve resmin sâhib-i arza edâ edüb mutasarrıf olduğu tarlalarından âherin alâka ve müdehalesi olmayub bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmeyub ve bu mâkûle on sene mürûr eden arâzi dâvâsın tekrar istimâ'ı zikr olunan Yenice Karyesi sâkinlerinden Kara Ahmed dimekle ârif kimesne zuhûr ve ol yerler senin merkûmdan mukaddem benim idi deyu iddiâ ve murâfa'a-yı şer'-i şerîf olunduklarında iddâsı lağv ve mahs-ı şirret olub bî-vech-i mu'ârazadan men' ve kat'â niza'-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye verilmişken mezkûr mücâb olmayub mücerred tecrîm ve rehnedâr ettirmek sevdâsıyla yine ol-vecihle fuzûlî müdehale ve te'addîden hâlî olmaduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb hüccet-i şer'iyye ve fetevâ-yı şerîfe müceblerince amel olunub mezbûrun hilâf-ı kânun ve mugâyir-i fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye zâhir müdehale ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükmi-hümâyunum ricâ eylemeğün kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 121/2. Hüküm)

Sivas Valisine Kadısına ve Arabkir Kazası Naibine Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı'na tâbi' Hetk nam karye sâkinlerinden El-hâcc Bekir oğlu Mehmed Ağa dimekle ma'ruf kimesne gelüb bunun Arabkir Kazâsı'na tâbi' Yenice nam karye toprağında mutasarrıf olduğu Eminlik Tarlası dimekle ma'ruf ma'lûmü'l hudûd yerler beş sene karye-yi Yenice el-mezbûre sâkinlerinden Kara Ahmed dimekle ârif kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinden beru fuzûlî zabt u zirâât etmekle bu dahî yerlerini taleb ve da'vâyı varub zabt edüb ilkin sene-i mezbûreden beru ol-yerlerin tertîb eden eden noksan arâzisi zimmetlerinde kalmağla taleb ve

almak murâd eyledikde dürlü galât ve bahâne ile hilâf-ı şer‘-i şerîf virmekde te‘allül ve muhalefet ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görölüb ol-yerlerin sene-i mezbûreden beru tertîb eden noksan arâzîsi kendüye alıverilüb ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylemeğın mahallinde şer‘le görölmek emrim için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

(Sayfa 121/3. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve Sivas Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı’na tâbi‘ Karusla nam karye mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Kazer nam zimmînin Evlâd-ı siğârının vâsileri Agop nam zimmî ile sâir yedi nefer vereseleri südde-i sa‘detime arzuhâl edüb mevrusları mesfûrun Eğin Kazâsı sükkânından Mehmed Ağa dimekle (ma‘rûf) kimesne zimmetinde bin yüz yetmiş senesinden beru sahhü’l bâkî bin yedi yüz guruş alacak hakları olmağla kable’l eyyâmıda mezbûr Mehmed fevt olub terekesine vaz‘ü’l-yed olan yine Eğin Kazâsı’nda sâkin diğér oğlu diğér Mehmed Emin nam kimesneden taleb ve murâfa‘a-yı şer‘ olunduklarında muvâcehesinde ol-mikdâr guruş alacağı olduğu şer‘an sâbit ve edâsına hükm-birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilmişken kable’l-ahz mevrûsları mesfûr dahî mürd olub meblağ-ı merkûm ırsen bunlara intikâl etmekle vârisleri bâ-hüccet-i şer‘iyye sâbit ve ma‘lûm olan ol-mikdâr guruş müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Mehmed Emin’den mâl-ı müteveffâdan taleb ve da‘vâ ve tekrâr altmış beş senesinde murâfa‘a olduklarında meblağ-ı mezbûru virmeyub ibtâl-i hakk ve mahallinde bir vecihle mukâvemeti iktidarları olmayub gadr eylediğın ve sâir verese-i mezkûr taraflarından mesfûr Agop zimmîyi vekil eylediklerin bildirüb şer‘le şer‘le görölüb hüccet-i şer‘iyye ve i‘lâm-ı şer‘iyye sâbit ve mahkûmun-bih olan ol-mikdâr guruş hakk-ı mevrusları alıverilüb te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde murâfa‘a-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve eğer

mahallinde mümkün olmaz ise Sivas'a ihzâr ve murâfa'a-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Muharrem Sene 1174

[Sayfa 122]

(Sayfa 122/1. Hüküm)

Sivas Valisine İskilib ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

İskilib sâkinlerinden Yusuf nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb yine İskilib sâkinlerinden Köklemes oğlu dimekle ma'ruf Mustafa ve İbrahim ve Süleyman bin. Osman nam şâkiler kendü hallerinde olmayub birbirleriyle yek-dîl ve bu mâkûle şena'at âdet-i müstemîreleri olmakdan nâşi bunun oğlu (Boş) nam sağır bin yüz yetmiş (Boş) senesinde kendü hâlinde bağçeye gider iken Keferdense(?) nam mahalde eşkiyâ-yı mezkûre sağır-i merkûmun kollarından ahz ve hilâf-ı şer'-i şerîf cebren fîl-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve kesr ırz ve gadr-ı küllî eylemeliyle mezkûrlar sağır-i merkûm ile ma'an şer'e ihzâr ve bunun ile murâfa'a-yı şer' olunduklarında ikrârlarıyla vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sâbit ve zâhir olmuşken mezbûr icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olmaduğun ve husûs-ı merkûm minval-i mükerrer üzere olduğu sen ki İskilib Kadısı mevlânâ Es-seyîd Ebûbekir zîde fazluhûsun tarafından arz olunmağın ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer'le görülüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülüb icrâ-yı şer' olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sadrolunmuşdur.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Sayfa 122/2. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Arabkir sâkinlerinden Hüseyin nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîsi ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmayub dahl olunmak îcâb etmez iken yine Arabkir sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden Harcı oğlu Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü

hâlinde olmayub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bu mahall-i âherde iken hilâf-ı şer‘-i şerîf hânesini basub üç yüz guruslukdan mütecâviz eşyâsını nehb ve gâret ve zevcesi Sâlihâ(?) nam hâtunu tahfif ve kesr arz ve bir sağır veledini helâk ve ol-vecihle gadr-ı küllî eylediğün bildirüb şer‘le görülüb ol-mikdâr emvâl ve eşyâsı alıverilüb ve hetk maddesi dahî ber-muktezâ-yı şer‘-i kadîm ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Sayfa 122/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Karemlı oğlu Arakil nam zımmî gelüb bunun medîne-i Tokat’da mütemekkin Ağya nam zımmî zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru üç yüz ve Keridli(?) oğlu Şukur nam zımmî zimmetinde yine Tokat sâkinlerinden (Boş) nam zımmî kefâletıyla iki yüz kırk iki ve Galiyar nam zımmîde dört yüz ve Minok nam zımmî zimmetinde yüz elli dokuz gurus alacak hakkı olmağla mesfûr Şukur’da olan ol-mikdâr gurusu kendüsünden ve yâhud kefil ile olan dahî mesfûrdan ve sâir mesfûrun zımmîler zimmetlerinde olan ol-mikdâr hakkını dahî kendülerinden taleb ve almak istedikde bî-vech-i şer‘î virmekde te‘allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında oldukların ve bu bâbda da‘vâsına muvâfik şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer‘le görülüb alıverilüb bî-vech-i şer‘î te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eylemeğın mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Sayfa 122/4. Hüküm)

Sivas Valisi Vezîrim Zile ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Zile Kazâsı’ndan Seyîd Mustafa zîde şerefehû ile hemşîresi Havva nam hâtun südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların vâlideleri (Boş) nam hâtun bin yüz yetmiş (Boş) senesinde müteveffiye oldukda emvâl ve eşyâ ve emlâkı ırs-ı şer‘le bunlara intikâl etmeğın vâlidelerinden müntakîl bir bâb mülk menzil ile ber-müceb-i defter ism-i mâl ıtlâk olunub emvâl ve eşyâsın yine kazâ-yı mezbûr sükkânından dayıları (Boş) nam kimesne ve ma‘lûmü’l hudûd bir kıt‘a mülk bağçesin Ömer Efendi

dimekle (ma‘ruf) kimesne ile bir bâb mülk ahûrın dahî Hacı Ali nam kimesne fuzûlî ve tegallûben zabt edüb küllî gadr ve te‘addî eylediklerin bildirüb şer‘le görülüb vâlidelerinden müntakîl emvâl ve eşyâ ve emlâkları kendülere aliverilüb bî-vech-i şer‘-i te‘allül ve niza‘ ettirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görülmek (için) yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

[Sayfa 123]

(Sayfa 123/1. Hüküm)

Çamaş ve (Boş) Kadılarına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Karahisâr-ı Şarkî’den livâ-yı Canik’e nakl olunan kazâ-yı Çamaş tâbi‘ Kocaman nam karye re‘âyâları südde-i sa‘detime arzuhâl edüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr-ı şer‘iyye ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mücebince zâ‘im ve sipâhilerine tamâmen edâ edüb ziyâde talebi ile te‘addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken bunların karyelerinden iki bin akçeye mutasarrıf Karahisâr-ı Şarkî Sancağı’nda Aluz Beg(?) Nâhiyesi’nde Bahâ dîdin nam karye ve gayrıdan otuz altı bin altı yüz elli akçe ze‘âmete mutasarrıf Abdulvahab ve yine karyelerinden bin akçe hisseye mutasarrıf livâ-yı mezbûrda Çamaş Nâhiyesi’nde Danişmendlü nam karye ve gayrıdan on beş bin altı yüz akçe tımara mutasarrıf Mehmed ve yine karyelerinden bin akçeye mutasarrıf Saltmış Nâhiyesi’nde Okçular nam karye ve gayrıdan yedi bin akçe tımara mutasarrıf diğêr Mehmed ve yine karyelerinden bin altı yüz akçeye mutasarrıf Talmasan Nâhiyesi’nde Akçakilise nam karye ve gayrıdan dokuz bin üç yüz akçe tımara mutasarrıf diğêr Abdulvahab nam zâ‘im ve sipâhiler bunların karyelerinde vâki‘ olan mahsûlât ve rüsûmâtдан berâtları yazularına göre hisselerine düşeni ahza kana‘at etmeyüb hilâf-ı kânun ve defter ziyâde teklîfi ile te‘addî eylediklerin bildirüb hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ile te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâlde mürâca‘at olundukda Çamaş Nâhiyesi’ne tâbi‘ defter-i icmâlde beş bin altı yüz akçe yazar Kocaman Karyesi’nin iki bin akçesi ifrâz ve Ulubeg Nâhiyesi’ne tâbi‘ Bahâddin nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb yirmi bin dokuz yüz akçe ze‘âmet deyû ber-icmâl ve tamâmen defter-i hâkânîde mastûr olduğı üzere Abdulvahab kaydındadır ve bin

akçesi dahî ifrâz ve yine Çamaş Nâhiyesi'ne tâbi' Danişmendü nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb sekiz bin altı yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen Mehmed kaydındadır ve bin akçesi dahî ifrâz ve yine Çamaş Nâhiyesi'ne tâbi' Vernasl nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb dört bin akçe ber-icmâl ve tamâmen diğêr Mehmed kaydındadır ve bin üç yüz akçesi dahî ifrâz ve ber-icmâl ve tamâmen diğêr Abdulvahab kaydında olduğun iftihârü'l emâcid ve'l ekârim bi'l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecduhû arz ve kânûnî suâl olundukda emîn-i mumâ-ileyh arzında mezkûr Kocaman Karyesi re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr ve sâir hukûk ve rûsûmlarından karyelerine mutasarrıf(?) olan zü'emâ ve erbâb-ı tımarın berâtları yazularına göre hisselerine düşeni kânun ve defter ve emîn-i mumâ-ileyhin arzı mücebince edâ eylediklerinden sonra kânun ve defterden ziyâde talebi ile te'addî olunması mugâyir-i kânun olduğu dîvân-ı hümâyun muhâsebesinde derkenâr olmağla emîn-i mumâ-ileyhin arzı ve kânun mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Derkenâr)

Mübâşirsiz tedîb olunub müceddeden yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebiü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 123/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Gedegre (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Niksar sâkinlerinden Müteveffâ Behram Paşazâde Mehmed Beg dimekle ma'rif kimesnenin oğlu dergâh-ı muallâm gediklülerinden kıdvetü'l emâcid-i ve'l a'yân İbrâhim zîde mecduhû gelüb Gedegre sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden Humlu oğlu Mehmed nam kimesne babası müteveffâ-yı mezbûrun vefâtından dört sene mukaddem tetkîk eylediği zevce-i sâbıkı yine Gerdegre'de sâkine Emine nam hâton ile yek-dîl ve mumâ-ileyh bin yüz altmış (Boş) senesinde ze'âmeti karyelerinde gezerken mezbûr Mehmed mübâşirlik nâmıyla bunu ahz ve üzerine re'âyâ bir nesne sâbit olmadan Bafra Kasabası'nda yirmi sekiz gün habs yine karındaşları dahî ta'yîn ile ehl-i örfe istinâden Niksar kurbunda vâki' hânesine basub on bin guruşlukdan ziyâde emvâlini gâret eyledikden ma'ada yine Gedegre

kurubunda ve ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyeye ve temessükât kazâ-yı mezbûrda sâkin Hacı Osman ve sâirler zimmetlerinde olan ma'lûmü'l-mikdâr ganem ve akçe ve alacağının tahsiline mümâna'at ve gadr-ı sarîh edüb mu'în-i kesîreleri olduğundan mahallinde murâfa'a mümkün olmaduğın bildirüb ol-bâbda hükm-i hümâyunum ricâ eylemeğın sen ki Sivas Vâlisi vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şer'le ihkâk-ı hakk etmeğın i'lâm olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

[Sayfa 124]

(Sayfa 124/1. Hüküm)

Sivas Valisine Karayaka ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Taşâbâd Kazâsı'na tâbi' Tani nam karye ahâlîleri gelüb bunlar kendü hallerinde ırzıyla mukayyed ve kimesneye deyn ve kefâletleri olmayub ve üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değıl iken Karayaka Kazâsı'na tâbi' Zendi nam karye sükkânından âyân ve mütegalibeden Koca Ağa dimekle ma'ruf kimesne kendü hâlinde olmaduğundan nâşî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cerîme nâmıyla fuzûlî ve cebren bunların bir def'a iki yüz ve bir def'a yüz yetmiş iki ve bir def'a dahî karye-i Gazkal'ın başında adam zâyî olmuş deyu hilâf-ı inhâ yüz otuz sekiz ve def'a benim hizmetkârlarımın birbirleriyle kavgalarına siz sebebsiniz deyu âhiren mübâşiriye nâmıyla yirimi guruş kıymetlü bir adet bargir ve mülheb bahânesinden üç yüz ve def'a dahî tarafından ademîsi Mustafa Nâlınci(?) yediyle yüz yirmi min haysü'l mecmu' bin guruşların gasb ve îtâya dahî kana'at etmeyub benim sizden dahî alacağım vardır deyu hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bâkî niza' olmuş beş eded inek ve elli beş aded öküzlerin cebren ahz ve mezbûrun bunâ emsâl-i zulm ve te'addîlerinin bahânesi olmayub perakende ve perîşân olmalarına bâis ve ahvalleri diğér gün oldukların bildirüb şer'le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk cerîme ve mübâşir nâmıyla cebren ahz ve gasb eyledikleri ol-mikdâr guruş ile hayvanları kendülere aliverilüb bî-vech-i şer'î bir dürlü te'allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

(Sayfa 124/2. Hüküm)**Çamaş ve (Boş) Kadılarına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki**

Karahisâr-ı Şarkî'den livâ-yı Canik ta'bir olunan kazâ-yı Çamaş tâbi' Keçilü nam karye re'âyâları arzuhâl edüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr-ı şer'iyeye ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mücebince zâ'im ve sipâhîlerine tamâmen edâ edüb ziyâde talebiyle te'addî ve rencide olunmaları icâb etmez iken karyeleri yazusundan hisseye mutasarrıf Karahisâr-ı Şarkî Sancağı'nda Nakaracak(?) Nâhiyesi'nde Kılıçlı nam karye ve gayrıdan otuz üç bin üç yüz doksan beş akçe ze'âmete mutasarrıf Hüseyin ve karyelerinden hisseye mutasarrıf nâhiye-i mezbûrede Şâhinlü nam karye ve gayrıdan yirmi iki bin akçe ze'âmete mutasarrıf Ali veled-i Hasan ve yine karyelerinden hisseye mutasarrıf livâ-yı mezbûrda Bulman Nâhiyesi'nde Ağçakelb(?) nam karye ve gayrıdan dokuz bin üç yüz elli akçe tımara mutasarrıf Abdulvâhid ve yine karyelerinden hisseye mutasarrıf livâ-yı mezbûrda Satılmış Nâhiyesi'nde Farguhan(?) nam karye ve gayrıdan yedi bin iki yüz elli akçe tımara mutasarrıf İbrâhim ve yine karyelerinden hisseye mutasarrıf Satılmış Nâhiyesi'nde Kadlu(?) nam karye ve gayrıdan on dört bin üç yüz akçe tımara mutasarrıf Hasan nam zâ'im ve sipâhiler bunların karyelerinin vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtından berâtları yazularına göre hisselerine düşeni ahza kana'at etmeyub hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ile te'addî eylediklerin bildirüb hilâf-ı kânun ve defter ziyâde talebi ile te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Çamaş Nâhiyesi'ne tâbi' neferât ve zemînhâ ile karye-i Keçilü ve hâsıl-ı tahtında bennâk ve hinta yekûn ma' gayruhû beş bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde Keçilü deyu tahrîr ve yazı-yı mezbûrûndan iki bin akçesi ifrâz Buhan(?) Nâhiyesi'ne tâbi' Sıhhatlü(?) nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb yirmi beş bin dokuz yüz yetmiş beş akçe ze'âmet deyu ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun beş bin beş yüz seksen sekiz akçesi defter-i hâkânîde mastûr olduğu üzere Hüseyin ve yirmi bin akçesi Ali veled-i Hasan ve yüz seksen yedi akçesi defter-i derdestde kimesneye derdest olunmayub bâkî kalmışdur ve beş yüz akçesi dahî ifrâz ve Bulman Nâhiyesi'ne tâbi' Ağçakelb nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin altı yüz akçe ber-icmâl ve tamâmen

Abdulvâhid kaydındadır ve beş yüz akçesi ifrâz ve Satılmış Nâhiyesi'ne tâbi' Farguhan(?) nam karye ve gayruhû ile birikdirilüb üç bin yüz elli akçe ber-icmâl ve ol-dahî tamâmen İbrâhim kaydında ve iki bin beş yüz akçesi dahî mahsûl-ı icmâl olub üzerinde Hüseyin kaydında olduğun iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim bi'l-fîl defter emîni olan Mustafa dâme mecduhû arz ve kânûn suâl olundukda emîn-i mumâ-ileyh arzında mezkûr Keçilü Karyesi re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen âşâr ve sâir hukûk ve rüsûmların karyelerinde mutasarrıfları olan zü'emâ ve erbâb-ı tımarın yazularına göre hisselerine düşeni kânun ve defter ve emîn-i mumâ-ileyhin arzı mûcebince edâ eylediklerinden sonra kânun ve defterden ziyâde talebiyle te'addî olunması mugâyir-i kânun olduğun dîvân-ı hümâyunum kaleminden derkenâr olunmağla emîn-i mumâ-ileyhin arzı ve kânun mûcebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

[Sayfa 125]

(Sayfa 125/1. Hüküm)

Sivas Valisine Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Eimmeden Ömer zîde salâhu gelüb bu Tokat'da vâki' Molla Bektaş Mescid-i Şerîfi'nin berât-ı şerîfimle imamı ve vakfının nütevellîsi olmağla vakf-ı mezbûrun vakfiye-yi ma'mûlün bihâsında mukayyed akarâtından Tokat'da Ğazarlar(?) Sûku'nda vâki' beher yevm üçer akçeye îcâr olunagelen bir bâb vakf dükkânında kimesnenin şer'an alâkası yoğiken Tokat sâkinlerinden Ulunlu oğlu Mehmed Ağa ve Öteli oğlu (Boş) ve Abdurrahman Ağa dimekle ma'rûf kimesneler bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf füzûlî zabt ve iştirâken mutasarrıf oldukları hânelerine idhâl ve hâne-i mezkûrun kapusunu dükkân-ı mezkûrdan kesd(?) ol-vecihle vakf-ı mezbûra gadr-ı küllî eylediklerin bildirüb şer'le görülüb dergâh-ı mezbûr tevlîyeti hasebiyle buna alıverilüb vakf için buna zabt etdirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eylediği mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 125/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Çorum ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ebnâ-yı sipâhiyândan Çorum sâkinlerinden Hüseyin nam sipâhî gelüb Çorum Kazâsı toprağında ma'lûmü'l hudûd bir kıt'a mülk bağı mutasarrıf iken bin yüz altmış (Boş) senesinde diyâr-ı âhere gidüb bi hasebi'l iktizâ on dört sene meks ve bâğ-ı mezbûru bey'e kimesneyi vekîl etmiş değil iken yine kazâ-yı mezbûreden Ömer ve Mustafa nam kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve hâsıl olan mahsûlünü ahz ve istimlâk ve bu diyâr-ı âherden gelüb mülk bağını zabt ve mahsûl-u müstemlekeni taleb eyledikde mezbûrlar senin kanın Hüseyin nam kimesneden satın aldık deyu hilâf-ı şer'-i şerîf ta'allül ve muhalefet eyledikleri ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb mülk bağı ile mahsûl-u müstemliki alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk (-ı hakk) olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Safer Sene 1174

(Sayfa 125/3. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Meşhedâbâd Nahiyesi Naibine Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Hüseyin Halîfe zîde şerefêhû südde-i sââdetime gelüb Sivas Sancağı'nda Meşhedâbâd Nahiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ile karye-yi Kulaç nısf mâlikâne mülk-i evlâd Hacı Hasan hisse-i mezkûr yirmi iki sehmden olub altı buçuk sehmi vakf türbe-i Mutahhara ve nısf-ı âher zâviye-i Ahî Evrân der Tokat ve südûs mâlikâne zâviye-i Şeyh Sâdî ber-müceb-i defter defter-i atık ve tahtında mezra'a-yı Korlukaya tâbi' karye-i mezkûre mâlikâne tamam mülk-i Mehmed ve Mustafa ber-müceb-i defter-i atık hisse-i Mustafa ber Dursun mülk bey' Süleyman veled-i Bayram ber-müceb-i hüccet-i şer'iyye ve hâsıl-ı dîvânî çift ve hinta yekûn ma' gayruhû altı bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine Meşhedâbâd Nahiyesi'ne tâbi' neferât ve zemîn ile karye-i İsâ mâlikâne vakf-ı zâviye-i Şeyh Nusret be-müceb-i defter-i atık dîvânî tımar ve hâsıl-ı ma' niyâbet çift ve hinta yekûn ma' gayruhû altı bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i mufassalda muharrir kalemiyle

olduğu tahrîr olduğu defter-i hâkânîde mukayyed deyu karye-i Kulaç el-mezbûrenin tahtında defter-i hâkânîde mukayyed mezra‘a-yı Korlukaya el-mezbûrenin mâlikânesine mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu mezra‘a-yı Korlukaya el-mezbûreyi ber-mûceb-i Defter-i hâkânî dîvânî mutasarrıflarıyla zabt ve mâlikâne tarafına âid mahsûlü mülkiyet üzere ahz ve kabz etmek murâd eyledikde mezra‘a-yı mezbûreden âherin alâka ve müdâhili olmayub bir vecihle dahl ve ta‘arruz olunmak îcâb etmez iken Şeyh Nusret Zâviyesi’nin zâviyedâr ve vakfın mütevellîsi olanlar karye-i Îsâ el-mezbûreyi dîvânî mutasarrıflarıyla zabta kana‘at etmeyub sâbıkü’l beyân Kulaç Karyesi’nin tahtında mukayyed mezra‘a-yı Korlukaya el-mezbûre için karye-i Îsâ el-mezbûre mülhakâtındandır mezra‘a-yı mezbûreden mâlikâne ve dîvânîsinde kimesnenin alâkası yokdur deyu Hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve hevâsına tâbi‘ Şehr-i Zor imamıyla nâibinden bezl-i irtişâ ile aldığı müzevver hüccet ile tegallüben zabt ve mâlikâne tarafına âid mahsûlünü tegallüben ahz ve kabz edüb gadr eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb karye-i Kulaç el-mezbûrenin tahtında mukayyed Korlukaya mezra‘ası mülk-i mâlikâne mutasarrıfıyla dîvânî mutasarrıfı tarafından zabt ve mâlikâne tarafına âid mahsûlü mülkiyet üzere mutasarrıfına ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî Şeyh Nusret Zâviyesi’nin zâviyedâr ve vakfın mütevellîsi olanların ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hümk-i hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

[Sayfa 126]

(Sayfa 126/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçeri çorbacılar ağalarından Halil Ağa dimekle ma‘ruf kimesne gelüb bunun bundan akdem Merzifon sükkânından Hacı Halil nam kimesnenin beşyüz guruş ve bin yedi yüz guruş bunun olub bin yüz altmış senesinde şirket-i inân ile şerîki olub meblağ-ı merkûmu birbirine halt ve mezbûr dahî Halîl’e ref‘ ve teslim eyledikde mezbûr meblağ-ı mezbûru bundan izinsiz âherden Seyîd

Osman nam kimesneye ref' ve teslîm ile istihlâk edüb bu mâl-ı müşterekden hissesine tazmîn etdirmedin Mezbûr Hacı Halîl fevt olmağla terekesin kabz eden Merzifon Kazâsı sükkânından oğlu Mehmed nam kimesneden talep eyledikde te'allül ve gadr murâd eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun ve tarafından Seyîd El-hâcc Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimersneyi vekîl eylediğün bildirüb mücebince şer'le görülüb müteveffâ-yı mezbûrun âhere ref' ile istihlâk eylediği ol-mikdâr gurusu hissesin terekesin kabz eden oğlu mezkûrdan mâl-ı müteveffâdan alıverilüb te'allül etdirilmeyub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 126/2. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Hâlâ Yeni İl Hassı Voyvodası (Boş) Dâme Mecduhû ve Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Dergâh-ı Mu'allâm gediklülerinden kıdvetü'l emâcid-i ve'l âyân Ayyâr Mehmed zîde mecduhû gelüb bin yüz yetmiş sekiz senesi Yeni İl voyvoda lığı uhde ve iltizâmında iken Şam Bayadı(?) Mir Aşîreti'nden Gâzî oğlu İbrâhim Beg dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde mâl-ı mukâta'adan bin yüz gurusu alacak hakkı olub defâ'atle talep eyledikde virmeğe te'allül eylediğinden ma'ada bu esnâda âsitâne-i sa'detime gelüb çavuş mübâşeretiyile ahz ve hakkı tahsîl olunmak üzere fermân sâdır olunmuşken mezbûr bir dürlü ile girmeyub firâr ve tekrâr mahalline vârid-kat sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin merkûmu ahz ve hâlâ mahbûs olduğun ve tarafından (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğün bildirüb şer'le görülüb mâl-ı mukâta'adan mezkûrun zimmetinde olan ol-mikdâr gurusu hakkı tamâmen tahsîl ve vekîl-i mezbûra alıverilüb icrâ-yı hakk ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 126/3. Hüküm)

Divriği ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Divriği Kazâsı mülhakâtından Divriği Kazâsı'na tâbi' Karahisar nam karyenin ber-vech-i mâlikâne mutasarrıfı kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû ile karye-yi mezbûre re'âyâları gelüb karye-yi mezbur toprağında vâki' bunların bağ ve bağçe ve sâir yerleri mezru'atları kadîmleri civarlarında vâki' Lüden/Lüdek(?) ve Yassıviran nam karyelerden cereyân eden su ile sâkî ve intifa' olunagelüb lâkin seferler takrîbiyle karye-i mezbûre re'âyâsı perîşân olduklarından nâşî zikrolunan Lüden/Lüdek(?) Karyeleri ahâlîleri bunların kadîmden karyelerinde cereyân eden suyun harkı üzerine mugâyir-i kadîm bağçe ve binâ ihdâs ve suyun önünü kat' ve kendüleri zabt etmeleriyle bunlar dahî ol-suyu kadîmisi üzere icrâ ve mezbûr re'âyâlar sâkî ve intifa' murâd eylediklerinde mugâyir-i kadîm mûmâna'at ve ol-vecihle gadr-ı küllî ve mumâ-ileyhin mâlikânesi mahsûlüne kesr ve noksânına bâis olmalarıyla kadîmisi üzere amel olunub karyeteyn-i mezkûreteyn ahâlîlerinin hilâf-ı kânun ve mugâyir-i kadîm ol-vecihle zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve kânun üzere amel olunmak için hüdâvendigârân-ı esbak(?) ve sâbık merhûmân ve mağfûrân-lehâ ammîzâdelerim Sultan Mahmûd ve Osman Hân tâbe serâhümâ zamanlarında müceddeden emr-i şerîfim verildiğün bildirüb bu def'a dahî tecdîdi istid'â olunmağın şer' ve kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 126/4. Hüküm)

Erim ve (Boş) Kadılarına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Erim Kazâsı'na tâbi' Halime nam karye sükkânından Hasan Efendi oğlu Hacı Ahmed dimekle ma'rûf kimesne gelüb karye-i mezbûre toprağında vâki' elli-altmış seneden beru beher sene zabt ve zirâ'at ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldiği ma'lûmü'l-hudûd yerlere âherden bi hasebi'l kânun dahl icâb etmeyub ve bu mâkûle on sene mürûr eden tarla da'vâsının istimâ'ı memnu' iken(?) bin yüz kırk dört senesinde (silik) ol-yerlerde sene-i merkûmdan mukaddem vâlidem (Boş) nam hâtunun hissesi var imiş deyu müdehale ve murâfa'a-yı şer' olunduklarında mezkûr Mehmed'in müdehalesi ma'lûm(?) -u kânun olmağla mu'ârazadan men' ve def' birle

cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye verilüb ve ba‘dehû merkûm Mehmed diyâr-ı âhere gidüb gâib olub ol-yerlerine ol-mikdâr seneden beru mutasarrıf iken merkûm Mehmed’in oğulları (Boş) ve (Boş) nam kimesneler hevâlarına tâbi‘ ba‘zı mütegalibeye istinâdları olmakdan nâşî mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ol-yerlerde sene-i merkûmdan mukaddem babamız mezkûr Mehmed’in vâlidesi mezbûrenin hissesi var imiş yedinizden alub zabt ederiz deyu müdehale ve te‘addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer‘iyyesi mücebince amel olunub mezkûrân hilâf-ı kânun ve mugâyir-i hüccet ve fetvâ-yı şerîfe ol-vecihle müdehale ve te‘addî etdirilmeyub men‘ ve def‘ ve ol-yerleri yedinde olan berâtı mücebince ber-karâr-ı sâbık kendüye zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

[Sayfa 127]

(Sayfa 127/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir ve (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı’na tâbi‘ Müskir nam karye sâkinlerinden Hüseyin ve Osman ve Ali ve Ahmed nam kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addîleri ve üzerlerine şer‘an bir nesne sâbit olmayub müdâhil olunmak îcâb etmez iken Arabkir Kazâsı’na tâbi‘ Somkun Karyesi sâkinlerinden İsmail ve karındaşı Ali nam kimesneler kendü hallerinde olmayub şekâvet ile me’luf ve ibâdullahâ îzâl ve mazarrat ve hasâret eylemek âdet-i müstemîreleri ve bunlara adâvet ve garaz-ı dünyevîleri olduğundan bin yüz yetmiş (Boş) senesinde bunlar diyâr-ı âherde bulunmağla Arabkir’de hevâlarına tâbi‘ ma‘lûmü’l esâmî haşerât ile beş def‘â menzillerini basub beş bin gurusluk mikdârı emvâl ve erzâklarını yağma ve gâret ve ıyallerinde olan (Boş) ve (Boş) nam iki nefer hârunların iki sağır evlâdlarını katl ve helâk eyleyüb ziyâde fesâd ve şekâvet ve zulm ve te‘addî ve mezbûretân hârunlar mezkûrân Hasan ve Osman’ı taraflarından vekîl eylediklerin ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfeleri mücebince şer‘le görülüb yağma ve gâret eyledikleri emvâl ve erzâkları tahsîl ve kendülere alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı

hakk olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 127/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Arabkir (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Arabkir Kazâsı sâkinlerinden Hasan nam kimesne gelüb kazâ-yı mezbûra tâbi' (Boş) nam karye toprağında vâki' ma'lûmü'l hudûd bir kıt'a mülk bağı ile ber-vech-i iştirâk mutasarrıfı Ali ve Mustafa ve Ahmed nam kimesneler bundan akdem üç yüz guruş mukâbili buna rehne ve teslim etdiklerinden sonra bâğ-ı mezkûrun mahsûlünü buna ibhâ ve ihlâ etmeleriyle bu dahî bağın mahsûlünü ahz ve ekl etdikden sonra mezkûrlar mütâkiben fevt olmalarıyla vereseleri meblağ-ı merkûmu edâ ve bâğ-ı mezkûru almışlar iken verese-i mezkûrlar kâni' olmayub senin ahz ve ekl eylediğin mahsûlü dahî sana ta'mîr etdiririz deyu hilâf-ı kânun ve te'addî ve rencîdeden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfik fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince amel olunub verese-i mezbûrların hilâf-ı şer' ve mugâyir-i fetvâ-yı şerîfe ol-vecihle zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 127/3. Hüküm)

(Derkenâr)

Mezbûrenin tarafından vekîli Uzun oğlu Mehmed ile Mezkûr Veli oğlu Mehmed terâfu'-ı şer' olunduklarında husûs-ı mezbûr mukaddemâ fasl u hasm olunub huzûr-ı şer'iyye olduğunu ve bu def'a dahî vekîl-i mezbûr ile otuz guruş nakîd akçe ve bir re's at ile musâlaha olduklarını nâtik Sivas vâlisinin mektubu ve Sivas Nâibinin vârid olan arzı zabt olunub şerh verilmişdir.

5 Cemâziye'l âhir Sene 1174

Sivas Valisine Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı'na tâbi' Gürak(?)/Küran(?) Kazâsı sâkinelerinden Fatma nam hâtun gelüb bunun yine kazâ-yı mezbûre sâkinlerinden Veli oğlu Mehmed nam kimesne zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru cihet-i karz-ı şer'iden sekiz bin iki yüz elli guruş alacak hakkı olub meblağ-ı merkûmu taleb ve almak murâd eyledikde ba'zı a'yân ve mütegalibeye mesnedi olmağla hilâf-ı şer'-i şerîf virmeyüb ekl u bel' sevdâsında olmağla bir dürlü mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkin olmayub mağrûr ve ahvâli perakende ve merhamete bâis olduğun ve tarafların (Boş) nam kimesneyi vekîl eylediğın bildirüb mahallinde şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde sâbit olan hakkı tamâmen tahsîl ve vekîl-i merkûma aliverilüb ihkâk-ı hakk ve eger te'allül eder ise mübâsir ma'rifetiyle âsitâne-i sa'detime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği mahallinde şer'le görülüb sübût bulan hakkı eger edâda te'allül eder ise âsitâne-i sa'detime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 127/4. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve (Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Sivas Sancağı'nda Tokat Nâhiyesi'nde vakf-ı mederese-i Pervâne Beg ki Gök Medrese dimekle meşhûrdur cümle mahsûl yirmi dört sehm olub dört sehmi evlâddan mütevellî olanlara ve yine medîne-i Tokat'da zâviye-i Hoca Münir cihet-i tevliyet hums-ı mahsûl deyu defter-i hâkânîde mukayyed ve hîn-i tahrîrden berû evlâddan mütevellî olanlar ale's-seneviyye beynlerinde tevzi' ve taksîm olunagelmişken zikrolunan vâkıfların nısf tevliyet ve cibâyeti evlâddan Es-seyîd Ömer ve rub' hissedenden nısf hisse-i Mustafa Halîfe ibn Ömer ve yine rub' hissedenden nısf hisse-i diğeri Mustafa Halîfe ve rub' hisse-i tevliyye ve hayât-ı evlâddan Mustafa bin Mehmed vakıfdan birâderzâdesi diğeri Mustafa bin Ömer hevâlarına tâbi' nâibler i'lamıyla başka başka berât etdirmeleri defter-i hâkânîye mugâyir ve hilâf-ı şart-ı vakıf olmağla şeyhü'l-islâmdan verilen fetvâ-yı şerîfe mücebince berât kaydları ref' ve terkîn ve ber-müceb-i defter-i hâkânî tevliyet gillesi(?) fetvâ-yı şerîfe mücebince ale's-seneviyye tevzi' ve taksîm ve mugâyir-i defter-i hâkânî te'allül ve niza' etdirilmemek için emr-i şerîf verilmek ricâsına defter-i tevliyet-i Pervâne Beg ki

Gök Medresesi ile Hoca Münir Zâviyesi Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîlerinden kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân Mustafa bin Ömer zîde kadrehû mukaddemâ arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i evkâfa mürâca'at olundukda Tokat Nâhiyesi'ne tâbi' medrese-i Pervâne Beg ki Gök Medrese demekle meşhûrdur dârü's-şifâsı ve dârü's-sülehası var imiş ve zirde musallâ-yı Tokat deyu yazıldığı mahalde karye-i Virasa(?) mâlikâne vakf-ı medrese-i mezbûre ve hâsıl-ı tahtında gendûm ve şâ'ir ve ma' kurâ-yı sâire ve asl-ı vazîfe-i mütevellî neferâtdan âher zâviyeden olub lâkin ehl-i vakıf haber verdikleri üzere cümle vakıf yirmi dört sehm olub sekiz sehmi medrese-i mezbûre medreseye(?) ve dört sehmi evlâddan mütevellî olanlara ve dört sehmi dârü's-şifâda tabîb olanlara ve iki sehmi dârü's-sülehadan sâkin olan şeyh(?) ve fukarâya ve üç sehmi dahî on nefer türbehanlara ve bir buçuk sehmi müderrîs-i mezbûrun talebesine ve bir buçuk sehmi dahî medrese-i mezbûrda mukayyed olanlara sarf olunagelmışdir dedikleri kayd olanlar deyu defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr olunduğun ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' vakf-ı zâviye-i Hoca Münir der nefsi-i Tokat deyu yazıldığı

[Sayfa 128]

malde der sük-ı ma' halk karye-i Bektimur tâbi' Arıkâbâd tamâm mâlikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre yekûn ma' gayruhû nükûd ve 'an el-neferât ve el-mesârif-i ba'de'r-rekabe cihet-i tevliyet cümle(?) mahsûl hâlâ der-dest-i sülü ed-divanî ihrâc ve kazasker-i vilâyet-i Anadolu vakıf mevlânâ-yı mumâ-ileyhin ecdâd-ı atikâsından olmağla tevliyet şart olunmuş ma' cihet-i sâire zâviye-i mezbûrenin vakıfnâmesi mütevellî üzerinden Kazasker Efendi almağla görülmek mümkün olmayub kâim-makâm mütevellî olan dahî hazır omayub zikrolunan mahsûl ve mesârif câbi olan Ali bin Şerefzâde ve Şeyh Münir Mustafa Beg edem-i takrîrleriyle kayd olundu deyu defter-i evkâfda muharrîr kalemiyle tahrîr olundukda bu takdirce Pervâne Beg Medresesi Vakfı'nda yirmi dört sehmden dört sehmi evlâddan mütevellî olanlara ve zâviye-i Hoca Münir deyu tahrîr-i defter olunduğun defter emîni esbak müteveffâ Yeğen Mehmed arz ve hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu Muhasebesi defterlerine nazar olundukda Tokat'da vâki' Pervâne Beg Câmi' Şerîf Medresesi ve Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayene ile tevliyeti ve yine karye-i Tokat'da Hoca Münir Zâviyesi Vakfı'nın hums mahsûl ile nısf tevliyeti ve cibâyeti evlâddan Es-seyîd Ömer üzerinden ve rub' hisseden nısf hisse mezkûr Mustafa Halîfe ibn. Ömer üzerinde ve

yine rub‘ hisseden nisf hissesi diger Mustafa Halîfe üzerinde ve rub‘ hisse-i tevliyet ve cibâyet evlâddan Mustafa bin. Mehmed üzerinde iken fevt olmağla bin yüz altmış sekiz senesi cemâziye’l-evvelinin yirmi üçüncü gününde evlâd-ı vâkıfdan birâderzâdesi diger Mustafa bin Ömer’e tevcîh olunub berât verildiğün mukayyed ve bu sûretde defter-i hâkânî ve emîn-i mumâ-ileyhin arzı mûcebince Pervâne Beg Medresesi Vakfı’nın yirmi dört sehmden evlâddan mütevellî olanlara ve Hoca Münir Zâviyesi Vakfı’nın cihet-i tevliyet hums mahsûl vakfin evlâdından mütevellî olanlara meşrût olmağla evlâd-ı vakıfdan mütevellî olanlar defter-i hâkânî mûcebince şart-ı vakıf üzere gıyye-yi vakıfdan hisselerin ahz ve kabz eylemeleri defter-i hâkânî ve şart-ı vakfa muvâfık olub lâkin mütevellîlerden mezkûr Mustafa Beg istid’âsı üzerine berâtları kaydı ref‘ ve terkîn ve ber-mûceb-i defter-i hâkânî evlâddan mütevellî olanlara müşrût gilleden şart-ı vakıf üzere herkese hisselerine düşeni ahz ve kabz etdirilmek için defter-i hâkânî ve emîn-i mumâ-ileyhin arzı mûcebince amel olunmak için hüdâvendigâr-ı sâbık ammîzâdem merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Osman Han tâbe serâhû zamânında bin yüz altmış sekiz senesi evâhir-i cemâziye’l-âhiri târihinde mukarrer emr-i şerîf verildiğün mütevellî-yi merkûm Mustafa inhâ ve tevdîdin ricâ etmeğın hilâf-ı emr-i şerîf ve vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 128/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Artukâbâd/Arıkâbâd(?) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sâdât-ı kirâmdan Seyîd Osman ve Seyîd Mahmud ve Seyîd Ahmed zîde şerefehûm gelüb Sivas Sancağı’nda Arıkâbâd Nahiyesi’ne tâbi‘ Salur nam karyenin tamam mâlikânesi ve Erkanlu Zâviyesi Vakfı Divânîsi hass-ı hümâyunum olduğı defter-i hâkânîde mukayyed ve bunların Beylü(?)zâde Vakfı’nın hâlâ berât-ı şerîfimle iştirâken mütevellîleri olmağla ber-mûceb-i defter-i hâkânî hass-ı hümâyun mutasarrıflarına zâviye-i mezbûre vakfi tarafından bi’t-tevliye zabt ve vâki‘ olan mahsûlden mâlikâne tarafına âid olanı kânun ve defter mûcebince ahz ve kabza murâd eylediklerinde hilâf-ı defter-i hâkânî dahl îcâb etmez iken Tokat sâkinlerinden eşirrâdan Seyîd Ali nam kimesne zuhûr ve karye-i mezbûrede vakf-ı mezbûrun alâkası yokdur deyu mâlikâne tarafına âid mahsûlü hilâf-ı defter-i hâkânî

fuzûlî tegallüben ahz ve kabz ve bi keyf-i yed için defa'atle terâfu'-ı şer' den tenbîh olunmuşken memnu' ve mündefî olmayub te'allül ve niza' ve gadr eylediğün bildirüb karye-i mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî hass-ı hümâyun mutasarrıflarıyla zâviye-i mezbûre ve vakıf tarafından bi't-tevliye kendülere zabt ve vâki' olan mahsûlâtдан mâlikâne tarafına âid olanı kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb mezkûru mugâyir-i defter-i hâkânî dahl ve ta'arruz ve niza' etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukda Arıkâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' altmış beş nefer re'âyâ ile karye-i Salur mâlikâne-i tamam ve vakf-ı zâviye-i Erkanlu ve dîvânî hass-ı hümâyunum ve hâsıl-ı dîvânî ma' niyâbet ve çift ve hinta yekûn ma' gayruhâ üç bin yüz altmış üç akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter olduğu mastûr ve defterhâne-i âmiremde mahfûz ve Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda Tokat'da vâki' Mehmed Paşa ve İbrâhim Paşa Eşhediye Kâbilizâde Vakfı'nın mütevellîsi Seyîd Osman ve led-i birâdereş ve Seyîd Mahmud ve Seyîd Ahmed 'an evlâd-ı vakfin vazîfe-i mu'âyene ile iştirâken hâlâ berât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

(Sayfa 128/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Medîne-i Tokat sâkinlerinden El-hâcc Ahmed nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun medîne-i mezbûra tâbi' Erenler nam mahalde vâki' mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l hudûd mülk bağında âherin alâkası ve müdehalesi olmayub dahl olunmak îcâb etmez iken medîne-i mezbûre sâkinlerinden mütegalibeden ve cebâbireden otuz altıncı bölüğün ser yeniçeri ağalarından Malkoçoğlu Hasan Ağa dimekle ma'ruf kimesne kendü hâlinde olmadığından nâşî zikrolunan bağın bin yüz altmış (Boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve mahsûlü dahî ekl u bel' istihlâk edüb küllî gadr ve te'addî etmekle bundan akdem mezbûr ile iki def'a murâfa'a-yı şer'-i şerîf olduklarında bâğ-ı mezbûrda mezbûrun bir dürlü alâkası olmadığı şer'an zâhir ve buna keyf-i yedine

olunmuşken mezbûr adem-i itâ'atinden nâşî virmeyub tegallüben yine zabt edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince zâbiti ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk fuzûlî zabt eylediği bağıyla mahsûl-ı istihlâkı kendüye alıverilüb te'allül ve muhalefet etdirilmeyub ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Safer Sene 1174

[Sayfa 129]

(Sayfa 129/1. Hüküm)

Yeni İl Kadısına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı muzâfâtından Tonus(?) Nahiyesi ahâlisi südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların nâhiyeleri nâibi olan (Boş) nam nâib kâdimden nâibler oturageldiği mahkemede oturmayub kadılar ve nâibler bilâ dâvet devre çıkmak memnu' iken devre çıkub karye be karye gezüb fukarânın ehl-i iyalleriyle sâkin oldukları evlerini üzerlerine kalub müft-i meccânen yem ve yemek ve sâir zâhirelerin alub ve içlerinde biri fevt oldukda veresesinden sağır ve sağire ve gâib ve gâibesi olmayub cümle verese hâzır ve kibâr olub kısmet talep etmez iken cebren kısmet edüb ve resm-i kısmeti ziyâde almak için müteveffânın metrûkâtına ziyâde bahâne tutub ve resm-i akd-i nikâh ve hüccet-i şer'iyye ve sâir arzlar için ve sicillâta sebt olan kazâlardan resm-i sicil ve imzâ ve mürâseleden kânundan ziyâde akçelerin alub bunun emsâli zûlm ve te'addîsinin bahânesi olmaduğun mukaddemâ inhâ ve hilâf-ı kânun ol-vecihle olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve kânun üzere amel olunmak için yüz elli altı senesi emr-i şerîf sâdır olunmuşken mugâyir-i kânun rencîde olduğun bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince müceddeden emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyunumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh kânun üzere emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Safer Sene 1174

(Sayfa 129/2. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısına ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Sipâhiyân ocağı çavuşlarından Hasan Çavuş zîde kadrehû gelüb Tokat sâkinlerinden bunun akrâbâsı Ahmed nam kimesne fevt oldukda metrûkâtı ırs-ı şer‘le karındaşı Ali’ye ve ba‘de merzbûr Ali dahî fevt oldukda terekesi oğlu (Boş) nam kimesneye intikâl ve oğlu mezkûr dahî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt oldukda terekesi ırs-ı şer‘le bununla sâir veresesine intikâl etmeğin verese-i mezkûrenin içlerinden Tokat’da sâkin Muhzır İbrâhim nam kimesne zuhûr ve tegallüben cümlesin zabt ve bu hisse-i irsiyesin taleb eyledikde virmekde imtinâ‘ ve gadr irâdesinde olduğun bildirüb şer‘le görölüb hisse-i irsiyesi her ne ise tamâmen tahsîl ve aliverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer‘le görölmek için (yazılmıştır.)

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 129/3. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Olub Bozok Voyvodasına ve Bozok Sancağında Vaki‘ Mevlânâ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Tabanlı türkmânından Veli ve Hacı İbrâhim gelüb bunlar kendü hallerinde iken kazâ-yı mezbûrdan Cerîd eşkiyâsından Deli Ömer nam şâki hevâsına tâbî‘ Seyfî oğlu Ali ve Kekeç Veli ve sâir on nefer eşkiyâ ile yek-dîl ve kendü hallerinde durmadıklarından nâşî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde esnâ-yı rahda mezbûr Deli Ömer mezkûr Veli’nin önünü alub beş re‘s at dört re‘s merkeb ve ma‘lûmü’l-mikdâr guruşluk emvâl ve eşyâ ve esvâbın ve mezkûr Seyfî oğlu Ali dahî mezkûr Hacı İbrâhim’in bir re‘s at ma‘ raht ve pusatıyla üzerinde mevcûd yüz guruş nükûd ve esvâbın ve mezbûr Kekeç Veli dahî bir re‘s devesin yürüdüb götürüb zabt edüb ziyâde gadr ve te‘addî ve ahvalleri diger gün ve perîşân oldukların bildirüb zâbitleri ma‘rifetiyle şer‘le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf gasb ve gâret eyledikleri at ve merkeb ve deve ve nükûd ve emvâl ve esvâbları her ne ise bi’t-tamâm tahsîl ve bî-kusur aliverilüb bî-vech-i şer‘î te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve

ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 129/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Kadısına Hüküm Ki

İstanbul sâkinelerinden Asiye nam hâtun gelüb Sivas Kazâsı’na tâbi‘ Şehr-i Kışla nam karye toprağında vâki‘ mutasarrıf olduğu tarlaları kazâ-yı mezbûrda sâkin kat‘-ı tarîk kapusuz eşkiyâsından Koçgiri Bölük başısının odabaşısı Uzun Mehmed nam kimesne bin yüz altmış (Boş) senesinden beru fuzûlî zabt ve zirâ‘at edüb bu dahî tarlaların da‘vâ ve ba‘de üzerine alub zabt edüb mezbûrun fuzûlî zabt eylediği senelerin noksan arz talep eylediğin mezbûr Mehmed yine bölükbaşısının nâibine ve hâlâ yine mahall-i mezbûra gelmekle tekrar talep olundukda günâ-gün îzâr-ı vâhiye(?) îrâdıyla virmekde te‘allül ve muhalefet ve gadr murâd eylediğin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirün fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görölüb alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâsına mahallinde şer‘le görölmek emrim olmuştur.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

[Sayfa 130]

(Sayfa 130/1. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire ve Sivas Kadısına Hüküm Ki

İstanbul’da sâkine Asiye nam hâtun südde-i sââdetime arz-u hâl edüb Sivâs Kazâsı’na tâbi‘ Şehr-i Kışla nam karye toprağında vâki‘ tarafından zabt u zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ olunan tapulu ve temessüklü ma‘lûmü’l hudûd ve’l kıt‘a yerlerini kazâ-yı mezbûrda sâkin kat‘-ı tarîk eşkiyâsından Koçgiri Bölükbaşısı Uzun Mehmed nam kimesne bin yüz altmış senesinden beru yedi-sekiz sene mikdârı hilâf-ı kânun fuzûlî zabt etmekle bu dahî tarlasını zabt eylediği senelerin noksan arâzisini ahz için zevci ile mahalline vârdıkda mezkûr Mehmed zevci mezbûru seni katl ederim deyu nice gün ahz ve zikrolunan tarlasını zevcin mezbûrun cebren ve kerh ile yüz elli guruşa bana ferâğ eyledin deyu bin guruşluk tarlasını tegallüben zabt ve

gadr-ı küllî eylediğün ve bu bâbda da'vâsına müte'allik fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince amel olunub tapulu ve temessüklü tarlası aliverilüb hilâf-ı kânun ve mugâyir-i fetevâ-yı şerîfe ol-vecihle te'allül ve niza' ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 130/2. Hüküm)

Ber-vech-i Arpalık Amasya Sancağı Mutasarrıfına ve Akdağ ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Zü'emâ mütekâidlerinden Musku(?) Seferli arzuhâl edüb Amasya Sancağı'nda Akdağ Nâhiyesi'nde Hakala ve Değirmenderesi nam karyeler ve gayrıdan otuz bin akçe ze'âmete ber-vech-i tekâ'üd berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub kurbânân mezkûrânın mâlikâneleri Hakala'da vâki' Seyîd Ali Zâviyesi Vakfı dîvânileri ze'âmeti olub kurbânân-ı mezbûrenin hasılları tahtlarında öşr-i meyve ve öşriyye(?) ve resm-i cevîz(?) ve küvvâre yazılıb toprağında bostân ve nükûd ve bakla-yı sâire hubûbat zer olmağla bostanlarının hâsıl olub bey' ve intifa' olunan sebzevât ve sâir mahsûllerinden ve nohud ve bakla ve hubûbât-ı zer eylemelerin dahî hâsıl eyledikleri hayvanlarından ve tahrîrden sonra öşür alınan bağlardan mutlâken öşür alınmak kânun olmağla hâsıl olunan üzüm ve sâir mahsûllerinden şer'le müteveccih olan onda bir öşürlerin zâviye-i mezbûre mütevellîsiyle ma'an taleb eylediklerinde alub bir buçuk terekelerinden öşür verüb bostan ve nohud ve bakla ve sâir hubûbâtdan ve tahrîrden sonra arz(?) olunan bağlardan öşür virmeyuz deyu hilâf-ı kânun te'allül ve muhalefet ve ol-vecihle ze'âmeti mahsûlâtının kesr ve noksânına bâis oldukların bildirüb kânun üzere amel olunub ol-mâkûle bostân ve nohud ve bakla-yı sâir hubûbâtının tahrîrden sonra arz olunan bağların müteveccih olan onda bir öşürleri aliverilüb hilâf-ı kânun bu vecihle te'allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Akdağ Nâhiyesi'ne tâbi' karye-i Hakala nısf Hakala Mâlikâne-i vakf-ı zâviye-i Seyîd Ali der-Hâkân ma' nısf mâlikâne mezra'a-yı Hocadîvânı ber-vech-i ze'âmet ve tahtında yüz yetmiş bir nefer re'âyâ ve dört zemîn ve beş mahallât ve iki çiftlik ve bir bağ ve karye-i Degirmenderesi tâbi' Hakala mâlikâne vakf-ı zâviye-i Seyîd Ali ber-

mûceb-i defter-i evkâf dîvânî tımar kırk sekiz nefer müslüman re'âyâ ve yedi zemîn ve bir hisse çiftlik ve bir mâlikâne çiftlik ve bir mezra'a ile hâsıl-ı ma' niyâbet çift ve ispençe ve hinta ve şa'ir ve öşr-i meyve ve öşriye ve resm-i ceviz(?) ve resm-i küvvâre ve yekûn ma' gayruhû otuz bin akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Hakala ve Değirmenderesi tâbi' Akdağ hâsıl-ı dîvânî ma' niyâbet deyu yine otuz bin akçe yazu ile tahrîr ve ze'âmet ber-icmâl ve tamâmen mûmâ-ileyh Musku Seferli ber-vech-i ze'âmet berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 130/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Hakala(?) Kazâsı sükkânından Ömer nam kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye deyn ve kerâleti yoğiken bin yüz yetmiş (Boş) senesinde müteveffâ Abdi Paşa'nın Çavuşbaşılığı esnâsında yine Hakala Kazâsı'nda vâki' mutasarrıf olduğu çiftliği kethüdâsı Hasan Ağa dimekle ârif kimesne fevt olmağla müteveffâ-yı mezbûrun çuhadârlarından Osman nam kimesne mahall-i merkûma varub fevt olan çiftlik kethüdâsı müteveffâ-yı merkûm Hasan'dan ma'lûmü'l mikdâr alacağı var imiş ver yoksa seni nef' ve iclâ etdiririm deyu dürlü dürlü bahâne ile tazyîk ve tahrîk ile üzerine şer'an bir nesne sâbit olmadan hilâf-ı inhâ Amasya Sancağı mutasarrıfına iştirâken ve mübâşir ta'yîn ve bilâ murâfa'a cebren ve kahren iki yüz gurusunu alduğundan ma'ada mübâşiriye nâmiyla dahî iki yüz guruş min haysü'l maktu' dört yüz guruş ile bir altun saatini alub küllî gadr ve bu âna değîn mahallinde olduğu ma'lûm olub şimdi mezbûr Osman Tokat'a mîzan kâtibi olduğun bildirüb mahallinde şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren aldığı ol-mikdâr guruş hakkı ile saati kendüye aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 130/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve (Boş) Kadısına ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden bakırcı tâifesinden Kerbako(?) nam zımmî gelüb yine Tokat sâkinlerinden Kôr Hacı Ali dimekle ma‘ruf kimesnenin bakır hesâbından iki yüz elli guruş sermâye alacak hakkı olmağla taleb eyledikde dürlü galât ve bahâneler ile bî-vech-i şer‘i virmediğinden gayrı dükkanında mevcûd mâlik olduğu bakırcı âlâtını dahî hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî bi’l-cümle zabt edüb ol-vecihle gadr-ı küllî eylediğın bildirüb şer‘le görülüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 130/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Merzifon ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Merzifon Kazâsı sâkinlerinden Ruker nam zımmî gelüb vâsisi olduğu babasının li-ebeveyn kız karındaşı alub doksan yaşında mecnûne olan Mederin nam nasrâniyenin kazâ-yı mezbûrda vâki‘ ma‘lûmü’l-mikdâr emvâl ve eşyâ ve nükûd ve sâir emlâkında âherin alâkası yoğiken yine kazâ-yı mezbûre mütemekkinlerinden Anron ve Artin nam zımmîler bin yüz altmış (Boş) senesinde tegallüben zabt edüb ziyâde gadr eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfik şeyhü’l-islâmdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer‘le görülüb mesfûrların tegallüben zabt eyledikleri emvâl ve eşyâ ve nükûd ve sâir emlâkı vesâyeten buna aliverilüb zabt etdirilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğın şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

[Sayfa 131]

(Sayfa 131/1. Hüküm)

Erim ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erim Kazâsı’na tâbi‘ Cümle nam karye sükkânından Hasan Efendizâde Hacı Ahmed dimekle ma‘ruf kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunun karye-yi mezbûre toprağında vâki‘ yedinde olan sâhib-i arz temessükü ve sâir senedât-ı

müzmâ(?) ile atmış seneden beru beher sene zabt u zirâât ve öşür resmin sâhib-i arza edâ edegeldiği ma'lûmü'l-hudûd tarlalarında îcâbü'l-kânûn âherin alâkası yoğiken Erim Kazâsı sükkânından Kavaklı oğlu Mehmed nam kimense bin yüz kırk dört senesinde zuhûr ve şirrete sülûk ve ol-yerlerde sene-i merkûmdan mukaddem vâlidem (Boş) nam hâtunun hissesi var imiş deyu fuzûlî hilâf-ı kânun müdehale ve murafa'a-yı şer'î-i şerîf olunduklarında mezkûrun müdehalesi hilâf-ı kânun olmağla mu'arazadan men'-birle cânib-i şer'den bunun yedine hüccet-i şer'iyye verilüb ve mezkûr diyâr-ı âhere gidüb gâib olmağla bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken gâib-i merkûm Mehmed'in yine Erim Kazâsı sükkânından oğulları (Boş) ve (Boş) nam kimesneler hâlâ Canik Mütesellîmi'nin adamları ve vezîr hânesinde olmakdan nâşî şirrete sülûk ve ol-yerlerde babamız gâib merkûm Mehmed'in vâlidesi mezbûre ve bunun sene-i merkûmdan mukaddem hissesi var imiş şimdi bizler sizden alub zabt ederiz deyu niza'a tasaddî ve hevâlarına tâbi' kadıya bezl u rüşvet ile bunun gıyâbında sâhib-i arzdan kabz edüb bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı kânun beherbirini enva' sâdır cebâbireye istinâden fuzûlî cebren ve kahren zabt ve fuzûlî ile gadr ve te'addî ve mezkûrlar ile mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmayub mağrûr olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfe ve sâhib-i arz temessükü ve hüccet-i şer'iyyesi mücebince şer'le görülüb mezkûrların hilâf-ı kânun fuzûlî cebren ve kahren zabt eyledikleri tarlaları kendükendüye alıverilüb ba'de zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 131/2. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye Sancağında Vaki' Mevlânâ (Boş) Kadısına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımdardan Mustafa veled-i Abdullah nam sipâhî südde-i sââdetime gelüb Amasiye Sancağı'nda Akdağ Nahiyesi'nde Kızılsekü nam karye ve gayrıdan sekiz bin sekiz yüz doksan dokuz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından kazâ-yı mezbûr muzâfâtından Argoma Nahiyesi'ne tâbi' on nefer reâyâ ve üç zemîn ile karye-i Mucur Ağabalı mâlikâne vakf-ı medrese-i Halkeser

der- Amasya ber-mûceb-i defter-i evkâf dîvânî tımar ve hâsıl-ı tahtında çift ve hinta ve şâ'ir yekûn ma' gayruhû bin akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde hâsıl-ı dîvânî bin akçe yazu-yı mezkûresi yine Argoma Nâhiyesi'nde Uğurlu nam karye ve ma' gayruhâ birikdirilüb beş bin akçe yekûnundan ifrâz olunan iki bin beş yüz akçesi Akdağ Nahiyesi'nde Kızılskü nam karye ve ma' gayruhâ birikdirilüb dört bin akçe ber-icmâl ve yekûn-ı mezkûrun iki bin beş yüz akçesi dahî ifrâz ve Gazilerovacığı Nâhiyesi'nde Koralan nam karye ve ma' gayruhâ birikdirilüb yedi bin altı yüz akçe olduğu başka bir icmâl ve dört bin akçe yazar icmâl-i evvelin üç bin akçesi merkûm Mustafa Abdullah ve beş yüz akçesi dahî Argoma Nâhiyesi'nde Son(?) nam karye ve gayrıdan altı bin akçe tımara mutasarrıf Osman bâkîsi müşterekleriyle kaydlarında ve yedi bin altı yüz akçe yazar icmâl-i sâninin beş bin akçesi Geldigelen Nâhiyesi'nde Mekalı(?) nam karye ve gayrıdan kırk dört bin otuz sekiz akçe ze'âmete mutasarrıf Ahmed bâkîsi müşterekleri kaydlarında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve Mustafa veled-i Abdullah karye-i Mıcur(?) el-mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleri ve mâlikâne mutasarrıfiyla zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmdan berâtı yazusuna göre hissesine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikde müşterekleri olanlar berâtları yazularına göre hisselerine isâbet edeni ahz ve kabza kana'at etmeyub hilâf-ı defter-i hâkânî ve berâtları yazularına mugâyir ziyâdeye tecâvüz ile bunun dîvânî yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rûsûma fuzûlî müdehale ve ta'arruzdan hâlî olmadıkların bildirüb karye-i Mucur Ağabalı el-mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî mâlikâne mutasarrıfı ve müşterekleriyle kendüye zabt ve dîvânî tarafına âid mahsûl ve rûsûmdan herkesin yedinde olan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet edeni kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb müştereklerin hilâf-ı defter-i hâkânî ve berâtları yazu(larına) mugâyir ziyâdeye tecâvüz ile bunun berâtı yazusuna göre hissesine isâbet eden mahsûl ve rûsûma bir dürlü dürlü dahl ve ta'arruz etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznamçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak emrim içün yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

(Sayfa 131/3. Hüküm)

Ökse ve (Boş) Kadılarına ve Canik Sancağı Mütesellimine Hüküm Ki

Emine nam hâatun gelüb bunun vâsisi olduğu olduğu kızı Asiye nam sağirenin baba bir er karındaşı Derviş nam kimesne Ökse Kazâsı'na tâbi' Köseli ve (Boş) nam karyeler topraklarında ma'lûmü'l hudûd yerlere mutasarrıf iken bin yüz yetmiş (Boş) senesinde fevt olub oğlu ve kızı ve baba bir er karındaşı olmayub tasarrufunda olan yerleri kânûn üzere tapuya müstehak ve hakk-ı tapu yurdu üzerinde sâkin olmak şartıyla kız karındaşı sağire-i mezbûrenin olmağla bî-garez müslümanlar takrîr eylediklerin resm-i tapu ile sağire-i mezbûre için vesâyeten sâhib-i arzdan resm-i tapu ile almak murâd eyledikde müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi Urkiye nam hâatun zuhûr ve ol-yerler oğlumun yerleridir ben alub zabt ederim sana zabt etdirmem deyu bu mâkûle müteveffânın hakk-ı tapuyu baba bir er karındaşı vâlidesinden mukaddem iken hilâf-ı kânun niza' ve gadr sevdâsında olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb mücebince amel olunub ol-yerler bî-garez müslümanlar takrîr eyledikleri resm-i tapu ile sağire-i mezbûre için vesâyeten buna alıverilüb müteveffâ-yı merkûmun vâlidesi mezbûreyi dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer Sene 1174

[Sayfa 132]

(Sayfa 132/1. Hüküm)

(Boş) Kadısı ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Tokat Kal'ası mustahfizlarından Seyîd Mehmed nam mustahfiz arz-u hâl edüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Tokat Kazâsı'na tâbi' Kızılöz nam karyesinin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından ba'zıları kadîmî karyelerinden kalkub varub hâlâ taht-ı kazânızda ve kasaba ve kurâ ve askerî memleketlerine tavattun ve ol-vecihle tımarı mahsûlüne gadr olduğun bildirüb buldukları mahallerden kaldırılıb kadîmî karyelerine nakl ve iskân

olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin kânun üzere iskân etdirilmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 132/2. Hüküm)

Sivas Valisi Vezirim (Boş) Paşaya Karahisar-ı Behram Şah ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Bekir veled-i Hağır(?) Hüseyin nam sipâhî gelüb Sivas Sancağı'nda Karahisâr-ı Behram Şah Nâhiyesi'nde nefsi Karahisâr-ı Behram Şah ve gayrıdan dokuz bin sekiz yüz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından yine nâhiye-yi mezbûra tâbi' defter-i mufassalda mezra'a-yı Düşük Kavak ve mezra'a-yı Büyük Pınar defter-i icmâlde karye-i Düşük Kavak ve mezra'a-yı Büyük Pınar deyu defter-i hâkânîde mukayyed ve müşterekiyle merkûm Bekir veled-i Hağır Hüseyin'in kayd u berâtına dâhil olmağla mezra'a-yı mezbûreler ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekleriyle zabt ve vâkî' olan mahsûl ve rüsûmun kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etmek murâd eyledikte mezra'a-yı mezbûrelerin hâsıl-ı tahtında resm-i yaylak ve kışlak hâsılı yazılmamak hasebiyle mezra'a-yı mezbûreler arâzisi sonradan yaylak ve kışlak ittihâz olunmak hilâf-ı kânun iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler mezra'a-yı mezbûreler arâzisini sonradan yaylak ve kışlak ittihâzıyla hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kânun fuzûlî müdehale ve tegallüben zabt mübâşeret ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb mezra'a-yı mezbûreler ber-mûceb-i defter-i hâkânî müşterekiyle kendüye zabt ve vâkî' olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb ashâb-ı ağrâzdan olan kimesnelerin hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kânun mezra'a-yı mezbûreler arâzisine sonradan yaylak ve kışlak ittihâzıyla zâhir olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükmi hümayunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûzname-i hümayun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Karahisâr-ı Behram Şah Nâhiyesi'ne tâbi' mezra'a-yı Düşük Kavak ve mezra'a-yı Büyük Pınar hâsıl-ı ma' er-rüsûm dokuz yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Düşük Kavak ve mezra'a-yı Büyük Pınar tâbi' Karahisâr-ı Behram Şah deyu dokuz yüz akçe yazı-yı mezkûrûn ile tahrîr ve Halkahassâ Nâhiyesi'nde Tonus nam karye ve ma' gayruhâ

birikdirilüb iki bin akçesi merkûm Bekir veled-i Hağır Hüseyin bâkîsi müştereki kaydlarında olduğu mastûr ve mukayyed ve dîvân-ı hümâyunum kaleminden kânûnî suâl olundukda defter-i hâkânîde mezkûr mezra‘aların hâsıl-ı tahtında resm-i yaylak ve kışlak yazılmamak hasebiyle mezra‘a-yı merkûm arâzisi sonradan yaylak ve kışlak ittihâz olunmak hilâf-ı kânun olmağla mezra‘a-yı merkûm defter-i hâkânî mûcebince müşterekleri sipâhî-yi merkûma zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rüsûmu kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilmek muvâfık-ı defter-i hâkânî ve kânun olduğu der-kenâr olunmağla defter-i hâkânî mûcebince kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayf 132/3. Hüküm/Yarım Kalmış Belge)

Sivas Valisine ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden dergâh-ı mu‘allâm yeniçeri serdengeçdilerinden Hasan nam serdengeçdi gelüb yine Tokat mahallâtından Çay(?) Mahallesi sâkinlerinden Hacı Ahmed nam kimesne yine Tokat kurbunda vâki‘ Dersez nam mezra‘asın mutasarrıf olduğu mülk bağıını bâ-hüccet tevâbi‘iye mukaddemâ bey‘-i bat’-ı kat‘î ile iki yüz guruşa bâ-hüccet-i şer‘iyye buna bey‘ ve teslîm(...)

(Sayfa 132/4. Hüküm)

Yeni İl Voyvodası Olan Ahmed Dâme Mecduhûya (Boş) Kadularına Hüküm Ki

Sen ki voyvoda-yı mumâ-ileyhsin yüz yetmiş iki ve yetmiş üç senelerinde uhdende olan Yeni İl ve Türkmân Haleb mukâta‘asının mâl-ı ceremelerin tahsîline meşru‘ ve mübâşeret eylediğinde mukâta‘a-yı mezbûreniz Pehlüvanlı Aşîreti’nin sende mezkûresinde zimmetlerinde olan yirmi bin guruşdan mütecâviz mâl-ı hizmet tarîk-i sulh-ı cerîme(?) taleb ve tahsîline tarafından mübâşir ta‘yîn eylediğinde aşîret-i mezkûre vesâyetinden Hasan Beg ve Sefer Mirza oğlu Îsâ dimekle ma‘rûf kimrsneler refikalarıyla yek-dîl ve şâki-yi mezbûrlara üzerlerine edâsı lâzım gelen cerîmelerin edâyı adem-i itâ‘atlarından nâşi âsitâne-i sa‘detim tarafına firâr ve gaybet eyledikleri tarafına ihbâr ve ol-vecihle mâl-ı mîrînin noksan u kesre bâis ve bâdî olmalarıyla merkûmlar buldukları mahalde ahz ve zimmetlerinde olanmâl-ı

mîrî tahsîl olunmak için tarafına ihzâr olunmalarını arzuhâlinle der-sa‘detime inhâ ve istid‘â eylediğın ecilden ta‘yîn lunan mübâşir ma‘ rifetiyle üç nefer mezbûrlar âsitânededen mahalline ihzâr ve ma‘rifet-i şer‘le zimmetlerinde sâbit olan emvâl-i mîrî edâ ve teslîm etdirilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve kânun-ı münîf ziyâde talebiyle ve âher vecihle cevru te‘addî olunmamaları bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayfa 132/5. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Tokat Kazâsı muzâfâtından Tünekli(?) Nâhiyesi’ne tâbi‘ Ali Begli nam karyeden Hüseyin Ağa oğlu Halîl dimekle ma‘rûf kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub bir kimesneye hilâf-ı şer‘-i şerîf vaz‘ ve te‘addîsi yoğiken yine karye-i mezbûr sükkânından Denen(?) Mustafa Beg oğlu Rasim(?) ve İsmâil’in oğlu nam kimesneler kendü hallerinde olmayub bin yüz yetmiş (Boş) senesinde akşam namazı vakti hilâf-ı şer‘-i şerîf menzîlini basub zevcesi Hesnâ nam hâtunu darb-ı şedîd ile darb ve ol-darbdan kalmadın(?) müte’essiren müteveffîye olub ziyâde gadr eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb mücebince şer‘le görülüb zevcesi müteveffâ-yı mezbûrenin şer‘ân îcâb eden diyeti alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükmi hümayunum ricâ etmeğın mahallinde şer‘le yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

[Sayfa 133]

(Sayfa 133/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Naibine Hüküm Ki

Tokat sâkinlerinden degâh-ı mu‘allâm yeniçerileri sedengeçdilerinden Hasan nam serdengeçdi gelüb yine Tokat Mahallâtından Çay(?) Mahallesi sâkinlerinden Hacı Ahmed nam kimesne yine Tokat kurbunda vâki‘ Dersez nam mahalde mutasarrıf olduğü mülk bağıını bi’l-cümle tevâbi‘iyle mukaddemâ bey‘-i bât-ı kat‘î ile iki yüz guruşa bâ-hüccet-i şer‘iyye buna bey‘ ve teslîm bu dahî tesellüm ve meblağ-ı mezbûru tamâmen merkûm Hacı Ahmed ahz ve kabz edüb bir vecihle dahl

ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken mezkûr Hacı Ahmed fevt olmağla veresesi zuhûr ve biz mevrûsumuzun bey'ini tutmazız ol-bağı senden alub mîrâsa idhâl iderüz deyu fuzûlî müdehale ve te'addîden hâlî olmadıkların ve zikrolunan hüccet-i şer'iyenin üzerine cânib-i şer'den tekrâr iki def'a dahî imzâ olduğun bildirüb hüccet-i şer'iyesi mücebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve yesinde olan hüccet-i şer'iyeye mugâyir müdehale ve te'addî etdirilmeyub zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 133/2. Hüküm)

Sivas Valisine Amasiye ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Es-seyîd Ali ve Mehmed Efendi dimekle ma'ruf kimesneler ile (Boş) ve (Boş) ve (Boş) nam kimesneler gelüb bunların Sivas Eyâleti'nde vâki' medîne-i Amasiye Kazâsı'na tâbi' Çıka nam karyede medfûn müteveffâ Es-seyîd Yahyâ Vakfî Mütevellîsi Seyîd Mehmed nam kimesne zimmetinde bin yüz yetmiş (Boş) senesinde iki yüz otuz guruşları ile iki yüz yirmi dört keyl alacakları olmağla taleb eylediklerinde virmekde te'allül ve murâfa'a-yı şer' olduklarında vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sâbit ve bunlara hükm ve mezbûre iddiâsı için yine bâ-hüccet-i şer'iyeye verilmişken mezbûr hükm olunan hakların virmeyub mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye te'allül üzere olub gadr murâd eylediğin ve bu bâbda fetevâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüb fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince şer'le görüleb zimmetinde olan hükm olunan hakları tahsîl ve bî-kusur kendülere aliverilüb bermüceb-i hüccet-i şer'iyeye ve fetevâ-yı şerîfe ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 133/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Divriğ Kazâsı'na tâbi' Persenekli nam karye ahâlilerinden Hasan Veli ve Ali ve diğêr Hasan nam kimesne südde-i sââdetime arz-u hâl edüb bunların karındaşları İsmail ve Halil ve Seyîd Ömer ve Seyîd Osman nam kimesneler bin yüz altmış

senesinde kat'ına nâfi' olmağla karye-yi mezbûreden hinta iştirâ için Haşmek'de vâki' ma'lûmü'l re's hayvanât ve üzerlerinde mevcûd ma'lûmü'l-mikdâr nükûdlar ile gider iken Tokat Kazâsı'na tâbi' kurbunda Sarı Ohan'ın sûreti istima' olunur kimesnenin mülkü olmayan hâlî yerde Trablus ve Almas nam karyelerde cerîhan katl olunub kâtîli ma'lûm olmamağla kassam diyetleri şer'an zikrolunan karyeler ahâlîlerinden lâzım geldiğine yedlerine şeyhü'l-islâmdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ber-mûceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 133/4. Hüküm)

Sivas Valisine ve Amasiye Kadısına Hüküm Ki

Amasya Kazâsı muzâfâtından Geldigelen Nahiyesi'ne tâbi' Amanın ve (Boş) nam karyelerde vâki' Sekban Temür Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olan sülehâdan kıdvetü's-sülehâ-i's-sâlikîn Ahmed zîde salâhû gelüb bu vakf-ı mezbûrun hâlâ berât-ı şerîfimle mutasarrıfı olub uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ edüb âherden bir vecihle dahl olunmak îcâb etmez iken ecânibden ve ashâb-ı ağrâzdan ba'zıları mücerred ta'cîz için bî-vech-i şer'î ve bilâ-berât fuzûlî tevliyeti umûruna müdehale ve zabtına mûmâna'at ve gadr u te'addî eylediklerin bildirüb mezbûrların bî-vech-i şer'î ve bilâ-berât ve bilâ-sened fuzûlî mûmâna'at ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğün mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 133/5. Hüküm)

(Derkenâr)

Mezbûr Mehmed bunları Başka âher maddeler ile ve gerek bu husûs için kendü hüsn-i rızâsıyla cümlesinden otuz guruş nakîd akçe ve bir re's kır at

mukâbelesinde sulh ve zimmetini ibrâ eylediğini nâtik Sivas nâibinin vârid olan arzı ve Sivas Vâlisinin mektûbu zabt olunub şerh verilmiştir.

Fî 5 Cemâziye'l-âhir Sene 1174

Sivas Valisine Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı'na tâbi' Gürün Kazâsı sâkinlerinden Mehmed nam kimesne gelüb konar-göçer Türkmen tâifesinden Pehlüvanlı Cema'ati'nden Ömer nam kimesne kendü hâlinde olmayub bunun kızı Fatma nam sağıreyi hilâf-ı şer'-i şerîf alenen ahz ve yine aşîret-i mezbûreden Hasan Beg dimekle ma'ruf kimesneye otuz guruş ile iki aded kilime fûruht etmekle bu dahî varub mezbûrdan kızı mezkûreyi talep ve almak murâd eyledikde mezbûr Hasan'ın ise otuz guruş ile iki kilime aldım deyu virmekde te'allül ve muhalefet eylediğün ve bir dürlü mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmadığın ve merkûm taht-ı hükûmet ve kazânızda mürûr ve ubûr üzere olduğun bildirüb ol-tarîke âher husûs için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam ağalarından kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû ma'rifetleriyle bulunduğu mahalde şer'le görülüb kızı mezbûre kendüye aliverilüb te'allül ve tereddüd ettirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Rebiü'l-evvel Sene 1173

[Sayfa 134]

(Sayfa 134/1. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Divriği sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan Es-seyîd Mehmed zîde şerefehû gelüb Eğin Kazâsı sâkinlerinden sarraf tâifesinden Kazer nam zimmînin oğlu Mücuk(?) nam zimmîye bin yüz altmış (Boş) senesinde Divriği'de ma'lûmü'l mikdâr akçe teslîm ve meblağ-ı mezbûru İstanbul'da babası mesfûr Kazer nam zimmîye virmek üzere bu yedinden tahvîl alub ba'de ol-tahvîlden kız karındaşı Medisyan nam kimesne ile râhî olduğu âsitâneye gelüb zikrolunan tahvîller ile mâlik olduğu cevâhire müte'allik eşyâsını ve bir mikdâr incisünübir kîse vaz' ve memhûren mesfûr Kazer'e emâneten vaz' ve ba'de karındaşı merkûm müte'âkiben fevt olub ve mîrâsı şer'an buna münhasıra olmağla ber-minvâl-i muharrer emâneten mevzu' olan

tahvillerini ve mücevherât ve inciyü mesfûr ketm ve ihfâ ve ketm ve taleb olundukda virmeyub mücerred ekl u bel' sevdâsıyla şirrete sülûk ve benim Divriği sâkinlerinden Zamanoğlu dimekle ma'rûf Hacı Mehmed nam kimesne zimmetinde olan ma'lûmü'l-mikdâr alacağıma mezkûr Seyîd Süleymân ile ammîsi Hacı Veli kefiledir senden alurum deyu evâmîr-i alîyye ısdârıyla ızrâr ve tecrîm ve gadr kasdında olduğun ve mesfûr hâlâ Eğin Kazâsı'nda olduğun bildirüb şer'le görülüb ber-vech-i meşrûh zimmetinde olan hakkı alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve bî-vech-i şer'î te'allül ve gadr ve te'addî etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 134/2. Hüküm)

Sivas Valisine Arabkir ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ahmed nam kimesne gelüb Divriği Kazâsı'na tâbi' Berke nam karye sükkânından kendü hâlinde kimesneye vireceği yoğiken Arabkir Kazâsı'na tâbi' Desede nam karye sâkinlerinden Hüseyin Bölükbaşı oğlu İbrâhim nam kimesne ile yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Cam Şâkî(?) nam karyeden Mahmud ve birâderi Hüseyin nam kimesneler birbirleriyle yek-dîl ve ekrâd tâfesiyle gelüb yüz yetmiş senesinde hânesin basub üç bin guruşluk mikdârı devâb ve mevâşî ve varub akçesini hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren gasb ve gâret edüb gadr eylediklerin bildirüb âher husûsa me'mur mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb gasb ve gâret eyledikleri emvâl ve eşyâ ve hayvanâtı tamâmen mezbûrlardan tahsîl ve kendüye alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eylediğın âher husûsa me'mur mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölmek emrim olmuşdur.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 134/3. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Ali nam kimesne gelüb bunun karındaşı Hasan nam kimesne ticâret tarîkiyle bir müddet âsitânede sâkin olub ba'de sıla-yı rahîm arzusuyla bin yüz yetmiş senesinde molla nâibi Divriği Kazâsı'na tâbi' Pürseden nam karyeye gider iken Dursun oğlu Hacı oğlunun gulamı Ahmed nam kimesneler sâbıkan Sivas vâlisi

Mehmed Paşa'nın tufengcibaşısı Sivas Kazâsı'na tâbi Divriği nam karyeden görülüb yine karyelerinde arz adâvetlerine esnâ-yı tarîkde Durançay nam mahalde mezbûr Hasan'a müsâdif eylediklerinden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk ve birâse-i mezbûru katl ve üzerinde mevcûd yüz guruş akçe ve bir re's atını ahz edüb ziyâde gadr eylediklerin bildirüb ahz ve kabza mezbûr mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ahz eyledikleri ol-mikdâr akçe ve atını mezbûrlardan tamâmen alıverilüb ve katl maddesinden dahî ber-muktezâ-yı şer' icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğin âher husûsa memur mübâşir ma'rifetiyle Mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk oluna deyu emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 134/4. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas sâkinlerinden Mahmud nam kimesne arzuhâl edüb bunun yine Sivas sâkinlerinden sâbikan Maraşlılar(?) kethüdâsı olan Zile'li Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden olmak üzere bâ-temessük iki yüz guruş alacak hakkı olmağla taleb ve almak murâd eyledikde dürlü galât ve bahâne ile virmekde te'allül ve muhalefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı küllî sevdâsında olduğun bildirün şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde ber-mûceb-i temessük sâbit ve zâhir olan ol-mikdâr guruşluk hakkı tamâmen tahsîl ve kendüye alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet etdirilmeyub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

[Sayfa 135]

(Sayfa 135/1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Yeni İl Voyvodası (Boş) Dâme Mecduhûya ve Bozok ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Kayseriyye Kazâsı muzâfâtından Kızılören Nâhiyesi sükkânından Ahmed nam kimesne gelüb bu bundan akdem Kayseriyye sükkânından Mehmed Çavuş oğlu Mehmed ve Zamantioğlu Hacı İsmâil nam kimesnelerden iki bin beş yüz guruş

hukuk-ı iddiâ ve Karaman Vâlisi ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için ısdâr etdiği emr-i âlî mûcebince mahallinde murâfa'a-yı şer' olduklarında iddiâsını isbâta kâdir olmayub bilâ-sebeb ve bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' olunub gene mezkûr Ahmed'in üç re's atıyla rahtını ve bir mikdâr eşyâsını mir-mirândan sâbıkan Kayseriyye Sancağı mutasarrıfı olub hâlâ Bozok Kazâsı'na tâbî Paşaköy Karyesi'nde sâkin emirü'l ümerâi'l kirâm Hasan Paşa dâme ikbâlehûya bin yüz yetmiş (Boş) senesinde emâneten zabt ederim deyu kabz eylediği meclîs-i şer'de ma'lûmü'l esâmî kimesneler ihbâr ve şehâdet etmeleriyle husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu nâtik Kayseriyye nâibinin vârid olan arzı mûcebince bâlâda zikrolunan emr-i âlînin bâ-fermân-ı âli kaydına şerh verilüb arz-ı mezbûr dîvân-ı hümâyunum kaleminde hıfz olduğun bildirüb mumâ-ileyhin zimmetinde olan eşyâ ve atları ve rahtı âher husûs için emr-i şerîfimle ol-tarafa mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı âzam ağalarından (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle şer'le görülüb alıverilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğin mukaddem i'lâm olunduğu merkûmun mir-mirân-ı mumâ-ileyhde evvelden üç re's at ve rahtı ve eşyâsı alıverilmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Derkenâr)

Ber-mûceb-i hülâsâ mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhîr-i Safer 1181

(Sayf 135/2. Hüküm)

Sivas Valisine Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı muzâfaâtından Gürün Kazâsı sükkânından Yâkub nam kimesne gelüb bunun karındaşı Osman nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve kusuru yoğiken yine kazâ-yı mezbûrdan şekâvet üzere olan Terhan oğlu Toros ve diğêr Terhan oğlu Deli Agop dimekle ma'ruf zimmîler kendü hallerinde olmayub karındaşı mezbûra garaz ve adâvetleri olmağla mücerred icrâ-yı arz ve ahz-ı intikâm kasdıyla hilâf-ı şer'-i şerîf katl ve üzerinde mevcûd olan bin guruşdan mütecâviz nükûd ve eşyâsın dahî ahz edüb ziyâde gadr ve te'addî ve mesfûrların mu'în-i kesîreleri olduğundan bir dürlü

mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmayub ahvalleri diger gün olduğun bildirüb ol-tarafa âher husûs için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı âzam ağalarından kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle şer'le görülüb hakikat-i hâl arz ve ve i'lâm olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülüb i'lâm olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 135/3. Hüküm)

Sivas Valisine Yeni İl ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Yeni İl Kazâsı'na tâbî' Gürün Kazâsı sükkânından Yâkub nam kimesne gelüb bunun karındaşı Süleyman nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve kusuru yoğiken yine kazâ-yı mezbûrdan Terhan oğlu Toros ve diğer Terhan oğlu Deli Agop dimekle ma'ruf zımmîler kendü hallerinde olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf bin yüz altmış (Boş) senesinde katl edüb ziyâde gadr ve te'addî eylediklerin bildirüb al-tarafa âher husus için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı âzam ağalarından kıdvetü'l emâsil-i ve'l akrân (Boş) zîde kadrehû ma'rifetiyle şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ etmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 135/4. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve Çorum ve Bozok ve (Boş) ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İsmail zîde kadrehû gelüb havâss-ı hümâyunumdan ber-vech-i mâlikâne berât-ı âlişânımla uhdesinde olan Malatya Sancağı'nda Erguvan Nahiyesi'nde İmarz(?) ve Erîr ve Katık nam karyelerin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olub taht-ı hükûmet ve kazânızda sâkin ma'lûmü'l esâmî kimesnelerin üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetleri kanun ve defter mücebince taleb eyledikde hilâf-ı kânun ve defter te'allül ve muhalefet üzere oldukların bildirüb üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetleri kanun ve defter mücebince

aliverilüb hilâf-ı kânun ve defter te'allül ve niza' etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunm ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

[Sayfa 136]

(Sayfa 136/1. Hüküm)

Ber-vech-i Arpalık Çorum Sancağı Mutasarrıfına İskilib ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

İskilib Kal'ası mustahfizlarından Hüseyin veled-i Halil nam muhtahfiz gelüb Çorum Sancağı'nda Dîvânberек Nahiyesi'nde Hâb nam karye ve gayrıdan bin yedi yüz akçe gedik tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub gedik tımarı mülhakâtından İskilib Nâhiyesi'nde mahsûl-ı kapan şehir-i İskilib deyu iki yüz akçe yazu ile defter-i hâkânîde mukayyed müstakîlen kayd u berâtına dâhîl olmağla kapan-ı mezbûre gelüb vezn olunan eşyâdan ber-mûceb-i defter-i hâkânî mahsûl-ı kapan kadîmîsi üzere ahz ve kabz murâd eyledikde İskilib'de sâkin debbâğ tâifesinden Telek oğlu Mehmed ve Hacı Ali ve Hacı Mehmed ve dahî ba'zıları hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kadîm müdehale ve ahz u kabzına mümâna'at ve gedik tımarı mahsûlüne gadr olunduğın bildirüb kapan-ı mezbûre gelüb vezn olunan eşyâdan mahsûl-ı kapan kânun ve defter mûcebince kadîmîsi üzere mustahfiz-ı mezbûr hissesini ahz ve kabz etdirilüb mezkûrları ve âheri mugâyir-i defter-i hâkânî ve kadîm te'allül ve niza' ve muhalefet etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûzname-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda İskilib Nâhiyesi'ne tâbi' kapan-ı nefsi İskilib hâsılı iki yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Hâb el-mezbûre ve ma' gayruhâ birikdirilüb bin yedi yüz akçe İskilib Kal'ası mustahfizına mahsûs bir gedik tımar ve hâlâ berât-ı şerîfimle mezbûr Hüseyin veled-i Halîl üzerinde olduğı mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 136/2. Hüküm)

Sivas ve Erzurum ve Rakka Vâlilerine ve Erzurum Mollasına ve Sivas Rakka Kadılarına Hüküm Ki

Sivas Kazâsı'nda Hatîb Ahmed ve sâdık-ı âheri dimekle ma'rûf ve dahî ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde ve ırzlarıyla mukayyed ve kimesneye borç ve kefâletleri olmayub ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Ekrâd tâifesinden Benamlı Aşireti'nden Kuçur Kürd ve Musa ve İbrâhim ve Tellioglu Bekir dimekle ma'rûf kimesneler kendü hallerinde olmayub hevâlarına tâbi' kimesneler ile yek-dîl ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mezru'atlarına salub yedirüb çiğnedüb küllî gadr ve ziyân eylediklerinden ma'ada hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk kırkdan mütecâviz öküzerin ahz ve malların gasb ve gâret ve bir-kaç nefer adamların dahî darb ve mecrûh ve koyun ve sâir mevâşîlerin alub bunun emsâli zûlm ve te'addîlerinin bahânesi olmayub ahvalleri gâib diger gün olduğun ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda geşt-i güzâr üzere oldukların bildirüb buldukları mahalde şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk gasb ve gâret eyledikleri emvâl ve eşyâları her ne ise tamâmen tahsîl ve kendülere alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 136/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Sarrafi tâifesinden Mertşamcı(?) Yoğus ve Pedrus nam zimmîler arz-u hâl edüb Divriği Kazâsında sâkin Musâ Ağa dimekle ma'ruf kimesne zimmetinde bin yüz altmış dokuz senesinde beş yüz otuz bir guruş bâ-temessük alacakları olub meblağ-ı mezbûrun yüz elli dört buçuk guruşunu edâ ve teslim ve bâkîsini bu âna değîn göndermeyüb hâlâ zimmetinde kaldığın bildirüb temessük mücebince mahallinde şer'le görülüb meblağ-ı mezbûrdan bâkî kalan tahsîl ve taraflarından kabzına me'mura tamâmen edâ ve teslim ile icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak

bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 136/4. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Berğan nam karye sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan Seyîd Ahmed zîde şerefehû gelüb bu sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eylediğine İstanbul nâkibâsından ma'mûlün-bih temessük ve sebep-i mâişeti için eylediği yüz elli aded koyunundan ma'adasından adet-i ağnâmın cem'ine me'mûr olanlara edâda kusurları olmayub ve bu mâkûle sâdât-ı kirâmın evi mührü için eylediği yüz elli aded koyunundan adet-i ağnâm alınmak hilâf-ı kânun iken aded-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar kana'at etmeyub senin yüz elli aded koyunundan dahî adet-i ağnâm alurum deyu hilâf-ı kânun adet-i ağnâm talebiyle te'addî ve rencîdeden hâlî olmayub mükedderü'l-ahvâl olduğun bildirüb tasarrufunda olan koyunlardan sebep-i mâişeti için beslediği yüz elli aded koyunundan ma'ada koyunların adet-i ağnâmın cem'ine memûra edâ eylediğinden sonra yüz elli adedinden dahî adet-i ağnâm alurum deyu hilâf-ı kânun te'addî ve rencîde etdirilmeyub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayunum ricâ etmeğin kânun üzere amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

[Sayfa 137]

(Sayfa 137/1. Hüküm)

Sivas Valisine Eğin ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Medîne-i Tokat sâkinlerinden Alekyan(?) ve Mekbas(?) nam karındaşlar arz-u hâl edüb bunlar kendü hallerinde ırlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addîleri olmayub üzerlerine dahî şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Eğin Kazâsı'na tâbi' Ançaka(?) nam karye sâkinlerinden Mıgırdiç nam zimmî kendü hâlinde olmadığından nâşi mücerred garaz maddesin icrâ kasdıyla bunun üzerine musallat ve bundan akdem mürd olan Minas nam patriki itma' ve ehl-i

örf tâifesiyle yek-dîl (silik) ve bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk bunların on iki bin guruşların gasben ahz ve ziyâde gadr u te‘addî eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmıdan fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfeleri mücebince şer‘le görölüb mesfûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakk gasben ahz eylediği ol-mikdâr guruşları mesfûrlardan buna bi’t-tamâm tahsîl ve bî-kusur alıverilüb bî-vech-i şer‘î te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayfa 137/2. Hüküm)

Sivas Valisine ve Tokat Kazası Naibine Hüküm Ki

Sâbıkan Tokat’da mezûn bi’l-iktâ olan Mevlânâ Şeyh El-hâcc Ali zîde ilmuhû gelüb ramazân-ı şerîfde Geldikras Vakfı’nın iki ve hinta kara ile Tokat’da vâki‘ Kânî Paşa Câmi‘ şerîfde berât-ı şerîfimle vâ‘iz olub edâ-yı hizmet edüb berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu ol-mikdâr hintayı Geldikras Vakfı mütevellisi olan Tokat’da sâkin (Boş) nam kimesneden taleb eyledikte vakf-ı mezbûr kurâ ve mezra‘a olub vakıfda müsa‘ade var iken mugâyir-i berât noksan teklifi ve günden güne vermesi ile virmekde te‘allül ve muhalefet ve gadr sevdâsında olduğun bildirüb berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu ol-mikdâr müd hinta tamâmen alıverilüb mütevellî-i merkûmu noksan teklifi ve âher vecihle te‘allül ve muhalefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz haremeyn muhasebesi defterlerine nazar olundukda haremeyn-i şerefeynden Geldikras Vakfı’ndan bir müd hinta ile Tokat’da Kânî Câmi‘ şerîfinden nısf ve gıllaye mutasarrıf Şeyh Mehmed Emîn fevt oldukda şeyhü’l-islâmü’s-sâbık ve hâlâ nâzır-ı vakf-ı dârü’s-sa‘adet-i şerîfe Ağası arzı ile bin yüz yetmiş iki senesi cumâde’l-evvelinin on altıncı gününde mahlûlünden sâbıkan Tokat kadısı mumâ-ileyh Şeyh Ali zîde ilmuhûya tevcîh ve kasaba-yı mezbûrdan nısf üzerine bir müd hinta ile mutasarrıf olan Seyîd Mehmed dahî fevt oldukda hâlâ şeyhü’l-islâm ve müftü-yü’l enâm olan mevlânâ Veliüddîn adamullâhû te‘âlâ fezâiluhûnun işâretleri merkûmun arzı ve nâzar-ı müşârün-ileyh arzı müceblerince yetmiş üç senesi ramzân-ı şerîfinin on birinci gününde şerîki müftü-yi Tokat’da merkûm Şeyh Hacı ilmuhûya

tevcîh olunub vâre-yi mezkûrede başka başka berevât-ı şerîfim ile tamâmen vâ'iz-i mezkûre mumâ-ileyh Şeyh Hacı Ali üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın berâtı mûcebince amel olunmak bâbında yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 137/3. Hüküm)

Sivas Valisine ve Divriği Kadısına Hüküm Ki

Dîvân-ı Hümâyunumda tezkire-i sâmi olan İbrahim Vâhib zîde mecduhû ile Divriği Kazâsına tâbi' ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle uhdesinde olan Kesme nam karyenin ahâlî ve reâyâsı südde-i sââdetime gelüb karye-yi mezbûre ahâlî ve reâyâsının Divriği Kazâsında ve havâlisinde sâkin Yurtaz Hacı Hasan nam kimesneye bin beş yüz elli ve Bekir nam kimesneye iki bin ve Kurşunluzâde Hacı Veli nam kimesneye bin dokuz yüz yirmi ve voyvoda dimekle ma'ruf Hacı Ömer ve Hacı Osman nam kimesnelere beş bin iki yüz elli ve Kemal oğlu Ömer nam kimesneye bin altı yüz elli iki ve Zamanoglu Sâid Esad nam kimesneye üç yüz altmış üç buçuk ve kemal oğlu Bekir nam kimesneye bin yüz ve Alaceklioğlu Ömer nam kimesneye dört bin elli altı ve Sivas'lı Mustafa oğlu (Boş) nam kimesneye bin elli ve Anca Alemdâr dimekle ma'ruf kimesneye altı yüz ve Tavîl oğlu Ahmed Beg dimekle meşhûr nam kimesneye üç yüz kırk bir ve Yazıcı Hacı Abdullah nam kimesneye dört yüz kırk ve Hüseyin Beşe dimekle ârif kimesneye dört yüz seksen guruş ki cem'an yirmi bir bin dokuz yüz elli sekiz buçuk guruş deynleri olub altmış dokuz senesinde merkûmlar ile Divriği Kadısı huzûrunda ba'de't-terâfu' mebâliğ-i mezbûrenin sülûsânından cümlesi rızâlarıyla keyf-i yed ve sülûsu olan yedi bin üç yüz otuz bir buçuk guruş ahâlî ve fukarâ edâ etmek üzere teahhüd ber-minvâl-i muharrer fukarânın zimmetlerini amme-i da'vâ ve mütâlebelerinden ibrâ ve ıskât-birle yedlerine hüccet-i şer'iyeye i'tâ olunub mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye rencîde ve iltizâm rehne(?) ve asl-ı mal ve murâsah ve vakıf talebi ile fukarâya cevru eziyet ve perakende ve perîşân olmalarına bâis ve karye-i mezbûre ahâlîsi fakirü'l hâl olub def'a edâ-yı deyne iktidârları olmamağla def'a taleb ve mezbûr iltizâm rehne(?) olunmağla bir vecihle bâis takâtları kalmayub bi'l-küllîye perakende ve perîşân olacakları mukarrer olmağla ol-vecihle mâl-ı mukâta'anın izmihlâlîne bâdî olduğun bildirüb siyâneten li'l müberrâh li'l fukarâ mezbûrlara olan deynleri bilâ-iltizâm

rehne(?) asl-ı maldan beher bin guruş senede ellişer guruş kudretlü-yi mertebesi taksît-i şer‘le edâ-yı deyn etdirilüb def‘aten taleb ve iltizâm rehne(?) ve ahz ve habs teklîfi ile fukâra-yı ra‘iyyete cevru te‘addî etdirilmemek bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mumâ-ilehsiz size hitâben hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân sadrolunmuşdur.

Fî Evâsıt-ı Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

[Sayfa 138]

(Sayfa 138/1. Hüküm)

Sivas Valisine Geldigelen ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Osman veled-i Süleyman nam sipâhî südde-i sââdetime gelüb Amasya Sancağı’nda İvas Nahiyesi’nde Evse nam karye ve gayrıdan on bin dokuz yüz akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakâtından Geldigelenâbâd Nâhiyesi’ne tâbi‘ yüz yirmi üç nefer reâyâ ve on dört zemîn ve dört çiftlik-i hassâ ve çiftlik mâlikâne ile karye-yi Ziköy rub‘ mâlikâne ve bir mâlikâne çiftlik ile mülk-i eşkinlü ve evlâd-ı Ali Beg veled-i Mehmed Beg ve rub‘ diğer mülk-i Sultân Hâtun bint Mehmed Beg ve rub‘ âher mâlikâne ve dîvânî tımar ve hâsıl-ı tahtında çift ve hinta ve şa‘ir yekûn ma‘ gayruhû sekiz bin beş yüz yirmi akçe rub‘ mâlikâne karye-i mezbûre hâsılı bin yedi yüz akçe rub‘ âher mâlikâne karye-i mezbûre ber-vech-i tımar şer‘ hâsılı bin akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Derzi tâbi‘ Geldigelen rub‘ mâlikâne ma‘ hisse-i mâlikâne hisse-i diğer benâm Ali veled-i Düzhe(?) sehmden hisse sehme mutasarrıf Kazer(?) hâsılı bin yedi yüz akçe yazu-yı mezkûresiyle tahrîr ve müstakîl ber-icmâl ve karye-i Derzi tâbi‘ Geldigelen deyu hâsıl-ı dîvânî sekiz bin beş yüz yirmi akçe yazusundan altı bin akçesi ifrâz ve ber-icmâl ve iki bin beş yüz yirmi sekiz akçesi dahî Argoma Nâhiyesi’nde Galırcı nam karye ve ma‘ gayruhâ birikdirilüb beş bin üç yüz yirmi sekiz akçe olduğu başka bir icmâl ve bin yedi yüz akçe yazar icmâl-i evvel tamâmen merkûm Osman veled-i Süleyman kaydında ve altı bin akçe yazar icmâlden üç bin akçesi Gedegre Nâhiyesi’nde Korpınar nam karye ve gayrıdan on sekiz bin yüz elli iki akçe tımara mutasarrıf Rahîb ve iki bin dokuz yüz doksan dokuz akçesi dahî Geldigelen Nâhiyesi’nde Serkırar nam karye ve gayrıdan on altı bin yüz doksan dokuz akçe tımara mutasarrıf Seyîd İbrâhim veled-i

Ali kaydlarında ve beş bin üç yüz yirmi sekiz akçe yazar icmalinin bin yüz altmış dört akçesi Gedegre Nâhiyesi'nde Odan nam karye ve gayrıdan otuz yedi bin altmış dört akçe ze'âmete mutasarrıf dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından El-hâcc Mehmed Çavuş veled-i Osman ve bin yüz altmış dört akçesi dahî Koçkayası Nâhiyesi'nde Kâmil nam karye ve gayrıdan on bir bin beş yüz doksan iki akçe tımara mutasarrıf Halîl ve üç bin akçesi dahî karye-i Galırcı el-mezbûre ve gayrıdan altı bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf Abdullah bin Mustafa kaydlarında olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve merkûm Osman veled-i Süleyman karye-i Derzi el-mezbûreyi bermûceb-i defter-i hâkânî mâlikâne ve dîvânî mutasarrıflarıyla zabt ve mâlikâne mahsûlünden rub' mâlikâne ve bir çiftlik mâlikâne tarafına âid mahsûlü ahz ve kabz etmek murâd eyledikde karye-i mezbûrenin mâlikâne mahsûlünde rub' âherini Ali Beg veled-i Mehmed Beg ve rub' âherini Sultan Hâtun mülkleri taraflarından ve rub' âherini imam dîvânî tarafına âid mahsûl ve rüsûmu dîvânî mutasarrıfları olan zâ'im ve sipâhî-yi mezkûrlar ahz ve kabza kana'at etmeyub her birleri hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i berât ziyâdeye tecâvüz ile dîvânî tarafına âid mahsûle fuzûlî müdehale ve tegallüben ahz ve kabza mübâşeret ve gadr sevdâsında oldukların bildirüb defter-i hâkânî mücebince amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî zâhir olan müdehale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûz namçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed olmağın defter-i hâkânî mücebince amel olunmak emrim için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 138/2. Hüküm)

Sivas Valisine (Boş) Kadısı ve Karakuş Kazası Naibine Hüküm Ki

Erbâb-ı tımardan Mustafa nam sipâhî gelüb hâlâ berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Karakuş Kazası'na tâbi' Dereköy nam karyesinin hâsıl-ı tahtında zimmînin karye-i mezbûrede Sarrafâ öşr-i barmaklı ba'zı kimesneler karye-i mezbûre toprağında zirâât ve hırâset etmeleriyle zirââtleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşde bir öşürlerin taleb eyledikde bizler öşür virmeziz resm namıyla maktu' veririz deyu hilâf-ı kânun ve defter öşürlerine te'allül üzere oldukların

bildirüb öşürleri alıverilüb hilâf-ı kânun ve defter te'allül etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 138/3. Hüküm)

Sivas Valisine Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Niksar Kazâsı sâkinelerinden Marer(?) nam nasrâniye gelüb bunun Niksar Kazâsı'ndan babası Yorgi nam zimmî bin yüz yetmiş (Boş) senesinde mürd oldukda karye-yi mezbûrede vâki' mülk bağ ve mülk menzil ve manda ineği ve sâir ma'lûmü'l mikdâr emvâl ve eşyâsı ırs-ı şer'le bununla yine Niksar Kazâsı sâkinlerinden oğlu Aker nam zimmîye intikâl edüb alâ mâ farazallâhû te'âlâ hakk-ı ırsiyesin almak murâd eyledikde cümlesin mesfûr Aker zabt ve şirrete sülûk ve zikrolunan bağçe ve menzîl ve emvâl ve eşyâyı babam mürd-i mesfûr hayatında bana hîbe etmişdir deyüb ve bu mâkûle hîbe ve teslîm ve tesellüm şartlarının da muvafakat-ı şer' verilmek hilâf-ı şer' olan da'vâsına muvâfık müte'addîd fetevâ-yı şerîfe ve mugâyir-i hakk ırs-ı şer'iyyesin virmekde te'allül ve vücûh ile gadr te'addî eylediğün bildirüb yedinde olan fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb babası mürd-i mesfûrdan müntakîl zikrolunan bağçe ve menzîl ve tereke-i sâiresinden hakk-ı ırs-ı şer'iyyesi kendüye alıverilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhalefet ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 138/4. Hüküm)

Sivas Valisi Vezire Niksar ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Niksar Kazâsı'ndan Seyîd Hüseyin ve Seyîd(?) zîde şerefühümâ gelüb bunların Niksar Kazâs'nda babası (Boş) nam kimesne fevt oldukda ma'lûmü'l mikdâr emvâl ve eşyâ ve emlâk ırs-ı şer'le bunlara intikâl edüb lâkin bunlar ol-vakitde sağır olmağla yine Niksar Kazâsı sâkinlerinden ammîleri Mehmed ve Ahmed nam kimesneler zabt edüb bunlar dahî erişüb bâliğ ve da'vâya kâdir olmalarıyla babaları müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl ammîleri mezkûrların zabt eyledikleri ol-mikdâr terekeyi talep eylediklerinde mezkûrlar mücerred ta'am-ı

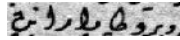
hamlarından nâşî virmekte te'allül üzere oldukların bildirüb şer'le görülüb babaları müteveffâ-yı mezkûrdan müntakîl mezkûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr terekeleri kendülere alıverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şer'îm ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

[Sayfa 139]

(Sayfa 139/1. Hüküm)

Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Ber-vech-i Mâlikâne Bozok Mütesellimi Çaparzâde Ahmed Dâme Mecduhûya ve Yeni İl ma' Türkmân Haleb Kazası Naibine Hüküm Ki

Sen ki Yeni İl ma' Türkmen Haleb/Çelebi(?) Kazâsı nâibi mevlânâ-yı mumâ-ileyh El-hâcc Mehmed zîde ilmuhûsun. Mektub gönderüb Ankara'da sâkin olub berât-ı âlişân haremeyn sarrafı olan Artin ve karındaşları Avanis ve Kürka nam zimmîler meclîs-i şer'de Yeni İl Kazâsı'na tâbi' konar-göçer yörük Türkmanı aşîretinden Mir Aşîretleri Ali Beg dimekle ma'rûf kimesne ile Kara Mehmed oğlu Musâ Kethüdâ ve Canbaz oğlu Hacı Osman ve Üves(?) oğlu Mustafa Kethüdâ ve Halîl Kethüdâ ve Sarraf Kethüdâ ve İbrâhim Kethüdâ ve Memiş Kethüdâ ve Dede oğlu Mehmed ve Yazıcı oğlu Halîl ve Hâmi Hüseyin oğlu Uzun Ahmed ve Suban oğlu Hacı Mehmed ve Metîn oğlu Mehmed ve İstan(?) oğlu Memiş ve Hacı Veli ve Bereкли İbrâhim nam kimesneler muvâcehesinde ve mesfûrlar haremeyn-i muharremeyn sarrafı olmak hasebiyle öteden beru âdet-i me'lufeleri üzere mezbûrlar bin yüz yetmiş bir senesinde mahsûben üzerlerine edâsı lâzım olan cemâ'atlerinin cerîmelerin kabzına memura edâ ve teslîmlerine mâl-ı mezkûrun noksanı için mesfûrlardan yirmi bir gün vâdesiyle ber-vech-i karz-ı şer'î beş bin iki yüz elli guruş ve def'a dokuz yüz elli guruş istidâne ve cümlesi birbirlerine kefil bi'l-mâl olmak üzere yedlerine iki kıt'a temessük ve birer kıt'a hüccet-i şer'îyye i'tâ edüb vâdesi hulûlunda taleb eylediklerinde cema'atlerinden bir mikdârını tahsîl ve Mir Aşîretimiz merkûma teslîm eyledin ma'adasını tekmîl ve edâ ederiz deyu bu mâkûle tekrâr da'vâ ve taleb eylediklerinde Mir Aşîretimize ol deyu emvâ'-ı illet-i nâhiye ile bu âna gelince avk ve te'hir etmeleriyle yedimizde olan iki kıt'a temessük ve hüccet-i şer'îyye mücebince ber-vech-i muharrer altı bin iki yüz

guruş alacak hakkımızı virmezler deyu ba'de'd-da'vâ mezburlar meblağ-ı mezbûru ber-vech-i karz-ı şer'î zimmiyân-ı mesfûrândan istidâne ve birbirleriyle kefil olduklarını ikrâr lâkin ol-vakitde cema'atımız için el-müşterek tahsîl eylediklerini Mir Aşfetimize verdin deyu i'tirâf etmeleriyle meblağ-ı mezbûr bi tav'ihim ikrârlarıyla üzerlerine şer'an sâbit ve hükm ve edâsına sebt-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye verilmişken mezbûrlar adem-i ita'atleri vâki' ve tuğyânlarından nâşî virmeyub küllî gadr ve fisk etmeleriyle ber-mûceb-i temessük ve hüccet-i şer'iyye mezbûrların zimmetlerinde şer'an sâbit ve ma'lûmun-bih olan meblağ-ı mezbûr zâbitleri olan sen ki Yeni İl Voyvodası ve Bozok Mütesellîmi mumâ-ileyhsin ma'rifetinle tahsîl ve mesfûrdan edâ ve teslîm etdirilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâkî' hâli bi'l iltimâs arz etmeğin sen ki Bozok mütesellîmi mumâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülüb ber-mûceb-i temessük ve hüccet-i şer'iyye üzerlerinde sâbit olan meblağ tahsîl olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 139/2. Hüküm)

Mecidözü Kadısı Naibine Hüküm Ki

Sen ki Mecidözü Kazâsı nâibi Mevlânâ Seyîd Hasan zîde ilmuhû südde-i sââdetime mektub gönderüb Mecidözü Kazâsı'nda Alââddîn Câmî' Şerîfi Vakfı'nın nim akçe ile berât-ı âlişân mütevellîsi olan Ali Halîfe ma'lûmü'l mikdâr akçe istikrâz eylediği akçe mukâbili berâ-yı rehn olmak üzere Mustafa Halîfe'ye vaz' edüb hîbe-i mezbûr Mustafa diyâr-ı âhere gidüb berât olmayub askerî tarafından dahî başka berât etdirmişken mezbûr Mustafa yedinde olan berâtı zabt etdirüb kasr-ı yedinden almak üzere kendü üzerine mâliyeden berât ve askerî tarafından muahheren tarihlidir deyu kaydından terkin etdirüb askerî kaydından muverrah târihli ancak mukaddemâ Mustafa'nın alâkası olmayub berât kendüsüne rehîn olmak takrîbi ile kasr-ı yedinden tevliyet-i merkûmeyi üzerine berât ve yedinden ihtifâ ve bu sene-i mübârekede zuhûr ve mezbûr Mustafa'nın tarafından vekîl-i şer'îden olan karındaşı Mehmed ile mezbûr Ali bi'l muvâcehe terâfu'larında 'an asl merkûm Mustafa yine ale't-tarîk rehn berâtını vaz' etdirmeğin bî-garez müslümîn ve câmi'-i mezbûr imamı ve mü'ezzini ve sâir merkûmları vekîl-i mezbûr Mehmed'in muvâcehesinde haber vermeleriyle tevliyet-i mezbûr merkûm Mustafa'nın ref'inden hâss-ı evvel mezkûr

Ali Halîfe'ye ibkâ ve tevcîh olunmak ricâsına vâki' hâlâ bi'l-iltimâsın arz ve defterhâne-i âmiremde mahfûz Anadolu Muhasebesi defterlerine nazar olundukda Mecidözü Kazâsı'nda Alââddin Câmî' şerîfi vakfının nim akçe ile tevliyeti Ali bin Mehmed ve vakıfdan Mecidözü Kazâsı nâibi Ali bin Ali arzıyla sâhib-i evvel Ali Halîfe'ye ibkâ ve altmış iki senesi rebi'ü'l-evvelinin on altıncı günü târihinde berât verilüb üzerinde iken kasr-ı yedinden Mecidözü Kazâsı nâibi Mustafa zîde ilmuhûnun arzı mücebince Mustafa Halîfe'ye tevcîh ve sene-i mezbûre cumâde'l-evvelinin ikinci günü târihli berât verildikten sonra evkâf-ı mezbûrdan nâhiye-i merkûmede Hadkızlar Karyesi mâlikânesi taraf-ı vakıfdan zabt ve müstakallâtı ve umûr-ı mescîd-i merkûmeye sarf olunagelmişken ekrâd tâifesinden Ali nam kimesne câmi'-i merkûmenin cibâyetini askerî tarafından berât ve berâtı mücebince dört akçe vazîfeye kana'at etmeyub mâliye beratıyla hâlâ üzerinde olan tevliyeti askerî tarafından ref'-birle hilâf-ı ze'âmetle bu cihet üzerine berât mücerred ve vakf-ı mezbûr mâlikânesi mukâta'ası bedeli zabt ederim deyu mugâyir-i defter-i hâkânî müdehale etmekle askerî rûznameşinden sonradan verilen berât kaydı ref' ve terkînve tevliyet-i mezbûre kemâkân mezbûr Mustafa Halîfe'ye ibkâ ve yetmiş iki senesi zi'l-kadesinin on ikinci günü târihli berât verilüb hâlâ üzerinde oldğu mastûr ve mukayyed olmağın

[Sayfa 140]

tevliyet-i merkûm on iki sene mukaddem Ali'nin kasr-ı yedinden kadısı arzıyla Mustafa'ya tevcîh ve berât olunmağla altmış iki târihinden beru tevliyet-i mezkûr umûrunu merkûmândan kadısı rû'yet ve merkûmeden suâl ve sıhhat ve hakîkat i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 140/1. Hüküm)

Sivas Valisine Kazâbâd ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Abdurrahman nam kimesne gelüb bunun Kazâbâd Kazâsı'na tâbi' Ergelen nam karyeden Husanlızâde Es-seyîd Mehmed Ağa dimekle ma'rif kimesne zimmetinde bin yüz altmış (Boş) senesinden beru yüz elli guruş alacağı olub kable'l edâ fevt olmağla yine karye-yi mezbûre sükkânından terekesin kabz eden vereseleri

Osman ve Süleyman nam kimesnelere meblağ-ı mezbûru talep eyledikde hilâf-ı şer‘-i şerîf virmekte te‘allül ve muhalefet ve gadr-ı küllî murâd eylediklerin bildirüb şer‘le görülüb müteveffâ-yı mezbûrun terekesin kabz eden vereseleri mezkûrlardan mâl-ı müteveffâdan meblağ-ı mezbûr hakkı tahsîl ve bî-kusur kendüye aliverilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf bir dürlü te‘allül ve muhalefet etdirilmeyub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayfa 140/2. Hüküm)

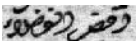
(Derkenâr)

Mütevellî ve mübâşir-i merkûm şimdilik te‘hir olunmağla istid‘â- ları üzerine mezbûrdan her ne vakitte Tokat’a geldiklerinde toprak zâbitleri ma‘rifetiyle ahz ve habs ve da‘vâları şer‘le ru‘yet ve zimmetlerine sâbit olan hakkını ba‘de’t-tescîl ve tahsîl ve ashâbına teslim ve arz u i‘lâm olunmak için emr-i şerîfim yazılıb mühimmeye kayd olunmuşdur.

Fî Evâil-i Zilhicce Sene 1174

Mevlânâ Sâbık Kal‘a Kadısı Es-seyîd Süleyman Zîdet Fezâiluhû Dergâh-ı Mu‘allâm Kapucubaşlarından Mübâşir Ta‘yîn Olunan (Boş) Dâme Mecduhûya Hüküm Ki

Kıdvetü’n-nüvvâbü’l-müteşerri‘în Tokat Nâibi mevlânâ Mustafa Sâlih zîde ilmuhû südde-i sa‘detime mektûb gönderüb Tokat ahâlisinin siyâneten asl ve vekîl niza‘ için siyâneten asl ve vekîl olmak üzere birkaç nefer kimesneler bâ-fermân-ı âlî ta‘yîn olunan mübâşir ile âsitâne-i sa‘detime irsâl olduğun nâib-i mumâ-ileyh arz ve medîne-i Tokat ahâlîlerinden olub kendülerden asıl ve medîne-i mezbûrede sâkin tüccâr esnâf hilet ve canbazlardan olan kimesneler ile yine medîne-i mezbûre nevâhîsinden Tozanlu ve Gümnak ve Kâfirli Nâhiyeleri ahâlîleri olanlar taraflarından vekiller olmak üzere meclîs-i şer‘ hazırlar olan El-hâcc Hüseyin bin Resûl ve El-hâcc Ahmed bin Ömer ile medîne-i mezkûre ahâlîlerinden on dokuz nefer kimesneler bâ fermân-ı âlî medîne-i mezbûreden âsitâne-i sa‘detime ihzâr olunan sâbikan Tokat Voyvodası Sarı Mehmed Ağa bin Eyüb ve a‘yândan

Kabunoğlu Ahmed Ağa bin Abdullatîf ve Ali Ağa bin El-hâcc Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler muvâcehelerinde iş-bu yedimizde olan medîne-i mezbûre mahkemesi kethüdâlarından mahrac defâtir ve i'lâmât ve hücec-i mantuklarınca bin yüz yetmiş senesi şa'bânî evâsıtından yetmiş üç senesi muharremi evâhirine gelince mezburûn voyvoda Sarı Mehmed ve Ahmed ve Ali ve vilâyet defterlerine tekâlif-i sâire ve mesârif-i belde olan yüz on bin sekiz yüz dokuz guruşa bâliğ iken kendü nefisleri için elli iki bin yedi yüz dokuz guruş dahî zam ve vilâyet defterlerine ceste ceste idhâl ve ahâliye tevzi' ve cebren tahsîl eylediklerinden sonra meblağ-ı mezkûr ile iki bin yedi yüz dokuz guruşu yedlerinde iktisâm ve on dört bin dokuz yüz kırk bir guruşunu voyvoda-yı merkûm Sarı Mehmed ve otuz bir bin iki yüz on dokuz guruşunu mezbûr Kabunoğlu Ahmed ve altı bin iki yüz kırk guruşunu mezbûr Ali bî-gayr-ı hakk fukarânın mallarından ahz ve kabz ve gadr etmeleriyle ber-vech-i muharrîr me'huzlarını(?) kendi tarafımızdan alâleten ve ahâlî taraflarından vekilleri olduğumuza binâen vekâleten taleb ederiz deyu da'vâlarından umûmen ahâlî taraflarından vekâlet sübûtu mukâdelen kendü hisse için mallarından verdiklerin dahî ta'yîn ile tashîh da'vâyı ve tasvîr müdde'âya kâdirler olduklarından ma'ada mezbûr Sarı Mehmed ve Ahmed ve Ali mer'alarını münker olmalarıyla bu taraftan terâfu'ları mümkün olmayub mahallinde terâfu' mümkün olmağın husûs-ı mezkûre bâ işâret şeyhü'l-islâmı bu taraftan teşrî ulemâdan bir kimesne mütevellî ve der-sa'detimden mu'temedun-aleyh mübâşir ta'yîn olunub mahallinde tarafını terâfu' ve bir sehm şer'î fasl u hasm ihkâk-ı hakk olunmaları 'âlimu'l ulemâi'l mütebahhirîn hâlâ Rumeli kazaskeri Mevlânâ Mehmed adamullâhu te'âlâ fezâiluhû i'lâm etmeğın sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin müteşerrî metar güzel müstakîm olmanla husûs-ı mezbûra mütevellî ta'yîn olman için âlimu'l ulemâi'l-muharrirîn münevverîn bi'l-ffîl şeyhü'l-islâm vakfiyetü'l en'âm olan mevlânâ Alâaddîn adamullâhû te'âlâ fezâiluhû mübâşeret etmeleriyle mübşeretleri mücebince mütevellî ta'yîn ve i'lâmları mücebince sen ki mübâşir-i mumâ-ilehsin mübâşeretinle mahallinle terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyet der-Sa'detime i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

(Sayfa 140/3. Hüküm)

Çorum Sancağında Vaki' Kuzât ve Nüvvâba Hüküm Ki

Avâtîf-ı aliyye-i mülûkânmede Çorum Sancağı sâbıkan Prezrin Sancağı mutasarrıfı Mehmed emirü'l ümerâi'l kirâm dâme ikbâlehûya işbu bin bin yüz yetmiş dört senesi rebi'ü'l-evvelinin on dokuzuncu gününde tevcîh ve ihsân olunub mir-mirân-ı mumâ-ileyh mezbûra varınca zabt u rabt-ı memleket için mütesellîm ta'yîn olunan labüd ve iltizâm olduğundan İskilib a'yânından Egirzâde Hacı İbrâhim zîde kadrehû men' nasb ve ta'yîn olmağla livâ-i mezbûru zabt ve vâridâtı ahz ve kabz etmek üzere emr-i şerîfim sūdûrunu mir-mirân-ı mumâ-ileyh kapu kethüdâsı bâ-buyruldu El-hâcc Mustafa zîde mecduhû arzuhâliyle istid'â eylemeğın vech-i meşrûh üzere amel oluna deyu emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel Sene 1174

[Sayfa 141]

(Sayfa 141/1. Hüküm)

Sivas Valisine ve Sonisa ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Veli kiledâr-ı hassâ zîde kadrehû gelüb bu bâbü's-sâdem ağası nezâretinden olan evkafdan Amasya ve Sonisa'da vâki' müteveffâ Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesne vakfının mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle mütevellîsi olub Sivas Sancağı'nda Sonisa Kazâsı muzâfâtından Kazbekhisarı Nâhiyesi'ne tâbi' Serkes Karyesi'nin nısf mâlikânesi mülk-i evlâd Hüseyin Beg ve nısf-ı âher dahî Kadı Mehmed hâliyâ hass-ı Haydar Beg mülk-i mebi'-i Hüseyin Ağa vakf-ı medrese ve câmi'-i hüd dîvânî tımar olduğu defter-i hâkânîde mukayyed deyu karye-i Serkes el-mezbûreyi ber-mûceb-i deftyer-i hâkânî dîvânî ve nısf mâlikâne mutasarrıflarıyla zabt ve medrese ve câmi'-i mezbûr vakfı tarafına âid nısf mâlikâne mahsûlünü ahz ve kabz etmek murâd eyledikde âherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken Kazâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' karye-i Varabna ma' mezra'a-ı tımarının tamam mâlikânesi nefsi Tokat'da vâki' Kânîli Zâviyesi Vakfı ve Arıkâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' Dodurga Karyesi'nin nısf mâlikânesi Tokat'da vâki' müteveffâ İbrâhim Paşa Zâviyesi Vakfı olmağla Kânîli Zâviyesi müteveffâ İbrâhim Paşa Zâviyesi Vakıfları mütevellîleri ve taraflarından mültezîm olanlar karye-i Varabna

ma‘ mezra‘a-yı Mîmârî el-mezbûrenin mâlikâne tarafına âid mahsûlü Kânîli Zâviyesi Vakfi tarafından ve karye-i Dodurga el-mezbûrenin nısf mâlikâne tarafına âid mahsûlü müteveffâ İbrâhim Paşa Zâviyesi Vakfi tarafından ahz ve kabza kana‘at etmeyub bunlardan yirmi sene mukaddem karye-i Serkes el-mezbûre ahâlîsi diyâr-ı âherde perakende ve perîşân ve arâzîsi hâlî mu‘attal durub şimdi üç-dört sene tarafından bir-kaç nefer re‘âyâ karye-i mezbûre arâzîsini zirâ‘at eylediklerinden karye-i mezbûre mültezimi olanlar iğmâz-ı ‘ayn-birle birle da‘vâ-yı şuru‘ etmediklerinden karye-i mezbûre için Kânîli Zâviyesi ve İbrâhim Paşa zâviyesi vakıfları mülkakâtındandır deyu hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûlî müdehale ve mütevellîleri olan Seyîd Osman ve Seyîd Mahmûd ve Seyîd Ahmed nam kimesneler tegallüben zabt ve medrese ve câmi‘-i mezkûr tarafına âid nısf mâlikâne mahsûlünü ahz ve kabz edüb gadr eylediklerin bildirüb karye-i Serkes el-mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî dîvânî ve nısf mâlikâne mutasarrıfları ile medrese ve câmi‘-i mezbûr ve vakfi tarafından zabt ve taraf-ı vakfa âid nısf mâlikâne mahsûlü kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz etdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî mezkûrların ol-vecihle zâhir olan müdehale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ ve fuzûlî ahz ve kabz eyledikleri mahsûl kesresiyle alıverilmek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i mufassal ve evkâfa mürâca‘at olundukda Kızbekhisarı Nâhiyesi’ne tâbi‘ neferât ve zemîn ile karye-i Serkes nısf mâlikânesinin evlâd Haydar Beg ve nısf-ı âheri dahî Kadı Mehmed hâlîyâ hisse-i Haydar Beg mülk-i mebi‘-i Hüseyin Ağa vakf-ı medrese ve câmi‘-i hûd dîvânî tımar ve hâsıl-ı dîvânî ve tahtında nim ve hınta yekûn ma‘ gayruhû iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve Tokat Nâhiyesi’ne tâbi‘ vakf-ı zâviye-i Kânîli der-nefs-i Tokat ‘an kıbel-i müteveffâ Mehmed Paşa ve tahtında karye-i Varabna ma‘ mezra‘a-yı Kımarı(?) tâbi‘ Kazâbâd mâlikâne-i vakf-ı zâviye-i mezbûre ma‘ sâire vakf-ı türbe müteveffâ İbrâhim Paşa der Tokat ‘an kıbel-i Kânîli Zâviyesi ve tahtında karye-i Dodurga tâbi‘ Arıkâbâd nısf mâlikâne vakf-ı türbe-i mezbûr ve kurâ-i sâiresiyle defter-i evkâfda muharrîr kalemiyle başka başka tahrîr olunub bu takdirce Serkes Karyesi’nin nısf mâlikânesi Hüseyin Ağa’nın medrese ve câmi‘ tarafından zabtı iktizâ eylediğün bi’l-fîl defter emîni Mustafa dâme mecduhû arz etmeğın arzı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayfa 141/2. Hüküm)

Sivas Valisine Sivas ve (Boş) Kadılarına Hüküm Ki

Sivas mahallâtından Hacı Mehmed Mahallesi sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan Seyîd Halîl ve karındaşı Seyîd Osman zîde şerefehüm ile vâlideleri Fatıma nâm hâتون gelüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer‘i şerîf kimesneye vaz‘ ve hareketleri yoğiken yine mahalle-i mezbûre sükkânından Mü‘min Halîl dimekle ma‘rûf kimesne ve oğlu Ömer ve (Boş) nam kimesneler ile mezbûr Mü‘min’in zevcesi İsmi(?) ve kızı Afife nam hâتونlar kendü hallerinde olmayub bunların mahalle-i mezbûrede mutasarrıf oldukları bağçelerinin mülk meyve eşcârını bin yüz yetmiş (Boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf dibinde kat‘ ve şütûm-ı galize ve hetk-i ırz ve ziyâde gadr ve te‘addî eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık şeyhü’l-islâmdan müte‘addîd fetevâ-yı şerîfe verildiğün bildirüb fetevâ-yı şerîfesi mücebince şer‘le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf kat‘ eyledikleri mülk meyve eşcârının kendülere alıverilüb ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

(Sayfa 141/3. Hüküm)

Çorum Sancağında Vaki‘ Kuzât ve Nüvvâb ve A‘yân ve Voyvodaya Hüküm Ki

Çorum Sancağı’nda işbu sene-i mübârek rebi‘ü’l-evvelinin on dokuzuncu gününde emirü’l ümerâi’l kirâm Mehmed dâme ikbâlehûya tevcîh olunan livâ-yı mezbûrda vâki‘ kazâlardan senede üç taksît ile tertîb ve senevî kazâ-yı hazariyeden kıstî’l-yevm hesabı üzere hissesine isâbet eden hisseyi teveccüh edenden tahsîl ve alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ sūdûrunu mir-mirân-ı mumâ-ileyhin kapu kethüdâsı bâ-buyruldu Mustafa zîde mecduhû arzuhâliyle istid‘â etmeğın şurût-ı hazeriye mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Rebi‘ü’l-evvel Sene 1174

[Son]

SONUÇ

Ahkâm Defterleri, içerik itibâriyle çok çeşitli konularda çalışma yapmak için kullanılabilir bir kaynak türüdür. Yapılan şikâyet kayıtlarındaki çeşitlilik, çalışmacılara geniş bir çalışma alanı sunmaktadır.

Elde edilen veriler doğrultusunda Ahkâm Defterleri'nden yararlanılarak iktisâdî ve sosyal açıdan birçok konuda fikir sâhibi olmak mümkündür. Gayr-i müslimlere âit şikâyetlerin de kaydedilebildiği bu defterler, Osmanlı Hukûku'nun âdil yaklaşımına delâletdir. Ayrıca yapılan şikâyetlerin önce etraflıca araştırılıp detayına vâkıf olunduktan sonra meselenin çözümüne yönelik adım atılıyor olması da hukûkun tesisinde gösterilen îtinâyı gözler önüne sermektedir. Ahkâm Defterleri, yazıldığı eyâletin sosyolojik analizinin yapılabilmesi noktasında da içerdiği bilgilerle yol gösterici bir kaynak olma özelliği taşımaktadır. Nitekim her eyâlete göre ayrı defter kaydı tutulmaktadır. Bu da eyâletlere göre Osmanlı toplumu hakkında fikir sâhibi olunmasını sağlayabilir.

Defterlere kaydedilen şikâyetlerin geldiği yerlerin belirtiliyor olması bu defterlerin, sancaklar, kazâlar, nâhiyeler ve hatta karyeler hakkında da araştırma yapılabilir bir kaynak olma özelliği taşımasına da sebebiyet vermiştir. Ayrıca daha önce herhangi bir araştırmada zikredilmemiş bir yerleşim yeri tekrar keşfedilebilir, daha önce hakkında az bilgiye sâhip olunabilen yerleşim yerleri konusunda farklı bilgiler elde edilebilir veyâ bu kaynaklar sâyesinde Osmanlı Dönemi yerleşim yerlerinin şimdiki sınırları dahi kabaca belirlenebilir. Bu kaynak türü sâyesinde gayr-i müslim şikâyetlerinin yoğun olarak geldiği yerler tesbit edilerek, araştırılmak istenen dönemde ve coğrafyada var olan gayr-i müslim yerleşimleri hakkında ve hükümlerin yazıldığı kişi ya da kurumlar ile devlet arasındaki bürokrasiye dâir bilgi sâhibi olmak, kişi ve makamlara yönelik kaleme alınan hükümlerde, devlet düzeninin işleyişine örnek verilebilecek hususlar ve bu kişilerin devlete karşı yükümlülük ve görevleri hakkında birçok bilgi elde etmek ve vakıflar, görev tevcihleri, sosyal ve iktisâdî vakâlar, devlet bürokrasisi ve üst düzey devlet memurları hakkında birçok bilgiye ulaşmak mümkündür.

Bütün bu ihtivâ ettiği bilgilere rağmen genel bir çalışma yapabilmek için tek defter üzerinden gitmek çok sağlıklı netîceler vermeyecektir. Kapsamlı bir çalışma ortaya koyabilmek için, bu kaynak türünden farklı eyâletlere âit defterler mukayese edilerek bir araştırma yapılabilir. Veyâ aynı eyâlete ve yaklaşık târihlere âit iki, üç veyâ daha fazla sayıda defter kullanılarak geçerliliği ve güvenliliği yüksek bir çalışma meydâna getirilebilir. Bu yüzden ele alınan çalışma, genel bir araştırma ortaya koymaktan ziyâde küçük bir târih aralığında Osmanlı sosyolojisi ve iktisâdına dâir bilgiler içeren bir defteri tanıtmaktadır.

Bizim ele aldığımız çalışmada, 8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri(1-141) günümüz harflerine aktararak elde edilen hükümlerin belli-başlı konu başlıkları altında tasnîfi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu konulara âit hükümler, örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma, sonuç olarak Hicrî 1173 yılına ve Hicrî 1174 yılının bir kısmına âit bir dizi bilgiyi günümüz harflerine aktararak araştırmacıların hizmetine sunmuştur.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları:

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sivas Ahkâm Defterleri, 8 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri

Araştırma ve İncelemeler:

Abdulaziz ed-Dûrî, ‘‘Dîvân’’, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 9. Cilt, İstanbul 1994

AHISKALI Recep, ‘‘Dîvân-ı Hümâyun Teşkilâtı’’, *Osmanlı Tarihi*, 6. Cilt, Ankara 1999

AHISKALI Recep, ‘‘Tahvîl’’, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 39. Cilt, İstanbul 2010

AKYILMAZ Gül, ‘‘Osmanlı Devleti’nde Yönetici Sınıf-Reâyâ Ayrımı’’, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:VIII, Sayı:1- 2, Ankara 2004

ÇELİK Buket, ‘‘Özellik ve İçerik Bakımından Sivas Ahkâm Defterleri (1742-1908)’’, *Uluslararası Tarih ve Kültür Kongresi, Kongre Tam Metin Kitabı*, (Ed. Kaldygül Adilbekova, Mustafa Latif Emek), İKSAD Yayınevi, Gaziantep 2017, s. 112-137.

DURŞUN Kübra, *1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri’nde Yer Alan Vakıf Davalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Tokat 2015

GÜNAY Ramazan, ‘‘Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevâsı ve Önemi’’, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 17, Isparta 2013

GÜNEŞ Mehmet, ‘‘Varlık ve Meşrûiyet Kaynağı Olarak Din ve İnancın Devlet ve Toplum İçindeki Yeri: Osmanlı Devleti Örneği’’ *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6. Cilt 13. Sayı, Iğdır 2018

İPŞİRLİ Mehmet, ‘‘Ehl-i Örf’’, *T.D.V.İ.A.*, Cilt 10, İstanbul 1994

İPŞİRLİ Mehmet, ‘‘Kalemiye’’, *T.D.V.İ.A.*, Cilt 24, İstanbul 2001

- KURTARAN Uğur, ‘‘Sultan Birinci Mahmud’un Rusya’ya Verdiği 1739 Târihli Ahidnâmenin Diplomatik Açıdan Tahlîli’’, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXIX / 1, İzmir 2014
- KUZUCU Serhat, Hacer Çıtırık, ‘‘Osmanlı Tarih Yazımında Önemli Bir Kaynak: Nâme-i Hümâyûn Defterleri ve 4 Numaralı Nâme-i Hümâyûn Defterinin Belge Özetleri’’ *OTAM*, 40 /Güz, Ankara 2016
- KÜTÜKOĞLU Mübahat, ‘‘Mühimme Defteri’’, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 31. Cilt, İstanbul 2006
- KÜTÜKOĞLU Mübahat, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, İstanbul 1994
- ÖZDEMİR Fulya, *Eyâlet-i Sivas’ta Sosyal ve Ekonomik Hayat (1 No’lu Sivas Ahkâm Defterine Göre)*, Sivas 2018
- ÖZER Mehmet Fatih, *Osmanlı İlmiye Teşkilâtı Araştırmalarında Kullanılabilecek Kaynaklar*(Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2014
- PEKDOĞAN Sibel, *19 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-60)*, Tokat 2014
- SAHİLLİOĞLU Halil, ‘‘Ahkâm Defteri’’, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 1. Cilt, İstanbul 1988
- SARINAY Yusuf, *Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi*, Yayın No: 108, İstanbul 2010
- Şemseddin Sâmî , *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul 1978

EKLER

Ek 1. Tablolar

*Tablolarda “/” simgesinden önceki rakamlar belgenin hangi sayfada olduğunu, sonraki rakamlar ise o sayfanın kaçmı hükmü olduğunu göstermektedir. (Örn. x/y: x numaralı sayfanın y numaralı hükmü)

*Konulara ve Aylara Göre:

Konular	1173(Hicrî) Yılı	1174(Hicrî) Yılı
Alacak-Verecek Dâvâları	(Rebi'ü'l-âhir) 1/2, 2/3, 3/1, 4/1, 6/2, 7/2, 8/4, 9/1, 9/2, 9/3, 9/4 (Cemâziye'l-evvel) 10/3, 11/1, 11/5, 14/2, 18/4 (Cemâziye'l-âhir) 21/3, 22/4, 24/3, 25/2, 29/3, 31/1, 31/2 (Receb) 31/1, 31/2, 33/2, 35/2, 35/3, 35/4, 36/1, 38/1, 38/2, 38/5, 39/1, 39/3, 39/4, 40/2, 42/1, 43/2, 43/3, 44/1, 44/5 (Sâbân) 45/2, 45/4, 47/2, 47/3, 50/1, 54/(Üzeri Çizilmiş Hüküm), 54/3, 55/3 (Ramazan) 56/1, 59/3 (Sevvâl) 63/2, 66/3, 66/4, 67/4, 68/1, 68/2, 68/5, 69/1, 69/3, 70/1, 70/2, 70/3, 72/1, 72/2, 81/2 (Zilkâde) 74/4, 75/1, 82/2, 86/1, 86/5, 88/2, 89/4, 90/2, 91/2, 92/3, 94/1, 94/2, 97/3 (Zilhicce) 81/5, 99/4, 100/2, 100/5, 104/2, 104/3, 104/4, 105/3, 106/1, 107/2, 107/3,	(Muharrem) 109/4, 110/1, 110/3, 110/4, 112/3, 112/4, 113/1, 116/2, 116/3, 117/1, 119/3, 121/3 (Safer) 84/2, 120/4, 122/3, 122/4, 126/1, 126/2, 127/2, 127/3, 129/2 (Rebi'ü'l-evvel) 133/1, 133/2, 133/5, 134/1, 134/4, 135/1, 136/3, 137/3, 138/3, 138/4, 139/1, 140/1
Vergi-Usûlsüzlük Dâvâları	(Rebi'ü'l-âhir) 2/1, 3/2, 4/5, 5/1 (Cemâziye'l-evvel)	(Muharrem) 83/1, 107/4, 109/5, 110/2, 112/2, 114/3, 119/2

	<p>9/5, 10/1, 13/1, 15/1, 15/2, 19/1</p> <p>(Cemâziye'l-âhir) 22/2, 22/3, 26/1, 26/2, 26/4, 27/1, 27/2, 27/4, 28/1, 30/3, 81/1</p> <p>(Receb) 32/2, 44/2</p> <p>(Sâbân) 46/2, 47/1, 50/2, 50/3</p> <p>(Ramazan) -</p> <p>(Sevâl) 64/1, 64/4, 65/1, 66/2, 67/3, 73/2, 74/2</p> <p>(Zilkâde) 82/1, 87/1, 87/3, 89/1, 91/3, 91/4, 92/2</p> <p>(Zilhicce) 99/3, 100/4, 102/3, 105/5</p>	<p>(Safer) 84/1, 129/1</p> <p>(Rebi'ü'l-evvel) 132/2, 132/4, 135/4, 136/4, 138/2, 140/2</p>
Eşkîyâlık-Gasb Dâvâları	<p>(Rebi'ü'l-âhir) 4/2, 4/3, 4/4, 6/1, 6/3, 7/1, 7/3, 8/3</p> <p>(Cemâziye'l-evvel) 10/2, 11/2, 11/3, 11/4, 12/1, 12/2, 14/4, 14/5, 15/3, 16/3, 18/2</p> <p>(Cemâziye'l-âhir) 23/1, 23/2, 23/4, 24/2, 27/3</p> <p>(Receb) 32/1, 34/2, 36/2, 39/2, 41/3, 42/2, 42/3, 43/1, 44/3</p> <p>(Sâbân) 51/1, 54/1, 55/1, 55/4, 55/5</p> <p>(Ramazan) 56/2, 57/1, 57/2, 57/3, 57/5, 58/2, 58/3, 59/1, 59/2, 60/1, 60/3, 60/4</p> <p>(Sevâl) 64/2, 65/4, 67/2, 68/4, 69/2, 69/4, 72/3, 73/1, 81/4</p> <p>(Zilkâde) 78/2, 86/2, 87/4, 88/1, 90/4, 91/1, 94/3, 98/1, 99/2</p> <p>(Zilhicce) 82/4, 100/1, 102/4, 103/1, 104/1, 105/1, 106/3,</p>	<p>(Muharrem) 109/3, 112/1, 114/2, 117/3, 117/4, 118/2, 119/1, 120/3</p> <p>(Safer) 84/3, 84/4, 122/1, 122/2, 123/2, 124/1, 125/2, 129/3, 130/3, 130/4, 130/5</p> <p>(Rebi'ü'l-evvel) 134/2, 137/1, 141/2</p>
Toprak(Arâzî) Dâvâları	<p>(Rebi'ü'l-âhir) 2/2, 7/4</p> <p>(Cemâziye'l-evvel) 16/2</p> <p>(Cemâziye'l-âhir) -</p> <p>(Receb) 31/3</p>	<p>(Muharrem) 120/2, 121/1, 121/2,</p> <p>(Safer) 126/4, 128/2, 129/4, 130/1, 131/1, 131/3</p> <p>(Rebi'ü'l-evvel) -</p>

	<p>(Sâbân) 55/2</p> <p>(Ramazan) 56/3</p> <p>(Sevvâl) 65/2, 74/1, 81/3</p> <p>(Zilkâde) 90/3, 98/2</p> <p>(Zilhicce) 106/2,</p>	
Timar, Has, Zeâmet ve Vakıf Dâvâları	<p>(Rebi'ü'l-âhir) 8/2</p> <p>(Cemâziye'l-evvel) 12/3, 16/4, 18/5, 19/2</p> <p>(Cemâziye'l-âhir) 20/2, 21/2, 29/1, 30/1</p> <p>(Receb) 33/1, 33/3, 35/1, 37/2, 40/1, 40/3, 41/2, 45/1</p> <p>(Sâbân) 46/1, 48/1, 48/2, 51/2, 51/3, 52/1, 52/2, 52/3, 53/2, 54/2</p> <p>(Ramazan) 58/1, 60/5, 60/6, 61/1, 61/2, 61/3, 62/1, 62/2</p> <p>(Sevvâl) 65/3, 66/1, 68/3, 71/2, 72/4, 73/3</p> <p>(Zilkâde) 74/3, 75/2, 75/3, 76/1, 76/2, 78/1, 78/3, 79/1, 82/3, 88/3, 89/2, 92/1, 93/1, 95/1, 97/1, 98/3</p> <p>(Zilhicce) 100/3, 101/2, 101/3, 102/2, 103/2, 103/3, 105/2, 107/1,</p>	<p>(Muharrem) 108/1, 108/2, 110/5, 114/1, 115/1, 116/1, 117/2, 118/1, 118/3</p> <p>(Safer) 83/2, 83/3, 123/1, 124/2, 125/1, 125/3, 127/4, 128/1, 130/2, 131/2</p> <p>(Rebi'ü'l-evvel) 132/1, 133/4, 136/1, 137/2, 138/1, 139/2, 141/1,</p>
Cinâyet-Yaralama Olayları ile Alâkalı Dâvâlar	<p>(Rebi'ü'l-âhir) 1/1</p> <p>(Cemâziye'l-evvel) 14/1, 16/1, 18/1</p> <p>(Cemâziye'l-âhir) 21/1, 22/1, 23/3, 29/2</p> <p>(Receb) 37/1, 38/3, 38/4, 43/4, 44/4,</p> <p>(Sâbân) 53/2</p> <p>(Ramazan) 57/4, 59/4</p> <p>(Sevvâl) 63/1, 64/3, 71/1</p> <p>(Zilkâde) 79/2, 86/3, 86/4, 89/5, 97/4</p> <p>(Zilhicce) 105/4,</p>	<p>(Muharrem) 109/2, 115/2, 120/1</p> <p>(Safer) 127/1</p> <p>(Rebi'ü'l-evvel) 132/5, 133/3, 134/3, 135/2, 135/3, 136/2</p>

Diğer	<p><u>(Rebi'ü'l-âhir)</u> 2/4, 5/2, 8/1</p> <p><u>(Cemâziye'l-evvel)</u> 10/4, 14/3, 17/1, 17/2, 18/3, 19/3, 20/1</p> <p><u>(Cemâziye'l-âhir)</u> 24/1, 24/4, 25/1, 26/3, 28/2, 30/2, 17/3</p> <p><u>(Receb)</u> 30/4, 34/1, 34/3, 36/3, 41/1, 43/(Üzeri Çizilmiş Hüküm)</p> <p><u>(Şâbân)</u> 45/3, 46/3, 46/4, 49/1, 49/2, 53/1</p> <p><u>(Ramazan)</u> 56/4, 60/2</p> <p><u>(Sevvâl)</u> 63/3, 63/4, 63/5, 63/(Üzeri Çizilmiş Hüküm), 67/1</p> <p><u>(Zilkâde)</u> 79/3, 87/2, 89/3, 90/1, 96/1, 97/2, 99/1</p> <p><u>(Zilhicce)</u> 94/4, 101/1, 102/1</p>	<p><u>(Muharrem)</u> 109/1, 113/2, 113/3</p> <p><u>(Safer)</u> 126/3</p> <p><u>(Rebi'ü'l-evvel)</u> 140/3, 141/3</p>
-------	---	---

***Mürâcaat Eden Kişilere Göre;**

Kişiler	Hükümler	Adet
<u>Kadınlar</u>	4/4, 6/3, 7/2, 9/2, 9/4, 10/3, 11/1, 24/3, 54/3, 55/5, 57/5, 63/1, 64/2, 68/4, 74/1, 81/4, 84/2, 90/2, 91/2, 94/1, 94/2, 116/1, 120/1, 129/4, 131/3	25
<u>Gayr-i Müslimler</u>	9/1, 18/2, 23/4, 24/1, 28/2, 34/2, 35/2, 35/3, 35/4, 39/1, 40/2, 41/1, 43/Ü.Ç.H., 44/1, 49/1, 50/1, 53/3, 54/Ü.Ç.H., 56/2, 57/4, 66/2, 67/2, 70/3, 72/2, 73/2, 74/4, 81/5, 82/4, 86/1, 87/4, 88/2, 97/3, 99/1, 104/2, 104/4, 105/3, 106/1, 110/1, 119/1, 121/3, 122/3, 130/4, 130/5, 135/2, 135/3, 136/3, 137/1, 138/3	48
<u>Sevfiye Sınıfı</u>	<u>Unvân</u>	77

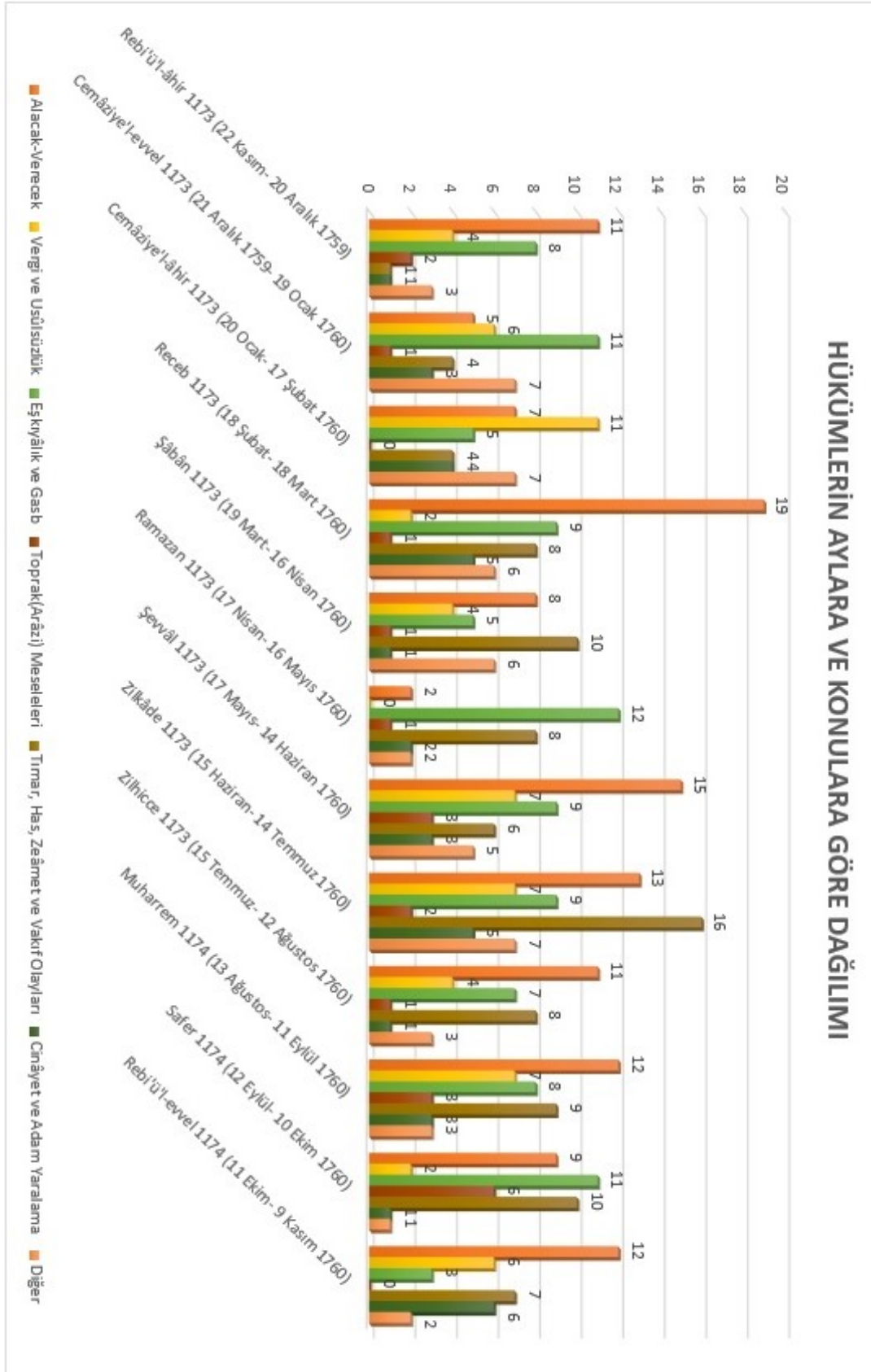
	<i>Züemâ</i>	21/3, 27/1, 30/4, 51/3, 52/1, 58/1, 59/3, 61/1, 61/2, 62/1, 62/2, 83/2, 100/4, 110/5, 123/2, 126/2, 130/2, 135/4, 140/3, 141/1, 141/3	22
	<i>Dizdar/Mustahfiz</i>	10/4, 17/1, 19/3, 31/3, 47/2, 131/2, 136/1	7
	<i>Silahşôr</i>	65/2	1
	<i>Yeniçeri</i>	15/2, 29/3, 38/4, 45/4, 47/3, 69/2, 126/1, 132/3, 133/1	9
	<i>Alaybeyi</i>	48/1, 103/2	2
	<i>Kethüdâ</i>	7/3, 68/1, 86/4,	3
	<i>Çavuş</i>	12/3, 54/2, 89/4, 110/2, 129/2,	5
	<i>Sipâhî</i>	4/5, 19/1, 22/3, 26/1, 26/4, 27/2, 30/3, 38/5, 42/1, 46/4, 47/1, 48/2, 52/2, 58/3, 71/2, 72/4, 73/1, 78/1, 78/2, 93/1, 105/5, 125/2, 131/2, 132/2, 138/1, 138/2,	26
	<i>Çuhâdar</i>	45/2,	1
	<i>Kapucubaşı</i>	78/3, 82/2,	1
İlmiye Sınıfı	Unvân		111
	<i>Seyîd/ Sâdât-ı Kirâm/ Dede</i>	3/2, 6/1, 7/4, 8/2, 8/4, 11/1, 16/1, 16/4, 22/4, 24/1, 25/2, 27/4, 28/1, 29/1, 30/2, 34/3, 37/2, 50/2, 55/1, 68/3, 68/4, 69/1, 70/1, 71/1, 75/2, 76/1, 76/2, 83/1, 83/2, 90/4, 91/4, 100/1, 100/2, 103/1, 122/4, 125/3, 128/1, 134/1, 136/4, 138/4, 141/2,	41
	<i>Hâfız/İmam/Müezzin/ Hatip/Vâiz</i>	45/3, 97/1, 99/3, 118/3, 125/1, 136/2, 137/2,	7
	<i>Şeyh/Molla/Hacı</i>	1/2, 2/1, 3/1, 14/3, 17/3, 18/4, 20/2, 58/2, 60/6, 70/2, 79/1, 81/3, 84/4, 86/5, 90/Ü.Ç.H., 90/3, 96/1, 97/2, 109/5, 114/1, 115/1, 117/4, 120/3, 126/4, 128/2, 131/1,	26
	<i>Halîfe</i>	65/1, 73/3,	2
	<i>Nâib ve Kadı</i>	4/1, 6/2, 8/3, 10/3, 12/1,	33

		14/2, 21/1, 28/2, 30/1, 32/2, 34/1, 42/2, 45/1, 49/2, 57/2, 64/4, 68/5, 69/4, 70/3, 91/1, 91/3, 92/1, 95/1, 99/1, 102/1, 104/1, 106/2, 108/1, 109/3, 118/2, 139/1, 139/2, 140/2,	
	<i>Müftü/Müderriş</i>	53/1, 82/3,	2
<u>Kalemiye Sınıfı</u>	<u>Unvân</u>		39
	<i>Kâtip</i>	36/3, 52/3,	2
	<i>Müteferrika</i>	5/1, 46/2, 50/3, 61/3, 65/3, 74/3, 89/2, 101/2, 103/3,	9
	<i>Mütevellî</i>	2/4, 5/2, 20/1, 21/2, 22/5, 24/4, 33/1, 40/1, 40/3, 41/2, 46/1, 53/2, 55/2, 63/3, 66/1, 68/2, 87/1, 101/3, 105/2, 107/1, 108/2, 133/4,	22
	<i>Divîdâr</i>	24/2,	1
	<i>Voyvoda</i>	107/3, 110/3, 110/4, 132/4,	4
	<i>Câbî</i>	35/1	1
<u>Sıradan Reâyâ</u>			184
	<i>3 veyâ daha fazla kişinin berâber yaptığı başvurular</i>	1/1, 2/2, 4/2, 6/3, 9/5, 10/1, 11/2, 11/3, 11/4, 13/1, 14/1, 14/4, 14/5, 15/1, 16/2, 17/2, 18/3, 22/2, 23/1, 36/2, 38/2, 38/3, 39/2, 39/3, 39/4, 42/3, 43/2, 43/3, 44/4, 46/3, 54/3, 55/3, 56/4, 59/2, 60/5, 62/3, 63/1, 64/3, 65/4, 67/1, 72/3, 74/2, 75/3, 79/3, 81/1, 84/1, 86/2, 86/3, 87/3, 89/1, 94/3, 97/4, 98/1, 98/3, 102/2, 102/3, 102/4, 105/4, 107/4, 109/2, 112/2, 114/3, 115/2, 119/2, 123/1, 124/1, 124/2, 126/3, 127/1, 129/1, 133/2, 133/3, 137/3,	73
	<i>1 veyâ 2 kişinin birlikte</i>	2/3, 4/3, 7/1, 8/1, 9/3,	111

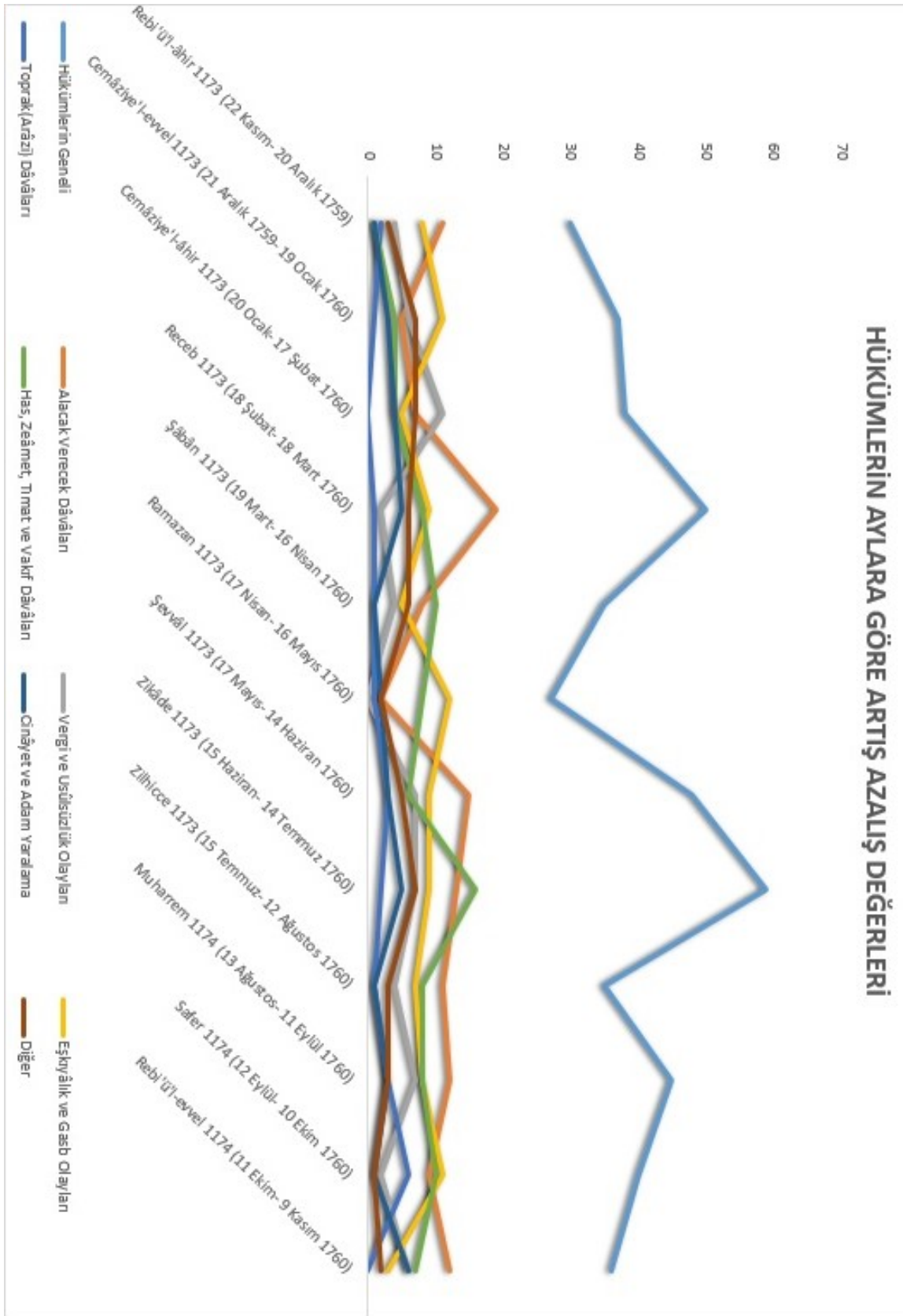
	<i>yaptığı mürâcaatlar</i>	10/2, 11/5, 12/2, 15/3, 16/3, 18/1, 18/5, 19/2, 22/1, 23/2, 23/3, 25/1, 26/2, 26/3, 27/3, 29/2, 31/1, 31/2, 32/1, 33/2, 33/3, 36/1, 37/1, 38/1, 41/3, 43/4, 44/3, 44/5, 51/1, 51/2, 55/4, 56/1, 56/3, 57/1, 57/3, 59/1, 59/4, 60/1, 60/2, 60/3, 60/4, 63/2, 63/4, 63/Ü.Ç.H., 64/1, 66/4, 67/3, 67/4, 92/2, 92/3, 69/3, 72/1, 75/1, 79/2, 82/1, 84/3, 87/2, 88/1, 88/3, 89/3, 89/5, 90/1, 94/4, 98/2, 99/2, 99/4, 100/3, 100/5, 104/3, 105/1, 107/2, 109/1, 109/4, 112/1, 112/3, 112/4, 113/1, 113/2, 113/3, 114/2, 116/2, 116/3, 117/1, 117/2, 117/3, 118/1, 119/3, 120/2, 120/4, 121/1, 121/2, 122/1, 122/2, 127/2, 127/4, 129/3, 130/3, 132/5, 133/5, 134/2, 134/3, 134/4, 135/1, 135/2, 135/3, 140/1,	
--	----------------------------	--	--

Ek 2. Grafikler

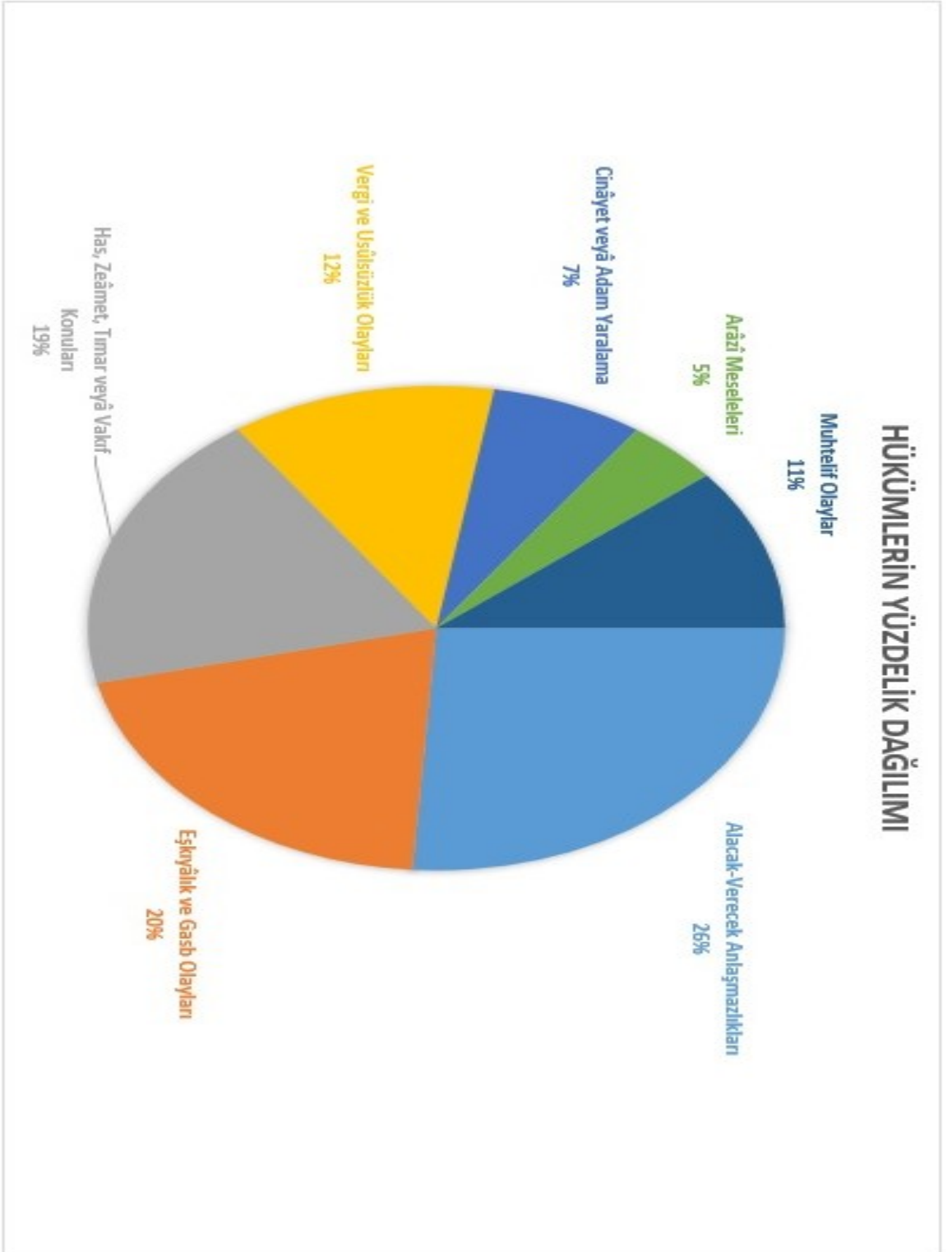
Grafik 1

Grafik 2

Grafik 3

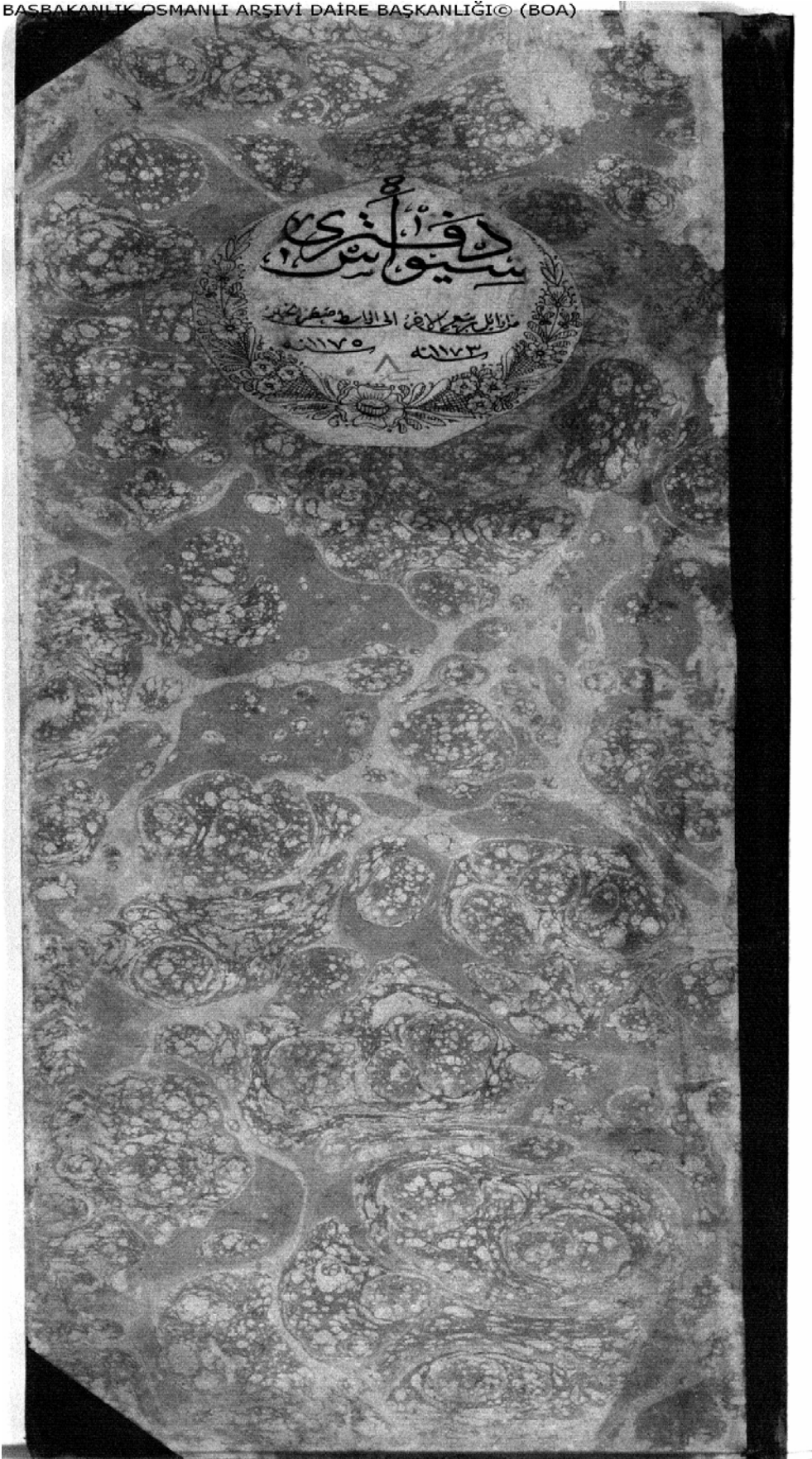

Ek 3. Tıpkı Basım

BAŞBAKANLIK ÖSMANLI ARŞIVI DAİRE BAŞKANLIĞI© (BOA)

TARİH : ... / ... /2004

KOD : A.{DVNS.AHK.SS.d	SIRA NU : 00008	ORİJİNAL NU :
BAB-I ASAFİ DİVAN-I HÜMAYUN SİCİLLERİ SİVAS AHKAM DEFTERLERİ		
BAŞLANGIÇ TARİHİ :	BİTİŞ TARİHİ :	
ŞEKLİ : Ciltli Ciltsiz Ebrulu Ebrusuz X X	EBADI : 45 x 16	
NUMARALAMA USULÜ : Varak Sayfa X	TOPLAM SAYFA SAYISI : Numaralı : 285	
Numaralı boş sayfalar : 284-285 Mükerrer sayfa numaraları: Ekler : Numarasız boş sayfalar (başta) : 3 Numarasız boş sayfalar (sonda) :		
AÇIKLAMALAR : -		
Çekimin Yapıldığı Kamera : Sayısal A2-1		Operatör : Osman USLU

A.{DVNS.AHK.SS.d.00008

Handwritten text in Ottoman Turkish script, top section of the left page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, middle section of the left page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, bottom section of the left page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, bottom section of the left page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, top section of the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, middle section of the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, bottom section of the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, bottom section of the right page.

سولان عالیہ لایہ قادیان
روزگار کھڑا کرنا صاف کھجی نمونہ ہونے لگا کرنا اس میں ہرگز زلزلہ ہو گیا ہے ہرگز نہیں
آ رہی ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے

سولان عالیہ لایہ قادیان
روزگار کھڑا کرنا صاف کھجی نمونہ ہونے لگا کرنا اس میں ہرگز زلزلہ ہو گیا ہے ہرگز نہیں
آ رہی ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے

سولان عالیہ لایہ قادیان
روزگار کھڑا کرنا صاف کھجی نمونہ ہونے لگا کرنا اس میں ہرگز زلزلہ ہو گیا ہے ہرگز نہیں
آ رہی ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے

سولان عالیہ لایہ قادیان
روزگار کھڑا کرنا صاف کھجی نمونہ ہونے لگا کرنا اس میں ہرگز زلزلہ ہو گیا ہے ہرگز نہیں
آ رہی ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے بلکہ اس کا اثر ہرگز نہیں لگتا ہے

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

۷۷
 ۷۸

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

۷۹

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

۸۰

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

۸۱

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -
 از جمله اینها که در این روزها در میان ما
 و کثرت و تعدی - تصدیق و تکرار - قضا و حکم -

سنة و تروست ادره...
مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

الملك و...
عاشق...
مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

مسند السلطنة...
حسن و قربة...
عاشق...

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 و الصلوة علی سیدنا محمد
 و آله الطیبین الطاهرین
 الغر الميامین

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین
 سلامتی و درود و تحیات و توفیق و تقاضای حاجت
 منقذ کونین و مخلصین علیهم السلام
 در روز جمعه ۱۱ شعبان ۱۱۸۵
 در شهر کربلا

سیدون قلند و قازار و ...
قازار قلند ...
سیدون قلند ...

فصل فی القند
سیدون قلند ...
قازار قلند ...

سیدون قلند ...
قازار قلند ...

سیدون قلند و قازار و ...
قازار قلند ...
سیدون قلند ...

سیدون قلند و قازار و ...
قازار قلند ...
سیدون قلند ...

فصل فی القند
سیدون قلند ...
قازار قلند ...

سیدون قلند ...
قازار قلند ...

سیدون قلند و قازار و ...
قازار قلند ...
سیدون قلند ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سورة الفاتحة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة وخلقنا من نساء واحدة

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم (ص) زین العابدین علیه السلام (ع) و غیره از ائمه اربعه علیهم السلام است که در این کتاب مذکور است و در هر یک از این ائمه صلوات الله علیهم و آله و سلم است.

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...
سپهسالار محمد قاری و ...

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

سویک دلمه دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا
ازین عملی صورتی معلوم و دوتوقلمه بیجا
موردی و دوتوقلمه بیجا

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Sunay GÖÇ
Uyruğu : T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri : 08.08.1993- Pınarbaşı/KAYSERİ
e-posta : circassian_93@windowslive.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi	2016
Yüksek Lisans		

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
-------	-------	-------

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı YÖK-Dil (71,25) ÜDS () TOEFL () EILTS ()